

DIARI AVUI

Raimon Solà

Els socialistes han guanyat al conjunt d'Espanya però han perdut al País Valencià. Jo no sé si aquesta dada preocupa excessivament a la seu del PSOE, però em temo que l'eufòria continguda, i justificada, per un triomf aconseguit "in extremis" gràcies a Felipe González ha fet oblidar algunes de les "particularitats" d'aquest triomf. Perquè el País Valencià, o la comunitat valenciana, com en fan dir oficialment, és, de Madrid estant, una "particularitat". Com a mínim, aquest és el tractament que ha rebut per part del PSOE en aquests darrers anys. I aquesta deu haver estat una de les raons capaces d'explicar que el socialisme al País Valencià hagi anat disminuint vots una elecció rere l'altra fins a deixar de ser el partit més votat en aquests darreres legislatives. En el camí, ha perdut institucions tan importants com l'alcaldia de València, que va tenir un batlle tan distingit com el senyor Ricardo Pérez Casado, que va encomanar la urbanització del llot del Túria a un arquitecte tan eximí com Ricard Bofill -i que consti que en sóc un admirador- sense recordar que els arquitectes eximis no solen preocupar-se de detalls de tan poca importància com, per exemple, el sistema de clavegueram.

El setmanari "El Temps" dedicava bona part d'un dels seus darrers números a examinar la situació política del País Valencià després de les recents eleccions i es preguntava si Joan Lerma, l'actual president de la Generalitat Valenciana, actua com el polític representant dels interessos valencians a Madrid o com el mur de contenció posat pels polítics madrilenys a València. No intento -ni m'interessa- cap mena d'atac personal envers el senyor Joan Lerma, entre altres raons pel respecte que em mereix tota autoritat política sustentada en uns vots. Però, de fora estant, el senyor Lerma sembla més preparat per agradar a Madrid i per desfer-se dels seus rivals interns, que no pas per plantejar una seriosa política pensant en els reptes europeus, en els quals tantes coses hi tindrien a dir l'agricultura i la indústria valenciana -i el turisme, per descomptat.

A França, que és una democràcia més antiga i més sàvia que la nostra, ningú no amaga que el fet que els alcaldes de les grans ciutats siguin, alhora, diputats és una manera com una altra de fer pressió sobre les decisions del govern central. Aquí, ens omplim la boca parlant de la unitat d'Espanya, però, *al cap i a la fi*, existeixen els mateixos "lobbies" territorials que en altres països sense, però, reconèixer-ho, que és una manera molt quixotesca d'anar pel món. València, durant tots aquests anys, no ha tingut un "lobby" propi a Madrid com l'han tingut Andalusia i la mateixa ciutat de Madrid i - d'una altra manera- també Catalunya, Euskadi i Galícia. Hi ha un cert interès a mantenir una societat valenciana desvertebrada; potser perquè és rica i aporta molts diners a l'erari estatal. Però davant d'aquesta situació -que és la que explica aquesta constant pèrdua de vots- Lerma i els responsables polítics valencians no poden continuar per la mateixa via. Llevat que no els importi ser considerats delegats més o menys brillants del mateix poder de sempre.

© 23/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

Puig Ferriol, Ll. i Roca, E. (1992) *Institucions del dret civil de Catalunya*, Volum I

2. CAPACITAT DE LES PERSONES JURÍDIQUES

En termes generals es pot afirmar que el legislador espanyol parteix d'un principi d'equiparació quant a la capacitat de les persones físiques i jurídiques, atès que no s'estableixen preceptes que perseguixin restringir la capacitat de les darreres (argument art. 746 C.c.). I partint d'aquest principi d'equiparació, convindrà examinar ara separatament el problema de la capacitat jurídica i de la capacitat d'obrar de les persones jurídiques.

Capacitat jurídica

Si entenem per capacitat jurídica l'aptitud de la persona per ésser titular de les relacions jurídiques que l'afecten, aquesta noció val també per a les persones jurídiques. Segons l'article 37 C.c. la capacitat civil de les corporacions es regularà per les lleis que les hagin creades o reconegudes; la de les associacions pels seus estatuts; i la de les fundacions per les regles de llur institució, degudament aprovades per disposició administrativa, quan aquest requisit fos necessari. El precepte no s'ha d'interpretar en el sentit que la llei que crea una determinada corporació pugui fixar arbitràriament l'esfera de la seva capacitat jurídica, o que l'autonomia privada pugui determinar l'àmbit de capacitat de la persona jurídica creada pels particulars, perquè la capacitat jurídica de les persones-i també les jurídiques -és una matèria que afecta l'ordre públic, i per tant es regula per disposicions imperatives. Realment, el que fa l'article 37 C.c., especialment si se'l relaciona amb l'article 35 del mateix Codi, és determinar a partir de quin moment les persones jurídiques que s'hagin constituït conforme a dret, adquireixen llur capacitat jurídica.

Una qüestió fins a cert punt relacionada amb l'anterior, és la de precisar si la determinació del fi o objecte de la persona jurídica pot influir d'alguna forma en l'esfera de la seva capacitat jurídica, en el sentit que solament en tingui per realitzar aquelles activitats que s'adiguin amb el fi o objecte que persegueix la persona jurídica. Creiem que la qüestió s'ha de resoldre en sentit negatiu, perquè la determinació del fi o objecte de la persona jurídica planteja-en el fons-un problema de legitimació de les persones físiques que hagin d'actuar en nom d'aquella. Tanmateix, la capacitat de la persona jurídica és un requisit al marge de la legitimació, ja que, si la capacitat suposa l'aptitud per ésser titular de les relacions jurídiques que afecten- en aquest cas-la persona jurídica, aquesta capacitat és un *prius* respecte als òrgans d'actuació de la persona jurídica. I això perquè, si pressuposem la capacitat de la persona jurídica per la qual actuen, en aquest obrar els òrgans d'actuació de la persona jurídica no han de sobrepassar llurs facultats, que són determinades no solament per l'objecte que persegueix la persona jurídica, sinó també per les normes reguladores de la mateixa persona jurídica, que normalment solen precisar quins actes poden realitzar llurs òrgans d'actuació (vegeu en aquest sentit la S.T.S. del 5 de novembre de 1959 i les resolucions del 24 de febrer de 1923, 8 d'octubre de 1964, 2 de febrer de 1966 i 17, 25, 26 d'abril de 1972 i 31 de març de 1986).

La conclusió a la qual hem arribat, *o sigui*, que la capacitat de les persones jurídiques és general, en el sentit que s'ha de fer extensiva a totes les activitats de la seva esfera jurídica, informa la legislació catalana sobre persones jurídiques. Així resulta, per exemple, de l'article 2 L.F.P., l'apartat primer del qual els reconeix «plena capacitat jurídica»; i de l'article 2 de la Llei de col·legis professionals, que els reconeix «capacitat plena per al compliment dels seus fins».

Particularitzant ara una mica més aquestes afirmacions generals que es troben en els preceptes suara esmentats, cal dir que, en l'esfera de les relacions personals, les persones jurídiques tenen dret a un nom que les individualitzi (vegeu l'art. 9-1 a) L.F.P., l'art. 11-3 a) de la Llei de col·legis professionals de Catalunya, l'article 3 L.C. i les S.T.S. de 13 de novembre de 1965 i 14 de març de 1969); i així mateix la jurisprudència els ha reconegut el dret a l'honor i a la intimitat (vegeu la S.T.S. de 31 de març de 1930). I pel que fa a l'esfera de les relacions patrimonials, l'article 38-1 C.c. els reconeix la facultat de poder adquirir i posseir béns de tota mena, contreure obligacions, exercitar accions civils i criminals conformement a les llei i a les regles de llur constitució; mentre que l'article 746 del mateix Codi els reconeix una àmplia capacitat successòria. Vegeu també els articles 3-1 i 6-3 i 4 L.F.P.

Corpus IULA; Àrea Dret, d00017.sgm

ACF03

DIARI AVUI

Anna Cortadas

L'HAVANA

El lema "Tots valen" recull el monopoli del Partit Comunista en l'elecció del Parlament cubà

Castro fa campanya per evitar un vot de càstig en les primeres legislatives directes.

Al carrer 25, la principal artèria de l'Havana, anomenada popularment «la rampa» -per la pujada que forma entre el mar i el centre del barri El Vedado-, es va convertir diumenge en centre d'una campanya electoral (teòricament inexistent) amb un concert de més de 12 hores de tota mena de grups musicals cubans que tocaven sota el lema «Tots valen», l'eslògan electoral que vol significar que tots els candidats a diputats pel Parlament provincial i nacional són igualment vàlids. Un concepte difícil d'entendre si es pensa en termes multipartidistes, però que aquí el mateix Fidel Castro ha explicat dient que "cal fugir de politiqueries i de lluites internes entre candidats". *Al cap i a la fi*, segons el comandant, tots defensen un projecte únic.

El concert (organitzat per les joventuts comunistes) era un acte més -el més espectacular- preparat perquè els electors vagin aquest dimecres a les urnes per escollir de manera directa i secreta -per primer cop en la història de la Revolució- el Parlament provincial i sobretot el nacional, d'on haurà de sortir el futur president del consell de ministres, que ningú no dubta que tornarà a ser -per quart període consecutiu- el comandant Fidel Castro.

Restriccions fortíssimes.

«La rampa es va omplir diumenge de ciutadans de tota edat. A l'Havana no hi ha gaires distraccions, i molts dels restaurantets i petitschiringuitos» -on fins fa poc es podia prendre un cafè, un daiquiri o sopar un menú típic crioll- han desaparegut. El «període especial», període d'estrictíssimes restriccions iniciat fa poc més d'un any, ha afectat fortíssimament la vida ciutadana.

Quasi tots els cubans que van anar a passejar i sentir música a «la rampa» pensen anar a votar dimecres, però no tots veuen clar que amb aquests comicis s'arregli la dura situació. I, de fet, el govern no ho promet.

Irina Gómez té 24 anys. Ella i la seva amiga Ileana feien cua diumenge per tenir accés a una taula d'un petit «chiringuito» muntat enmig de «la rampa». Les taules estaven acordonades perquè ningú pogués passar-hi i la cua omplia dues cantonades. Un cop asseguts, els comensals podien demanar una «tropicola» -beguda nacional a falta de Coca-cola- i una hamburguesa.

Però a Irina i a Iliana encara els quedava una bona estona d'espera: "Aniré a votar -deia Irina- perquè crec que és necessari tenir els nostres representants, però també penso que els diners de les eleccions

s'haurien pogut gastar en altres coses més necessàries."

Per a altres, uns comicis amb el Partit Comunista com a única organització política legal no són comicis. En aquest sentit, el govern ha contestat repetidament. Segons el mateix Fidel, aquestes eleccions són molt democràtiques perquè els candidats van ser escollits en àmplies assemblees de base.

El control del partit.

L'oposició, per la seva part, considera que si bé això és cert, els organismes que controlaven l'elecció eren les organitzacions de masses íntimament lligades al Partit Comunista. Ningú lleugerament contrari a elles hauria pogut sortir com a candidat.

Però el que ha centrat els esforços del govern ha estat fer una campanya destinada a evitar els vots blancs o nuls, que es considerarien un vot de càstig. En els últims dies, els organismes vinculats al Partit Comunista han explicat, un i mil cops, com anar a votar.

El mateix Castro ho va precisar en un discurs davant dels futurs diputats transmès per ràdio i televisió a tot el país. A Santiago -circumscripció per la qual es presenta el comandant-, Fidel Castro emfasitzava: "Cuba enarbora valors morals i espirituals als quals mai no renunciarà, i, si sabem guardar aquest tresor a les urnes, serem invencibles."

Però el fantasma brutal de la crisi pesa sobre aquests comicis. Al poble cubà se li demana, una vegada més, massa sacrifici.

© 23/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Jordi García Petit

DÈNIA LORDA VIDAL

L'honestedat intel·lectual en política.

El mal que hauran causat a la política les acusacions de corrupció sense fonament costarà de superar. En canvi, sembla com si la corrupció de les paraules no preocupés ningú. I és en l'exacerbació del llenguatge polític, durant els períodes electorals, quan la corrupció de les paraules s'aguditzza i esdevé més potent. L'articulista en posa algun exemple.

La sensació política dels dos darrers anys a les societats europees occidentals ha estat l'aflorament dels anomenats escàndols de corrupció que implicaven polítics. Cap societat no n'ha quedat al marge, i la italiana se n'ha endut la palma. Per què ara un enrenou com aquest que fa vacil·lar la confiança en el sistema democràtic, si les societats occidentals feia molt de temps que anaven plenes de corrupció? I no cal dir la nostra, on el règim franquista es va sostenir sobre dos únics pilars: la repressió i la corrupció. Haurà millorat la salut moral mitjana de la societat en una època en què tot ajuda a la perversió dels valors? O la pèrdua de la disciplina que imposava la "guerra freda" -s'havien d'aparentar integritat pública i virtuts socials que acreditessin la superioritat del nostre sistema- ha fet saltar les precaucions i els constrenyiments que mantenien la corrupció sota control i en funcionament?

El cert és que encara hi ha molt a aclarir de la corrupció. La majoria dels polítics han acotat el cap davant les acusacions genèriques de corrupció magnificades i esbombades per la premsa, i no s'han atrevit a plantar cara i a exigir proves d'una suposada inclinació dels polítics a la venalitat, ni a establir comparacions amb altres grups socials. Us heu deturat a comptar quants casos de corrupció de polítics judicialment provats hi ha hagut al nostre país els darrers anys? I quants casos de conductes delictives en matèria econòmica d'individus d'altres grups socials, per exemple el dels empresaris, han passat pels jutjats? La part cínica de la societat, que necessita bocs expiatoris, ha posat contra les cordes els polítics, els quals a banda de no saber reaccionar o no tenir el coratge de fer-ho han caigut en el parany i han utilitzat la corrupció com un arma llancívola entre ells. El mal que hauran causat a la política les acusacions de corrupció sense fonament costarà de superar.

I si fos cert que no hi ha mal que per bé no vingui, la campanya de denúncia de la corrupció hauria d'haver servit per sanejar les conductes i revaloritzar els comportaments ètics, però no solament dels polítics sinó de la societat sencera. Doncs bé, tan sever que ha estat el judici moral fet als polítics per una incerta corrupció, s'ha estat amb ells d'una enorme màniga ampla en el camp de l'honestedat intel·lectual, o sigui, en l'adequació de les seves paraules, i les idees i actes que se'n deriven, a la veracitat. Sembla com si la corrupció de les paraules no preocupés ningú.

La política democràtica no pot subsistir amb la corrupció de les conductes, però menys encara amb la

corrupció de les paraules, *al cap i a la fi* aquella és fàcil d'eradicar, n'hi ha prou d'expulsar-ne els culpables convictes, mentre que aquesta, volàtil, ho penetra tot, podreix el discurs polític i deixa autènticament la política sense credibilitat.

La corrupció de les paraules, la falta d'honestedat intel·lectual, és freqüent en l'activitat política de cada dia -sense que, naturalment, se'n pugui reprotxar tots els polítics, al contrari, també en això hi ha grans diferències entre aquests- i es manifesta de diverses maneres, que van des de la manipulació de les dades i la tergivesació dels fets fins a la desqualificació gratuïta de l'oponent, passant pel doble llenguatge i el filibusterisme dialèctic d'atribuir a l'altre els defectes propis. Però és en l'exacerbació del llenguatge polític dels períodes electorals quan la corrupció de les paraules s'aguditza i esdevé més patent.

Potser el llenguatge simplificat que s'empra en els mítings fa inevitables algunes llicències amb l'exactitud i algunes exageracions sobre l'adversari, per bé que les llicències en el fòrum del míting haurien de tenir els seus límits, sobretot ara que les frases més contundents arriben a milions de persones per la gràcia dels mitjans de comunicació de masses. En canvi, no tenen cap excusa ni mereixen cap comprensió les afirmacions calculades, fredes, radicalment deshonestes, que s'han llançat en diversos moments i escenaris de la campanya electoral. I no és cert que durant la campanya val tot, perquè se sobreentén que tot el que s'hi diu té un valor relatiu; quan l'atenció ciutadana està més pendent de la política és el millor moment per dignificar-la i fer-ne la pedagogia. Se'n podrien citar força de tals afirmacions, però n'hi ha una que resulta paradigmàtica i alhora il·lustrativa de la corrupció de les paraules que enterboleix la política.

En el segon debat televisiu entre els principals candidats a la presidència del govern espanyol, davant d'una audiència millonària, José María Aznar va reblar amb una frase emfasitzada el que havia anat apuntant al llarg dels dos debats, no hi havia improvisació ni apassionament, sinó càlcul evident: "Usted, señor González, es el responsable de 3.300.000 parados". A més de la utilització de la xifra més catastròfica possible en lloc de les dades de l'Administració que aspirava a governar, l'afirmació en boca de qui la feia era especialment desafortunada.

En política la coherència és un requisit essencial, que estan obligats a respectar els polítics, ja que permet la diferenciació de les posicions i la configuració dels projectes alternatius davant dels electors. A vegades la coherència pot resultar incòmoda a alguns polítics perquè posa en evidència aspectes impopulars del seu programa, però precisament en aquestes ocasions és quan la coherència es fa més obligada en termes polítics i, en qualsevol cas, l'exigeix l'honestedat intel·lectual.

El representant més qualificat de les posicions polítiques que avalen el màxim liberalisme econòmic i, per tant, la mínima expressió de l'Estat en l'economia no pot pretendre que l'atur és exclusivament imputable a una política de govern, tot personalitzant a més la culpa, ni amagar així que és l'eficiència del conjunt de la societat i les circumstàncies econòmiques internacionals allò que determina realment el nivell d'ocupació d'un país. Sense oblidar la contradicció implícita en la pretensió que una altra política de govern (no explicada), però política d'intervenció de l'Estat, se suposa, canviaria la situació de l'atur.

Si no hi ha una reacció decidida per aturar la corrupció de les paraules, aquesta acabarà per ofegar la

política en privar-la de l'oxigen de la credibilitat.

© 25/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Figures i Paisatges

Agustí Pons

Josep Andreu i Abelló era un dels darrers representants del catalanisme republicà del qual formaren part un al·luvió de personalitats més o menys lligades a determinades comarques i partits o grups d'opinió de procedència diversa: des dels representants del republicanisme espanyol fins als partidaris de l'Estat català. Tot això -com és sabut- va acabar per confluïr en l'Esquerra Republicana de Catalunya, que no era un partit independentista sinó federalista, que tenia un partit germà, si més no de sigles, a Madrid que es deia Izquierda Republicana i que liderava Azaña. Això explica, per exemple, que en els primers mesos de la II República Lluís Companys ocupés la cartera de ministre de Marina.

En aquesta Esquerra que sovint semblava un regne de taifes, de seguida va destacar el nom de Josep Andreu i Abelló. Havia nascut a Montblanc i vivia a Reus, on va ser president del Foment Nacionalista Republicà, en representació del qual va assistir al naixement de l'Esquerra. Ell va ser el més jove dels vint-i-set oradors que van prendre la paraula en la reunió constitutiva del que seria el partit majoritari català durant tota la II República. I, des d'aquell moment, la seva biografia va quedar íntimament lligada a la biografia col·lectiva del país: diputat al Parlament de Catalunya; president de l'Audiència Territorial i del Tribunal de Cassació durant la Guerra Civil; exiliat a França, Mèxic, París i Tànger; membre de l'oposició clandestina tan bon punt retorna a Catalunya, a meitat dels seixanta; membre destacat de l'Assemblea de Catalunya; diputat del PSC per Barcelona en les primeres eleccions democràtiques; president de l'Assemblea de Parlamentaris de Catalunya; president de la Comissió dels Vint, encarregada d'elaborar un avantprojecte d'Estatut de Catalunya (l'Estatut de Sau); senador durant dues legislatures.

De tota aquesta intensa trajectòria jo destacaria dos aspectes. En primer lloc que, en els moments difícils, Josep Andreu i Abelló no es va arrugar ni es va fer enrere: acceptar ser el màxim representant del poder judicial a la Catalunya de la Guerra Civil és un gest de valentia amb moltes probabilitats de merèixer la desaprovació -amb les conseqüències que aquesta desaprovació implicava- de tots dos bàndols. En segon lloc, el seu era un catalanisme dur en l'essencial i dúctil en l'accessori que no perdia mai de vista quina era l'exacta correlació de forces i com calia moure's no per aconseguir la clientela sinó per treure el màxim rendiment possible de cada situació. *Al cap i a la fi*, ell havia estat financer a Tànger.

Josep Andreu i Abelló ha mort als 87 anys, deixant enrere una àmplia biografia. Aquesta biografia és coneguda en els seus aspectes externs però no en tots els seus matisos, en totes les seves implicacions. Com ha passat amb altres personatges importants de la història contemporània, Josep Andreu i Abelló ha mort sense haver-nos explicat els seus secrets; uns secrets que, d'alguna manera, eren, també, els de la col·lectivitat catalana.

© 02/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

Cors i Meya, F. X. (1988) *Tributs propis*, dins *Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia*, vol III, Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms.

A la LOFCA

El règim general previst al CE 1557 ha estat regulat a la LOFCA, on trobem els requisits i les limitacions fixades per a l'establiment dels diferents tributs propis de les Comunitats Autònomes. I com també s'ha recordat en pàgines anteriors, l'EAC s'ha d'ajustar al que prevegi l'esmentada llei orgànica. La LOFCA, al seu article 2, precisa els principis generals que han d'inspirar el desenvolupament de l'activitat financera de les Comunitats Autònomes i, per tant, l'articulació dels seus propis tributs.

Per la seva banda, l'article 4 reafirma la relació de recursos que preveu la CE 157.

I és al seu article 6.2 on s'estableix el primer factor condicionador al poder de tributació autonòmica, en disposar que: «los tributos que establezcan las Comunidades Autónomas no podrán recaer sobre hechos imposables gravados en el artículo 157 de la CE»; En qualsevol cas, la LOFCA en la seva funció complementària pot regular punts no previstos a la CE, sempre que no contradigui el que anuncia de manera explícita l'articulat constitucional i li ho permeti, lògicament, l'habilitació constitucional de la mateixa CE 157.3.

Encara que la finalitat d'aquesta prohibició és evitar la doble imposició, tal limitació de l'àmbit material en l'establiment dels tributs propis no és interpretada de la mateixa manera per una part de la doctrina, ja que si per a alguns autors aquest mandat es refereix explícitament als pressupòsits de fet configurats per la norma tributària, per a d'altres autors, en canvi, aquesta prohibició no es pot referir únicament a la delimitació formal que s'hagi pogut donar al fet imposable, sinó més aviat a la matèria imposable que se sotmet a gravamen, ja que altrament n'hi hauria prou amb una simple modificació d'algun element que configuri l'estructura del fet imposable per tal d'evitar la coincidència impositiva. Això no obstant, aquesta segona interpretació pot ser tan vulnerable com la primera, si tenim en compte la riquesa imposable estatal en la forma que és recollida exactament pel fet imposable o altrament, ser molt limitativa per a un hipotètic gravamen autonòmic, tot depenent, en definitiva, del significat darrer que es doni a l'expressió matèria imposable. Davant d'aquesta situació, sorgeix una tercera interpretació defensada per J. Ferreiro, que pretén complementar la primera, en el sentit que la LOFCA no només es refereix al fet imposable com a element aïllat de l'estructura del tribut sinó com a element configurador de tota la seva estructura, de tal manera que les Comunitats Autònomes no poden establir tributs quan els seus elements configuradors essencials siguin bàsicament iguals als d'un tribut estatal.

També l'apartat 4t. del mateix article 6 de la LOFCA assenyala el segon condicionament general en precisar que l'Estat pot establir tributs sobre fets imposables ja gravats per les Comunitats Autònomes. Aquesta disposició ve a ser com la segona part d'un mateix acte limitatiu de les

hipotètiques aspiracions tributàries d'aquests ens subestatal, ja que si bé en la primera part, la prevista per l'apartat 2n., sembla que es concedeix per exclusió un àmbit a la tributació autonòmica, en aquesta segona part, la de l'apartat 4t., es desincentiva qualsevol esforç imaginatiu que poguessin tenir els legisladors de la Comunitat per explorar en aquest reducte de la tributació no estatal, atesa la possibilitat que té l'Estat, no només de sobretributar el fet imposable «descobert»; per la Comunitat sinó també de reduir o fer desaparèixer tal tribut autonòmic. Si més no, això és el que es desprèn del contingut d'aquest apartat: «cuando el Estado establezca tributos sobre hechos imposables gravados por las Comunidades Autónomas, que suponga a éstas una disminución de ingresos»; Encara que també és cert que es pot mantenir l'interès per la recerca o el descobriment d'aquestes capacitats hipotètiques no gravades encara per l'Estat, ja que això seria objecte de compensació econòmica, tal com ho assenyala el darrer paràgraf de l'article 4t.

És a dir, es podrien augmentar els recursos autonòmics, encara que sempre en detriment dels tributs propis.

Així mateix és cert que a l'apartat 3 d'aquest article que es comenta, i a títol de compensació jeràrquica, es permet que la Comunitat Autònoma pugui establir tributs sobre matèries reservades a les Corporacions locals, sempre que estigui previst i en la forma que ho disposi la legislació de Règim Local.

Així doncs, cal una llei estatal, la reguladora del Règim Local, que habiliti tal possibilitat per a les Comunitats Autònomes.

En aquest epígraf sobre l'àmbit general dels tributs autonòmics ens resta comentar si la concurrència d'un fi extrafiscal pot ser considerat com un element suficientment diferencial en la configuració del tribut per evitar l'aplicació de l'article 6. Doncs bé, en aquest cas també depèn de la interpretació que es doni al fet imposable, encara que sembla que pugui ser el punt que evitaria la duplicitat impositiva.

Així, *al cap i a la fi*, s'han vist un seguit de límits d'àmbit general, els de la LOFCA 6, que afecten l'establiment de qualsevol mena de tribut de titularitat autonòmica en benefici del sistema tributari estatal. Sembla com si aquest article de la LOFCA volgués concretar davant les Comunitats Autònomes la controvertida potestat originària que la CE 133.1 atribueix en exclusiva a l'Estat, ja que en aquell es pretén assenyalar clarament unes prioritats o relacions verticals entre l'Estat i la CA.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00010.sgm

Fragment de

El llibre blanc de l'energia a Catalunya, vol II, Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1996.

POLÍTIQUES PROPOSADES

Introducció

La necessitat de disminuir la dependència energètica de l'exterior i de protecció del medi palesen l'interès d'afavorir el desenvolupament o la implantació d'algunes tecnologies per tal d'aprofitar els recursos energètics renovables. A causa dels objectius d'aquest pla de mesures de política energètica del desenvolupament d'aquestes fonts és altament desitjable.

Dins les fonts renovables cal distingir dues situacions o estats generals diferents: les tecnologies que encara es troben en la fase de recerca i de desenvolupament, i les que han superat aquesta fase i estan en un període d'introducció en el mercat. En el primer cas, s'haurà de desenvolupar una recerca sobre les tecnologies més apropiades als recursos disponibles, de manera que posteriorment es puguin construir íntegrament a Espanya. Cal remarcar la necessitat de desenvolupar totes les fases que condueixen a la comercialització, evitant la realització d'investigacions que no estiguin integrades en un projecte de conjunt. Un pla de recerca haurà d'establir prioritats, escollint les línies tecnològiques més prometedores i amb més efectes externs. S'hauran de fixar alguns grans objectius i cal saber quines són les fites que han de servir d'orientació. La màxima intervenció de la indústria privada o pública en totes les fases és fonamental, perquè *al cap i a la fi*, serà l'encarregada de comercialitzar el producte obtingut.

Cal distingir entre diversos tipus de recerca:

les tecnologies poc madures que encara es troben en una fase llunyana de comercialització no desperten, en general, l'interès dels industrials, i en conseqüència han de ser suportades per l'Administració;

les recerques sobre tecnologies més pròximes a la comercialització són sovint empreses per la indústria privada;

l'Administració ha de fomentar la innovació i la investigació de manera selectiva, és a dir, intentant coordinar aquesta innovació cap a les solucions més desitjables socialment.

Per tant, distingirem tres nivells generals: la recerca aplicada, la innovació tecnològica i la introducció de les innovacions:

El foment, el control i la coordinació de la recerca aplicada en el camp energètic, que s'integra en el marc de la política científica i tecnològica, serà duta a terme per la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT).

La divulgació de les innovacions en tecnologies energètiques es farà a través dels diferents departaments de la Generalitat.

La facilitació de la ràpida introducció d'aquestes tecnologies en el mercat es realitzarà pel Departament d'Indústria i Energia.

Els objectius generals d'aquest pla són els següents:

afavorir la màxima aplicació a Catalunya de les recerques, dels estudis o dels ajuts, referents a les fonts renovables d'energia, dutes a terme a nivell del conjunt de l'Estat;

crear un marc adequat de dades (climàtiques, geològiques, etc...) per a l'avaluació i la utilització d'aquestes fonts;

realitzar investigacions, en coordinació amb les dutes a terme per al conjunt de l'Estat, sobre tecnologies o fonts que tinguin un interès particular per a Catalunya;

augmentar la velocitat de penetració en el mercat de les tecnologies desenvolupades comercialment.

Cal assenyalar que la Llei de Conservació de l'Energia té entre els seus objectius potenciar la utilització de fonts d'energia renovables (art. I.b.) i per tant, caldrà, mitjançant les mesures d'aquest pla, aconseguir la màxima aplicació d'aquesta Llei a Catalunya.

De manera general, cal remarcar la dificultat actual de definir estratègies en aquest camp, donat que no es disposa d'una base de dades suficientment sòlida per fonamentar-les. Per intentar cobrir aquest buit, s'han organitzat uns grups de treball amb la participació d'experts en les diferents àrees. Les conclusions d'aquests grups han servit de base per definir les diverses accions que es presenten a continuació.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00006.sgm

Fragment de

Rovira i Mola, A. (1990) *Manual de dret pressupostari*, Barcelona: Generalitat de Catalunya.

La institució de la prorroga pressupostària té la finalitat d'evitar el buit normatiu que es produiria en cas de retard en l'aprovació del Pressupost i, per tant, la paralització de les despeses, la realització de les quals exigeix la prèvia habilitació d'un Pressupost vigent. Les Constitucions actuals arbitren sistemes diferents per tal d'enervar aqueixos efectes perturbadors. Algunes autoritzen l'Executiu la realització de determinades despeses ineludibles sense necessitat de l'habilitació parlamentària; d'altres atorguen aquesta habilitació amb caràcter provisional i a compte del futur Pressupost; d'altres permeten que en casos excepcionals el Govern aprovi el Pressupost mitjançant una disposició administrativa; d'altres, en fi, estableixen la prorroga pressupostària. Aquest últim sistema és, a judici meu, el més acceptable, tot i les dificultats que provoca en l'àmbit de la comptabilitat pública.

A Espanya regeix tradicionalment el sistema de la prorroga, avui plasmat a l'article 134.4 CE. «Si la Ley de Presupuestos no se aprobara antes del primer día del ejercicio económico correspondiente, se considerarán automáticamente prorrogados los Presupuestos del ejercicio anterior hasta la aprobación de los nuevos». Quasi literalment, la norma és recollida per l'apartat 1 de l'article 56 LGP: «Si la Ley de Presupuestos no se aprobara antes del primer día del ejercicio económico correspondiente, se consideraran automáticamente prorrogados los Presupuestos del ejercicio anterior hasta la aprobación y publicación de los nuevos en el "Boletín Oficial del Estado"». L'apartat 2 del mateix article 56 introdueix, però, una important matís, absolutament lògica i plausible: «La prórroga no afectara a los créditos para gastos correspondientes a servicios o programas que deban terminar en el ejercicio cuyos Presupuestos se prorrogan».

Tant l'article 134.4 CE com l'article 56 LGP plantegen el problema de si la prorroga afecta solament els estats de despeses o també el text articulat de la Llei. Palao s'adscriu al primer criteri, sostenint que la vigència de l'articulat de la Llei s'extingeix amb l'exercici pressupostari. Segons el meu parer, les coses no són així, puix que només s'acaben amb l'exercici pressupostari les normes del text articulat de la Llei del Pressupost que hi són incloses amb aquesta vigència predeterminada. *Al cap i a la fi*, el caràcter ensems formal i material de la Llei del Pressupost permet d'incloure-hi normes de vigència indefinida (*vid.*, en aquest sentit, les primeres línies de l'exposició de motius de la Llei núm. 37/1988, del 28 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per al 1989).

Cal advertir que la prorroga automàtica, establerta constitucionalment, no pot impedir la promulgació d'una normativa especial (com ara en forma de decret-llei) per tal de regular mesures tributàries i de política financera fins a l'aprovació de la nova Llei de Pressupostos Generals de l'Estat. Això succeirà, segons que sembla, abans de finalitzar l'annualitat del 1989.

Finalment, cal recordar que la prorroga no afecta gens el tancament i liquidació del Pressupost anterior, que simplement continua en vigor amb caràcter provisional.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00041.sgm

Fragment de

Curs d'introducció a l'economia, vol II, Bellaterra: Publicacions de la UAB, 1992

Els efectes substitució i ingrés

Un altre punt a tenir en compte és que l'aplicació de la clàusula *coeteris paribus*, en mantenir constant l'ingrés nominal que la dona de Marshall dedicarà a les seves compres, introdueix un efecte addicional. En efecte, la funció de demanda es construeix per explicar com variarà la demanda d'una mercaderia -el te- si puja o baixa el seu preu. Prenguem que pugi el preu del te. Llavors es produeix un primer efecte immediat, que es denomina *efecte substitució*, que consisteix en el fet que la dona de Marshall substituirà te per altres begudes estimulants -i si el preu del te puja molt, potser es llença a la beguda- el preu de les quals no ha variat. Però al mateix temps, atès que la puja del preu del te redueix l'ingrés disponible per a la resta de les compres, es replantejarà totes les seves compres en funció del nou preu del te i, a conseqüència d'aquest replantejament, és possible que augmenti o disminueixi la seva demanda de te. És a dir, es produeix un efecte addicional, que rep el nom d' *efecte ingrés*, que, com el de substitució, és implícit en la propia formulació de la funció de demanda. I si l'efecte substitució va sempre en sentit contrari al moviment del preu del te, l'efecte ingrés pot anar en sentit contrari o en el mateix sentit que la dita variació. Pot ser que la dona de Marshall, a la vista de la gran puja del preu del te i, abans de tirar-se a la beguda, en un darrer acte de virtut i d'afirmació patriòtico-imperial, decideixi alimentar-se quasi exclusivament de te perquè reconeix que, *Al cap i a la fi*, posats a malviure, més val malviure de te *à go go* que de *roast-beef* en engrunes. Això ja ho havia vist Sir Robert Giffen, un funcionari públic i periodista econòmic de l'època victoriana, que va observar que la demanda de pa podia augmentar en pujar-ne el preu. Vegem com ens ho explica Marshall:

Tal com Sir R. Giffen ha indicat, una puja en el preu del pa eixuga de tal manera el recursos de les famílies treballadores pobres i els augmenta tant la utilitat de la moneda per a elles, que es veuen forçades a retallar el seu consum de carn i dels aliments farinacis més cars: i, en ésser encara el pa l'aliment més barat de tots el que poden obtenir i endur-se, en consumeixen més, per comptes de menys.

Tenim, doncs, que si una corba de demanda és mal comportada, és a dir, és ascendent, ho és perquè l'efecte ingrés és de sentit contrari a l'efecte substitució i el supera en valor absolut. D'un bé amb una corba de demanda ascendent se'n diu un bé Sir Robert Giffen, o, simplement, quan se li ha agafat confiança, un bé Giffen. Aquest tema dels efectes substitució i ingrés ja el veurem sota una perspectiva més analítica en el proper Cap. IX dedicat a la Teoria del Consum.

Finalment, abans de cloure el present apartat, una qüestió que també voldria subratllar, i que va lligada a les anteriors, és el caràcter teòric de la funció de demanda llevat del punt en el qual es troba

amb l'oferta, on ambdues es converteixen, segon expressió de Marshall, en *eficients*. I atès que els gustos - que permeten dibuixar les corbes d'indiferència- també tenen el caràcter de construcció teòrica, en resulta un; doble construcció teòrica que només es justificarà en raó de la intersecció oferta demanda, que és l'únic punt que esdevé real. A l'inrevés del que va dir Churchill «mai tants han degut tant a tan pocs», aquí «mai tan poc

(el puntet de l'intercanvi efectiu) ha degut tant a tants (els punts de la corba d'oferta i els punts de la corba de demanda)».

Corpus IULA; Àrea economia, document e00038.sgm

ACF10

DIARI AVUI

Figures i Paisatges

Agustí Pons

Kubala, Ladislao

Jo era dels qui cantava: «"La raspa la inventó / Kubala con su balón. / Kubala pasa a Moreno, / Moreno pasa a Manchón, / Manchón tira tan fuerte / que marca el segundo gol. / La gente grita agitada: / que muera el Español!"»

Ja sé que això de desitjar la mort d'algú -ni que sigui d'algú tan procliu a altres amenaces d'extinció, com és un club de futbol- resulta incorrecte i poc presentable, però cal pensar que, en aquells anys, tot resultava tan maniqueu que no ha d'estranyar que fins els nens acabéssim contagiats del llenguatge masclista i grandiloqüent -per bé que sovint perfectament buit- de l'època.

Kubala ha estat el gran ídol de les generacions que vam créixer a la postguerra, perquè era alt i estranger, ros, robust i de mirada fràgil però, sobretot, perquè guanyava; i perquè guanyava amb un Barça que encara no era més que un club però que ja era més que un equip.

L'any 1939, les autoritats franquistes no van gosar tancar el camp -com havia fet Primo de Rivera- però van organitzar un acte de desgreuge a la fidelitat republicana i catalanista del club. *Al cap i a la fi*, el seu president, Sunoy, havia mort al front del Guadarrama quan, en qualitat de diputat de l'Esquerra, efectuava una visita a les trinxeres republicanes. I el primer equip iniciava, poc després, encara en plena guerra, una gira per Llatinoamèrica per fer propaganda de la causa legítima; una gira que deixaria a l'exili jugadors com Vantolrà, Urquiaga, Gual, Iborra, Pedrol, Escolà i Balmanya. Justament aquest darrer va ser l'entrenador del Barça en algunes de les tardes més glorioses que va oferir la prodigiosa habilitat de Kubala, aquella que Joan Manuel Serrat ha cantat en dues de les seves cançons.

Al cinema Mahón -que era molt més tronat que el Roxy de la plaça Lesseps- feien «Los ases buscan la paz», on Kubala explicava com va sortir d'Hongria i com havia arribat a Espanya. Per anar al cine Mahón calia passar per davant de la Casita Blanca -l'única arquitectura monumental del barri- i creuar l'avinguda de l'Hospital Militar, aleshores polsosa i plena de torretes a banda i banda. Començaven a construir les Escales de la Glòria i del pont de Vallcarca es llançava, de tant en tant, un suïcida. «Los ases buscan la paz» va ser dirigida per Arturo Ruiz Castillo, que havia participat amb Federico García Lorca en el teatre ambulant La Barraca. Es va estrenar el 1954, l'any en el qual Bahamontes guanyava el premi de la muntanya del Tour i Franco i Trujillo s'abraçaven al Pardo. (Trujillo, en aquesta visita a Espanya, va hostatjar-se a la Casa dels Canonges de Barcelona i, segons diuen, va fer aturar les campanes de la Catedral perquè no el despertessin.). Devia ser també l'any dels caramels de pal al camp de Les Corts, que el pare ens comprava mentre esperava la passada mortal de Lazsli o mentre s'alçava com un llamp de la cadira per cridar el gol.

Kubala va alegrar moltes i molt llargues tardes de diumenge i, per això, seria just que aquesta tarda l'Estadi Olímpic estigués ple de ciutadans agraïts i amb memòria.

© 24/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

ACF11

Fragment de

Doñate i Sanglas, I. (1993) *La normativa ambiental comunitària. Condiició i proposta de futur*, Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient.

Eficàcia i/o aplicabilitat de la normativa

Com ja s'ha indicat la normativa comunitària és, directament o indirecta, d'obligat compliment.

Cada cop més el Tribunal de Justícia s'ha pronunciat per la preeminència de la legislació comunitària sobre les respectives legislacions estatals.

La legislació comunitària pot ser o no adequada, però la seva eficàcia pràctica depèn de com els estats membres, que són els primers destinataris d'aquesta normativa, l'apliquin i la incorporin en les seves respectives legislacions.

La Comissió està dedicant grans esforços a estudiar quin és el grau de compliment de les normes comunitàries, i en aquest sentit pressions els estats a què les apliquin, i els controla o rectifica mitjançant la iniciació dels anomenats "*procediments d'infracció*" davant el Tribunal de Justícia Europeu. En virtut d'aquest procediment el Tribunal pot condemnar un estat membre, que estarà obligat a acatar la resolució del Tribunal.

EL TUE ha atorgat al TJCE la possibilitat d'imposar sancions pecuniàries als estats membres que incompleixin una sentència, donant-li així per primer cop alguna capacitat d'execució directa.

Molts cops, però, la manca de transparència i d'informació per part dels estats membres fa que la Comissió difícilment controli el nivell i el tipus de les infraccions que sovint es produeixen.

Per aquest motiu la pressió de l'opinió pública, per mitjà de denúncies a la pròpia Comissió o al Parlament Europeu, té també un paper important a l'hora d'intentar millorar l'aplicació de les lleis per part dels estats membres. La Comissió rep a l'actualitat una gran quantitat de queixes de particulars, d'ONG, d'autoritats locals, de membres del Parlament Europeu, associacions locals, etc. L'any 1984 hi va haver solament onze queixes. En canvi, a finals dels anys 80, la xifra ja arribava a prop de les 500 anuals. Actualment hi ha una incapacitat per a atendre degudament totes les queixes, que provenen dels més variats àmbits.

Pel que fa al control de l'aplicació de les normes hem de dir, en resum, que els mecanismes de control - tot i existir- ni en dret comunitari, ni en qualsevol altre àmbit legal no són ni poden ser suficients.

L'aplicació de les normes exigeix un sistema d'incentius i de sancions que facin sempre més convenient l'aplicació que la infracció, i *al cap i a la fi*, un bon nivell d'aplicació dependrà d'un nivell de consciència social sobre la bondat o oportunitat d'una determinada normativa.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00068.sgm

DIARI AVUI

Agustí Alcoberro

La guerra dels sexes

Si hem de fer cas als demògrafs, els pròxims anys poden ser particularment durs per als nostres barons adolescents. Si més no, un recent treball del Centre d'Estudis Demogràfics de la Universitat Autònoma de Barcelona així ho assenyala. La davallada demogràfica detectada els darrers anys -i especialment de 1978 ençà- pot tenir un efecte secundari inesperat: la manca de noies casadores. Les estadístiques són, en aquest punt, cruels. La diferència mitjana d'edat entre l'home i la dona que formen parella és, ara com ara, de tres anys. Doncs bé, els nostres adolescents barons de quinze anys -els nascuts el 1978- formen un contingent que voreja les 110.000 ànimes, mentre que les noies que, per tradició cultural, els pertocarien -és a dir, les nascudes el 1981, tres anys més tard- amb prou feines depassen les 68.000. En altres paraules, parlem literalment d'una baralla a mort per aconseguir parella entre un col·lectiu que és un 23 per cent més migrat que el de xicotets d'edats núbils. Els experts asseguren que el mercat nupcial es regeix per les mateixes normes que l'economia. En definitiva, que la totpoderosa llei de l'oferta i la demanda marca les regles del joc amb la seva peculiar i implacable fredor. Això és la guerra. Qui no s'arrisca no pisca. I qui no vulgui pols que no vagi a l'era. Com que no és previsible que en aquest mercat s'imposin els criteris monopolistes, ni les pràctiques del «dumping», cal convenir que els nostres jovincells barons hauran d'escarrassar-se a oferir les condicions més òptimes a les noies d'edat casadora. Elles, ves per on, tindran on triar i remenar. I, sempre segons els experts, això pot significar, paradoxalment, un retorn a la llar, casoris en edats més tendres i un augment de la natalitat. Els joves d'altres temps vivien en crisi permanent, potser perquè intuïen que disposaven d'unes expectatives de futur gairebé il·limitades. Els joves d'avui, els de la crisi de debò, es van tornant conservadors. Trobar un treball estable i mitjanament remunerat és en aquests moments un afer vidriós, que només es pot assolir amb grans dosis de constància -o amb el vent de cara-. Disposar d'un pis a la gran ciutat -de compra o de lloguer- és una empresa titànica que, en el millor dels casos, obliga a acostumar la tieta conca, bo i preguntant perquè no li quedi gaire corda. Les legions de llicenciats en atur, o amb treball precari, s'allisten a tota mena de màsters i postgraus, amb la vana esperança d'engruixir currículums. I les parelles allarguen els seus prometatges, tot somiant en el dia en què s'abaixin de debò els preus del pam quadrat de sòl edificat i els préstecs hipotecaris. Però ara les coses es posen fins i tot més peludes. Per als mascles, s'entén. Al capdavant, la figura de la tieta soltera és ben acceptada socialment. És vista, en general, com una dona polida, endreçada, tot un devessall d'ordre. No passa el mateix amb el baró solitari: individu amb connotacions fosques, pròximes a la conflictivitat i al desordre, quan no a la marginació. *Al cap i a la fi*, posats a ser honestos, hem de reconèixer que les necessitem més que no pas elles a nosaltres. L'home és, en molts punts -per configuració genètica o per formació cultural-, un ésser particularment inútil, un perfecte escarràs. Consulteu-ho amb molts divorciats o vidus: aviat comprovareu que, rere una misogínia aparent -com qui diu: tot just una capa de vernís defensiva-, s'amaga un tristíssim sentiment de desemparament. Com el Joan de Serrallonga descrit per Joan Maragall, tots ells, poc o molt, enyoren la dona que: «M'ha ajudat amb l'esguard», «amb la paraula»; «si ha calgut, amb la força del seu braç»; «cada migdia m'ha llescat pa a taula». «i cada vespre m'ha alegrat el jaç». Perquè al capdavant, per més sofisticats que estiguem per la civilització, tots donaríem per bo aquest ideal de vida descrit pel poeta:.

«Bon menjar, bon oblit i jeure amb dona:». «mai havia trobat millor conhort». En èpoques de contracció de l'oferta -o d'excés de la demanda- els conceptes bàsics recuperen el seu sentit primigeni. En l'horitzó de l'any 2000 redescobrirem que sexe, matrimoni i amor expressen realitats diferents, si no divergents. El primer, herència animal, és el nostre major vincle amb el regne de la natura. El segon, nascut amb els primers excedents, ara fa uns pocs mil·lennis, rima sospitosament amb patrimoni. Però el darrer, inventat a Occitània el segle XII, i estès arreu del món a través de la literatura i, en el darrer segle, del cinema, és el sentiment més intens -i, doncs, alhora, més ple i colpidor- generat pel llinatge humà. Els barons adolescents s'enfronten a un nou repte gairebé desarmats. En els darrers anys, l'home ha perdut unes bones dosis del seu poder -basat essencialment en la força bruta i la violència-, mentre les dones esgarrapen cada cop més àmbits de l'esfera pública, sense haver renunciat per això a cap de les seves eines peculiars -com la seducció, o fins i tot la coqueteria. Els demògrafs han buscat en el passat altres moments de contracció de l'oferta femenina. Com, per exemple, el nostre país després de la Guerra Civil. O la resta del Continent, un cop acabada la Segona Guerra Mundial. No sé si el seu esforç ha estat debades. Vull dir que els canvis culturals esdevinguts en els darrers decennis difícilment podran ser catalogats com a foc d'encenalls. Ara tenim una nova espècie d'homes -l'home tendre-, i també una nova raça de dones -la dona professional, socialment activa-. De vegades, ni tan sols el regne de la demografia pot quadrar en les estadístiques.

© 14/05/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Josep Cuní

La cultura del debat

Quan els tercers en lluita en aquestes eleccions apareixen més imprescindibles que mai, el reconeixement a l'evidència és l'oblit sistemàtic.

L'articulista parla dels dos debats televisius entre González i Aznar, de les similituds que ens hi volen fer veure amb Hollywood, de l'espectacle televisiu en si mateix i de la cultura del debat. La realitat, però, és molt més complexa que no pas el "show business". Durant dos dilluns seguits ens han volgut fer creure que això era Hollywood. Que havíem arribat a la majoria d'edat democràtica perquè ja fèiem com els nord-americans. Debats cara a cara entre els candidats a la presidència. A través de les televisions privades, naturalment. Que en les públiques uns no hi confien i els altres no creuen que els calgui defensar-les. *Al cap i a la fi* només en són administradors. La tendència general és fer creure que de l'espectacle en sortirà el virtual guanyador. Com si aquí visquéssim un règim presidencialista. Però no és així. Ni de bon tros. Tots ho sabem. Ni aquest és el país del «show business», ni aquí donem la talla, ni el nostre sistema electoral reflecteix aquesta possibilitat de manera tan directa. Les diferències són moltes. Massa com per caure en el parany del provincianisme internacional que tant agrada. Però posats a recuperar una pàgina democràtica admirable, res d'això no impedeix que vulguem acolorir aquella vella producció tres decennis després que l'original es fes en blanc i negre. És ben legítim. Tant com perquè sense ànim de retallar l'èxit aconseguit, avalat per milions d'espectadors, en remarcuem les distàncies reals. No pas les fictícies. És curiós. Ens arrenghem amb els aparadors internacionals l'any que se'n compleixen trenta de la mort del guanyador de la confrontació dialèctica que va marcar una època i un estil. Kennedy continua sent un mite amb sovintejats intents de ser emmascarat. De Nixon només se'ns recorda com va haver d'abandonar el poder vergonyosament, encara que amb el reforçament d'un sistema que fa saltar presidents a partir d'investigacions periodístiques serioses. Aquest sí que podria ser un exemple a tenir en compte. Aquí, doncs, emulem l'efemèride de la confrontació a dos, quina casualitat, justament mesos després que ells ampliessin el nombre de participants a tres perquè tres eren els que hi tenien possibilitats. Bush, Clinton i Perot. Sorprèn, doncs, que aquí aquesta tendència s'hagi obviat justament quan els sondejos són prou clars en els més que probables resultats. Quan els mateixos partits polítics majoritaris admeten que seran necessaris els pactes. En definitiva, quan els tercers en la lluita apareixen imprescindibles. El reconeixement a l'evidència és l'oblit sistemàtic compensat per les deferències de la Junta Electoral, que recorda la necessitat de compensació. Que aquí les televisions són privades en la gestió però de titularitat pública. Hi ha també altres aspectes col·laterals que ens distancien de l'homologació ianqui. Des de la castissa voluntat de convertir el servei públic d'informació que suposa un debat en també un acte social, al de recordar que en aquell país les ciutats elegides per ser seu del gran repte són diverses. La descentralització és un fet, no només una voluntat. Ara bé, l'element diferencial més destacat és el periodístic. O millor dit, el del permanent intent de control periodístic que prova de condicionar la trobada sota amenaça de negativa a celebrar-la. Ben segur que en aquell país els assessors dels candidats també hi diuen la seva. I fan els seus suggeriments. Però costa de

creure que arribin als extrems que els mitjans de comunicació ens han exposat obertament aquests darrers dies. Les empreses de comunicació no ho permetrien. Elles ofereixen el servei. Els altres se'n valen. No les utilitzen. La simplicitat sistemàtica en els decorats per a aquests tipus de programes, l'habitual capacitat d'actuació en públic dels protagonistes i el coneixement que aquests tenen del mitjà ho fan innecessari. Tant com que cap moderador hagi d'apel·lar constantment als acords bilaterals entre representants dels contrincants per justificar el seu paper i posar sobre la taula només aquelles qüestions acceptades i beneïdes. Qüestions que els protagonistes, tot sigui dit de passada, acaben considerant una cotilla que no els permet de continuar l'atac i la defensa de les tesis que són encara vigents i motiu de discussió. Si fos per ells es passarien llargues estones fent circumloquis al voltant d'una anècdota que els permetria de no entrar en els punts més compromesos i amb més risc de perdre acceptació i popularitat. Tot el contrari que als Estats Units. Allà, tant per tradició com per sentit de l'espectacle en general, el candidat ha de ser concís en el seu missatge. I clar en la resposta malgrat que la pregunta feta pel presentador o pels periodistes convidats sigui tan directa com malintencionada. I no hi caben les fugides d'estudi. Ni cal que parlem de la picabaralla per decidir qui comença i qui acaba. El darrer torn sempre és per a qui encara deté el poder. Les diferències, doncs, són moltes, i les circumstàncies, més. Però també és cert que per entrar en aquests àmbits cal un tipus de cultura que aquí no correspon ni a la realitat social, ni a la ideològica, ni a la política. La cultura del debat, que entre nosaltres també existeix però amb recança, és l'exposició de la pluralitat, els complements i els antagonismes. En tenim nombroses mostres acumulades a la memòria perquè les majories absolutes les han anat arxivant. Amb major o menor nombre de participants i no per això menys televisives. Per difondre-la només ens cal voluntat. I aquesta facultat no sempre la tenen els candidats. Admetem-ho. Encara que ens facin creure el contrari. La realitat és molt més complexa, i algun dia s'hauran d'explicar els trucs que utilitzen per eludir la responsabilitat. Els cal llegir el «Breviari de Campaña» que acaba de publicar Quaderns Crema. En aquella norma electoral dictada a Ciceró pel seu germà quan va ser candidat al consolat, l'any 64 aC, aquest li diu: "Allò que hakis de fer, mostra't disposat a fer-ho amb interès i de bon grat. Però hi ha una altra regla més difícil i que s'adapta més a les circumstàncies que no pas a la teva manera de ser. Allò que no siguis capaç nega't amablement a fer-ho o no et neguis. La primera decisió és pròpia d'un home bo. La segona és la d'un bon candidat."

© 03/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Albert Alay

El suïcidi d'un polític

El suïcidi de Pierre Bérégovoy ha sacsejat l'opinió pública. Andreotti, tantes vegades al cim de la política italiana i més de trenta vegades ministre, pot fer pensar que no hi ha un pam de net. Que un Parlament impedeixi jutjar Craxi, és una mostra més que les coses no van bé. Però se'n podria dir a tants i a tants països, que no hi hauria espai per dir el que cal dir; que de polítics n'hi ha de corruptes com en totes les activitats humanes, però no més; i que falla el sistema en no haver-hi controls suficients i eficaços, i que, malauradament, estem fent de la política una dedicació« full time» -no sempre indispensable- que afavoreix que algun desaprensiu en tregui profit personal i, que molts polítics en no trepitjar el carrer, acabin per desconèixer la realitat dels països que governen. Esgarrifa pensar que l'ex-primer ministre francès s'hagi pogut suïcidar per una irregularitat en un préstec d'un milió de francs -si no hi ha quelcom més gruixut darrere-, quan en alguns casos els diners van per terra com les formigues, i quan estem adquirint el costum de no dimitir ni pels fracassos electorals ni pels escàndols. Però en tot cas, cal deixar clar que no és la quantitat el que compta sinó en realitat haver-ho fet perquè, "qui fa un cove fa un cistell", o la decisió presa per Bérégovoy és només una demostració de personal vergonya que per si mateixa té un component moral molt important. Com que la bola de neu de la corrupció creix tant arreu del mo'n, convé prendre mesures que assegurin l'honestedat, si no volem que els polítics hagin d'anar amb la cara tapada pel carrer, perquè com a l'exèrcit amb el valor, la corrupció se li suposa. No s'hi val fer escarafalls contra la premsa perquè ventilin coses -de les quals potser en alguns casos en fan un gra massa-, si la seva feina és informar del que sospiten i la feina de la justícia és esbrinar que hi ha de cert. *Al cap i a la fi*, si no hi hagués foc, no hi hauria fum, i el periodista segueix el fum. Tampoc els caps de govern no solen prendre mesures gaire exemplars i sovint en surten empastifats; quan hi ha dubte, cal separar el presumpte culpable del càrrec, per prudència, i reincorporar-lo quan la justícia l'hagi exonerat, i si no és possible, perquè, o ha passat el temps o se n'han perdut les ganes, compensar-lo convenientment que per això els Estats són subsidiaris de les errades. És cru dir això, però cal tallar de soca-rel. Però seria convenient de prendre altres mesures que, si més no, contribuirien a clarificar les coses. Per exemple, dels americans -que també tenen coses bones- es podria adoptar el sistema que els alts càrrecs puguin ser vetats pel Senat si no compleixen les condicions morals idònies per al càrrec. Qui té la potestat de poder-los triar ho ha de fer per raons d'eficàcia o ho pot fer per simpatia, però en tot cas la persona designada ha d'entrar neta perquè no se li puguin traure després els drapets al sol de coses que havia fet abans. La fórmula de: "qui sàpiga res que ho digui ara i en cas contrari que ho calli per sempre", és elemental i aplicable al cas. És evident que aquest control cameral només pot judicar la moralitat passada i no la idoneïtat tècnica o professional, ni garantir l'honestedat futura, que això és potestat d'un president, que si l'erra, per a ell va el pollastre. Els dos casos de Clinton per nomenar el càrrec de secretari de Justícia, són prou eloqüents. Però un altre punt al qual em vull referir d'una manera especial, és el de la immunitat parlamentària, que en part és l'origen de molts mals. Si en democràcia hi ha tres poders i l'executiu i el judicial emanen dels Parlaments, que són sobirans, vol dir que el diputat és lliure d'expressar la seva opinió, perquè no és delictes. Ho pot fer a la Cambra o al carrer, tant se val, i ho ha de fer, com ho pot fer qualsevol ciutadà. Però quan es tracta d'un delictes, la llei és

per a tothom igual i no té sentit que la justícia hagi de demanar un suplicatori a la Cambra per poder-lo processar. És més ridícul, si un policia pot estomacar un diputat en una manifestació al carrer o pot violar, amb la llei Corcuera sota el braç, el seu domicili per la sospita« fonamentada» que hi pot amagar droga, o simplement refugiant-se en l'eufemisme del« flagrant delictes». Que una Cambra concedeixi un suplicatori per processar un dels seus membres, pot representar connivències entre legislatiu i executiu o, prejutjar la culpabilitat d'aquell membre situant-lo en pitjors condicions que si hagués intervingut directament la justícia. Cal eliminar, doncs, la immunitat parlamentària, que només té sentit si es tracta d'autoprotegir-se. L'aforament és suficient i té l'avantatge que la justícia pot actuar directament amb independència del que pugui dir o pensar el Parlament en tot allò que pugui ser constitutiu de delictes. À que només acabat el procés se sabrà si ho és o no, i amb la garantia que només actuarà el Tribunal Suprem en el cas d'Espanya o el Tribunal Superior de Justícia en el cas de Catalunya. L'aforament suposa augmentar la instància de qui ha de seguir el procediment, però en cap cas subordinació a la Cambra. No podrà processar un jutge de primera instància, però sí el Tribunal Superior que s'escaigui per judicar un parlamentari electe. A Catalunya és així per als diputats al nostre Parlament. En definitiva es tracta d'un problema de transparència en els procediments i d'eliminar les barreres a l'acció judicial. Si comencem per això, els procediments seran més ràpids, evitarem possibles manipulacions, es tindrà més cura en fer acusacions, i es donarà més garanties d'imparcialitat al poble que està perdent una confiança que costarà recuperar.

© 03/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Militants només de la nostàlgia

La nostàlgia es va apoderar de la majoria dels assistents al concert que va oferir Raimon el 23 d'abril. Des d'aquesta nostàlgia, la generació del 68 ha estat, per l'articulista, la que ha escamotejat la fe pròpia de les edats adolescents i després ha acusat els joves de no tenir valors.

DÚNIA LORDA.

La nostàlgia és a la manca de memòria històrica el que una llaminadura a la gana: una distracció transitòria que no soluciona la necessitat d'aliment i, a més, empatxa. Tanmateix, sembla que a punt de celebrar-se un quart de segle dels fets de Maig de 1968 i en previsió d'una commemoració que tant a França com aquí -ocupats en la política conjuntural- passarà sense pena ni glòria, les aixetes de la nostàlgia catalana s'han obert arran del gran concert de Raimon al Palau Sant Jordi. A desgrat del desig del cantautor de Xàtiva, que va fugir sàviament de les concessions al record, la nostàlgia va apoderar-se de la majoria dels assistents al recital multitudinari. *Al cap i a la fi*, és el públic qui acaba donant un o altre sentit a aquestes grans manifestacions i no s'hi pot fer res. En això no hem canviat. Raimon ahir era la protesta i avui és la nostàlgia, encara que ell s'estimi més -i amb raó- ser estrictament un artista que ofereix el seu treball. Però Raimon, li agradi o no, no ha estat i mai no serà només d'ell mateix, sinó dels altres. N'hi ha hagut prou de llegir les cròniques d'ambient d'aquest acte, firmades lògicament per periodistes pertanyents a la mateixa generació que constituïa el públic més nombrós, per constatar que la màquina del temps va funcionar amb gran eficàcia. Hi va haver, fins i tot, un assaig de rebel·lia per boca de Paco Ibáñez, corresposta per l'auditori amb una expressió espontània de descontentament pel clima polític, que no hauria de passar per alt entre els dirigents dels partits. Llàstima que els tòpics antinord-americans acabessin descobrint Ibáñez com algú massa ancorat en els vells esquemes. El més interessant, però, és que les cròniques sentimentals dels anys seixanta fluctuen sempre entre l'amor i l'odi, entre els records privats i col·lectius, per acabar deixant en el lloc protagonista una generació -la generació- a la qual tot se li perdona encara que ja no milita en res. Només milita en la nostàlgia. Tot plegat, l'exercici d'autoreconeixement incorpora un cert aire manllevat a la novel·la negra, com si, carregats de mala consciència, els triomfadors volguessin ser perdedors per unes hores i els perdedors passessin de ser menyspreats a la categoria d'herois morals. De la moral enterrada, és clar. Perquè amb la moral útil i vigent els triomfadors -un cop eixugada la llagrimeta- donen consells a la joventut d'ara. Des d'aquesta nostàlgia, la generació del 68 ens diu que ells ja ho van fer tot. La seva feina ha estat, des que van caure del cavall, inocular el seu desencís i les seves pors a tots els que vam néixer més tard. Ens han escamotejat la fe pròpia de les edats adolescents i després ens han acusat de no tenir valors. Han dessacralitzat els mots i després s'han dolgut de la dictadura de les imatges. Encara patim avui l'exorcisme patètic dels seus dimonis, les digestions privades de les seves conversions públiques, el ridícul notori de la reconciliació amb els valors conservadors dels seus pares, el funambulisme banal de la seva ideologia oportunista... I ara la gota que omple el got és intentar identificar fastuosament la seva nostàlgia generacional amb la memòria històrica col·lectiva que anem perdent, com si existissin records de pas obligat per a tothom. Els més vells i els més joves s'han de sumar a la cerimònia, car els artistes i bona part dels polítics

d'avui -els primers rengles en volien ser la prova- han sortit del mateix instant del calendari implacable, i tot deu ser més fàcil quan podem sintonitzar amb els records dels que ocupen el poder. En principi, els hauríem d'entendre millor. És la memòria històrica del país el mateix que la nostàlgia puntual i personal de Jordi Solé Tura, per exemple? Per a què la nostàlgia? La nostàlgia per a res, sobretot quan té adherida tants antoenganyis i tantes autojustificacions, quan s'ha traspasat als joves per activa i per passiva una dosi tan considerable de frustració i desil·lusió, de cinisme i conformitat. La nostàlgia és un passatemps de nens malcriats en un país on s'està esborrant la història recent a velocitat ultrasònica. La nostàlgia és el luxe dels que recorden immòbils i farts les pròpies batalletes mentre els que venen darrera pateixen la inanició silenciosa de la no memòria. No hi ha res que convoqui la nostàlgia en un escenari mundial que obliga més aviat a la prospectiva constant perquè el futur no esdevingui enemic ocult i el present no se'ns imposi sense tenir accés a la voluntat i a la decisió. La revolta de paraules i de certes actituds que va ser Maig del 68 és avui una crisi palpable de coses. El que fa vint-i-cinc anys era una oferta és avui una demanda. Maig de 1993 i tot el temps que tenim per endavant pot ser molt més important per a la imaginació, suprema deessa laica d'aquells dies a París, Praga, Mèxic, Califòrnia. És ara quan joves i no joves hem de decidir de debò què fem amb la democràcia, amb les institucions i els partits, amb l'organització de les relacions internacionals, amb el repartiment del temps de treball, amb les noves immigracions, amb la veu de les minories, amb els instruments massius de comunicació... Decidir, a més, des de la humilitat del relativisme sorgit amb la pèrdua de pes de les ideologies clàssiques i la construcció de discursos de consens a les societats occidentals. És aquest el moment de reinventar perquè n'hi ha urgent necessitat, perquè calen sortides a la complexitat, perquè el malestar no és intel·lectual sinó social i perceptible als carrers. Maig del 93, amb menys retòrica i menys estètica, amb un afany profund de trobar respostes a les preguntes que tot just encara no encertem a fer al nou món, que pren forma en el magma dels esdeveniments, amb la incertesa de noves i velles amenaces que malden per trobar les escletxes fàcils. Els reptes de maig del 93 no poden solucionar-se amb un fracàs que prepari el futur, com va passar amb el Maig del 68. El fracàs és una possibilitat massa cara en aquests moments. El temps de les revolucions de saló ha quedat per a les fotografies, quan el món encara tenia aquelles grans dimensions dels atlas acolorits, avui retallades per la interdependència forçosa. La resolució progressiva del trànsit entre les velles i les noves realitats, amb els problemes que se'n deriven, no deixa gaire temps per a la nostàlgia. En canvi, és imprescindible que tingui com a condició prèvia l'assumpció de la memòria històrica com a única assegurança quan els rumbos no es coneixen i les cartes de navegació són antigues. El temps de l'avenir ha de ser sempre el millor.

© 30/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DAM01

DIARI AVUI

Món

Els EUA deixen la "missió humanitària" a mans de l'ONU

Somàlia: Al·la i el petroli

Montse Arbós

"És una missió humanitària", va dir l'aleshores president dels EUA, George Bush. Humanitària perquè Somàlia es moria de fam a cada minut, perquè aquells esquelets regiraven la consciència d'Occident. Els «marines» van arribar i van ajudar a reduir el desastre. Ara han tornat a casa. Però a la terra dels déus la fam no ha desaparegut i el silenci de les armes no és real. "És una missió humanitària." Rere la intervenció nord-americana hi despunten dos interessos: la lluita contra l'integrisme i els pous de petroli.

Tres mesos després que els EUA recreessin l'escenari del desembarcament de Normandia a les costes de Somàlia, poques coses han canviat radicalment en aquest país. Oficialment, dimarts s'acaba la missió nord-americana i els «cascos blaus» prenen el relleu seguint el calendari marcat per la resolució 814 del Consell de Seguretat de l'ONU. I potser ara és hora de passar comptes i mirar d'entendre per què Washington tenia tanta pressa per ajudar Somàlia. Somàlia no és l'únic lloc del món on la gent es mor de gana i on caldria aplicar el "dret d'ingerència humanitària" a què va recórrer George Bush per explicar la intervenció.

L'ex-secretari d'Estat nord-americà, Henry Kissinger, va afirmar el desembre passat en un article a l'«International Herald Tribune» que "no es pot creure que els EUA combaten allà on no tenen cap interès estratègic". L'interès nord-americà en la «missió humanitària» tenia dos colors: el verd de l'Islam i el negre del petroli.

És cert que des del port de Mogadiscio s'han distribuït més de 80.000 tonnes [sic] de menjar, però la fam i la mort amenacen encara dos milions de somalis; és cert que hi ha vigent un embargament d'armes (resolució 733 de l'ONU) i que els «marines» han dut a terme un important requisament d'arsenals, però les guerrilles continuen disposant d'armament si bé amb menys ostentació, i és cert que s'ha aplicat una «pax americana» entre les quinze faccions enfrontades i s'ha arribat a un acord per a la formació d'un govern de transició, però Somàlia no és encara un país en pau.

La «missió humanitària» dels EUA tenia l'objectiu últim d'organitzar un govern per estabilitzar el país. *Dit d'una altra manera*: Washington volia evitar una «balcanització» de Somàlia entre els quinze líders guerrillers i els respectius clans. Arribar a aquest extrem seria sotmetre la regió -les poderoses Kenya i Etiòpia- a l'amenaça d'una desestabilització general molt perillosa davant la proximitat geogràfica del Sudan.

Sudan és el pont que uneix la República Islàmica de l'Iran amb el continent negre. I la imatge d'una franja integrista des d'Algèria fins a Somàlia no seddueix [*sic*] gens Occident.

Apostar per la federació

Per tirar endavant la "missió humanitària" calia posar ordre al país. Washington va entendre que cap dels «senyors de la guerra» tenia prou força per imposar-se sobre la resta i ser acceptat com a líder. De fet, alguns dels clans somalis van acusar els «marines» de tenir "excessives preferències" - concretament en la persona del general Ali Mahdi- cosa que va generar una cadena d'atemptats i revoltes antiamericanes.

Aleshores es va sondejar l'aposta federativa: a cada «senyor de la guerra» una porció de territori. El secretari general de l'ONU, Butros Gali, va arrufar el nas: massa gent i massa interessos territorials. Els EUA, en canvi, no ho veien amb mals ulls sempre que aquest federalisme no fos una porta oberta a l'integrisme. És més fàcil controlar un líder que quinze.

Washington, doncs, havia d'aconseguir un acord entre les faccions però sense semblar que imposava a Somàlia una solució política «al gust» nord-americà. Solució: passar la pilota a l'ONUSOM (la missió de l'ONU a Somàlia). La tàctica ha tingut èxit.

Els quinze «senyors» somalis han acceptat la fórmula de la federació per començar a caminar cap a la pau: divuit regions autònomes amb representants en una Administració central governada per un Consell de Líders, tot plegat per un període transitori de dos anys. A hores d'ara, però, res fa pensar que les ambicions territorials i de poder d'alguns dels «senyors» -especialment del general Farah Aideed- s'hagin esfumat.

La federació, però, té un perill. Precisament el perill que volien evitar els EUA des de l'inici de la «missió humanitària». I és que sobre un sistema autonòmic és fàcil preveure que algunes de les regions «flirtegin» amb el poder islàmic, ja sigui a través d'ajudes econòmiques (via Sudan o les monarquies del Golf Pèrsic) o amb la presència d'organitzacions humanitàries integristes.

"Un segon Beirut"

Butros Gali ha advertit en repetides ocasions que l'islamisme és avui "l'única força política organitzada" a Somàlia, opinió compartida per Washington. Segons expliquen diferents organitzacions internacionals humanitàries, bona part de la regió central del país s'ha convertit en un «territori prohibit» controlat per grups integristes d'ajuda que, a més de menjar i medicines, també distribueixen l'Alcorà.

Un d'aquests grups -potser el més important i el més radical- és l'Al-Ittihad, que significa Unió dels Musulmans. L'Al-Ittihad ajuda l'Organització Internacional d'Ajuda Islàmica (OIAI) en els campaments d'acollida per als refugiats, campaments equipats amb cuines col·lectives i amb millor menjar que el que distribueixen les agències occidentals.

L'odi antioccidental és un dels principis d'aquesta organització, que, poc després que els «marines»

arribessin a Somàlia, els va enviar un comunicat datat a la seu central d'Al-Ittihad, a Khartum, capital de Sudan. "Prometem fer de Mogadiscio un segon Beirut."

A finals del mes de març passat, els soldats nord-americans van inspeccionar diversos «bungalows» de l'organització a la ciutat de Merca, al sud de Mogadiscio. Resultat: van ser requisats 15 rifles d'assalt, 20 fusells automàtics, set metralladores de gran calibre, tres morters, vint ràdios militars i dos míssils petits.

La "xària", model de vida.

Però l'Islam no es limita només a ser ideologia de grups com l'Al-Ittihad, sinó que pretén convertir-se en la pauta de vida de tota la societat somali, de majoria sunnita. El passat 21 d'abril, un comitè de representants de tots els grups del país va recomanar al Consell Nacional de Transició que la «xària» (lleï islàmica) "serveixi de base a les lleis somalis".

I així, la Casa Blanca ha donat als seus homes l'ordre de "torneu" amb el temps just per evitar l'esclat a Somàlia d'una campanya antiamericana. I han tornat. Però Washington ha deixat les coses ben lligades: en primer lloc s'ha encarregat de convèncer l'ONU que cal seguir amb la «missió humanitària» i que ho ha de fer ella, i en segon lloc ha deixat a Somàlia una força anomenada d'«acció ràpida» integrada per uns 5.000 homes i amb la missió d'intervenir si les coses es posen molt difícils per als «cascos blaus».

Però la pressa per ordenar la Banya de l'Àfrica va més enllà dels interessos que els EUA i Occident per extensió puguin tenir en la lluita contra l'expansió de l'integrisme islàmic. L'altra clau del perquè de l'operació quedava recollida al diari «International Herald Tribune» del 19 de gener passat repescant un article del «Los Angeles Times» signat per Mark Fineman.

El poder de quatre gegants

"És allà. No hi ha cap dubte que allà hi ha petroli." Ho va dir l'enginyer petrolífer del Banc Mundial responsable d'un estudi elaborat fa 3 anys sobre les prospeccions petrolíferes al golf d'Aden, a les costes del nord de Somàlia.

Resultat d'aquell informe: quan el 1991, el Banc Mundial va encoratjar la iniciativa privada perquè invertís en alguns països africans amb importants reserves de cru, Somàlia i Sudan ocupaven els primers llocs de la llista. Quedava apuntada la possibilitat que a la regió de la Banya de l'Àfrica hi hagi una bossa d'«or negre» més important que la que fins a principis dels vuitanta es treballava al Txad i que va haver de deixar-se estar per la dificultat que significava transportar-lo des del cor de les terres africanes.

I les recomanacions del Banc Mundial van ser recollides per quatre dels «gegants» petrolífers dels EUA -Conoco, Amoco, Chevron i Phillips- disposats a dipositar autèntiques fortunes a canvi de cru i gas natural. Segons l'informe de «Los Angeles Times», les quatre companyies havien aconseguit el control de dues terceres parts del territori somali gràcies als favors del dictador pro-nord-americà Siad Barré. Però quan aquest va ser enderrocat -el gener de 1991- i Somàlia va caure en el caos d'una

guerra sanguinària, els inversors van entendre que calia protegir els seus interessos financers. Calia pacificar i normalitzar Somàlia.

Malgrat els desmentiments tant de les empreses implicades com de portaveus oficials, el cert és que oficials del departament d'Estat han reconegut que almenys un d'aquests quatre «gegants» de la indústria petrolífera nord-americana van pressionar el president Bush i el seu govern perquè "fes alguna cosa". Segons aquestes mateixes fonts, la Conoco Inc. -l'única multinacional del sector que manté una oficina oberta a Mogadiscio i que continua fent prospeccions- va prendre part directa en els contactes entre la Casa Blanca i l'ONU per garantir la continuïtat de la «missió humanitària» a Somàlia.

A partir d'ara, l'operació *Restablir Esperança* és cosa de l'ONU. Les seves prioritats: mantenir la seguretat, garantir la distribució d'aliments i permetre el retorn de quasi un milió de refugiats. La pacificació, la tant *[sic]* «desitjada» pacificació està en marxa.

© 02/05/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DAM02

DIARI AVUI

Política

Els líders del PSOE i del PP coincidiran avui en sengles mítings a les capitals d'Extremadura, Càceres i Badajoz.

González usarà el risc a la ingovernabilitat d'Espanya per frenar l'ascens electoral del PP

Aznar diu que ningú es cregui els predicadors de la falsedat.

González està disposat a frenar l'ascens electoral del PP amb l'argument que un executiu presidit per Aznar seria ineficient i que a Europa no el volen, i que un resultat ajustat portaria el país a una situació gairebé d'ingovernabilitat.

Josep Capella

VARSÒVIA

Felipe González està disposat a utilitzar l'argument de la por a la inestabilitat política per intentar frenar l'ascens que totes les enquestes pronostiquen que tindrà el PP. González es dedicarà a posar de manifest les "incerteses" de tot tipus que es crearien si els populars guanyessin les eleccions. El líder del PP ha criticat amb contundència aquesta estratègia del dirigent socialista: "Que ningú es cregui aquests predicadors de la falsedat [...], que ningú escolti aquests sembradors de la por que juguen a l'oportunisme per un grapat de vots." Avui González i Aznar coincidiran en sengles actes electorals a Extremadura: González, a Badajoz; Aznar, a Càceres.

González s'ha posat a treballar de forma intensa en la campanya electoral del PSOE marcant de forma personal els eixos del discurs que vol transmetre a l'opinió pública en les primeres eleccions generals veritablement "obertes" i amb un "resultat incert". El líder socialista pronostica uns resultats molts semblants als de les eleccions de 1979, però amb una situació política diferent.

En aquells moments el PSOE, a l'oposició, estava segur de guanyar les eleccions a la UCD, però va ser el partit centrista el que va vèncer però amb una majoria molt feble. Per això González admet implícitament que la mobilització que haurà de fer el seu partit haurà de ser semblant a la del referèndum de l'OTAN, amb tot el que això implica.

Recuperar el terreny perdut

Així les coses, el cap de l'executiu ha posat en marxa aquesta setmana diferents elements del seu

discurs de cara a recuperar el terreny perdut i assegurar-se un nombre de diputats suficients per tornar a governar. La seva estratègia passa per l'ús de l'anomenat «vot de la por», destinat a mobilitzar tots els votants que tradicionalment han dipositat la seva confiança en els socialistes i que ara estan "desencantats". Un missatge que es pretén que qualli a la societat: la creença que les coses no aniran bé amb un govern sense el PSOE. Una argumentació que pretén decantar els nombrosos indecisos i els que estan decidits a donar el seu vot al PP per «castigar» els socialistes.

La campanya socialista se centrarà a ressaltar les contradiccions del PP i del seu líder, José María Aznar. Segons col·laboradors del secretari general socialista, "s'ha de posar de manifest que l'estil de la dreta ens farà retrocedir molt en els avanços que hem aconseguit en els últims anys, tant a nivell econòmic, polític i també internacional". González ja va insinuar a Viena, a la roda de premsa conjunta amb el seu col·lega austríac, que el resultat dels pròxims comicis és incert.

Les sorpreses

Tot i això, amb certa picardia comenta que si se sabés què opinen a Europa d'un canvi de govern a Espanya "s'emportarien alguna sorpresa". *Dit d'una altra manera*, González llança el missatge que a Europa es veu amb desconfiança un govern presidit per Aznar. Això és almenys el que des de l'executiu socialista es vol transmetre de cara a les eleccions.

L'altre front que ha obert González és el temor i la desconfiança per la inestabilitat política que es pot produir al país amb una victòria conservadora i la situació d'ingovernabilitat que hi pot haver amb un executiu dèbil. Fins al punt que a Viena no ha dubtat a insinuar que si es produïssin uns resultats que fessin ingovernable el país, convocaria unes noves eleccions anticipades.

El president del PP, José María Aznar, va voler sortir al pas de l'estratègia pre-electoral del líder socialista. Encara que sense citar-lo explícitament, Aznar va respondre les últimes declaracions del president del govern, i ho va fer amb contudència aprofitant la presentació dels 52 caps de llista del PP.

El candidat conservador va acusar el seu oponent de fomentar la por al projecte del PP de forma oportunista. "Que ningú es cregui aquests predicadors de la falsedat que en moments difícils pronostiquen greus inestabilitats per al nostre país; que ningú escolti aquests sembradors de la por que juguen a l'oportunisme per un grapat de vots", va exclamar en un hotel madrileny, informa «Enric Hernández»

© 25/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Sant Jordi i els llibres

Emili Teixidor

Passada la diada de Sant Jordi i la festa del llibre, potser algun any caldria fer un balanç dels resultats que, l'endemà del 23, sempre són exclusivament econòmics o volumètrics, o sigui de quantitat de llibres -o de roses- venuts.

És segur que, deixant de banda els importants aspectes cívics, la festa és positiva pel que fa a l'acostament del llibre als lectors i a les vendes, però ho és tant pel que fa a la lectura? *Dit d'una altra manera*, sembla que els principals beneficiaris de la festa siguin els editors, i en segon terme -molt en segon terme, encara que siguin els que donen la cara- els escriptors i no el públic i el país en general. I encara, com que cada any solen fer coincidir la diada amb xifres comminatòries sobre els baixos índexs de lectura a la Península o l'analfabetisme funcional i els percentatges ínfims de lectors de diaris, sembla que la diada sigui a major honra i glòria de la indústria del paper i derivats. Aquest cop, un parell de dies abans de Sant Jordi publicaven una llista en què Espanya i Portugal figuraven en els dos darrers llocs amb menys lectors de la Comunitat Europea. I els únics resultats que donen el dia després solen ser que els llibres més comprats o venuts són els de cuina, de jardineria, d'acudits rescalfats, de cròniques del darrer embolic de faldilles o de bancs. Algun any, en lloc del dia de vendre llibres haurien d'instaurar la diada de visitar biblioteques. Són gratuïtes.

Oblidem la difusió de documents importants, com el d'Ulrich Wechsler «Contra la nova pobresa cerebral. Deu bons consells per fomentar la lectura», en el qual ens adverteix que la informació és tan important per a les societats industrials com les riqueses del subsòl, l'energia i altres recursos. Qui no llegeix, en aquesta societat, perd l'orientació. I el país perd recursos. La lectura és l'element bàsic en el camí cap al saber més i ser millor. La informació es duplica en gairebé totes les professions cada 5-10 anys. Cal aprendre fins i tot un segon o tercer ofici. Qui no vulgui quedar-se endarrera cal que es formi contínuament, cal que sàpiga què ha de llegir, etcètera. Hi ha conferències com la del filòsof Karl Popper que ressalten la dependència del desenvolupament de la nostra societat de les persones capaces de llegir. A Alemanya afirmen que el nivell de lectura és un indicador clar de la capacitat cultural i econòmica del país. Van crear la ciutat de la lectura, la ciutat Gutenberg... Perquè per llegir, no sempre s'han de comprar els llibres.

© 26/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Diàleg

La compra per part de l'Estat de la col·lecció Thyssen i la seva ubicació a Madrid han de ser contestades des de Catalunya. Així ho creu l'articulista, que fa una anàlisi en què exposa bàsicament el greuge que ocasiona aquesta decisió a Catalunya. A més, creu que la col·lecció no fa més que duplicar, i no ampliar ni millorar, l'oferta museística de Madrid, fet que farà augmentar el desequilibri territorial en matèria de cultura.

La col·lecció Thyssen, des de Catalunya

La premsa s'ha fet ressò de la compra per l'Estat espanyol de la col·lecció d'art del baró Von Thyssen. La col·lecció quedarà ubicada al Palau de Villahermosa, de Madrid, que el ministeri de Cultura havia inicialment previst per a ampliació del Museu del Prado, i posteriorment va oferir per a la col·lecció ara adquirida, tot realitzant les obres necessàries per al seu nou ús museogràfic.

Amb independència d'altres anàlisis o comentaris, el fet mereix des de Catalunya estant una reflexió que passa, entre altres, pels punts següents:

a) En plena crisi econòmica, l'Estat espanyol ha comprat la col·lecció per 44.000 milions de pessetes, sense comptar-hi el cost de la reforma del Palau de Villahermosa, que sortiran del pressupost de l'Estat.

b) Dir que el museu Thyssen és d'un gran valor artístic i que té obres bàsiques de la història de l'art universal és tota una obvietat. Dir que el projecte museogràfic és bo i altament assequible per tota mena de públics, innecessari per evident. Però el que no pot ser amagat (i fins ara ho ha estat, malgrat les queixes dels responsables del Museu del Prado) és que el Museu Thyssen, ubicat davant per davant del Prado, és, pel tipus de col·leccions que el formen, una reproducció en petit d'aquell, però amb obres generalment de menys nivell. No és una ampliació del Prado, atès que, malgrat que el Thyssen és cronològicament més complet (hi ha una bona representació de pintura impressionista, postimpressionista, expressionista i d'avantguarda), el cos principal de la col·lecció és, en essència, el mateix del Prado: pintura italiana, espanyola i holandesa dels segles XVI a XVIII. *Dit d'altra manera*, el Museu Thyssen duplica, però no amplia ni millora l'oferta museística de Madrid. El Prado té en ell, més que un complement una competència. I, des de l'òptica del visitant no especialitzat, passar d'un museu a l'altre és temàticament poc enriquidor.

c) És ben sabut que la manca d'un Estat propi ha comportat per a Catalunya, entre altres coses, la inexistència de les grans institucions culturals habituals en una capital que, per contra, l'Estat espanyol ha creat a Madrid. Una passejada per Munic aclareix el concepte que intento expressar: la capital de Baviera, un petit Estat centreeuropeu avui integrat a la RFA, compta amb institucions culturals de

primer ordre mundial, formades pel seu propi Estat: L'«Alte Pinakothek», la «Neue Pinakothek», la Gliptoteca, el Museu Arqueològic, l'Òpera, la Biblioteca de l'Estat, l'Arxiu.

d) Barcelona no compta amb altres institucions que les que la societat civil o les institucions locals han creat, fent un paper de simple suplència. Pel que fa a museus, les col·leccions reials i estatals han quedat concentrades al Museu del Prado madrileny. Barcelona té el Museu d'Art Modern i el Museu d'Art de Catalunya, avui en fase de fusió en Museu Nacional d'Art de Catalunya, per obra de la llei de museus de 1990, que contenen en essència col·leccions d'art català llevat de la meritòria col·lecció Cambó. El projecte, en el qual hi ha implicades totes les Administracions competents, i, que està significant per a totes elles un esforç pressupostari considerable, no arriba a la tercera part del preu de compra de la Thyssen.

e) La ubicació de la col·lecció Thyssen a Barcelona, integrada o no en el Museu Nacional d'Art, hauria significat per a la ciutat i per a Catalunya recuperar cinc segles de marginació i d'absència del poder i obtenir un museu comparable al d'altres grans capitals d'Europa. També hauria significat per a l'Estat espanyol un pas important en la necessària descentralització de la seva estructura. Entenc que l'establiment d'una secció a Pedralbes, que cal considerar com un enriquiment indiscutible per a Barcelona, no passa de ser una operació d'imatge, una mena de premi de consolació.

f) En temps de campanya electoral (i abans i després) hem sentit a parlar de privilegis, de discriminacions, de solidaritats, de suposades vendes del govern de l'Estat i d'altres ximpleries similars. Si la col·lecció s'hagués instal·lat a Barcelona, hauria l'Estat gastat els 44.000 milions i assumit la realització de l'obra? No cal pensar gens per imaginar la resposta.

g) En definitiva, el pagament de la Thyssen es farà amb diners de tot l'Estat i la col·lecció quedarà a Madrid duplicant el Prado. Accentuarà la concentració de les inversions estatals en matèria de cultura a la seva capital i augmentarà el desequilibri territorial. Poc després de l'espoli col·lectiu que ha estat la creació del Museu Nacional d'Art Reina Sofia, poc després de la trista gasiveria de l'Estat en relació amb l'herència de Dalí o els impostos de la successió de Miró, sembla clar que des de Catalunya la compra per l'Estat de la col·lecció Tyssen [*sic*] per deixar-la a Madrid ha de ser com a mínim, contestada.

«Lluís Jou» «és notari»

© 25/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DAM05**DIARI AVUI**

Abolir el vot per unanimitat al Consell de Ministres, "font evident d'ineficàcia", i reforçar la iniciativa legislativa de la Comissió són dos dels objectius de l'executiu de la Unió pr la Conferència Intergovernamental del 96

La comissió Europea aposta per una "gran reforma" de Maastricht

Ariadana Trillas

Brusel·les

Brusel·les espera d'aquesta cita clau en l'evolució de la Unió Europea "una gran reforma" i no mers rectocs de *maquillatge*. O, *dit d'una altra manera*, res de revisar el Tractat de Maastricht en dues fases, com vol Alemanya, per aparcar un temps els reptes que se li plantegen a la UE amb vista a la seva ampliació als països de l'Est.

Així veu les coses Marcelino Oreja, el comissari europeu responsable dels Afers Institucionals, quan falta una setmana perquè la Comissió tingui a punt la seva autocrítica particular als 18 mesos de funcionament de l'Europa de Maastricht. El Consell de Ministres va assumir la seva, sense gaires propòsits concrets d'esmena, fa tres setmanes.

Oreja, més "preocupat" pel *com* que pel *quan* acabarà la Conferència del 96, va deixar ben clar que la construcció europea a diferents ritmes -solució que premetria als països més preparats i disposats avançar-se a la resta pel que fa a la integració en un camp determinat- té un límit: la unitat del sistema institucional. En absència d'aquesta unitat entorn d'unes institucions de competències ben definides, el funcionament de la UE està condemnat al fracàs.

La integració a ritmes diferenciats -amb la possibilitat que un *nucli dur* de països posi la cinquena sense esperar els socis més lents-, el manteniment de la cohesió econòmica i social -¿fins a quin punt és sostenible la política de cohesió, de la qual Espanya és la primera beneficiària, quan entrin els països de l'Est a la Unió?- i el pressupost comunitari de cara a la pròxima ampliació de la Unió -quin és el futur de la política agrícola comuna (PAC) i de la política estructural comunitària? -són els tres grans reptes de cara al futur que haurà d'afrontar l'Europa comunitària, va assenyalar Oreja. Sempre coronats, això sí, per l'etern problema institucional.

Acostar-se als ciutadans

L'informe de la Comissió és "força concret" en l'anàlisi que fa del funcionament de Masstricht i envia un missatge cabdal en el seu pròleg: cal acostar les institucions de la Unió als cada cop més escèptics ciutadans.

La Comissió Santer no té previst cap document, ja no reflexionant sobre en què falla la UE, sinó avançant possibles solucions de cara a la cita del 96. L'autocrítica més dura se l'emporta l'absència de transparència i democràcia en l'acció de la UE, el funcionament de la política exterior i de seguretat comunes (PESC) i la insuficient cooperació en matèria de justícia i afers interiors.

© 03/05/95 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DAM06

Fragment de

Trayter J. M. (1992) *El dret disciplinari de la funció pública*, Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya

Capítol tercer:

El principi de legalitat en el dret disciplinari dels funcionaris públics

1. Evolució històrica i contingut del principi de legalitat després de la promulgació de l'article 25.1 de la Constitució

El principi de legalitat penal («*Nullum crime nulla poena sine previa lege*») previst a l'article 25 de la Constitució és d'aplicació a la potestat sancionadora de l'Administració. D'altra banda, és una manifestació concreta del que disposen genèricament els articles 9 i 103 de la Constitució. L'Administració pública, com és sabut, ha d'actuar amb submissió plena a la llei, al Dret i a l'ordenament jurídic vigent.

Només d'aquesta forma pot respectar els canons imposats pel principi de legalitat.

Tanmateix, dins l'àmbit del Dret disciplinari, el principi de legalitat deriva de la formulació jurisprudencialment i doctrinalment elaborada en el Dret penal. La literatura penalista creu que el seu origen es troba a Feuerbach, «que va reflectir i precisar una de les conquestes centrals de la Revolució Francesa».

Això no obstant, el punt del qual cal partir per establir una evolució del principi de legalitat en matèria penal és molt discutit per la doctrina. S'accepta que la seva primera formulació explícita es troba a la «*Magna Carta Libertatum*», atorgada l'any 1215 pel rei anglès Joan Sense Terra. A l'article 39 d'aquest document s'establia que «*nullus libert homo*» podria ser castigat «*nisi per legale iudicium varium suorum per legem terrarum*». Així es pretenien suprimir les arbitrietats que el poder reial pogués cometre.

La doctrina espanyola creu que és la Carta Magna d'Onesa atorgada per Alfons, rei de Lleó i Castella, a les Corts de Lleó de l'any 1188, la que recull per primera vegada el principi de legalitat, i si bé «no s'hi troba, com a l'article 39 de la Carta Magna anglesa, la terminant declaració que va donar origen al principi, (...) es dedueix del text».

En realitat, és a l'època de Montesquieu i Rousseau on podem trobar les autèntiques arrels del principi de legalitat. Aquest principi és fruit dels esforços polítics i jurídics que es fan per lluitar contra els abusos del poder, l'arbitrietat i la inseguretat jurídica dels sistemes vigents fins al moment. Constitueix, a més, el corollari de la teoria de la separació de poders. A partir d'aleshores, la llei emanada del Parlament, com a expressió de la voluntat popular, serà l'única norma que pugui determinar els delictes i les seves penes corresponents. El principi de legalitat no és només una

exigència de seguretat jurídica que permeti la possibilitat de conèixer prèviament els delictes i les penes, sinó a més la garantia política que el ciutadà no podrà ser sotmès per part de l'Estat ni dels jutges a penes que no admeti el poble.

Així, amb el triomf de la ideologia liberal, el principi de legalitat [*sic*] «ben aviat s'instaura en la vida jurídica dels pobles com a suprema protecció de les llibertats de l'individu i es consagra a les constitucions i, en conseqüència, com no podia ser d'una altra manera, en els codis penals de gairebé tots els països que precisament s'estan forjant a començament del segle XIX. La Constitució de 1978 no solament el va acollir sinó que en va ampliar les exigències.

Així, i de manera global en el camp punitiu, podem distingir diversos continguts del principi de legalitat.

a) *Una garantia criminal* per la qual s'exigeix que el delicte, falta o infracció administrativa estiguin determinats per la llei (*nullum crime sine lege*). També la *garantia penal o sancionadora* que requereix que la llei assenyali la pena o sanció que correspongui al fet (*nulla poena sine lege*).

b) D'altra banda, ha d'existir una llei escrita i estricta (*lex extricta*) que distingeixi de manera clara l'il·lícit a sancionar, excloent l'analogia quan perjudiqui el reu (*analogia in malam partem*).

c) S'ha de respectar l'exigència d'una llei prèvia, (*lex praevia*) que tindrà com a expressió màxima la prohibició de la retroactivitat de les lleis que castiguin nous il·lícits o agreugin la pena.

d) Finalment, el principi de legalitat inclou la impossibilitat d'una doble sanció per la comissió d'un mateix fet, de manera que l'activitat administrativa sancionadora se subordina a la jurisdicció penal (principi *non bis in idem*).

Tots aquests subprincipis, un cop reconeguda constitucionalment la seva vigència en el Dret administratiu sancionador, són respectats en el Dret disciplinari dels funcionaris públics? *Dit d'una altra manera*: la potestat disciplinària està vinculada de forma plena o absoluta al principi de legalitat?

Corpus IULA; Àrea dret, document d00042.sgm

Fragment de

Bisbal, Méndez, J. (1988) *Borsa*, dins *Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya*, Institut d'Estudis Autònoms

EL NOU CONTEXT PER A LA INTERPRETACIÓ

1. La legislació mercantil com a límit competencial

El límit que a l'exercici de la competència en matèria borsària estableix l'EAC 9 20 és la legislació mercantil que correspon a la competència exclusiva de l'Estat. En aquest límit radica l'única diferència que presenta la fórmula de l'Estatut vigent, amb l'establerta en el de 1932. Allà, com ja hem recordat, eren les normes generals del Codi de Comerç les que actuaven com a límit. La nova versió del límit competencial parteix del Projecte d'EAC 9.23, aprovat per l'assemblea de parlamentaris el 29 de desembre de 1978, el qual establia que la competència que examinem havia d'exercir-se « (...) *de conformitat amb les normes generals de la legislació mercantil* ».

Per apreciar el significat d'aquest límit és convenient tractar separatament dos problemes: en primer lloc, el sentit de l'expressió «legislació mercantil» i, en segon lloc, la relació específica que existeix entre el Dret borsari i la legislació mercantil.

Pel que fa al primer problema cal dir que, malgrat les dificultats que comporta el significat d'aquella noció si s'entén que s'al·ludeix a la categoria (a voltes científica, però) fonamentalment acadèmica «Dret mercantil», en l'escenari constitucional, i més concretament en l'àmbit de la distribució competencial, sembla que s'hagi arribat a un conveni interpretatiu, clarament afavoridor de les potestats autonòmiques. Es tracta, com és sabut, d'advertir que ni a la Constitució, ni en els Estatuts d'Autonomia, l'ús de l'expressió «legislació mercantil») no persegueix fins de sistematització doctrinal, sinó tan sols pretén establir criteris d'articulació competencial. En altres termes, una cosa es que el Dret mercantil, des del punt de vista metodològic, hagi de recórrer a categories tals com mercat, constitució econòmica, «publicització» de les relacions econòmiques, etc. per procedir a l'anàlisi dels diferents principis i preceptes del «bloc de constitucionalitat» on es troben els elements normatius que són de rellevància al respecte (unitat de mercat, iniciativa pública i privada, fonaments de la intervenció de l'Estat en l'economia, etc.), categories que exigeixen, d'altra banda, contemplar de forma integrada matèries molt diverses (que comprenen el sistema financer o les que constitueixen l'àmbit de l'economia real), i una altra cosa ben distinta és que la «legislació mercantil», en un sentit més restringit, no pugui emprar-se, junt amb altres expressions, com a criteri per a l'assignació competencial a l'hora de determinar des de quins àmbits de poder i amb quin abast es procedeix a la configuració del mercat, a la concreció de la constitució econòmica i a la «publicització» de les relacions de mercat. Tal com ha expressat amb gran agudesia Muñoz Machado, «(...) la metodologia del constituent sembla voler separar clarament les normes que disciplinen la intervenció dels poders públics en els sectors comercials o mercantils, de les normes que regulen el tràfic comercial privat», per tal de, seguidament, diem nosaltres, procedir a establir règims d'assignació competencial diferenciats. I el resultat és que, quan el constituent assigna a l'Estat la competència exclusiva sobre la

legislació mercantil, entén que atribueix a aquest àmbit de poder l'establiment de les normes de dret privat que afecten el tràfic mercantil.

Aquesta és, a més, la doctrina establerta pel Tribunal Constitucional ja en la STC 37/1981, 16 novembre, Fonament Jurídic 3r. paràgraf V: « No es necesario entrar en ulteriores precisiones acerca de cuál sea el criterio adecuado para trazar los límites entre la legislación mercantil y la legislación correspondiente a otras ramas del derecho, pues es claro que sea cual fuere el criterio que se adoptase, aquélla habrá de incluir en todo caso la regulación de las relaciones jurídicoprivadas de los empresarios mercantiles o comerciantes en cuanto tales ». I afegeix: « Sólo a través de sus órganos centrales puede el Estado determinar cuál es el ámbito propio de la actividad libre del empresario mercantil y sólo la legislación emanada de esos órganos centrales puede regular la forma en que nacen y se extinguen los derechos y obligaciones a que el ejercicio de esa actividad puede dar lugar y el contenido necesario de aquéllos y éstas » .

Posteriorment, el Tribunal Constitucional ha tornat a insistir en aquesta interpretació en la STC 14/1986, 31 gener, Fonament Jurídic 7è. paràgraf IV: « (...) la actividad mercantil aparece disciplinada hoy, en las sociedades como la nuestra, que siguen el modelo de la economía de mercado, por un conjunto de normas en donde se mezclan de manera inextricable el Derecho Público y el Privado, dentro del cual hay que situar, sin duda, al Derecho Mercantil, siendo oscilantes los criterios para trazar los límites entre la legislación mercantil y la correspondiente a otras ramas del Derecho. Congruentemente con ello, parece obligado admitir que, en principio y en lo que hace relación con este título competencial, sólo las reglas de Derecho Privado quedarán comprendidas en la reserva al Estado de la legislación mercantil, teniendo las de Derecho público regímenes diferenciados y que en cada supuesto será menester situar (...)» i a reiterar-se en la STC 88/1986, 1 juliol, Fonament Jurídic 5è., paràgraf 1.

Si aquest és el sentit que s'ha de donar a l'expressió «legislació mercantil» en el context del «bloc de constitucionalitat» (i.e., a la CE 149.1.6 i, en el nostre cas, l'EAC 9.20), llavors podem concloure afirmant que l'abast de la diferència que presenta la fórmula continguda en aquest últim article, respecte a la continguda a l'EAC de 1932, 12 e), no és suficient per a deduir una articulació competencial que sigui substancialment diferent de l'establerta en el seu precedent històric. *Dit d'altra manera*, el límit, que es dedueix de l'EAC 9.20, només impedeix que la Generalitat, en ús de la seva competència exclusiva en matèria de centres de contractació, pugui exercir potestats en relació als elements de naturalesa privada del mercat de valors: fonamentalment en relació a les condicions bàsiques de les operacions borsàries, que, com a « reglas de Derecho Privado quedarán comprendidas en la reserva al Estado », tal com assenyala el Tribunal Constitucional en les sentències que acabem de recordar.

Aquesta conclusió, però, ha de revisar-se a la llum de la relació existent entre el Dret borsari i la legislació mercantil-el segon problema que desitgem considerar en aquest apartat-. La distinta interpretació que exigeix l'EAC 9.20 quant al concordant de l'EAC de 1932, no rau en el fet d'haver substituït la verbalització del límit competencial mitjançant l'expressió «legislació mercantil», sinó en la naturalesa del Dret borsari. És cert que la genuïna característica d'aquest Dret resideix, formalment, en la seva «publicització» i, per tant, hauria de conduir a un enfortiment de les potestats autonòmiques en aquesta matèria tal com s'esdevenia en el context, si se'ns permet, del «bloc de constitucionalitat» republicà. No obstant això, les raons de l'esmentada «publicització» estan fundades en la rellevància

que els mercats de valors posseeixen en l'àmbit del sistema financer, en particular, i en el de l'economia, en general. I és aquí on s'ha produït un canvi radical del context interpretatiu. Com veurem en el proper apartat, la traducció jurídica de l'accentuada centralitat del sistema financer, és un fet nou del qual hom no pot prescindir en l'anàlisi d'aquest precepte. El que s'ha dit fins aquí seria, doncs, el primer pas de la valoració. El segon haurà de realitzar-se guiats per les indicacions que recorda el Tribunal Constitucional, i que en aquest extrem recull un pronunciament també pacífic de la doctrina : el component públic que poseeix la normativa mercantil no és raó suficient per a atribuir a les CCAA les competències sobre ella, ja que es tracta de competències que tenen « (...) regímenes diferenciados (...) por lo que en no pocas ocasiones será preciso acudir también a otras determinaciones de las que establece el art. 149.1 de la CE » (STC 14/1986,31 gener, Fonament Jurídic i paràgraf esmentats). Així doncs, atès que les seues referències dels mercats de valors són el sistema financer i l'economia en general, l'articulació competencial de la dimensió pública del Dret borsari convindrà analitzar-la en relació a l'articulació competencial d'aquelles dues seues.

En qualsevol cas, aquí ja podem avançar que la qualificació tècnica de la distribució competencial en matèria de mercat de valors és la d'una distribució *compartida*, sent exclusiva de l'Estat la legislació mercantil i les bases del sistema financer (CE 149.1.11) i les de l'activitat econòmica (149.1.13), i sent exclusiva de la Generalitat la competència de desenvolupament corresponent.

Hem començat aquest apartat assenyalant la necessitat de distingir entre els dos sentits en què pot emprar-se l'expressió «legislació mercantil» en funció del context on s'inscriu: el de la categoria «Dret mercantil» o el de la tècnica de distribució competencial. No desitgem concloure sense advertir del risc en què s'incorreria cas de portar massa lluny aquesta heterogeneïtat semàntica, per molt bones intencions que contingui el pragmatisme que la guia. L'ús discrecional de l'expressió té el perill de l'arbitrarietat metodològica quan, al nostre parer, existeix un criteri interpretatiu que pot resultar més adequat i més controlable en el seu ús. És suficient reconèixer que no és tan divers el resultat final que s'aconsegueix sostenint que la «legislació mercantil» en el terreny de la distribució competencial només posseeix una dimensió privada, per a continuació afirmar que, atesa la inevitable connexió d'allò mercantil amb l'econòmic, i atesa la «publicització» d'aquesta última esfera, hom ha d'acudir als referents adequats que configuren l'articulació competencial específica, del resultat que s'aconseguiria admetent la vis atractiva de l'expressió esmentada respecte de la normativa pública de l'economia, recollida, per exemple, en la categoria «constitució econòmica», restablint-se així la coherència amb el significat de l'expressió en l'àmbit del Dret mercantil.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00070.sgm

DAM08

Fragment de

Barber, Ll. (1992) *Curs d'Introducció a l'Economia, vol II, L'escola neoclàssica, Keynes i Schumpeter*, Bellaterra: Publicacions de la UAB.

Els efectes ingrés i substitució d'un bé normal

Bé, ara que, prou repassats, teniu present que l'efecte ingrés pot anar en el mateix sentit o en sentit contrari a la variació del preu, no us costarà gens identificar els béns inferiors amb els que tenen un efecte-ingrés que va en el mateix sentit que el preu, i els béns normals amb els que tenen un efecte-ingrés que va, com l'efecte substitució, en sentit contrari al preu. I és que, com ja us n'heu adonat, el signe de l'elasticitat-ingrés, que serveix per separar els béns inferiors dels normals, és el mateix signe que porta l'efecte ingrés, provocat per una variació de l'ingrés real.

Explicat això, arribem ara a la figura IX, 6, d'alt risc per al delineant. Es pot observar com una baixa de P_x , el preu del bé X, comporta l'obertura de la recta de balanç cap a la dreta i el trasllat de la posició d'equilibri B a la nova posició d'equilibri C, donant lloc a un augment ($x^2 - x^1$) de la demanda de X. Aquest augment, però, surt de l'addició dels dos efectes repassats, l'efecte substitució i l'efecte ingrés.

L'efecte substitució varem veure que apareix pel fet que hi ha hagut un canvi en el preu relatiu que mantenen els dos béns i ara el bé Y s'ha encarat relativament, i això explica el pas de la posició d'equilibri B a la posició D sobre la mateixa corba d'indiferència, donant lloc a l'augment de demanda compresa entre x^1 i x^0 . I és que l'efecte substitució provoca sempre, per a tota mena de béns, un canvi en la demanda del bé de sentit contrari a la variació del preu del mateix bé.

L'efecte ingrés succeeix perquè l'ingrés disponible ha augmentat o, *dit d'una altra manera*, pel fet que l'ingrés real ha pujat, perquè ara es té més capacitat de compra en haver baixat un dels preus. Efectivament, ara, amb el nou pendent de la recta de balanç, l'ingrés A' ja permet assolir el mateix nivell de satisfacció que proporcionava el lot representat a B i, per tant, s'ha guanyat ($A - A'$) en ingrés real. Aquest augment de l'ingrés real comporta un segon desplaçament de l'equilibri, des del punt D al punt C i produeix un augment de demanda de x^0 fins a x^2 . Tanmateix, per als béns inferiors, el punt C s'escauria més a l'esquerra de D i això faria que x^0 estaria situat més a la dreta de x^2 , i expressaria que l'efecte ingrés per l'augment de l'ingrés real fa baixar la quantitat demandada des de x^0 fins a x^2 . Per als béns Giffen, el punt x^2 queda a l'esquerra del punt x^1 , és a dir, la baixa del preu de X ha donat lloc, entre tot plegat, a una baixa de la quantitat demandada del mateix bé X.

Tenim, doncs, que els béns normals encongiran la seva demanda quan pugui el preu, donant lloc a una corba de demanda ben comportada. Quant als béns inferiors, l'efecte ingrés, en operar en sentit contrari, actuarà sempre de fre al bon comportament i pot arribar a haver-hi béns tan inferiors als béns Giffen -per als quals l'efecte ingrés provoca un mal comportament que domina sobre el bo de l'efecte substitució. I això, tal com ja varem comentar, explica l'existència de corbes de demanda mal comportades, que resulten creixents amb el preu del propi bé.

Us ha agradat la justificació geomètrica dels efectes ingrés i substitució? No patiu, però, que, a menys que us vulgueu especialitzar en Teoria Pura del Comerç Internacional, us trobareu a la vida pocs gràfics de factura tan delicada com el de la figura IX, 6. Hi ha autors de manuals d'Economia que lloguen expertíssims delineants que aconseguen dibuixar les corbes d'indiferència de manera tal que el bé X es comporta com a bé inferior o, fins i tot, oh meravella de les meravelles!, com a bé Giffen. Jo no el penso llogar, però no estaria de més que vosaltres agaféssiu paper mil·limetrat i ho provéssiu amb el llapis i la goma d'esborrar fins que us en sortiu. És un exercici que probablement hauria complagut força a Marshall. Ah, i per cert... on s'ha ficat al llarg de tot aquest capítol? Em sembla que, malgrat ser el gran inspirador de la hipermuntanya i de les seves derivacions, a Marshall, no li agraden les cites amb Venus.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00038.sgm

DAM09

Fragment de

Puig i Junoy, J.(1996) *La provisió de serveis sanitaris: Creixement, ocupació i tecnologia en el sector hospitalari espanyol, 1974 1985*, Barcelona: UAB

Capítol 6**ELS CANVIS EN LA ESTRUCTURA DE L'OCUPACIÓ HOSPITALÀRIA: 1963 1985****INTRODUCCIÓ**

L'interès per l'anàlisi de la dinàmica i l'estructura de l'ocupació als hospitals es troba fonamentat no sols en el fet que el factor treball es l'input fonamental en el procés de provisió dels serveis, sinó també en la seva influència positiva sobre l'ocupació general i dels serveis. Des de l'òptica del propi sector sanitari i hospitalari, SAUVY (1986) suggereix que en aquest cas ens trobem amb un sector en que el canvi tecnològic no té pas l'efecte de reduir les necessitats de mà d'obra, sinó mes aviat el d'augmentar-les. O, *dit d'altra manera*, l'imperatiu tecnològic -fer tot el possible pel pacient amb independència del cost- contribueix a l'augment dels recursos i del temps de treball (intensitat) dedicat a cada pacient.

Les dades del període posterior a 1973 sobre l'ocupació als serveis als Estats Units revelen que els serveis sanitaris, juntament amb els serveis a les empreses i els serveis professionals, són els que han experimentat una expansió mes ràpida (CUADRADO, 1986). En el cas d'Espanya, diversos autors (CUADRADO, 1986; RIO, 1987) coincideixen a subratllar que el sector sanitat i el sector ensenyament són els dos que, en termes d'ocupació, no s'han vist afectat per la crisi dels anys 70.

Els treballs sobre l'estructura de l'ocupació en el sector sanitari són encara escassos al nostre país. Estudis recents que han suposat una aportació destacable en el coneixement de la dinàmica del personal sanitari a Espanya són els de J A RODRIGUEZ (1987), GUILLEN {1987a} i VELAYOS et al (1987). Com a estudi específic del sector hospitalari, el treball de GUILLEN {1987b} constitueix una referència única i obligada.

L'objectiu d'aquest capítol és el d'examinar quina ha estat l'evolució de l'ocupació al sector hospitalari espanyol en el període 1963 1985, analitzant el seu comportament durant la crisi econòmica dels anys 70 i fent especial referència al paper del sector públic. La font d'informació bàsica es l' Estadística de Establecimientos Sanitarios con Régimen de Internado de l'INE, que es complementa amb altres dades de fonts diverses que s'esmenten en cada cas.

El treball s'organitza en tres apartats: En primer lloc, s'analitza l'evolució global de l'ocupació als serveis sanitaris i als hospitals. A continuació, s'efectua l'anàlisi de l'estructura ocupacional dels hospitals per categories professionals. Finalment, s'observen les característiques de l'ocupació en el

pla regional.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00047.sgm

DAM10

Fragment de

Rosembuj, T. (1988) *Tractament Fiscal de la Generalitat*, dins *Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia*, vol III, Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms.

Els principis de l'article 47

L'assimilació de tractament que es pretén comprèn un doble ordre d'instituts jurídics, és a dir, les denominades prerrogatives i els beneficis fiscals en sentit estricte. Hom pot considerar, en tal línia, a manera d'interpretació autèntica, l'article 6è de la L 10/1982, 12 juliol, de finances públiques, en establir que la Generalitat gaudirà tant en allò que fa a les seves prerrogatives com als seus beneficis fiscals del mateix tractament que la Llei estableix per a l'Estat .

Les prerrogatives

L'article dotze de la Llei General Pressupostària 4 gener 1977, estableix que en la gestió dels drets econòmics de naturalesa pública i en el compliment de totes les seves obligacions la Hisenda Pública gaudeix de les prerrogatives reconegudes a les Lleis.

L'administració tributària és poder públic i com a tal exhibeix un conjunt de prerrogatives que denoten la seva autoritat en sentit emfàtic; la funció tributària té com a expressió el desenvolupament de la potestat administrativa. Les prerrogatives enuncien i donen contingut a la potestat tributària en la seva configuració d'autotutela administrativa de l'activitat que desplega, per al compliment, precisament, de la funció que li atribueix l'ordenament jurídic. Les expressions de l'autotutela, com és ben sabut, es manifesten en forma plural i diversa: Els actes administratius, salvant excepcions, són executius.

L'incompliment dels actes administratius pot conduir a l'execució forçosa dels béns del deutor; n'hi ha prou amb la pròpia activitat administrativa per a crear els títols executius.

L'incompliment suposa transgressió per part del ciutadà i exercici de la conseqüent potestat punitiva.

El crèdit tributari gaudeix de garanties especials i drets de prelació per al seu cobrament.

Les prerrogatives, tot acceptant fins i tot l'exercici de la competència reglamentària com a tal, tenen la importància d'establir un territori de supremacia amb la possibilitat jurídica que això comporta de fer prevaler coactivament la seva voluntat -atribuïda per la llei- davant de la dels particulars.

I pel que aquí interessa destacar convé anticipar que el tractament fiscal de les institucions públiques revela una inescindible connexió entre el benefici tributari i l'actuació autoritària de l'administració.

O, *dit d'una altra manera*: el postulat reclama la immunitat fiscal per a l'ens públic que actua en exercici de la seva autoritat .

Corpus IULA; Àrea dret, document d00010.sgm

DAM11

DIARI AVUI

Els canvis socials recomanen l'actualització de la normativa lingüística

De la normalització a la protecció

Lluís Jou

El departament de Cultura de la Generalitat ha manifestat reiteradament la seva voluntat d'impulsar l'elaboració d'una nova normativa lingüística a Catalunya. Per què cal una nova normativa? Sobre quines bases es pot bastir? L'actualització de la normativa lingüística catalana és necessària, a parer meu, per tres motius: per adequar-la a una societat que ha canviat, per establir-la sobre principis diferents dels actuals i per millorar-la tècnicament. Pel que fa al primer punt, es pot afirmar que des de 1983 a 1997 la societat catalana ha vist canvis ben importants: en el camp tecnològic, el cultural, el de les comunicacions, el de l'audiovisual i l'econòmic a causa de la mundialització de l'economia i el comerç. També en el camp polític, atès que Espanya s'ha incorporat a la Unió Europea, regida pel principi del multilingüisme, i la Generalitat ha assumit moltes de les competències previstes en l'Estatut. En el camp social i sociolingüístic, s'ha generalitzat el coneixement del català -cosa que no sempre ha comportat un augment similar en els usos públics- i s'ha produït un canvi notable en els fluxos migratoris. També hi ha hagut una important evolució del dret lingüístic. Pel que fa als principis que han d'inspirar una nova legislació, hem de recordar que la situació de precarietat de la llengua catalana neix de tres tipus de factors: el de la persecució política, el de la pressió migratòria i el del caràcter de llengua d'àmbit restringit. La legislació de 1983 neix en un moment històric determinat. Assolida la democràcia a Espanya i recuperada l'autonomia a Catalunya, la llengua del país es trobava en una situació extraordinàriament precària. A causa de quaranta anys de prohibició i marginació en els usos públics, a l'escola i als mitjans de comunicació i de l'establiment a Catalunya d'un gran nombre de castellanoparlants en moments en què el país no els podia oferir les estructures socioeconòmiques, urbanístiques, escolars i informatives que els haurien permès una incorporació i una aportació plenes a la societat catalana, una quarta part de la població no el comprenia, més d'una tercera part no el parlava i només una minoria l'escrivia. Davant d'aquesta situació, la llei de normalització lingüística de 1983 es proposa despenalitzar el català per obrir-li la porta dels usos públics i estendre el seu coneixement entre la població per contrarestar sobretot els dos primers factors: el polític i el sociolingüístic. *Dit d'altra manera*, es proposa tenir una política de restitució que hem anomenat amb el terme, encertat i ben propi, de normalització. És evident que la integració de Catalunya en una estructura estatal superior segueix provocant problemes a l'ús real del català i també ho és que els nivells de competència lingüística no són encara els normals. Però és clar que els problemes del català avui deriven, sobretot, del seu caràcter de llengua d'àmbit restringit i s'agregen més pel caràcter de llengua internacional i en expansió del castellà que per qüestions de dependència política. És per això que una nova legislació no s'ha de fonamentar tant en una política de restitució per contrarestar quaranta anys de persecució, sinó, sobretot, en una política de protecció que tendeixi a tractar el català en base a principis similars als que obliguen Dinamarca, Noruega, Hongria, Grècia i fins i tot França a protegir les seves llengües pròpies enfront de la mundialització i del domini expansiu de les grans llengües internacionals. És amb aquest fonament que les polítiques de foment

del català a les activitats i les indústries culturals, als mitjans de comunicació, al món socioeconòmic, als multimèdies i a la informàtica podran ser vistes com un element de cohesió i mai de discriminació. Finalment, pel que fa a la millora de tècnica jurídica, és necessari un nou marc normatiu per tal de reelaborar els conceptes de llengua pròpia i de llengua oficial i conciliar els drets individuals d'elecció de llengua (llengua oficial) i el col·lectiu de promoció i generalització del català (llengua pròpia). La llei de 1983, amatent a la despenalització del català, no va fer una regulació dels usos de les dues llengües oficials i, en no fer-ho, no va distingir suficientment entre l'única llengua pròpia del país (la catalana) i les llengües oficials. Un nou marc legal afavorirà la generalització de l'ús del català en tots els nivells, facilitarà polítiques actives de foment i millorarà substancialment l'estatut jurídic de la llengua.

© 10/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DAM12

Fragment de

Marimon, R i Calsamiglia, X. (1991) *Invitació a la teoria econòmica*, Barcelona: Ariel.

1.2 FUNCIONS DELS PREUS DE TRANSFERÈNCIA

De fet, del que s'ha dit es dedueix que qualsevol empresa una mica gran, que tingui una comptabilitat més o menys complexa, necessita preus de transferència. Generalitzant el que ja s'ha dit anteriorment, qualsevol valoració comptable es pot considerar com un preu de transferència, donat que, per cada possible actiu, en l'estat en què es trobi, sempre hi ha qui l'ha obtingut, i qui es fa càrrec d'ell a continuació; i en certa manera podem afirmar que, quan s'obté, el primer el cedeix al segon a canvi d'un preu, que no és més que la seva valoració comptable. Però el problema plantejat així té relativament poc interès conceptual, ja que és perfectament possible que el preu resultant (que normalment està basat en algun procediment d'assignació de costos), no s'utilitzi pràcticament per res, més enllà d'una vaga noció comptable de «saber on som» (que, per altre part, pot ésser prou important a vegades, en termes d'avaluació de les divisions).

En moltes organitzacions, però, es planteja el problema dels preus de transferència de manera més específica com a mecanisme de prendre decisions de manera descentralitzada. En concret, ha estat relativament freqüent en empreses divisionalitzades que la filosofia de l'empresa fos que cada divisió prengués les decisions de manera pràcticament independent, basant les seves anàlisis de les transaccions internes en els preus de transferència de manera exclusiva. Així, una divisió que produeixi neveres i compri termòstats a una altra divisió que els fabrica, prendria les seves decisions sobre productes, preus, marges, etcètera, de la mateixa manera que ho faria si comprés els termòstats a l'exterior.

Val a dir que, amb molta freqüència, els dissenyadors de sistemes de divisionalització i preus de transferència han matisat aquest darrer punt, tractant de fer excepció d'aquelles transaccions que «anirien en contra dels interessos de l'empresa en el seu conjunt» i establint, per exemple, sistemes d'arbitratge en cas de disputes. *Dit d'una altra manera*, han volgut utilitzar els avantatges del sistema de preus guardant-se la possibilitat de recórrer a la jerarquia si fa falta. Com és lògic, si aquesta possibilitat s'utilitza amb prudència enfortirà, en el fons, el sistema de preus de transferència; però en la mesura que es converteixi en comú, es desvirtuarà la idea inicial de la divisionalització i la descentralització.

A més d'aquesta funció directa, els preus de transferència en compleixen també una altra d'indirecta, a través precisament de l'avaluació de les divisions i els mecanismes per tant de *feedback* que existeixen en tota organització. En aquest sentit, podem dir que compleixen amb la funció de distribuir el benefici total de l'empresa entre les seves divisions, de manera que la direcció central pugui avaluar:

el funcionament econòmic de les mateixes, per veure la seva viabilitat, o

la capacitat de gestió de l'equip directiu de les divisions.

Vist aleshores des d'aquests dos punts de vista, podríem afirmar que un preu de transferència idealment hauria de satisfer dos criteris, sovint citats en la literatura sobre sistemes de control: la congruència d'objectiu, i l'equitat. Per congruència d'objectius s'entén el fet que, quan el responsable d'una divisió prengui una decisió que vagi a favor dels seus interessos divisionals, això impliqui que vagi també a favor dels interessos de l'empresa en el seu conjunt. Per equitat, s'entén el fet que no hi hagi tractes de favor envers cap de les divisions afectades. El primer afecta essencialment la presa de decisions, mentre que el segon afecta essencialment l'aspecte d'avaluació.

Aquests dos criteris, no obstant, que poden semblar a primera vista molt raonables, poden arribar a resultar contradictoris en la pràctica; i fins i tot és possible que, si es defineixen d'una manera una mica més rigorosa, puguin resultar lògicament contradictoris. Però en qualsevol cas, sembla que poden ésser dos criteris importants a l'hora de valorar el funcionament d'un sistema de preus de transferència.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00045.sgm

DAM13

Fragment de

SCHUMPETER, JOSEPH A (1989) *Capitalisme, socialisme i democràcia*, Barcelona: Edicions 62

Aquestes revolucions reformen periòdicament l'estructura industrial, mitjançant la introducció de nous mètodes de producció: la fàbrica mecanitzada, la fàbrica electrificada, la síntesi química, entre altres coses; nous productes o serveis, com el servei ferroviari, els automòbils, els aparells elèctrics; noves formes d'organització: la tendència a la fusió de societats; noves fonts d'aprovisionament: la llana de La Plata, el cotó americà, el coure de Katanga; noves rutes comercials i mercats per a la venda, etc. Aquest procés de canvi industrial és l'impuls fonamental que dona el to general dels afers: mentre les grans innovacions són encara en un estadi embrionari d'iniciació, la inversió s'anima i predomina la «prosperitat» -amb les interrupcions, això sí, de les fases negatives dels cicles de curta durada, que se sobreimposen a l'impuls fonamental-; en canvi, quan aquestes innovacions són un fet i comencen a donar fruits, tenim l'eliminació dels elements antiquats de l'estructura industrial i predomina la «depressió». Per això hi ha períodes prolongats de pujada i de baixada dels preus, dels tipus d'interès, del grau d'ocupació i d'altres elements per l'estil, que són fenòmens constitutius dels mecanismes de renovellament constant de l'aparell productiu.

Aquestes revolucions provoquen sempre una allau de béns de consum, que aprofundeix i eixampla el corrent d'ingressos reals, malgrat que, inicialment, provoquin desordre, pèrdues i desocupació.

I, si ens fixem en aquestes allaus de béns de consum, comprovarem que són d'articles de consum en massa i augmenten el poder de compra del dòlar-salari, més que el de qualsevol altra mena de dòlar: *dit d'altra manera*, el procés capitalista, no per coincidència, sinó per virtut del mecanisme que li és propi, augmenta progressivament el nivell de vida de les masses. Assoleix aquest resultat a través d'una sèrie de vicissituds d'una severitat proporcional a la velocitat del progrés realitzat; però efectivament l'acompleix. Els problemes del subministrament de mercaderies a les masses han estat resolts amb bon èxit, l'un darrera l'altre, a mesura que entraven dintre els mètodes de la producció capitalista. El més important dels encara subsistents, l'habitatge, s'acosta a la solució, gràcies a les cases prefabricades.

I això no és pas tot. Tota apreciació d'un ordre econòmic és incompleta -i, a més, no marxista- si es limita a la producció material lliurada als diferents grups socials pel corresponent sistema de distribució econòmica i deixa de banda totes aquelles coses que el sistema no ofereix directament però per a les quals estimula la voluntat política i proporciona els mitjans, ultra les realitzacions culturals impulsades per la mentalitat que engendra. Deixant per a més endavant (capítol XI) la consideració d'aquest darrer punt, ens concentrarem ara en alguns aspectes del punt anterior.

La tècnica i l'ambient de la lluita per la legislació social enfosqueixen dos fets, per altra part obvis. Primerament, una part d'aquesta legislació pressuposa l'èxit previ del capitalisme (en altres mots, la creació prèvia d'una riquesa deguda a la iniciativa capitalista). I, segonament, moltes de les mesures que la legislació social desenvolupa i generalitza han estat prèviament iniciades per l'acció de la mateixa classe capitalista. Evidentment, cal sumar aquests dos fets al total de les realitzacions

capitalistes. A partir d'ara, si el sistema pot continuar un curs semblant al que ha tingut en els seixanta anys anteriors a 1928, i aconseguix els 1.300 dòlars d'ingrés per habitant, és fàcil d'imaginar que tots els desigs formulats fins ara per no importa quin reformador social -pràcticament sense excepció, inclosos fins i tot la majoria dels utòpics- seran satisfets automàticament o ho podran ésser sense pertorbar de manera apreciable el procés capitalista. Un pressupost considerable per als desocupats no solament serà una càrrega suportable, sinó fins i tot lleugera. Augmentar irresponsablement la desocupació i finançar l'ajuda dels desocupats pot crear sempre problemes insolubles. Però administrat amb prudència ordinària, un pressupost mitjà anual de 16.000 milions de dòlars, en favor d'una mitjana de 16 milions de desocupats (incloses les persones que depenen d'ells), o sigui el 10 per 100 de la població, no ha d'ésser un problema greu, tenint en compte que l'ingrés nacional serà de l'ordre dels 200.000 milions de dòlars (de 1928 en poder adquisitiu).

Haig de cridar l'atenció del lector en el fet que la desocupació, un dels temes clau en qualsevol discussió sobre el capitalisme -alguns crítics fonamenten fins i tot llur requisitòria exclusivament en aquest element de la qüestió-, tindrà un paper relativament poc important en la meua argumentació? No crec que la desocupació figuri entre els mals -com la pobresa- que l'evolució capitalista pugui arribar a eliminar amb el temps, per ella mateixa. Tampoc no crec que existeixi la tendència a l'augment a llarg terme del percentatge de desocupació. L'única sèrie estadística que cobreix un interval de temps considerable -aproximadament els seixanta anys que van precedir la Primera Guerra Mundial - ens dóna el percentatge de membres desocupats de les organitzacions sindicals britàniques. Es tracta d'una sèrie típicament cíclica que no assenyala cap tendència secular (o sigui, que és una sèrie horitzontal). Com que aquests resultats són teòricament comprensibles -no hi ha cap raó teòrica per a posar en tela de judici aquests fets-, les dues proposicions semblen sòlidament establertes per al període d'anteguerra, fins a 1913 inclòs. En el període de postguerra la desocupació ha estat anormalment elevada a la major part de països, fins i tot abans de 1930. Però aquest fet, i encara més la desocupació del període 1930-1939, troben llur explicació en fets que no tenen res a veure amb la pretesa tendència secular a l'augment de la desocupació per causes inherents al mecanisme mateix del capitalisme. Abans ja he fet menció de les revolucions industrials, una característica molt destacada del procés capitalista. Una desocupació anormal és un tret característic dels períodes d'adaptació que segueixen la «fase de prosperitat» de cada revolució. Nosaltres hem comprovat aquesta desocupació anormal en els decennis tercer i vuitè del segle passat. Després de 1920 s'obre, senzillament, un altre d'aquests períodes. En aquest aspecte és, essencialment, un fenomen temporal que no permet cap deducció nova respecte al futur. Però cal assenyalar l'aparició d'alguns altres factors que han tendit a intensificar la crisi: conseqüències de la guerra, la dislocació del comerç internacional, la política de salaris, alguns canvis institucionals que han inflat les xifres estadístiques, les polítiques fiscals aplicades a Anglaterra i Alemanya (que també tenen importància als Estats Units a partir de 1935), i altres factors per l'estil. Alguns d'aquests factors, sens dubte, són símptomes d'un «ambient» en el qual el capitalisme funcionarà amb una eficàcia decreixent. Però això és una altra qüestió, en la qual ja fixarem la nostra atenció més tard.

Però, perdurable o temporal, tant si empitjora com si millora, la desocupació és, sens dubte, i ha estat sempre, una plaga. A la tercera part d'aquest llibre tractarem de la seva possible eliminació entre els títols que poden justificar la superioritat del sistema socialista. De tota manera, crec que la tragèdia real no és la desocupació *per se*, sinó la desocupació agreujada per la impossibilitat de subvenir adequadament a les necessitats dels desocupats sense comprometre les condicions del desenvolupament econòmic ulterior: és obvi que el sofriment i la degradació -la destrucció dels valors

humans- que associem amb la desocupació (més que el desaprofitament de recursos productius) podrien ésser en gran part eliminats, i la desocupació deixaria d'ésser un motiu de terror si la vida particular del desocupat no es veiés seriosament afectada per la pèrdua del seu lloc de treball. Els acusadors afirmen que, en el passat, aproximadament fins al final del segle XIX, l'ordre capitalista no solament no desitjava una solució per als desocupats, sinó que era completament incapaç d'aconseguir-la. Però, puix que, actualment, el capitalisme pot proporcionar la seguretat als desocupats, si manté el ritme de les seves realitzacions anteriors durant mig segle més, aquesta acusació anirà a parar als llimbs on figuren els tristos espectres del treball infantil, de les jornades laborals de setze hores, de les habitacions ocupades per cinc persones; és a dir: de totes les tares que cal citar quan parlem del cost social de les realitzacions capitalistes del passat, però que són innecessàries a l'hora de sospesar les alternatives del futur. L'actual moment està situat entre les manifestes insuficiències de les primeres etapes de l'evolució capitalista i les grans possibilitats del sistema arribat a la plena maduresa. Als Estats Units, almenys, una bona part del que cal fer ja podria dur-se a terme des d'ara, sense imposar una tensió excessiva al sistema. Les dificultats a superar no semblen pas ésser la manca d'un excedent de recursos capaç de suprimir les ombres més negres del quadre social: consisteixen, per una banda, en el fet que la xifra de desocupats s'ha vist inflada durant la quarta dècada per les mesures polítiques d'inspiració anticapitalista, que han anat més enllà del que calia en els anys trenta, i, per l'altra, en el fet que l'opinió pública, tan aviat com pren consciència del seu deure en aquesta qüestió, pressiona en favor de mètodes econòmicament irracionals per a finançar l'ajuda als desocupats i de formes d'administració molt laxes, que treuen poc profit dels recursos disponibles.

Una gran part de l'argumentació precedent és vàlida quant a les possibilitats futures (i, en gran part, també quant a les immediates) inherents a l'evolució del capitalisme en allò que concerneix la protecció dels vells i dels malalts, l'educació, la higiene, etc. Hom pot esperar també que, en allò que concerneix les unitats familiars de consum, un nombre creixent de mercaderies perdran llur raresa de béns econòmics per a esdevenir abundants fins a la sacietat. Aquesta situació esdevindrà possible sia amb arranjaments entre les institucions públiques i les empreses productores, sia amb una sèrie de nacionalitzacions o municipalitzacions. El progressiu desenvolupament d'aquestes mesures serà un dels trets característics de l'evolució futura del capitalisme, el qual, per altra banda, continuarà ben lliure de traves.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00056.sgm

DAM14

DIARI AVUI

Tres i no res

Digital única

Martí Anglada

En molts dels darrers avanços en la comunicació audiovisual no hi ha hagut mercat, simultàniament en el món sencer, per a dues variants tècniques d'un mateix giny. Prenguem, per exemple, la guerra entre fabricants de vídeos domèstics amb les armes del VHS i el Beta 2000. Després de la lluita comercial entre els diversos sistemes, i del final darwinià de la victòria del VHS, els grups empresarials interessats en nous avanços el primer que intenten és arribar a un acord amb els competidors sobre la unificació de les especificacions tècniques dels nous productes, des dels aparells receptors de la nova televisió digital fins als superconductors del futur. I tot això ve al cap quan es parla de les plataformes espanyoles de televisió digital. Ja sé que es tracta de qüestions que no són homologables, però el volum colossal de les inversions que calen fa que el tema esdevingui també darwinià i molt selectiu. *Dit d'una altra manera*, no veig com si el caríssim futbol només deixa camp de joc per a una única empresa (A3TV, C+, TV3), hi pot haver espai, en canvi, per a dues plataformes digitals. Que necessitarien totes dues el futbol per sobreviure.

© 24/01/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DAM15

Fragment de

Nosaltres i l'entorn. Què cal saber sobre el medi ambient (1994), Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient.

La qualitat de l'aigua com a límit per al seu ús

No cal dir que l'espècie humana sempre ha mantingut una certa actitud de prepotència -potser atàvica- en considerar la natura com un recurs, a disposició immediata per a ser utilitzada. A cor què vols, cor què desitges. Aquesta actitud, força arrelada en els pobles mediterranis, sols pot modificar-se amb una adequada educació ambiental. A banda, sovint també s'ignoren les possibles conseqüències que comporta l'ús dels recursos naturals. I per últim, també hi cap l'actitud del que, sense caure en la ignorància o en la prepotència, prescindeix de cap consideració i actua únicament en el seu únic profit. Massa sovint al nostre país la qualitat de l'aigua és resultat d'aquestes diferents realitats, i esdevé contaminada, embrutida, salinitzada o malgastada.

No en va les aigües epicontinentals, és a dir, les que contenen i transporten els rius, llacs, llacunes i embassaments, tenen característiques que reflecteixen la conca o l'àrea drenada. El que passa als camps agrícoles, a les indústries, a les ciutats, el que arriba a l'atmosfera, o queda enterrat al subsòl, tard o d'hora entra en contacte amb l'aigua, i així condiciona les característiques de les aigües que més tard serviran per a l'ús humà. Per contra, els sistemes naturals tenen sistemes de recuperació que els permet eliminar o incorporar molts dels productes que li arriben. Per exemple, un riu que rebí un abocament d'una petita ciutat veu alterada la qualitat de les seves aigües, però uns quilòmetres avall -si l'abocament no ha estat important- recuperarà les condicions originals. El problema esdevé quan la quantitat o la naturalesa d'aquest productes excedeix la seva capacitat de resposta. El riu de l'exemple anterior no pot respondre de manera natural a l'abocament. Llavors cal invertir-hi energia i diners per a restablir les condicions inicials o, almenys, per a aproximar-s'hi (vegeu capítol 3).

Vegem alguns dels problemes que poden afectar l'aigua susceptible de ser usada per l'home.

L'eutrofització, és a dir, l'increment indesitjable de la biomassa dels productors primaris, és la responsable de les aigües amb aspecte verd, llàtig de les instal·lacions enginyeres d'emmagatzematge i conducció de l'aigua. Les flors d'aigua, causades per cianobacteris, són en particular perilloses ja que, a més, poden produir intoxicacions de peixos o d'altres animals que usin aquella aigua.

L'eutrofització està causada per l'augment de nutrients a l'aigua (sobretot pel contingut de fosfats). Aquest augment té poc a veure amb cap procés natural, i és més aviat el resultat de l'arribada d'aigües enriquides, després de drenar camps adobats en excés o aigua de clavegueram de ciutats i pobles. El problema pot ser contrarestat adequadament amb la depuració de les aigües afectades. En efecte, la instal·lació massiva de depuradores ha permès assegurar-ne la reducció de les fraccions particulades, però sols un tractament de tipus terciari permet eliminar les fraccions dissoltes, que poden arribar a ser

molt abundants. Aquest tractament sol ser biològic, i és bastant més car i delicat. Per tant, les instal·lacions amb aquest tipus de tractament no són molt freqüents, de manera que les fraccions dissoltes (matèria orgànica dissolta, i nitrats principalment) continuen arribant als rius, fins i tot després d'haver-se tractat les aigües residuals urbanes o industrials.

De l'arribada dels nutrients dissolts sorgeix un nou problema, no tant evident ja que no produeix efectes visibles, però molt important a mig i llarg termini. Els nitrats han esdevingut un dels principals problemes en països que tenen una agricultura fortament industrialitzada i utilitza gran quantitat d'adobs per mantenir una elevada producció. En grans concentracions, els nitrats representen un perill directe per a la salut humana, especialment per a la dels nadons i infants. El més greu és, però, la seva acumulació a les aigües subterrànies, que causa llavors una contaminació gairebé irreversible de l'aquífer, i per tant la seva inutilització per a un futur aprofitament. No en va l'eliminació dels nitrats és especialment complicada.

Una de les estratègies que es plantegen en alguns països de la Comunitat Europea va dirigida a la restauració dels boscos de ribera. Aquestes comunitats biològiques són molt eficients retenint els nitrats de les aigües superficials.

Caldria, doncs, plantejar-se una política que mantingués una diversitat de paisatge amb cursos fluvials sinuosos i amb vegetació de galeria alternativa, més útil que la canalització i neteja de la seva llera. Aquest plantejament seria beneficiós per partida triple: la disminució dels nivells de nitrats, una recàrrega dels aquífers, i una millora per la riquesa biològica.

Si l'acumulació de nitrats representa un problema important l'arribada de tòxics a les aigües en representa encara un de més greu. Hi ha un gran nombre de substàncies tòxiques, entre les quals destaquen els metalls pesants, els herbicides i els derivats dels hidrocarburs. Molts d'aquests tòxics, ja directament o bé passant a través de l'atmosfera, arriben a les aigües i s'hi dissolen, són absorbits pels productors primaris i s'incorporen així a la cadena tròfica. Una gran part són sintètics i tenen una complexa estructura química. En efecte, el nombre de substàncies que l'home fabrica i que tard o d'hora es fan presents als sistemes naturals augmenta d'any en any. Per tant, l'acció de molts d'ells és encara desconeguda, la qual cosa els fa encara més perillosos.

Tot i que l'abocament ha de ser molt important per a arribar a concentracions de tòxics directament perillosos per a la salut de l'home, el problema més greu que representen és tanmateix la seva capacitat d'acumular-se als teixits o al llarg de la cadena tròfica. Molts d'ells tenen un temps de residència molt alt en els sistemes naturals, la qual cosa pot portar, a llarg termini, a una alteració potencialment molt important de la qualitat de l'aigua.

Un exemple d'aquest alt temps de residència el representa el DDT.

Aquest pesticida ha estat anatema als països desenvolupats, que el van prohibir per la seva reconeguda acció d'acumular-se progressivament al llarg de les cadenes tròfiques. Tot i la seva prohibició des dels anys 70, encara es continuen trobant residus del DDT, com el DDE, un dels productes reconeguts que causen l'aprimament de la closca d'ou dels ocells. És a dir, el DDT té un important efecte bioacumulatiu. La presència dels tòxics pot comprometre l'ús posterior de l'aigua, excepte per a usos

que no impliquin el contacte directe amb l'home.

No sols l'arribada de substàncies en grans quantitats o tòxiques posen a prova, i sovint superen, les capacitats de recuperació del propi sistema natural. L'ús irracional dels recursos pot produir el mateix efecte. En el cas de l'aigua, la irracionalitat es basa en utilitzar més aigua que el sistema pot oferir sense alterar-lo. Malauradament, aquí s'aplica ben sovint la màxima de no deixar escapar una porció del recurs. *Dit d'altra manera*, el criteri economicista predomina sobre el de la gestió del sistema. Això equival a confondre els rius amb canals, i els llacs, embassaments i aigües subterrànies amb simples contenidors.

Encara que es pugui argumentar que els motius de queixa són més aviat romàntics, la lògica de les entrades i sortides (guanys i pèrdues) parla en un sentit molt realista. Quan els rius es queden secs perquè les seves aigües discorren per un canal, s'inhibeix l'activitat dels organismes que hi viuen, i es disminueix la recàrrega cap als aqüífers. Es perd, per tant, la millora que vindria donada per la resposta d'aquests organismes i per tant, la inversió que s'ha d'efectuar per a restablir la seva qualitat, és més gran del que seria en el cas que no s'alterés el sistema.

Pel que fa a les aigües subàlvies, extreure aigua més enllà de les capacitats de recàrrega d'un aqüífer pot comportar (com ha passat ja en molts indrets del nostre país) esgotar les seves reserves o fins i tot provocar-ne la salinització, si estan properes a la costa. És a dir, s'afavoreix la intrusió marina. La salinització d'un aqüífer és un punt sense retorn, ja que aquest no podrà fornir aigua de qualitat per al consum humà.

Economitzar i reutilitzar Aquests aspectes formen part d'un mateix problema, que és el del deteriorament de l'aigua disponible per a ser utilitzada, i el fet que no és gens fàcil poder renunciar a l'estat del benestar.

Això condueix a una despesa d'aigua per part de la societat cada cop més creixent Arribats en aquest punt, un es pregunta fins quan podrem mantenir un nivell alt de consum quan l'increment demogràfic i industrial continua també creixent. Cal canviar la mentalitat tan estesa del malbaratament de l'aigua i del seu mal ús (la naturalesa no és inesgotable i sàvia, com creien els avis).

A més, amb les perspectives d'increment de la demanda d'aigua, cal afrontar la possibilitat de reutilitzar-la a gran escala. En un país semiàrid com el nostre, l'estalvi de l'aigua hauria de ser una estratègia prioritària, i la seva reutilització no pot prendre's com una possibilitat allunyada. Estem sotmesos a una climatologia molt variable, que implica l'existència d'anys humits junt amb d'altres molt secs. Les imatges dels embassaments secs formen part de la història recent (1990, any d'una secada angoixant, no queda gens lluny). Per tant, tenir present la possibilitat de la reutilització de l'aigua apareix com una perspectiva, com a mínim, raonable. És cert que per alguns països desenvolupats aquesta perspectiva ha pres ja caràcter d'actualitat. Aquest és el cas d'Israel, un país densament poblat i tecnològicament desenvolupat, sotmès a una climatologia mediterrània, que tot i ser més severa en algunes parts, és molt similar a la de Catalunya.

Israel s'ha vist forçat, en disposar de poca aigua potable de qualitat, a reutilitzar al màxim l'aigua per mantenir el seu paper de potència agrícola i tecnològica. Des dels anys 70 les piscifactories, indústries

i alguns recs agrícoles utilitzen aigües residuals que han seguit un tractament de disminució de la matèria orgànica i dels bacteris coliformes.

Tot i això, el seu principal problema rau en el fet que essent un país amb un dèficit hídric força elevat, la reutilització a llarg termini de les aigües residuals porta a una acumulació dels metalls pesants (resultat en aquest cas d'una activitat agrícola intensiva) i a un increment de la salinització de les seves aigües. La contínua reutilització mantenint la qualitat dins uns certs límits desafia, per tant, la tècnica i l'enginy, però és l'única sortida que els queda, sense comptar amb la utilització de l'aigua marina (també molt complexa i cara). La previsió dels gestors jueus és que cap a l'any 2020 la quantitat d'aigua que necessitarà aquell estat de l'Orient Mitjà serà més gran que la que es podrà extreure i recollir, comptant entre les entrades fins i tot la reutilització de les aigües residuals.

És a dir, aquell país afronta una situació dramàtica, que potser pot semblar-se en un futur no gaire llunyà a la que haurà d'afrontar el nostre. En tot cas, ens hauria de fer reflexionar. I si hem d'arribar-hi, cal començar a canviar moltes de les actituds que caracteritzen la nostra societat. L'aigua és certament un recurs imprescindible, però malauradament molt escàs.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00057.sgm

DFT01

DIARI AVUI

Carme Giró

BARCELONA

"El Liber peca per defecte, i la Fira del Llibre de Frankfurt peca per excés", afirmava des d'Editorial Destino Felisa Ramos mentre observava els estands del Liber de Barcelona. Pel passadís del costat, mentrestant, una editora japonesa comentava en perfecte castellà al seu company de passeig: "Jo prefereixo venir a Barcelona que a Frankfurt, perquè allà tot és massa gegant i aquí és més acollidor. Aquí puc veure tothom."

Precisament aquesta possibilitat de veure tothom és un dels arguments que, des del dia de l'obertura del certamen, molts editors utilitzaven per expressar els seus dubtes sobre la utilitat real de Liber. La majoria dels editors catalans han assistit al certamen, però més aviat per "fer acte de presència", com explicava Carles-Jordi Guardiola, editor de La Magrana, que per comprar. "La majoria d'acords de compres i drets o es fan per fax o es fan a Frankfurt. A més, a només quatre mesos de Frankfurt la importància d'aquesta fira es relativitza", segons explica Àlex Broch, d'Edicions 62.

La convocatòria del Liber al març a partir de l'any que ve podria arreglar aquest desequilibri de dates, que també és un dels factors clau de les crítiques dels editors, que acusen la

"indefinició" de la fira. *De fet*, però, la situació de Liber podria ser comparable a la

que es viu a molts altres països, com explicaven els representants de l'editorial Anagrama: "Certàmens com el de Torí o el de Londres, que fins ara tenien la seva importància

específica, s'estan eclipsant al darrere de Frankfurt, que és on es fa el veritable negoci i les agendes estan plenes de cites. Aquí venim a veure els coneguts i a fer relacions públiques."

El president del Gremi d'Editors de Catalunya, Pere Vicens, insistia, però, en la utilitat de la fira: "Si no existís l'hauríem d'inventar de nou."

Fins ara, a més, Liber sempre ha apostat per ser el certamen pont entre els editors de l'Estat espanyol i el mercat iberoamericà. Alguns editors creuen que en aquest sentit Liber és encara útil, i molt. D'altres pensen que ha arribat massa tard. Mentrestant, Cambres del Llibre dels països iberoamericans exposen els seus llibres, i els editors miren amb curiositat

els abundants estands de les comunitats autònomes.

En alguns casos, la presència iberoamericana és, però, més anecdòtica que comercialment poderosa.

Per exemple, l'estand dedicat a «Los libros más pequeños del mundo» d'una editorial peruana que edita petits volums que no passen mai dels vuit centímetres de llarg.

© 25/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DFT02

Fragment de

La humanitat i la biosfera, Barcelona: Barcanova, 1996

La depuració de l'aigua

En el món actual, cada cop és més necessari sotmetre l'aigua a un procés que n'elimini les impureses.

Aquest procés s'anomena depuració.

De fet, es pot distingir el tractament que es fa de les aigües de consum - per exemple la potabilització, quan es vol fer l'aigua apta per al consum humà, o l'extracció de la calç, en el cas de les aigües massa dures- del que es fa de les aigües residuals, per netejar-les, abans d'abocar-les als rius o al mar.

Els procediments de depuració de l'aigua poden ser biològics - s'aprofita el metabolisme dels microbis que s'alimenten de la matèria orgànica que conté- o físico-químics.

Aquests darrers són efectuats per mitjà de filtres o decantacions o per l'addició de determinades substàncies; amb aquests procediments es tracta de separar la matèria orgànica i altres contaminants de l'aigua.

En la pràctica, les plantes depuradores combinen tots dos processos.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00010.sgm

DIARI AVUI

Anàlisi

LA DESAPARICIÓ DEL PETIT TIMONER

Els reptes pendents

Jordi Palou Politòleg

L'era Deng ha acabat a la Xina. *De fet*, ja va acabar fa un parell o tres d'anys, quan va quedar clar que l'ancià dirigent ja no era capaç de prendre cap decisió a causa de la seva avançada edat. Però calia enterrar-lo per començar a enterrar també la seva era, aquests divuit anys en què la Xina ha experimentat una de les transformacions més profundes de la seva història.

Un cop mort Deng Xiaoping, queda oficialment oberta la competició pel poder. No obstant això, mentre els líders mantinguin reunions i forgin aliances per repartir-se el poder o garantir els seus llocs, caldrà també que no perdin de vista els principals problemes que té plantejats la Xina d'avui si no volen quedar escombrats per la força dels esdeveniments. El repte demogràfic. La Xina no és només el país més poblat del món; continua sent també un dels més pobres. En bona part és un gegant econòmic perquè és un gegant demogràfic. D'una banda, ha de mantenir una política demogràfica restrictiva, però de l'altra també haurà de flexibilitzar-ne l'aplicació per tal de no alienar una part molt important de la població rural.

Greuges ètnics i territorials. El desenvolupament econòmic s'ha d'equilibrar territorialment; si no és així, els greuges comparatius poden derivar en tensions i conflictes interprovincials o interregionals. A part d'això, bona part dels problemes ètnics (sobretot al Tibet i Xinjiang) continuen sense resoldre's. El govern hauria de deixar de pretendre que es tracta de problemes inexistents o instigats des de l'exterior. Concedir una autonomia real a les regions esmentades no té per què posar en perill la unitat de la Xina. La dinàmica econòmica. Els índexs de creixement dels darrers vint anys han estat impressionants, però han plantejat també greus problemes, com ara l'augment de les desigualtats (entre rics i pobres, entre camp i ciutat, entre zones costaneres i interior, entre homes i dones), l'increment de la població aturada i subocupada, la inflació, etc. Una de les grans assignatures pendents del sistema econòmic xinès és la reforma del sector públic, greument deficitari. D'altra banda, el govern també ha de vetllar per la sostenibilitat ecològica de tot aquest creixement. La velocitat del desenvolupament no pot hipotecar el benestar de les futures generacions de xinesos. Un sistema polític en transformació. La repressió sistemàtica de la dissidència (pràcticament tots els dissidents xinesos estan exiliats o empresonats) ha de deixar pas a una relació més raonable i menys paranoica entre els governants i els seus crítics. Un signe positiu és el procés de democratització limitada que fa uns quants anys que té lloc a nivell local. Un altre és la progressiva descentralització econòmica i política: el sistema polític, de fet, s'ha fragmentat, i d'alguna manera s'està tendint a una federalització informal de la Xina. Tot això ha d'anar acompanyat de mesures que augmentin la transparència del govern i que reforcin l'entramat legal. Es tracta de processos que avancen molt

lentament, i que es veuen greument obstaculitzats per l'extensió d'un fenomen que fins ara no s'ha combatut amb prou fermesa: la corrupció. Hong Kong.

Deng Xiaoping va ser el principal impulsor de la fórmula "un país, dos sistemes", que s'ha d'aplicar a Hong Kong a partir del proper 1 de juliol, quan aquest territori es reintegri políticament a la Xina. El grau d'autonomia pactat sobre el paper és molt ampli, però fins ara els indicis apunten a una lectura més aviat restrictiva per part de Pequín. El manteniment de l'autonomia de Hong Kong és essencial per a la seva prosperitat futura. Si la reintegració de Hong Kong fracassa, tot el procés de reformes econòmiques a la Xina en podria resultar afectat negativament. Taiwan. La qüestió de Taiwan ha esdevingut un dels principals maldecaps dels màxims líders xinesos. Com que en el passat recent n'han volgut fer una lectura patriòtica i reivindicativa, ara els costa fer-se enrere i analitzar la situació (la partició de facto de la Xina en dos Estats) des d'una òptica més entenimentada i pragmàtica. El govern de Taipei esta disposat a negociar. No costaria gaire fer un signe de conciliació per part de Pequín, sense que això hagués d'interpretar-se necessàriament com un signe de feblesa. El lloc de la Xina al món. Aquesta també és una àrea que ha evolucionat força durant els darrers anys. Els líders xinesos afirmen sovint que el seu país ha d'ocupar el lloc que li pertoca en l'escenari internacional, però no queda clar quin és aquest lloc. Els seus veïns participen del creixement xinès, però també s'inquieten per les seves reivindicacions territorials i pels seus intents d'esdevenir una gran potència regional, també en l'àmbit militar. El govern xinès hauria d'esforçar-se a generar confiança en lloc d'incertesa (fixar més clarament els seus objectius en matèria de política exterior i de seguretat), i assumir amb naturalitat el fet de la interdependència amb l'exterior en lloc de recórrer al victimisme i a les susceptibilitats patriòtiques cada vegada que rep alguna crítica de l'exterior. El procés de reformes (econòmiques i també polítiques) impulsat per Deng Xiaoping és irreversible. A llarg termini, per tant, els canvis esdevinguts fins ara forçaran inevitablement noves transformacions a tots els nivells. Els líders xinesos han de ser conscients d'aquesta dinàmica i han d'actuar en conseqüència, controlant l'evolució dels canvis en lloc d'intentar aturar-los inútilment o d'accelerar-los apressadament sense tenir prou en compte tots els efectes secundaris que se'n deriven. Es tracta d'un equilibri molt delicat per a la propera generació de dirigents.

© 02/03/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DFT04

DIARI AVUI

S'obren a les Nacions Unides les converses sobre el futur de la regió croata.

Els serbis podrien renunciar a la independència de Krajina

El govern de Knin ha perdut el suport de Milosevic

Els rebels serbis de la regió croata de Krajina es troben a un pas d'un enfrontament entre els partidaris de seguir lluitant per la independència i els seguidors de Slobodan Milosevic, que, resignats per la pressió d'Occident i les ofensives dels combatents croats, es plantegen convertir finalment la seva autoproclamada República en una regió autònoma sota el govern de Zagreb. A Knin, la capital de Krajina, es respiren aires de cop d'Estat, aprofitant que el «president» Zoran Hadzic es troba a Nova York per negociar amb l'ONU i els croats el final del segon acte de la guerra a Croàcia.

«Efe»

Belgrad

L'anomenat «diputat bandoler», Arkan, defensor de la Gran Sèrbia, acusa de traïció Milan Martić, moderat ministre de l'Interior de la regió de Krajina, on els serbis han creat la seva pròpia República dins de Croàcia. Martić és una de les veus cada vegada més nombroses que demanen una solució negociada a la guerra amb els croats, que des del 22 de gener van iniciar una àmplia ofensiva per tornar Krajina a l'Administració de Zagreb.

La revifada de la guerra a Croàcia es va produir un any després de l'acord d'alto-el-foc i quan els «cascos blaus» de l'ONU amb prou feines havien aconseguit desarmar els serbis de Krajina. Milan Martić és partidari d'abandonar la lluita per la independència i negociar l'autonomia.

En absència del «president» de l'autoproclamada República de Krajina, Zoran Hadzic, que es troba a les Nacions Unides, Knin s'ha submergit en un clima de cop d'Estat que enfronta Martić amb Zeljko Raznatovic, més conegut pel seu àlies d'«Arkan». El «comandant» Arkan, líder dels Tigres -una de les milícies més efectives amb què compten els rebels serbis al camp de batalla- i diputat al Parlament de Sèrbia, s'està convertint en l'amo i senyor de Krajina. Es poden quedar sols.

Sota la pressió dels Estats Units, que exigeix el bloqueig total a Sèrbia i ha amenaçat amb l'ús de la força si Belgrad continua donant suport als serbis de Bòsnia, Slobodan Milosevic ha acabat per recomanar als seus seguidors -Martić a Krajina Radovan Karadzic a la «Sèrbia de Bòsnia-» que cedeixin.

Si Karadzic accepta finalment cedir part del territori conquerit a Bòsnia, accedeix a la creació de tres províncies autònomes de majoria sèrbia i abandona les armes -objectius que persegueix el pla de pau auspiciat per l'ONU i la Comunitat Europea-, aleshores Arkan i els seus homes es quedaran sols -aïllats- en la lluita per la Gran Sèrbia.

De fet, el «govern» de Krajina ja ha acceptat negociar amb els croats a Nova York, sota els auspicis de les Nacions Unides, la CE, els Estats Units i Rússia. Avui està previst que comencin les reunions bilaterals entre Hadzic, els mediadors Cyrus Vance i David Owen i els representants nord-americà i rus, Reginald Bartholomew i VitaliTxurkin.

La delegació de Croàcia l'encapçalarà el ministre de Defensa, Gojko Susak, que encara no havia decidit si es reunirà cara a cara amb el «president» Hadzic.

Mentrestant, Arkan, que va deixar el seu escó a Belgrad i els seus pròspers negocis de guardaespalles, casinos i cases de canvi per lluitar a Krajina, assegura al diari «Borba»:

"Esperem que el govern de Knin aguantí fins al final, seguint la seva línia en favor de la creació d'uns Estats Units Serbis, contrària a la de la banda de la Lliga Comunista-Moviment per Iugoslàvia (SK-PJ).".

Martic, policia professional, és acusat per Arkan com un defensor de l'SK-PJ, l'anomenat «partit dels generals comunistes», en què milita la influent esposa de Milosevic, Miriana Markovic. Arkan disposa d'una valuosa aliada en la seva causa per la Gran Sèrbia, Biljana Plavsic, la vice-presidenta dels serbis de Bòsnia i «número dos» de Karadzic.

Els partidaris de la línia dura pansèrbia ja han aconseguit la dimissió del ministre de Defensa de Krajina, el coronel Spanovic, partidari de negociar amb Croàcia.

D'altra banda, el secretari general de l'Organització de la Conferència Islàmica (OCI), Hamid Algabid, va anunciar ahir que està preparant una cimera consagrada a Bòsnia. Els països islàmics són els que més han reclamat una intervenció armada per aturar les conquestes sèrbies.

© 17/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

Duatis Puigdorells, J. (1994) *L'accés a l'habitatge mitjançant crèdit hipotecari*, Barcelona: Edicions UPC.

5.1 Context del mercat immobiliari

El mercat immobiliari d'aquests últims anys s'ha caracteritzat per unes fortes oscil·lacions motivades per canvis importants en la relació oferta/demanda. Prenem com a punt de referència l'any 1987, en què la demanda continguda durant el període de crisi 1977-1984 va irrompre en el mercat, com a conseqüència de la millora dels indicadors econòmics generals (en especial la recuperació de la renda familiar disponible i els descensos del tipus d'interès); aquest fet, provocà un acusat augment dels preus de l'habitatge, que es va centrar a Barcelona-ciutat, i que ràpidament es va expandir a la primera corona metropolitana i, en general, arreu del país.

Els finals de 1989 marquen el punt d'inflexió d'aquest fort desequilibri entre oferta i demanda, que va afectar tots els submercats de l'habitatge: règim de lloguer i règim de venda, tant en nova planta com en segona ocupació. Una certa saturació de la demanda i la constatació que els preus immobiliaris havien tocat sostre amb relació a la demanda efectiva, marquen les pautes de la situació econòmica dels anys següents i que, en línies generals, segueixen essent vàlides en el moment actual.

Sense contradir la situació general descrita, la complexitat del mercat immobiliari fa que sigui necessari interpretar l'equilibri entre la demanda i l'oferta atenent els diferents submercats, els quals han tingut un comportament diferent en relació a la situació recessionista del mercat immobiliari. Pel que fa a la demanda, volem ressaltar el comportament de tres segments ben diferenciats:

Tot i que no sigui el tema d'aquest treball, cal esmentar la compra de l'habitatge com a *bé d'inversió*; es tracta d'un dels primers segments a deixar el mercat immobiliari quan és fan evidents els primers símptomes de recessió, fent ràpidament desinversions per recollir les plus-vàlues obtingudes i invertint en altres sectors econòmics, generalment de tipus especulatiu. *De fet*, la fugida d'aquest segment significa una millora de les condicions d'accés per a la demanda d'habitatge com a bé de consum, ja que contribueix a desequilibrar notablement el mercat i en dificulta l'accés als usuaris.

Un altre segment ben diferenciat és la *compra d'habitatge per a una millora qualitativa*. Aquest segment ha estat molt important quantitativament en els últims anys i és, probablement, un dels principals responsables de la forta eclosió de la demanda de 1987 abans esmentada. El fet de tractar-se de *millora*, que no de necessitat imprescindible, fa que sigui un segment de demanda especialment sensible a les perspectives econòmiques, tant de renda familiar disponible com de caire general, i és un dels segments que més ha acusat la recessió. Així mateix l'important nombre de transaccions, sobretot de nova planta, que efectuà aquesta demanda a finals de la dècada dels vuitanta, fa que sigui, a començaments dels noranta, un segment força saturat.

Contràriament, la demanda d'habitatge per al *primer accés* continua essent força important per

diferents motius: en primer lloc, perquè continua existint un enorme potencial de població en edat d'emancipar-se, producte del *babyboom* dels anys seixanta; en segon lloc, perquè es tracta d'una compra d'habitatge per *necessitat*, no com a luxe; i finalment, perquè l'alternativa del règim del lloguer només es pot considerar, en les condicions actuals (elevats preus i contractes excessivament curts), com un sistema provisional. Les dificultats econòmiques que solen caracteritzar aquest segment retarden l'accés dels joves a l'habitatge en propietat, si bé no impedeixen que aquest sector sigui el més actiu del mercat.

Pel que fa a l'*oferta*, la manca de previsió del sector de nova construcció de la davallada de la demanda es tradueix en un important parc invenut i en una relativa estabilització dels preus, ja que els costos de construcció i, en especial, els preus pagats pel sol difícilment permeten la baixa dels preus. El mercat de segona ocupació també intenta, en general resistir al descens dels preus, si bé en aquest cas, en algunes localitzacions i en alguns segments determinats s'aprecien fluctuacions a la baixa importants (segona residència, tipologies unifamiliars, habitatges de qualitat alta i mitjana, etc.).

En aquest context, és evident que la relació *oferta/demanda* durant els anys estudiats en el treball present (1990-1991) es caracteritza, en línies generals, per un notable excés de l'oferta en relació a la demanda i per una relativa estabilització dels preus. No obstant això, el mercat immobiliari es caracteritza per un funcionament compartimentat, en *submercats diferenciats* que tenen els seus mecanismes propis de formació de preus i, per tant, es donen notables excepcions a l'afirmació anterior.

L'excepció més important pel que fa al treball present és el segment d'*habitatge de tipus econòmic* (de 6 a 12 milions de pessetes), ja que és amb força diferència el més sol·licitat actualment a Barcelona i al seu entorn metropolità. La forta demanda d'aquest tipus d'habitatge, provenint bàsicament de sol·licitants per a un primer accés, s'explica pel nivell d'ingressos dels compradors, així com per les condicions econòmiques del finançament: amb uns ingressos familiars al voltant dels 3,5 milions anuals, destinant-ne a la devolució del crèdit un 30%, es pot aconseguir un préstec a l'entorn de 7 a 8 milions; la qual cosa significa que el preu màxim de l'habitatge que poden adquirir no pot diferir excessivament dels 9 milions de pessetes.

Aquesta acusada demanda d'habitatge econòmic fa que les condicions de l'equilibri entre oferta i demanda d'aquest segment siguin substancialment diferents de les generals del mercat immobiliari, i que es caracteritzin bàsicament per:

Un acusat desequilibri provocat per la manca d'habitatge econòmic en relació a la demanda, que fa que es mantingui una tendència a l'alça dels preus.

El fet que el desequilibri encara és més acusat en el segment més baix dels preus (menys de 8 milions), ja que continua existint un segment important de demanda que no disposa de suficient solvència.

L'escassetat d'aquest producte de preu barat fa que, comparant preus unitaris, aquests habitatges resultin cars proporcionalment en relació a altres de millors localitzacions i qualitats, més nous i de més superfície.

D'aquesta manera, l'existència de diferents submercats amb mecanismes de formació de preus autònoms fa que la crisi econòmica afecti de manera desigual la relació entre l'oferta i la demanda, i que els preus en cada segment de mercat es formen segons el màxim admissible per a la capacitat econòmica de la demanda. Així els habitatges més cars tendeixen a estabilitzar, o fins i tot rebaixar, els preus per la retracció de la demanda solvent; contràriament, els sectors de baix poder adquisitiu, majoritàriament de primer accés a l'habitatge, es troben amb una acusada escassetat de l'oferta de preu econòmic, que fa que es mantinguin, i sovint augmentin, els valor immobiliaris.

D'altra banda, l'objectiu econòmic, no pas social, propi de l'estructura econòmica de lliure mercat, fa que el *màxim admissible per a la demanda* superi en molts casos àmpliament el que és aconsellable i, tot i així, provoca que una bona part de la demanda potencial resti fora del mercat. Com hem vist en aquest treball, malgrat la millora que suposà per a la demanda la davallada del tipus d'interès l'any 1991, la incidència real va ser molt escassa, ja que, mantenint pràcticament igual la quota de devolució del crèdit, es va traduir en augment de l'import del préstec i, fins i tot, en un augment del termini d'amortització; fet que va suposar que, en bona part, aquesta millora relativa de la solvència de la demanda es traduís en l'alça o el manteniment dels preus residencials.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00041.sgm

DFT06**DIARI AVUI**

Un comitè d'experts elabora la proposta per a la reforma de la cinquena Constitució de França.

El president de la República francesa continuarà sent elegit per a 7 anys renovables.

Les modificacions persegueixen el reequilibri entre les institucions.

El president de la República francesa continuarà sent elegit per sufragi universal directe per a un mandat renovable de set anys. El comitè consultiu constituït expressament per estudiar les propostes de revisió constitucional va fer públiques oficialment ahir les seves conclusions, que no es pot dir que suposin canvis substancials, però sí una bona «neteja» de la cinquena Constitució, que data de fa 35 anys. Les expectatives generades sobre una possible reducció del mandat presidencial han quedat en no res, tot i que ara ha de ser l'actual president, François Mitterrand, qui presenti la seva proposta de llei a l'Assemblea francesa. En tot cas, és un element més de fricció per a la campanya electoral.

Ramon Montserrat

París

El comitè consultiu constituït pel president francès, François Mitterrand, va fer públiques ahir les seves propostes de rejuveniment de la cinquena Constitució francesa. El seu dictamen no afecta la qüestió més controvertida: la durada del mandat presidencial, actualment de set anys i renovable. Les propostes de «lifting» constitucional pretenen obtenir un reequilibri de poders entre les institucions, on el president de la República es mantindria com a àrbitre. Tot i que el cap de l'Estat manté les seves prerrogatives exclusives en matèria de defensa i afers estrangers i es manté la possibilitat que el govern faci aprovar projectes de llei sense votació parlamentària (el polèmic article 49

3), el cert és que s'hi introdueixen modificacions. Així, el nou govern haurà d'obtenir el vot de confiança de l'Assemblea Nacional, quan, fins ara, els ministres eren nomenats amb la confiança exclusiva de l'Elisi.

També s'amplia el camp de les consultes populars. Els "referèndums d'iniciativa minoritària" es podran convocar si prèviament s'obté l'acord d'una cinquena part del Parlament i si després es recullen les firmes d'un 10 per cent del cens electoral.

Una altra de les reformes proposades afecta l'alta cort de justícia, que es reservaria només per a casos d'alta traïció comesos pel cap de l'Estat. Així, els ministres i ex-ministres, que fins ara només podien ser jutjats davant d'aquesta instància (cas de Laurent Fabius, per l'afer de les transfusions de sang contaminada amb el virus de la sida), podrien comparèixer davant d'un tribunal format per magistrats professionals.

Entre les mesures encaminades a reforçar el poder del Parlament, destaca la incompatibilitat entre el

càrrec de diputat i el d'alcalde, un fet altament habitual a França, on, per exemple, Jacques Chirac és diputat de l'RPR i alcalde de París.

Mitterrand té la intenció que el govern enllesteixi un projecte de llei abans de final de mes recollint aquestes propostes per iniciar la seva tramitació parlamentària. Una intenció i unes presses que no comparteix l'oposició.

El senador de l'RPR Charles Pasqua ha assegurat que no pensaven "donar aquest plaer a Mitterrand", i que no tenien la intenció de llançar-se a discutir la revisió constitucional fins més enllà de les pròximes eleccions presidencials, previstes per al 1995. Tot i això, Pasqua va afirmar que "no hi ha desacords de principi" amb la proposta.

Tot i això, les principals crítiques es van centrar en el manteniment del mandat renovable de set anys del president de la República. Pels verds de Generació Ecologia, "la comissió ha passat de llarg de la qüestió essencial: com passar d'una monarquia republicana a una democràcia governamental".

«sí». En canvi, ara Mitterrand disposarà de gairebé 2 hores en una de les franges de més audiència, al vespre. A través de la cadena pública France 3, Mitterrand respondrà a les preguntes que els telespectadors li hauran fet arribar a través del minitel. Amb aquesta sorprenent intervenció, Mitterrand s'immisceix en el debat de les eleccions legislatives a cinc setmanes de l'escrutini. *De fet*, ja va indicar fa poc que no pensava mantenir-se'n al marge. Aleshores va refusar precisar com hi participaria, però va dir: "Jo mai he parat."

L'actual oposició no s'havia pronunciat encara ahir al vespre sobre la doble intervenció televisada, si bé cal entendre que la notícia no s'haurà encaixat amb gaire satisfacció.

El partit del puny i la rosa té unes expectatives electorals desastroses, i el mateix Mitterrand travessa la seva cota de popularitat més baixa, que el situa al lloc 46 del «top50» que el cap de setmana passat va publicar el «Journal du Dimanche», una classificació encapçalada pel comandant Cousteau.

© 17/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DFT07

DIARI AVUI

Carme Giró

BARCELONA

L'Acadèmia de les Arts i les Ciències de Hollywood celebra la 65ena edició dels Oscars.

Un actor que no havia estat nominat en 40 anys.

Entre els perdedors d'aquest any destaquen els directors Woody Allen i Spike Lee.

« E.P. »

Nova York

"Sempre m'ha importat més l'opinió del públic que la de la crítica, perquè és l'audiència la que m'ha permès seguir treballant. L'èxit de crítica d'aquest any ve a ser la cirera del pastís", va explicar Clint Eastwood poc després d'haver pujat a l'escenari dues vegades per recollir els premis a la millor direcció i a la millor pel·lícula. "Hi ha poques formes d'art nascudes en aquest país, i el «western» és una d'elles. « Sin perdón » ha demostrat que el « western » no està passat de moda", va afegir Eastwood amb un Oscar a cada mà La seva pel·lícula té un caràcter desmitificador i pretén convèncer que la violència no porta enlloc. "Un dels objectius de « Sin perdón » es treure el « glamour » a la violència i als jocs d'armes.

El guió és del 1975, però avui resulta més contemporani que mai".

Eastwood, de 62 anys, considera que "els Oscars del 1992 han estat un toc d'alerta a les grans productores de Hollywood, que es guien només pels estudis de màrqueting".

Encara que « Sin perdón » porta el segell de Warner Brothers, Clint Eastwood es considera un cineasta independent: "Els productors independents hem tingut el coratge de creure en nosaltres i tirar endavant els nostres projectes, i l'Acadèmia no ha tingut més remei que reconèixer els nostres mèrits."

Vint-i-tres anys dirigint.

Abans d'aquesta edició, Clint Eastwood no havia estat mai candidat als Oscars, per bé que porta 23 anys dirigint pel·lícules i prop de 40 fent d'actor. L'altre triomfador de la nit, en canvi, té una història ben diferent. Al Pacino, de 52 anys, ja havia estat nominat a l'Oscar en sis ocasions anteriors, sense haver guanyat mai l'estatueta més cobdiciada de Hollywood. Aquest any, Al Pacino optava al premi per partida doble: a més del paper a « Esencia de mujer » que li va valer l'Oscar, també competia com

a actor secundari per «Glengarry Glenn Ross». Quan l'actriu Jodie Foster va revelar que el premi al millor actor era per a Al Pacino, els assistents a la gala, celebrada al pavelló Dorothy Chandler de Los Angeles, es van posar dempeus i van ovacionar-lo.

"Sabia que aquest cop era el favorit, però això era una pressió molt gran. Em feia molta por perdre perquè no hauria sabut què dir", va declarar l'actor d'«El Padrí», que ha pogut acariciar el seu primer Oscar gràcies a la interpretació d'un ex-militar cec a la pel·lícula «Esencia de mujer», de Martin Brest. "Aquest Oscar és un regal i un alleujament. Realment, no sé com hauria reaccionat si no arribo a guanyar. Crec que el premi fa justícia a tota la meua carrera, que no és tan sols el reconeixement a un paper concret, però també sé que hi ha grans actors que no han guanyat mai cap Oscar."

La gala de dilluns a la nit (matinada de dimarts, hora catalana), seguida per mil milions de telespectadors d'arreu del món, va estar dedicada a commemorar la presència de les dones al cinema. Paradoxalment, aquesta celebració coincidia amb un any en què els grans papers femenins més aviat brillaven per la seva absència. Emma Thompson, guardonada amb l'Oscar a la millor actriu, va optar per dedicar el premi a les dones. Quan va guanyar el Globus d'Or pel mateix paper, ja va acabar el seu discurs amb una crida a la creació de més i millors papers femenins. "Vull compartir el meu Oscar amb totes les dones perquè m'estimo les dones, són extraordinàries. La història de les dones encara no està escrita, tot just ara comencem a explicar-la", va afirmar Thompson.

Enamorament

L'actriu, de 33 anys, confessa que es va «enamorar» de Margaret Schlegel, el seu personatge a «Regreso a Howards End»: "Sovint hem de mirar el passat per entendre per què som aquí. Jo he tingut la sort de tenir una educació i una feina digna gràcies a les dones que han lluitat per mi i han mort per mi, i la Margaret és part d'aquesta història."

De fet, les dones van ser la cara fresca de la cerimònia dels Oscars. Tant Emma Thompson com Marisa Tomei són dues dones joves i no consagrades en el panorama artístic de Hollywood. Per contra, els homes guardonats amb els Oscars principals són veterans com Clint Eastwood, Al Pacino i Gene Hackman. Barbra Streisand, que va presentar l'Oscar al millor director, va fer referència al tema de les dones tot dient: "Desitjo que arribi un dia en què honors com aquests no siguin necessaris, perquè les dones tinguin les mateixes oportunitats que els homes en tots els camps professionals."

La producció francesa «Indoxina» es va endur l'Oscar al millor film en llengua no anglesa. La pel·lícula protagonitzada per Catherine Deneuve -també nominada com a millor actriu per aquest paper- competia amb la russa Urga, la belga Daens i l'alemanya Schtonk. El cinquè film nominat en aquesta categoria era «Un lugar en el mundo», dirigit per Adolfo Aristarain i protagonitzat per José Sacristán. Però aquesta cinta va ser apartada de la cursa dels Oscars donat que s'havia presentat com a uruguaiana, tot i tractar-se d'una producció argentina. La desqualificació d'«Un lugar en el mundo» va deixar el terreny lliure a «Indoxina».

Perdedors

Entre els perdedors de la 65 edició dels Oscars hi ha els directors Woody Allen i Spike Lee. El film

d'Allen «Maridos y mujeres» optava a l'Oscar pel guió original i per l'actriu secundària. Però la majoria dels 4.612 acadèmics amb dret a vot es van decantar pel guió de «Juego de lágrimas», un film escrit i dirigit per l'irlandès Neil Jordan que ha tingut un impacte sense precedents als Estats Units. Pel que fa a «Malcolm X», la biografia del líder negre dirigida per Spike Lee, no es va emportar cap Oscar.

El discurs més arriscat en una cerimònia conservadora com la dels Oscars va ser el de Barbara Trent, productora del film «The Panama Deception», que va guanyar l'Oscar al millor llargmetratge documental. Trent no només es va permetre denunciar l'actitud imperialista dels Estats Units en la invasió d'aquest país, sinó que va denunciar també la complicitat dels grans mitjans de comunicació.

© 31/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

Baró i Ballbé; (1993) *La publicitat il·lícita i la defensa dels consumidors*, Barcelona: Generalitat de Catalunya.

1. L'OFERTA DIRECTA AL PÚBLIC PER TELEVISIÓ TELECOMPRA

Un dels sistemes que configuren l'altra publicitat són les ofertes directes al públic per vendre, comprar o llogar productes o prestar serveis per televisió mitjançant la posterior trucada telefònica del subjecte del públic que hi està interessat. Formalment s'assemblen força a un anunci tradicional: ocupen un espai delimitat entre programes o en les pauses destinades a la publicitat i mostren productes o serveis al públic. El que passa és que aquest sistema va més enllà: es transforma en una oferta directa, a un públic indeterminat inicialment sí, però amb els requisits per considerar-se una oferta formal quant als seus elements definitoris: característiques de l'objecte, condicions de venda, preu, mètode de compra, formes de pagament, etc., dades molt més concretes que les de la publicitat tradicional.

Si recordem el que exposa l'art. 1.b) de la *Directriu 89*, veurem que exclou de la publicitat televisiva les ofertes directes al públic, excepte pel que fa referència al temps d'emissió regulat a l'art. 18. Les ofertes realitzades directament per vendre, comprar o llogar productes o prestar serveis tenen un *règim especial pel que fa al temps* com a màxim podran ocupar una hora per dia, i podran fer augmentar el percentatge de la publicitat "normal" d'un 15 a un 20%, és a dir, que al 15% màxim podrà sumar-se-li un 5% d'ofertes directes al públic. Si el temps comptat independentment dintre del total permès per a la publicitat és correcte pel fet de tractar-se d'una «forma de publicitat» com diu l'art. 18.1 i 18.3, no s'entén la seva exclusió en l'art. 1.b). Queda fora dels requisits i prohibicions establerts per a la publicitat en general? Es podran fer ofertes directes al públic mitjançant la televisió vulnerant els llocs i moments previstos per a la publicitat tradicional? Sembla evident que la resposta ha de ser negativa. A més, cal tenir en compte que si bé l'art. 1 les exclou, l'art. 18 les considera "formes de publicitat". Contradictori. Totes les disposicions fetes per a la publicitat per la *Directriu 89* en el seu marc de regulació han de ser aplicables així mateix a les ofertes, sinó aquestes quedarien sense control ja que l'exclusió no comporta correlativament un règim específic. Per a les ofertes de venda, doncs, l'única especialitat serà la que fa referència al temps d'emissió, en tota la resta la seva regulació ha de seguir les pautes marcades per a la publicitat, perquè pel seu contingut no són més que una modalitat publicitària.

Aquest comporta tots els extrems i elements essencials per cloure el contracte: cosa determinada (o determinable, béns genèrics), exposició clara de les característiques del producte, preu i condicions de venda, sovint temps de durada de l'oferta amb aquelles condicions i, molt important, telèfon de contacte per contractar directament, sense intermediaris comercials, sense desplaçaments, per adquirir el producte o el servei. Així mateix, s'exposen sovint els mitjans de pagament, i existeix la possibilitat de fer-ho amb targetes de crèdit o d'altres sistemes.

En un futur que ja és aquí, i amb les *noves tecnologies* de la comunicació, fins i tot mitjançant les tècniques de la televisió interactiva, es podrà respondre al reclam publicitari per vies alternatives a la

línia telefònica, com ara des del propi ordinador personal o aparell interactiu específic.

La *televisió interactiva* sorgeix com a conseqüència de la unió entre el televisor, l'ordinador i la xarxa telefònica i permet al televident enviar informació a l'ordinador del sistema. La possibilitat d'interactuar amb la televisió permet respondre preguntes emeses en un programa o concurs, participar en sondeigs televisius instantàniament, de forma que el resultat de les respostes es tabula ràpidament a l'ordinador i forma part del programa, o fins i tot podria permetre que els espectadors decidissin els resultats d'una o diverses seqüències d'una pel·lícula. L'espectador pot obtenir des de casa informació complementària a la que ofereix el programa de televisió en el mateix moment en que s'emet: informació addicional de les notícies o programes educatius, o sobre els productes o serveis oferts i podrà, fins i tot, adquirir-los a l'instant sense haver de telefonar: marcant un codi amb el comandament a distància l'empresa rep l'encàrrec i immediatament després el comprador rep el comprovant de la compra, cosa que suposa una revolució de les tècniques de marketing directe.

Televisió Espanyola ha estat la primera cadena europea d'incorporar la televisió interactiva, que comença de forma experimental en l'emissió dels Jocs Olímpics de Barcelona'92. Després, per Nadal, es va realitzar el primer anunci interactiu d'Europa: l'empresa francesa Gillete va regalar una maquineta d'afaitar amb aquest sistema. Ha començat a comercialitzar-se l'aparell necessari per accedir a la televisió interactiva, el Tele-Pick, a partir del mes de gener de 1993. Aquest aparell té la mida d'un aparell de vídeo, es pot instal·lar sobre el televisor o al costat, i permet a totes les llars que el posseeixin rebre el senyal que emet TVE, mentre resta invisible en les pantalles dels telespectadors que no el tenen. L'empresa espanyola que el comercialitza té la patent nord-americana -país on s'inventa- i en té l'exclusiva per a tota Europa -excepte Benelux- i Sud-amèrica. La tècnica és sofisticada, però l'usuari només ha de connectar l'aparell al televisor o al vídeo (a l'euroconnector), al telèfon i a la xarxa elèctrica i engegar-lo amb el comandament a distància.

També Tele5 ha inventat el seu especial sistema interactiu però d'una forma molt menys sofisticada i prenent com a base de comunicació espectador - televisió el telèfon, per trucada directa d'aquest: el TeleTrébol, aparell similar a un comandament a distància que es posa en contacte amb la televisió mitjançant un codi i acoblant-lo al micro del telèfon. És probable que l'any 1996 més d'un milió de llars de l'Estat espanyol tinguin un o altre sistema interactiu, amb la gran importància que això representarà per a la publicitat i la venda directa.

Un altre sistema que encara no té massa implantació en aquest sentit, en el nostre país, és la televisió per cable, però no sembla estrany que ben aviat moltes empreses l'utilitzin per emetre informes comercials de llarga durada, o introdueixin informació comercial mitjançant el vídeo-text, vídeo-cassettes, i disquets d'ordinador, mitjans que ja han començat a utilitzar-se en el marketing directe modern als Estats Units o alguns països europeus com Alemanya.

Totes aquestes dades i possibilitats d'accés directe al producte no se solen donar conjuntament en els típics anuncis televisius, que només mostren o simbolitzen el producte per buscar altres menes de respostes, i que no utilitzen tècniques de marketing directe, com la compra telefònica a sol·licitud del receptor del missatge. La compra al detallista es pot veure desplaçada per un nou concepte, el dels *offering systems*, com el La telecompra o la venda per catàleg o per correu, que provoquen canvis estructurals en el sistema de distribució. En aquest cas, la seva *caracterització d'oferta* al públic la

situa un pas més enllà que la publicitat en el seu funcionament i sistema de responsabilitat en cas d'incompliment o compliment defectuós, ja que la formulació és molt més determinada i completa, i la resposta que s'espera està molt més concretitzada i guiada. L'oferta té un regim diferent de la publicitat dins de les relacions jurídiques negocials, però des de la perspectiva de la Directriu 89 és una «forma de publicitat» més: s'ha comprat un espai al mitjà per oferir productes o serveis. L'exclusió de la definició de l'art. 1 s'ha d'entendre només en el sentit que l'oferta no s'ha de considerar per les seves relacions amb els destinataris com una publicitat senzilla, sinó que comporta tot un altre entramat de situacions, exigències i responsabilitats. Però des de la regulació de la publicitat en televisió, l'oferta hem de suposar-la subjecte als mateixos requisits bàsics que la publicitat en general: no atemptar contra drets fonamentals, no oferir la venda de tabac o medicaments, no vulnerar les normes de protecció dels menors, no insertar-se on i quan no és permessa, etc. Altrament, ens caldria una regulació específica, que en el text de la Directriu no apareix, per omplir aquesta llacuna o remetre'ns a les regulacions nacionals sobre les ofertes televisives de productes o serveis, si n'hi ha, o a les normes generals d'obligacions i contractes de cada Estat membre. Una perspectiva integradora de l'oferta i la publicitat per salvar la contradicció interna que presenta la Directriu sembla que és, al meu parer, la solució més encertada.

En els nostres canals de televisió, en tenim *exemples* diferents: uns espais específics amb presentadors de la mateixa cadena televisiva en combinació amb uns grans magatzems, destinats exclusivament a les ofertes de productes, com la "Tele Tienda" d' Antena3 Televisión, o els anuncis-oferta de certs productes o serveis per gairebé totes les altres cadenes, públiques o privades, que apareixen en els blocs publicitaris entre anuncis "normals" (nota a peu de pàgina 3). La tot just encetada oferta de publicitat o telecompra interactiva és un camp completament nou que caldrà mesurar i regular satisfactòriament per protegir els interessos dels consumidors, i que de moment, caldrà assimilar a la compra per telèfon.

La *legislació* estatal no té normes específiques sobre l'oferta-publicitat o telecompra, per la qual cosa li seran d'aplicació les normes generals publicitàries i, és clar, la Directriu 89. És molt corrent, a més, que les regulacions parlin d'aquests termes considerant-los com a sinònims. Així, l'art. 8 LGDCU ens parla de l' «oferta, promoció o publicidad» i d'altres regulacions sobre productes o sobre consum utilitzen expressions molt similars, com per exemple l'art. 3.g) de la Llei catalana 1/1990 de Disciplina de mercat i Defensa dels Consumidors i Usuaris. Tenim, però, la recent Llei catalana 23/1991 de Comerç Interior que *sí que presenta regulació específica per a les vendes a distància* i que comentarem tot seguit.

Com hem dit, un element definatori d'aquestes actuacions és el mètode de venda: és venda directa entre fabricant o distribuïdor i client sense anar a un centre comercial i sense tractes preliminars entre les parts. EL receptor del missatge, gràcies a l'espai publicitari televisat, coneix les condicions establertes per l'oferent -que queda així obligat al seu compliment- i d'acord amb aquestes condicions efectua una trucada telefònica que comporta la seva acceptació d'aquestes i la comanda del producte o servei. Aquest és, per tant, un mètode de venda a distància basat en dos elements de la nostra societat de comunicació tecnològica: la televisió i el telèfon.

Per tant, l'oferta publicitària per televisió està íntimament connectada amb la *venda per telèfon*. Sobre aquesta modalitat comercial tampoc no hi ha regulació específica estatal. L'única norma que ens podria ser d'utilitat, a part de l'LGDCU, seria la regulació de la Llei estatal 26/1991, del 21 de

novembre, sobre Contractes celebrats fora dels establiments mercantils, que incorpora la Directriu 85/577, del 20 de desembre de 1985, referent a la protecció dels consumidors en el cas de contractes negociats fora dels establiments comercials.

La telecompra és clarament una adquisició feta fora del comerç, realitzada des del domicili del client o senzillament des d'un lloc on tingui un telèfon a mà. És clar que si examinem l'àmbit de regulació de la Llei 26/91, veiem que no pensa pas en aquests casos, sinó que vol regular les compres fetes sense la iniciativa del consumidor, cas que el teleanunci i la trucada telefònica posterior que origina no sembla reflectir. Una interpretació generosa ens permetria incloure aquests casos i aplicar així la normativa d'aquesta llei, que no s'allunya massa de les solucions que per aquests casos tenen d'altres legislacions.

La *Llei catalana 23/1991 de Comerç Interior* sí que preveu directament aquests supòsits. En els arts. 11 a 13 i 21.h) parla de vendes a distància i inclou també la venda per telèfon. L'art. 11 Llei 23/91 defineix la Venda a distància com: "forma de distribució comercial detallista que es porta a terme amb l'oferta prèvia feta per qualsevol mitjà de comunicació entre persones distants i per qualsevol mitjà de comunicació social i de transmissió electrònica, i posant en coneixement dels consumidors la forma d'efectuar les seves comandes."

Nota a peu de pàgina 3

En molts casos, aquests productes que s'ofereixen per televisió entre els altres anuncis, també comprèn [sic] espais publicitaris en els setmanaris d'actualitat, no es limiten a la publicitat televisiva. *De fet*, el sistema de publicitat + cupó retallable per realitzar comanda per correu és un mètode molt habitual i ja compta amb molts anys d'actuació.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00005.sgm

DFT09

DIARI AVUI

Raimon Solà.

El carrer d'Aragó es col·lapsa per obres al passeig de Gràcia. La pavimentació d'un tram del passeig de Gràcia, a la cruïlla amb el carrer d'Aragó, va causar ahir al matí retencions i embussos de trànsit en aquest punt cèntric de la ciutat. Les retencions també es van estendre a l'avinguda Diagonal i altres carrers centrals. Aquest cap de setmana s'hi havia fet una obra de reparació d'urgència de la xarxa de cables de Telefònica i s'havia de tornar a asfaltar després d'acabar-ho. *De fet*, es va ocupar la calçada més temps del que s'havia programat i cap a dos quarts d'onze del matí es va decidir de suspendre les obres.

© 23/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DFT10

Fragment de

La humanitat i la biosfera, Barcelona: Barcanova, 1996

Conseqüències i problemes de la contaminació

Moltes de les substàncies que van a parar a l'aigua són tòxiques per als organismes que hi viuen o per a les persones.

Moltes són especialment nocives perquè es degraden amb dificultat, és a dir, duren molt temps.

Són les anomenades substàncies persistents o no biodegradables.

De fet, en coneixem algunes, però de ben segur que n'hi ha moltes més.

Per tant, la perillositat de la contaminació és, sovint, coneguda només de forma insuficient.

Les anàlisis de qualitat de les aigües només detecten aquelles substàncies que es busquen (i que se sap com buscar): és difícil trobar allò que no es coneix ni es busca.

Entre les substàncies persistents o no biodegradables conegudes hi ha molts detergents (tot just ara es comencen a utilitzar detergents biodegradables); hidrocarburs (alguns dels quals poden afavorir la formació de càncers) procedents dels abocaments de benzines, petrolis i quitrans, i pesticides i herbicides procedents d'usos agrícoles (de caràcter molt tòxic, i que poden provocar malformacions).

Entre els verins, a més dels herbicides i pesticides ja esmentats, determinats tipus d'abocaments industrials aporten a l'aigua cianur, mercuri, plom, cadmi, fluor i altres elements i compostos químics que interfereixen aspectes bàsics del metabolisme (el de l'oxigen, en el cas del cianur) i són d'una extrema perillositat.

Fixem-nos que la presència de qualsevol d'aquests tòxics només pot ser detectada si es fa una prova específica amb aquesta finalitat.

Així doncs, el fet que el resultat d'una anàlisi química determinada no indiqui la presència d'una mena de contaminant no vol pas dir que aquest no hi sigui, sinó que pot ben ser que no s'ha buscat, és a dir, no se n'ha fet la prova específica.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00010.sgm

Fragment de

Puig Salellas, J. M. "**Notaries i registres**" (1988) dins Institut d'estudis autonòmics (ed.) *Comentarios a l'Estatut d'Autonomia, vol III*, Barcelona

B. La reforma del Reglament Notarial de 28 de maig de 1982

Però aquest no fou el criteri del govern de l'Estat, que, per RD 1126/1982, 28 maig, modificà determinats articles del Reglament Notarial (RN), prenent com a base, segons l'exposició de motius, «las modificaciones legislativas producidas en los últimos tiempos y, entre ellas, la aprobación de la vigente Constitución». Això feia «conveniente, por no decir necesaria, la oportuna revisión de las normas del Reglamento Notarial para adaptarlas a las exigencias de las citadas modificaciones».

Malgrat aquesta finalitat expressa (que s'hagués hagut de completar amb la referència omesa als Estatuts d'Autonomia, que en el text potser són aquelles «modificaciones legislativas producidas en los últimos tiempos»), el text reserva al poder central, a través de la DGRN, tot el control dels nomenaments, és a dir, les convocatòries, el desenvolupament del procés i el seu tancament, llevat de la publicació, que a això s'intenta reduir la competència autonòmica.

En efecte, el nou article 22, al seu segon paràgraf, abans de la reforma del text, posterior a la sentència a què al·ludiré tot seguit, indicava que «cuando el nombramiento de los Notarios del territorio de una Comunidad Autónoma esté atribuido a determinados órganos administrativos de la misma (sic), éstos, sin perjuicio de proceder en la forma prevista en el párrafo anterior (és a dir, dictar l'ordre de nomenament i fer-ne els trasllats corresponents), comunicarán los nombramientos a la Dirección General, la cual efectuará la necesaria coordinación entre los distintos Colegios Notariales y proveerá a su adecuado reflejo en el escalafón general del Cuerpo de Notarios». I continuava el paràgraf tercer del mateix article, tot afirmant que «sin perjuicio de su publicación, cuando proceda, en los periódicos oficiales de las respectivas Comunidades Autónomas, la Dirección General publicará los nombramientos en todo caso en el BOE, siendo su fecha preferente a cualquier otra a todos los efectos y, en particular, a los de la determinación de la antigüedad de los Notarios en la carrera y en la clase».

La neutralització de la competència autonòmica de nomenament és evident i, en realitat, atesa la preferència absoluta que es donava a la publicació estatal, la publicació, «cuando proceda», en el diari oficial de la Comunitat Autònoma esdevenia un acte merament simbòlic i, *de fet*, sense cap rellevància.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00095.sgm

DFT12

DIARI AVUI

Eva Pedrerol

ROMA

La comissió del Senat aconsella processar el símbol polític de la Itàlia dels últims quaranta anys, acusat de relacions amb la Màfia.

Recomanen aixecar la immunitat a Andreotti.

El senador democristià, disposat a desemascarar la "increïble maquinació".

El senador vitalici democristià Giulio Andreotti va perdre ahir la primera batalla en la seva lluita per evitar un judici a causa de les seves presumptes relacions amb la Màfia, després que la junta parlamentària que ha examinat el seu cas votés a favor del processament del veterà polític. Itàlia segueix amb gran interès les vicissituds del set vegades primer ministre, que ara haurà d'esperar el vot definitiu del Senat, probablement el pròxim dia 6 de maig, per saber si ha de comparèixer davant un tribunal.

Per 11 vots a favor, un en contra i 11 abstencions, la comissió de la Cambra Alta italiana que s'encarrega de les immunitats parlamentàries va recomanar ahir al Senat que aprovi el processament de Giulio Andreotti per les seves connexions amb la Màfia. El polític democristià, que gaudeix d'immunitat parlamentària en ser senador vitalici, nomenament que va fer l'ex-president de la República Francesco Cossiga, pot perdre-la ara si el Senat vota a favor del judici. En tenir notícia de la decisió de la comissió parlamentària, Giulio Andreotti va afirmar que no té "por de la veritat" i que "afrontarà amb fermesa i determinació qualsevol procés per desemascarar la increïble maquinació" de la qual se sent víctima. A favor del processament del polític democristià hi van votar els onze senadors de les forces de l'oposició que integraven la comissió, mentre que un democristià hi va votar en contra i els altres 8 democristians, el president de la junta, dos socialistes i un liberal es van abstenir. L'abstenció de gairebé tots els senadors de la DC va representar una sorpresa, perquè *de fet* la seva posició va permetre el vot favorable de la junta. Giovanni Coco, de la DC, va explicar el vot argumentant que si Andreotti va a judici "tindrà oportunitat de demostrar la seva innocència", i a més va afegir que era una manera de demostrar suport als magistrats que estan combatent la Màfia. Un judici contra el polític que ha estat durant prop de quaranta anys al centre del poder en aquest país va, però, més enllà del simple cas humà. Un procés contra Andreotti significa posar en dubte els últims quaranta anys de la vida política de la República. Per això l'opinió pública segueix el cas dia a dia amb apassionament.

Les acusacions dels "penedits"

El calvari d'Andreotti va començar quan alguns «penedits» de la Màfia, com Tommaso Buscetta i Baldassarre Di Maggio, es van decidir a parlar de les connexions que la cúpula de la Cosa Nostra

tenia amb el poder polític, i va sortir el nom de l'ex-primer ministre. El «penedit» Di Maggio, que va permetre la detenció del cap suprem de la Màfia siciliana, Salvatore «Totó» Riina, el passat 15 de gener, va afirmar que havia assistit el 1988 a una trobada Riina-Andreotti a casa d'Ignazio Salvo, un empresari relacionat amb la societat criminal. Di Maggio va assegurar que Andreotti i Riina s'havien fet un petó en senyal de respecte. A la reunió, sempre segons Di Maggio, hi va assistir també Salvo Lima, exponent de relleu de la DC siciliana i home de confiança d'Andreotti. Tant Ignazio Salvo com Salvo Lima moririen més tard assassinats per la Màfia. Aquests dos homicidis sembla que estan relacionats amb l'intent desesperat de la cúpula de la Cosa Nostra d'evitar que el tribunal d'última instància confirmés les sentències contra molts caps mafiosos que van ser condemnats durant el «maxiprocés» que es va celebrar contra l'organització criminal. El tribunal italià de cassació va confirmar, però, la sentència de gener de 1992, fet que va desencadenar una campanya terrorista de la Cosa Nostra. Les primeres víctimes van ser Salvo i Lima, però després van caure també els principals jutges del «maxiprocés», Giovanni Falcone i Paolo Borsellino, que van morir l'any passat en dos espectaculars atemptats en què també van perdre la vida la muller de Falcone, Francesca, i vuit policies. El senador Andreotti s'ha defensat amb tres dossiers davant de la junta parlamentària, negant tots els fets que se li imputen, i afirmant que es tracta d'un "complot" contra la seva persona. Quan els senadors li van preguntar per què no demanava ell mateix el judici per demostrar la seva innocència, el polític democristià va afirmar que no tenia confiança en l'objectivitat dels jutges de Palerm. De moment, aquests últims han guanyat la primera batalla.

© 01/08/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

Fragment de

BRICALL, J. M. (1978) *Introducció a l'economia*, Ariel, Barcelona

Capítol 6

EL CONTEXT MUNDIAL D'UNA ECONOMIA NACIONAL

LES RELACIONS ECONÒMIQUES INTERNACIONALS

Abans hem fet notar que les relacions econòmiques desborden normalment l'àmbit estricte d'un estat per a traspasar les seves fronteres i establir-se a nivell mundial. Una primera possibilitat d'abordar el tema consisteix a fer-ho a partir de les delimitacions espacials que representen les organitzacions polítiques estatals i analitzar les possibilitats -o necessitats- d'establir contactes entre llurs economies; *de fet* es tractaria de seguir el camí iniciat al capítol II en parlar de la balança de pagaments analitzant els diferents fluxos d'entrades i sortides i aclarint llurs motivacions.

Aquesta aproximació, a desgrat de tot, presenta inconvenients. En efecte, les relacions o contactes entre economies nacionals ho poden ésser a nivell de mercaderies, de mà d'obra o de moviments financers. De tota manera, una anàlisi superficial descobreix de seguida que certs països exporten uns productes o serveis i d'altres una altra classe de productes o serveis, i que aquests productes que exporten corresponen a diferents graus i tipus de desenvolupament: per exemple, no és el mateix exportar tecnologia que productes industrials o que primeres matèries. També els moviments de mà d'obra són ben significatius: la majoria d'alemanys que surten d'Alemanya no efectuen el mateix tipus d'activitats ni tenen la mateixa situació o status que els espanyols emigrats a l'estranger. Finalment, els moviments de capital financer que travessen límits nacionals expressen unes relacions de producció entre homes de diferents països com a conseqüència de la relació social que suposa el "capital" en permetre d'encomanar treball. Tot això porta a no aturar-nos en la mera circulació d'homes, capitals i mercaderies, sinó a analitzar les condicions de producció i distribució dels productes en els diferents països i estats com a integrants d'un sistema mundial de producció, format per diverses formacions socials, més o menys en contacte i en el qual certes unitats (empreses, classes socials, nacions, etc.) adapten unes conductes més o menys condicionades que determinen els corrents econòmics internacionals.

Començarem, tanmateix, exposant els moviments internacionals de mercaderies, mà d'obra o capital financer a partir del supòsit que cada economia nacional forma una unitat en relació amb una altra. Aleshores, l'anàlisi que parteix d'aquest supòsit 601 centrar-se en les aparences dels fenòmens i tracta tant de cercar una explicació com una justificació d'una gran part de la situació present, en virtut de les conseqüències d'ordre normatiu que poden deduir-se dels avantatges del comerç internacional. Així, s'explicarà que el lliure comerç entre els països permet d'aprofitar millor els avantatges de la divisió del treball a escala mundial: per una part, millorant la situació de cada país i, d'altra part, assignant els recursos mundials, de la millor manera possible. De tot plegat -hom sol concloure- es desprèn que caldria adoptar el lliure comerç.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00035.sgm

DFT14

DIARI AVUI

Cristina Rius

ROMA

El govern Prodi amplia el règim de pacte de condemnes per desbloquejar els processos de 'tangentopoli'

Aprovada una sortida política per a la corrupció a Itàlia

Els qui admetin el delicte i paguin una sanció evitaran la presó

El consell de ministres del govern italià va aprovar ahir el projecte de llei presentat pel ministre de Gràcia i Justícia, Giovanni Maria Flick, que estableix un procediment alternatiu als processos judicials que es basa en l'ampliació de la "condemna a pena concordada", és a dir, el pacte de les sentències entre el jutge i l'acusat. D'aquesta manera el govern de centreesquerra de Romano Prodi dóna via lliure a la resolució dels processos per corrupció que des de l'esclat de tangentopoli han acabat bloquejant el sistema judicial i, per tant, propiciant la prescripció dels delictes que deixa impunes els acusats. El consell de ministres va començar la reunió a les 8.55 del matí amb molta expectació a causa de la possibilitat que hi hagués noves modificacions al projecte, sobretot després de les crítiques llançades fins al dia abans i des de la mateixa majoria de govern. Responsables del Partit Democràtic de l'Esquerra (PDS, nucli de la coalició de govern L'Olivera) van manifestar el seu desacord concretament amb la prerrogativa sobre la possibilitat que els imputats paguin una determinada quantitat de diners per aconseguir la reducció de la pena. No hi va haver, però, modificacions, i en una hora i mitja quedava aprovat el projecte de llei sobre el sistema processal penal presentat pel ministre de Justícia. L'anomenat paquet Flick està format per 34 articles i preveu el pacte de la pena "quan la responsabilitat es dedueixi de les investigacions o bé l'imputat admeti el delicte". Caldrà, però, que la condemna inicial no superi els tres anys, i sempre quedaran exclosos els delictes que susciten una particular alarma social (de màfia, segrest de persones amb l'objectiu de robar o extorsionar, tràfic d'estupefaents, terrorisme i violència sexual).

Reducció de pena per pagar

Una novetat rellevant és la prerrogativa de "disminuir un terç de la pena si es produeix una reparació pecuniària, amb la condició d'haver rescabalat primer el dany a les parts civils". Aquesta possibilitat també està prevista per als delictes per als quals es preveu una condemna de fins a tres anys de presó. L'import del rescabament podrà ser proposat pel mateix imputat, tot i que serà el jutge -amb el previ consens del fiscal- qui tindrà l'última paraula. La quantitat estarà directament relacionada amb la

gravetat del delictes, i no pas amb les possibilitats econòmiques de l'acusat. I és precisament aquest un dels aspectes més espinosos, ja que polítics de tot l'arc parlamentari han denunciat que gràcies a aquesta prerrogativa seran els més rics els que evitaran anar a la presó. Cesare Salvi, cap del grup Esquerra Democràtica al Senat, va expressar novament la seva perplexitat sobre el paquet Flick, adduint "el risc que la igualtat dels ciutadans no sigui garantida".

Una amnistia

El que es pot considerar el punt central és la possibilitat que el jutge substitueixi la presó per mesures alternatives, "dins els límits i les condicions ja previstes en la reglamentació penitenciària [arrest domiciliari, compliment de serveis socials]", aspecte que ha estat qualificat pels crítics de colpe de spugna, és a dir, una amnistia. Finalment, si l'imputat no cau en noves il·legalitats durant els set anys següents, el delictes quedarà extingit. El projecte de llei ha estat aprovat amb la finalitat explícita de "poder concloure almenys el 80 per cent dels judicis, i no només el 20 per cent com succeeix en l'actualitat". Precisament en aquest sentit es va pronunciar el fiscal del tribunal de Cassació Zuconi Galli Fonseca en la cerimònia d'obertura ahir del nou any judicial davant la presència de les màximes autoritats de l'Estat. Galli Fonseca va exposar una llarga relació dels "mals que afligeixen la nostra justícia" i va posar èmfasi en l'actual "ineficàcia de la màquina judicial".

Delictes sense càstig

"Només 3 processos de cada 100 arriben a la fase conclusiva, i fins a 83 delictes de cada 100 queden sense punició", va declarar Fonseca, que va precisar després que "no es pot negar que hi ha hagut massa casos de manca de professionalitat, d'insuficient respecte als drets de la persona, d'excés de protagonisme de molts fiscals". El paquet Flick, que durant les pròximes setmanes serà debatut al Parlament, ha estat elaborat durant els darrers mesos en funció dels objectius fonamentals ja delimitats en el programa de govern de L'Olivera. El comunicat difós ahir pel Palau Chigi (seu de l'executiu italià) subratlla que el projecte de llei presentat "s'inspira, en els aspectes bàsics, en les conclusions de la comissió presidida pel professor Giovanni Conso". De fet, Giovanni Conso estudia des de fa uns tres anys una solució política a tangentopoli (els escàndols de corrupció politicofinancera), i va ser sota el càrrec de ministre de Justícia en el govern de Giuliano Amato, que va presentar un projecte molt similar *de fet*, idèntic en la substància) al paquet Flick.

Els anteriors intents

En un dolorós precedent, Conso va elaborar el 1993 una proposta que va ser anomenada decret del perdó i que el president de la República, Oscar Luigi Scalfaro, es va negar a firmar davant la reacció indignada de l'opinió pública. Preveia beneficis penals per als imputats que confessessin i restituïssin els diners rebuts il·legalment a través de les comissions. Però va ser presentat el primer any dels treballs de l'operació Mans Netes i en un moment en què l'impacte dels escàndols sobre el ciutadà encara era molt viu. El 1994, durant el govern de Silvio Berlusconi, un pla similar elaborat llavors per Alfredo Biondi va ser qualificat de "decret salvacorruptes", especialment perquè preveia la supressió de la presó preventiva i en un sol dia va posar al carrer més de mil presos. Encara llavors el decret va ser interpretat com un intent de passar pàgina, una pseudoamnistia per a la vella classe política corrupta.

© 11/01/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

Fragment de

BRICALL, J. M. (1978) *Introducció a l'economia*, Ariel, Barcelona

Capítol 8

LES INSTITUCIONS FINANCERES SOTA FORMES DESCENTRALITZADES

ENDEUTAMENT PRIMARI I INTERMEDI

En una economia descentralitzada, els moviments de fons de capital per a finançar tenen lloc al si d'un mercat format per una xarxa d'ofertes i demandes de fons, resultat de les decisions què sobre prestar o manllevar prenen les unitats econòmiques.

Aquests moviments -que constitueixen la circulació financera- i surten d'unes unitats econòmiques (consumidors, estat i empreses). Llur origen és les diferències entre els ingressos corrents d'aquestes unitats (ingressos personals, vendes, impostos, etc.) i les seves despeses corrents (despeses de consum per als consumidors, pagament de salaris i de primeres matèries per a les empreses, etc.; pagament de funcionaris i material de l'administració per al govern, etc.), així com pel corrent net de destesaurització efectuat durant el període. D'altra part, la destil·lació d'aquests moviments de capital pot ésser:

- a) Als consumidors, per tal de mantenir unes despeses superiors als ingressos del període, com l'anomenat crèdit al consum.
- b) A les empreses, per finançar llur procés de producció.
- c) Al govern i al sector públic en general, per finançar les despeses corrents i extraordinàries no cobertes amb els ingressos corrents.

Presentem un esquema del que s'ha dit:

Taula 1: Sentit del moviment de capital financer

L'endeutament de les unitats econòmiques amb necessitats financeres com a conseqüència de les entrades de capital financer constitueix l' *endeutament primari*. Entre les sortides i les entrades de capital per a finançar, de vegades no s'hi interposa cap altra unitat, per exemple: crèdits d'empresa a empresa, de particular a empresa o viceversa, etc. Fins i tot, l'entrada i la sortida es poden produir sense sortir de la mateixa unitat, hipòtesi que es dóna en l' *autofinançament*.

Però *de fet*, a mesura que les economies es van desenrotllant i augmenten el nombre i el volum dels fons per a finançar l'economia, és més fort el pes de l'anomenat endeutament intermedi, perquè, en

aquest cas, des que unes unitats presten fins que d'altres unitats manllevem es procedeix en general a un conjunt de transmissions intermèdies efectuades mitjançant institucions financeres i creditícies (bancs, caixes d'estalvis, borsa de valors, etc.) que permeten de canalitzar els fons. En l'esquema de la pàgina anterior hem representat aquest fet per la fletxa anomenada "endeutament intermedi".

Corpus IULA; Àrea economia, document e00035.sgm

DTM01

DIARI AVUI

L'Espanyol ja té inversors disposats a edificar als terrenys de Sarrià

La requalificació definitiva del solar, abans de l'estiu

Redacció

BARCELONA

El vicepresident de l'Espanyol, José Manuel Lara Bosch, va informar ahir que hi ha un grup inversor disposat a edificar als terrenys en què es troba l'estadi de Sarrià, un negoci que puja a uns 10.000 milions de pessetes. Aquesta quantitat de diners pot significar un punt i a part en la història de l'entitat blanc-i-blava, que podrà eixugar una part molt important del seu deute. El club, però, perdrà a canvi una part del seu patrimoni. Una situació similar a la que s'ha produït aquesta setmana amb el Joventut de Badalona, un altre club esportiu català històric, que ha venut el seu pavelló a l'Ajuntament. El grup inversor participaria en el projecte d'edificar una zona residencial i comercial, encara que no s'ha acabat la tramitació de la requalificació dels terrenys de l'Espanyol. Lara va explicar ahir que, tot i que compta amb aquest grup d'inversors, "no hi ha res escrit ni firmat. Falta que s'escripturin els documents i, abans que això es produeixi, cal lligar alguns detalls". *De tota manera*, el directiu de l'Espanyol va insistir que "l'assumpte està bastant avançat", i es va mostrar entusiasmada amb aquesta nova situació, tot i que portarà el club a perdre el seu estadi a final de temporada. L'edificació dels terrenys de l'actual estadi de l'Espanyol a Sarrià ofereix la possibilitat d'eixugar una bona part del deute del club, que el mes de novembre passat ascendia a 11.500 milions de pessetes, segons va aprovar l'assemblea general d'accionistes del club. A finals de la present temporada podria pujar a uns 14.000 milions de pessetes.

Prèviament, però, per fer viable aquesta opció, l'Ajuntament de Barcelona va haver d'aprovar la requalificació dels terrenys, en un procés no mancat de polèmica que va culminar el passat mes d'octubre. L'Ajuntament i el club van haver de negociar la superfície edificable, ja que els espanyolistes en reclamaven més que la que proposava el consistori. La requalificació definitiva és un procés lent que encara està en tràmit, en mans de la direcció general d'Urbanisme de la Generalitat. El club confia que tot el procés finalitzi entre Setmana Santa i l'estiu d'aquest any.

© 16/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DIARI AVUI

Joaquim Ferrer

Dos dies abans

En la sèrie de llibres de Raimon Galí publicats sota el títol Signe de contradicció, n'han aparegut, de moment quatre: *La Catalunya d'En Prat* (1985), *L'Exèrcit de Catalunya* (1991), *El X Cos d'Exèrcit i la caiguda d'Aragó* (1994) i el més recent *L'Ebre i la caiguda de Catalunya* (1996). Ara quan els fullejo per redactar aquestes línies m'adono de la gran quantitat de subratllats que he fet en aquestes pàgines i les anotacions que m'han suggerit. Un autor crec que això, [sic] és el que desitja, que el lector llegeixi interpel·lat, a vegades trasbalsat, reflexiu... *De tota manera* no vull dedicar aquest comentari al valor del conjunt d'aquesta obra que encara no és acabada; manquen, encara, tres volums d'aquesta àmplia panoràmica. El que no puc evitar és transcriure un episodi que pertany al darrer d'aquests llibres, *L'Ebre i la caiguda de Catalunya*. Concretament, Raimon Galí aprofita el testimoni d'un dels seus germans, alumne de l'Escola Blanquerna, per explicar com l' eminent pedagog Alexandre Galí (Camprodon 1886-Barcelona 1969) acabà les classes d'aquell centre quan ja era previsible l'entrada a Barcelona de les tropes franquistes el gener de 1939. És un episodi que sintetitza el que és una vocació de mestre i la voluntat de fer pedagogia i, naturalment, la fidelitat a les conviccions cíviques malgrat les circumstàncies adverses.

És precisament en les maltempades que es demostra la solidesa o la fragilitat del que creiem. L'episodi que transcriu crec que és una lliçó impagable i estimulante. Dos dies abans que es produís l'ocupació de Barcelona, concretament el dia 24 de gener, Alexandre Galí reuní amb altres professors els alumnes de l'Escola Blanquerna. S'hi adreçà i recordà "que una escola està obligada a ensenyar el què de les coses. Això és: les assignatures. Però nosaltres creiem que amb això no n'hi ha prou. Hi ha un com tan important per fer aprendre el què de les coses. Aquest com és la llibertat i la confiança que us hem atorgat i us hem ensenyat a fer-ne bon ús." Finalment es produí el que valoro com una magnífica lliçó. Digué als alumnes: "Voldríem, tots els mestres, que tinguéssiu un record de l'escola. Quan sortiu d'aquí passeu per la Biblioteca i escolliu cadascú el llibre que més us agradi o els llibres, si cal. Podeu deixar la biblioteca buida, si convé. No farà cap falta als que ens han de substituir. Adéu-siau a tots, us deixo la resta del matí perquè aneu a la Biblioteca i a la tarda reprenem les classes com sempre.

Això sí, sapiguen que seran les darreres." Difícilment podríem trobar una forma més directa i pedagògica per tal que una biblioteca fes un nou servei i que escampant-se entre els alumnes fos com la penyora d'un compromís de cadascú amb les seves conviccions en les noves i complexes situacions que s'apropaven. Com és evident, no es tracta ara de descobrir Alexandre Galí, un dels pedagogs catalans més importants; he tractat, senzillament, de subratllar aquest episodi, que sintetitza un estil capaç de travessar les pitjors circumstàncies i que sempre és llavors que pot, aparentment, ofegar-se, però que segueix creant noves collites d'homes i dones amb conviccions.

© 16/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

Fragment de

Barber, Ll. (1991) *Curs d'Introducció a l'Economia, vol I, L'escola clàssica*, Bellaterra: Publicacions de la UAB.

Cinc cèntims d'història

Els economistes clàssics van fer seva la visió tradicional, també adoptada pels mercantilistes, que prové del segle XVI, de l'escola de Salamanca i que es coneix actualment amb el nom de Teoria Quantitativa del Diner.

Un frare dominic, Martín de Azpilcueta («Navarrus») (1493-1586), professor a Toulouse i a Salamanca, havia escrit un Tractat sobre la usura i en l'apèndix es pregunta: Poden els financers beneficiar-se de les disparitats en els canvis de la moneda? I ell mateix es contesta: La moneda té més valor quan i on és escassa que on és abundant.

Arriba a ser més cara quan hi ha forta demanda i l'oferta és curta.

Això no era nou, perquè Copèrnic ja ho havia dit a la dieta polonesa l'any 1592:

La moneda usualment es desprecia quan és massa abundant.

De totes maneres, posar-ho per escrit a mitjan segle XVI, quan tothom tendia a confondre diner i riquesa, té el seu mèrit.

Però la glòria d'haver formulat per primera vegada la teoria quantitativa del diner se la va endur Jean Bodin, que estudià a Toulouse i, possiblement després de llegir l'apèndix de «Navarrus», va escriure-ho en un tractat publicat l'any 1576.

Com que aquest tractat va ser traduït a l'anglès l'any 1606, se'l venera com a pare de l'esmentada teoria.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00037.sgm

DTM04**DIARI AVUI**

«France Presse»

Nova York.

L'estudi afirma que la represa encara és "fràgil" i està acompanyada de la incertesa que provoca l'elevat atur.

L'economia mundial creixerà el 93 un 1,5% per l'empenta dels països en desenvolupament.

Un informe de l'ONU destaca les dificultats europees per superar la recessió actual.

Només l'empenta dels països en desenvolupament, especialment els del sud-est asiàtic, permetrà que aquest any l'economia internacional augmenti un moderat 1,5 per cent. Això és el que es desprèn d'un informe elaborat per l'ONU en què es destaquen les dificultats de diversos països europeus, sobretot Alemanya, per superar la recessió en què es troben immersos. L'estudi també posa en evidència que la relativa represa mundial és molt fràgil i que està acompanyada de riscos evidents, com ara les elevades taxes d'atur.

L'economia mundial creixerà aquest any un 1,5 per cent, lleugerament per sobre de la taxa del 0,6 per cent del 1992. Això és el que es desprèn de l'estudi que anualment elabora l'Organització de les Nacions Unides (ONU) sobre les perspectives econòmiques internacionals, que espera que la millora arribi al 3 per cent el 1994.

L'informe, que està coordinat per Jean-Claude Milleron, destaca que la reactivació que es constatarà durant aquest exercici serà possible gràcies a les elevades taxes d'augment dels països en vies en desenvolupament, mentre que les nacions industrialitzades es mantindran en recessió o amb increments encara minsos.

Els experts de l'ONU consideren que la recuperació de l'economia mundial encara és "molt fràgil" i està acompanyada d'incerteses, de les quals una de les més importants és el bloqueig de les negociacions de la Ronda Uruguai del GATT. «Desconfiança dels empresaris» El document de l'ONU també indica que les elevades taxes d'atur que es mantenen en la majoria dels països industrialitzats suposen un risc per al manteniment d'expectatives de creixement estables, ja que provoquen una gran desconfiança entre les empreses i els consumidors. L'estudi posa de manifest la disparitat existent entre els creixements de països com la Xina, que aconseguirà una taxa de l'11 per cent, o Alemanya, que preveu un índex negatiu de l'1 per cent. La zona del sud-est asiàtic serà una de les més actives, amb un increment del producte interior brut (PIB) del 5,5 per cent el 1993 i del 6 per cent el 1994. Al Pròxim Orient l'economia pujarà una mica per sota del 6,6 per cent que va aconseguir el 1992 i, a més, té perspectives de millora futura davant la possibilitat d'un increment de la producció de petroli. L'estudi afirma que el conjunt de l'Organització de Països Exportadors de Petroli (OPEP) podria passar dels 24,4 milions de barrils diaris del 1992 a més de 31 milions de barrils l'any 2000.

Un barril conté 159 litres. La situació als països industrialitzats no és tan optimista. Entre els membres de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE), els millors resultats seran els obtinguts pel Canadà, on s'espera un increment del PIB del 3,6 per cent el 1993 i del 5 per cent el 1994. Segons les previsions de l'ONU, els Estats Units també superaran la recessió amb un creixement del 3 per cent tant aquest any com el pròxim. *De totes maneres*, l'organisme considera que aquests dos països no podran aprofitar tot el seu potencial econòmic a causa de la crisi en què es manté la resta dels membres de l'OCDE. Així, el Japó només aconseguirà tancar el 1993 amb una modesta taxa positiva de l'1,5 per cent. L'ONU confirma les pessimistes previsions per a Alemanya, que tindrà un descens del PIB de l'1,5 per cent aquest any. L'estudi no descarta que la situació pugui ser superada el 1994 amb un creixement del 3 per cent. Dins de la CE, només el Regne Unit mostra clars indicis d'haver superat la recessió, ja que l'ONU afirma que el 1993 el seu creixement arribarà a l'1,5 per cent. Segons l'estudi, la situació continua complicada als antics països comunistes. Com a prova d'això, destaca que Rússia decreixerà un 10 per cent. L'informe de l'organització afirma igualment que en el transcurs dels últims dos anys el corrent de recursos financers mundial ha estat favorable per als països en vies de desenvolupament. Això ha permès que la tendència hagi canviat a l'Amèrica Llatina i hagi registrat, per primera vegada des del 1982, un corrent positiu de capitals, que s'eleva a 6.900 milions de dòlars.

© 25/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

Ferriol, Ll. i Roca, E. (1992) *Institucions del dret civil de Catalunya, Dret de Successions*, Volum II, pàg. 372-376

HERETAMENTS MUTUALS

1. Noció i règim jurídic

En el règim familiar i successori català els heretaments mutuels sorgeixen amb la finalitat de regular d'una forma estable els interessos patrimonials d'aquells cònjuges que, no havent estat instituïts hereus per llurs ascendents, esdevenen titulars d'uns béns adquirits durant el matrimoni, i, per tant, sense cap gravamen de tipus familiar. En aquest sentit no deixa d'ésser freqüent que els cònjuges s'institueixin mútuament hereus, especialment si han perdut l'esperança de tenir successió; en aquest cas poden atorgar un heretament mutual, el qual l'article 99.1 CS defineix en els següents termes: «l'heretament mutual constitueix una institució contractual recíproca d'hereu entre els esposos contraents a favor del que sobrevisqui, amb els efectes d'heretament simple...».

Pel que fa al règim jurídic d'aquests heretaments mutuels, preveu l'article 100 CS que «la successió per heretament mutual resta subjecta a allò previst en aquesta llei respecte a la capacitat per a succeir, la indignitat, les reserves, les llegítimes i totes les altres disposicions successòries en la mesura que ho permeti llur naturalesa específica». Del precepte, en resulta que el cònjuge supervivent sols pot efectivament succeir el premort si no ha incorregut en les causes d'incapacitat o d'indignitat successòries que, amb caràcter general, estableix la llei (cfr. art. 9 a 15 CS). I pel que fa referència a l'aplicació de les normes sobre llegítimes, cal recordar que segons l'article 70.2 CS -aplicable a tot tipus d'heretaments- aquests en cap cas queden sense efecte per causa de preterició (vegeu també art. 367 CS).

2. Subjectes

D'acord amb l'article 99.1 CS resulta que solament poden atorgar heretament mutual els cònjuges. Si el matrimoni és declarat nul, aquest fet comporta la ineficàcia de l'heretament mutual segons l'article 13 de la Compilació. I per als casos de dissolució del matrimoni per divorci és convenient entendre que també esdevé ineficaç l'heretament mutual, perquè, d'acord amb l'article 100 CS, regeixen aquí els principis que informen l'article 132 CS per raons d'analogia, dels quals en resulta que la condició de cònjuge l'ha de detenir el supervivent en el moment d'obrir-se la successió del premort. Res no preveu la llei per als casos de separació dels cònjuges. En aquest cas sembla que l'eficàcia o ineficàcia de l'heretament està supeditada al que disposa l'article 334 CS (YSAS I SOLANES).

3. Modalitats

En dir l'article 99.1 CS que «l'heretament mutual constitueix una institució contractual recíproca d'hereu entre els esposos contraents a favor del que sobrevisqui, amb els efectes de l'heretament simple», hem d'entendre que, amb aquesta disposició, el legislador es refereix a l'heretament mutual pur, atès que atribueix ja la condició d'hereu instituït en heretament (argument art. 79 CS), i a més amb caràcter irrevocable (art. 71.1 CS).

Al costat d'aquests heretaments mutuels purs cal esmentar els condicionals, ja que, segons l'article 99.2 CS, «hom pot pactar que l'heretament resti sense efecte si el cònjuge premort mor amb fills comuns, i pot subordinar-lo a qualsevol altra condició». La condició més freqüent era que els heretants no tinguessin successió de llur matrimoni, i a aquesta mateixa es refereix el precepte quan parla de «fills comuns», i *de totes maneres* fa sorgir el dubte de si aquesta expressió inclou o no els fills adoptius comuns.

El problema s'ha de resoldre interpretant en cada cas la voluntat dels heretants, i en el dubte ens inclinem a considerar que l'heretament mutual pot quedar sense efecte si existeixen fills adoptius comuns, d'acord amb el que preveu l'article 26 de la Llei catalana 37/1991, de 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors desamparats i de l'adopció, segons el qual «l'adopció produeix els mateixos efectes que la filiació per naturalesa».

Afegeix l'article 99.2 CS que els heretaments mutuels poden subordinar-se igualment «a qualsevol altra condició», que creiem pot ésser una condició suspensiva o resolutòria, en el qual cas s'apliquen - amb les corresponents adaptacions- les normes referents a les substitucions fideicomissaris condicionals (vegeu art. 182, 185 i concordants CS).

Bé és cert que amb referència a la vocació testamentària, la llei únicament admet la institució d'hereu sota condició suspensiva (vegeu l'art. 154 CS); però cal tenir present que els heretaments s'introdueixen en el dret successori català contrariant els principis romans que no admetien la validesa de la successió paccionada, i per consegüent no existeix un fonament vàlid per aplicar aquest article 154 CS als heretaments mutuels. Com resulta també dels articles 87, 88 i 89 CS, que admeten la validesa d'una condició resolutòria, en forma de pacte resorsional, en els heretaments cumulatiu i mixtos.

4. Efectes

Segons l'article 99.1 CS l'heretament mutual produeix els mateixos efectes que l'heretament simple, i, per tant, s'apliquen aquí els articles 79 i 80 CS respecte a les facultats dispositives de l'heretant.

Segons l'article 99.1 CS, «el cònjuge que premor no transmet als seus successors cap dret derivat de l'heretament mutual». Aquesta disposició és més aviat supèrflua si es té present que segons la proposició primera del precepte, el consort supervivent és hereu en el sentit dels articles 1 i 137 CS, dels quals resulta que és un successor en tot els drets del seu causant -el cònjuge premort-, i que no pot concórrer a la successió d'aquest amb altres hereus testamentaris o per la via de l'abintestat (argument art. 3 *idem*).

El Codi de successions ha afegit a l'article 99 un darrer apartat, en el qual s'estableix que «també pot

pactar-se (l'heretament mutual) amb caràcter preventiu per al supòsit de morir l'heretant sense haver atorgat cap altra disposició a títol universal». Segons el preàmbul del Codi de successions «s'introdueix la possibilitat que l'heretament mutual sigui pactat amb caràcter preventiu. S'estima que una utilització correcta dels heretaments mutuels i preventius a favor dels fills ha de permetre als esposos disposar conjuntament, en un sol acte i en un sol document, dels seus béns amb caràcter revocable o irrevocable, a elecció seva». Realment aquesta innovació comporta introduir en el context del dret successori català una forma més aviat indirecta de testament mancomunat entre cònjuges. Cal pensar si en aquest punt no hauria estat millor, ja que actualment són molt freqüents en la nostra Comunitat Autònoma les institucions recíproques d'hereu entre els cònjuges, admetre d'entrada la validesa del testament mancomunat entre cònjuges, emprats tradicionalment a Catalunya, i que deixaren de practicar-se arrel de la taxativa prohibició d'aquest tipus de testaments per l'article 669 C.c., precepte estrany al dret successori català. Perquè d'aquesta forma s'hauria permès als esposos catalans valer-se del testament unipersonal revocable (cfr. l'art. 129 CS), l'heretament en principi irrevocable (argument art. 99 *idem*) i del testament mancomunat revocable amb certs condicionaments.

A l'últim s'aplicar als heretaments mutuels la disposició de l'article 9 II de la Compilació, segons la qual «els pactes successoris recíprocs entre consorts podran ésser modificats per aquests o deixats sense efecte sense necessitat de l'acord de les altres persones que hagin concorregut en els capítols ni de llurs hereus».

Corpus IULA; Àrea dret, document d00096.sgm

DTM06

Fragment de

Albert i Beltran, J. F. (1988) *La humanitat i la biosfera*, La calor de la terra. Energia geotèrmica a Catalunya Barcelona: Generalitat de Catalunya

Estudi estratigràfic i tectònic

Definició dels materials que componen la zona i estudi de llur disposició en el temps i en l'espai. Fractures locals que interrompen aquesta geometria.

Estudi hidrogeològic

Balanç hidràulic de la zona.

Càlcul de la pluviometria, escurriments superficials, evapotranspiració i infiltració efectiva. Definició i geometria dels principals aquífers.

Estimació de la dinàmica hidràulica i de la potencial productivitat.

Tècniques geoquímiques

La geoquímica s'utilitza per reconèixer grans zones a baix cost econòmic, o bé, per estudiar amb detall una determinada manifestació termal superficial.

El fet és que la majoria de camps geotèrmics en producció al món, s'han descobert a través de manifestacions superficials, o bé, com és el cas dels jaciments de baixa entalpia, com a resultat indirecte de prospeccions petrolíferes. Entre els principals indicis geotèrmics, cal considerar: les manifestacions directes, en forma d'anomalies tèrmiques i/o d'emanacions volcàniques o hidrotermals a temperatura elevada, les quals sol en correspondre a descàrregues del sistema geotèrmic que existeix a profunditat (vulcanisme actual, deus termals, fumaroles, etc.); i les manifestacions indirectes, en forma de dipòsits o alteracions de tipus volcànic, hidrotermal, o d'anomalies zonals d'algun element o compost amb implicacions geotèrmiques. Aquestes tenen l'inconvenient de poder ésser manifestacions fòssils i pertànyer a sistemes actualment inactius.

Les manifestacions termals constitueixen un cas particular de l'àmplia sèrie d'indicis que a la superfície terrestre posen de manifest la presència de sistemes geotèrmics més o menys profunds. Aquestes manifestacions comprenen descàrregues superficials d'aigua calenta (deus termals) i/o de vapor d'aigua (guèisers). La particular importància del termalisme, al marge d'aplicacions medicinals i terapèutiques, radica en el fet que el seu estudi permet una ràpida aproximació a les característiques del sistema hidrotermal que el genera i, en conseqüència, a les possibilitats geotèrmiques del jaciment.

Des del punt de vista genètic, una manifestació termal correspon a la descàrrega d'un sistema geotèrmic, amb un funcionament molt semblant al de qualsevol deu freda: un aquífer que actua de

magatzem, amb unes entrades procedents de la infiltració de les aigües de pluja i una descàrrega (o sobreixidor) que dóna lloc a la pròpia deu. Si aquest magatzem el situem a profunditat, el propi gradient geotèrmic, normal o anormal, produirà l'escalfament de l'aigua. La temperatura fa que disminueixi la seva densitat respecte a l'aigua freda, i la convecció que s'estableix afavoreix la pròpia dinàmica del sistema termal: un termosifó allotjat a l'escorça terrestre i desenvolupat gràcies a la peculiar estructura geològica local.

Els horitzons permeables de les grans conques sedimentàries solen ésser els subjectes principals dels sistemes termals en àrees de gradients geotèrmics normals. Les grans falles de l'escorça amb vulcanisme associat i, en conseqüència, amb anomalies de gradient i de flux, solen ésser els principals agents estructurals en la gènesi de sistemes termals en àrees tectònicament anòmales. De la interacció entre ambdós models, resulten la major part de manifestacions conegudes. *De tota manera*, la presència d'una fractura que connecti l'aquífer termal profund amb la superfície sol ésser un fet imprescindible per tal de justificar l'existència d'una manifestació natural.

Es per això que les deus termals van associades, gairebé sempre, a grans línies de falla.

Les característiques dels materials que envolten un circuit termal tenen també una gran importància en el model final. Si són impermeables aïllen el sistema, i, com a conseqüència, els fluids que surten a la superfície no solen estar subjectes a alteracions ni interferències. És el cas, per exemple, de les manifestacions associades a materials granítics, entre les quals es troben les de temperatures més elevades. En el cas contrari, si els materials encaixants són permeables, pot donar-se un doble efecte. Per un cantó es facilita la barreja dels fluids termals amb aigües d'infiltració somes, amb les conseqüents pèrdues de qualitat, especialment tèrmiques, per les quals es pot arribar al cas límit d'emascament total de la manifestació. Per l'altre cantó, la infiltració abundosa i profunda d'aigües meteòriques pot produir una refrigeració general del sistema i donar lloc a gradients geotèrmics fins i tot inferiors a la mitjana.

És, per exemple, el cas de les grans conques calcàries, on les manifestacions termals, a part d'ésser poc abundoses, solen presentar unes característiques tèrmiques limitades.

El criteri utilitzat a l'hora de definir el caràcter termal d'una deu és purament tèrmic. La temperatura de les aigües subterrànies tendeix a balancejar la temperatura ambiental d'un indret, de manera que, totalment al marge de possibles influències climàtiques, un aigua es de fineix com a termal quan la seva temperatura supera en 4 o 5 C la mitjana anual de l'aire en el lloc de la surgència.

L'aigua d'una deu termal que, per exemple, surt a la superfície a 50 C pot provenir d'un magatzem a 55 C o bé derivar d'un altre a 200 C i haver-se refredat pel camí per simple conducció o per barreja amb altres aigües fredes. La quantificació de les temperatures internes del sistema i de les potencials barreges és una de les aplicacions més freqüents de la geoquímica. Les principals eines de treball són:

Anàlisi químiques

Permeten conèixer la qualitat dels fluids termals i els problemes derivats a l'hora de la seva utilització: corrosions, incrustacions, etc.

Anàlisi d'elements volàtils

Certs elements (B, F, As, Sb, Hg) i substàncies químiques (SiO₂, NH₃...) presenten una certa mobilitat en funció de la temperatura, de manera que tenen tendència a fugir de les zones calentes. Així, per exemple, el mercuri, l'arsènic i l'antimoni s'acumulen al sol vegetal per damunt de les zones d'elevat flux de calor donat que tenen tendència a volatilitzar-se. La sílice presenta una solubilitat directa en funció de la temperatura. El bor és un element que té més afinitat geoquímica per la fase vapor que per la líquida, mentre que l'amoniac ho fa de manera contrària, etc.

Els estudis de la distribució d'aquests indicadors en aigües i en sols permeten, doncs, quantificar la distribució dels fluxos anòmals al subsòl.

Anàlisi de gasos

Els fenòmens geotèrmics endògens generen gasos específics, els quals permeten reconèixer el procés que esdevé en profunditat. Aquests gasos poden sortir a la superfície sols, freds o calents, o barrejats amb vapor geotèrmic, aigües termals o aigües fredes de circulació superficial. En qualsevol cas, constitueixen sempre un valuós índex del que succeeix en profunditat.

Anàlisi isotòpiques

Les anàlisis dels isòtops de la molècula de l'aigua (hidrogen i oxigen) permeten conèixer la dinàmica del sistema hidràulic des del moment de la infiltració fins el de la sortida.

Els continguts d'oxigen-18 (18O) i deutèri (2H) són indicadors de la longitud, latitud i altura topogràfica de la zona de recàrrega hidrogeològica. El triti (3H), únic isòtop radiactiu integrant de la molècula de l'aigua, permet calcular el temps de residència del fluid termal en profunditat i les possibles barreges amb aigües de pluja actuals.

Queden, doncs així, acotats tots els paràmetres dinàmics (x, y, z i t).

Un altre grup d'aplicacions isotòpiques el constitueixen les interaccions aigua - roca, aigua - gas i gas - gas que s'esmentaran a continuació.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00021.sgm

DIARI AVUI

Redacció

BARCELONA

Norris està pràcticament descartat

El pivot del Barça, amb amigdalitis i febre, té poques possibilitats de jugar avui a Badalona contra el Joventut.

El pivot nord-americà Audie Norris, que no ha participat en els últims entrenaments del FC Barcelona a causa d'una forta amigdalitis, té molt poques possibilitats de jugar aquesta nit (20.30 h, La 2) a la pista del Marbella Joventut, en el primer partit del «play-off» de semifinals de la Lliga ACB de bàsquet. Norris té una forta infecció a les amígdales que s'ha complicat amb febre alta, de manera que ha hagut de mantenir repòs absolut. Tot i aquestes complicacions, tant els serveis mèdics del Barça com el tècnic de l'equip, Aíto García Reneses, confien de recuperar Norris per al primer enfrontament davant la Peña. Per la seva banda, el Joventut es presentarà al complet, encara que potser tampoc no li serveixi de gaire, ja que, últimament, Lolo Sainz només compta amb cinc o sis jugadors i altres com Tomàs Jofresa, Joe Kopicki o Dani Pérez tenen poques oportunitats d'entrar en joc. Així sense considerar que el substitut de Pressley, el nord-americà Chris Jent també juga pocs minuts i, encara, amb poca fortuna i efectivitat. Aquesta semifinal catalana es presenta molt incerta, donada la irregularitat que han mostrat durant tota la temporada el Joventut i el Barça. *De tota manera*, els blau-grana semblen arribar en un millor moment que els verd-i-negres i també més descansats, ja que l'equip d'Aíto ha solucionat les anteriors eliminatòries en només dos partits, mentre que el conjunt de Sainz s'ha vist obligat a disputar dos desempats

El factor pista.

Per contra, el Joventut tindrà a favor seu el factor pista, de manera que un hipotètic cinquè partit de desempat es disputaria a Badalona, ja que la Peña va quedar per davant dels barcelonistes a la fase regular. Aquesta temporada, el Joventut i el Barça s'han enfrontat en dues ocasions, i en totes dues el triomf ha correspost als blau-grana. En la primera volta de la fase regular el Barça va guanyar clarament al Palau Sant Jordi, mentre que en la segona volta l'equip barcelonista va vèncer també a Badalona en un partit en què tampoc no hi va poder ser present Norris, lesionat, tot i que llavors va ser substituït pel mediocre Gneiting. Els jugadors que han arribat en un millor moment a aquesta semifinal són Jordi Villacampa, per part del Joventut, i Mike Jones, per part del FC Barcelona. Tots dos són els màxims realitzadors dels seus respectius equips, encara que segurament qui és més decisiu per al seu conjunt és Villacampa al Joventut, que amb els seus punts ha estat determinant en els quarts de final contra el Natwest Saragossa. Jones ha estat una peça important per al Barça, però ha trobat més ajut en l'aspecte ofensiu per part dels seus companys, tot al contrari que Villacampa, que pràcticament ha

hagut de lluitar en solitari, donada la poca efectivitat de la resta d'homes bàsics en el Joventut. Justament aquesta és una de les preocupacions de Sainz, que ja ha manifestat que intentarà variar una mica els esquemes ofensius per donar més opcions a homes com Smith, Thompson, Rafael Jofresa o Ferran Martínez.

© 03/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

El llibre blanc de l'energia a Catalunya, Vol. I, (1996)

L'energia nuclear

A l'Estat espanyol es poden distingir diverses etapes en l'evolució de l'energia nuclear: una primera que va des de la preparació i l'organització, fins a la promulgació de la "Llei sobre energia nuclear" el 1964; una altra que s'inicia amb la instal·lació de les primeres centrals de potència (Zorita, Santa María de Garoña i Vandellós I) i una altra que va lligada a l'establiment del "Reglamento sobre instalaciones nucleares y radioactivas". En aquesta fase es desenvoluparà la indústria i l'enginyeria nuclears espanyoles.

Finalment, responent a les directrius fixades en el Plan Energético Nacional, es dictà el Decret sobre "Ordenación de las actividades en el ciclo del combustible nuclear" i la Llei de creació del "Consejo de Seguridad Nuclear" que configuren un nou marc en el qual s'hauran de desenvolupar les activitats nuclears. (Per més detalls vegeu el capítol III.)

ELS GRANS TRETS DE L'ENERGIA A CATALUNYA EN ELS DARRERS QUINZE ANYS

Per tal d'estudiar l'evolució de l'oferta i de la demanda d'energia catalanes s'han elaborat un conjunt de balanços energètics a partir de 1965. Aquests balanços s'han d'utilitzar amb molta precaució a causa de la poca fiabilitat d'algunes de les dades estadístiques d'anys passats.

Cal assenyalar, però, que aquest era l'únic mètode per poder analitzar l'evolució de la demanda final d'energia (vegeu figura 1.3), és a dir, l'energia emprada pel consumidor final sense tenir en compte les transformacions i les pèrdues en el sector energètic. A més, aquest tipus de balanç permet observar els desequilibris entre producció, transformació i consum energètic.

Si s'analitza la relació entre l'energia produïda a Catalunya i el consum brut d'energia primària, el grau d'independència de Catalunya (vegeu figura 1.4) és molt petit i solament augmenta a partir del descobriment de petroli a la plataforma mediterrània. Val la pena assenyalar que pel conjunt de l'Estat l'índex anterior d'independència energètica és superior al català, principalment a causa de la major participació del carbó, però *de tota manera* és també molt baix.

En aquests darrers quinze anys el sistema energètic català ha evolucionat cap a una estructura més equilibrada i diversificada. El 1965 s'observa un desequilibri molt considerable entre la producció i el consum, és a dir, que el sistema energètic solament cobreix una part molt petita del consum, principalment en el cas dels productes petrolífers, a causa de la poca capacitat de refinatge, que implica que la major part d'aquests productes hagin d'importar-se d'altres refineries de la resta de l'Estat. Analitzant els successius balanços energètics (vegeu la figura I.5), s'observa que aquesta

independència del propi sistema ha anat augmentant i molt considerablement amb l'entrada en servei, l'any 1976, de la refineria ENPETROL. Per altre cantó, la introducció del gas natural i de l'energia nuclear configura una estructura de l'aprovisionament en energia primària més diversificada (vegeu la taula 1.2). Tanmateix els productes petrolífers, que ja presentaven el 1965 el 55,1% del consum d'energia primària, augmenten la seva participació al llarg del temps.

Per altra banda, si s'estudia l'evolució de la demanda d'energia primària i final per habitant i per unitat de PIB (vegeu la figura 1.6), s'observa que aquestes relacions han anat augmentant amb oscil·lacions, i manifesten una tendència a l'estancament els darrers anys, sobretot a partir de l'any 1974. Aquests dos índexs són molt significatius i reflecteixen les repercussions de la crisi energètica sobre l'economia catalana, que ha provocat un canvi en les tendències a llarg termini.

A continuació s'analitzen breument les evolucions dels diversos productes energètics.

El carbó

El consum de carbó representa una part molt petita del total i disminueix en tot el període estudiat fins, pràcticament, desaparèixer en termes de demanda final. nicament es manté el consum de lignits per a la producció d'electricitat.

El petroli

El consum final de productes petrolífers augmenta considerablement i progressivament fins als voltants de 1974; a partir d'aquesta data el creixement és més lent.

Abans de 1976 (any de la instal·lació de la refineria d'ENPETROL), la major part del consum provenia de les refineries de la resta de l'Estat i es posava de manifest un considerable desequilibri entre la producció i el consum. Amb posterioritat al 1976, la diferència entre la producció i el consum global és més petita i ha anat oscil·lant cada any. Pel que fa al consum de productes petrolífers en el propi sector energètic (aquest consum correspon a les centrals elèctriques) creix considerablement fins que arran de la crisi energètica té tendència a disminuir lentament (amb oscil·lacions segons la variació de la hidraulicitat).

El gas

El consum de gas manufacturat augmenta en un primer període a causa dels increments del consum en el sector domèstic i dels serveis. L'entrada del gas natural a partir del 1969 suposà que s'introduís ràpidament aquest gas en els usos industrials i s'utilitzés progressivament per a la producció de gas manufacturat. Per altre cantó, en els darrers anys també ha augmentat considerablement la utilització del gas natural per a la producció d'electricitat.

L'electricitat

El consum d'electricitat és el que presenta unes taxes de creixement més elevades en tot el període considerat globalment. Les importacions d'energia elèctrica de la resta de l'Estat disminueixen fins al

1976 en què únicament representen el 4,8% del consum; a partir d'aquesta data tornen a augmentar.

Per altre cantó, el 1972 es posa en marxa la central nuclear Vandellós I, que arriba a suposar en certs anys una producció d'electricitat equivalent a tota l'energia hidroelèctrica.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00005.sgm

DTM09**DIARI AVUI**

L'empresa recuperarà a l'abril el 100% de l'activitat després de l'incendi d'una de les seves plantes.

Gassol incrementa la seva penetració en els mercats sud-americans i europeus.

La companyia va reduir l'any passat la seva facturació un 2,6 per cent.

Manufactures Gassol, que concentra un 63 per cent de la seva activitat en el subsector de les mitges i el 27 per cent restant en el de la filatura, preveu la seva extensió a Sud-amèrica i potenciar la seva penetració en els mercats europeus. La companyia preveu recuperar el pròxim mes el 100 per cent de la seva capacitat productiva després de l'incendi que es va calar el passat mes de desembre en una de les seves 7 factories.

Lluís R. Hernández

BARCELONA

Manufactures Gassol, que és la líder espanyola en la producció de mitges, preveu potenciar la seva presència tant en els mercats europeus com en els sud-americans, segons ha posat de manifest el seu director, Joan Antoni Sanfeliu. Fins i tot, a Sud-amèrica es planteja la firma d'aliances. L'increment de l'activitat internacional serà facilitat per l'adopció per part de la companyia de les tècniques del «just-in-time». Aquestes li han permès augmentar la seva velocitat de resposta a les demandes del mercat. D'aquesta manera, segons destaca Sanfeliu, actualment l'empresa ja compta "en hores i no en dies" tots els seus terminis d'entrada de productes a Europa. A més, aquest temps "encara es redueix més aquest any amb la supressió de froteres que comporta el Mercat Ènic". En el cas dels mercats sud-americans, Joan Antoni Sanfeliu explica que l'expansió té bases igualment positives "com una gamma de productes que ja disposa d'una bona acceptació". Segons les dades provisionals, Manufactures Gassol va patir l'any passat un descens del 2,6 per cent en el seu volum de facturació, que el 1991 va ser de 10.035 milions de pessetes. Sanfeliu considera que aquest descens està en la línia amb les previsions que s'havien efectuat per l'exercici i respon al retall generalitzat de la demanda ocasionat pel alentiment econòmic internacional.

«Represa d'activitats»

Així mateix, la xifra de negocis també va resultar lleument afectada per l'incendi que es va calar el 6 de desembre de l'any passat en la factoria que la companyia té a la població de Salt. Sanfeliu recorda que una part de les activitats d'aquesta fàbrica es van poder reprendre immediatament amb la adequació d'una altra planta. Segons el director general, actualment algunes línies de producció ja han recuperat un 75 per cent de la seva antiga capacitat. L'empresa espera que l'activitat de les seves instal·lacions sinistrades pugui recuperar-se al 100 per cent a finals del mes d'abril o, com a molt tard,

a principis de maig. La factoria que es va incendiar donava feina a un total de 230 empleats, una part dels quals van ser inclosos per un expedient de regulació temporal d'ocupació instat per forces majors. *De totes maneres*, la companyia es va comprometre a anar readmeten als empleats així que fossin necessaris i actualment només uns 80 encara no han tornat a les seves feines. Una de les marques de mitges elaborades per Manufacturas Gassol més populars és la Mimí, que ocupa el primer lloc del rànquing del sector amb una quota de mercat del 12,4 per cent. Igualment l'empresa, amb la marca Glory, ocupa el tercer lloc i una altra quota del 6,4 per cent. Així mateix, Gassol fabrica en exclusiva per a l'Estat espanyol les gammes de mitges de Christian Dior i Balenciaga. Joan Antoni Sanfeliu assegura que el subsector de les mitges travessa també actualment una situació difícil, si bé admet que és molt menys crítica que la d'altres activitats tèxtils. El nombre d'unitats venudes ha baixat en els últims anys fins a situar-se en 17 a l'any. No obstant això, la facturació que proporcionen aquestes vendes sí que ha registrat un increment.

A banda de les mitges, que generen un 63 per cent de les seves vendes, la companyia també produeix filats, que comercialitza com a Gasselon, Gassmir o Durbel. Joan Antoni Sanfeliu explica que aquest any la companyia, que té un total de 1.300 treballadors, es planteja reforçar encara el seu procés de modernització, que passa per una major flexibilitat en el servei i rapidesa, així com pel manteniment de l'anomenada teoria dels cinc zeros. Aquesta consisteix a no tenir cap estoc, cap defecte, cap avaria, cap retard i cap termini.

«Substitució de combustibles»

Així mateix, l'empresa, que va ser fundada l'any 1895, porta a terme una campanya per contribuir a la millora del medi ambient. Entre d'altres mesures, l'empresa substitueix els combustibles més contaminants, com el fuel-oil, per altres més nets, com el gas natural. De la mateixa manera, recupera les aigües residuals i col·labora amb els seus proveïdors de colorants per trobar i fer servir els articles que siguin menys perjudicials per al medi ambient. L'empresa, que té la seva seu social a Barcelona, disposa de set plantes de producció, dues a la comarca del Maresme i 5 repartides a les comarques de Girona, un de les quals va ser l'afectada per l'incendi. Abans d'aquest sinistre, la superfície edificada propietat de la companyia pujava a 82.607 metres quadrats.

© 12/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DTM10

DIARI AVUI

Josep Tuldrà

LLEIDA

*"L'ascens salvarà el Lleida"**Màrius Duran, president del club, viu en un núvol*

A manca de només quatre partits per a la conclusió de la Lliga, el Lleida avantatja en cinc punts els seus màxims rivals en aquests moments, el Valladolid i el Mallorca. Tot sembla, doncs, a punt per al retorn del Lleida a la Primera Divisió del futbol espanyol després de 40 anys d'espera. Màrius Duran, que en els seus set anys com a president de l'entitat les ha vist de tots colors, està a un pas d'aconseguir una gesta impensable fa tan sols uns mesos, en contrast amb el que va passar fa quatre temporades, quan va veure com el Lleida baixava a Segona B. "La veritat és que tenint l'equip en aquesta situació i veient que la temporada arriba a la seva fi, cada cop estem més a prop de l'ascens", explica el president lleidatà. "Ara bé -matisa Duran-, tots sabem per experiència que no es pot dir blat fins que és al sac i ben lligat ja que aquesta línia positiva que porta l'equip es pot trencar amb dos resultats negatius i tot el treball fet fins ara no serviria per a res." El màxim dirigent del Lleida sap el que es juga personalment si el conjunt que entrena Mané aconsegueix l'ascens, així com el que pot suposar per a la imatge de la ciutat i per als ingressos que generarà el club amb l'equip a la màxima categoria. És per això que assegura: "Obtenir l'ascens seria la salvació de l'entitat, ja que econòmicament les coses funcionarien d'una altra manera. A Primera Divisió i enfrontant-nos als grans equips, la resposta dels aficionats ben segur que serà una altra o molt diferent a la que hi ha ara.". Duran va anunciar fa temps que aquesta era la seva última temporada dirigint l'entitat, tot i que podria canviar la seva decisió si l'equip puja. De cara a una possible continuïtat també hi tindrà molt a dir el tècnic de l'equip, José Manuel Esnal, «Mané», que ha afirmat en diverses ocasions que si el Lleida no aconsegueix l'ascens donaria per finalitzada la seva trajectòria a l'equip de la Terra Ferma. Mané només estudiaria seguir si es puja a Primera i Màrius Duran segueix com a president, encara que últimament s'ha parlat de l'interès de l'Espanyol i sobretot de l'Sporting de Gijón. "Mané va arribar al Lleida la temporada que malauradament l'equip va baixar a Segona B, però el treball que ha desenvolupat després ha estat molt important, fins al punt de col·locar l'equip en una situació de privilegi", explica Duran. Amb un dels pressupostos més baixos de Segona Divisió i amb una plantilla amb deu incorporacions aquesta temporada -la majoria d'equips de Segona B-, el màxim responsable del club entén que el secret de l'èxit està únicament en el treball. "Intentem fer una feina d'estabilització de l'entitat, tocant de peus a terra. Des que es va tornar a pujar a Segona, l'entrenador i la directiva s'han preocupat d'intentar fer les coses bé, i ara estem aconseguint els resultats esportius que vénen avalats per l'excel·lent balanç de les anteriors tres temporades.". Si en el pla esportiu no hi ha cap tipus de queixa, Duran sí que va retreure fins fa poc a l'afició la poca expectació que havia despertat l'equip. "Tal com el Lleida va iniciar la temporada esperàvem que es donessin d'alta més socis. No va ser així i es va provocar una falta d'ingressos i que el pressupost tant ajustat que tenim - 255 milions- faci que la dinàmica que hem hagut d'utilitzar hagi estat d'humilitat però amb molta

seriositat.". El president té molt clar que mai arriscarà l'economia del club. *De totes formes*, en el cas de confirmar-se l'ascens a Primera Divisió, Duran ha anunciat que el pressupost de la pròxima temporada es mourà entre els 600 i els 700 milions. Una vegada el Lleida ja té assegurada com a mínim la seva presència en la promoció d'ascens, l'eufòria s'ha desbordat a la capital del Segrià. "Per fi he pogut veure com els aficionats responen tot omplint el Camp d'Esports", acaba dient Màrius Duran.

© 26/05/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DTM11

DIARI AVUI

Redacció

BONN

Alemanya s'afegirà als EUA en l'operació aèria humanitària a Bòsnia.

El govern alemany ha donat llum verda a la participació dels seus avions militars de transport en les operacions aèries d'ajuda humanitària a l'est de Bòsnia. Des de fa tres setmanes, aparells nord-americans de la base militar Rhein-Main, a Frankfurt, estan fent sortides cada nit per llançar en paracaigudes desenes de contenidors amb ajuda humanitària -essencialment menjar preparat, roba i medicines- sobre els enclavaments musulmans de Srebrenica, Tuzla, Zepa i Gorazde.

La decisió es va prendre ahir durant la reunió del consell de ministres, presidit pel canceller Helmut Kohl, que, des de la unificació, s'esforça a respondre a les obligacions internacionals d'Alemanya.

Un membre del govern Kohl va afirmar a l'agència Reuter que encara no s'ha decidit quan els avions alemanys s'afegiran a les missions dels aparells nord-americans, que dimarts a la nit van complir amb èxit la seva 24a sortida.

De totes maneres, fonts del ministeri de Defensa han assegurat que els avions de transport C-160 alemanys estan a punt per realitzar la missió, ja que tota la setmana passada han estat entrenant al costat dels nord-americans sobre la base de Frankfurt. En aquests entrenaments també hi han participat avions francesos.

Rússia, per la seva part, està ultimant els preparatius per enviar aparells de càrrega a Frankfurt.

La participació d'Alemanya en aquestes missions no viola la llei fonamental -que prohibeix les operacions de l'exèrcit alemany fora del territori de l'Aliança Atlàntica-, perquè es considera una operació de caràcter humanitari, com la de Somàlia, on ja estan participant avions i tripulacions alemanyes.

"El govern és conscient del risc que suposen les operacions humanitàries a Bòsnia, però estima que la participació alemanya està justificada", va dir el portaveu Dieter Vogel.

De totes maneres, la decisió del govern Kohl alimentarà la polèmica sobre l'eventual participació d'avions de combat i vigilància alemanys en el reforçament de la zona d'exclusió aèria sobre Bòsnia, que el Consell de Seguretat de l'ONU està a punt d'aprovar. De moment, el soci més petit de la coalició de govern, el Partit Liberal del ministre d'Afers Estrangers, Klaus Kinkel, ha exigit que es

retiri la tripulació dels avions ràdar AWACS de l'OTAN fins que no es modifiqui la Constitució.

© 25/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DTM12

Fragment de

Amat i Salas, O. (1990) *La borsa: funcionament i tècniques per a invertir*, Barcelona: Edicions Gestió; 2000, S.A.

2.2. La borsa a Espanya i al món

L'origen de la borsa com a institució es dona a finals del segle XV a les fires medievals de l'Europa Occidental.

En aquestes fires s'inicià la pràctica de les transaccions de valors mobiliaris i de títols.

El terme «borsa» va aparèixer a Bruges, concretament en la família de banquers Van der Bursen, en el palau de la qual s'organitzà un mercat de títols-valors.

El 1460 es va crear la borsa d'Anvers, que fou la primera institució borsària en un sentit modern.

Posteriorment es va crear la borsa de Londres el 1570, el 1595 la de Lió, el 1794 la de París, el 1792 la de Nova York i successivament varen anar apareixent borses a les principals ciutats del món.

Les borses es consolidaren després de l'auge de les societats anònimes.

A Espanya la primera borsa reconeguda oficialment va ser la de Madrid el 1831.

La de Barcelona va néixer el 1915, la de Bilbao el 1881 i la de València el 1981.

Actualment, les borses més importants del món són les de Nova York, Tokio, Londres, Frankfurt, París, Hong Kong, Zuric, Milà i Brussel·les.

Al món hi ha dues tendències pel que fa a les relacions que mantenen les diferents borses dins d'un mateix país.

D'una banda hi ha els països que han interconnectat totes les seves borses i que s'han integrat en un sol mercat d'àmbit nacional.

Aquest és el cas dels Estats Units, del Japó, d'Austràlia, d'Alemanya, de Suïssa i del Canadà, per exemple.

A Itàlia hi ha la mateixa tendència, ja que hi ha deu borses amb un sistema integrat de negociació a través de l'intercanvi d'informació en temps real i una xarxa de comunicacions que permet l'encreuament directe d'operacions entre agents de diferents places.

D'altra banda hi ha d'altres països on s'ha implantat una borsa única que ha eliminat pràcticament totes les restants, com és el cas de França.

En aquest país, la major part dels valors només poden negociar-se a la borsa de París.

Aquesta tendència que s'està donant en l'interior de cada país cap a la unificació també s'està produint a nivell mundial.

Així, el triangle Nova York-Tokio-Londres està tenint un pes cada vegada més gran. Hi ha països en què les borses són institucions públiques i els agents són funcionaris que tenen l'exclusivitat per contractar.

Aquest és el cas d'Espanya i de França.

En canvi, en d'altres països com els anglosaxons, les borses són institucions privades.

De tota manera, aquestes borses privades estan controlades pel poder públic.

A les borses anglosaxones les operacions les realitzen els brokers per compte de la clientela.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00046.sgm

DTM13

Fragment de

Ferrés, Ll., Folch, R. i Monge, M. (1991) *Natura en gestió. El tractament dels recursos naturals a Catalunya*, Barcelona: Enciclopèdia Catalana

Fauna sense gàbia

Sense moure's de casa, l'home urbà pot trobar dotzenes d'espècies animals altres que la seva. Al costat d'ocells engabiats, peixeres habitades i gats i gossos amb nom i collar, hi ha les que ronden els seus mateixos aliments o si més no les deixalles, la més ínfima engruna venturera oblidada en algun racó desatès: formigues invasores (*Formicidae* diversos) que apareixen tot d'una i per milers, escarabats de cuina (*Blatta*, *Periplaneta*, *Blatella*) de costums sospitosos, mosques de castes diverses -avui dia ja prou escasses a ciutat, però mai del tot eliminades-, i encara d'altres. A casa estant, poden trobar-se també pugons i cotxinilles a les plantes (*Aphidinea* i *Coccinea* diversos), cuques de sant Antoni (*Porcellio*, *Glomeris*) sota els testos, o feineres aranyetes (*Tegenaria*, *Pholcus*) que enteranyinen sostres per capturar-hi encara més fauna menuda. Altrament, els corcs (*Anobium*) ataquen i es mengen la fusta dels mobles, els peixets de plata (*Lepisma*, *Thermobia*) roseguen paper i les arnes (*Tinea*, *Trichophaga*, *Tineola*) destrossen la roba de llana. Així que la més neta de les cases, escorcollada amb ulls naturalistes, permet safaris sorprenents.

Safaris casolans continuables carrers enllà, d'entrada amb gats erràtics emancipats o amb gossos sense amo furgadors de brossa.

Als parcs urbans és possible d'obselvar diverses espècies d'ocells, hom diria que còmodes en les seves exigües parcel·les de "natura natural". N'hi ha que són espècies del país, però també n'hi ha de nouvingudes. En alguns parcs i jardins de Barcelona, per exemple, proliferen, d'uns anys ençà, cotorres d'origen tropical (*Mylopsitta monachus*, *Psittacula krameri*) escapades de gàbies domèstiques i perfectament naturalitzades en els seus nous hàbitats de vida lliure. Els estornells (*Sturnus vulgaris*) se senten també còmodes a ciutat. Durant l'època hivernal hi acudeixen en gran nombre per ajocar-se cada vespre als arbres de jardins i places. Passen el dia fora ciutat, menjant a les zones agrícoles properes a l'urbs, però al captard, a entrada de fosc, fan cap a la ciutat, on es concentren per milers en joganers estols acrobàtics d'una sincronia de vol increïble, com si fossin conscients del públic que els contempla. Passen la nit al bell mig de la ciutat, malgrat el sorolls, els llums i l'aire contaminat, per alguna raó que no acabem de saber: potser és l'absència de depredadors o la temperatura lleugerament més alta que fora vila allò que els atreu.

El fet és que, de nits, els estornells viuen a ciutat.

L'ambient urbà, d'altra banda, no és gens inhòspit per a alguns animals propis d'espadats i llocs rocosos. Els falciots (*Apus apus*), ocells que viuen en esqueis aplomats i que esmercen la major part de llur vida volant i capturant insectes, abunden a ciutat a l'època estival, fins al punt que les seves

corbades siluetes, negres i rabents, contrapunten la blavor del cel urbà així que arriba la bonança, sonorament anunciada, altrament, pels seus xisclets agudíssims.

D'un temps encà, a aquesta cohort de falciots i estornells s'ha afegit un tercer element igualment espontani: el gavià argentat (*Larus cachinnans*), que deu trobar prou similituds entre els penya-segats marins i les parets de les cases de pisos. Pres sovint com a símbol d'elegància i pulcritud, el gavià argentat és, de fet, la rata dels aires, un grata-deixalles groller i descarat que menja de tot i que a qualsevol cosa s'adapta: mal senyal, quan prolifera. Associat temps enrere al ambients litorals, d'on, en efecte prové, és avui dia comú una mica pertot i, en concret, en places i carrers.

Però cap d'aquests ocells no és tan corrent a ciutat com els popular coloms urbans. Descendent semidomèstic del colom roquer (*Columba livia*), el colom urbà ha canviat també com gavians i falciots, espadats de roca per parets verticals de maó o de ciment. Els coloms, en efecte, viuen a ciutat en quantitats considerables, en gran part alimentats per persones que els aprecien com elements del paisatge urbà. El mal és que, de tan abundants han esdevingut un autèntic problema com potser algun dia ho seran estornells i gavians, i com ja ho són en altres llocs les cotorres, aquí i de moment simple nota colorista i exòtica Cap d'aquests ocells, *de tota manera*, no arriba a les cotes d'abundància del més urbà -i subterrani- del estadants no invitats: les rates (*Rattus norvegicus*), les detestables rates que colonitzaren Europa a l'edat mitjana i l'assolaren transmetent la pesta. Allò sí que eren problemes sanitaris d'envergadura, i potser és per això que les rates són animals odiosos i odiats, enfront de parents considerats encantadors, com hòmsters o esquirols. Es tracta d'animals molt ben adaptats a l'ambient urbà, hostes habituals de baixos, solars i clavegueres, on troben aliment i un àmbit lliure de predadors. De fet, una neteja adequada que eliminés del seu abast les deixalles orgàniques seria la més efectiva de les mesures de control, però a les ciutats grans els residus abunden sempre, de manera que l'aliment no sol ser un bé escàs per a les rates urbanes. Les que viuen a les clavegueres, per exemple, s'alimenten exclusivament de les restes de menjar que hom aboca pels desguassos: si, com caldria, aquestes restes fossin llençades a les escombraries, moltes rates moririen de fam, mentre que els xàfeces forts ocasionals -que, a més de col·lapsar el trànsit, provoquen revingudes al clavegueram- es devindrien el segon i potser definitiu factor de control. Però de moment no és així, i els serveis desratitzadors han de treballar constantment per tal que la població de rates es mantingui dins d'uns límits diguem-ne acceptables: una rata per habitant ja no és gaire!

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00019.sgm

DTM14

DIARI AVUI

El Banc Mundial defensa tancar la Ronda Uruguai com a via indispensable per augmentar el comerç internacional

El PIB dels països en desenvolupament tindrà un creixement del 4,7% anual d'aquí al 2002 .

Àsia es beneficiarà més que l'Est europeu de les reformes econòmiques internes

ALBERT G.F. «Redacció»

Washington

"El creixement del producte interior brut, PIB, dels països en vies de desenvolupament experimentarà durant els pròxims nou anys una acceleració considerable, ja que augmentarà a taxes mitjanes anuals del 4,7 per cent, molt superiors al 2,7 per cent registrades en el període de 1982 a 1992, segons l'informe anual del Banc Mundial, difós ahir a Washington."

Els països en vies de desenvolupament registraran un creixement mitjà anual del seu producte interior brut, PIB, del 4,7 per cent d'aquí a l'any 2002, xifra que representa un augment substancial respecte al 2,7 per cent anual corresponent al període comprès entre 1982 i 1992. Aquesta previsió s'inclou en les conclusions de l'informe anual «Perspectives de l'economia mundial i els països en desenvolupament 1993», del Banc Mundial, fet públic ahir a Washington. La taxa de creixement del PIB per habitant serà inferior, del 2,9 per cent anual en els pròxims nou anys, que *de tota manera* suposa quatre vegades més que el 0,8 per cent anual registrat en el període de 1982 a 1992. Aquest progrés hauria de disminuir el nombre de persones que viuen per sota del límit de pobresa, que passaria de 1.108 milions de persones el 1990 a 1.060 milions el 2002. Segons el Banc Mundial, els països en desenvolupament recolliran els fruits de "vastes i sovint doloroses reformes de les seves polítiques econòmiques durant els últims anys". Aquests fruits, però, seran repartits irregularment, ja que l' sia i l'Amèrica Llatina en trauran més profit que l'Est d'Europa i, sobretot, que l'Àfrica.

© 19/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DTM15

Fragment de

Ferrés, Ll., Folch, R. i Monge, M. (1991) *Natura en gestió. El tractament dels recursos naturals a Catalunya*, Barcelona: Enciclopèdia Catalana

Sol i arran de costa

Hi ha un miler ben llarg de petites barques de pesca artesanal a Catalunya, que donen feina a un parell de milers de pescadors. Treballen arran de costa i, mitjançant arts i ormeigs de tota mena, capturen selectivament mol·luscs, crustacis i peix de roca, sobretot: pops, sípies i calamars (*Octopus vulgaris* i *Eleclone cirrhosa*, *Sepia officinalis*, *S. Orbinyiana* i *S. elegans*, *Loligo vulgaris* i *Allotheutis subulata*), diversos bivalves com el musclo i la tellerina (*Mytilus edulis*, *Donax trunculus*), llagosta i llagostí l'anomenat (*Palinurus elephas*, *Penaeus kerathurus*), orada (*Sparus aurata*), sards (*Diplodus sargus*, *D. puntazzo*, *D. vulgaris*), pagell i besucs (*Pagellus erythrinus*, *P. acarne*, *P. Bogaraveo*), mabre (*Lithognathus mormyrus*), molls o rogers (*Mullus surmuletus*, *M. barbatus*), escórpores (diversos *Scorpaena*) i moltes altres espècies, algunes també capturades amb arts de ròssec, com el lluç. Es tracta, en conjunt, de l'anomenat peix de platja, potser el més apreciat de tots.

Els arts més emprats en aquestes pesqueries artesanals són tresmall (tres panys de xarxa que pengen d'una sola armadura) i les soltes, calats drets sobre els fons o bé surant a flor d'aigua. Dels ormeigs d'ham, el més usual és el palangre, enfilall de dotzenes d'hams que pengen d'una corda mare comuna, i que són calats sobre el mateix fons, arran de superfície o entre dues aigües. I entre els ormeigs de parany, cap de tan típic com les nanses, recipients de canya o de branquillons (també de plàstic, avui dia) on s'entra fàcilment, però d'on no se'n surt. N'hi ha molts més, és clar, com les gàbies metàl·liques per rastrejar els fons sorrencs en cerca de tellerines o els catúfols de terrissa on s'encauen els pops. Tot depèn de l'enginy del pescador artesanal, un home que pesca poc, però peix de preu: la cotització de l'orada o de la llagosta no té gran cosa a veure amb la de la sardina.

L'esforç de pesca

No tot són barquetes artesanals, *de tota manera*. Es pesca també a l'engròs, tal com s'ha comentat, fins al punt que en molts sectors i per a diverses espècies s'està arribant a una situació de sobrepesca, és a dir d'empobriment progressiu dels estocs en extreure més peix del que la mar arriba a produir.

Dels anys setanta als anys vuitanta, la potència total de la flota pesquera catalana ha passat dels 40 000 als 200 000 CV, és a dir que s'ha multiplicat per cinc, mentre que les captures han passat únicament de 25 000 a 50 000 tones anuals, o sigui que s'han multiplicat només per dos. És cert, doncs, que avui es pesca més que abans, però obtenir un quilo de peix ens costa més del doble d'esforç pesquer que vint anys enrere. Que l'augment dels preus compensi aquesta minva del rendiment és una cosa, però que la política pesquera seguida sigui bona en termes d'eficàcia real i de prudència ecològica n'és una altra ben distinta. A força només de fer les barques més grosses i d'apujar els preus

als mercats no anirem gaire lluny.

Unes 20000 tones de peix blanc arriben cada any als ports de Catalunya, unes 45 000 a tots els Països Catalans.

En viuran més de 5 000 pescadors al Principat, 13 000 entre Catalunya, les Illes i el País Valencià. Toca a tres tones per pescador i any, a deu quilos per pescador i dia: comptant la barca, el combustible i els arts, ja es veu que aquest peix ha de ser car per força. El peix blau ofereix un panorama diferent. Se'n pesca molt més que de peix blanc, en concret 30 000 tones anuals a Catalunya, 50 000 als Països Catalans. En viuen només 3 000 pescadors al nostre país, és a dir que toca a dues tones anuals per pescador, el triple que en el cas del peix blanc, però a un preu prou més baix, certament.

Cal tenir present que aquestes captures no cobreixen la demanda del mercat català, de manera que es fa venir peix d'altres punts. Això vol dir que l'incentiu per augmentar encara més les captures existeix realment, és a dir que anem perillosament camí de la sobrepesca. De fet, els estudis de l'Institut de Ciències del Mar (antic Institut d'Investigacions Pesqueres) de Barcelona indiquen que algunes espècies, com el lluç o el seitó, ja són sobreexplotades actualment, i que altres, com la sardina o el bonítol, duen camí d'ésser-ne. Ja que malgrat el primitivisme de la filosofia pesquera apliquem tecnologia moderna als mètodes de sempre, caldria fer un esforç paral·lel d'estudi i de recerca i un altre encara més gros de moderació i de prudència.

Això, o quedar-nos a la llarga sense peix a la mar.

La tria és cosa nostra.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00019.sgm

EAD01

DIARI AVUI

Política

Carlos Granados aparta del cas dels documents de l'extradició de Roldán el fiscal Pedro Rubira

Els fiscals del Suprem proposen rellevar Garzón de l'afer Laos

Enric Hernàndez

MADRID

La junta de fiscals del Tribunal Suprem va demanar ahir el relleu del jutge Baltasar Garzón de l'afer dels documents de Laos sobre l'extradició de Luis Roldán.

A conseqüència de la reunió, el fiscal general de l'Estat, Carlos Granados, va aconseguir apartar ahir del cas Pedro Rubira, el fiscal díscol que s'havia negat a acatar les seves ordres.

Granados va convocar una reunió de la junta de fiscals de sala del Tribunal Suprem, màxim òrgan consultiu de la fiscalia general, per "garantir el principi d'unitat d'actuació del ministeri públic". **És a dir**, per tancar el conflicte obert al ministeri públic a l'entorn de la competència o no de Baltasar Garzón per investigar la falsificació dels documents que acreditaven la suposada extradició de Luis Roldán.

Dels 15 membres de la junta, 11 van votar contra la competència de Garzón, 3 a favor i un es va abstenir. La decisió majoritària de la junta de fiscals no és vinculant per a Granados, que, no obstant, va aprofitar-la per imposar el seu criteri i apartar del cas Rubira.

Relleu

Tal com li havia anunciat, Rubira li va demanar el relleu en saber que el resultat li era advers. Granados el va acceptar i va encomanar al fiscal en cap de l'Audiència Nacional, José Aranda, que ocupi el lloc de Rubira o li busqui substitut. En la reunió d'ahir, un dels tres vots discrepants de la majoria va ser precisament el d'Aranda.

Dues vegades havia desoït Pedro Rubira, fiscal de l'Audiència Nacional, les instruccions de Granados perquè demanés a Garzón que s'inhibís. Amb aquestes ordres Granados prenia partit a favor dels fiscals de l'Audiència Provincial de Madrid en l'enfrontament que mantenen amb els seus homòlegs de l'Audiència Nacional, amb José Aranda al capdavant.

L'origen del conflicte prové de l'obertura de dues causes simultànies pels mateixos fets: una a l'Audiència de Madrid, que va recaure sobre la jutge María Tardón, i una altra a l'Audiència Nacional,

instruïda per Garzón. En principi, Tardón va inhibir-se a favor del jutge Garzón, però la fiscalia de Madrid s'hi va oposar.

Conflicte de competències

El fiscal de l'Estat i els de Madrid estimen que, independentment de l'indret on s'hagin falsificat els documents, han estat utilitzats a Espanya. Quan el delicte que s'investiga s'ha produït a l'estranger la instrucció l'ha de dur sempre l'Audiència Nacional, mentre que si s'ha comès al territori espanyol la pot fer un jutjat ordinari.

La junta de fiscals veu el cas dels papers de Laos com un "delicte d'ús a Espanya de la firma falsa d'un ministre d'una potència estrangera", tipificat a l'article 270 del Codi Penal. Per tant, manté "el criteri inicial a favor de la competència dels jutjats de Madrid".

Sigui qui sigui el nou fiscal, haurà de demanar la inhibició de Garzón quan es vegi la petició en el mateix sentit de l'advocat de l'Estat. Abans, però, la secció 15 de l'Audiència de Madrid ha de pronunciar-se sobre qui ha d'instruir el *cas Laos*: Garzón -decisió que la fiscalia recorreria en cassació al Suprem- o Tardón -cas en el qual s'hauria de plantejar, també davant l'alt tribunal, una qüestió de competència.

Secrets oficials

La mesa del Congrés, de la seva banda, va rebutjar ahir amb el vot dels representants socialistes i nacionalistes catalans i bascos, una petició del PP perquè Granados expliqués a la Cambra fins a quin punt el govern pot al·legar el secret oficial per negar informació als tribunals. El popular Federico Trillo va instar Granados a comparèixer a petició pròpia, mentre que el ministre de Justícia i Interior, Juan Alberto Belloch, va qualificava *[sic]* de "intolerable" l'actitud del PP.

Així mateix, la mesa del Congrés va decidir remetre a la titular del jutjat número 43 de Madrid, que investiga el presumpte ús il·legal dels fons reservats, el dictamen de la comissió d'investigació del *cas Roldán*. La jutge ha demanat al president de la comissió l'informe del Tribunal de Comptes en què es marcava l'àmbit fins on es poden considerar secrets els fons reservats. La mesa ha constatat que no existeix l'informe, però que aquestes consideracions es poden desprendre de la compareixença de la presidenta del Tribunal de Comptes.

En relació amb aquest cas, la jutge María Jesús Coronado interrogarà els pròxims dies Luís Roldán, un cop rebí del Suprem la part de la denúncia de l'ex-director general que es refereix a la suposada apropiació de fons reservats per part d'ex-alts càrrecs d'Interior.

© 05/04/95 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

EAD02**DIARI AVUI****Societat**

Els exàmens per ser funcionari docent comencen avui a Catalunya amb la primera prova corresponent a l'ensenyament secundari

Mestres i llicenciats afronten les oposicions

Un de cada set aspirants obtindrà una plaça al sector educatiu públic

Disset mil mestres i llicenciats opten aquest curs a integrar-se al sistema educatiu públic. Les oposicions ofereixen un total de 2.430 places de primària i secundària. Els exàmens per exercir de professor d'institut comencen avui, i els de primària, dijous. Cada especialitat compta amb un percentatge diferent d'aspirants per plaça, tot i que, en general, un de cada set opositors aconseguirà ser funcionari. L'oferta del 1993 és similar a la d'edicions anteriors, malgrat que no se'n van convocar el 1992. El sistema de qualificació ofereix avantatges als interins que s'hi presenten, en virtut del compromís de les Administracions per integrar aquest col·lectiu al funcionariat.

Carles Sabaté

BARCELONA

Les oposicions a la docència pública del 1993 permetran a un de cada set opositors accedir a la categoria de mestres o professors funcionaris. El departament d'Ensenyament ha convocat per a aquesta edició de les oposicions un total de 2.430 places. Els aspirants a convertir-se en funcionaris docents són 17.623.

Els opositors que disposen d'una proporció més assequible per convertir-se en funcionaris són els aspirants a professor de matemàtiques i de física i química de secundària, mentre que els de grec, alemany, francès, filosofia i geografia i història són els qui ho tenen més difícil. La gran majoria d'aspirants estan en una proporció al voltant de 7 o 8 aspirants per cada plaça.

Les oposicions comencen avui a la majoria de delegacions del departament d'Ensenyament en l'àmbit de secundària. Els exàmens per als mestres de primària no començaran fins dijous. Les oposicions ofereixen aquest any un conjunt de places similar al d'edicions anteriors, tot i que el 1992 no se'n van convocar. El descens demogràfic, la incertesa sobre el mapa escolar de Catalunya i la falta de criteris definits sobre les assignatures del batxillerat de la reforma educativa han frenat l'oferta de la Generalitat.

El percentatge global és de 7,2 aspirants per plaça, però la dificultat varia en cadascuna de les especialitats. La branca amb una oferta més àmplia correspon a educació infantil (pre-escolar), amb 325 places, seguida de matemàtiques de secundària, amb 300, i les diverses especialitat de la formació

professional (FP), amb 294.

Sis cents cinquanta-un matemàtics es repartiran 300 places de professor. Quasi la meitat tenen plaça assegurada, tenint en compte la baixa xifra de matemàtics que es llicencia cada any a les Facultats catalanes. També és molt assequible per als físics i químics, 365 llicenciats per a 130 places. Els 438 opositors a les 100 places d'educació musical a primària compten amb una dificultat moderada.

La resta d'especialitats de primària fluctuen en una proporció desigual, però sempre inferior als 10 opositors per plaça. Són els casos de francès (5,3 per plaça), anglès (6,4), educació física (6,4), audició i llenguatge (7,2), ciències socials (8,8), pedagogia terapèutica (9,8), matemàtiques i ciències de la natura (9,8), i educació infantil (9,9).

Totes les especialitats docents de la FP tenen una dificultat moderada. 2.202 professors es repartiran 294 places, *és a dir*, 7,4 per a cadascuna. Percentatges similars afronten els professors d'escoles oficials d'idiomes, 23 places a repartir entre 253, i els d'arts plàstiques i disseny, 23 entre 228.

L'oferta més reduïda és la d'alemany i italià, amb només una plaça, i decoració, amb dues. Precisament l'alemany comparteix amb quatre especialitats més el liderat d'oposicions més difícils.

Desviació universitària

Les branques d'accés més difícil són filosofia -amb 20 places per a 367 opositors-, i geografia i història -amb 80 per a 1.616-. Precisament les dues especialitats són dos dels títols universitaris que més places ofereixen cada curs, tot i la quasi nul·la demanda de llicenciats del mercat de treball. Els alumnes que no es poden matricular a la carrera desitjada són desviats, pel mateix sistema universitari, cap a titulacions amb gran oferta però amb escassa sortida professional.

© 25/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

EAD03**DIARI AVUI**

Món

La primera dama presenta una imatge moderada 'robant' el missatge republicà dels valors familiars

Hillary Clinton es presenta com la mare de família ideal

Diana Negre

CHICAGO

Els arquitectes de la convenció de Chicago havien programat que el Partit Demòcrata projectés durant els 4 dies de trobada una imatge unida de centre i moderació, i per a aquesta tasca havien designat el governador d'Indiana Evan Bayh, el qual havia de fer el *keynote speech* (discurs central) de la convenció. Però un factor va alterar sobre manera el programa: Hillary Clinton, l'esposa del president, que va es va convertir ahir a la matinada en la veritable estrella de la convenció.

Hillary era originàriament l'encarregada de tancar la jornada de dimarts, però l'ordre d'intervenció es va canviar per deixar per a l'últim discurs Bayh, el jove governador d'Indiana. El governador hauria tingut així el lloc d'honor de la convenció, però la intervenció de la primera dama el va eclipsar totalment i moltes persones ja van començar a marxar després d'aplaudir-la desenfrenadament, mentre que les televisions ja entraven en hores de menys audiència quan parlava Bayh.

És difícil saber en aquests moments si això era per encarregar a la dona del president el missatge de moderació de més audiència, o si era precisament per treure protagonisme a les veus de la moderació, però el fet és que, malgrat la plataforma conservadora que els demòcrates van aprovar ahir (una plataforma que s'ajusta fil per randa al missatge que llança Clinton quan viatja en l'Express del Segle XXI), els espectadors han pogut veure més presentacions liberals que de centre.

Els discursos que van concentrar l'atenció van ser els de Jesse Jackson -el pastor protestant negre que havia estat candidat a la presidència en altres eleccions i que representa la coalició dels pobres i les minories- i el de l'exgovernador de Nova York Mario Cuomo.

A cap dels dos, figures amb gran pes al partit, amb gran popularitat i, especialment Jackson, de gran eloqüència, els podia dir la direcció del partit com s'havien de presentar, i tots dos van presentar les seves posicions tradicionals: Jackson, demanant un pla Marshall per a les ciutats on viuen la majoria dels negres pobres, i Cuomo dient que el partit no ha abandonat els seus valors.

Crida a fer pinya

Tots dos, però, van deixar de banda les seves diferències ideològiques i van demanar el vot per

Clinton dient, primer, que l'alternativa és encara pitjor, perquè seria l'elecció d'un republicà. Segon, que al partit hi ha d'haver lloc per a les divergències, i, tercer, que la reelecció de Clinton ha de servir perquè canviï la llei de la reforma social firmada la setmana passada.

Naturalment, això només pot passar si el Congrés ho permet i, com que els demòcrates estan tan segurs que el seu president guanyarà, ara ja estan buscant amb insistència la recuperació de les dues Cambres legislatives.

El problema amb això és que el missatge de Jackson i de Cuomo agrada molt als delegats, generalment de la banda d'esquerres del partit, però no necessàriament a la majoria que dona els vots. No es pot oblidar que, si Clinton va eliminar les garanties d'ajuda federal als pobres, ho va fer per raons electorals, i aquestes raons es podrien esvaïr si els seus companys demòcrates convencen el poble que es desdirà només quedar confirmat a la Casa Blanca.

Després de la retòrica de Jackson i Cuomo, la intervenció de Hillary Clinton, acusada sovint de ser l'element radical en la parella política presidencial, és la que va portar als espectadors els valors familiars", els mateixos que van defensar en la campanya de 1992 els republicans enmig de les burles de periodistes i de polítics demòcrates.

Hillary va ser rebuda apoteòsicament, no només amb les pancartes blanques que diuen "benvinguda a casa, Hillary", sinó també amb aplaudiments i, fins i tot, amb cops de peu per demostrar la gran alegria del moment.

Suport de Chelsea

La seva filla Chelsea, que va fer el viatge en tren, era a Chicago per aplaudir, al costat de més de 4.300 delegats, el discurs de la seva mare, i les càmeres la van enfocar repetidament quan la seva mare parlava de la importància que per a ella tenien els fills i la família.

Parlant en la ciutat on va créixer, Hillary va dir que tothom li havia donat consell per al seu discurs i del que havia de dir, però finalment es va decidir a parlar dels punts que li havien interessat tota la vida, repetint el tema del seu llibre *Cal un poble per educar una criatura*, **és a dir**, que cal tenir les condicions socials que permeten a les famílies atendre els seus fills.

L'esposa del president va deixar clar; però, que la principal responsabilitat de l'educació és dels pares, una resposta indirecta a les crítiques rebudes segons les quals ella pretenia posar la família sota el control socialista de l'Estat.

Amb una riulla tendra, un vestit blau de forma suau i unes elegants perles al coll i a les arracades, el tema del discurs la va ajudar a donar la imatge dolça que tant necessitava per compensar l'atractiu de la dona del candidat republicà, Elizabeth Dole, quan va parlar de la convenció republicana i per desarmar els crítics que la presenten com una persona agressiva i una ambiciosa manipuladora política.

Malgrat això, els comentaris de l'endemà indicaven que els crítics no van quedar convençuts i ho van

veure com un xou molt ben preparat. Caldrà, però, esperar les enquestes per saber si el gran públic ha cregut les seves paraules o se les han preses com una bona interpretació.

© 29/08/96 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DIARI AVUI

Diàleg

La literatura pot fer de vivències personals un gran drama col·lectiu

'Tanguy', recuperant el temps perdut

Jordi García-Soler

Han hagut de passar pràcticament quaranta anys d'ençà que, entre l'octubre de 1954 a París i el juliol de 1956 a Madrid, Michel del Castillo escrivís *Tanguy* perquè aquesta interessant novel·la aparegués finalment publicada al nostre país. N'havia sentit dir força coses però mai no havia tingut oportunitat de llegir-la. Finalment he pogut fer-ho, en una vibrant versió catalana de Ramon Lladó publicada recentment per Límits Editorial. He de reconèixer que el seu impacte en mi ha estat realment considerable, i això no només per la seva qualitat literària específica, que jutjo notable, sinó molt especialment per tot allò que conté d'important testimoni històric, de reflex fidel i punyent d'una part no gens menyspreable del nostre passat col·lectiu més immediat, concretament dels negríssims anys de la postguerra espanyola.

Michel del Castillo, nascut a Madrid el 1933, va marxar amb la seva mare a l'exili, a França, el 1939, al final de la incivil guerra espanyola d'aquells temps. *Tanguy* narra a grans trets, amb una vivacitat del tot corprenedora, les seves pròpies vivències a partir d'aleshores, amb vicissituds de tota mena i com a part integrant de la gran tragèdia col·lectiva que va representar per a tots els espanyols la llarga nit de la dictadura que el franquisme va imposar a sang i foc, anorreant tantes i tantes vides. En aquest sentit *Tanguy* és un al·legat esplèndid i bellíssim contra la desmemòria a la qual tan avesats semblen estar des del tàcit pacte de silenci imposat en els temps de la transició de la dictadura a la democràcia. Testimonis tan apassionats i al mateix temps apassionants com *Tanguy* il·lustren perfectament sobre l'autèntica magnitud d'aquella gran tragèdia històrica, que marcà decisivament diverses generacions i molt especialment la dels que en acabar la guerra eren uns infants, com el mateix protagonista de *Tanguy*. Des dels successius internaments en camps de refugiats i en camps de concentració fins al retorn a Espanya, amb un retrat d'allò més esfereïdor de la tètrica realitat del nostre país en aquells anys de tant sofriment, *Tanguy* és una novel·la que amb el realisme més descarnat reflecteix perfectament el drama individual d'un nen de la guerra, en el context espantós d'aquella enorme tragèdia col·lectiva. És en aquest sentit que *Tanguy* és un retrat històric que hauria de ser conegut per tothom, i molt especialment pels qui no van viure i patir el franquisme directament, **és a dir**, per les noves generacions.

Comprovar fins a quin punt el barceloní Asil Duran dels anys quaranta era pràcticament equiparable a un camp d'extermini nazi, en una demostració cruel de la salvatgeria del nacionalcatolicisme d'arrels feixistes; observar que les condicions de vida dels treballadors d'una cimitera del mateix Garraf eren similars a les de l'esclavitud pura i simple; veure que la repressió generalitzada i brutal era el pa nostre de cada dia en el nostre país en uns anys no tan llunyans, tot plegat constitueix a *Tanguy* un molt bon

exercici contra la desmemòria i contribueix significativament a reivindicar la memòria contra l'oblit que des de sectors molt diversos de la societat espanyola se'ns ha intentat imposar. *Tanguy* és un eficacíssim antídote contra el feixisme i les seves possibles i probables reencarnacions.

De lectura absolutament recomanable per a qualsevol persona que gaudeixi de debò amb la millor literatura i al mateix temps tingui gust per pouar en el nostre passat col·lectiu més recent, *Tanguy* és un llibre particularment aconsellable per a tots els qui, ja sigui perquè no van haver de viure i patir aquells tristos i durs temps o perquè han preferit optar per l'oblit d'aquell malson, trobaran a les pàgines d'aquesta excel·lent novel·la de Michel del Castillo un testimoni personal absolutament corprenedor, una crònica que sap passar amb gran intel·ligència i sensibilitat de la narració individual al retrat de tot un fresc històric que afecta decisivament el conjunt de la societat espanyola, amb atenció molt especial a la Catalunya de la postguerra. Una Catalunya en la qual el franquisme va comptar amb representants conspicus i ben notoris, difícilment superables en la seva fidelitat a un règim que es va caracteritzar no sols per la seva dictadura ferotge sinó per tota una corrupció generalitzada, corruptora de les consciències i anorreadora de la intel·ligència i la sensibilitat.

Guardonat amb importants premis literaris francesos com el Chateaubriand, el Renaudot i Le Prix des Libraires, entre tants d'altres, actualment Michel del Castillo és un escriptor que gaudeix a França d'un prestigi literari molt sòlid, tot i que la seva abundosa obra narrativa sigui escassament coneguda en el nostre país. El seu *Tanguy*, no obstant, ens pertany plenament i, allò que sens dubte encara és molt més important, ens afecta perquè narra cruament i durament, amb un rigor implacable i punyent, una part decisiva del nostre passat col·lectiu més pròxim. *Tanguy* és una exemplar i molt bella recuperació del temps perdut, que converteix unes vivències personals en un gran drama col·lectiu.

Jordi García-Soler. Membre, pel PSC, del consell d'administració de la CCRTV

© 01/06/95 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització

Fragment de

Ferriol, Ll. i Roca, E. (1992) *Institucions del dret civil de Catalunya, Dret de Successions*, Volum II, pàg. 40-41

Secció 1a.

Introducció al dret de successions

Capítol I

La successió per causa de mort

2. ORGANITZACIÓ DE LA SUCCESSIÓ PER CAUSA DE MORT A CATALUNYA

I. El sistema romà de la «successio»

El dret successori romà té com a principi fonamental el de la continuïtat, que en essència implica col·locar el successor en la mateixa posició jurídica que corresponia al causant ja mort, i en aquest sentit es parla en els textos romans de *successio in ius defuncti* o *in universum ius*. Aquesta idea de la *successio* comporta que el successor -o *heres*- apareix com un continuador de les relacions jurídiques transmissibles que activament o passiva, pertanyien al causant. I per això es parla aquí de continuïtat, perquè malgrat la mort d'una persona, aquest fet no determina l'extinció de les relacions jurídiques que li eren pròpies, sinó la continuació d'aquelles relacions en la persona del successor -o *heres*-, al qual passen les mateixes titularitats que corresponien al seu causant, se li transmeten les mateixes situacions passives i succeeix igualment en les situacions possessòries en què podia trobar-se el difunt (CICU).

Aquesta configuració del procés successori segons la tradició romanista comporta -a més- dues importants conseqüències, que aquí ens limitarem a esmentar. La primera, que el personatge central entorn al qual gira tot el procés successori és l'hereu o successor universal, que no solament adquireix l'*universum ius defuncti*, sinó que apareix igualment com l'executor nat de totes les disposicions del seu causant, i aquest fet explica prou clarament l'escassa rellevància que el dret romà reconeixia als marmessors o executors testamentaris, perquè les funcions normals del marmessor, les assumia l'hereu per la seva condició d'hereu, que fa supèrflua la possible intervenció dels marmessors en el procés successori. I una altra conseqüència és la que, pel fet de trobar-se l'hereu en la mateixa posició jurídica del seu causant, aquell respon de totes les obligacions que en vida afectaven el causant de la successió, no sols amb el patrimoni hereditari, sinó també amb els seus béns privatis, la qual cosa equival a afirmar que, en cas que l'herència sigui passiva, és possible que impliqui un perjudici econòmic per al successor si no fa ús dels mitjans que estableix la llei per limitar la seva responsabilitat. En aquest sentit es parla en el dret romà d'una responsabilitat de l'hereu *ultra vires hereditatis*.

Un breu examen del dret comparat posa de manifest que la successió per causa de mort es pot organitzar de forma diferent. Així d'acord amb els precedents germànics -que han passat al Codi civil alemany- la successió per causa de mort s'organitza d'acord amb el principi de la successió universal, segons el qual el successor adquireix *per universitatem* tot el patrimoni hereditari *ipso iure*, és a dir sense necessitat de transmissió dels drets singularment considerats, com també passen al successor *ipso iure* les obligacions que afectaven al difunt sense necessitat de tenir que [sic] assumir-les el successor singularment; per consegüent d'acord amb aquests criteris el successor o hereu no és altra cosa que un adquirent dels béns hereditaris que resten després de deduir de l'actiu hereditari el passiu corresponent, la qual cosa explica que en el sistema germànic l'hereu únicament respongui en front als creditors hereditaris amb els béns que integren el cabal relicte en els casos normals. Mentre que en els països del *common law* la successió per causa de mort s'organitza d'acord amb el criteri de considerar el patrimoni hereditari com un patrimoni en liquidació, i per consegüent aquest patrimoni s'ha de transmetre inicialment a un executor testamentari, nomenat pel causant i subsidiàriament per les autoritats judicials o administratives, que han de procedir a la seva liquidació i a distribuir l'actiu sobrant entre els successors; i d'aquí se'n deriva que en el sistema anglosaxó el personatge central del procés hereditari sigui l'executor testamentari, a diferència del que succeeix en el sistema romà abans explicat, en el qual el protagonista de la successió és sempre l'hereu o successor universal.

Des de la recepció del *ius commune* a Catalunya al segle XIII, el nostre sistema successori s'organitza fonamentalment d'acord amb el sistema romà de la *successio*, sens perjudici de les adaptacions que per via legislativa o consuetudinària, experimenta aquest sistema per tal d'adaptar-lo a la societat catalana, però sense contradir fonamentalment els seus principis. La Compilació va ésser respectuosa amb aquesta tradició, com ha posat de relleu la doctrina més autoritzada, que ja arrel de la publicació del text compilat de 1960, va posar de manifest l'ascendència romana dels preceptes compilats que consagraven els principis fonamentals del dret civil català, com són els de que l'hereu succeeix en tot el dret del seu causant; el de prevalença de la successió testada sobre la intestada i la seva incompatibilitat; el de l'acceptació per part de l'instituït com a requisit necessari per convertir-se en hereu; el de l'expansió en l'espai i en el temps del títol d'hereu, d'acord amb les regles de la institució *ex re certa* i *semel heres semper heres* i el que refusa la responsabilitat solidària dels cohereus pels deutes i les càrregues hereditàries (ROCA SASTRE).

Anem a veure tot seguit quins són els principis que informen el dret successori romà, que no són sinó un corol·lari de la idea fonamental de la *successio* abans explicada, i de quina manera aquests mateixos principis apareixen regulats en el Codi de successions per causa de mort en el dret civil de Catalunya.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00096.sgm

Fragment de:

Siruaneta i Pérez, D. (1995) "Acefàlia social i responsabilitat dels accionistes: reflexió arran de la resolució de la DGNR de 24 de març de 1994", *Revista jurídica de Catalunya* 1, pàg. 226-228

3. POSSIBILITATS D'ACTUACIÓ DELS TERCERS

La situació d'acefàlia en la que *[sic]* resta la societat després de dimitir l'administrador i no havent-se procedit a cobrir la vacant deixada ha de ser, en paraules de la pròpia DGRN, «necessàriament transitòria». De perllongar-se (*és a dir*, d'esdevenir «permanent» (nota a peu de pàgina *) *[sic]* i d'existir un perjudici per a un tercer derivat d'aital fet *[sic]* fóra lògic pensar que aquest tercer podria plantejar una demanda contra l'administrador dimissionari per haver fet incórrer a la societat en una causa de dissolució legalment prevista i no haver pres cap mena de mesura a l'efecte.

«Fóra lògic» hem dit, però no considerem que la demanda obtingués una sentència favorable. No ho creiem, deixant de banda els problemes de legitimació passiva que es podrien plantejar, perquè l'actuació de l'administrador, provablement, no seria qualificada «de poc intel·ligent». La pròpia DGNR afirma que l'administrador, actuant com ha actuat, ha dut «fins a on les atribucions del càrrec li imposaven, aquell deure de diligència que li era exigible».

Afirma, per altra banda la DGNR que tant els socis com els tercers interessats tenen sempre la possibilitat de sol·licitar la dissolució judicial de la societat si consideren que es troba incursa en una causa legal de dissolució. Del tenor literal de l'article 262-3 del Text Refós de la Llei de Societats Anònimes (TRLSA) es desprèn, però, que els tercers interessats només podran sol·licitar la dissolució judicial de la societat si ha existit, prèviament, un requeriment dels socis en aquest sentit.

Efectivament, l'article 262-2n. TRLSA afirma que:

«Els administradors hauran de convocar junta general en el termini de dos mesos perquè adopti l'acord de dissolució. Qualsevol accionista podrà requerir els administradors perquè convoquin la junta si, a judici seu, existeix causa legítima de dissolució.»

Al seu torn, l'ordinal 3r. l'esmentat article 262 diu que:

«En cas que la junta sol·licitada no fos convocada o no pogués lograr-se l'acord o l'acord fos contrari a la dissolució, qualsevol interessat podrà sol·licitar la dissolució judicial de la societat.»

Tot sembla apuntar, doncs, que el legislador no ha tingut en compte una possibilitat, quina és que els accionistes no demanin mai la convocatòria de la junta que hagi de decidir sobre la dissolució de la societat ni que, per altra banda, posin fi a l'acefàlia social nomenant un nou administrador. Si els accionistes, tots, qualsevol d'ells en el primer cas, o que representin un cinc per cent del capital social

en el segon supòsit, es desenten de la societat i es provoca així un dany per a un tercer, és evident que se'ls poden reclamar els perjudicis que de la seva manca d'actuació se'n derivin.

En aquest cas, no seria possible oposar el fet que a les societats capitalistes, el risc dels socis és limitat a la seva aportació econòmica, ja que no es tractaria, ni més ni menys, que d'aplicar l'article 1.902 del Codi Civil, relatiu a la responsabilitat civil extra-contractual, ja que no existeix cap normativa referent a aquesta matèria. Segons aquest precepte, com és ben sabut, «el que, per acció o omissió causa dany a algú, intervenint culpa o negligència, està obligat a reparar el dany causat». Seria d'aplicació, doncs, tot el relatiu a la responsabilitat aquiliana tant pel que fa al termini de prescripció de l'acció (un any «des que el perjudicat en tingué coneixement», article 1.968.2n. del Codi Civil), com pel que fa als requisits exigibles -acció o omissió, anti-juridicitat, dany, culpa o negligència i relació de causalitat-, com pel relatiu, finalment, a la necessitat de provar tant la culpa o negligència com el nexa causal entre l'actuació i el perjudici.

Nota a peu de pàgina *

Quina és la frontera temporal que distingeix la «transitorietat» de la «permanència»?

Corpus IULA; Àrea dret, document d00018.sgm

Fragment de

Rosembuj, T. (1988) "Tractament fiscal de la Generalitat" dins Institut d'estudis autonòmics (ed.) *Comentaris a l'Estatut d'Autonomia (III)*, Barcelona, pàg. 683

I. ESTAT I COMUNITAT AUTÒNOMA

La Constitució significa el concepte d'Estat en doble direcció: d'una banda el terme Estat designa la totalitat de l'organització jurídic-política de la nació espanyola incloent-hi les organitzacions pròpies de les nacionalitats i regions que la integren i la dels altres ens territorials dotats d'un grau inferior d'autonomia -Estat ordenament-; d'altra, s'entén per Estat només el conjunt de les institucions generals o centrals i llurs òrgans perifèrics, contraposant aquestes institucions a les pròpies de les Comunitats Autònomes i a altres ens territorials autònoms -Estat institució-.

L'article 47 de l'EAC postula l'equiparació del tractament fiscal de la Generalitat respecte a l'Estat institució.

1. Els principis de l'article 47

L'assimilació de tractament que es pretén comprèn un doble ordre d'instituts jurídics, *és a dir*, les denominades prerrogatives i els beneficis fiscals en sentit estricte.

Hom pot considerar, en tal línia, a manera d'interpretació autèntica, l'article 6è de la L10/1982, 12 juliol, de finances públiques, en establir que la Generalitat gaudirà tant en allò que fa a les seves prerrogatives com als seus beneficis fiscals del mateix tractament que la Llei estableix per a l'Estat.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00010.sgm

Fragment de

Puig Ferriol, Ll. i Roca, E. (1992) *Institucions del dret civil de Catalunya, Dret de Successions*, Volum II, pàg. 49-52

Secció 1a.

Introducció al dret de successions

Capítol II

Estructura de la Successió per causa de mort

2. EL SUCCESSOR

D'acord amb el principi romà de la *successio* exposat en el capítol anterior, el successor és aquella persona que substitueix el causant en la titularitat -activa i passiva- de totes aquelles relacions jurídiques que li eren pròpies, i que, si així no ocorregués, quedarien vacants com a conseqüència de la mort del *de cuius*. Respecte a aquesta figura del successor, cal considerar aquí les següents qüestions:

I. La distinció entre hereu i legatari

Inicialment cal establir que l'hereu és la persona que se subroga en l'*universum ius* del seu causant, però sense que això vulgui dir que l'hereu hagi d'adquirir tots els béns, drets i obligacions del causant, sinó que aquest pot disposar de determinats béns o drets a títol particular a favor de certes persones, que tindran la condició de successors a títol particular o legataris, ja que com explicita l'article 102 CS «en testament, el causant ordena la seva successió mitjançant la institució d'un o més hereus, amb la possibilitat d'establir llegats i altres disposicions per després de la seva mort»; i segons l'article 259.2 del mateix Codi el causant pot també ordenar llegats en heretament. Interessa ara veure quin criteri adopta el legislador a l'hora de distingir entre l'hereu i el legatari. Segons el primitiu dret romà, la distinció entre hereu i legatari es feia en base a un criteri essencialment formal, és a dir, que era hereu el successor al qual el testador havia atribuït aquesta qualitat, d'acord amb les formalitats establertes per la llei, i legatari el *successor* al qual s'havia fet una atribució patrimonial a títol particular, afegint-hi la fórmula establerta per la llei (BIONDI). Però, segons el dret romà posterior (cfr. Codi 6,23,15), la distinció entre hereu i legatari ja no és una qüestió de denominacions, sinó un problema d'interpretació de la voluntat del testador, i, per tant, a partir d'aquest moment es dona un particular relleu al criteri subjectiu per establir la diferència entre hereu i legatari.

Per al dret actual s'ha de partir de l'article 137 CS, on s'estableix que «la simple utilització pel testador del nom o la qualitat d'hereu o la disposició a títol universal, baldament hom no empri aquella paraula, implica institució d'hereu, sempre que sigui clara la voluntat del testador d'atribuir a l'afavorit la condició de successor en tot el seu dret o en una quota del seu patrimoni». El precepte s'inspira en el

dret romà de la darrera època, en el qual el problema de la distinció entre hereu i legatari ja no és una qüestió de noms, sinó d'interpretació de la voluntat del testador, per a qui el criteri literal continua essent important, però mai decisiu. De la qual cosa resulta:

1. Que implica institució d'hereu la disposició en la qual el testador empra el nom o qualitat d'hereu, però sempre que aquesta denominació estigui d'acord amb la voluntat del testador d'atribuir a l'afavorit la condició de successor en tot el seu dret o en una quota del seu patrimoni. Això explica que l'hereu instituït en cosa certa tingui en determinats supòsits la condició de legatari (cfr. art. 138 CS), com veurem després.

2. Si manca la denominació d'hereu, perquè el successor pugui tenir aquesta condició, cal que el testador faci una disposició a títol universal, i a més que sigui clara la seva voluntat d'atribuir a l'afavorit la condició de successor en tot el seu dret o en una quota del seu patrimoni (vegeu sentència de la Sala la A.T.B. de 23 d'abril de 1987, a la R.J.C., 1987-secció de jurisprudència, pàg. 580 i seg.). I si solament existeix la disposició a títol universal, però manca aquella voluntat, el successor no serà hereu en aquest cas, sinó legatari de part alíquota (cfr. art. 350 CS), que únicament atribueix a l'afavorit el dret que li siguin adjudicats béns de l'actiu hereditari líquid pel valor corresponent a la part alíquota fixada pel testador. Segons els precedents romans, que en aquest punt formen part de la tradició jurídica catalana (cfr. l'art. 1.2 de la Compilació), l'omissió de la paraula «hereu» no perjudica l'eficàcia de la institució, especialment en el supòsit de que el testament no contingui cap altra disposició, perquè hom sobreentén la paraula hereu quan el testador disposa de tots els seus béns (vegeu Digest 28,5,1, 5 i 6); si en el testament manca la paraula «hereu», es presumeix una divergència entre el què volia el testador i el que va deixar escrit, i per consegüent s'ha de fer valer la vertadera voluntat del testador i entendre que instituï hereu (Codi 6,23,7); i que per la institució d'hereu no és necessària la formalitat de les paraules, i per tant valdrà la institució qualsevol que sigui l'expressió emprada pel testador, sempre que sigui explícita la seva voluntat: Codi 6,23,15.

Pel que fa a la distinció entre hereu i legatari quan la successió es defereix a virtut d'un heretament, s'ha de precisar:

1. D'acord amb l'article 72.1 CS «l'heretament no perd el seu caràcter baldament es limiti als béns presents de l'heretant o a una cosa certa i determinada». Si es relaciona aquest precepte amb el seu apartat segon i amb l'article 114 del projecte de Compilació, resulta que es parteix del supòsit que s'ha emprat el mot heretament, i, d'acord amb el criteri subjectiu, s'entén que la voluntat dels atorgants és favorable a la institució paccionada d'hereu quan s'empra el mot heretament, de la mateixa manera que, segons l'article 137 CS, quan el testador es val del nom o de la qualitat d'hereu, aquesta expressió implica institució hereditària.

2. Segons l'article 72.2 CS, «les donacions universals atorgades en capítols a favor dels contraents produeixen efecte d'heretament, baldament no s'empra aquest terme. La donació és universal quan es consigna expressament que comprèn tots els béns presents i futurs o aquells que l'heretant deixi en morir. La simple exclusió de coses concretes i determinades o de parts indivises no afecta la universalitat de la donació». Per tant, si manca el mot heretament, la donació feta en capítols matrimonials pot valer també com a institució d'hereu, si es tracta d'una donació universal, *és a dir* que compregui tots els béns presents i futurs o tots els que deixi l'heretant en morir; en efecte, segons

els principis que informen el dret successori català, una donació d'aquesta mena porta implícita la voluntat de fer una institució paccionada d'hereu. Afegeix la proposició darrera de l'article 72.2 CS que «la simple exclusió de coses concretes i determinades o de parts indivises no afecta la universalitat de la donació»; aquesta disposició no és sinó una aplicació a la successió ordenada en heretament de la regla sobre institució detracta *re certa*, tal com ve formulada en el Digest 28,5,74.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00096.sgm

EAD09**DIARI AVUI****Societat**

El nombre d'habitants va disminuir en 15.000 l'any passat i la natalitat va caure fins al nivell més baix

Barcelona perd cada vegada més població des dels Jocs Olímpics

Joaquim Elcacho

BARCELONA

Barcelona ha perdut més de 35.000 habitants des dels Jocs Olímpics. L'any passat, la disminució va ser de 15.055 persones. La taxa de natalitat ha baixat fins a nivells històrics.

Barcelona ha perdut la barrera psicològica dels 1.600.000 habitants. Les xifres del servei d'Estadística de l'Ajuntament, a les quals ha tingut accés l'AVUI indiquen que la ciutat tenia l'1 de gener passat un total de 1.599.516 habitants. Aquesta xifra serà ajustada a partir del resultat del padró d'habitants que es realitza des del mes de maig. En relació amb l'1 de gener de 1995, Barcelona ha perdut 15.055 habitants. El 1994, la ciutat va perdre 16.296 habitants, i el 1993, 4.200 més. En total, des de la celebració dels Jocs Olímpics, la població de la capital ha disminuït en 35.551 habitants.

Evolució negativa

L'evolució de la població de la Barcelona postolímpica està marcada per tres grans fenòmens: descens de la natalitat, augment de la mortalitat i saldo migratori negatiu (en surten més persones de les que hi entren). Cal recordar que el 1992 va ser un any excepcional per al moviment demogràfic de la ciutat, amb un increment de la natalitat després de 19 anys de descensos continuats. L'any passat, la natalitat va tornar a marcar rècords històrics a Barcelona, amb només 12.122 naixements i una taxa de 7,5 nascuts per cada 1.000 habitants, segons les dades de l'estudi *La població de Barcelona, 1996*, que acaba de publicar el departament d'Estadística de l'Ajuntament. Queden molt lluny els 31.689 naixements de 1973, rècord històric de natalicis a la ciutat. Pel que fa a la taxa de natalitat, el nivell més alt es va aconseguir a Barcelona el 1965, quan van néixer 18,5 infants per 1.000 habitants.

Envelliment progressiu

La mortalitat segueix un procés invers, motivat en bona part per l'envelliment del conjunt de la població. L'any passat van morir a Barcelona 16.917 persones, 243 més que el 1994. La taxa de mortalitat és ara de 10,5 defuncions per cada 1.000 habitants, tres punts per sobre del registre històric de 1979.

Des del 1985, Barcelona registra cada any més morts que naixements, **és a dir**, que té un creixement

natural de la població negatiu. L'any passat la diferència entre morts i naixements va ser de 4.795. Durant els últims 30 anys, la mortalitat a Barcelona s'ha mantingut força estable gràcies al fet que, d'una banda, es mantenia la relativa joventut de la població, i, de l'altra, augmentava l'esperança de vida dels sectors més grans. La taxa de mortalitat, però, està creixent a Barcelona de manera constant des del 1992.

Menys fills i més tard

Tots els indicadors de la natalitat apunten ara cap el mateix lloc: les dones tenen cada cop menys fills i, a més, ajornen la maternitat fins a edats més avançades. La taxa de fecunditat es va situar l'any passat en 30,3 naixements per cada 1.000 dones en edat fèrtil. El 1970, aquest indicador estava en 67,2 naixements per cada 1.000 dones d'entre 15 i 50 anys. L'índex sintètic de fecunditat, en el mateix sentit, va quedar establert l'any passat en una mitjana d'1 fill per cada dona en edat fèrtil. Fa 25 anys, la mitjana a Barcelona era de 2,3 fills per dona. L'edat mitjana en què les dones tenen fills està situada en 30,7 anys. Les dones barcelonines han anat endarrerint la seva maternitat, de manera constant, des de 1981, quan la mitjana es trobava en els 27,5 anys. La disminució de la natalitat a Barcelona és paral·lela a la de moltes altres ciutats del centre i el sud d'Europa. Destaquen, entre els exemples de baix nombre de naixements, les ciutats italianes de Bolonya (5,6 naixements per cada 1.000 habitants, el 1994) i Gènova (6,5 el 1993).

Madrid tenia, el 1994, 8,1 naixements per 1.000 habitants. Per contra, diverses de les del nord d'Europa mantenen unes taxes de natalitat sensiblement més altes. Oslo tenia el 1994 un nivell de 15,6 naixements per 1.000 habitants, i Estocolm, de 13,9.

Diferències per districtes

La natalitat a Barcelona presenta notables diferències per districtes. Els índexs de natalitat més alts són el de Sarrià-Sant Gervasi (8,8 naixements per cada 1.000 habitants) i Sant Martí (8,4). En canvi, els més baixos són els de Nou Barris (6,6) i Ciutat Vella (6,9). Per zones estadístiques, l'any passat va augmentar la natalitat a Sant Antoni, Estació Nord, Sagrada Família, Parc, Sant Gervasi, Gràcia, Horta, Vall d'Hebron, Bon Pastor, Poblenou i Clot. El nombre de naixements es va mantenir estable a la dreta de l'Eixample i va disminuir a la resta de barris.

© 15/07/96 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

EAD10

Fragment de

Baró i Ballvé, M. J. (1992) *La publicitat il·lícita i la defensa dels consumidors*, pàg. 69-72

PART I

LA PUBLICITAT

Capítol 3:

LES ALTRES FORMES DE PUBLICITAT. LA TELE-COMPRA I EL PATROCINI

Com ja hem avançat, al costat de la tradicional publicitat de masses vehiculada pels mitjans de comunicació i amb uns efectes més persuasors que l'oferta negocial directe, les noves tecnologies de la comunicació i les noves tècniques del *marketing* han anat avançant i oferint noves possibilitats publicitàries i de vendes. La possibilitat de comprar des de casa gràcies a ofertes directes que no suposen la visita als detallistes, -mitjançant els avanços de la tecnologia -informàtica, telemàtica, televisió interactiva...-, i la recerca de nous espais publicitaris abans totalment impensats, com ara la roba que vesteix un esportista, una pel·lícula o els programes de televisió, són algunes de les opcions que ens aporta l'altra publicitat. No parlarem de la venda per correu o de la venda a domicili, altres formes de venda on la publicitat també hi juga un important paper.

L'OFERTA DIRECTA AL PÚBLIC PER TELEVISIÓ O TELE-COMPRA

Un dels sistemes que configuren l'altra publicitat són les ofertes directes al públic per vendre, comprar o llogar productes o prestar serveis per televisió mitjançant la posterior trucada telefònica del subjecte del públic que hi està interessat. Formalment s'assemblen força a un anunci tradicional: ocupen un espai delimitat entre programes o en les pauses destinades a la publicitat i mostren productes o serveis al públic. El que passa és que aquest sistema va més enllà: es transforma en una oferta directa, a un públic indeterminat inicialment sí, però amb els requisits per considerar-se una oferta formal quant als seus elements definitoris: característiques de l'objecte, condicions de venda, preu, mètode de compra, formes de pagament, etc., dades molt més concretes que les de la publicitat tradicional.

Si recordem el que exposa l'art. 1.b) de la Directriu 89, veurem que exclou de la publicitat televisiva les ofertes directes al públic, excepte pel que fa referència al temps d'emissió regulat a l'art. 18. Les ofertes realitzades directament per vendre, comprar o llogar productes o prestar serveis tenen un règim especial pel que fa al temps com a màxim podran ocupar una hora per dia, i podran fer augmentar el percentatge de la publicitat "normal" d'un 15 a un 20%, *és a dir*, que al 15% màxim podrà sumarse-li un 5% d'ofertes directes al públic. Si el temps comptat independentment dintre del total permès per a la publicitat és correcte pel fet de tractar-se d'una «forma de publicitat» com diu l'art. 18.1 i 18.3, no s'entén la seva exclusió en l'art. 1.b). Queda fora dels requisits i prohibicions establerts per a la publicitat en general? Es podran fer ofertes directes al públic mitjançant la televisió vulnerant els llocs i moments previstos per a la publicitat tradicional? Sembla evident que la resposta ha de ser negativa.

A més, cal tenir en compte que si bé l'art. 1 les exclou, l'art. 18 les considera "formes de publicitat". Contradictori. Totes les disposicions fetes per a la publicitat per la Directriu 89 en el seu marc de regulació han de ser aplicables així mateix a les ofertes, sinó aquestes quedarien sense control ja que l'exclusió no comporta correlativament un règim específic. Per a les ofertes de venda, doncs, l'única especialitat serà la que fa referència al temps d'emissió, en tota la resta la seva regulació ha de seguir les pautes marcades per a la publicitat, perquè pel seu contingut no són més que una modalitat publicitària.

Aquest comporta tots els extrems i elements essencials per cloure el contracte: cosa determinada (o determinable-béns genèrics), exposició clara de les característiques del producte, preu i condicions de venda, sovint temps de durada de l'oferta amb aquelles condicions i, molt important, telèfon de contacte per contractar directament, sense intermediaris comercials, sense desplaçaments, per adquirir el producte o el servei. Així mateix, s'exposen sovint els mitjans de pagament, i existeix la possibilitat de fer-ho amb targetes de crèdit o d'altres sistemes.

En un futur que ja és aquí, i amb les *noves tecnologies* de la comunicació, fins i tot mitjançant les tècniques de la televisió interactiva, es podrà respondre al reclam publicitari per vies alternatives a la línia telefònica, com ara des del propi ordinador personal o aparell interactiu específic.

La *televisió interactiva* sorgeix com a conseqüència de la unió entre el televisor, l'ordinador i la xarxa telefònica i permet al televident enviar informació a l'ordinador del sistema. La possibilitat d'interactuar amb la televisió permet respondre preguntes emeses en un programa o concurs, participar en sondeigs televisius instantàniament, de forma que el resultat de les respostes es tabula ràpidament a l'ordinador i forma part del programa, o fins i tot podria permetre que els espectadors decidissin els resultats d'una o diverses seqüències d'una pel·lícula.

L'espectador pot obtenir des de casa informació complementària a la que ofereix el programa de televisió en el mateix moment en què s'emet: informació addicional de les notícies o programes educatius, o sobre els productes o serveis oferts i podrà, fins i tot, adquirir-los a l'instant sense haver de telefonar: marcant un codi amb el comandament a distància l'empresa rep l'encàrrec i immediatament després el comprador rep el comprovant de la compra, cosa que suposa una revolució de les tècniques de *marketing* directe.

Televisió Espanyola ha estat la primera cadena europea d'incorporar la televisió interactiva, que comença de forma experimental en l'emissió dels Jocs Olímpics de Barcelona '92. Després, per Nadal, es va realitzar el primer anunci interactiu d'Europa: l'empresa francesa Gillete va regalar una maquineta d'afaitar amb aquest sistema. Ha començat a comercialitzar-se l'aparell necessari per accedir a la televisió interactiva, el Tele-Pick, a partir del mes de gener de 1993.

Aquest aparell té la mida d'un aparell de vídeo, es pot instal·lar sobre el televisor o al costat, i permet a totes les llars que el posseeixin rebre el senyal que emet TVE, mentre resta invisible en les pantalles dels telespectadors que no el tenen. L'empresa espanyola que el comercialitza té la patent nord-americana -país on s'inventa- i en té l'exclusiva per a tota Europa -excepte Benelux- i Sud-amèrica.

La tècnica és sofisticada, però l'usuari només ha de connectar l'aparell al televisor o al vídeo (a

l'euroconnector), al telèfon i a la xarxa elèctrica i engegar-lo amb el comandament a distància.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00005.sgm

EAD11

DIARI AVUI

Societat

L'Eixample confia a adjudicar tots els trams d'ampliació de les voreres d'Aragó J.A.

BARCELONA

Les ofertes de les empreses fan que l'Eixample confii que adjudicarà les obres dels dos trams del carrer Aragó.

Les prop de deu empreses que opten a realitzar les obres d'ampliació de voreres del carrer Aragó han presentat ofertes amb pressupostos a la baixa de l'ordre d'entre 80 i 100 milions de pessetes menys dels costos assignats inicialment, que pugen a uns 340 milions de pessetes. Aquesta situació fa confiar el regidor del districte, Antoni Marcet, que es podran adjudicar les obres dels dos trams del projecte, *és a dir*, des de passeig de Gràcia al passeig de Sant Joan, i des de plaça Letamendi a Muntaner, sense haver d'ajornar res.

L'ampliació de voreres, com la reforma del passeig de Gràcia [*sic*] són projectes que ha assumit l'empresa mixta Pro Eixample, i per tant serà el seu consell d'administració el que decidirà demà les adjudicacions tenint en compte els pressupostos oferts i la durada d'obres. Aquesta última qüestió és cabdal per no provocar un nou caos circulatori al carrer Aragó, com va succeir l'any passat, a més que cal tenir en compte que en aquesta ocasió es parla de 4 mesos de treballs. L'Eixample pretén començar les obres a finals d'aquest mateix mes.

Per a l'ampliació de voreres del carrer Aragó, amb els pressupostos de què disposa el districte i Pro Eixample, es pot executar només el tram fins al passeig de Sant Joan. Hi havia, no obstant, la previsió que les empreses que opten a l'adjudicació presentessin una rebaixa, aprofitant-la per executar l'altra part d'Aragó.

La comissió executiva de Pro Eixample sí que va acordar ahir adjudicar les obres de remodelació dels passatges París i Batlló, per valor d'una trentena de milions de pessetes. Antoni Marcet va voler deixar clar, davant la polèmica oberta a l'Ajuntament sobre l'adjudicació d'obres, que la comissió executiva està facultada legalment per decidir l'encàrrec de les obres a empreses sempre que no es tracti d'inversions que superin els 200 milions de pessetes.

Al consell d'administració de demà està previst que s'aprovi també el projecte executiu de la reforma del passeig de Gràcia en la seva primera fase, en el tram de plaça Catalunya a Gran Via. Hi ha la intenció per part del districte que les obres puguin començar a principis de l'any que ve. El projecte preveu doblar l'amplada actual d'onze metres de les voreres, suprimint els carrils de circulació laterals. Aquesta fase té un cost d'uns 200 milions de pessetes.

© 16/07/96 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització

EAD12

DIARI AVUI

Societat i consum

La malaltia afecta un 6 per cent de la població espanyola i més del 10 per cent dels majors de 65 anys

La meitat dels casos de diabetis a l'Estat no estan diagnosticats

Carol Biosca

BARCELONA

Entre un 4 i un 6% de la població espanyola, uns 2 milions de persones, és diabètica, tot i que només hi ha diagnosticats la meitat dels casos.

Els experts constaten, d'altra banda, que en els últims anys el percentatge de diabètics a l'Estat espanyol s'ha incrementat, principalment a conseqüència d'un augment de l'obesitat i el sedentarisme. Aquests factors fan que actualment més del 10 per cent dels espanyols que superen els 65 anys pateixin diabetis.

Aquestes xifres són extrapolables a nivell mundial, on el nombre de diabètics se situa al voltant dels 120 milions de persones, però només un 50 per cent dels casos estan diagnosticats.

La diferència entre el nombre real d'afectats per la malaltia i la xifra de prevalença que reflecteixen les estadístiques s'explica pel fet que, segons els experts, hi ha un ampli segment de la població diabètica que desconeix que ho és.

Afectats a Catalunya

Així, a Catalunya es produeixen cada any entre 10 i 11 nous casos de diabetis del tipus 1, *és a dir*, aquella que afecta els joves, per cada 100.000 habitants, segons constata el doctor Ramon Gomis, cap del servei d'endocrinologia de l'Hospital Clínic de Barcelona. La diabetis de tipus 2 o adulta, tot i que és majoritària, resulta, en canvi, molt més difícil de determinar.

Aquest grau de dificultat diferent a l'hora de detectar els dos tipus de diabetis s'explica perquè, encara que tant en el tipus 1 com en el 2 es produeix un trastorn en el metabolisme de regulació del sucre, es tracta de dues malalties que no parteixen del mateix problema.

La diabetis del tipus 1 o insulíndependent sol aparèixer entre els 10 i els 20 anys i és una malaltia d'agressió contra la cèl·lula que fabrica la insulina, la cèl·lula beta. En aquest moment, doncs, l'únic tractament que hi ha per a aquest nen o per a aquest jove és donar-li insulina.

Diferència de símptomes

Els símptomes que presenten els afectats per aquesta patologia són molt clars i fàcils de diagnosticar. Es tracta de menors que tenen més set de la normal, que orinen molt i que s'aprimen tot i que mengen normalment.

En la malaltia del tipus 2 la cèl·lula beta pateix un defecte estructural, "possiblement genètic", que li impedeix de segregar normalment insulina o d'utilitzar-la [sic] correctament. Aquest segon tipus de diabetis normalment no s'evidencia si no apareixen altres factors afegits, com ara l'obesitat, el sedentarisme, l'estrès, les dietes poc equilibrades, els tractaments amb fàrmacs que indueixen resistència a la insulina o l'envelliment.

Els experts insisteixen en la importància cabdal de la prevenció i del diagnòstic precoç. Segons Gomis, pràcticament un 5 per cent de la població no diabètica ja presenta alguna alteració i que, d'aquest 5%, el 25% al cap de 5 anys seran diabètics si no es fa res.

Elevat cost sanitari

D'altra banda, un pacient que pateix diabetis del tipus 2 costa 310.000 pessetes anuals, cost que s'eleva fins a 450.000 pessetes en els pacients insulino-dependents. Es calcula que una detecció precoç permetria reduir en més de 50.000 pessetes per any i pacient els costos sanitaris.

Per sensibilitzar la població sobre la diabetis, la firma Bayer va impulsar l'any passat una campanya educativa a 16 ciutats espanyoles denominada Setmana de la Diabetis. La campanya, consistent a passar per pobles i ciutats amb un autobús convidant els vianants a mesurar els nivells de sucre a la sang, va aconseguir atendre 9.440 persones, a 194 de les quals es va diagnosticar [sic] diabetis i en 588 va haver-hi sospita d'aparició de la malatia.

Enguany, el grup farmacèutic ha ampliat el nombre de ciutats on es realitza la campanya, que va començar el mes de març a Andalusia i que dilluns arriba a Barcelona. El *Glucobús* romandrà tota la setmana ubicat a dos punts del centre de la ciutat, per continuar després cap a Tarragoreus [sic], Tortosa i Girona.

©21/04/95 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

EAD13

Fragment de

Agulló Agüero, A. (1988) "Impostos cedits (EAC 44.2 i DA 6)" dins Institut d'estudis autonòmics (ed.) *Comentaris a l'Estatut d'Autonomia (III)*, Barcelona, pàg. 574-575

II. IMPORTÀNCIA DELS IMPOSTOS CEDITS

La relació ingressos recaptats per impostos cedits/cost dels serveis transferits és una constant.

A la CE del 78, l'autonomia financera que es predica de les CCAA pressuposa la suficiència dels recursos que se li atribueixen, però res no es diu sobre la seva afectació concreta -amb l'única excepció de les dotacions a què es refereix la CE 158-, i tampoc no s'hi estableix un ordre de prevalença.

Dintre de l'ampli model de finançament que dissenya la CE 157.1, les participacions en els ingressos de l'Estat i els impostos cedits constitueixen recursos d'origen estatal, en principi, incondicionats o desafectats, als quals la CA té accés immediatament -és a dir, sense necessitat de previ acord per part de l'Estat-, i que la LOFCA ha delimitat com a determinats o determinables en funció del cost absorbit pels serveis transferits, tot constituint així el tram de finançament bàsic corresponent a l'activitat ordinària que desenvolupen les CCAA. I això, tant al període transitori com al definitiu.

D'altra banda, aquesta relació entre el rendiment dels impostos cedits i el cost dels impostos transferits no es pas una novetat enginyada per la LOFCA. L'Estatut de Núria (art. 24), ja establia a favor de la República un mecanisme de compensació per al cas que els rendiments tributaris que li restaven fossin insuficients per a atendre les funcions que li eren atribuïdes; i l'EAC del 1932 (art. 16) preveia que la participació a les sumes que produïssin a Catalunya les contribucions Industrial i d'Utilitats hauria de ser igual a la diferència entre la quantia de les contribucions que se cedien, amb els seus respectius recàrrecs, i el cost total dels serveis que l'Estat transfereix a la Regió autònoma. Participació que, al seu torn, tenia caràcter revisable.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00010.sgm

Fragment de

Agulló Agüero, A. (1988) "Impostos cedits (EAC 44.2 i DA 6)" dins Institut d'estudis autonòmics (ed.) *Comentaris a l'Estatut d'Autonomia (III)*, Barcelona, pàg. 576-578

III. LA CESSIÓ

La CE 157.1.a) esmenta expressament entre els recursos de les CCAA els «impostos cedits totalment o parcial per l'Estat» però no hi estableix cap precisió ulterior. Res no diu la CE sobre què cal entendre per «impost cedit», concretament, quins aspectes dels recursos són objecte de cessió; ni sobre quina és l'autoritat competent per a aclarir les anteriors incògnites, o efectuar l'elecció, malgrat l'habilitació genèrica a l'Estat per a regular l'exercici de les competències financeres de les CCAA que conté la CE 157.3.

1. El contingut de la cessió

Tot i que res no va dir la CE sobre aquest tema sí que ho va fer, per contra, l'EAC (art. 44.2) i, posteriorment i en el mateix sentit, la LOFCA (art. 10.1). La cessió d'impostos es redueix a les sumes recaptades, no a la regulació (encara que es discuteix la potestat reglamentària de les CCAA sobre aquests), ni a la gestió o recaptació, que s'exerceix per les CCAA per delegació i amb certes limitacions.

La cessió podrà ser total o parcial segons que se cedeixi la recaptació corresponent a la totalitat o a part dels fets imposables previstos a l'impost de què es tracti (LOFCA 10.3); cosa que significa que només els impostos amb diversos fets imposables específics són susceptibles de cessió parcial.

Quant a la recaptació que se cedeix, aquesta haurà de ser líquida (LRCT, 2 i LCTC, 2) i referida a allò obtingut al territori de la CA (LOFCA 10.1), la qual cosa s'aconsegueix mitjançant l'assenyalament dels anomenats punts de connexió.

Finalment, l'abast i el contingut de la cessió vindrà determinat, en cada cas concret, per una llei específica, que, en el cas de Catalunya és la Llei 41/1981, 28 octubre, amb les modificacions introduïdes per les Lleis 30/1983 i 32/1987.

El concepte, doncs, de tribut cedit no solament és ben diferent del republicà -i per això durament criticat-, sinó que a més és difícilment reconduïble a un concepte unívoc, atès que el règim de la cessió no és unitari respecte a totes les figures que se cedeixen, no obstant la uniformitat imposada per la LOFCA, primer, i per la Llei 30/1983, després.

La Llei 30/1983 no aplica un criteri homogeni per determinar l'abast i les condicions de la cessió de cada una de les figures tributàries a què es refereix i, el que és encara més important, res no impedeix que modificacions futures introdueixin una major diversitat.

A. *La recaptació líquida*

El rendiment que se cedeix és la «recaudación líquida derivada de las deudas tributarias correspondientes a los distintos hechos imponibles cedidos» (30/1983, 2). Cal entendre per «recaudación líquida» la resultant de deduir de la recaptació inicial l'import de les «devoluciones efectivamente pagadas durante el ejercicio, cualquiera que sea el año en que tuvo lugar el ingreso» (OM 22 novembre 1984, art. 4t.).

B. *La potestat normativa de les CCAA*

És evident que la cessió de tributs no implica la de llur regulació bàsica, i que del conjunt de disposicions que regulen la matèria es desprèn una «reserva al Estado del poder tributario para establecer los tributos cedidos, así como para su regulación». No obstant això, existeixen dubtes raonables respecte a la possibilitat que les CCAA, que gaudeixen de potestat normativa, puguin reglamentar, i fins i tot integrar, aquesta regulació.

Les opinions a favor de la potestat autonòmica es basen en una interpretació àmplia de la Llei 30/1983, 3, que, tot inspirant-se en el principi d'autonomia financera, exclou el caràcter prohibitiu d'aquesta norma. Però tant la supressió d'aquesta potestat normativa del projecte de la LOFCA, supressió que remet a allò que disposen els EEAA tot el referent a l'exercici de facultats normatives, com el fet que els EEAA condicionin aquestes facultats al repartiment de competències que s'hagi verificat de fet sobre una determinada matèria, permeten entendre que la cessió de tributs constitueix una matèria d'exclusiva competència estatal, que exclou la potestat reglamentària de les CCAA no referida a qüestions d'organització, sempre que la legislació estatal no disposi altra cosa.

C. *La delegació en la gestió*

La regla general, quant a la gestió dels tributs cedits, és que la titularitat, la funció correspon a l'Estat, però que aquesta funció ha estat delegada amb caràcter general respecte a totes les CCAA, en virtut de la Llei 30/1983 i de les lleis de cessió específiques tal i com preveia la LOFCA 19.2. Fenomen qualificat delegació intersubjectiva per la doctrina.

La delegació d'aquestes funcions presenta en abstracte l'avantatge del major interès del receptor de la delegació en l'eficaç gestió i aplicació del tribut, la recaptació del qual, en

definitiva, li correspon, i, al seu torn, el desavantatge del control constant de l'ens delegant, titular de la funció, al llarg de tot el seu desenvolupament, que pot restar autonomia a l'ens encarregat de la seva realització.

D'altra banda, la delegació en la gestió, que és objecte de comentari en un altre lloc d'aquesta obra, ni és completa, ni segueix un criteri homogeni respecte a tots els tributs cedits, especialment, respecte a l'IEPPF.

La situació era força diferent a l'EAC del 32, en el qual la recaptació era duta a terme per la Generalitat com a funció pròpia. Però és necessari recordar que el 1932 la Generalitat posseïa la

titularitat de la funció recaptadora de tots els tributs, *és a dir*, tant dels estatals com dels cedits, i corresponia a l'Estat únicament la facultat de reservar-se la gestió dels seus propis impostos (EAC 1932, art. 17); i que aquesta assumpció per la Generalitat de la funció recaptadora amb caràcter general no feia més que elevar a rang estatutari les competències que fins aquell moment havien correspost a les desaparegudes Diputacions provincials i que a partir d'aquell moment pertanyien a la Generalitat.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00010.sgm

Fragment de

Puig Salellas, J. M. (1988) "Notaries i registres" dins Institut d'estudis autonòmics (ed.) *Comentaris a l'Estatut d'Autonomia*, Barcelona, pàg. 773-774

I. ELS NOTARIS

1. Els nomenaments

A. L'Estatut

L'EAC de 1932 preveia la designació dels Notaris per la Generalitat mitjançant oposicions o concursos que convocaria ella mateixa de conformitat amb les lleis de l'Estat. Sobre aquesta base, per Decret de la Presidència de la Generalitat 7 juny 1933, va regular-se el corresponent traspàs de serveis i, més concretament, «la facultat de designar els Notaris que hagin de cobrir les vacants a Catalunya». Posteriorment el Departament de Justícia i Dret, per Decret 7 agost 1933, va establir el Reglament per a la designació de Notaris a Catalunya, amb sis capítols, relatius als concursos, a les oposicions lliures, a les oposicions entre Notaris, al nomenament i a la possessió dels Notaris i a la Secció del Notariat integrada en el Departament.

Certament, el text del 1979 no és idèntic i, concretament, l'actual EAC 24 substitueix el concepte de «designació» pel de «nomenament» i no conté una referència expressa a la convocatòria de les oposicions i dels concursos per la Generalitat.

Però el fet no podia ésser rellevant si es feia una interpretació correcta, només jurídica, del text estatutari. Concretament, prenent com a referència els elements d'interpretació que ens dóna CC3:

a. Si ens atenim al sentit propi de les paraules, segons el Diccionari de la Reial Acadèmia (que és punt de referència obligat, car el text inicial de l'Estatut, llei orgànica de l'Estat, és el redactat en castellà), nomenament vol dir tant com, «acción y efecto de nombrar» i nomenar és igual a «elegir o señalar a uno para cargo, empleo u otra cosa», *és a dir*, tot el procés de designació.

b. Si ens atenim al context, és evident que una sèrie de referències de l'article 24 només assoleixen sentit si es parteix del control per la Generalitat de tot el procés. Aquest és el cas de la referència a la necessitat que els nomenaments es facin d'acord amb la legislació estatal (precaució absurda en unes proves controlades precisament per l'Estat) o a l'existència de requisits com el d'admissió en igualtat de condicions, independentment de si l'exercici de la professió té lloc dins o fora de Catalunya, i el refús de l'excepció de naturalesa o veïnatge. A part d'això, és evident que només en l'àmbit d'un procés especial de selecció podrà ponderar-se degudament l'especialització en el dret català, que és mèrit preferent en el text vigent.

c. Si ens atenim als antecedents històrics, queda ja al·ludida quina fou la situació creada el 1932 i cal tenir en compte, aleshores, que l'autonomia de 1979 és qualificada per l'exposició de motius de

l'Estatut, en el seu primer paràgraf, de recobriment de les institucions d'autogovern.

d. Si prenem com a referència els precedents legislatius, caldrà senzillament superar aquella substitució del concepte de «designació» pel de «nomenament», que és irrellevant, car l'abast d'aquest últim, com hem vist, és més que suficient, molt similar d'altra banda al d'aquell («acción y efecto de designar una persona o cosa para cierto fin»), i l'eliminació a la referència de la convocatòria per la Generalitat no hauria de tenir major transcendència, atès allò que s'ha dit, especialment a les lletres a) i b).

e. Si, finalment, ens fixem en la realitat social del temps, és inqüestionable que el canvi estructural de l'Estat que implica la Constitució de 1978 i ben clarament al seu article 2, i tot l'esforç, a més, que suposa la discussió d'un Estatut d'Autonomia, amb la seva aprovació com a llei orgànica, fa absurd que l'al·lusió estatutària al nomenament dels Notaris quedi al final reduïda a l'ordre de publicació en el DOGC d'una llista d'aprovats, tramesa des de Madrid, com pretén, segons que veurem tot seguit, el TC.

És a dir, amb els diferents elements d'interpretació proposats per CC3, resulta evident que Catalunya havia assolit competència per controlar (d'acord amb les lleis de l'Estat) tot el procediment de designació de Notaris. És clar que, en no produir-se un trencament del cos notarial, això comportava la necessitat de reformar la normativa reglamentària vigent, amb establiment de les corresponents coordinacions. La comesa no era difícil, car, en 1979, l'organització de les oposicions d'ingrés al notariat preveia com a regla general la distribució col·legial i el territori del Col·legi de Notaris de Barcelona coincideix amb el de Catalunya; d'altra banda, hi havia el precedent de la normativa republicana i calia només concretar les funcions a assumir per les Comunitats Autònomes que hi tenien competència i relacionar-les per mitjà de la Direcció General dels Registres i del Notariat (DGRN).

Corpus IULA; Àrea dret, document d00071.sgm

EAP01

DIARI AVUI

Esports

El Reial Madrid, finalista a la Copa del Rei

Els blancs van superar el Barça a la primera part i van sentenciar al minut 82.

Amb Rocha expulsat, els blau-grana no van aprofitar les ocasions, inclòs un penal.

FC BARCELONA REIAL MADRID.

Toni Brosa

BARCELONA

Més d'un va comentar a principis de setmana que el Madrid podria prendre's el partit de Copa del Rei no tan seriosament com la gens fàcil darrera jornada de Lliga que l'espera d'aquí a tres dies a Tenerife. El conjunt madridista, però, va demostrar ahir que la seva ambició a la Copa és almenys tan gran com a la Lliga, i es va classificar per a la final de la competició superant el Barça en joc i derrotant-lo per 1-2 al Camp Nou.

El transcendental partit de diumenge a Tenerife havia fet pensar que Benito Floro podria pensar a reservar alguns homes. I, efectivament, Butragueño i Lasa, titulars actualment a l'equip blanc, es van quedar a Madrid. Podria fins i tot semblar raonable renunciar a una Copa que es presentava dura i difícil amb l'1-1 del partit d'anada, per assegurar-se la plenitud de forces per recuperar una Lliga que no ha guanyat el Madrid els últims dos anys. Però, d'això, res de res.

El Madrid actual no és l'equip poruc de la temporada passada. No va líder de la Lliga per casualitat. La mentalitat dels seus homes és agressiva. Ho volien tot, la Lliga i també la Copa. No podien entregar una competició sense posar totes les dificultats. I encara menys contra el màxim rival, contra el Barça.

Un Madrid ambicions

I no van trigar gens, tots els presents al Camp Nou, a comprovar que el Madrid d'ahir venia a totes. Tant com els dos minuts que va trigar Rocha a fer la primera de les seves entrades violentes sobre Støitxkov. Una d'aquelles que també han servit per fer-lo famós a la Lliga espanyola. Va ser la primera situació significada del partit, que tindria continuïtat més tard, perquè una segona targeta groga, endarrerida pels ulls grossos de l'àrbitre en una altra acció punible, va provocar l'expulsió del brasiler al minut 34 de joc.

Però no només per la duresa de Rocha es van veure les intencions dels homes de Floro.

El Madrid va pressionar molt bé la sortida de pilota del Barça, no va permetre als blau-grana pilotejar com ho fan habitualment al mig del camp i va sortir al contratac amb un perill evident. *En altres paraules*, el Madrid no va renunciar a res. I el premi al seu joc va ser el penal que al minut 23 va servir perquè Míchel posés el seu equip per davant. El Barça, fins aquell moment, només havia fet dos xuts a porta (mins. 2 i 18), tots dos de Koeman de falta, i una centrada de la mort de Salinas (min. 20) amb perill que va atrapar Buyo. I, després del gol madridista, la reacció blau-grana va ser tan descontrolada que va posar en safata de plata al seu rival continuar fent demostracions d'ambició.

La sentència de l'eliminatòria va planar sobre el Camp Nou al llarg de cinc minuts trepidants «entre el 28 i el 32», en què els blancs van tenir tres ocasions de fer el 0-2. La primera, un xut de Hierro des del punt de penal que va ensopegar amb la cama d'un defensa quan ja anava cap a la porteria (min. 28). La segona, quan Alfonso va arribar sol davant Zubizarreta i aquest va fer una gran aturada evitant el gol (min. 29). I la tercera, en un xut des de la frontal de Míchel que un altre cop Zubizarreta va desviar amb la punta dels dits.

Entremig, la jugada més positiva del Barça en tota la primera part la va protagonitzar Stòitxkov, que va agafar la pilota al mig del camp, va superar tres rivals i es va plantar a l'àrea petita, però el seu xut el va parar Buyo.

Entre aquesta jugada i l'expulsió de Rocha, que va arribar tot seguit, van renéixer les esperances a la parròquia blau-grana, però el Madrid, molt ben posat sobre el terreny de joc, no va perdre la compostura, va continuar dominant el ritme del partit i el Barça, amb menys ordre que el rival, va continuar sense crear perill.

Va ser avançat el segon temps quan el conjunt blau-grana va tenir la seva oportunitat. Després d'un gol ben anul·lat a Begiristain per fora de joc, Salinas va xutar amb molt perill al lateral de la porteria de Buyo. Al minut 20, Koeman va estavellar al travessar una falta directa des del lateral de l'àrea. I, al 24, la més clara de totes, un penal de Hierro a Stòitxkov que Koeman va llançar a l'estil Neeskens un altre cop al travessar. Era el primer penal que fallava l'holandès en tota la temporada.

El Barça ho intentava, tenia ocasions i havia aconseguit finalment embotellar el seu rival, que a poc a poc es limitava a allunyar pilotes com bonament podia. Però els blau-grana no van tenir ni la sort ni l'encert de convertir les oportunitats, i els blancs van saber defensar-se sense caure en la desesperació i sí que van aprofitar la seva oportunitat de sentenciar. Zamorano va ser el botxí.

Els pocs minuts que restaven (8) van servir per veure el golàs que va aconseguir Laudrup amb un xut des de fora l'àrea que va entrar imparable per l'escaire de la porteria de Buyo. Una jugada ja inútil, perquè el Madrid havia demostrat en els 87 minuts anteriors que era un just finalista de la Copa del Rei i, de passada, que la seva línia de joc apunta també a l'èxit a la Lliga.

© 17/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus Ceca

DIARI AVUI

Opinió

L'espiral

Toni Brosa

La història va començar quan un grup d'aficionats marxosos es destacava per animar constantment el seu equip. Després, aquests grups van aglutinar els elements més radicals de les aficions, van adoptar símbols, es van «armar» i van incorporar subjectes externs al futbol atrets per l'aparador i la impunitat que aquest li porporcionava.

La violència es va prodigar, però els clubs no van veure un perill gran ni imminent. Uns van ignorar aquests grups, altres els van justificar i alguns, en major o menor grau, els van potenciar, finançant-los o facilitant les seves activitats. En algun cas (Reial Madrid), els jugadors van entrar en el joc, col·laborant econòmicament amb els aficionats, premiant el seu suport.

Però l'espiral de la violència gira imparable i sense control. I ara resulta que un jugador, Martín Vázquez, va començar per ser increpat, després insultat i fins i tot va estar a punt de ser agredit per un motiu: és l'únic de la plantilla madridista que no «col·labora» amb els Ultrasur. *En altres paraules*, el premi ha passat a ser una mena d'impost revolucionari.

El següent pas podria tenir moltes versions: un cotxe destrossat, una amenaça telefònica, un anònim que digués: "O pagues o et trenquem una cama." I el següent, que els jugadors paguessin per protegir els seus béns, la seva integritat física o la dels seus familiars. I el següent, que els grups formessin una màfia. I el següent..., això ja és matèria per a una novel·la de ciència ficció. O potser no?

De tota manera, és tranquil·litzador veure com Ramón Mendoza, un dels presidents que donaven suport a aquests grups, s'ha mostrat preocupat, perquè "segons diu" hi ha membres de la penya Ultrasur que no obeeixen res i no es guien per instints esportius. Ha estat tot un descobriment.

© 28/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus Ceca

EAP03

DIARI AVUI

Opinió

El vot per autonomies: Andalusia

La llista de Guerra a Sevilla obté el millor resultat socialista.

Ricardo Acosta

SEVILLA

L'estabilitat, tot i algunes variacions de fons, domina el panorama electoral andalús després del 6-J. La comunitat que més diputats aporta al Congrés, ha tornat a apostar pel PSOE, que revalida la majoria absoluta superant el 50 per cent dels sufragis. Els socialistes s'imposen al PP a les vuit circumscripcions. No obstant, registren una davallada de 42 a 37 escons, mentre que els populars puguen de 12 a 20. IU-CA compensa les pèrdues del PSOE en baixar de 5 a 4 diputats i el PA pateix un sorollós fracàs «perd els dos escons que tenia». El seu competidor, el PAP de Pedro Pacheco, no obté tampoc representació.

Les sensibles modificacions en les tendències, no permeten albirar en cap cas que es produeixi un tomb electoral. Els analistes coincideixen que el transvasament d'escons del PSOE al PP prové d'un alt percentatge d'electors sense ideologia definida, que decideix en funció de la conjuntura electoral del moment. *En altres paraules*, són uns vots que poden passar de nou als socialistes als següents comicis.

El PSOE, que ha incrementat els seus vots respecte dels resultats del 1989 en 325.000, perd 5 escons a raó d'un per les circumscripcions d'Almeria, Cadis, Còrdova, Huelva i Màlaga. Mantenen el nombre de diputats a Granada, Jaén i Sevilla, on la llista encapçalada pel vice-secretari general del PSOE, Alfonso Guerra obté el major percentatge de vot socialista del conjunt de l'Estat: un 56,03 per cent sobre el 54,42 del 1989. Javier Arenas, coordinador de la campanya electoral del PP, que competia amb Guerra com a cap de llista conservador a Sevilla, s'ha hagut de conformar a incrementar de 2 a 3 els diputats populars en aquesta circumscripció.

Al PP d'Andalusia no s'amaga la satisfacció malgrat el fet que José María Aznar no hagi aconseguit accedir a La Moncloa. "S'han complert les millors expectatives", afirmen al PP andalús, en analitzar l'increment de 12 a 20 escons. Els populars han augmentat el seu nombre d'actes de diputats a totes les províncies d'aquesta comunitat a excepció de Jaén. Igualment significativa ha estat la pujada del vot pel PP a les ciutats, que ha superat el PSOE a Almeria, Cadis, Granada i Jaén. L'electorat urbà es distancia dels socialistes i s'acosta als conservadors.

Izquierda Unida-Convocatoria por Andalusia (IU-CA), filla política de Julio Anguita i embrió originari del projecte estatal d'IU ha vist com, malgrat enregistrar una lleugera pujada en el nombre de

vots rebut, s'ha estancat en el 12 per cent i ha perdut un escó, passant dels 5 de 1989 als 4 de 1993. El creixement del cens i l'aplicació de la llei d'Hondt són els responsables més directes de l'acta perduda.

Fonts de coalició d'esquerres afegixen que en els resultats també ha influït el «peatge» del vot útil, capitalitzat pel PSOE i l'absència a la campanya de Julio Anguita, a conseqüència de l'infart de miocardi que va patir. En el municipi sevillà de Marinaleda, IU aconseguix el seu més alt percentatge estatal: un 66% dels sufragis emesos.

El Partit Andalusista (PA), d'Alejandro Rojas Marcos, ha perdut més de 100.000 vots pel que fa als comicis de 1989. La seva escissió, el Partit Andalus de Progrés (PAP), que lidera Pedro Pacheco ha sumat pocs més de 43.000 a tota la comunitat. Els nacionalistes han patit un vot de càstig per les seves disputes internes i pels personalismes visceralment enfrontats de Rojas Marcos i Pacheco. Això ha portat el PA a perdre els dos escons que tenia al Congrés. El PAP no ha assolit ni tan sols l'1 per cent dels vots a moltes províncies. A Almeria, Granada, Jaén, Màlaga i Sevilla l'han superats el CDS o els Verds.

Per últim, el Grup Independent Liberal (GIL) del controvertit alcalde de Marbella, Jesús Gil y Gil, que només concorria per aquesta comunitat, va recollir 16.381 vots, cosa que evidencia un estrepitós fracàs.

La foto fixa del 6-J a Andalusia té el seu resum en alguns titulars de la premsa d'aquesta comunitat: "El vot captiu andalus va donar la victòria al PSOE"; "Andalusia segueix sent el pedestal en el qual el PSOE basa el seu triomf"; "La majoria del PSOE i la pujada del PP, eixos de la nova situació política andalus"; "Ressuscitar d'èxit"; "Temps de Canvi"; "Mitja Andalusia va votar PSOE"» o« "Andalusia segueix sent bastió socialista".

© 14/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus Ceca

Fragment de

Marimon, R i Calsamiglia, X. (1991) *Invitació a la teoria econòmica*, Barcelona: Ariel.

6.1 Requeriments per a assignacions equitatives

En aquest apartat ens restringirem a la classe d'economies clàssiques. El segon teorema del benestar estableix que tot òptim de Pareto es pot assolir com a equilibri competitiu si es redistribueixen els recursos inicials. Per a assolir assignacions justes serà necessari, en general, redistribuir els recursos inicials. El problema és com fer-ho de manera descentralitzada. En el mecanisme competitiu els agents comuniquen els seus excessos de demanda o intercanvis desitjats, però mai no és possible esbrinar a partir dels missatges emesos quins són els recursos totals en l'economia. Fent servir les tècniques anteriorment descrites, es demostra que no fa falta molta informació addicional per a poder fer descentralitzadament les redistribucions necessàries per assolir una assignació que no tan sols sigui Pareto-òptima, sinó també equitativa en el sentit que cada agent prefereix l'assignació que li correspon a l'assignació de qualsevol altre agent. *En altres paraules*, cap agent no té enveja de la situació d'un altre. De fet, l'aplicació del criteri d'equitat no fa augmentar molt els requeriments informacionals del mecanisme competitiu: tot agent ha de comunicar una variable addicional que, en el mecanisme proposat, és el nivell de renda. Amb aquest increment moderat de la capacitat del canal de comunicació, es pot realitzar una correspondència d'optimalitat molt més ambiciosa que la de Pareto. Es construeix un mecanisme que redistribueix la renda igualitàriament (sense necessitat d'esbrinar els recursos totals) que és equitatiu i eficient, tan des del punt de vista assignatiu com des de l'informacional. De fet es demostra que és l'únic mecanisme informacionalment eficient.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00045.sgm

DIARI AVUI

Editorial

El vot per autonomies: Andalusia

Pacte és contingut

En els últims dies, la curiositat dels mitjans de comunicació i en general de la ciutadania sembla concentrada en les fórmules político-aritmètiques per construir majories en la pròxima legislatura. *En altres paraules*, en les expectatives de pactes. És natural, si es pensa que l'absència de majories absolutes exigirà aquesta construcció inèdita i alguna mena de diàleg entre les diverses formacions polítiques. Però aquesta curiositat natural pot distorsionar fins a un cert punt la percepció de l'actual realitat política: pot semblar que estem en un període en què el més important és fer sumes d'escons i dissenyar fórmules de relació entre forces polítiques, en forma de pactes puntuals, coalicions o pactes globals. Però els pactes, en política, no són el fonament d'un procés, sinó la teulada. Pactar o deixar de pactar no és un objectiu polític, o no ho hauria de ser per a ningú. En última instància, només ho és per a aquells qui es poguessin plantejar la política com un camí cap a l'exercici del poder, al marge dels continguts. Però la política, per als partits amb ideologia, amb una concepció del món i amb unes prioritats, no és tan sols una cursa cap al poder. La política és el camí per portar a terme unes idees i unes prioritats, per afavorir unes concepcions, per realitzar un programa. I això, en funció de la realitat de cada moment, es pot servir de moltes maneres. A partir d'un programa es pot arribar a situacions de pacte si es té la seguretat que la pròpia visió de les coses tenirà d'una manera suficient l'acció de govern, si hi ha garanties de portar a terme propostes que es consideren bàsiques per a la societat. Si això no es produeix, la millor manera de servir els propis fonaments ideològics i polítics pot ser perfectament practicar l'oposició constructiva. Per tant, la qüestió no és pactar o no pactar. No és ni tan sols veure a canvi de què es pacta. La qüestió és el contingut del propi programa, en el sentit més ampli del terme, en el sentit gairebé de constitució ideològica de cada partit.

Convergència i Unió, que apareix a hores d'ara en el centre de la curiositat mediàtica i ciutadana sobre els pactes del futur, ha rebut en aquestes eleccions el vot de molts ciutadans de Catalunya i l'ha rebut pel seu programa. No l'ha rebut per pactar o per deixar de pactar. No l'ha rebut per ajudar el PSOE o per oposar-s'hi per sistema. CiU va presentar al conjunt dels ciutadans de Catalunya unes propostes de política econòmica i de política autonòmica «també de tots els altres aspectes, com tots els partits, però essencialment d'aquestes dues àrees» que molta gent va votar. Aquests electors tenen ara el dret d'esperar que CiU administri els seus vots de la manera que aquestes propostes es portin a terme en la màxima mesura possible i, en cas que no s'hi portin d'una manera suficient, el dret a esperar que els seus vots serveixin per criticar-ho des de l'oposició. En cap cas, això és evident, els vots poden fer-se servir per portar a terme un programa radicalment diferent del que va ser votat, del que es presentava per demanar el suport popular.

És evident que CiU, per la seva ideologia, no pot donar suport «no té dret a donar suport, si es vol dir així» a una política restrictiva de l'autonomia o a una política econòmica en una direcció inversa a la

que proposa. I és evident que si CiU té els instruments per forçar una millor política econòmica o autonòmica «millor des de la seva perspectiva» té l'obligació d'utilitzar-los. Però el centre del debat, com és evident, és la política econòmica i l'autonòmica i només a partir d'aquí, d'aquest fonament, es pot parlar de la teulada: de si hi ha o no hi ha pacte, i amb quines fórmules. Pactar per pactar és un esport inútil. No pactar per no pactar, un abandó de responsabilitats. Del que es tracta és de parlar primer de continguts, de polítiques, de mesures, i només a partir d'aquí parlar dels instruments per realitzar-ho. I és això el que hauria de fer decidir entre el pacte i l'oposició.

© 10/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus Ceca

EAP06

Fragment de

Ferreiro Lapatza, J. J. (1988) *Finances de la Generalitat*, dins *Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia*, vol III, Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms.

El sistema de separació pot suposar, a més, un greu obstacle per a la correcta aplicació dels recursos públics disponibles a les necessitats a què, en cada moment, és necessari atendre. En efecte, el sistema de separació suposa una afectació a priori de determinats recursos públics a determinades necessitats. Els impostos que pertanyen a l'Estat estan afectats a sufragar les despeses que suposi el desenvolupament de les activitats que l'Estat ha de realitzar. Estan afectats a cobrir les necessitats que tals activitats de l'Estat tendeixin a satisfer. Els impostos que pertanyen als territoris autònoms estan afectats a cobrir les necessitats d'aquests. Però les necessitats de l'Estat i dels territoris autònoms poden evolucionar de forma diferent. És probable que en una societat industrial avançada les necessitats de l'Estat, responsable de serveis comuns indispensables, responsable màxim de l'estabilitat i desenvolupament econòmic necessaris, responsable de la igualació del nivell de vida en tot el territori, augmentin més ràpidament que les dels territoris autònoms.

També és possible que l'atribució de competències cada vegada més nombroses i més intenses als territoris autònoms generi el fenomen contrari. En qualsevol cas el sistema de separació introdueix un factor de rigidesa importància, ja que els recursos separats de l'Estat i dels territoris autònoms continuaran essent els mateixos, insensibles al canvi experimentat, impeding d'aquesta manera, que la totalitat dels recursos públics es destinin a finançar, immediatament, les necessitats públiques de l'Estat i dels territoris autònoms segons l'escala de preferències que en cada moment es consideri més convenient adaptar.

D'altra banda, a més, el sistema pur de separació multiplica la burocràcia i encareix l'administració. Les diferents administracions financeres territorials i l'Administració de l'Estat central han de realitzar cada una per la seva banda, ja que els impostos són diferents, les tasques d'inspecció i liquidació dels impostos que han de pagar els ciutadans i empreses, de vegades amb activitats esteses a tot el territori nacional. Tots ells han de realitzar les tasques que podria realitzar una sola Administració, la de l'Estat central, amb economia evident de mitjans, amb major eficàcia, car el ciutadà estaria subjecte a la seva actuació a tot el territori nacional, i amb menys molèsties per al contribuent, que solament, en qualsevol cas, encara que les seves activitats s'estenguin a diverses zones, s'ha d'entendre amb una sola Administració.

En altres paraules, la pressió fiscal indirecta ha de ser també més baixa si només existeix una Administració financera estesa a tot el territori nacional.

L'existència de diferents sistemes tributaris en els diferents territoris determina, amb tota probabilitat, una més gran facilitat per a evasions i sobreimposició i significa una contínua font de disputes entre els territoris i l'Estat i entre els territoris entre si.

L'existència de diferents sistemes tributaris accentua forçosament el desordre administratiu i legislatiu

dins del camp tributari. El Dret financer, ja difícilment en tot cas, simplificable, pot així complicar-se fortament.

Per últim, el sistema de separació afegeix dificultats addicionals a la realització d'una política econòmica coherent. De res no val que l'Estat augmenti, per exemple, l'Impost sobre la Renda, si així ho creu convenient en un moment d'inflació, si els diferents territoris decideixen, el mateix any, reduir l'Impost de Societats. De res no val que l'Estat, si així ho creu convenient, practiqui una política pressupostària d'austeritat, si els diferents territoris decideixen, alhora, dur a terme, a través de llurs decisions pressupostàries, una política d'expansió. L'eficàcia de les accions de l'Estat es veuria, encara més, en entredit. L'intervencionisme econòmic dels Estats actuals no afavoreix, certament, si hom vol que siguin quelcom més que meres paraules, el sistema que estem comentant.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00010.sgm

EAP07

Fragment de

Barber, Ll. (1992) *Curs d'Introducció a l'Economia, vol II, L'escola neoclàssica, Keynes i Schumpeter*, Bellaterra: Publicacions de la UAB.

La funció de demanda d'un mercat

Manifestats els paranys que amaga la simple funció, taula o corba de demanda d'un sol individu, passem a la demanda d'un grup de persones o d'un mercat gran. Deixem-nos guiar una altra vegada per la mà, dura i madura, de Marshall:

En els mercats grans [...], les peculiaritats en les apetències dels individus es com pensaran l'una amb l'altra en una gradació comparativament regular de la demanda total. Cada caiguda, per més petita que sigui, en el preu d'un bé d'ús general, farà que, si la resta de coses queda igual, augmenti la xifra total de vendes del bé. [...]

La demanda total en un lloc de, posem-hi, te és la suma de les demandes de tots els individus que són allà. Alguns seran més rics i altres més pobres que el consumidor individual que abans hem esmentat; a alguns el te els agradarà més i a altres menys que a ell. Suposem que hi ha en aquell lloc un milió de compradors de te i que el seu consum mitjà és igual al seu per a cada un dels preus. Per tant, la demanda d'aquell lloc es representa per la mateixa llista de preus com abans, si escrivim un milió de lliures de te per comptes d'una lliura.

Aquesta demanda total donarà, doncs, lloc a una taula, funció i corba similars a les de les demandes individuals i que, com elles, seguirà la llei de la demanda:

Com més gran sigui la quantitat a vendre, més petit ha de ser el preu al qual s'oferirà per tal de poder trobar compradors; *en altres paraules*, la quantitat demandada creix amb una caiguda en el preu i disminueix amb una puja del preu. No hi una relació uniforme entre la caiguda en el preu i l'increment de la demanda.

En passar de les demandes individuals a la demanda agregada es perd, ens adverteix Marshall, aquella propietat que havien posat en relleu els primers marginalistes amb la llei de les utilitats marginals ponderades:

El preu mesurarà la utilitat marginal del bé per a cada consumidor individualment: però no podem dir que el preu mesuri la utilitat marginal en general, perquè les apetències i circumstàncies de gent diferent és diferent.

Aquest darrer punt el veurem millor més endavant, quan expliquem la racionalització utilitarista de la demanda. Passem ara, amb Marshall, a parlar de l'oferta.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00038.sgm

DIARI AVUI

Editorial

Cap a l'economia productiva

No deixa de ser una brillant paradoxa que el govern del PSOE apliqui, en la seva hora més baixa, la mateixa mesura que va aprovar en el moment d'accedir a la Moncloa: devaluar la pesseta un 8%. En la primera ocasió, a principis de novembre de l'any 1982, l'objectiu era guanyar competitivitat. En la segona, les autoritats monetàries intentaven evitar l'alarmant evaporació de les reserves del Banc d'Espanya per l'efecte combinat de l'atac dels especuladors i del compromís, adquirit en entrar al Sistema Monetari Europeu (SME), de sostenir la moneda dins d'una banda de fluctuació del 6%. Això passava dijous passat. El mateix dia es van conèixer les dades de l'atur del primer trimestre i la inflació de l'abril. A més, el Banc d'Espanya va anunciar una baixa d'un 1,5 punts del preu del diner. La concentració d'aquestes notícies en un mateix dia van crear l'aparença que l'economia espanyola està naufragant. Tot i que la situació és crítica, com demostra el constant augment de l'atur, el dijous no va ser tan negre com alguns observadors perspicaços van dir.

Per exemple: no va ser un dijous negre per a l'empresari que tenia dificultats per exportar la seva mercaderia per causa de l'artificial fortalesa de la pesseta, ni per al propietari d'empreses turístiques, que veia com l'afluència de visitants disminuïa perquè els preus relatius espanyols o catalans eren comparativament massa elevats. Tampoc ho va ser per a l'empresari que no gosava demanar un crèdit per ampliar el negoci, o per al consumidor que està pagant un crèdit d'interès variable. Tant la devaluació com la baixa dels tipus d'interès eren mesures reclamades per activa i passiva des de feia temps. I s'han aplicat per sorpresa, com és lògic. Pel que fa a l'atur, la difusió dijous de les dades negatives del primer trimestre va ser circumstancial. De fet, l'INE havia anunciat que les dades se sabrien entre dimarts i dijous. Els 253.140 aturats més no es van generar dijous, sinó al llarg de tot el primer trimestre. L'únic resultat inesperat va ser la inflació, perquè en un moment de crisi com l'actual els preus haurien de pujar molt menys. L'evolució de l'IPC mostra de nou la urgència d'iniciar una reforma estructural de l'economia. *En altres paraules:* el conjunt de dades de dijous passat demostren que amb la devaluació i la baixa de tipus d'interès en un 1,5 punts no n'hi ha prou per reactivar l'economia.

El dijous va ser negre per a una determinada política econòmica, per a una determinada àrea del PSOE, encara que per primer cop en molts mesos, el govern central va fer la sensació de prendre les mesures adients, al marge de les conseqüències electorals. Les directrius que Solchaga va imposar i mantenir amb mà de ferro s'han devaluat a un ritme molt més viu que el de la mateixa pesseta (un 19 per cent nominal en uns nou mesos). L'equip econòmic del govern central havia apostat per una política monetarista i per l'economia financera, sense voler sentir les veus que des de feia anys li advertien (sobretot des de Catalunya) l'error d'una conducta que afavoria la cultura de l'enriquiment ràpid i especulatiu i perjudicava la productiva, és a dir, la que genera béns i serveis tangibles.

Però, com s'ha apuntat abans, amb la devaluació i la baixada dels tipus no n'hi ha prou. Aquestes

mesures puntuals i necessàries no poden fer oblidar que l'economia espanyola i catalana tenen uns desajustaments perpetus que obliguen a fer una reforma estructural. S'ha de reduir el dèficit públic i la inflació. Això només es pot aconseguir moderant la despesa i controlant els salaris. La necessitat d'aquesta política d'ajustament és òbvia. Amb les dues devaluacions anteriors a la de dijous no n'hi hagut prou perquè les empreses es recuperin i es generin llocs de treball. El govern que surti de les urnes el 6 de juny haurà d'emprendre una feina cabdal. Redreçar l'economia exigeix un nou gran pacte social en què totes les parts cedeixin en favor de la recuperació. Mai com ara queda tan clar que els interessos generals estan per sobre dels particulars.

© 16/05/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus Ceca

EAP09

Fragment de

Barber, Ll. (1991) *Curs d'Introducció a l'Economia, vol I, L'escola clàssica*, Bellaterra: Publicacions de la UAB.

Els mètodes

A falta d'instrument adient, el segle XIX, que va veure la Revolució Mecànica, va emprar com a procediment per fer ciència el mètode apriorístic. Aquest consistia a fixar uns principis o axiomes tan evidents que no semblessin discutibles i anar-los combinant amb les regles de la lògica per deduir-ne teoremes incontestables. La incontestabilitat dels teoremes raia en l'evidència dels principis i no tenia res a veure amb la seva adequació envers el món real. Aquest mètode, descrit per John Stuart Mill, va permetre els avanços de la Física Clàssica. Aquesta era considerada aleshores com la ciència per excel·lència. I el millor que podien fer les altres ciències, encara que com l'Economia poguessin ser titllades de ciències socials, era acostar-se al patró científic de la Física. Ricardo i Stuart Mill ho creien així, i aplicaven el mètode apriorístic a l'hora de construir els seus principis d'Economia.

Però la situació va canviar radicalment quan, en els anys 20 del nostre segle, les investigacions de l'Escola de Copenhaguen va produir una branca herètica de la Física, denominada Mecànica Quàntica. Vejam si sabré transmetre els meus escassos coneixements sobre el tema. A la Mecànica Quàntica, a diferència de la Física Clàssica, els comportaments a nivell microfísic són impossibles de precisar amb certesa, ja que la seva observació introdueix elements de distorsió. I l'investigador no pot arribar a un coneixement determinat de tot el que pretén: si vol seguir la pista d'un dels quanta perdrà altres possibilitats de mesurament. La referència completa de tot el que passa en el món microfísic es perd. Només és possible tenir una idea de conjunt en termes probabilístics. És el principi d'indeterminació de Heisenberg, encara que molt mal explicat perquè escric això sense recórrer a cap dels meus amics físics. D'altra banda, tenim que Einstein, amb la Teoria de la Relativitat, havia contribuït també a enfonsar els patrons deterministes de la Física Clàssica. A conseqüència de tot això, es confirma la unitat de la ciència en el sentit que les ciències naturals i les ciències socials són arbres del mateix bosc. Perd aquesta conclusió s'ha tret, no perquè les ciències socials s'hagin fet tan deterministes com les naturals, tal com es pretenia en el segle passat, sinó perquè les ciències naturals han esdevingut tan estocàstiques com les socials.

Mentre es donaven aquestes revolucions a la Física també se'n va donar una a la Filosofia de la Ciència, que naturalment no podia contemplar impassible aquests canvis de paisatge. La va portar el Cercle de Viena i se'n va dir positivisme lògic. En la seva primera etapa (1910-1930) amb H. Hahn, Otto Neurath, M. Schlick, Rudolf Carnap, es va treure una posició tan pura que comportava l'enderrocament de quasi tota la ciència anterior. Aquesta posició, per a les ciències empíriques, consistia a admetre com a científiques només aquelles proposicions que es poguessin copsar amb els sentits.

Com Sant Tomàs, per creure calia tocar. Qualsevol terme teòric dins d'una ciència empírica era considerat acientífic.

I com que la ciència tradicional estava farcida d'elements teòrics -àtom, ona, valència, punt, etc. -calia tornar a començar de zero.

Com que, de totes maneres, la ciència empírica fins llavors acumulada podia ser força útil, calgué suavitzar les posicions. I això fou el que va fer Rudolf Carnap passant cap a una posició menys aferrissada: el neopositivisme lògic. Aquesta posició consisteix a afirmar que, si bé la contrastació dels teoremes de les ciències empíriques és fonamental per conèixer el seu grau d'adequació al món real, en canvi, en el procés d'elaboració d'aquests teoremes es poden utilitzar termes teòrics. La justificació de l'ús d'aquests termes teòrics no rau en la seva bellesa formal o estètica, sinó en la seva capacitat instrumental: un conjunt de termes teòrics serà acceptable si els teoremes que se'n desprenen són contrastables amb el món real o, *en altres paraules*, són reduïbles de manera que els resultats permetin la contrastació. El neopositivisme considera, doncs, fonamental el recurs a la contrastació, el que Carnap deia "grau de confirmació" d'una teoria. Afortunadament per a Carnap, l'estat de la Inferència Estadística en els anys 40 va permetre que això de parlar de "grau de confirmació" no quedés en paper mullat.

L'esquema de Carnap, que es coneix amb el nom de "mètode hipotètic-deductiu" uneix indissolublement els procediments inductiu i deductiu de la manera que ve simbolitzada en el diagrama següent.

figura II.1

Corpus IULA; Àrea economia, document e00037.sgm

EAP10

Fragment de

Barber, Ll. (1991) *Curs d'Introducció a l'Economia, vol I, L'escola clàssica*, Bellaterra: Publicacions de la UAB.

El mètode hipotètico-deductiu.

(figura)

El diagrama pretén suggerir el següent:

A l'entorn de les persones es produeix una gran quantitat de fenòmens que poden ser observats i quantificats en dades concretes, a vegades amb dificultats. La contemplació d'aquestes dades excita la imaginació dels investigadors científics i d'aquesta excitació en surt -no se sap ben bé com- un conjunt de principis indemostrables que juguen el paper d'axiomes. Aquests axiomes estableixen unes relacions precises entre conceptes teòrics, conceptes que es defineixen amb fins instrumentals. Els axiomes es combinen segons les operacions de la lògica formal i per la via d'aquestes combinacions s'obtenen teoremes. Per tal que els teoremes tinguin sentit convé que siguin contrastables amb el món empíric que intenten explicar, o dit *en altres paraules*, convé que els conceptes teòrics utilitzats siguin reduïbles a proposicions empíricament contrastables.

Llavors ve la fase important des del punt de vista neopositivista: la fase de la contrastació dels teoremes a través de dades recollides del món empíric mitjançant el llenguatge observacional. Això es fa utilitzant les tècniques de contrastació d'hipòtesis que ens ensenya la Inferència Estadística i que consisteixen a agafar mostres i a través de l'anàlisi de les mostres inferir la refutació o acceptació de la hipòtesi de partida.

Aquesta fase de contrastació la veu Carnap en un sentit positiu, com a grau de confirmació. Si un teorema és suficientment confirmat per les dades recollides, el teorema s'accepta com a bo. I si no, caldrà tornar a començar el procés reformulant els axiomes inicials. Per tant, aquí ja no es tracta de justificar els teoremes per l'evidència dels axiomes de base, tal com es feia en el mètode apriorístic, sinó que es funciona a l'inrevés: els axiomes queden justificats pel grau de confirmació dels teoremes que produeixen.

En canvi, Popper, el flamant Premi Quasi-Nobel Català, després de tota una vida dedicada a resoldre el problema de la Inducció, conclou que mai no es pot arribar a acceptar definitivament la confirmació d'una teoria, ja que el món opera amb el principi pro reu:

El coneixement és acceptable (innocent) mentre no es Demostri que és fals (culpable). Les teòrics, diu Popper, són vàlides mentre no resultin *falsades* per les evidències empíriques. Dir que són acceptables o vàlides no significa que siguin vertaderes perquè les paraules ver, vertader, veritable són molt fortes i no s'apliquen a allò que eventualment pot resultar fals. Per tant, Popper s'apunta a l'escepticisme de Hume, aquell que diu que és impossible induir res veritable, que duri pels segles dels segles, però es

conforma amb anar tirant amb tot allò que encara no s'ha demostrat fals.

La qüestió de com es produeix el procés mitjançant el qual la ciència va avançant per la via d'aquesta dinàmica de *falsacions*, ens l'explica Thomas S. Kuhn, tot situant-se en el context de descobriment.

A la investigació científica es poden distingir les fases següents:

La fase d'investigació normal, en la qual es van afegint explicacions al voltant d'un cos teòric dominant que rep el nom de **paradigma**. Quan el *puzzle* que defineix el paradigma ja queda força completat, arriba la fase en que es troben peces que no quadren dins del *puzzle*. D'aquestes peces, se'n diuen **anomalies**. Amb el pas del temps els científics agafen el sentiment que aquestes anomalies són el descrèdit total per al paradigma dominant i que cal fer-hi quelcom. És la fase que es coneix amb el nom de **crisi** i que condueix a plantejar-se un nou paradigma que substitueixi l'anterior i que sigui capaç d'explicar no solament tot allò que explicava el paradigma vell sinó també les anomalies. Es tracta d'una fugida cap endavant, tal com va fer Einstein amb la Teoria de la Relativitat, que comprèn com a cas particular la Física Clàssica i és capaç d'explicar les anomalies que presentava l'òrbita de no sé quin planeta, diria que Mart.

Com que estem en un univers versàtil i canviant, amb una ciència que avança sense patrons metodològics que la frenin gaire, és natural que tot aquest esquema neopositivista, malgrat que sigui el que encara es pot considerar dominant, hagi aixecat crítiques.

Els principals autors crítics - Toulmin, Hanson, Feyerabend, entre altres- argumenten els punts febles següents:

1. Un concepte teòric depèn de tot un conjunt teòric. Quan es pretén comparar dues teories mitjançant el recurs a la contrastació empírica s'està fent un disbarat, perquè termes que porten els mateixos noms volen dir coses diferents. I no es poden barrejar pomes amb patates pel fet que a França en diguin pomes de terra.

2. La pretensió de poder refutar teories per la via d'observacions neutres és inassolible. No existeix això que se'n diu "una observació neutra": des del moment que les observacions les fa el científic a partir de les seves teories, es crea un efecte de contextualisme que trenca la neutralitat de qualsevol observació.

3. Es cau en el perill de convertir l'empirisme en una mena de metafísica dogmàtica. Imre Lakatos, un de tants hongaresos instal·lats a Anglaterra, critica la linealitat de l'esquema de Kuhn. Per a Lakatos la ciència representa la coexistència de **programes d'investigació** competitiu, dels quals és impossible dir quin és el millor. I aquests programes d'investigació es presenten com a successió de teories que es van afinant progressivament, en el sentit d'anar guanyant en precisió empírica.

Però l'avenç d'un programa no comporta l'extinció d'un altre. En cada moment històric hi ha un conjunt de programes d'investigació rellevants que cal tenir en compte. Per si encara no ho haviéu notat, cal que confessi que aquest esquema de Lakatos encaixa força amb la concepció del present curs.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00037.sgm

EAP11

Fragment de

Barber, Ll. (1991) *Curs d'Introducció a l'Economia, vol I, L'escola clàssica*, Bellaterra: Publicacions de la UAB.

LA TEORIA QUANTITATIVA DEL DINER I LA LLEI DE SAY

L'acceptació de la teoria quantitativa del diner condueix a acceptar la llei dels mercats de Say i viceversa. Intuïtivament sembla força clar: la teoria quantitativa del diner només accepta la demanda de diner per a transaccions i la llei de Say, en afirmar que «la moneda és un vel» en el sentit que els productes es canvien, a la fi, per productes, també acaba reduint la moneda a lubricant de transaccions. Veiem-ho, però, més formalment:

Sigui una economia de bescanvi de productes, sense moneda o amb una moneda exclusivament comptable que no s'usa per precaució o especulació. En aquesta economia, lògicament, el valor de les n mercaderies demandades serà idèntic al de les n mercaderies ofertes, és a dir: xxx , on pi és el preu de la mercaderia Xi , Di és la quantitat demandada i Si la quantitat oferta de l'esmentada mercaderia. Suposem ara que la mercaderia Xn s'usa exclusivament com a numerari. Com que l'anterior identitat també s'haurà de complir, tindrem que xxx .

En efecte, en ser necessàriament la demanda de numerari exactament igual al valor de l'oferta de les altres mercaderies i l'oferta de numerari igual al valor de la demanda de les altres mercaderies -atès el paper de lubricant de les transaccions que té el numerari- resultarà que tindrem alhora: xxx en els dos casos.

Llavors, si xxx , caldrà que xxx , o sigui un excés a la demanda de numerari representa un excés a l'oferta de mercaderies.

És la situació que es dona quan es vol augmentar l'estoc de diner no dedicat a transaccions que, tal i com assenyalava Stuart Mill, comporta que es demanin menys mercaderies de les que s'ofereixen. I si xxx serà necessari que xxx , és a dir que voler disminuir l'estoc de diner no dedicat a transaccions provoca excessos de demanda de les mercaderies.

Per tant, la llei dels mercats de Say *strictu sensu*, en pregonar la identitat entre oferta i demanda de les mercaderies -amb exclusió de la moneda-, és a dir, en establir que: xxx obliga que sigui xxx i, per consegüent, no contempla la possibilitat de provocar diferències entre els dos termes deguts a l'ús del diner per motius diferents al de transacció.

Tenim, doncs, que la teoria quantitativa del diner, en acceptar només la demanda de diner per a transaccions, implica l'acceptació de la llei de Say en el seu sentit restringit (és a dir, com a identitat a la qual s'arriba sense incloure el diner com a darrera mercaderia). Els economistes clàssics formulen un sistema coherent en acceptar simultàniament ambdues teories o, dit *en altres paraules*: per als clàssics, en haver acceptat la identitat de Say, havien d'acceptar també la teoria quantitativa del diner

per raons de coherència.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00037.sgm

DIARI AVUI

Polítiques lingüístiques i drets individuals

Vicenç Villatoro

En l'onada més recent de la perpètua polèmica lingüística sobre les relacions del català i el castellà a Catalunya s'ha introduït una visió nova que em sembla desencertada i enganyosa. Alguns dels sectors que consideren que el castellà està maltractat a Catalunya s'han situat al darrere de l'escut dels drets humans individuals. Vindrien a dir: la política lingüística que s'aplica a Catalunya és dolenta perquè no respecta el dret individual dels castellanoparlants a ser educats i a ser tractats per l'Administració en la seva pròpia llengua. En última instància, vindrien a dir, les llengües no són territorials, sinó personals -i, per tant, seria errat el concepte de llengua pròpia que fa servir l'Estatut- i els drets individuals tenen preeminència i són de caràcter universal, vàlids en qualsevol territori.

L'argument sona bé, però em sembla falaç. Realment, els qui l'utilitzen creuen que existeix un dret individual universal a ser educat i tractat per l'Administració en la pròpia llengua? Estarien disposats a defensar aquest dret en tots els casos? Perquè, de fet, si considerem que aquest dret existeix, voldria dir que si jo me'n vaig demà a viure a Madrid tindrè el dret individual a exigir que s'ensenyi als meus fills en català i que l'Administració m'atengui en català, que és la meua llengua individual pròpia. I voldria dir que demà mateix s'haurien de crear sucursals de Cadeca a Frankfurt, Munic, Nova York i Londres, perquè les persones castellanoparlants poguessin accedir a aquest dret individual universal. Però voldria dir també que qualsevol persona en qualsevol lloc del món estaria en condicions de fer la mateixa exigència. I tots els Estats i totes les Administracions del món haurien d'estar preparats per donar-hi una resposta positiva.

Evidentment, això és absurd. Però és l'absurd al qual arribaríem inevitablement si situem el debat en l'àmbit -per mi, ja ho deia, equivocat i enganyós- dels drets individuals. Per què demanar, per tant, un determinat tracte lingüístic per als castellanoparlants a Catalunya i no demanar-lo per als catalanoparlants a Andalusia o per als qui parlen àrab, rus o suahili a Barcelona o a Madrid? Només se m'acuden dues raons possibles. Una, el nombre de persones afectades pel cas. L'altra, que l'espanyol és la llengua de l'Estat espanyol, segons la Constitució i segons la concepció ideològica dels qui ho demanen. Però, fixem-nos-hi, aquestes dues consideracions ja surten de l'àmbit dels drets humans individuals i pertanyen plenament a l'àmbit de les consideracions polítiques. La segona, d'una manera evident: les coses s'han de fer en espanyol perquè som a Espanya. La formulació és plenament política, plenament ideològica, transparenta una concepció política de què és i com és l'Estat. La primera també, més subtilment: quantes persones calen per poder demanar aquest diguem-ne dret col·lectiu? Quina és la massa crítica necessària? Qui ho determina davant de qui?

Dit *en altres paraules*: em sembla un mal plantejament del problema lingüístic posar a una banda una determinada política lingüística i a l'altra els drets humans individuals. No quadra. El que hi ha és

en una banda una política lingüística i a l'altra una política lingüística diferent. I a d'altres platets de la balança, encara altres polítiques lingüístiques possibles. Totes són polítiques. Totes, per tant, tenen prioritats polítiques i matrius ideològiques. Cap política lingüística, ni l'una ni l'altra ni la de més enllà és neutra, estrictament tècnica, una emanació automàtica dels drets humans i dels principis universalment reconeguts. Cada política és un mecanisme per a aconseguir uns determinats objectius, i les polítiques són diverses perquè els objectius són diversos, i perquè també els camins per arribar-hi poden ser diversos, poden tenir ritmes diferents, poden fer més o menys dreuera, poden estar més o menys preparats per assumir riscos.

Per tant, no política contra drets humans, sinó política contra política. I una obvietat: entre polítiques diverses, són els ciutadans els qui decideixen amb el seu vot. Però, al seu costat, una altra obvietat: fins i tot al marge dels vots que obtenen, les polítiques poden ser més o menys justes, més o menys equilibrades, més o menys conflictives. Encara una tercera: no tant sols el govern de Catalunya té una política lingüística, també té una política lingüística l'Estat espanyol. A la Constitució hi ha una determinada política lingüística, la de fer que l'espanyol sigui obligatori a tot l'Estat, mentre que les altres llengües només poden ser obligatòries en determinades àrees. No és, resulta evident en aquesta formulació, una política lingüística, la de l'Estat, que cregui en la igualtat entre les llengües, sinó en la desigualtat. I, no ho oblidem, la política lingüística que representen l'Estatut de Catalunya i la llei de normalització es fa dins d'aquest marc constitucional, que pot ser més o menys convenient, que pot considerar-se un avanç important, però que no és un prodigi d'igualtat i de justícia.

Repeteixo: no hi ha polítiques lingüístiques per un costat i drets humans individuals per l'altre. Hi ha polítiques contraposades en funció d'objectius contraposats i de matrius ideològiques diferents. Per alguns, l'objectiu és la conservació del paper hegemònic del castellà a Catalunya, i és un objectiu legítim, si no es camufla amb consideracions improcedents sobre els drets individuals. Per mi, l'objectiu és la garantia de la supervivència del català com a llengua viva d'ús social i de cultura. I sé que això vol dir que el castellà a Catalunya perdrà una part important del seu pes, tot i que no desapareixerà ni seria bo que desaparegués. Però també l'objectiu, per mi, és evitar un problema lingüístic, una escissió lingüística a Catalunya. Cada política té els seus riscos. Una política lingüística que pugui aconseguir tots els objectius a l'hora és francament difícil. Cal escollir. Però sobretot cal deixar clars els propis objectius. No hi ha, en el debat del present, en un Estat democràtic -en un Estat totalitari seria i era una altra cosa- polítiques per una banda i drets individuals per l'altra. Hi ha polítiques i polítiques. Que s'han d'expressar amb claredat, perquè al final siguin els ciutadans de Catalunya els qui puguin arbitrar. Que és el que fan.

© 08/01/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

EAP13

Fragment de

(1996) *El cotxe, mesura de totes les coses*, Tecnologia i Cultura, 15, Departament de Medi Ambient, Generalitat de Catalunya, Barcelona

FACTORS PSICOSOCIALS I ESTRUCTURALS QUE AFAVOREIXEN L'ÚS DEL VEHICLE PRIVAT

Si bé fins ara hem abordat la qüestió des de la perspectiva de la persona, cal analitzar el paper del vehicle privat des d'una perspectiva més àmplia. Caldria analitzar dues idees sobre aquest punt. En primer lloc, el paper del cotxe en relació amb les noves concepcions estructurals i funcionals de la gran ciutat i amb els estils de vida associats a aquesta. En segon lloc, la incidència d'aquest element dins dels estàndards de qualitat de vida imperants en la nostra societat.

Pel que fa a la primera idea, cal començar constatant un fet: una gran ciutat com ara Barcelona no està concebuda a escala humana, és a dir, no podem desenvolupar la nostra vida quotidiana, especialment pel que fa a desplaçaments, utilitzant solament recursos humans (anant a peu). *En altres paraules*, per viure a Barcelona i les seves rodalies ens és imprescindible acudir a recursos mecànics i tecnològics com són els mitjans de transport habituals, en contra dels criteris definits pel Manifest de Toquio de 1984 que, promogut per l'Associació Internacional de les Ciències del Trànsit i la Seguretat, diu explícitament en el seu primer punt: «La marxa a peu és la forma de mobilitat principal» i aquesta constatació és extensible a gran part de la resta del territori, fet encara més evident quan introduïm una nova constatació: el pas de la ciutat compacta a la ciutat difusa.

Si tradicionalment s'entenia la ciutat con aquella estructura que, amb uns límits clarament definits, disposava en el seu si de la major part dels serveis necessaris per als seus habitants, actualment aquesta idea ha quedat obsoleta en el cas, per exemple de Barcelona. La progressiva proliferació de concentracions urbanes al seu voltant (algunes denurbades amb la urbs, altre de vinculades funcionalment) i la descentralització accentuada de diversos servei bàsics -hospitals, centres comercials, centres d'oci, etc.- que tradicionalment es localitzaven dins de la ciutat (sobretot al centre) han fet de Barcelona un entramat complex amb uns límits difosos, tant físicament com funcionalment.

Perquè aquest model funcioni, és imprescindible el suport d'unes potents infraestructures de transport on les vies de trànsit rodat són les protagonistes. Juntament amb aquesta idea cal tenir en compte que aquesta descentralització és també funcional, de manera que la ciutat difusa es configura a partir de nuclis amb funcions cada cop més superespecialitzades: residencial, industrial, comercial, cultural, d'oci, etc., la qual cosa obliga a llargs i constants desplaçament pel territori. I en aquest punt cal reconèixer que la capacitat del transport públic és limitada en relació amb el nombre de persones que necessiten desplaçar-se, de l'exterior cap a l'interior o a l'inrevés, i per dins de la ciutat difusa. El cotxe, doncs, apareix com una opció necessària de transport. El problema és si aquesta opció és considerada complementària al transport públic o bé aquest és complementari a la utilització del

vehicle privat, com crec que s'evidencia actualment.

Aquesta nova concepció de ciutats va associada a un estil de vida clarament determinat pels estàndards de qualitat de vida que s'han imposat en els nostres temps i a on el cotxe esdevé element de referència gairebé obligat. En aquest punt, fóra bo definir estil de vida com aquell conjunt de comportaments que tenen relació amb la vida quotidiana de persones i grups socials, els quals reflecteixen la manera com model de qualitat de vida verda amb la idea de desenvolupament sostenible corre a horitzó s'enfronta a un altre model de qualitat comercial o consumista on el cotxe és protagonista capdavanter i la manera particular com aquestes persones perceben i interpreten el seu món, com també la manera particular d'abordar i resoldre les diferents circumstàncies vitals que els afecten. Per demostrar com el cotxe resulta fonamental per desenvolupar aquests nous comportaments posaré dos exemples: els estils de vida associats a les àrees de residències unifamiliars i adossades, i els nous hàbits de compra lligats als grans centres comercials.

L'aparició d'extenses àrees de residències unifamiliars són, d'acord amb Rueda (1995) un dels principals elements que defineixen el model actual d'ocupació del sòl.

L'ocupació urbana a l'àrea metropolitana de Barcelona ha passat de 21.482 habitants l'any 1975 a 45.036 habitants l'any 1992, i bona part d'aquesta duplicació és deguda a la implantació d'habitatges unifamiliars que segueixen un nou model de qualitat de vida en relació amb l'habitatge que fa prevaler els espais oberts i amb presència de verd, la construcció horitzontal sobre la vertical i la presència de serveis difícils de trobar a la ciutat (piscina, jardí, garatge etc.).

Tot això fa que proliferin àrees importants destinades a un únic ús, el residencial, i que cada cop més la idea de segona residència al voltant de Barcelona sigui substituïda per la de primera residència fora de la ciutat.

Aquest nou model de zona residencial comporta uns nous requeriments, ja que en definir-se unifuncionalment i, en molts casos, amb un aïllament pretès, obliga els seus habitants a un desplaçament constant per cobrir les altres funcions, i és aquí on el cotxe ofereix tota la seva versatilitat i eficàcia. És, doncs, necessari disposar d'un cotxe (millor, un parell) per poder anar a comprar, a treballar, a portar els nens a escola, al cinema o a visitar la família i els amics, deslliurats de la incomoditat, llunyania i rigidesa horària atribuïda als transports públics. Un model residencial d'aquestes característiques només és suportable amb l'autonomia que ofereix el vehicle privat. Per altra banda, un dels hàbits que més s'ha modificat arran de la implantació de nous estils de vida és el de compra. La nova estructura familiar on els dos membres de la parella treballen fora de casa i la ja comentada progressiva implantació d'àrees d'habitatges unifamiliars són dos dels principals factors que fan reorientar les activitats de compra vers el cap de setmana. En aquest context apareixen les noves superfícies comercials -algunes ubicades en punts estratègics de Barcelona però la majoria fora de la ciutat-, on és possible combinar l'activitat comercial de productes de primera necessitat amb la dels productes de temporada, l'oci o la cultura. De la compra diària al mercat o el petit comerç s'està passant a la compra setmanal o mensual, la qual cosa suposa un volum considerable de productes que cal carregar cap a casa. A més, als centres comercials, s'hi trasllada tota la família i no solament un dels membres ja que l'oferta és prou ampla per a tothom.

Un cop més, doncs, el cotxe esdevé un artefacte imprescindible i aquestes grans superfícies no poden existir sense una connexió ràpida i fàcil a través de la xarxa viària, o sense destinar una superfície com a mínim igual a la comercial per a zona d'aparcament de vehicles.

D'aquesta manera, tornem a trobar-nos davant una nova i potenciada modificació en els estils de vida que exigeix de manera incontestable l'ús del vehicle privat.

Valguin aquests dos exemples per veure com la incorporació de nous hàbits de conducta porta associada de manera clara la necessitat del cotxe com a eina bàsica i motor de desenvolupament.

Però, darrera de tot això, no podem oblidar que el factor principal és la incorporació d'aquests elements dins els patrons que defineixen la qualitat de vida tal i com és percebuda en la nostra societat, de la qual el cotxe n'és el seu principal artífex. Darrera han quedat els temps en què tenir cotxe era un símbol d'estatus social. Com assenyala Rueda (1995), **"el vehicle privat és, en el món occidental, l'objecte que millor iguala el consum en el conjunt del teixit social, la qual cosa és indicadora del paper social i psicosocial que hi juga, comprensible d'altra banda, si entenem que el cotxe és l'objecte més publicitat del món"** (op. cit., p. 67). Aquí és, des del meu punt de vista, on es posa de manifest una de les contradiccions més grans en les quals ens veiem involucrats actualment: la proposta d'un model de qualitat de vida *verda* amb la idea de desenvolupament sostenible com a horitzó s'enfronta a un altre model de qualitat de vida *comercial o consumista* on el cotxe és protagonista capdavanter. I si ideològicament el primer model està guanyant punts, en la realitat el que s'imposa és, sens dubte, el segon.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00073.sgm

DIARI AVUI

Agustí Alcoberro

La guerra dels sexes

Si hem de fer cas als demògrafs, els pròxims anys poden ser particularment durs per als nostres barons adolescents. Si més no, un recent treball del Centre d'Estudis Demogràfics de la Universitat Autònoma de Barcelona així ho assenyala. La davallada demogràfica detectada els darrers anys -i especialment de 1978 ençà- pot tenir un efecte secundari inesperat: la manca de noies casadores. Les estadístiques són, en aquest punt, cruels. La diferència mitjana d'edat entre l'home i la dona que formen parella és, ara com ara, de tres anys. Doncs bé, els nostres adolescents barons de quinze anys -els nascuts el 1978- formen un contingent que voreja les 110.000 ànimes, mentre que les noies que, per tradició cultural, els pertocarien -és a dir, les nascudes el 1981, tres anys més tard- amb prou feines depassen les 68.000. **En altres paraules**, parlem literalment d'una baralla a mort per aconseguir parella entre un col·lectiu que és un 23 per cent més migrat que el de xicots d'edats núbils. Els experts asseguren que el mercat nupcial es regeix per les mateixes normes que l'economia. En definitiva, que la totpoderosa llei de l'oferta i la demanda marca les regles del joc amb la seva peculiar i implacable fredor. Això és la guerra. Qui no s'arrisca no pisca. I qui no vulgui pols que no vagi a l'era. Com que no és previsible que en aquest mercat s'imposin els criteris monopolistes, ni les pràctiques del «dumping», cal convenir que els nostres jovincells barons hauran d'escarrassar-se a oferir les condicions més òptimes a les noies d'edat casadora. Elles, ves per on, tindran on triar i remenar. I, sempre segons els experts, això pot significar, paradoxalment, un retorn a la llar, casoris en edats més tendres i un augment de la natalitat. Els joves d'altres temps vivien en crisi permanent, potser perquè intuïen que disposaven d'unes expectatives de futur gairebé il·limitades. Els joves d'avui, els de la crisi de debò, es van tornant conservadors. Trobar un treball estable i mitjanament remunerat és en aquests moments un afer vidriós, que només es pot assolir amb grans dosis de constància -o amb el vent de cara-. Disposar d'un pis a la gran ciutat -de compra o de lloguer- és una empresa titànica que, en el millor dels casos, obliga a accontentar la tieta conca, bo i preguntant perquè no li quedi gaire corda. Les legions de llicenciats en atur, o amb treball precari, s'allisten a tota mena de màsters i postgraus, amb la vana esperança d'engruixir currículums. I les parelles allarguen els seus prometatges, tot somiant en el dia en què s'abaixin de debò els preus del pam quadrat de sòl edificat i els préstecs hipotecaris. Però ara les coses es posen fins i tot més peludes. Per als mascles, s'entén. Al capdavant, la figura de la tieta soltera és ben acceptada socialment. És vista, en general, com una dona polida, endreçada, tot un devessall d'ordre. No passa el mateix amb el baró solitari: individu amb connotacions fosques, pròximes a la conflictivitat i al desordre, quan no a la marginació. Al cap i a la fi, posats a ser honestos, hem de reconèixer que les necessitem més que no pas elles a nosaltres. L'home és, en molts punts -per configuració genètica o per formació cultural-, un ésser particularment inútil, un perfecte escarràs. Consulteu-ho amb molts divorciats o vidus: aviat comprovareu que, rere una misogínia aparent -com qui diu: tot just una capa de vernís defensiva-, s'amaga un tristíssim sentiment de desemparament. Com el Joan de Serrallonga descrit per Joan Maragall, tots ells, poc o molt, enyoren la dona que: «M'ha ajudat amb l'esguard», «amb la paraula»; «si ha calgut, amb la força del seu braç»; «cada migdia m'ha llescat pa a taula». «i cada vespre m'ha alegrat el jaç». Perquè al capdavant, per més sofisticats que estiguem per la civilització, tots donaríem per bo aquest ideal de vida descrit pel poeta:.

«Bon menjar, bon oblit i jeure amb dona:». «mai havia trobat millor conhort». En èpoques de contracció de l'oferta -o d'excés de la demanda- els conceptes bàsics recuperen el seu sentit primigeni. En l'horitzó de l'any 2000 redescobrirem que sexe, matrimoni i amor expressen realitats diferents, si no divergents. El primer, herència animal, és el nostre major vincle amb el regne de la natura. El segon, nascut amb els primers excedents, ara fa uns pocs mil·lennis, rima sospitosament amb patrimoni. Però el darrer, inventat a Occitània el segle XII, i estès arreu del món a través de la literatura i, en el darrer segle, del cinema, és el sentiment més intens -i, doncs, alhora, més ple i colpidor- generat pel llinatge humà. Els barons adolescents s'enfronten a un nou repte gairebé desarmats. En els darrers anys, l'home ha perdut unes bones dosis del seu poder -basat essencialment en la força bruta i la violència-, mentre les dones esgarrapen cada cop més àmbits de l'esfera pública, sense haver renunciat per això a cap de les seves eines peculiars -com la seducció, o fins i tot la coqueteria. Els demògrafs han buscat en el passat altres moments de contracció de l'oferta femenina. Com, per exemple, el nostre país després de la Guerra Civil. O la resta del Continent, un cop acabada la Segona Guerra Mundial. No sé si el seu esforç ha estat debades. Vull dir que els canvis culturals esdevinguts en els darrers decennis difícilment podran ser catalogats com a foc d'encenalls. Ara tenim una nova espècie d'homes -l'home tendre-, i també una nova raça de dones -la dona professional, socialment activa-. De vegades, ni tan sols el regne de la demografia pot quadrar en les estadístiques.

© 14/05/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Fortes mesures de seguretat envolten la cerimònia d'avui d'incineració de Deng

Washington no espera una millora dels drets humans a la Xina

Redacció

PEQUÍN

Un fort dispositiu de seguretat envolta la cerimònia d'incineració del líder xinès Deng Xiaoping -que va morir dimecres a 92 anys afectat de Parkinson-, que ha de tenir lloc avui al cementiri de Babaoshan, als afores de Pequín. Les autoritats han decretat sis dies de dol oficial i es volen assegurar que no hi haurà cap incident popular que transformi aquest dol en una demostració política contra el govern en el moment en què s'inicia l'era post-Deng. Demà tindrà lloc la cerimònia de comiat oficial, després que les cendres de Deng siguin dipositades en una urna especial. Posteriorment seran llançades al mar. Durant la cerimònia d'avui el fèretre anirà cobert d'una roba de color groc, el color que simbolitza el dol per la gent d'avançada edat i que va ser l'utilitzat pels emperadors xinesos fins a l'enderrocament de la dinastia manxú el 1911. Prop de 40.000 persones van desfilar ahir davant el retrat de Deng situat a la seva casa natal per donar-li l'últim adéu. Ja des de dissabte, les autoritats xineses van reforçar les mesures de seguretat i un important nombre de policies es van desplegar a la plaça de Tiananmen. Però aquests funerals no han impedit la visita de Madeleine Albright a Pequín, que comença avui. La secretària d'Estat nord-americana té previst reunir-se amb el president Jiang Zemin, el primer ministre Li Peng i el seu homòleg xinès, Qian Qichen. Els Estats Units van manifestar ahir que no esperen que l'era post-Deng porti una millora de la situació dels drets humans a la Xina. En aquest sentit, Washington té previst tirar endavant una resolució de les Nacions Unides per condemnar Pequín, segons va confirmar una font oficial de l'ONU. La situació a la Xina "en les pròximes setmanes i mesos es basarà en la continuïtat, en l'estabilitat dins la direcció, en la construcció del consens dins la direcció, *en altres paraules*, res que comporti un risc", va precisar la mateixa font. Albright ja ha dit que si no hi ha progressos pel que fa a l'actual situació dels drets humans a la Xina, els EUA donaran suport a la resolució culpant Pequín davant la comissió de Drets Humans de l'ONU a Ginebra el mes vinent.

© 24/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

EDF01

Fragment de

BRICALL, J. M. (1978) *Introducció a l'economia*, Ariel, Barcelona

EL CONSUM I L ACUMULACIÓ

EL PROCÉS DE FORMACIÓ DE CAPITAL

Un primer acostament a l'estudi de l'economia imposa limitacions inevitables.

Sovint s'haurà de sacrificar el rigor de l'exposició a la simplificació que requereixen les primeres aproximacions a aquesta realitat.

D'aquesta manera, exemples molt sumaris per a iniciar-nos en fenòmens ben complexos seran despallats d'una presentació acurada que de moment n'obstaculitzaria la comprensió i de llur referència al conjunt de les relacions socials.

Per això suposem, en una primera fase d'explicació del tema, l'existència d'un individu que, aïlladament i al marge dels altres homes de la societat, es procura els articles que han de cobrir les seves necessitats de forma immediata

El lector pot suposar l'existència d'un tipus semblant d'activitat en

economies de subsistència de determinades zones agrícoles en què una família o un grup social viu fonamentalment dels productes que obté en la seva activitat agrícola o ramadera.

Si aquest individu treballa deu hores diàries durant les quals es dedica únicament a l'obtenció de béns per afrontar les necessitats de consum del dia, podem afirmar que el producte obtingut és igual al consum fet.

Però aquest és un cas límit.

La realitat sol ésser bastant més complexa, perquè, de les deu hores diàries, o les que siguin, que dedica a produir, en destinarà una part a l'obtenció de béns que no seran dedicats al consum d'aquell mateix dia, que guardarà al rebost per utilitzar-los en el futur, constituint així un estoc [v] d'aliments, llavors, etc., per a afrontar les seves necessitats futures; és més, fins i tot pot dedicar una part de la jornada a l'obtenció d'eines que facilitin en el futur la seva activitat.

D'aquesta manera es pot dir que una part del treball és destinada a fer cara al consum del període i una altra part (la constitució d'un rebost, primeres matèries, productes semiacabats, eines i nou equip) es destina a un fons de productes que facilitarà l'activitat econòmica temps a venir, tant per la possibilitat de comptar amb més béns de consum -gràcies al rebost- com pel fet que les eines, llavors i altres béns

podran incrementar el volum de producció futura.

El producte no consumit immediatament constitueix d'acumulació, que és la manifestació o conseqüència d'un treball efectuat.

Aquest treball esmerçat en la producció de maquinària, primeres matèries, productes semielaborats, etc., rebrà el nom de treball indirecte quan aquests productes s'utilitzin després en la producció d'altres béns; el treball directe és l'esmerçat pels treballadors que participen directament en la producció d'un bé.

Com a resultat dels processos d'acumulació de períodes anteriors l'economia disposa en un moment determinat d'uns instruments -en particular eines, maquinària, etc.- als quals s'aniran agregant les successives onades d'acumulació dels períodes vinents.

D'aquesta manera, la base de partida del treball directe va variant fins al punt que no caldrà emprar tantes jornades de treball per a obtenir un mateix producte; no és el mateix emprar una segadora que una falç al moment de segar, ja que amb la primera poden reduir-se les hores de treball de la sega.

Hom pot dir que tot facilitant l'activitat productiva s'augmentarà la productivitat mitjana del treball directe, és a dir, s'augmentarà la quantia de producte obtingut amb les deu hores de treball.

Aquests béns que van dipositant-se a l'economia, els anomenarem

béns de capital; anteposen "béns" al terme "capital" perquè entenem que son físicament molt diversos i, per tant, no representen una magnitud mesurable en termes d'una unitat de mesura física que pugui aplicar-se a qualsevol bé de capital.

Però el capital no és tan sols una quantitat d'instruments que varien les hores de treball que calen per a produir uns béns, sinó també una relació social per tal com, apropiat per una determinada classe social, permet en aquesta d'encomanar treball i obtenir, així, una part del producte del treball directe en forma de guanys, interessos, lloguers, etcètera.

Cal fer notar que aquesta activitat d'acumulació, suara esmentada, ha suposat alhora una activitat d'estalvi.

Si definim l'estalvi com la diferència entre la renda d'un període (en aquest cas, un dia) i el consum efectuat durant aquest mateix període, aleshores és evident que aquesta activitat d'acumulació coincideix amb una activitat d'estalvi, ja que l'obtenció de béns i productes destinats a l'acumulació suposa la creació d'una renda per damunt del consum realment efectuat per l'individu.

En definitiva, el producte, que, com s'ha vist, és igual a la renda, és igual al consum més l'acumulació; d'altra part, la renda és igual al consum més l'estalvi; estalvi efectuat i acumulació assolida coincideixen.

Notem que hem inclos nous termes al nostre vocabulari.

Alguns -renda, acumulació, producte, estalvi, consum- són magnituds que no poden copsar-se si no van referides a períodes delimitats de temps (un any, un mes, un dia).

D'altres -instruments de capital, diner- reporten a un moment, a una situació començament d'any, ara, etc.).

Les primeres són dites fluxos i poden ésser registrades a manera d'una sageta que surt d'un lloc per dirigir-se a un altre; així, el consum, caldrà referir-lo per exemple a un any i suposarà una assignació d'uns béns produïts per empreses productores de béns de consum a uns ciutadans.

Les segones són anomenades estocs o fons i ens indiquen "estats o situacions", com els béns de capital a disposició d'una empresa en començar l'any.

A més, els fluxos de vegades varien els estocs: per exemple, s'ha vist que l'acumulació (flux) es converteix o s'agrega a l'estoc de béns de capital de què disposa una societat.

L'acumulació o inversió es descompon en producte destinat a augments d'estocs en magatzems (primeres matèries, productes semielaborats, béns de consum no consumits durant el període) i en nou equip (eines, màquines, plantes industrials, construccions).

En canvi, els béns de capital existents en un moment donat (en un país, en una empresa), són formats pels béns de capital circulant (primeres matèries, productes semielaborats, béns de consum no consumits, és a dir, en poder de les empreses) i pels diferents béns de capital fix (edificis, equip i instal·lacions).

Recordem, un cop més, que els béns de capital (estoc) resulten d'acumulacions (fluxos) de períodes anteriors.

Per això, l'acumulació es coneix també amb el nom de formació de capital

Els béns de capital circulant es destrueixen en la mesura en què s'utilitzen en el procés de producció; en canvi, els diferents equips (béns de capital fix) solament pateixen un desgast (per envelliment tècnic -obsolescència- o, per desgast físic natural).

Aquest darrer, doncs, es deprecia.

S'anomena acumulació neta, o formació neta de capital, el valor de l'acumulació menys aquesta depreciació.

Comptablement, hom anomena la depreciació, calculada per l'empresa, amortització del capital, però la depreciació real dels equips no sempre coincideix amb llur amortització.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00035.sgm

EDF02

DIARI AVUI

E.H. Enviat especial

GINEBRA

Un elegant cop palatí.

La reunió de Ginebra ha consumat el cop palatí a Sarajevo. Tot i que el president Alija Izetbegovic no ha estat formalment destituït i que el mediador de la Comunitat Europea, David Owen, l'ha convidat a tornar dilluns a les negociacions per donar més credibilitat al procés, els set membres de la presidència col·legiada han deixat molt clar que són ells el cap d'Estat i el comandant suprem de l'exèrcit, que Izetbegovic és un membre més de la delegació, que tenen tota la legitimitat per fer i desfer i que ser rebuts per la troica els avala en les negociacions.

"Izetbegovic no té més poder que qualsevol altre membre de la presidència, formada per nou membres, set dels quals som aquí. Per tant, tenim capacitat per decidir sobre Bòsnia", va dir Fikret Abdic durant una roda de premsa al Palau de les Nacions Unides.

El mateix pensa el primer ministre, Mile Akmadzic: "El lideratge d'Izetbegovic és qüestionable. El 20 de desembre expirava el seu mandat. Ara toca presidir a un croat i, per tant, més endavant discutirem si li renovem el mandat."

En definitiva, s'està fent una invitació a Izetbegovic perquè s'afegeixi a la presidència en les negociacions o dimiteixi. "Izetbegovic és un representant dels musulmans i, si torna [a les negociacions] serà un membre més de la presidència", va afegir el primer ministre abans de sentenciar: "La presidència col·legiada és el cap d'Estat, i està capacitada per acceptar i rebutjar propostes."

Izetbegovic només compta amb el suport explícit del seu vice-president, Ejup Ganic, i del cap de l'exèrcit, Rasim Delic, uns aliats que li permeten mantenir-se fort a Sarajevo. El president ha denunciat el pla serbo-croat com un genocidi i ha dit que és "inacceptable" perquè reconeix els territoris conquerits per la força.

El cap de la delegació bosniana, el croat Franjo Boras, ha assegurat davant dels periodistes que "no hi ha hagut cap cop d'Estat". Si així fos, es produiria una ruptura interna a Sarajevo, entre la capital i els enclavaments, i dins del mateix exèrcit, que només pot beneficiar les conquestes de serbis i croats i accelerar el repartiment de Bòsnia entre ells.

© 25/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

EDF03

Fragment de

MARIMON, R I CALSAMIGLIA, X. (1991), *Invitació a la teoria econòmica*, Barcelona: Ariel

DESCENTRALITZACIÓ I COORDINACIÓ: UNA APROXIMACIÓ A LA TEORIA DE MECANISMES

Introducció

El problema econòmic consisteix en la satisfacció de les necessitats mitjançant l'assignació de recursos escassos susceptibles d'usos alternatius.

L'economia és la ciència que estudia l'activitat humana encaminada a resoldre el problema econòmic.

Per als economistes les necessitats sempre han estat una dada: el mateix agent és el millor jutge de les seves necessitats i de la prioritat amb què aquestes han d'ésser satisfetes.

També han considerat com una dada exògena les limitacions dels recursos disponibles i les restriccions imposades per la tecnologia sobre les possibilitats de transformar determinats béns en d'altres.

Com sota aquestes condicions bastant generals les prioritats dels agents es poden representar mitjançant una funció d'utilitat, i les dades exògenes es coneixen, el problema econòmic es redueix a un problema més o menys complex de maximització, i, formalment, no es distingeix de molts dels problemes d'enginyeria.

En conseqüència, la situació d'en Robinson Crusoe a l'illa deserta reflecteix en tota la seva amplitud la problemàtica de la ciència econòmica.

Aquesta és la visió del fet econòmic implícita en la famosa definició de Robbins, que presenten els nostres llibres de text fins a dates ben recents.

Aquesta visió de l'economia resulta avui dia tan limitada que la pràctica totalitat de l'activitat teòrica en quedaria exclosa.

I és que el problema del nostre benvolgut naufrag no resulta gaire estimulant com a objecte d'estudi, ja que tan sols conté els ingredients més trivials del fet econòmic.

Si en l'illa hi apareix l'indígena Divendres la situació esdevé molt més interessant.

És ben cert que tots dos podrien espavilar-se pel seu compte, però això tan sols seria repetir la situació inicial.

D'altra banda és una propietat natural ben coneguda el fet que la

divisió del treball augmenta la productivitat i que, per tant, les disponibilitats de béns poden augmentar si cadascun s'especialitza en la producció.

A la divisió del treball se li afegeix llavors una altra propietat fonamental de les necessitats humanes.

Es tracta de la convexitat de les preferències, propietat en virtut de la qual les necessitats se satisfan millor si s'evita l'especialització en el consum.

L'especialització en la producció i la diversificació en el consum generen la necessitat d'intercanvi i, *en definitiva*, la inevitabilitat de la interacció entre els diferents agents.

Aquesta necessitat de cooperar juga el paper d'element aglutinador i explica perquè al llarg de la història sempre s'ha observat que les societats funcionen mitjançant institucions i mecanismes que tenen com a funció fonamental el canalitzar i regular aquesta interacció.

El disseny d'aquestes institucions és sempre quelcom complex perquè malgrat els avantatges obvis de l'intercanvi, és ben clar que existeix un conflicte d'interessos entre els agents a l'hora de repartir-se'ls: tothom estarà d'acord que el pastís sigui més gros, però tothom preferirà també que la seva participació sigui el més gran possible.

Aquestes consideracions situen el problema en un nivell diferent.

L'activitat de l'individu es continua contemplant com una conducta teleològica i l'elecció entre les diferents alternatives es realitzarà sempre d'acord amb un criteri estable.

El principi de racionalitat constitueix efectivament un element metodològic fonamental en la formulació de models explicatius.

Però existeix un altre element imprescindible que la coneguda definició de Robbins no permet de veure amb claretat i que deriva del fet que existeixen agents essencialment diferents.

El que s'ha d'explicar és el comportament d'una societat o conjunt d'individus, i aquest no es pot reduir a la mera racionalitat individual quan l'existència d'una multiplicitat d'agents esdevé una característica essencial. La impossibilitat d'aquesta reducció és deguda a la presència d'almenys un dels següents elements:

La *diversitat d'interessos i objectius*. No existeix un sol problema de maximització, sinó més d'un. Una branca important de la Teoria Econòmica, la teoria de l'elecció social, ha tingut com a punt fonamental l'estudi de com harmonitzar aquests interessos i establir en quina mesura es pot parlar d'una funció objectiu a nivell social, o funció de benestar, que d'alguna manera reflecteixi els interessos individuals subjacents. A partir d'ara, obviarem els temes d'agregació de preferències i suposarem que -per imposició, acord o algun altre procediment consensuat- el col·lectiu subjecte a

estudi té un criteri de desitjabilitat social ben definit. En aquest cas es podria arguir que l'existència d'una única funció objectiu permetria de recuperar l'estructura formal del fet econòmic com un problema de maximització. Això no obstant, un segon aspecte de la realitat eliminarà aquesta possibilitat.

La diversitat de la informació. Si la funció objectiu i les restriccions estan ben definides, per tal de poder aplicar les tècniques matemàtiques d'optimització sols fa falta conèixer les dades del problema. Però en una situació amb múltiples agents la qüestió bàsica és saber *qui* coneix aquestes dades. El coneixement de les necessitats, la tecnologia i les disponibilitats de recursos està dispers entre els agents econòmics i cap d'ells no coneix totes les dades. Per tal de prendre decisions coherents és imprescindible la comunicació. Els desenvolupaments actuals de la teoria econòmica han acabat donant raó a Hayek qui, ja al 1936, reclamava per a la *divisió de la informació* un estatut epistemològic anàleg al de la divisió del treball, per tal de fer-ne un dels problemes centrals de l'Economia com a ciència social.

El fet econòmic apareix ara, definitivament, sota una altra perspectiva: no es tracta tant d'un problema de maximització com d'un problema de coordinació entre individus que disposen d'informació parcial i tenen objectius diferents. La consideració explícita de les limitacions en la capacitat dels agents econòmics per a adquirir, comunicar i processar informació, i de la diversitat d'interessos i objectius, ha situat en el centre de les tasques teòriques el problema de l'organització de les institucions necessàries per a coordinar les seves decisions.

Curiosament aquesta impressionant ampliació de l'univers de discurs ha tingut lloc com a una perllongació del paradigma d'Arrow-Debreu, un cop la conjectura de la mà invisible d'Adam Smith ha estat transformada en els teoremes de l'existència de l'equilibri general competitiu i els teoremes del benestar. Aquests teoremes no es consideren com un producte acabat del què s'ha de predicar la veritat o falsedat, sinó més aviat com el punt de partida per a una successió de models. D'alguna manera, el model d'Arrow-Debreu és per a l'economista el que la caiguda dels cossos en la «campana del buit» és per a un físic. Es tracta d'estudiar l'articulació de les categories analítiques del nucli teòric en un senzill model en el qual els principis actuen en *condicions ideals*. L'efecte de la formalització de la conjectura de la mà invisible de Smith sobre el desenvolupament teòric no ha estat pas la consagració definitiva del mercat perfectament competitiu com a únic mecanisme possible o desitjable de coordinació social. Ans al contrari, ha engendrat un desplaçament progressiu de la *visió* dels teòrics de l'economia. De fet, sobretot després de les aportacions d'Arrow i Hurwicz, els mateixos mecanismes d'assignació de recursos i de decisió col·lectiva han passat d'ésser dades exògenes a ésser *variables* i, com a tals, a ésser objecte d'elecció racional.

Durant molt de temps s'havia suposat implícitament que l'única alternativa al mercat era la planificació centralitzada i la intervenció directa del sector públic. La coneguda polèmica sorgida als anys 30 sobre la viabilitat del socialisme entre Mises, Lange i Hayek n'és una bona mostra. Efectivament, els participants en aquest debat no varen donar mostres de molta imaginació per a considerar alternatives diferents als mercats perfectament competitius i a la planificació totalment centralitzada. Això però, ha canviat de manera radical. Quan per alguna raó el mercat deixa de complir correctament la seva funció de coordinació de les accions dels agents, sorgeixen formes alternatives d'acció col·lectiva. Aquest fenomen ha cridat l'atenció dels teòrics, que gradualment s'han concentrat en mecanismes de coordinació alternatius, com ara els mercats imperfectes o

incomplets o mecanismes en els quals el sector públic es caracteritza per criteris de decisió propis i diferenciats. És més, els mercats no són els únics mecanismes de coordinació que es tenen en compte: s'analitzen també alguns tipus d'acció col·lectiva que no passen pels mercats. Així, per exemple, l'empresa ha passat d'ésser considerada com una unitat simple de decisió sobre activitats productives, a ésser vista com una organització alternativa que regula i coordina les activitats de múltiples agents amb informacions i objectius diversos. El seu funcionament intern es caracteritza per unes relacions jerarquitzades que normalment no estan regulades per preus. De fet, però, se segueix tractant de resoldre el problema econòmic fonamental: coordinar les accions d'agents independents i diversos. En conseqüència, resultarà d'interès estudiar la descentralització de les decisions, els fluxos d'informació, el disseny d'estructures jeràrquiques, i l'elaboració d'estructures de remuneració que generin els incentius adequats per a fer coincidir en la mesura del possible els objectius individuals amb els objectius de l'organització. Mercat i empresa són formes alternatives d'organització dirigides a la solució del problema de l'assignació de recursos.

La conclusió més important que es desprèn de tot l'anterior és que l'estudi dels mecanismes i institucions mitjançant els quals té lloc la interacció dels agents és l'aspecte crucial de les tasques teòriques. El coneixement profund del funcionament dels mercats perfectament competitius com a «tipus ideal» ha obert la via per a l'exploració sistemàtica de mercats, mecanismes, institucions i organitzacions alternatives. En els estudis de caràcter positiu es modelaran mecanismes els equilibris dels quals expliquin fenòmens observats. En les anàlisis realitzades amb esperit normatiu es posarà l'èmfasi en l'aspecte de disseny, ja que es tracta de construir mecanismes que permetin assolir certs objectius socials, tenint en compte les limitacions tecnològiques, informacionals i motivacionals.

En el present article veurem de manera àmplia i no massa detallada una línia específica d'anàlisi que estudia amb rigor i precisió, des del punt de vista normatiu, els aspectes informacionals del disseny de mecanismes. Convé també esmentar les panoràmiques que, tot i estar molt relacionades amb l'itinerari que es proposa el present article, no podem contemplar: es tracta de la consideració dels aspectes estratègics dels mecanismes. Precisament pel fet que la informació està dispersa i que cap agent no té un coneixement complet de la totalitat dels paràmetres que determinen l'entorn econòmic, els agents sempre tindran la possibilitat de transmetre informació incorrecta, tot comportant-se de manera diferent a la prescrita per un determinat mecanisme de coordinació. Com acostumen a existir importants limitacions pel que fa referència a la vigilància i al control, l'ideal és dissenyar els mecanismes de manera que cap agent no pugui treure algun profit si es comporta de forma diferent a la postulada pel mecanisme. En aquest cas, es diu que és un mecanisme *compatible amb els incentius individuals*. Evidentment, la resposta estratègica dels agents és quelcom que sempre s'ha de tenir en compte en les qüestions de disseny, però les dues línies de recerca s'han relacionat molt menys del que hauria estat desitjable. Excepte alguns comentaris finals relatius a la relació entre els models de transmissió d'informació i els de compatibilitat d'incentius, ens limitarem als desenvolupaments duts a terme en la primera línia, adreçant el lector a d'altres treballs que apareixen en aquest mateix volum per als de la segona.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00045.sgm

EDF04

Fragment de

Baró i Ballvé, M. J. (1992) *La publicitat il·lícita i la defensa dels consumidors*

PART I

LA PUBLICITAT

CONCEPTE I CARACTERITZACIÓ DE LA PUBLICITAT

QUE ÉS LA PUBLICITAT? OBJECTIUS I TENDÈNCIES

Una *aproximació general* ens mostrarà que la publicitat és un instrument inherent a l'economia de mercat: és un importantíssim factor econòmic, ja que mou grans xifres a tot el món occidental; és, sense cap mena de dubte, el condicionant directe més ostensible del consum, és un importantíssim vehicle de comunicació social i un dels signes rellevants de la cultura del nostre temps. És, *en definitiva*, un producte de la civilització. Es tracta, en resum, d'un procés comunicacional que es configura com una corretja de transmissió entre la cultura i el consum.

I també és un reflex de la llibertat d'expressió que ha de ser tutelada sempre que es mantingui dins de les pautes admeses per les normes que la determinen. A l'Estat espanyol, l'art. 20.1 de la Constitució. Als Estats Units, és un dels temes més controvertits: fins on arriba la possibilitat d'emetre *comercial speech* sense vulnerar d'altres principis o prohibicions per a sectors específics en definitiva el tractament de la publicitat sota la perspectiva de la Primera Esmena (*First Amendment*).

És bàsica la sentència del Tribunal Suprem dels Estats Units pel "Cas Central Hudson" de 1980. El cas és en síntesi el següent: l'any 1973 la *Public Service Commission* de l'Estat de Nova York va ordenar a les Companyies elèctriques de l'Estat que no fessin més publicitat que promoguéssin el consum d'electricitat, ja que hi havia poques reserves d'energia per a l'hivern 1973-74. Malgrat haver passat ja el problema, la Comissió va estendre la prohibició en general mitjançant un *Police Statement*, l'any 1977. La Corporació Central Hudson Gas and Electric es va oposar a aquesta prohibició de publicitat perquè vulnerava la seva llibertat d'expressió. A fi de determinar els interessos en joc en les expressions comercials i les regulacions estatals, i decidir així si el missatge comercial és constitucionalment immune a una regulació governamental, el Tribunal Suprem proposa un test de quatre principis:

- 1- ha de ser publicitat relativa a una activitat legal i no ser enganyosa;
- 2- l'interès del govern ha de ser substancial;
- 3- la regulació haurà de mantenir directament els interessos del govern;

4- i haurà de fer-ho d'una manera que no sigui extralimitada, tenint en compte els interessos que propugnen.

El Tribunal d'Apel·lació de Nova York afirmava que la publicitat de Central Hudson no es referia a una activitat il·legal, però que com la seva venda d'electricitat era monopolística, aquesta publicitat no tenia cap valor: "La publicitat en un mercat no competitiu no millora la presa de decisions dels consumidors". EL Tribunal Suprem va remarcar, però, que fins i tot en mercats monopolístics la supressió de la publicitat redueix la informació que pot aconseguir el consumidor i contradiu els objectius de la Primera Esmena americana.

A l'Estat espanyol no s'ha plantejat la qüestió amb la mateixa orientació que als Estats Units. Les llibertats d'expressió i d'informació de l'art. 20 de la Constitució espanyola (CE) xoquen aquí amb el dret a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge, però no han sovint estat al legades pels anunciants. La llibertat d'informació s'orienta cap a la informació periodística, no comercial, i així el Tribunal Suprem (TS) espanyol, en la seva sentència del 23 de setembre de 1988, assenyala expressament que la publicitat no queda emparada per l'art. 20 CE, justament al contrari que el TS nord-americà que entén que sí que queda protegida per la Primera Esmena a la Constitució nord-americana.

Aquesta Sentència del Tribunal Suprem del 23 de setembre de 1988 és la que podem anomenar "Cas Butletí de Valladoreix". Un advocat inseria periòdicament anuncis del seu despatx en una revista editada per una Associació de Propietaris i de Veïns, al costat d'anuncis d'autoscoles, residències per a la tercera edat, etc. El Consejo General de la Abogacía confirma la sanció imposada pel seu Col·legi d'Advocats, sanció per fer-se publicitat, cosa prohibida per l'Estatuto General de la Abogacía i el Col·legi d'Advocats de Barcelona, al qual pertanyia l'advocat en qüestió. Aquest va recórrer la sanció dient que l'anunci era informatiu i que l'article 31 a) del Estatuto General era inconstitucional, ja que vulnerava el dret a la llibertat d'expressió de l'art. 20. El TS va entendre que "la publicidad como medio de captación de clientela no comporta el ejercicio de una actividad comprendida como derecho fundamental en el art. 20 de la Constitución, ya que no se traduce en la mera expresión de un pensamiento, ideas u opiniones mediante palabra, escrito o cualquier otro medio de reproducción, como indica ese precepto, sino la existencia de una actividad profesional con la finalidad de alcanzar un provecho material". I que "cuando se trate de publicidad la norma constitucional invocada debe ser restringida en aras de los principios aludidos que enmarcan el ejercicio de una actividad profesional colegiada".

La informació és un *bé públic* regulat i protegit per l'Estat per afavorir tots els ciutadans, i també és un bé privat, per tal com interessa individus particulars com a part fonamental de les seves relacions de negocis: l'empresari-venedor i el consumidor-comprador. És en aquest doble àmbit on la publicitat juga un paper destacat: ha de servir interessos globals i interessos particulars, i per això s'ha de controlar la seva licitud i els costos que aquesta regulació comporta. A més, la informació és un bé amb *característiques* diferents, amb unes dimensions que li concedeixen un status privilegiat: és extensible i ampliable sense límits fàcils d'assenyalar; és sintetitzable i miniaturitzable; és substitutiva d'altres recursos; és fàcilment transportable i fàcil de difondre; és compatible i intercanviable.

Una *definició de publicitat* apunta que és una comunicació de masses, unilateral i impersonal, emanada d'un anunciador, presentat com a tal, concebuda per incidir en l'actitud més que no en el

comportament immediat. Té com a finalitat persuadir els receptors del missatge que s'emet de la necessitat de la compra o utilització de béns i serveis, persuasió publicitària que es realitza, normalment, sense intervenció directa del venedor.

Per a l'anunciant el paper de la publicitat consisteix a produir un coneixement entre els consumidors amb la finalitat de crear una demanda pel seu producte. La publicitat constitueix un important factor de les empreses per aconseguir la venda dels seus productes i així impulsar la indústria i la societat de mercat i el manteniment econòmic d'aquesta. Així mateix, cal destacar que hi ha més sectors, a part de l'industrial o de prestació de serveis, implicats en el motor econòmic que representa la publicitat: tot allò que envolta les agències de publicitat, per una banda, i la premsa, ràdio i televisió, per l'altra, a més de moltes altres activitats que "aporten" publicitat o patrocini, les quals poden tirar endavant mercès al cobrament d'un preu per inserir la publicitat en els seus canals de comunicació o suports.

Des del punt de vista de l'anunciant, hi ha una simbiosi entre motivació del comportament i publicitat. L'acció publicitària és essencialment motivacional, tant les motivacions fisiològiques com psíquiques de l'ésser humà seran els seus objectius. Es busca la motivació, influir en el receptor del missatge perquè aquest esdevingui client de l'empresa anunciant. La influència en el comportament del consumidor que pretén la publicitat pot ser de diversos tipus:

- creació de necessitats

- desenvolupament de necessitats

- informació sobre les necessitats

- -satisfacció de les necessitats

Actualment en el camp de les motivacions, la publicitat busca no tant una acció immediata sinó la construcció d'una actitud favorable que, al final, condueixi a la compra. La seva eficàcia només pot avaluar-se en una perspectiva a llarg termini i sempre considerant que serà l'actitud del consumidor, que ocupa una posició central en el procés de comunicació publicitària, la que portarà a la resposta final.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00005.sgm

Fragment de

ALBERT I BELTRAN, J.F. (1988) *La calor de la terra. Energia geotèrmica a Catalunya*, Barcelona: Generalitat de Catalunya

CORBA MONÒTONA O DE FREQUÈNCIA ACUMULADA DE LES TEMPERATURES MITJANES DIÀRIES

Aquesta gràfica indica el nombre de dies en els quals la temperatura exterior és inferior a un valor donat. Per exemple, al punt P la temperatura exterior és inferior a 12 C durant 4.100 hores a l'any. Per damunt dels 11 C les aportacions de calor gratuïtes són suficients per escalfar a 19 C.

Per tal d'introduir l'estudi de les necessitats de calefacció en qualsevol sistema d'aquestes característiques (fluctuació periòdica de la demanda energètica), prendrem com a exemple el cas de calefacció d'un habitatge.. En primer lloc, cal definir els següents conceptes:

Potència màxima: és la potència que s'ha de subministrar per a mantenir la temperatura en els locals a un nivell prefixat (18 a 20 C) en les condicions climàtiques més adverses, caracteritzades per la "temperatura exterior de base", variable segons la zona climàtica considerada.

Consum mitjà d'energia : depèn de les variacions estacionàries de temperatura a la regió considerada.. Aquestes variacions vénen caracteritzades per la "corba monòtona", la qual es pot definir en base a estadístiques meteorològiques i depèn de cada zona climàtica considerada.

A la fig. 6.1, es mostra una "corba monòtona" típica.

En abscesses figura la durada d'utilització en hores, i en ordenades hi ha una doble escala de potència subministrada i de temperatura exterior.

Representada així, la corba indica el nombre de dies durant els quals la temperatura exterior és inferior a un cert valor. Aquest és, bàsicament, el concepte de graus-dia de calefacció, concepte que es pot definir per a un període de temps determinat, com la suma, per a tots els dies d'aquest període, de la diferència entre una temperatura prefixada de base i la temperatura mitjana del dia.

Consum total d'un habitatge : es calcula a partir del nombre de graus dia i de les característiques de l'habitatge segons la fórmula: $Q = G \cdot V \cdot r$ on: gd: nombr V: e de graus-dia, G: coeficient global de pèrdues de l'edifici (W/m³ C), volum de l'habitatge, r: rendiment de la instal·lació (pèrdues de distribució).

La corba monòtona permet, tanmateix, determinar la quantitat de calor a subministrar en un local, donat que aquesta quantitat és proporcional a la diferència de temperatura entre la temperatura interior que es fixa i la temperatura exterior.

Així, l'àrea total limitada per la corba dona el consum total d'energia d'un sistema.

En el cas de calefacció d'un habitatge, la potència màxima de calefacció es calcula per a poder mantenir la temperatura interior dels locals al nivell desitjat en les condicions climàtiques més desfavorables, caracteritzada per la temperatura exterior de base.

No obstant, aquesta potència tan sols és sollicitada en un període molt petit al llarg de l'any. Durant la major part d'aquest, la potència necessària per a calefaccionar un habitatge és inferior a la meitat de la potència màxima. Així, doncs, és avantatjós cobrir aquesta part de la potència només amb energia geotèrmica. La potència "punta" sollicitada durant un període petit es pot subministrar amb una altra font energètica (combustible convencional, bomba de calor, etc...).

Per tant, en un sistema compost per dos fonts d'energia (fig. 6.2) la font de base d'origen geotèrmic, malgrat representar una part de la potència màxima de l'ordre del 40 %, pot subministrar el 80% de l'energia calorífica total per a la calefacció de l'habitatge.

Així, l'energia "punta" de recolzament tan sols seria sollicitada durant els períodes en què la temperatura exterior sigui molt baixa i, per tant, la potència a subministrar sigui elevada. Els mateixos conceptes que s'han definit per a fonts d'alta entalpia, quant a sistemes de dues fonts d'energia, són vàlids aquí.

L'energia "punta" pot tenir un cost d'utilització alt, però una inversió reduïda en comparació amb l'energia geotèrmica. És igualment possible dissenyar un sistema de calefacció de base col·lectiu d'origen geotèrmic, així com energies de recolzament descentralitzades en els habitatges: caldera de gas, fuel, bomba de calor, etc...

Instal·lacions geotèrmiques amb bescanviador de calor

Quan la salinitat del fluid termal és alta, l'explotació es du a terme mitjançant un doblet de pous (extracció i injecció) tal i com ja s'ha esmentat a altres capítols (figs. 1.2 i 4.6). Amb aquest mètode d'explotació, la calor de la font geotèrmica es transfereix mitjançant un bescanviador de calor (fig. 6.3a).

El funcionament d'aquest tipus d'instal·lació és molt senzill. A la sortida del pou, l'aigua, amb una concentració alta de sals, cedeix la seva calor al circuit secundari a través del bescanviador de calor. En el circuit secundari, la caldera de recolzament subministra l'energia necessària quan la temperatura de l'aigua és inferior a un valor prefixat.

La col·locació d'un by-pass en el circuit secundari és necessària per tal d'optimitzar el rendiment del bescanviador. D'aquesta manera, quan el cabal de la xarxa sobrepasa en molt al del sondeig, és precís utilitzar el by-pass per a optimitzar la fracció de cabal admesa en el bescanviador. En canvi, quan el cabal d'utilització és inferior o igual al cabal del sondeig, és possible emprar la totalitat del cabal per a alimentar el secundari del bescanviador i, per tant, no és útil fer servir el by pass.

L'optimització d'aquesta fracció de cabal admesa en el bescanviador, es fa comparant globalment les

despeses d'inversió i d'exploració del bescanviador.

A igualtat de potència, el preu del bescanviador té tendència a minvar quan el cabal del secundari augmenta; per altra banda, els costos dels elements auxiliars (bombes, canonades, etc...), les despeses d'electricitat, etc., augmenten.

L'òptim se situa al voltant del 110 al 125% del cabal del primari.

La funció bàsica del bescanviador consisteix en permetre l'intercanvi de calor entre el fluid geotermal (salí i corrosiu) i el que circula pel circuit secundari. Així, per aquest circuit, on es troba a més a més el sistema de recolzament (caldera, bomba de calor, etc.), hi circularà un fluid de bona qualitat química.

L'únic problema que es presentarà, *en definitiva*, serà el de la corrosió metàl·lica en el circuit primari, per on circula el fluid geotermal. Si aquest fluid és agressiu, el circuit primari haurà d'ésser construït amb ferro fos amb aliatge, resines amb fibra de vidre o aliatges de titani.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00021.sgm

Fragment de

Puig Salellas, J. M. "Notaries i tresorereries" (1988) dins Institut d'estudis autonòmics (ed.) *Comentaris a l'Estatut d'Autonomia, vol III*, Barcelona

La STC 67/1983, 22 juliol

El precepte fou recorregut pel govern de la Generalitat, en base a argumentacions situades en la línia d'allò que queda exposat abans. Però el TC, en una sentència sorprenent, manté el text d'aquell article 22, tot diferenciant el concepte de nomenament del d'oposició i concurs, en la forma següent:

«De la lectura del precepto (EAC, 24) se desprende que la competencia -que se sitúa dentro del marco de las competencias de ejecución -que el Estatuto atribuye a la Generalidad, es la de efectuar el nombramiento de los Notarios con arreglo a las leyes del Estado y que, aún cuando alude a algunas peculiaridades que deben existir en los concursos y en las oposiciones para cubrir plazas del territorio de Catalunya no atribuye a la Generalidad la competencia respecto de estos concursos y oposiciones. De esta suerte debemos concluir que en la interpretación del art. 24 del Estatuto de Cataluña nombramiento debe entenderse como concreta designación. Hay toda una serie de argumentos que conducen a esta conclusión. No es sólo ese el alcance que la expresión tiene en el lenguaje espontáneo. Además, hay argumentos de orden histórico y sistemático en favor de la misma solución. El hecho de que el artículo 24 del Estatuto de Autonomía de 1979, encuadrado en el marco de la Constitución de 1978, contraste con el Estatuto de 1932 que fue derivación de la Constitución de 1931, parece indicio suficiente de la voluntad del legislador de limitar la intervención de la Comunidad Autónoma de Cataluña en relación con los Notarios.. Y no se nos diga que de esta manera se vacía la competencia de la Generalidad de Cataluña, pues aparte de que es la que el Estatuto asumió resulta una potestad pública de indudable trascendencia, ya que supone la específica habilitación para el ejercicio de la función en la plaza y cargo.» *En definitiva*, el precepte impugnats és declarat constitucional, amb una sola particularitat: es refusa la preferència de la publicació en el BOE i s'estableix l'equiparació entre aquesta publicació i la del DOGC. A part d'això, la sentència conté dues precisions sorprenents, una, quan afirma l'obligació de la Comunitat Autònoma de Catalunya de comunicar a la DGRN el resultat del concurs, car és evident que aquest resultat, segons el RN en vigor, és establert per la mateixa Direcció, i l'altra, en afirmar que correspon a la Direcció l'escalafonament general dels Notaris, aspecte que no s'havia plantejat en el recurs de la Generalitat.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00071.sgm

DIARI AVUI**Diàleg**

La compra per part de l'Estat de la col·lecció Thyssen i la seva ubicació a Madrid han de ser contestades des de Catalunya. Així ho creu l'articulista, que fa una anàlisi en què exposa bàsicament el greuge que ocasiona aquesta decisió a Catalunya. A més, creu que la col·lecció no fa més que duplicar, i no ampliar ni millorar, l'oferta museística de Madrid, fet que farà augmentar el desequilibri territorial en matèria de cultura.

La col·lecció Thyssen, des de Catalunya

La premsa s'ha fet ressò de la compra per l'Estat espanyol de la col·lecció d'art del baró Von Thyssen. La col·lecció quedarà ubicada al Palau de Villahermosa, de Madrid, que el ministeri de Cultura havia inicialment previst per a ampliació del Museu del Prado, i posteriorment va oferir per a la col·lecció ara adquirida, tot realitzant les obres necessàries per al seu nou ús museogràfic.

Amb independència d'altres anàlisis o comentaris, el fet mereix des de Catalunya estant una reflexió que passa, entre altres, pels punts següents:

a) En plena crisi econòmica, l'Estat espanyol ha comprat la col·lecció per 44.000 milions de pessetes, sense comptar-hi el cost de la reforma del Palau de Villahermosa, que sortiran del pressupost de l'Estat.

b) Dir que el museu Thyssen és d'un gran valor artístic i que té obres bàsiques de la història de l'art universal és tota una obvietat. Dir que el projecte museogràfic és bo i altament assequible per tota mena de públics, innecessari per evident. Però el que no pot ser amagat (i fins ara ho ha estat, malgrat les queixes dels responsables del Museu del Prado) és que el Museu Thyssen, ubicat davant per davant del Prado, és, pel tipus de col·leccions que el formen, una reproducció en petit d'aquell, però amb obres generalment de menys nivell. No és una ampliació del Prado, atès que, malgrat que el Thyssen és cronològicament més complet (hi ha una bona representació de pintura impressionista, postimpressionista, expressionista i d'avantguarda), el cos principal de la col·lecció és, en essència, el mateix del Prado: pintura italiana, espanyola i holandesa dels segles XVI a XVIII. Dit d'altra manera, el Museu Thyssen duplica, però no amplia ni millora l'oferta museística de Madrid. El Prado té en ell, més que un complement una competència. I, des de l'òptica del visitant no especialitzat, passar d'un museu a l'altre és temàticament poc enriquidor.

c) És ben sabut que la manca d'un Estat propi ha comportat per a Catalunya, entre altres coses, la inexistència de les grans institucions culturals habituals en una capital que, per contra, l'Estat espanyol ha creat a Madrid. Una passejada per Munic aclareix el concepte que intento expressar: la capital de Baviera, un petit Estat centroeuropeu avui integrat a la RFA, compta amb institucions culturals de primer ordre mundial, formades pel seu propi Estat: L' «Alte Pinakothek», la «Neue Pinakothek», la Gliptoteca, el Museu Arqueològic, l'Òpera, la Biblioteca de l'Estat, l'Arxiu.

d) Barcelona no compta amb altres institucions que les que la societat civil o les institucions locals han creat, fent un paper de simple suplència. Pel que fa a museus, les col·leccions reials i estatals han quedat concentrades al Museu del Prado madrileny. Barcelona té el Museu d'Art Modern i el Museu d'Art de Catalunya, avui en fase de fusió en Museu Nacional d'Art de Catalunya, per obra de la llei de museus de 1990, que contenen en essència col·leccions d'art català llevat de la meritòria col·lecció Cambó. El projecte, en el qual hi ha implicades totes les Administracions competents, i, que està significant per a totes elles un esforç pressupostari considerable, no arriba a la tercera part del preu de compra de la Thyssen.

e) La ubicació de la col·lecció Thyssen a Barcelona, integrada o no en el Museu Nacional d'Art, hauria significat per a la ciutat i per a Catalunya recuperar cinc segles de marginació i d'absència del poder i obtenir un museu comparable al d'altres grans capitals d'Europa. També hauria significat per a l'Estat espanyol un pas important en la necessària descentralització de la seva estructura. Entenc que l'establiment d'una secció a Pedralbes, que cal considerar com un enriquiment indiscutible per a Barcelona, no passa de ser una operació d'imatge, una mena de premi de consolació.

f) En temps de campanya electoral (i abans i després) hem sentit a parlar de privilegis, de discriminacions, de solidaritats, de suposades vendes del govern de l'Estat i d'altres ximpleries similars. Si la col·lecció s'hagués instal·lat a Barcelona, hauria l'Estat gastat els 44.000 milions i assumit la realització de l'obra? No cal pensar gens per imaginar la resposta.

g) *En definitiva*, el pagament de la Thyssen es farà amb diners de tot l'Estat i la col·lecció quedarà a Madrid duplicant el Prado. Accentuarà la concentració de les inversions estatals en matèria de cultura a la seva capital i augmentarà el desequilibri territorial. Poc després de l'espoli col·lectiu que ha estat la creació del Museu Nacional d'Art Reina Sofia, poc després de la trista gasiveria de l'Estat en relació amb l'herència de Dalí o els impostos de la successió de Miró, sembla clar que des de Catalunya la compra per l'Estat de la col·lecció Tyssen per deixar-la a Madrid ha de ser com a mínim, contestada.

«Lluís Jou» «és notari»

© 25/06/1993 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DIARI AVUI

Redacció

BARCELONA

SETMANA BORSÀRIA.

El Sistema Monetari es torna a agitar.

Si la setmana passada parlàvem de tranquil·litat en el SME, ara hem d'oblidar aquest mot, ja que algunes de les divises de la graella s'han mogut notablement i la pesseta és la que més ho ha notat. *En definitiva*, la nostra divisa ha experimentat un cert vaivé que ha motivat una mica de nerviosisme. De fet, la setmana passada s'havia depreciat una mica, i aquesta tendència va continuar des de dilluns fins a dimecres, quan, tot i les intervencions del Banc d'Espanya, el preu del marc va passar de les 72 pessetes, encara que no ha arribat en cap moment a la paritat central marc pesseta que actualment se situa en 72,78 pessetes. Aquest límit, però, no es va consolidar i en la sessió següent la pesseta va tornar a pujar, de manera que el marc va caure una altra vegada fins a les 71.

Les raons de la sacsejada són vàries : l'enquesta de població activa a l'Estat espanyol ha donat, respecte al 1992, un saldo superior als tres milions de persones a l'atur. Això ha provocat una certa desconfiança dels inversors respecte a la pesseta i fa pensar, preveient el futur, en baixades dels tipus d'interès per reactivar l'economia (de moment, les lletres del Tresor a 3 i 6 mesos han caigut en 0,70%). Això ha portat, a més, una polèmica en la qual s'han barrejat tant la unió europea com la política de convergència o la conveniència d'una altra devaluació. Dijous els tipus de la pesseta van pujar més d'un punt, a causa de les intervencions del Banc d'Espanya. «(Informació facilitada pel Servei d'Assessorament del Mercat de Divises del Banc Sabadell.)».

© 21/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

EDF09

DIARI AVUI

M. L.

BARCELONA

La bipolarització de la campanya electoral a Espanya entre PSOE i PP va afavorir la victòria dels socialistes catalans.

El PSC ha aconseguit tornar a ser la formació més votada a Catalunya i la que ha obtingut més escons, en contra del que es desprenia dels sondejos anteriors als comicis. L'increment del vot del Partit Popular a Catalunya, conseqüència de la bipolarització de la campanya a tot l'Estat, ha beneficiat el PSC en la mesura en què ha frenat les expectatives de creixement de CiU. Un efecte similar ha provocat l'augment de vots d'ERC.

A Catalunya, el PSC ha obtingut gairebé 150.000 vots més en relació a les últimes eleccions però ha perdut 2 escons, ha passat dels 20 diputats de les eleccions de 1989 a 18. En termes absoluts han incrementat vots a les quatre circumscripcions catalanes, però també a totes quatre han vist baixar els seus resultats percentuals.

Després de protagonitzar una intensa campanya al cinturó de Barcelona -a la recerca d'antics votants que havien optat per Iniciativa en les últimes cites a les urnes-, i a Tarragona -on fins l'últim moment socialistes i nacionalistes s'han disputat el sisè escó posat en joc en aquests comicis-, el PSC ha aconseguit ser la formació més votada a aquestes dues circumscripcions. A Barcelona ha perdut dos escons i ha quedat amb 12 diputats, mentre que a Tarragona una mínima diferència de vots amb CiU li ha permès apropiarse d'un tercer escó.

Per contra, els socialistes han perdut a Girona, on malgrat reduir les diferències amb CiU han repetit resultats i han obtingut 2 diputats enfront dels tres de la coalició nacionalista, i a Lleida, on els populars amb un notable increment han arrabassat un dels escons als socialistes.

En definitiva, aquests resultats il·lustrarien les conseqüències favorables que les tendències de vot a l'Estat han proporcionat als socialistes a Catalunya: d'una banda el PSC no s'ha vist excessivament afectat per l'increment del vot popular, que, fins i tot, els ha proporcionat efectes positius; mentre que d'una altra banda, la crida al vot útil li ha permès captar vots que corrien el risc de veure's desviats cap a Iniciativa.

Majoria suficient.

El primer secretari del PSC, Raimon Obiols, es va mostrar ahir partidari que el nou govern que es constitueixi després de les eleccions posi "un major èmfasi en el diàleg social i en la voluntat

d'obertura" i va defensar que el PSOE governi amb acords puntuals amb d'altres forces. Obiols va defensar que el nou gabinet que presideixi Felipe González busqui "acords com més estables millor, però sense hipoteques que en aquests moments no són necessàries". "El PSOE -va subratllar- compta amb majoria suficient per no dependre de cap força."

© 08/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. CECA

EDF10

DIARI AVUI

Francesc Granell

DÚNIA LORDA

La independència d'Eritrea i el futur econòmic d'Àfrica.

Avui es proclama la independència d'Eritrea i l'articulista col·loca el naixement d'aquest nou Estat en el marc de la seva relació amb Etiòpia i de la situació política i econòmica africana. Després de fer un repàs d'aquesta situació, l'articulista acaba afirmant que la descolonització va deixar uns països que no en tots els casos són autènticament viables.

Aquest 24 de maig tenen lloc els actes solemnes de proclamació de la independència d'Eritrea, just un mes després que el 99,8% dels votants al referèndum convocat els dies 23, 24 i 25 d'abril decidís la separació definitiva d'Etiòpia.

Eritrea es converteix, així, en el 52 Estat africà i en el primer Estat segregat després del procés de descolonització dirigit per les antigues potències colonials.

Si tenim en compte que Eritrea té 3 milions i mig d'habitants i un territori de 120.000 quilòmetres quadrats, podríem concloure que la seva segregació no tindrà massa importància per al conjunt d'Etiòpia, que tenia fins ara més d'un milió de quilòmetres quadrats i una mica més de 50 milions d'habitants.

La realitat no és, però, exactament aquesta que dona el percentatge de població i de territori perquè, amb la segregació, Etiòpia es queda convertit en un país sense sortida a la mar Roja com havia estat abans que Haile Selassie ocupés Eritrea el 1962 per absorbir el que des de finals del segle XIX havia estat una colònia italiana després que els italians compressin els territoris d'Aseb i Mesewa el 1869 i el 1895.

Malgrat que el govern d'Addis Abeba accepta la segregació, perquè està controlat pels tigres que van rebre el suport dels eritreus en la guerra civil contra la dictadura de Mengistu, una part de la població etiòp hi està en contra i cal preguntar-se què passarà si els amhars arriben un dia al poder a Etiòpia i intenten recuperar la sortida a la mar Roja.

De moment, els eritreus asseguren que els etiòps podran utilitzar els ports d'Aseb i Mesewa per al seu comerç exterior, però les coses poden variar en el futur.

L'aparició del nou Estat en l'escena internacional ha fet que es replantegi la fins ara consolidada filosofia segons la qual calia evitar segregacions d'Estats i una nova divisió territorial d'Àfrica que canviés els límits de l'antiga divisió colonial. Però jo no insistiré ara en aquest fet, sinó més aviat en els problemes econòmics de la zona i en els problemes que des d'aquest punt de vista pot suposar el

fet de la segregació de nous Estats en una zona amb economies molt febles, amb circumstàncies de fam endèmica i necessitat de recórrer de forma permanent a l'assistència internacional humanitària i a la cooperació internacional al desenvolupament.

Des d'aquest punt de vista, poc importa que el Front Patriòtic d'Alliberament de l'Eritrea s'hagi sortit amb la seva de segregar el seu territori de la resta d'Etiòpia i, per tant, del poder d'Addis Abeba, que s'havia exercit per la força des de principis dels anys 60, cosa que va desencadenar una guerra civil que ha durat 30 anys. La realitat del territori és que la renda per càpita -tant a una banda com a l'altra de la que és la nova frontera entre els ara diferents països- està entre les més baixes del món -entre 120 i 150 dòlars- i que aquesta penúria global no s'arregla amb la nova situació política.

A la zona existeixen més de mig milió de refugiats que depenen en gran mesura de l'assistència humanitària internacional i això tampoc s'arregla amb la segregació per més pacífic que hagi estat, ara, el procés de consolidació del resultat de la fins fa dos anys cruenta guerra civil.

Les Nacions Unides, la Comunitat Europea i els grans països estan reconeixent al nou Estat africà, però tothom veu la seva aparició amb una certa reticència pensant que l'exemple podria estimular la disgregació del mapa africà: on el pes de les diferències tribals està molts cops per sobre de la superestructura administrativa que al seu dia varen crear les potències europees colonitzadores.

Europa no és, però, ara, l'exemple més clar d'unitat perquè, per molt que els danesos hagin dit «sí» al Maastricht corregit per Edimburg el 18 de maig, ni la insolidaritat monetària (cal recordar la nova devaluació de la pesseta i l'escut el passat 13 de maig) ni les desavinences a l'antiga Unió Soviètica ni molt menys la guerra civil a l'antiga Iugoslàvia serveixen com a bon exemple per a ningú.

Per altra banda, cal preguntar-se si processos de revertebració política com el d'Etiòpia-Eritrea poden ajudar a la recuperació de la confiança internacional en el futur de les economies africanes, la qual cosa és essencial perquè la inversió internacional torni a Àfrica resituant el continent en el marc de la interdependència econòmica mundial.

Fa ara dues setmanes va celebrar-se a Abidjan l'Assemblea Anual de la Banca Africana per al Desenvolupament, on l'informe que va presentar-se va remarcar l'estat d'una economia africana carregada de problemes de tota mena: dictadures i corrupció, sida, demografia sempre en explosió amb una mitjana de 6 infants per dona, baix nivell d'exportació i predomini de productes de preus poc estables als mercats internacionals, nul·la atracció d'inversions estrangeres, deute extern de 250.000 milions de dòlars, escàs resultat dels programes d'ajustament estructural per restablir els equilibris macroeconòmics, etc.

En aquesta situació, la declaració nord-americana de condonar la meitat del deute extern que li deuen els 18 països africans més pobres són un gest, com és un gest, també, el programa especial de rehabilitació per a Àfrica que la Comunitat Europea està ara ultimant. Però, *en definitiva*, tots aquests són gestos institucionals que no són de cap manera substitutius de l'esforç intern de bon govern que els països africans han de dur a terme per ells mateixos.

Amb la perspectiva de més de trenta anys es pot dir que la descolonització va deixar uns països que no

en tots els casos són autènticament viables.

Caldrà veure si l'exemple d'Eritrea -tan en contra de la Declaració d'Abuja d'ara fa dos anys, que clamava per una integració global africana- podrà, a la llarga, contribuir a evitar que els conflictes ètnics, racials i tribals segueixen pesant negativament sobre el futur econòmic d'Àfrica.

«Francesc Granell» «és director a la Comissió de les Comunitats Europees i catedràtic d'organització econòmica internacional a la Universitat de Barcelona».

© 24/05/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

EDF11

DIARI AVUI

Societat civil i polítiques culturals

Miquel-Lluís Muntané

Estem acostumats al fet que, en els mitjans de comunicació, quan algú aconsegueix encunyar un terme que fa fortuna, aquest és immediatament manllevat i utilitzat fins a l'avorriment, de vegades amb escassa finor conceptual. Dins del camp del debat polític català, un dels que ha estat emprat amb més insistència per uns i altres, fins a esdevenir gairebé un lloc comú, és sens dubte el de societat civil. Sovint, aquesta noció apareix, fins i tot, contraposada a la d'acció política. Per a alguns, es diria que parlar de societat civil té una connotació de puresa d'intencions que es perd quan es fa referència a l'actuació des de les institucions de govern. S'oblida, amb això, que, en un estat democràtic de dret, aquesta actuació constitueix la plasmació de la voluntat de la ciutadania i que la gestió des de les institucions de govern no és sinó una emanació de la mateixa societat (civil, és clar), per la qual cosa no crec que sigui gaire adient establir una contraposició generalitzadora entre voluntat-acció del govern i voluntat-acció del poble. Aquesta curiosa contradicció es posa especialment de manifest en el terreny de la política cultural. És ben cert que el nostre país s'ha caracteritzat tradicionalment per l'existència d'una gran diversitat d'iniciatives que provenen de particulars i d'institucions privades; però aquesta felicitat constatació no pot justificar que les propostes sortides des d'una institució pública hagin de ser contemplades amb més recel que aquelles que sorgeixen, per exemple, d'una fundació constituïda per una empresa privada. Ambdues són no només igualment legítimes, sinó igualment nascudes en el si de la societat. Assistim, a més, a la paradoxa que alguns dels partidaris més acèrrims d'aquesta falsa dicotomia, a l'hora de reclamar el suport econòmic dels organismes públics per als projectes que ells defensen, recorden a boca plena que els recursos institucionals sorgeixen de la comunitat. Perfectament exacte. Però, si ho són els recursos, també ho deu ser l'administració que en fan aquells a qui hem delegat per fer-la. O no? Si apliquem a l'anàlisi una certa perspectiva històrica, podríem convenir que, a casa nostra, l'oposició entre política institucional i iniciatives provinents de la societat civil pot ser un ròssec dels períodes no democràtics, quan, efectivament, les accions dels estaments oficials i dels privats responien a interessos i valors diferents i clarament enfrontats. En contextos com aquells, la societat civil ha demostrat a bastament el seu tremp i la capacitat per fer sobreviure una cultura. Sobreviure, tanmateix, i poca cosa més. Les institucions de govern, en tot cas, fa temps que van deixar de ser instruments de domini i repressió per convertir-se en eines al servei dels ciutadans. Així doncs, les seves accions pel que fa a la promoció de la cultura constitueixen un complement indispensable d'aquelles que s'emprenen des de les bases de la societat. Amb aquest fi, cal que en supleixin les mancances i en reforcin els punts més febles, és a dir, aquells espais on les iniciatives de la societat civil topen amb més dificultats, aquells que requereixen una més gran profusió de mitjans econòmics i tècnics, com ara cadenes de televisió, xarxes informàtiques, indústria cinematogràfica o, *en definitiva*, tots aquells que depenen d'una infraestructura extensa i costosa. I és que, de fet, a tots els països amb unes característiques més o menys anàlogues al nostre, la intervenció dels poders públics en la cultura és un fet no tan sols indiscutible, sinó reclamat com un dret per la societat mateixa. La identitat cultural d'un poble no es fa des de les institucions, però s'hi reflecteix, i aquest reflex constitueix un mecanisme de retroalimentació altament enriquidor per al conjunt del país. Cal saber, doncs, trobar el punt d'equilibri que faci possible avançar socialment i cultural, però

bandejant els recels innecessaris, tant si són fruit del desconeixement com si responen a algun tipus de manipulació partidista. Una societat sana té necessitat d'una correcta gestió des de tots els àmbits. I una gestió de política cultural correcta serà aquella que, sense ofegar en cap cas les iniciatives sorgides des de les institucions privades per una concepció excessivament dirigista, no faci tampoc deixadesa de les seves responsabilitats i faci sentir la seva presència allà on calgui, sense recances ni complexos.

© 01/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

EDF12

Fragment de:

García, Xavier (1980) *El combat ecologista a Catalunya*, Barcelona: Edicions 62.

ESBÓS DE LA SITUACIÓ ECOLÒGICA A CATALUNYA

Aquest avançament de política ecològica per a Catalunya és un plantejament d'alternativa general en vista de la situació actual, que ha de ser completat sectorialment amb múltiples aportacions que han de definir la intensitat i el termini de cadascun dels canvis que es proposen. Aquest esbós vol fer veure, en tot cas, la necessitat per a Catalunya de reorientar profundament el ritme i la direcció del seu creixement econòmic i demogràfic. Aquesta necessitat, millor dit, urgència, creiem que es basa en la constatació creixent del pobre que cal evitar o no fer tan patent la presència activa d'economies estrangeres al nostre país, les quals, de fa vint anys, dirigeixen el curs de la nostra producció i el nostre consum i, *en definitiva*, del model de vida. Els signes exteriors que comporten aquestes actuacions són evidents: no afecten només la qualitat o l'equilibri de la nostra atmosfera, aigües o sol - que en són la mostra més palpable-, sinó que afecten o afectaran la mateixa capacitat autonòmica de què puguem disposar en raó que ja estaran marcades les pautes de la nostra economia: la concentració bancària actual, la presència de delegacions de la banca estrangera i la imposició de l'energia nuclear és l'estratègia bàsica que el capitalisme financer espanyol i català - alies en inferioritat de condicions als crèdits i a la tecnologia americana- pretén d'imposar (ja des de fa deu anys) al nostre país.

Després d'una acumulació de beneficis sense precedents. el capitalisme ha sabut provocar la crisi energètica del 73 per reforçar l'alternativa nuclear com a panacea del futur i endinsar-se ja en el monopoli de les empreses alternatives. concretament la solar, a la vegada que ha desestimat els avenços concrets i de possible eficàcia i aplicació que s'han fet en altres energies més barates i menys contaminants, però que no interessa que prosperin mentre que no vegin la necessitat del seu control. El monopoli que fan del nostre petroli les grans multinacionals, així com la provocadora importació d'alguns aliments constitueixen la confirmació, avui i sempre, que qui domina l'energia i els recursos naturals d'un país pot orientar els esdeveniments polítics conforme als seus interessos, tot mantenint la colonització econòmica. Tot just ens espolem la dominació franquista: ara caldrà fer el que calgui Per treure'ns de sobre la dominació americana que li donava tot el suport. El desmuntatge de l'aparell polític del franquisme ja convé al capitalisme mundial, que adequa i imposa en la crisi els seus esquemes.

Aquesta estratègia de domini político-econòmic comporta una tàctica d'actuació concreta per part del sistema que cal saber descolorir, intuir i denunciar. Fent un ràpid repàs de la situació actual i dels antecedents que l'han provocada. podem dir que el franquisme es valgué fins als anys 50 de l'espoli de l'agricultura. Calia fer pujar un país a la postguerra però mentrestant el sistema -a través del Tractat d'amistat i Cooperació amb els Estats Units- preparava les penetracions industrial i turística al país, a les quals estem hipotecats perquè les societats estrangeres les han domines A les d'aquí es troben en inferioritat de condicions. Sense una planificació territorial, de producció o demogràfica, el desgavell

organitzat, la destrucció Programada de Catalunya, comença els primers anys dels seixanta i observa la seva puixança durant tota una dècada. Mentre en aquests moments actuals la classe dominant parla de crisi econòmica i energètica -evidentment perquè el creixement desordenat que ha portes a terres s'ha tornes contra els seus interessos i no pot continuar en la línia d'expansió indefinida-, assaja el domini en altres camps: nuclear, informàtica explotació intensificada de recursos dels països del Tercer Món, als quals exporta, a més, tecnologia que servirà per controlar-los amb aparença democràtica, talment com va fer amb l'Estat espanyol. Aquesta situació genera l'eclosió, per conseqüència lògica, del consumisme desenfrenat bases en la potenciació dels sectors de serveis, els quals faciliten la multitud d'inútils, repetits i poc duradors materials de consum a les classes populars per tal que el cicle no es trenqui i en benefici de la lògica del sistema. Per fer possibles aquests guanys en base a la constant producció i al consum, al sistema li cal imprescindiblement concentrar el consum en grans àrees demogràfiques, generadores de constants necessitats artificials provocades, i li cal, per sant, energia per proveir tot aquest procés.

Començaríem a fer un gran servei a la causa del pobre si proposéssim al país una desobediència civil basada en l'explicació tan senzilla que fets com la concentració humana i de capital a Barcelona, la nuclearització de Catalunya i els transvasaments d'aigua de l'Ebre i el Segre a l'Àrea Metropolitana de Barcelona són els tres eixos bàsics de la perpetuació del sistema i dels seus guanys, i que seran la causa de posteriors i més greus desequilibris, la causa d'uns costos socials elevats i d'una inflació que haurà de pagar el conjunt del mateix poble, enredes en la producció, en el consum, i afectes per les deixalles que ell mateix genera, damunt les quals encara fan negocis les companyies. Paral·lelament a aquest factor de concentració -recordem que l'àrea de Barcelona representa l'1% del territori i concentra el 51,96 de la producció catalana industrial-, al sistema li interessa no tenir dispersió productiva, i d'aquí ve el despoblament del camp, l'abandonament de l'agricultura, amb tot el que comporta de greu: augment de mà d'obra barata per a la indústria i serveis, degradació i erosió dels sòls i muntanyes amb perills climàtics de tota mena, encariments i males condicions dels productes agrícoles, dominats pels monopolis alimentaris situats voraçment prop dels grans nuclis urbans, etc. Per si l'espoli no fos prou, el sistema va a cercar l'energia que han de consumir les grans àrees a les zones que ell mateix ha deprimat i abandonat: tèrmiques, nuclears i pantans en són la prova. En aquests moments tenim tres faixes de paisatge a Catalunya que testifiquen això: un litoral superpoblat que consumeix i que contamina, unes comarques de l'interior que, en general, i excepte uns punts de concentració, es despoblen, i unes comarques pirinenques que representen el 20 % del territori de Catalunya on només viu l'1 % de la població, que han de despoblar-se necessàriament per l'espoli que fan dels seus recursos, com aigua, fusta i neu, a través del turisme.

Hauríem de tenir present que tota política ecològica, que tracta precisament de restablir les funcionalitats entre els sistemes naturals, que són destruïts ràpidament, però que es recomponen lentament hauria de traçar-se aquest programa ampli, en el qual serien tan importants la declaració teòrica la gestió política o legal, l'agitació nacional, comarcal o local, la difusió de la problemàtica, la col·laboració solidària amb altres grups que ja hi treballen, o bé aquell treball anònim, silenciós i constant que aglutina els grups humans no pes a cop de consigna o de demagògia, sinó basant-se en l'evidència de la transformació progressiva de la realitat. Volem dir que aquest programa ha de tenir presents totes les possibilitats d'una situació fluïda com la present.

El programa ampli contindria, per exemple una explicació de la situació que hem heretat i de les previsions que ens esperen si s'aprova el Pla Energètic Nacional tal com és concebut, si es realitzen

obres d'infraestructura com el desviament del Llobregat, les Actuacions Urgents del Ministeri de l'Habitatge, els transvasament' d'aigües, els pantans de Xerta i Garcia, que han de proporcionar aigües a Barcelona, o bé el de Rialb, que les portarà del Segre, si continuen degradant-se els postres rius i el nostre mar, si les prospeccions petrolíferes americanes fan impossible la nostra pesca, si es dessequen i s'urbanitzen les postres zones pantanoses o aiguamolls, si es continua traient greda volcànica per afavorir la construcció desordenada, si es despobra encara més l'Alt Pirineu, si continua la desatenció envers la reserva agrícola lleidatana o bé si es desplaça el model de creixement industrial i territorial barceloní cap a aquesta zona si continua la política d'autopistes en contra del ferrocarril, si continua l'apogeu del transport prives i per tant de gran consum de combustible que podria estalviar-se, etc. El moviment, evidentment, ha de ser en cadascuna d'aquestes lluites proposant alternatives factibles amb una òptica no desenvolupista, sinó conscient dels recursos aprofitables de cada comarca tenint present la demografia la xarxa viària, etc., amb l'objectiu final de construir comunitats humanes assequibles, solidàries i cooperadores en lloc de competitives.

Com a persones radicalment abocades al canvi profund de les estructures de poder que ha de possibilitar-hi l'accés a les classes treballadores per fer-ne un instrument diferent, jutgem la qüestió ecològica com a fonamental, no solament pel fet que siguin salvats de la corrupció capitalista espais naturals que pertanyen al pobre explotat, sinó perquè una correcta visió socialista, humanista i autogestionària de la problemàtica del medi ambient incideix directament en:

el canvi de correlació de forces productives

el model econòmic de creixement que s'hagi d'adoptar,

el control popular de les fonts d'energia

l'ús de les energies alternatives, en comptes de les especulatives, monopolitzades per les grans empreses,

una justa ordenació del territori, evitant les concentracions urbanes excessives i donant pes polític, social i econòmic a les comarques,

el canvi total dels costums tinguts fins ara per bons: transport privat, consumisme, fabricació d'objectes inútils, cars fràgils i seriats que fan viure el sistema i li allarguen la vida,

la solució del problema demogràfic, l'alliberament de la dona, l'explotació del Tercer Món, l'urbanisme i l'habitatge, etc,

Aquestes propostes macroestructurals han d'anar acompanyades de la introducció progressiva de mesures concretes, com el foment de mètodes de cultiu natural en l'agricultura enfront de l'abús d'insecticides i fertilitzants química, pels seus efectes contaminants del sol i les aigües, i la seva transmissió als organismes per mitjà de l'alimentació, amb greus efectes sobre la salut i l'equilibri ecològic, així com l'estudi de les possibilitats i vies de reciclatge de les escombraries, dels residus industrials o de les aigües de les clavegueres. Aquestes mesures afecten, com pot suposar-se, tots els àmbits de la vida quotidiana dels ciutadans, perquè és aquí on els mecanismes del sistema capitalista

troben el camp adobes per exercir llur explotació més subtil. Així, per exemple, es tractaria de dotar de la informació sexual necessària i dels mitjans jurídica i materials indispensables per a una correcta planificació familiar la totalitat de la població, o bé que dintre la Seguretat Social hi hagués inclòs com un servei més el de Medicina Natural, o bé de portar el control de la fabricació i l'ús dels medicaments, vertadera droga legal que els ciutadans consumeixen, amb total impunitat per part de laboratoris i indústries farmacèutiques.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00029.sgm

DIARI AVUI

Agustí Alcoberro

La guerra dels sexes

Si hem de fer cas als demògrafs, els pròxims anys poden ser particularment durs per als nostres barons adolescents. Si més no, un recent treball del Centre d'Estudis Demogràfics de la Universitat Autònoma de Barcelona així ho assenyala. La davallada demogràfica detectada els darrers anys -i especialment de 1978 ençà- pot tenir un efecte secundari inesperat: la manca de noies casadores. Les estadístiques són, en aquest punt, cruels. La diferència mitjana d'edat entre l'home i la dona que formen parella és, ara com ara, de tres anys. Doncs bé, els nostres adolescents barons de quinze anys -els nascuts el 1978- formen un contingent que voreja les 110.000 ànimes, mentre que les noies que, per tradició cultural, els pertocarien -és a dir, les nascudes el 1981, tres anys més tard- amb prou feines depassen les 68.000. En altres paraules, parlem literalment d'una baralla a mort per aconseguir parella entre un col·lectiu que és un 23 per cent més migrat que el de xicotets d'edats núbils. Els experts asseguren que el mercat nupcial es regeix per les mateixes normes que l'economia. *En definitiva*, que la totpoderosa llei de l'oferta i la demanda marca les regles del joc amb la seva peculiar i implacable fredor. Això és la guerra. Qui no s'arrisca no pisca. I qui no vulgui pols que no vagi a l'era. Com que no és previsible que en aquest mercat s'imposin els criteris monopolistes, ni les pràctiques del «dumping», cal convenir que els nostres jovincells barons hauran d'escarrassar-se a oferir les condicions més òptimes a les noies d'edat casadora. Elles, ves per on, tindran on triar i remenar. I, sempre segons els experts, això pot significar, paradoxalment, un retorn a la llar, casoris en edats més tendres i un augment de la natalitat. Els joves d'altres temps vivien en crisi permanent, potser perquè intuïen que disposaven d'unes expectatives de futur gairebé il·limitades. Els joves d'avui, els de la crisi de debò, es van tornant conservadors. Trobar un treball estable i mitjanament remunerat és en aquests moments un afer vidriós, que només es pot assolir amb grans dosis de constància -o amb el vent de cara-. Disposar d'un pis a la gran ciutat -de compra o de lloguer- és una empresa titànica que, en el millor dels casos, obliga a acostumar la tieta conca, bo i preguntant perquè no li quedi gaire corda. Les legions de llicenciats en atur, o amb treball precari, s'allisten a tota mena de màsters i postgraus, amb la vana esperança d'engruixir currículums. I les parelles allarguen els seus prometatges, tot somiant en el dia en què s'abaixin de debò els preus del pam quadrat de sòl edificat i els préstecs hipotecaris. Però ara les coses es posen fins i tot més peludes. Per als mascles, s'entén. Al capdavant, la figura de la tieta soltera és ben acceptada socialment. És vista, en general, com una dona polida, endreçada, tot un devessall d'ordre. No passa el mateix amb el baró solitari: individu amb connotacions fosques, pròximes a la conflictivitat i al desordre, quan no a la marginació. Al cap i a la fi, posats a ser honestos, hem de reconèixer que les necessitem més que no pas elles a nosaltres. L'home és, en molts punts -per configuració genètica o per formació cultural-, un ésser particularment inútil, un perfecte escarràs. Consulteu-ho amb molts divorciats o vidus: aviat comprovareu que, rere una misogínia aparent -com qui diu: tot just una capa de vernís defensiva-, s'amaga un tristíssim sentiment de desemparament. Com el Joan de Serrallonga descrit per Joan Maragall, tots ells, poc o molt, enyoren la dona que: «M'ha ajudat amb l'esguard», «amb la paraula»; «si ha calgut, amb la força del seu braç»; «cada migdia m'ha llescat pa a taula». «i cada vespre m'ha alegrat el jaç». Perquè al capdavant, per més sofisticats que estiguem per la civilització, tots donaríem per bo aquest ideal de vida descrit pel poeta:.

«Bon menjar, bon oblit i jeure amb dona:». «mai havia trobat millor conhort». En èpoques de contracció de l'oferta -o d'excés de la demanda- els conceptes bàsics recuperen el seu sentit primigeni. En l'horitzó de l'any 2000 redescobrirem que sexe, matrimoni i amor expressen realitats diferents, si no divergents. El primer, herència animal, és el nostre major vincle amb el regne de la natura. El segon, nascut amb els primers excedents, ara fa uns pocs mil·lennis, rima sospitosament amb patrimoni. Però el darrer, inventat a Occitània el segle XII, i estès arreu del món a través de la literatura i, en el darrer segle, del cinema, és el sentiment més intens -i, doncs, alhora, més ple i colpidor- generat pel llinatge humà. Els barons adolescents s'enfronten a un nou repte gairebé desarmats. En els darrers anys, l'home ha perdut unes bones dosis del seu poder -basat essencialment en la força bruta i la violència-, mentre les dones esgarrapen cada cop més àmbits de l'esfera pública, sense haver renunciat per això a cap de les seves eines peculiars -com la seducció, o fins i tot la coqueteria. Els demògrafs han buscat en el passat altres moments de contracció de l'oferta femenina. Com, per exemple, el nostre país després de la Guerra Civil. O la resta del Continent, un cop acabada la Segona Guerra Mundial. No sé si el seu esforç ha estat debades. Vull dir que els canvis culturals esdevinguts en els darrers decennis difícilment podran ser catalogats com a foc d'encenalls. Ara tenim una nova espècie d'homes -l'home tendre-, i també una nova raça de dones -la dona professional, socialment activa-. De vegades, ni tan sols el regne de la demografia pot quadrar en les estadístiques.

© 14/05/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

Anna Casanovas i Mussons (1988) *Propietats immaterials*, dins *Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya*, Institut d'Estudis Autònoms

1. DELIMITACIÓ DE L'ABAST COMPETENCIAL DE L'EAC 11.3

1.1. Plantejament general: la relació entre l'EAC 11.3 i la CE 149.1.9

1. La legislació com a matèria objecte de la competència estatal

D'acord amb la CE 149.1.9, l'Estat té, en exclusiva -això és, amb caràcter exclusiu quant a la titularitat i excloent quant a l'exercici-, la competència *legislativa* sobre la matèria *propietat intel·lectual i industrial*. Dins el seu àmbit territorial (EAC 25.1), la Generalitat de Catalunya assumeix, en virtut de l'EAC 11.3, la titularitat (en principi) exclusiva de la competència d'execució d'aquella legislació estatal. L'exercici d'aquesta funció executiva, però, *s'haurà de sotmetre* -segons l'EAC 25.2 II- *a les normes reglamentàries que l'Estat dicti en desenvolupament de la seva legislació*

En principi, doncs, podria afirmar-se que la compartició de la matèria es presenta d'una manera neta i clara, a partir d'una distribució de funcions perfectament delimitada, sense concurrències. En aquest sentit, l'àmbit resultant de l'EAC 11.3 i 25.2 sintonitzaria del tot amb la interpretació segons la qual la *legislació*, quan és reservada a favor de l'Estat sense matisos per la CE 149.1, s'entén en el seu sentit material i no merament formal. Als efectes de determinar el contingut competencial, el concepte de *legislació* inclou, des d'aquest punt de vista, no solament la *lleï* (el conjunt normatiu amb força de lleï), sinó també el *reglament* (jurídic o executiu, segons la terminologia tradicional) que la desenvolupa, en tant que norma dictada per a l'execució d'una lleï anterior. *En definitiva*, l'expressió «legislació» al·ludiria tant a la potestat legislativa com a la potestat reglamentària general, de les quals en seria resultat.

De manera que la funció executiva de la Generalitat, limitada a l'aplicació de la legislació aliena sobre propietats immaterials, comprendria, tal com explicita l'EAPB 20.4 (equivalent a l'EAC 25.2 II), la potestat d'administració i la de dictar reglaments interns d'organització.

Aquesta última facultat resultaria, a l'EAC, de l'art. 25.3, predicable de qualsevol tipus de competència. S'exclouria, doncs, la potestat reglamentària en el seu sentit propi de facultat de l'Administració per a regular, en desenvolupament d'una lleï prèvia, drets i obligacions de caràcter general dels administrats.

Aquesta facultat romandria a mans de l'Estat, a favor d'una regulació unitària de la matèria com a propòsit subjacent de la CE 149.1.9 en reservar en exclusiva la *legislació* a l'Estat. Tingueu en compte que, de fet, la fórmula constitucional de l'art. 149.1.9 presenta literalment aquesta *legislació*

(sobre propietats immaterials) com a *matèria* sobre la qual recau la competència exclusiva de l'Estat i no com a *funció* concreta (potestat legislativa) reservada en exclusiva a la competència estatal.

2. La legislació com a exercici de la funció: l'àmbit normatiu de l'objecte a executar

Evidentment, aquest no és el lloc més oportú per a aprofundir la qüestió plantejada. Això no obstant, cal deixar apuntat que, en el nostre cas, aquest és el resultat al qual s'arriba no tant des de la interpretació del CE 149.1 com des de la pròpia literalitat de l'EAC. Efectivament, quan l'EAC 25.2 II fa referència a la submissió «a les *normes reglamentàries* que l'Estat dicti en desenvolupament de la seva legislació», s'està deixant a mans de l'Estat una potestat reglamentària que l'EAC no entén inclosa en el concepte de legislació.

Tingueu en compte també que la previsió estatutària parteix d'aquesta separació normativa en tot cas. Fins i tot quan es tracta d'una competència exclusiva pròpia, la potestat legislativa de la Generalitat (EAC 33) no implica -d'acord amb l'EAC 25.21- necessàriament, sinó segons s'escaigui, la potestat reglamentària.

En definitiva, doncs, per a delimitar genèricament l'abast competencial de l'EAC 11.3 no cal interpretar prèviament el de la CE 149.1.9. La qüestió de si la funció executiva de l'EAC 11.3 incorpora o no la potestat reglamentària es resol negativament, atès que, d'acord amb l'EAC 25.2 II, la Generalitat no l'assumeix. I això amb independència de quina sigui la interpretació que hagi de donar-se al concepte de legislació de la CE 149.1.9.

En virtut de l'autolimitació estatutària que exclou la potestat reglamentària general, l'exercici de la funció executiva de la Generalitat queda vinculat, en grau de submissió, a les normes desenvolupadores de l'objecte executable (en el nostre cas, la legislació en matèria de propietats immaterials). L'execució de l'EAC 11.3 no disposa d'espai normatiu propi; es limita a l'activitat d'aplicació de la norma preexistent, legal o reglamentària, dictada per l'Estat. En conseqüència, doncs, la Generalitat exerceix la funció de l'EAC 11.3 mitjançant *actes* administratius singulars i no *normes* jurídiques; mitjançant regles d'organització i no regles de conducta.

Aquesta contraposició entre *acte* i *norma* resulta, per exemple, de l'EAC 37.4, que la utilitza des del punt de vista de la diferent virtualitat de la publicació al DOGC de les «*normes*, disposicions i *actes* emanats del Consell Executiu o Govern i de l'Administració de la Generalitat».

Aquesta publicació és, pel que fa a *les normes i disposicions*, requisit per a la seva *entrada en vigor* (que determina la seva aplicabilitat intrínseca -amb eficàcia ex EAC 7.1 pel poder judicial). Pel que fa als *actes*, en canvi, la publicació és requisit per a la seva *validesa*. De manera que l'actuació contrària per part de l'autor de la norma o de l'acte publicat significa, en el primer cas, la *derogació*; en el segon, l'*anul·lació*.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00070.sgm

DIARI AVUI

Vicenç Villatoro

Força.

En el llenguatge polític fem servir molt sovint la paraula «força», i no tan sols en els eslògans electorals. Parlem de les «forces» polítiques, de la «força» parlamentària d'un partit, de la «força» que es té per negociar un determinat principi. En les democràcies consolidades, aquest ús de la paraula té un cert sentit figurat, metafòric. Certament, les relacions polítiques són relacions de força, però hi ha unes regles del joc molt establertes, molt arrelades, que fan que aquestes siguin unes forces tranquil·les i fonamentades en els vots i els suports socials. Però en les situacions pre-democràtiques l'ús de la paraula «força» no té res de metafòric: les regles del joc no estan establertes i l'origen de la força política no ve de l'opinió pública, sinó de la capacitat pràctica d'imposar els propis criteris, i ja se sap que un fusell té més capacitat d'imposició -més «força», per tant- que una papereta de vot.

Aquesta és una de les diferències essencials entre les dues difícilíssimes cohabitacions que a hores d'ara ocupen l'actualitat internacional, la francesa i la russa. Totes dues són proves de força entre poders de diferents signe, però la diferència és el significat de la paraula «força» en un o altre marc polític. En el marc francès, la democràcia amb tradició, les regles del joc prou clares, Mitterrand i el centre dreta jugaran la seva partida en dos terrenys: el de la popularitat com a font de legitimitat via eleccions i el del repartiment dels papers institucionals. Però a Rússia, la cohabitació entre la presidència de Borís Ieltsin i el Congrés de signe absolutament diferent es juga en un altre terreny, en el terreny de la força químicament pura. Hi haurà, és evident, una polèmica jurídic-institucional per veure quin és el paper de cadascú segons la Constitució, però al cap i a la fi la guanyarà qui tingui darrere la força. I allà, en aquest estadi del procés polític, la força vol dir el recolzament de l'exèrcit, de la policia, de qui pot imposar una situació de fet, però també de la població en la mesura que pot canviar el signe d'aquesta situació -recordem l'agost del 91- o dels poders econòmics interiors o exteriors, que també poden arbitrar. En el fons, aquestes dues cohabitacions són del mateix gènere. Són proves de força. Però les diferencia tot el que diferencia una democràcia i una selva pre-democràtica, un combat polític sofisticat o a cops de puny. La diferència, *en definitiva*, que hi ha entre una partida d'escacs i una batalla campal.

© 23/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

PORTA OBERTA

JORDI GARCIA-PETIT acadèmic numerari de la reial acadèmia de doctors

Holanda agafa el relleu

S'acabarà la Conferència Intergovernamental sobre la reforma dels tractats de la Unió Europea i de les comunitats europees a Amsterdam el juny de 1997 sota presidència holandesa? Seria prudent dir que resulta difícil pronosticar-ho, però, probablement, sí que s'acabarà. D'una banda, el Consell Europeu, reunit a Dublín els passats dies 13 i 14 de desembre, va insistir en la importància de clausurar la conferència al juny i, a pesar de l'aparent grisor dels resultats, va aclarir la situació. El fet que s'arribés a un acord sobre el Pacte d'Estabilitat i de Creixement per assegurar la disciplina pressupostària un cop introduïda la moneda única i sobre el marc jurídic necessari per a la utilització de l'euro, a més de definir-ne la forma i el disseny dels billets, permetrà que la presidència holandesa es centri a empènyer les negociacions de la conferència pròpiament dita. I, d'altra banda, no acabar la conferència al juny, a part dels efectes negatius per a la imatge dels dirigents i governs compromesos amb la data, complicaria enormement el calendari de les altres cites de la construcció europea: la determinació, a mitjans del 1998, dels Estats que participaran en la moneda única, la revisió del Tractat de la Unió Europea Occidental que expira el desembre de 1998, l'establiment del nou sistema de fons pressupostaris per al període 1999-2003, cites negociadores que es veurien pertorbades pels processos de ratificació del nou Tractat, que, en alguns casos, hauran de passar per referèndum amb mogudes campanyes electorals.

Feblesa diplomàtica d'Irlanda

La principal funció de la presidència de torn del Consell és fer propostes i "acompanyar-les" amb impulsos negociadors; per tant, no és intrascendent qui ostenti la presidència en moments clau. Els irlandesos hauran fet una presidència voluntariosa, però s'ha notat la feblesa diplomàtica de la seva talla de país petit. L'èxit de la seva presidència, el pacte d'estabilitat pressupostària, s'ha covat al marge d'ells amb Theo Waigel, ministre alemany d'Hisenda, com a gran demiürg negociador, i la seva obligació, presentar un text de projecte de Tractat, ha quedat molt aigualida, car han eludit fer propostes concretes sobre l'os de la reforma de les institucions. Holanda és el més gran dels països petits en el sentit de potència relativa. Té capacitat diplomàtica, una economia comparativament sanejada, vocació europeista, una tradicional posició d'equilibri entre la Gran Bretanya i Alemanya i l'experiència, molt útil ara, d'haver presidit el tancament del Tractat de Maastricht el segon semestre de 1991.

Europa a l'uníson o a la carta Té en contra la distorsió que produiran les eleccions britàniques del maig que ve, en què els euroescèptics conservadors i laboristes rivalitzaran en despropòsits populistes antieuropeus, i les presses. Voler acabar la negociació -per haver-la d'acabar- pot ser al preu de reduir l'abast de la reforma, la que serviria per avançar tots plegats i a l'uníson, o de consagrar la flexibilitat

en forma de "cooperacions reforçades" entre alguns membres sobre determinades matèries, que proposen Alemanya i França conjuntament, és a dir, Europa a diferents velocitats i "a la carta".

Combinar reforma i flexibilitat

Les esmenes als tractats vigents han de ser decidides per unanimitat dels Estats membres. Això significa que el contingut de la reforma haurà de traduir un consens basat sobre el màxim que la Gran Bretanya, encapçalant un front variable d'opositors -els uns, a certs aspectes de la reforma, els altres, a d'altres-, estigui disposada a acceptar, i que seria un mínim de reforma institucional i cap, o una mínima, ampliació del vot en el Consell per majoria qualificada. Però, difícilment podrà oposar-se a la introducció del principi de flexibilitat en el Tractat -com justificar internament i internacionalment l'oposició que els qui vulguin avançar més en la integració ho facin?-. *En el fons*, la flexibilitat representaria perfectament l'actual voluntat de participació limitada de la Gran Bretanya en la construcció europea. Els holandesos anuncien que seran pragmàtics en l'exercici de la presidència -podrien ser una altra cosa en les circumstàncies presents?-. Aquesta estratègia de pragmatisme els portarà inevitablement a proposar una combinació de reforma i de flexibilitat. La vertadera negociació consistirà, doncs, a dosificar l'una i l'altra: quanta reforma i quin grau de flexibilitat.

© 02/01/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DIARI AVUI

Vicenç Villatoro

Força.

En el llenguatge polític fem servir molt sovint la paraula «força», i no tan sols en els eslògans electorals. Parlem de les «forces» polítiques, de la «força» parlamentària d'un partit, de la «força» que es té per negociar un determinat principi. En les democràcies consolidades, aquest ús de la paraula té un cert sentit figurat, metafòric. Certament, les relacions polítiques són relacions de força, però hi ha unes regles del joc molt establertes, molt arrelades, que fan que aquestes siguin unes forces tranquil·les i fonamentades en els vots i els suports socials. Però en les situacions pre-democràtiques l'ús de la paraula «força» no té res de metafòric: les regles del joc no estan establertes i l'origen de la força política no ve de l'opinió pública, sinó de la capacitat pràctica d'imposar els propis criteris, i ja se sap que un fusell té més capacitat d'imposició -més «força», per tant- que una papereta de vot.

Aquesta és una de les diferències essencials entre les dues difícilíssimes cohabitacions que a hores d'ara ocupen l'actualitat internacional, la francesa i la russa. Totes dues són proves de força entre poders de diferents signe, però la diferència és el significat de la paraula «força» en un o altre marc polític. En el marc francès, la democràcia amb tradició, les regles del joc prou clares, Mitterrand i el centre dreta jugaran la seva partida en dos terrenys: el de la popularitat com a font de legitimitat via eleccions i el del repartiment dels papers institucionals. Però a Rússia, la cohabitació entre la presidència de Borís Ieltsin i el Congrés de signe absolutament diferent es juga en un altre terreny, en el terreny de la força químicament pura. Hi haurà, és evident, una polèmica jurídic-institucional per veure quin és el paper de cadascú segons la Constitució, però al cap i a la fi la guanyarà qui tingui darrere la força. I allà, en aquest estadi del procés polític, la força vol dir el recolzament de l'exèrcit, de la policia, de qui pot imposar una situació de fet, però també de la població en la mesura que pot canviar el signe d'aquesta situació -recordem l'agost del 91- o dels poders econòmics interiors o exteriors, que també poden arbitrar. *En el fons*, aquestes dues cohabitacions són del mateix gènere. Són proves de força. Però les diferencia tot el que diferencia una democràcia i una selva pre-democràtica, un combat polític sofisticat o a cops de puny. La diferència, en definitiva, que hi ha entre una partida d'escacs i una batalla campal.

© 23/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Editorial

La rebel·lió de Rocard.

La proposta de l'ex-primer ministre Michel Rocard de dissoldre el Partit Socialista Francès i recompondre una nova força política d'esquerres -on tindrien cabuda des dels ex-comunistes reciclats fins als centristes més avançats, els ecologistes i els militants en associacions de solidaritat i de defensa dels drets humans- té una dimensió que va molt més enllà de la simple conjuntura electoral que es viu al país veí. D'una banda, en efecte, no es pot negar que Rocard ha triat el moment apropiat per als seus objectius diguem-ne a curt termini. D'entrada, revenjar-se del president Mitterrand, un polític que primer va fagocitar les idees de Rocard i, després, el mateix Rocard, per deixar-lo, finalment, en un lloc de segon ordre a l'inici de la cursa per a la successió del lideratge socialista a França. Mitterrand ha mantingut amb Rocard una singular relació d'amor-odi potser perquè, *en el fons*, l'ha temut, ja que Rocard -tot i ser més jove que l'actual president- també ve de molt lluny -va ser un dels deixebles predilectes de Mendes France- i és, a la vegada, un polític maniobrer -com el mateix Mitterrand- i un polític capaç de pensar estratègies a mitjà i llarg termini, una combinació no gaire freqüent. Rocard va esperar la vigília d'una aparició televisiva de Mitterrand que havia aixecat molta expectació per fer pública la seva revolucionària i inesperada proposta de dissoldre el PSF; i en la tria de la data cal veure-hi més una certa voluntat de difuminar el protagonisme televisiu de Mitterrand que una simple coincidència de calendari.

Però, més enllà d'aquestes consideracions, el cert és que Rocard, amb la seva proposta, ha volgut desmarcar-se de l'actual equip dirigent del socialisme francès, que camina cap a una debacle electoral més que probable. Les causes d'aquesta debacle no són úniques, com acostuma a passar en totes les fluctuacions electorals que es produeixen en un sistema democràtic. En tot cas hi té molt a veure el desprestigi creixent de la figura política de Mitterrand; la situació de recessió econòmica que, en conjunt, viu França; i els escàndols en què s'han vist implicats alguns dels col·laboradors més íntims del president. En la seva recent aparició televisiva, Mitterrand ha intentat treure importància a aquests escàndols, però el fet és que el desprestigi dels polítics socialistes francesos se situa a mig camí entre el que passa a Itàlia -on queden esquitxats per la corrupció fins i tot els ministres que són nomenats per succeir els seus companys corruptes- i la situació espanyola, una democràcia molt més recent i, per tant, més resistent a les degradacions del sistema. En aquest context, Rocard deu considerar que un partit socialista no és una plataforma idònia per a un personatge que, com ell, té les màximes aspiracions -és a dir, arribar a la presidència de la República-, i, per això, res millor que començar a abandonar el vaixell abans que aquest sigui incapaç d'oferir cap mena de salvavides polític als seus tripulants. Seria mesquí, tanmateix, veure en la proposta de Rocard només una preocupació personal per salvar la seva carrera política, i n'hi hauria prou de repassar la seva evolució i el seu currículum per arribar a la conclusió que la seva proposta era, en certa manera, esperable. A Rocard mai no li ha agradat anar a favor del corrent, i de la mateixa manera que, en ple èxtasi nacionalitzador -és a dir, en el primer govern socialista, el que presidia Maurois-, va ser ell qui va indicar la necessitat d'un gir liberalitzador en l'economia, ara, quan els seus companys de partit formen, de cara a l'exterior, una

pinya per fer front a la baixada d'expectatives electorals, Rocard ve a dir que amb ell no hi comptin, que el Partit Socialista és un partit sense futur.

La proposta de Rocard ha estat acollida amb dissimulada irritació pels seus companys de partit -i pel mateix Mitterrand- i sense gaire interès per part dels partits en l'oposició, que, a punt de celebrar el banquet de la victòria, no pensen pas en la necessitat de refundar-se sinó de derrotar, de la manera més rotunda possible, l'adversari polític, és a dir, els socialistes. Però això no vol dir que la proposta de Rocard no estigui destinada a promoure una notable commoció. La mateixa tradició política francesa fa que aquesta mena de propostes siguin analitzades minuciosament, en tots els ples i replecs, en clubs polítics, fòrums de tota mena i mitjans de comunicació. I, en definitiva, en el panorama polític de l'esquerra francesa -i qui sap si de l'esquerra europea-, aquesta no és una proposta gens desgavellada. Al contrari, és possible que, una altra vegada, Rocard hagi intuït amb força algunes de les sortides a una situació difícil per a tres dels partits socialistes més influents d'Europa. Caldrà esperar, en tot cas, que la proposta vagi fent el seu camí després de la notable repercussió que ha merescut d'entrada.

© 21/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Fermín Bocos

El bipartidisme artificial

El panorama polític espanyol se centra cada vegada més en un anomenat bipartidisme imperfecte, somni dels estratèges dels partits centralistes, segons afirma l'articulista. En el pluripartidisme veuen una possibilitat que les societats siguin capaces de resistir la pressió uniformadora dels grans centres de poder. Tanmateix, l'autor pensa que el pluralisme polític és garantia dels interessos de les minories.

Per sota de la violència política que aquests dies enfronta sense treva el Partit Popular amb el Partit Socialista, m'ha semblat detectar certa satisfacció entre la gent del grup conservador pel que a ells els sembla el privilegi de ser l'única oposició. Tan interessada presumpció no sembla inquietar, sinó tot al contrari, el PSOE, formació molt interessada a revitalitzar aquell solecisme constitucional que va ser l'efímera figura de cap de l'oposició, una mena de prelatura personal inventada per Manuel Fraga Iribarne durant la primera legislatura socialista. Amb el cotxe oficial, les despeses de representació i la pompa inútil de les targetes de visita, hi va haver qui va pensar que l'astúcia de Felipe González tenia Fraga tan entrentingut que li robava el temps per idear una oposició parlamentària efectiva. Sigui com sigui, el cert és que l'experiència socialista en el poder fregava la incògnita i eren, això no obstant, massa conegudes les proteiques apetències de jerarquia del tribú de la gran dreta nacional de llavors, i en realitat potser va ser la prudència la que va aconsellar importar dels usos i costums britànics una figura que entre nosaltres no té recolzament constitucional. La millor evidència del seu caràcter espuri és que va desaparèixer en la següent legislatura, després del relleu a la presidència del Partit Popular. Ni Hernández Mancha -successor de Fraga- va fer cap gest de reclamar, ni al bàndol socialista no es va preocupar ningú d'assegurar la continuïtat de tan desafortunat títol en un país en què operen almenys una desena de partits polítics capaços d'obtenir representació parlamentària.

L'anomenat bipartidisme imperfecte sempre ha estat el somni dels estratèges dels partits centralistes; la seva filosofia estatalista veu de mal ull el pluralisme que delata el vigor de les societats capaces de resistir la pressió uniformadora dels grans centres de poder. El pluralisme polític -i les seves millors tradicions de debat i combat- és garantia dels interessos de les minories; sense aquest, la diversitat estaria condemnada i tard o d'hora es facilitarien les coses al que la més recent escola de pensament polític francès denomina «la temptació totalitària».

El bipartidisme en certa manera és contrari al sentir de la Constitució en la mesura que aquesta tendeix a protegir la lliure expressió de qualsevol inquietud política -per minoritària que sigui-, mentre que la polarització política de la vida espanyola portaria justament al contrari. A manera d'exemple capaç d'evidenciar com pot resultar d'artificial i arriscada la interpretació bipartidista de les coses, aquí tenim el recent pacte autonòmic assolit entre socialistes i populars, acord força surrealista si pensem que el que crida més l'atenció de la seva naturalesa és l'absència dels partits més

representatius de les nacionalitats històriques. Com es pot veure, el somni de la raó centralista (i bipartidista, es podria afegir) produeix monstres.

Tornant a la idea que inspira aquest apunt, em sembla veure en la reiteració de missatges orientats a coagular la idea del bipartidisme una interessadíssima operació de base ideològica. *En el fons*, la idea no pot ser més simple i, per això mateix, més eficaç. Les ideologies -vénen a dir-, han mort i no té sentit parlar d'esquerres, dretes i opcions centristes. La simplificació persegueix descaradament la conclusió del blanc i negre; res per a la gamma dels grisos, els vermells o els verds. Quan fins i tot als Estats Units d'Amèrica, pàtria del bipartidisme clàssic, hem vist en la recent campanya electoral com la irrupció del candidat Ross Perot enriquia el panorama electoral aportant els matisos d'una «tercera via», aquí es juga descaradament des de les altures a afavorir la tendència contrària.

Jo crec que el prejudici contrari a les minories és molt espanyol: un producte clàssic d'una determinada manera de pensar que històricament ha tendit a identificar força amb grandesa i de passada estabilitat. No dic que sigui exactament una ploma de la vella àliga imperial hispana, però sí l'ombra que al llarg dels segles ha aconseguit petrificar el seu vol arrogant.

Afortunadament, en totes les eleccions, una mica aquí, una mica allà, el bon seny de molta gent ha anat desplomant en alguns llocs aquest antipàtic ocellot.

«Fermín Bocos» «és periodista (Trad. Clara Sandaran)

© 20/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

Barber, Ll. (1992) *Curs d'Introducció a l'Economia, vol II, L'escola neoclàssica, Keynes i Schumpeter*, Bellaterra: Publicacions de la UAB.

El model de la Física

Els historiadors del pensament de tall absolutista treuen qualsevol sentit pejoratiu al tret esmentat a l'escola neoclàssica, tot concentrant l'èmfasi en l'aspecte formal; es tracta d'un moviment que acostava l'Economia a les ciències naturals fent-la desenrotllar amb el mateix instrument formal que tant va fer avançar la Física Clàssica: el Càlcul Diferencial. I si, d'aquesta formalització, en surt un «monstre», aquest no pot ser res més que un «monstre sagrat».

L'escola neoclàssica, ens expliquen, apareix quan es pren com a base la utilitat marginal, és a dir, es treballa amb la primera derivada de la funció d'utilitat. Per a aquests autors, el desenvolupament de l'escola neoclàssica és una conseqüència dels avenços de la Matemàtica i de la seva vulgarització; per això, no és gens estrany que els autors de pes siguin més aviat versats en Matemàtiques i en les seves aplicacions a la Física. A l'hora, però, de decidir quan apareix l'Escola consideren que és en el moment en què es fa servir la instrumentació matemàtica, tot seguint models de la Física i es raona a partir del concepte d'utilitat marginal.

Aquest darrer tret fa que descartin les aportacions pioneres de von Thunen -per a molts un dels economistes alemanys més destacats de tot el segle XIX- i les dels francesos Cournot i Dupuit, que van aportar contribucions que es consideren importants però no centrals. Això fa que fixin l'origen de l'Escola a la dècada dels setanta quan apareixen, de manera independent, *La teoria de l'economia política* de Jevons (1871) i els *Elements d'economia política pura* de Walras (1874). Aquests són els dos llibres acceptats com a origen del neoclassicisme per tothom.

Hi ha, però, molts historiadors del pensament que n'hi afegeixen un tercer: *Els principis d'economia* de Menger (1871), que també explica que la base de tota la Ciència Econòmica reposa en el fet que «*la importància per a algun individu de la satisfacció de la seva necessitat d'aliment és decreixent a mesura que augmenta el grau de satisfacció ja assolit*», o en termes més actuals, el principi de la utilitat marginal decreixent. El fet de situar-lo com a tercer pare fundador ha permès que finalment, l'any 1950, *Els principis* fos traduït a l'anglès i que, en haver-lo traduït, molts historiadors consideressin que s'apartava del model neoclàssic pur que representen Jevons i Walras.

Per exemple, li recriminen que admeti més d'un preu d'equilibri en un mercat d'una sola mercaderia genèrica i que refuti que, en l'equilibri, les mercaderies intercanviades són, en cert sentit, equivalents. Els mateixos Jevons i Walras no el reconeixien com a autor proper a ells i sí que, en canvi, admetien ser a prop d'un altre autor alemany del tot ignorat pels seus contemporanis: Hermann Heinrich Gossen. De fet, Jevons i Walras van ser els grans propagandistes del seu llibre i, gràcies a això, de les

dues constatacions neoclàssiques més bàsiques -que la utilitat marginal és decreixent i que cal repartir un bé entre els seus diversos usos en dosis tals que les utilitats marginals en cada ús s'igualin- en diuen lleis de Gossen.

D'altra banda, aquesta aparició quasi simultània a Anglaterra, França i Alemanya de la utilitat marginal dins dels anys setanta va fer que alguns historiadors parlessin de la «revolució marginalista». El terme, per a Mark Blaug, no és gens adient:

Per tant, l'intent d'explicar l'origen de la revolució de la utilitat marginal en la dècada del 1870 està condemnat al fracàs: no hi va haver una revolució de la utilitat marginal; no hi va haver un canvi abrupte, sinó solament una transformació gradual en la qual les velles idees mai no van ser definitivament refutades; i, a més, aquesta transformació gradual no va passar en la dècada del 1870.

Sigui amb revolució o amb canvi gradual, l'enfocament neoclàssic i el seu tarannà formalitzador es van anar fent un lloc a la Ciència Econòmica fins a provocar el cisma present entre els hereus de la vella Economia Política -marxistes i neoricardians- i els defensors de l'Economia en sentit neoclàssic restrictiu. Aquesta és una absurda batalla entre uns contendents que mai no es poden trobar perquè estan situats en espais diferents: l'espai dels continguts materials i l'espai de les formes. *En el fons* és una manifestació més de la inútil controvèrsia entre funcionalitat i disseny, no trobeu?

Corpus IULA; Àrea economia, document e00038.sgm

Fragment de

Folch, R. (1976) *Natura ús o abús? Llibre blanc de la gestió de la natura als països catalans*, Barcelona: Institució d'Història Natural.

7.2 Problemàtica de les aigües continentals

7.2.1 CONTAMINACIÓ DE CONQUES HIDROGRÀFIQUES I SOBREEXPLOTACIÓ D'AQUÍFERS

La conca hidrogràfica, com a unitat natural que recull l'aigua i la concentra en els seus llits, ha estat en el nostre país amplament explotada i això des de temps molt antics. Els tipus d'explotació d'aigües que circulen per la superfície es poden dividir en cinc grans sectors: fonts d'energia, irrigació, transport, consum domèstic i utilització industrial (vehicle de substàncies en dissolució, refrigeració, etc.).

La utilització de les aigües que subministren les conques com a font d'energia i per al regadiu pròpiament no són font de contaminació. Les de reg, si de cas, contaminen indirectament, en dissoldre els fertilitzants i herbicides que passen així a aquífers inferiors, com és el cas del Pla d'Urgell, delta del Llobregat, Plana de Castelló i Horta de València, per exemple, on es poden trobar elevades concentracions de nitrats, dominantment. La utilització de llits fluvials com a transport ja presenta més possibilitats de contaminació directa degut als hidrocarburs deixats per la circulació de vehicles; però la quantitat i possibilitat de transport és força limitada en els nostres rius.

En canvi, l'aigua que retorna a la conca procedent de l'ús domèstic i de l'industrial en general, és causa d'un dels majors focus contaminants. Si aquestes aigües de retorn no són abocades en un estat hidroquímic adequat, aigües avall del punt d'abocament es malmet i degrada la puresa de la totalitat de l'aigua d'escorriment superficial, i això de forma acumulativa, la qual cosa pot obligar l'usuari pròxim a una depuració parcial o total abans de la seva utilització de torn. Aquesta contaminació afecta a més, és clar, d'altres sectors d'utilització, com els regs d'horta, així com la totalitat de la franja fluvial - llit i plana al·luvial - en tots els seus aspectes. Finalment tota aquesta massa contaminada s'aboca al mar, on causa perjudicis igualment, tant a la riquesa pesquera com a l'explotació turística, com a sectors més afectats directament (cf. 7.3). Per altra banda, molts dels corrents superficials contaminats produeixen precipitació i decantació de substàncies en el fons dels llits, que queden així en gran part impermeabilitzats, la qual cosa redueix de forma notable la realimentació dels aquífers al·luvials, tan explotats en el nostre país: els nivells piezomètrics baixen i els rendiments dels pous minven o gairebé s'anul·len.

Tot plegat fa que la mala explotació puntual afecti, encara que sigui de forma més diluïda, però ensems més àmplia, com correspon a tot fenomen de dilució, un ampli sector d'usuaris de l'element aigua. Cal advertir, amb tot, que si s'aconseguís l'anul·lació de les causes, l'efecte de molts d'aquests tipus de contaminació segurament fóra de poca durada, car a favor del règim torrencial de la major part dels nostres corrents superficials, i de les seves avingudes, el quimisme de les nostres aigües d'escorriment milloraria d'acord amb la seva ràpida dinàmica. La renovació de la flora i de la fauna

que aquestes aigües sostenen o sostenien, ja és una altra qüestió

L'explotació d'aqüífers o formació litologia que dona aigua gravífica en quantitat suficient com per a ésser interessant d'extreure-la, és molt estesa en el nostre país. Les obres de captació que el sector privat ha efectuat i segueix fent són nombrosíssimes, tant les realitzades amb bon criteri, com les fetes amb criteris inversemblants, com les efectuades sense cap mena de criteri. Sumat tot, estem arribant al límit quant a recursos hidrològics subterranis del nostre país. Però *en el fons*, tant les aigües superficials com les subterrànies són una mateixa cosa - aigües continentals - per la qual cosa estan totalment interrelacionades. Per això, molts dels problemes que afecten les aigües superficials repercuteixen en les subterrànies. Un d'ells és el de la contaminació.

Els corrents d'aigües superficials que realimenten aquífers - principalment les terrasses al·luvials, tan explotades al llarg de tot el litoral dels Països Catalans -, si estan contaminats, poden transmetre aquesta contaminació a aquests aquífers, i de fet els contaminen.

Val a dir que aquest efecte de contaminació normalment no es transmet tan ràpidament, ni molt menys, com en el cas d'aigües superficials i que, a més, molts dels aquífers, per bescanvi iònic, amorteixen aquesta contaminació.

Però també és veritat que, si la contaminació d'aigües subterrànies es produeix, resulta més greu encara que en el cas de les aigües superficials: per una part no es veu, de manera que no se sap fins a on arriba i no es prenen mesures preventives fins que ja existeix, si és que se'n prenen o se'n poden prendre; per altra banda, aquesta contaminació dura molt més, en funció inversa de la velocitat de circulació de les aigües en el subsòl, que sol ésser milers de vegades més lenta que a la superfície

Quant al problema de contaminació d'aqüífers no directa, sinó deguda a la mala explotació, cal esmenar la qüestió de la intrusió salina, força estesa al llarg del litoral. Tant per a ús domèstic com per a ús industrial, gran part del consum d'aigua es concentra a la costa; és per això que en el límit entre continent i mar s'efectuen explotacions d'aqüífers i que, no havent-hi, aval per avui, control dels descensos de nivell piezomètric, es produeix una circulació inversa d'aigua subterrània, o sigui del mar cap al continent, i se salinitzen així els aquífers del litoral (cf. 9.1.2, delta del Llobregat i delta de l'Ebre). Aquest tipus de contaminació, ara per ara, és igualment pal·liable si s'estroneja la causa que la motiva, o sigui la sobreexplotació. Aquest problema es presenta, sobretot, en el Maresme, en el Baix Llobregat i en alguns punts de Castelló i Alacant.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00069.sgm

DIARI AVUI

Josep Ventura

SARDANES

Fusió d'una cobla amb un grup de jazz

No he sentit encara cap opinió contrària a l'experiència que s'ha viscut el mes de febrer a Manresa i a Calella, presentant la conjunció d'una cobla amb un grup de jazz. Utilitzo la paraula "encara" perquè, *en el fons*, considero que algú hi haurà, per ara silencios, amb tendència al rebuig.

En el món de la sardana hem parlat i lloat moltes vegades les possibilitats de la cobla, la seva ductilitat, que li ha de premetre agermanar-se amb instruments o col·lectius musicals. Hem aplaudit obres per a cobla i orquestra ("Empúries", de Josep M. Ruera) i hem sentit la típica formació catalana acompanyant altres instruments solistes, de percussió, de corda o de vent. Santi Arisa ho ha fet amb una variant pròpia de la seva especialitat que encara no s'havia provat mai (exceptuant l'experiment realitzat el 1981 amb la cobla Mediterrània i la Companyia Elèctrica Dharma): la música moderna. L'annexió aquesta vegada, o millor, la conjunció, s'ha fet amb una bateria molt àmplia, dues guitarres, teclat i percussió llatina. Un grup al qual donaré el nom genèric de jazz, intentant així englobar les diferents vessants que pot aconseguir aquesta música. I la prova ha sonat bé, vull dir que la cobla, també aquesta vegada, n'ha sortit airosa.

Però el canvi ha apuntat més enllà de l'estricta forma musical. La cobla no ha hagut de tocar simplement a pulmó; els modestos, pel seu volum de so, flabiol i contrabaix, han pogut fer sentir la seva veu ampliada; els solistes han deixat les partícels a la cadira i han sortit en una postura de "vedette" que en ben pocs casos utilitzem a les sardanes. I amb llum abundosa. (Aquestes cobles tocant sardanes al carrer sota l'enllumenat públic són, avui, un signe decadent.).

Però Santi Arisa ha advertit abans del seu respecte per la sardana i que simplement ha volgut donar a la cobla el llenguatge que avui entén la joventut, potser l'únic possible en aquests moments.

És possible que la idea pretesa tingui punts de contacte amb aquella història de Mahoma i la muntanya. Si la joventut actual és reàcia a identificar-se amb la música per a cobla, portarem la cobla als seus àmbits i la presentarem amb la vestimenta que suposem que els ha de plaure. És una incògnita saber els resultats que pot oferir l'experiment i, fins i tot, ho és endevinar si tindrà sentit negatiu o positiu. Caldrà esperar un temps, fins que sapiguem d'altres presentacions en altres ambients.

Mentrestant, pensem que algú potser s'estirarà els cabells davant el canvi de rumb tan sobtat que es proposa amb la cobla i indirectament també amb Sardanova que, recordem-ho, no aspira a canviar res de l'estructura actual de la sardana. Només és una interpretació musical presentada com a curiositat. Potser algú s'estirarà els cabells, però ens caldria pensar en les cabelleres que van sortir danyades amb la renovació de Pep Ventura.

© 11/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

Arias Velasco, J. (1992) *Manual de l'impost sobre successions i donacions*, Barcelona: Generalitat de Catalunya

GESTIÓ DE L'IMPOST

Amb freqüència s'oblida que no serveix de gaire comptar amb una legislació molt perfecta si aquesta no descansa en una bona organització administrativa. Solament aquesta pot servir de pont d'enllaç entre la dimensió teòrica d'un tribut i la seva veritable dimensió pràctica. És aquí on els grans principis i les bones intencions del legislador acaben contemplant-se al mirall, a vegades deformat, dels problemes quotidians.

Darrera aquest plantejament, s'hi amaguen molts aspectes, alguns de clar contingut polític. De tots ells, només ens n'interessa un en aquest moment: el conjunt de normes que regulen la forma, el procediment que l'Administració tributària i els administrats han de seguir en les seves actuacions perquè els drets i les obligacions que contenen les normes substantives o dret tributari material siguin efectius.

Totes juntes formen el dret tributari formal.

A l'impost sobre successions i donacions, aquestes normes regulen la forma, el lloc i els terminis de presentació de declaracions, el procediment de liquidació, el de comprovació i investigació de fets imposables, el de recaptació i el de revisió dels actes administratius no conformes a dret. Com ja apuntàvem en el capítol anterior, incorporem aquí les normes que afecten, sobretot, els òrgans de gestió sense perjudici que també s'hi incorporin obligacions per als subjectes passius. A diferència de la normativa que regulava l'anterior impost, la llei 29/1987 és concisa i lacònica en el tema i fa remissions contínues a les normes generals cosa que és d'agrair pel que representa de simplificació del procediment.

Algunes d'aquestes normes ja han estat incorporades en desenvolupar altres capítols per la qual cosa intentarem d'evitar-ne la reiteració.

Liquidació de l'impost

Al capítol anterior, en tractar de la declaració tributària, plantejàvem dos aspectes bàsics:

a) Oficina competent.

b) Formes d'efectuar la declaració. (Tornarem a aquest tema des d'un punt de vista liquidatori).

Oficina competent

Tornem al concepte d'oficina competent, encara que des d'un punt de vista diferent. *En el fons*, no fem més que acostar l'objectiu per analitzar la realitat més de prop. Parlàvem d'oficina competent des d'una perspectiva espacial àmplia que abraça l'àmbit d'una comunitat autònoma i la seva organització territorial. Només en els casos de Madrid, Ceuta i Melilla ens referíem a delegacions i administracions territorials del Ministeri d'Hisenda.

Normalment, les comunitats autònomes han establert una delegació a cada província, semblant a l'estructura fixada pel Ministeri d'Hisenda, deixant de banda diferències quant a dimensió.

Aquestes delegacions provincials han assumit la gestió dels diferents tributs cedits. A més, les oficines liquidadores de partit a càrrec dels registradors de la propietat han estat exercint, tradicionalment, funcions de gestió i liquidació. Les seves competències han estat regulades per l'antic text refós i el reglament de 15 de gener de 1959 i abraçaven l'impost sobre successions i donacions i el de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

La llei 29/1987, de l'impost sobre successions i donacions, ha derogat tota la normativa que les regulava i que afectava la gestió d'aquest impost,

A l'impost de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats han estat derogats per la llei 29/1991, de 16 de desembre, disposició addicional octava.

L'article 34.1 de la llei 29/1987 diu que «la titularitat de la competència per a la gestió i liquidació de l'impost correspondrà a les delegacions i administracions d'Hisenda o, si s'escau, a les oficines amb anàlogues funcions de les comunitats autònomes que tinguin cedida la gestió del tribut». I el reglament, a la seva disposició addicional primera: «Les comunitats autònomes que s'hagin fet càrrec per delegació de l'Estat de la gestió i liquidació de l'impost general sobre les successions podran, dintre del marc de les seves atribucions, encomanar a les oficines liquidadores de partit a càrrec de registradora de la propietat, funcions en la gestió i liquidació de l'Impost sobre Successions i Donacions».

Seran, doncs, les comunitats autònomes que hauran de decidir si cedeixen o no aquestes funcions de gestió i liquidació i amb quines limitacions. Pel que sabem en aquest moment ja són moltes les comunitats autònomes que, escasses de mitjans propis, han optat per mantenir les funcions atribuïdes anteriorment a aquestes oficines.

La Generalitat de Catalunya, amb data de 30 de desembre de 1987, va publicar al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* el decret 391/1987, de 22 de desembre, pel qual s'atribueixen als registradors de la propietat funcions de gestió de l'impost sobre successions i donacions i s'hi fixen els honoraris per la seva intervenció, encara que, segons s'expressa a l'exposició de motius, amb caràcter transitori. A l'article 1.1 es determina a qui s'encomanen les funcions de gestió i liquidació a l'àmbit territorial de Catalunya. L'article 1.2 diu expressament «pel que fa referència a l'Impost sobre Successions, les oficines liquidadores de partit depenen dels respectius caps dels serveis territorials de gestió i delegats territorials, a l'àmbit territorial; i del Conseller d'Economia i Finances i del Director

General de Tributs, a l'àmbit central»

L'article 3 autoritza el conseller d'Economia i Finances a adoptar les disposicions necessàries per al desenvolupament i aplicació d'aquest decret.

A Catalunya, per tant, els contribuents presentaran les seves declaracions a la delegació territorial o a les oficines liquidadores de partit, d'acord amb les normes de competència territorial explicades al capítol anterior.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00059.sgm

Fragment de

SCHUMPETER, JOSEPH A (1989) *Capitalisme, socialisme i democràcia*, Barcelona: Edicions 62

III LA NATURA HUMANA EN LA POLÍTICA

(...)

En el curs ordinari de les decisions repetides sovint, l'individu és sotmès a la influència beneficiosa i racionalitzadora de l'experiència favorable i desfavorable.

És sotmès, també, a la influència de motivacions i interessos relativament simples i no problemàtics, els quals només ocasionalment s'interfereixen amb l'excitació.

Des del punt de vista històric, el desig de sabates per part del consumidor pot haver estat, almenys en part, creat per l'acció dels productors que ofereixen sabates atractives i en fan propaganda; aquest desig és, en tot moment, un desig autèntic, la precisió del qual ultrapassa els límits de les «sabates en general»; la seva experimentació prolongada ha eliminat moltes de les irracionalitats que el rodejaven en un primer moment.

A més, gràcies a l'estímul d'aquests motius simples, els consumidors aprenen a actuar segons el consell d'especialistes desinteressats (cases, cotxes) i esdevenen especialistes en altres qüestions.

És mentida que les mestresses de casa siguin fàcilment enganyades en qüestió d'articles alimentaris, d'articles domèstics coneguts i d'articles de vestir.

Com tots els venedors saben per experiència, la majoria de les dones demanen un article concret, saben el que volen.

Això és encara més evident si ho examinem des del costat dels productors.

És indubtable que un fabricant pot ésser indolent, pot judicar malament les oportunitats o pot ésser incompetent per una altra causa; però hi ha un mecanisme efectiu que o bé el reformarà o bé l'eliminarà.

En realitat, el taylorisme es basa en el fet que l'home pot realitzar una tasca manual durant milers d'anys i fer-la, tanmateix, amb escassa eficiència.

Però no podem posar en dubte -qualsevol que sigui el nivell de l'activitat industrial o comercial que examinem- ni la intenció d'actuar tan racionalment com sigui possible ni l'impuls constant cap a la racionalitat.

Això mateix s'esdevé amb la majoria de les decisions de la vida quotidiana compreses en el petit terreny que la mentalitat del ciutadà individual abasta amb un sentit ple de la seva realitat.

En general, consisteix en coses que el concerneixen directament o bé que concerneixen la seva família, els seus negocis, les seves diversions, els seus amics i enemics, la seva ciutat o llogarret, la seva classe, la seva església, el seu sindicat o qualsevol altre grup social de què sigui membre actiu -és a dir, les coses a l'abast de la seva observació personal, les coses que li són familiars, independentment del que digui el diari, les coses en què pot influir directament o que pot dirigir i per a les quals desenrotlla el tipus de responsabilitat engendrat per una relació directa amb els efectes favorables o desfavorables d'una acció.

Repetim-ho: la precisió i la racionalitat del pensament i de l'acció no són pas garantides per aquesta familiaritat amb els homes i les coses ni per aquest sentit de realitat o de responsabilitat.

Una tal garantia exigiria un nombre d'altres condicions que no sempre són satisfetes.

Per exemple, diverses generacions successives poden ésser perjudicades per llur comportament en matèria d'higiene, sense arribar a identificar el lligam entre llurs malalties i llurs habituds nocives.

Mentre aquesta relació de causa a efecte no és establerta, les conseqüències objectives -per invariables que siguin- no es converteixen pas en experiència subjectiva.

Per exemple, la humanitat només ha arribat a adonar-se amb una dificultat increïble de la relació existent entre la infecció i les epidèmies: els fets ens orientaven cap a aquesta connexió amb una claredat que ara ens sembla inequívoca; tanmateix, fins a finals del segle XVIII, els metges no feien pràcticament res per impedir que les persones que patien de malalties infeccioses, tals com el xarampió i la verola, contaminessin les persones sanes.

I hem d'esperar que les coses encara seran pitjors allà on la ignorància de les relacions causals és deguda no solament a la incapacitat, sinó també a la resistència dels homes a copsar aquestes relacions -o bé quan alguns interessos lluiten contra llur reconeixement.

Tanmateix, malgrat totes les reserves, hi ha per a cadascun de nosaltres un terreny més petit a l'interior d'un horitzó molt més ampli -un terreny; l'extensió del qual difereix fortament d'un individu a l'altre o d'un grup a l'altre, i és delimitat per una zona àmplia, més que no pas per una línia definida- que es caracteritza per un sentit de realitat o de familiaritat o de responsabilitat.

Aquest terreny és una font de volicions individuals relativament precises.

Sovint ens poden semblar poc intel·ligents, estretes, egoistes: alguns es poden preguntar per què, quan es tracta de prendre decisions polítiques, hem de considerar aquestes volicions com a veritables oracles, per què ens sentim obligats de comptar cadascuna d'elles com una unitat i no pas més d'una.

Si, malgrat això, ens decidim a venerar la voluntat del poble no trobarem, almenys, l'altar buit.:

Ara, aquesta precisió relativa de les volicions i de la racionalitat del comportament no s'eclipsen pas de cop i volta quan ens allunyem d'aquelles inquietuds de la vida quotidiana inherents a la vida domèstica o als negocis, que ens eduquen i disciplinen.

En el terreny dels afers públics, hi ha sectors més a l'abast que d'altres a la intel·ligència del ciutadà.

Aquesta observació és aplicable, en primer lloc, als afers locals.

Però, fins i tot en aquest cas, constatem un afebliment de l'aptitud de discernir els fets, de la rapidesa de reacció davant aquests fets i del sentit de responsabilitat.

Tots coneixem l'home -ben típic- que diu: «Els afers del municipi no m'interessen» i que, arronsant les espatlles amb indiferència, accepta en la gestió municipal pràctiques que no toleraria ni un minut en la seva pròpia empresa.

Els ciutadans responsables que prediquen la responsabilitat de l'elector o del contribuent descobreixen invariablement que aquest elector o aquest contribuent no es consideren pas responsables de les accions dels polítics locals.

Tanmateix, i especialment en aquelles comunitats de dimensions que fan possibles els contactes personals, el patriotisme local pot contribuir considerablement a «fer funcionar la democràcia».

A més, els problemes d'una ciutat s'assemblen, en molts sentits, als d'una gran empresa industrial.

L'home que coneix bé els segons comprèn, fins a un cert punt, els primers.

El fabricant, el botiguer o l'obrer no tenen pas necessitat de sortir de llur univers familiar per a tenir una opinió racionalment sostenible -que por ésser, naturalment, fonamentada o no- sobre la neteja dels carrers o sobre el funcionament de la burocràcia municipal.

En segon lloc, hi ha molts problemes nacionals que concerneixen els individus de manera prou directa per a provocar en ells volicions perfectament autèntiques i definides.

L'exemple més important consisteix en aquelles mesures que impliquen avantatges pecuniaris immediats i personals per als electors individuals i els grups d'electors, tals com els pagaments directes, els aranzels duaners protectors, les subvencions als productors d'argent, etc.

Una experiència de molts segles ens ensenya que, per regla general, els electors reaccionen ràpidament i racionalment davant la perspectiva d'aquestes oportunitats.

Tanmateix, la teoria clàssica de la democràcia no guanya gran cosa amb les manifestacions de racionalitat encloses en aquesta categoria.

En tals ocasions, els electors demostren per ells mateixos que són mals jutges, car són accessibles a la

corrupció.

I fins i tot demostren ésser mals jutges de llur propis interessos a llarg termini, car únicament compten políticament les promeses a curt termini i només preval efectivament la racionalitat a curt termini.

Tanmateix, quan ens allunyem encara més de les preocupacions d'ordre familiar o professional per penetrar en el terreny dels afers nacionals i internacionals, no lligats amb aquestes preocupacions per cap fil directe i visible, la volició individual, el coneixement dels fets i la lògica deixen de realitzar ràpidament la funció que els atribueix la teoria clàssica.

El fenomen més colpidor, el fenomen que sembla constituir la medul·la de totes les perturbacions, consisteix en la desaparició gairebé total del sentit de la realitat.

Normalment, entre totes les activitats psíquiques del ciutadà típic, els grans problemes polítics se situen entre aquelles distraccions reservades a les hores de lleure que no han atès encara la categoria d'afeccions, és a dir, se situen entre els temes de la conversa ociosa.

Semblen coses allunyades; no tenen res a veure amb els negocis; els perills anunciats poden no materialitzar-se i, fins i tot si es materialitzen, és possible que no siguin tan greus com sembla; *en el fons*, el ciutadà té la impressió de viure en un món fictici.

Aquest sentit afeblit de la realitat es converteix no solament en un afebliment del sentit de responsabilitat, sinó també en una manca total de volicions efectives.

És cert que, en matèria de política general, l'elector disposa de frases fetes, de desigs, de somnis i de queixes; té, sobretot, simpaties i antipaties determinades.

Ara, aquests elements no equivalen a allò que habitualment anomenem una voluntat, és a dir, l'equivalent psíquic d'una acció responsable amb objectius precisos.

De fet, per al ciutadà privat que medita sobre els afers nacionals no hi ha ni un objectiu per a aquesta voluntat ni una tasca a la qual pugui dedicar-se.

El ciutadà és membre d'un comitè incapaç de funcionar, és a dir, del comitè constituït per tot el poble; per això dedica menys esforços disciplinats a dominar un problema polític que no pas una partida de bridge.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00056.sgm

EEF10

Fragment de

Doñate i Sanglas, I.. (1993) *La normativa ambiental comunitària. Condió i proposta de futur*, Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi ambient.

El Vè programa d'acció ambiental

La incapacitat de la política ambiental comunitària per parar el procés de degradació del medi ambient, la baixa autoavaluació de l'actuació comunitària en el marc ambiental, l'exhauriment del període del quart programa i, tot cal dir-ho, la conjuntura política que oferia la propera Cimera de Rio de Janeiro van ser elements que confluïren en la redacció i aprovació del Vè Programa d'Acció. Amb aquest, a diferència dels anteriors que s'adaptaven als terminis de gestió comunitària de quatre anys, es va fixar com a termini la fita emblemàtica de l'any 2.000.

El dia 20 de maig de 1992, la Comissió Europea va fer públic el Vè Programa Ambiental, amb un títol impactant: "Nova Estratègia en favor del medi ambient i el desenvolupament sostenible". Havia estat aprovat pel Consell el dia 18 de març, i per les seves importants repercussions dibuixa una política molt més decidida de defensa del medi, fins al punt que alguns autors parlen que amb el Vè Programa es fa un gir de 180 graus respecte als programes anteriors.

Punt de partida del Programa

El programa parteix de les següents *constatacions de fet*:

Tot i els 200 actes legislatius ambientals aprovats en els quatre programes anteriors " *fa falta una política més ambiciosa i una estratègia més eficaç* ".

L'estat general del medi ambient s'està degradant lentament però inexorablement tot i les mesures adoptades en els últims 20 anys.

És necessària la *posada en marxa* de l'Agència Europea del medi ambient.

Les *mesures ambientals són insuficients* davant del nou tipus de competència que s'apropa i de les tendències de desenvolupament de l'activitat comunitària, que posen en perill la qualitat de vida i del medi. **En el fons** es constata que el manteniment de l'actual sistema de competència i de model de desenvolupament, són elements distorsionadors d'un programa d'acció harmoniós amb el medi.

Els *problemes mundials del medi ambient*, el subdesenvolupament i l'evolució política de l'Europa

Central i de l'Est augmenten les responsabilitats de la Comunitat Europea en el nivell internacional.

L'èxit de la política comunitària en temes tals com el mercat interior, la unió econòmica i monetària depenen del *caràcter sostenible de les polítiques comunitàries* i aquestes, a la vegada, depenen de la capacitat de càrrega del medi ambient.

Objectiu del programa: el creixement sostenible

El "creixement sostenible" ja venia formulat en el TUE que l'introdueix com a modificació del tractat fundacional, i presenta com a objectiu principal un model de creixement sostenible que respecti el medi. Entre les activitats de la Comunitat inclou una política que comporti una *protecció elevada del medi i que les exigències de protecció del medi ambient s'integrin en la definició i en la realització de les altres polítiques de la Comunitat*.

Molt es podria parlar de què s'entén per desenvolupament "sostenible". Segons l'explicació del mateix Programa el *desenvolupament "sostenible" és un reflex d'una política i d'un desenvolupament continu que no vagi en detriment del medi ni dels recursos naturals*. Per alguns això serà dir molt, per a d'altres serà una definició un tant ambigua, i per a d'altres hi ha la convicció que en el marc regional europeu el que s'ha de parlar és de frenar el "creixement" com a única mesura d'un autèntic creixement sostenible a escala mundial.

El Programa identifica com a *requisits per al "desenvolupament sostenible"* els següents:

Atès que les matèries primes són finites, s'ha *d'incentivar la reutilització i el reciclatge*.

La racionalització del consum i de la producció d'energia.

El *canvi en les pautes de comportament i de consum* de la societat en si mateixa.

El creixement sostenible *no és per tant un objectiu a assolir en el marc d'aquest Vè programa*. Es remarca que l'èxit del plantejament dependrà de la circulació i de la qualitat de la informació sobre el medi ambient entre els diferents agents, entre els quals s'inclou l'opinió pública. Caldrà doncs bastir una nova estratègia informativa i amb aquest objectiu, la Comissió farà participar els seus serveis d'informació en una campanya d'informació i conscienciació en matèria ambiental.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00069.sgm

DIARI AVUI*Una antologia de futbolistes*

Bru Noya.

La selecció com una acció d'escollir o separar entre diverses coses les que són o es jutgen millors sempre pot estar envoltada d'una polèmica, perquè la tria no és natural i es deu a un criteri personal i intransferible. Les antologies de textos literaris o de la sarsuela segur que no fomenten tanta polèmica tot i que també siguin seleccions. És, *en el fons*, una qüestió purament semàntica, però pot marcar la frontera entre la justícia o la injustícia sobre per què hi és aquest i no un altre. Si en el tram final de la Lliga Xabier Clemente convoca set jugadors del Barça i dos del Reial Madrid per jugar contra Lituània, és comprensible l'enuig dels tècnics i dirigents barcelonistes, com també ho és l'alegria dels jugadors cridats. I és que poder jugar un Mundial és la màxima aspiració d'un futbolista. Perquè un Mundial suposa prestigi i, no ho oblidem, suposa sobretot una bona quantitat de diners per als internacionals. Per a Andoni Zubizarreta, per exemple, pot ser el seu tercer Campionat del Món consecutiu (1986, 1990 i 1994), i ahir, després de l'entrenament, en un passadís del Camp Nou, va dir coses interessants en una conversa que va començar tot parlant de cinema i que va acabar en el pacte de silenci de l'«off the record». Per als jugadors ser seleccionat vol dir ser el millor o un dels millors en el seu lloc. Per als aficionats i per als dirigents, la selecció, sobretot en aquests moments de la temporada, cau com un pèl a la sopa, especialment quan hi ha una proporció de 7-2 sobre l'altre aspirant al títol, el risc d'una lesió i un viatge molt llarg. Per a l'entrenador és el mal de cap d'haver de preparar el partit de Lliga sense poder comptar amb tots els jugadors fins dijous. Són els riscos que s'han d'assumir amb una selecció. A Itàlia i a França ho tenen més senzill. Allà no es parla de selecció. Els jugadors formen part de la «squadra azzurra» o de l'«équipe national». A ningú se li acut parlar de selecció. Preferirien referir-se a una antologia de futbolistes.

© 29/05/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

EDITORIAL

On és el conflicte?

Divendres, el president del comitè de govern d'Unió Democràtica de Catalunya, Josep Antoni Duran Lleida, va fer unes declaracions als mitjans informatius sobre la nova llei del català que, preses literalment, només deixaven entreveure una preocupació políticament conjuntural -"ens preocupa el clima que s'ha creat a partir de les discrepàncies públiques que està generant"- i una afirmació políticament qüestionable: "Oblidin els criteris del govern, perquè allò que comptarà seran els criteris que sortiran de la ponència conjunta." Totes les altres reflexions que el líder democratacristià va fer sobre la qüestió podrien ser plenament compartibles per qualsevol dirigent convergent: "UDC, com a part del govern de la Generalitat, assumeix els criteris de la nova llei", "Convergència i Unió vol que la llei sigui de tots i ha triat la via de la ponència conjunta perquè no vol que hi predomini un criteri, sinó que el criteri sigui el de tots els grups". Malgrat això, les declaracions del líder d'Unió van tornar a aixecar la polèmica. I no pel que va dir, sinó pel que no va dir. Alguns mitjans informatius van reproduir-les al costat d'unes altres de molt més crítiques amb el projecte, que arribaven a qüestionar-ne alguns punts clau, atribuïdes sempre a fonts anònimes, identificades amb "dirigents d'UDC". Era difícil destriar-ne qui deia què. L'endemà mateix, Jordi Pujol, preguntat per la premsa, es va limitar a contestar que seria molt greu que Unió es desmarqués de la proposta d'un govern del qual forma part, però va matisar: "He de creure que les posicions crítiques sobre tot això que avui atribueixen alguns diaris al líder d'Unió es deuen a una mala interpretació." També dissabte, el departament de Cultura feia pública una nota en què el conseller anunciava que suspenia l'entrevista que avui dilluns havia de celebrar amb el mateix Duran i Lleida i amb el president d'Unió, Joan Rigol. El conseller Pujals afirmava esperar "que els dirigents d'UDC clarifiquin les seves posicions i expressin inequívocament la seva plena coincidència amb l'esmentat acord" [el del govern sobre els criteris bàsics per a l'elaboració de la nova llei lingüística]. La suspensió de la reunió va disparar la polèmica i ahir dirigents dels dos partits es llançaven mútuament acusacions sobre qui l'havia provocada. Però, com sol passar massa últimament amb les relacions entre els dos membres de coalició, el problema més greu és que, des d'un bon principi i considerant què havien dit estrictament les dues parts, no hi havia prou matèria perquè se'n creés cap. Duran i Lleida va manifestar públicament una preocupació -forçant-ho, un punt de discrepància- que potser hauria d'haver plantejat d'una altra manera i en un altre lloc més oportú, i que ha augmentat en importància quan, informativament, ha aparegut al costat d'altres afirmacions més greus, atribuïdes a ningú en concret. Convergència, d'una banda, i Unió, de l'altra, comencen a especialitzar-se d'una manera preocupant a dialogar des de la premsa i, en ocasions, a través de filtracions interessades que atribueixen declaracions hostils a "dirigents" dels dos partits, sense concretar-ne el nom. És a dir, a ningú. I això és greu, perquè ningú no es pot responsabilitzar de res. I sempre hi ha tercers, disposats a treure'n profit. Costa creure que hi ha un autèntic enfrontament pel que fa al text de la nova llei lingüística proposat per l'executiu català. I si no hi ha dues posicions enfrontades, com és possible que una polèmica inexistente acabi convertint-se en un conflicte públic?

De fa temps, entre Convergència i Unió falla la i. És a dir el diàleg, clar, serè i continuat. Els ponts de comunicació que permetrien evitar confusions i convertir unes declaracions potser inoportunes en una autèntica càrrega de profunditat, després del seu pas per la premsa. Falta això i sobren, potser, alguns excessos de protagonisme. *En el fons*, però, no hi ha cap discrepància política important. I hi ha dirigents prou responsables, començant pel mateix president de la Generalitat, que saben el valor d'una unitat, que no es pot veure tan sovint desestabilitzada amb la col·laboració de les pròpies files.

Milers, per la diversitat Coincidint amb una nova pujada de la força electoral del Front Nacional, milers de parisencs es van manifestar dissabte contra la 'lleï Debré', un text pel control de la immigració que, segons els convocants, "converteix els ciutadans en policies". Els carrers de París es van convertir en una festa per la diversitat. Constatada la importància de la protesta, però, preocupen les xifres de les enquestes que publiquen els diaris. Els francesos semblen estar majoritàriament a favor del text polèmic. I França comença a ser un Estat fracturat en el qual el que no hi ha són propostes viables de modernització i adaptació a la realitat.

Coneix el nunci Catalunya? Segons una resposta que Lajos Kada ha enviat al president d'Òmnium Cultural, Lajos Kada afirma que té prou coneixement de la realitat catalana. L'optimisme del nunci és exagerat. Ningú amb un mínim de coneixement de la realitat -i la realitat és que es fan més misses al cinturó de Barcelona en castellà que en català- faria les declaracions que ell ha fet. Com que la teòrica i la pràctica semblen tan allunyades, de moment un dels sistemes més clars perquè monsenyor Lajos Kada aprofundeixi en aquesta realitat és enviar-li les targetes que a tal efecte ha editat l'associació Església i País. Tot esperant les seves futures visites.

© 24/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

EEF13**DIARI AVUI**

Les consignes dels dirigents més radicals d'Herri Batasuna inviten a 'ulsteritzar' algunes parts d'Euskadi

Augmenta el clima de violència als carrers d'Euskadi i Navarra

Detenen a Pamplona 3 persones per cremar un autobús

Marc Peña

Bilbao

Josu de Mondragón, antic número 2 d'ETA, expulsat per França al sortir de la presó .

El clima de violència als carrers d'Euskadi i Navarra ha crescut en els últims dies i amenaça d'estendre's a diverses poblacions. Autobusos cremats a Pamplona, llibreries incendiades a Sant Sebastià, vagons del metro de Bilbao apedregats, formen part d'un cap de setmana especialment immers en la violència. La resposta policial no s'ha fet esperar: tres joves adolescents, dos dels quals de 15 anys, han estat els últims detinguts en una operació policial que ha portat a l'Audiència Nacional Joseba Miren Sainz de la Higuera García, conegut com el Abuelo. Sainz de la Higuera, detingut divendres passat, es considera el màxim responsable de l'ensinistrament dels joves dels grups Y de suport a ETA a Navarra des de fa dos anys. El delegat del govern central a Navarra, Francisco Javier Ansuátegui, va qualificar ahir de "fita important del servei policial" la detenció del Abuelo, alhora que destacava "la impressionant" quantitat de materials químics que el Abuelo amagava en un zulo descobert al sostre d'una de les habitacions del seu domicili, a prop de Pamplona. Ansuátegui considera que poden existir indicis suficients per processar els tres joves que van ser detinguts ahir a Pamplona acusats de cremar un autobús de transport urbà diumenge. Aquest és el novè autobús que grups de joves radicals cremen en aquesta ciutat. Els danys causats per les accions d'aquest cap de setmana a Pamplona pugen a 20 milions de pessetes, com a mínim.

Vagons de metro

A Bilbao, un grup de desconeguts va apedregar dissabte a la nit dues unitats del metro de Bilbao entre les estacions d'Erandio i Astrabudua i va trencar 16 finestres. A Sant Sebastià joves encaputxats cremaven en menys de quatre hores dos cops consecutius la llibreria Lagun, propietat de la dona de l'exconseller socialista de Justícia, José Ramón Recalde. Aquesta llibreria ha patit quatre atemptats des del passat 25 de desembre. Durant l'any passat, aquest establiment va ser objecte d'una vintena d'atacs i pintades. El mateix Recalde denunciava ahir una denegació de la justícia. Al seu parer, ni l'Ertzaintza ni els jutges donen una resposta satisfactòria al problema de la violència al carrer. Prèviament a l'atac de la llibreria, un grup de radicals va llançar una bomba incendiària contra la Comandància de Marina de Sant Sebastià. El delegat del govern central a Euskadi, Enrique Villar, ahir mateix va voler anar a tres dels llocs escollits pels violents: la llibreria Lagun, la Delegació

d'Hisenda i la Comandància de Marina de la capital guipuscoana. En aquesta ciutat l'Ertzaintza va detenir ahir un jove que participava en la concentració organitzada davant els pacifistes que exigien l'alliberament del funcionari de presons José Antonio Ortega Lara i l'empresari Cosme Delclaux, tots dos segrestats a mans d'ETA. El clima de violència al carrer ha vingut també impulsat per les accions polítiques portades a terme des de HB, que va aprofitar dissabte passat per manifestar-se a Llodio. La coalició radical, en un comunicat fet públic ahir, va acusar la conselleria de l'Interior del govern basc de voler criminalitzar HB: "Criminalitzen l'objectiu de transformar aquesta societat des de l'esquerra." La violència d'aquest principi d'any pels carrers d'Euskadi obeeix a una accentuació de la radicalitat. Si durant el 1996 la violència al carrer ja va estar present de manera important -500 sabotatges i 3.000 milions de pèrdues-, aquest any 97 el sentit que es vol donar és el d'intentar ulsteritzar algunes zones d'Euskadi com Hernani, Pamplona o el marge esquerre de Biscaia. Les consignes que han llançat dirigents de HB com Floren Aoiz així ho indiquen. *En el fons*, el que es pretén és suggerir que si ETA rep com a resposta el setge policial, la rebel·lia vindrà de la mà de les bandes juvenils de HB.

Josu de Mondragón

El dirigent d'ETA Jesús Arcauz Arana, Josu de Mondragón, va sortir ahir de la presó francesa on complia condemna per terrorisme, per ser entregat a Espanya, segons va informar la família i després va confirmar Interior. Josu de Mondragón, que fins al moment de ser detingut a França, el 18 de març de 1991, estava considerat el número 2 d'ETA, va sortir de la presó de Fresnes, a la rodalia de París, en un cotxe que presumiblement el duia a la frontera per ser expulsat. El 12 de desembre, una comissió va dictaminar que la presència d'aquest etarra a França constituïa una amenaça per a l'ordre públic. Fa poc més d'un mes, Arcauz Arana va començar una vaga de fam per oposar-se a l'expulsió.

© 14/01/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DIARI AVUI

AL CAP I A LA FI

Salvador Alsius

Sis de juny

«DILLUNS, 12» Vet aquí una data que, de cop i volta, ha saltat a la fama. N'hi deu haver que un 6 de juny es van casar, i -no pot fallar- aproximadament una tres-centes seixanta-cinquena part de la gent celebren l'aniversari de naixement el 6 de juny. Però per a la majoria el 6 de juny era, fins ara, una data com qualsevol altra. De cop i volta, uns quants senyors es miren el calendari i s'enamoren d'aquest dia i no de cap altre per vés a saber quines subtilíssimes raons. I durant molt de temps parlarem del 6 de juny. Entre les meves pertinences no hi ha cap llibre d'efemèrides i no puc saber ni recordar si algun 6 de juny va succeir cap fet històric d'aquells que es graven a la memòria col·lectiva o als llibres de text. Potser el 6 de juny és l'aniversari d'alguna batalla mig oblidada, o qui sap si en un dia com aquest li va caure a Newton la poma al cap. Ara el 6 de juny podrà presumir de ser data electoral, i qui sap si -en cas que el caprici de la fortuna així ho volgués- també podria ser, a més, la data en què es decidís la Lliga. Llavors pla que se'n faria, de cèlebre. El cas és que el dia 6 de juny de cop i volta ha sortit de l'anonimat i de la monotonia del calendari, i jo me l'imagino ara envejat per altres dates que mai no han aconseguit ser res més, per exemple, que l'aniversari d'un cop d'Estat a Bolívia, que és una cosa amb poc mèrit estadístic. Hi ha -em pregunto- alguna data desafortunada en què no hagi passat mai dels mais cap cosa digna de ser recordada? Qui sap, potser si ho investiguéssim descobriríem que el 12 d'abril, que és avui, és una data absolutament indigent des d'aquest punt de vista. Mira, vet aquí una idea per explicar-li un conte a la meva neboda: «El dia que tenia gelos». Segurament, en el fons, sóc jo el gelós. I és que per a mi el 6 de juny és una data amb ressonàncies íntimes i, *en el fons*, em molesta una mica veure aquesta data convertida en «vedette» ocasional.

Estar de reformes

«DIMECRES, 14» Segons he pogut llegir, la culminació de la reforma educativa s'acabarà a Catalunya, per raons econòmiques, un any més tard del que s'havia previst; tot i així, acabarà abans que no ho faci a nivell de tot l'Estat. Jo confesso que fa molt de temps vaig declarar-me incompetent per entendre-ho, tot això de la reforma. Hi ha hagut tantes anades i vingudes, tantes ordres i contraordres, que dubto que ni tan sols els cervells més avesats en matèria educativa s'hi puguin entendre del tot. Em consta que hi ha molts pares amb quitxalla en els cursos crítics que també han renunciat a entendre res: s'han resignat a esperar amb expectació fatalista a veure què redimonis els fan fer als nens en els cursos successius. Parlo de gent més o menys versada en els intrínquilis del sistema educatiu o que, si més no, mantenen una actitud vigilant respecte als afers escolars. Perquè per la gent que n'està allunyada per raons professionals o de pur nivell cultural, l'argot que es gasten els planificadors de l'ensenyament és encara molt més críptic. Recentment m'han explicat dues anècdotes delicioses, totes dues succeïdes a Badalona, que il·lustren prou aquesta manca de connexió

entre reformadors i reformables. Una. Una noia de setze o disset anys va a demanar informació en un centre d'ensenyament, i diu que està interessada a inscriure-s'hi. Després d'un diàleg de besucs amb la persona del taulell, la noia li pregunta si les activitats es fan en un riu, en un estany, o bé al port. La conversa esdevé cada vegada més surrealista quan s'interessa pel material i li pregunta amb quin tipus d'embarcació es fan les pràctiques. Quan la persona del taulell ja començava a buscar la càmera oculta i pensava que allò no podia tenir altra sortida que un programa de televisió, es va aclarir el que estava passant. La noia va assenyalar un cartell que hi havia penjat: "Oberta la matrícula. Aquest centre fa REM.". Dues. Senyora amb un accent andalús tancat s'adreça a una dependència de l'Ajuntament. Motiu: busca col·legi per a una filla. Ve de l'institut que prèviament li havien recomanat, però no ha arribat a formalitzar-hi la matrícula i ara demana informació sobre altres possibilitats. Això estranya al funcionari que l'atén, que s'interessa sobre la raó per què no li ha fet peça el primer centre on l'havien adreçada. "E que, verá uté. La zeñorita que me resibió me dijo que eze colegio eztaria uno año de reforma... o zea, que tendremo que buzcar otro colegio donde no tengan que hacé obra, ja ve uté...".

Alcoholisme prematur

«DIJOURS, 15» En algun lloc d'Andalusia un nen s'ha mort després d'haver-se pres unes quantes copes de wisky. El minyó jugava a cambrers amb una colla d'amics, i no ho feien pas amb vasos de fireta i aigua tenyida, sinó amb recipients de mida natural i begudes d'alta gradació. Comentant aquest fet, m'han explicat que fa menys d'una setmana, en un programa de televisió dels de grans audiències, hi havia un esquetx on hi passava més o menys això: un pare buscava tabac nerviosament per totes les butxaques i, com que no en trobava, el seu fill, un marrec que no aixecava dos pams de terra, li n'oferia del seu; a continuació, pare i fill decidien premiar-se amb una copeta i, com que en el moblebar no hi havia el licor d'importació preferit, finalment era el nano qui n'anava a buscar i n'oferia al pare. Encara hi passaven més coses, aquestes de caràcter eròtic festiu, però el que ve al cas és aquesta conya feta amb el consum d'alcohol per part dels més joves. Cal reconèixer que de vegades es veuen coses que carreguen de raó els qui pensen que les televisions en fan un gra massa.

© 19/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Guerra a les escoles

Emili Teixidor

La guerra anunciada des de fa temps a Anglaterra i Gal·les (Escòcia ho ha resolt d'una altra manera) entre els sindicats de mestres i el ministeri d'Educació ha esclatat obertament i amenaça de provocar un caos estiuenc encès per l'anunci dels primers de boicotejar els nous exàmens que vol imposar el govern a tots els alumnes de catorze anys.

Les arrels del conflicte vénen de lluny: es podrien situar el març del 1985, quan l'aleshores ministre d'Educació va publicar un llibre blanc titulat «Millors escoles», en el qual proposava un programa per augmentar el nivell d'exigència acadèmica si bé deixava els detalls i l'adaptació als mestres. Del 85 fins ara, hem vist les tensions reflectides a la premsa amb notícies sensacionalistes sobre el mal estat material i pedagògic de les escoles estatals (a una de les quals l'actual ministre del ram porta la seva filla, i és el ministre d'un govern conservador) i amb manifestacions de les parts implicades a la reforma.

En el fons el que es ventila no és només la millora d'un ensenyament que ha d'assegurar la competitivitat de les joves generacions britàniques en la seva confrontació amb les del continent, sinó el control de les escoles pel govern i la imposició d'uns programes i d'unes proves que han estat criticats per la mateixa senyora Thatcher per massa minuciosos, i qualificats de paperassa de complexitat bizantina per alguns consellers del mateix ministre. Alguns han arribat a dir que a la pràctica, els programes i les proves són com la imposició d'un plan quinquennal soviètic aplicat a l'educació. Vist des de lluny (prou problemes tenim a casa!), hi ha algunes qüestions que el llarg conflicte ha recordat i que també ens toquen de prop.

Quina importància tenen els exàmens com a element de motivació dels estudiants? Quina importància i quin marge es dóna als mestres en l'aplicació dels programes imposats i com avalua Inspecció la influència de les seves qualitats personals en allò que va més enllà de la instrucció i que en diem educació? Com controlen les autoritats el poder dels pares, en algunes zones asfixiant, per garantir que els mestres puguin responsabilitzar-se plenament del seu treball com a professionals i no com a simples repetidors rutinaris dels programes deixatadament atorgats? Com exigeixen a la resta de forces socials que ajudin en la tasca educacional de les escoles? Quan s'acabarà la culpabilització de l'escola de tots els defectes i mals de la societat?

© 19/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

AL CAP I A LA FI

Salvador Alsius

Ciències inexactes

«DIMARTS, 2» "...va dir que aquesta és una ciència inexacta i que fins a un cert punt s'ha de considerar normal que les previsions fallessin. El cert és que la situació s'havia complicat per moments i que ara s'espera una reacció immediata per part de les administracions. Són moltes les persones afectades pel col·lapse i, tot i que se sap que la situació crítica no té per què ser molt perllongada, ningú no s'atreveix a assegurar amb certesa quan arribarà a la seva fi l'actual estat de coses. El fet que el fenomen estigui afectant tot Europa serveix per entendre que és de gran abast, però és un consol relatiu per a aquells que el pateixen directament.

I ara passem a la informació esportiva...".

Quan he pujat al cotxe i he connectat la ràdio, tot just he pogut escoltar això. I m'he quedat amb les ganes de saber si estaven parlant de meteorologia o de la crisi econòmica.

No m'ho puc creure.

«DIMECRES, 4» Pasqual Maragall no està tenint sort aquests dies amb les seves manifestacions. Li ho deuen tergiversar tot, perquè em costa de pensar que hagi dit algunes de les coses tal com les hi han posat a la boca. Els papers asseguren que ahir al Parlament hi va dir que s'hauria de retirar la subvenció pública a TV3 i dedicar-la a eixugar el dèficit de l'Ajuntament de Barcelona. Estic disposat a no creure'm que un polític com Maragall hagi arribat a formular aquesta frase on la connexió de dues asseveracions raonables engendra una proposició senzillament increïble. És raonable, efectivament, defensar que les televisions (i el teatre, i l'edició, i els transports i la normalització lingüística, i la pesca submarina) no han d'estar subvencionades i han de quedar administrades només pel «laissez faire:» aquest és un debat subtil i profund on hi caben tota mena de parers. També és raonable, i venint de l'alcalde plausible, que existeixi una preocupació pel finançament municipal d'una ciutat com Barcelona que ha de pagar moltes factures. I no és menys cert que l'economia, i al darrere d'ella la política, és la ciència de les despeses alternatives: allò dels canons o la mantega que expliquen a les Facultats del ram. Però -insisteixo- em costa creure que Maragall posés en relació aquestes dues partides de la despesa pública, precisament aquestes. Aquest matí m'ha trucat un oncle que viu a les Borges Blanques per demanar-me si ho havia entès bé i l'he tranquil·litzat dient-li que no es preocupés, que de segur que aquelles declaracions les havia transcrit un periodista distret. Però és que avui deuen haver enviat el periodista a entrevistar Pasqual Maragall. Diuen que ha dit que certs retards en la posada en marxa del dispositiu per fer front a la nevada van ser deguts a les previsions meteorològiques incorrectes. Tampoc m'ho puc creure, senzillament.

Que en dubten?

«DIJOURS, 5» He llegit que el conseller de Sanitat, Xavier Trias, ha tornat a dir que des del sector públic no es contribuiria a remuntar l'Hospital General de Catalunya. M'escama que ho hagi hagut de remarcar un altre cop. Semblava que estava prou clar, això, però no ho deu estar tant. O sigui que ja m'he tornat a posar a tremolar pels meus diners. Quan dic això em refereixo a uns de molt concrets, de diners. Exactament 50.000 pessetes que en algun moment imprecís de la dècada dels setanta vaig decidir no invertir en fer-me soci de l'hospital a pesar dels requeriments d'una amable senyoreta amb la qual, d'altra part, m'unia una llarga i entranyable amistat. Recordo amb molta exactitud a què vaig destinar aquells diners. És el que passa amb els negocis: n'hi ha que no van bé, però aquelles pessetones varen portar els seus fruits. En tres mesos, una carambola financera me les havia doblat. Amb els vint mil duros vaig comprar unes accions i la borsa em va ser propícia. La resta va ser fàcil: el taller on vaig fabricar clandestinament ninots per als Mundials de futbol, després la immobiliària, les gasolineres, la naviliera, la cadena de supermercats... *En fi* que aquelles cinquanta mil s'han convertit en un petit imperi (petit, eh? senyor Solchaga...). El suficient per pagar-me la Seguretat Social, per exemple. I ho juro per la meua ombra: si ara, a mi, capitalista convers, que vaig demostrar de tenir tanta perspicàcia en els negocis no fent-me soci de l'hospital, em fan la jugada de derivar una part dels impostos que pago per ajudar els que es van equivocar, em torno a fer comunista.

© 08/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Miquel Porta Perales

La crisi del socialisme

La crisi del socialisme, de la qual tant es parla aquests dies, es podria explicar, segons l'autor, en funció d'una impossibilitat pràctica de portar els objectius de l'Estat del benestar als límits, que ha dut el socialisme a un atzucac del qual resulta molt difícil sortir-se'n. Una altra de les raons de la crisi la situa en la invasió ideològica i assenyala que la política progressista no és ja una exclusiva de les forces d'esquerra.

Les aigües del socialisme baixen mogudes. És el que acostuma a passar quan hi ha temporal. I, en aquest cas, el temporal ha acabat per posar en crisi el mateix concepte de socialisme. No era necessari que «monsieur» Michel Rocard es despengés amb la seva declaració de Tours (¿com negar la deriva oportunista i electoralista d'aquesta salmòdia en clau negativa cantada per un ex-primer ministre que aspira al càrrec de president de República? ¿Per què Rocard s'ha queixat ara, quan les coses pinten electoralment malament, i no abans quan tenia la paella pel mànec?, on sembla demanar la dissolució/refundació del Partit Socialista, per «endevinar» que el socialisme passa des de fa uns anys per una situació de crisi.

Segons es diu i es repeteix, la crisi del socialisme s'hauria d'anar a buscar en un parell de mancances de caràcter general: la manca de sentit de la seva ideologia, i la manca d'imaginació i/o actualitat de les seves propostes. Anem a pams.

No és gens rar de sentir que la caiguda del totalitarisme comunista ha fet molt de mal a la ideologia socialista democràtica. El raonament, si fa no fa, és el següent: si allò que substancialment distingia comunistes i socialistes era el mètode (autoritari i repressiu en el cas dels comunistes, i democràtic en el cas dels socialistes), però no l'objectiu a assolir (en teoria tots dos aspiraven a instaurar un règim de llibertat i igualtat a la Terra anomenat socialisme), ¿quin sentit pot tenir avui aquest objectiu socialista, quan ja resulta prou clar que el capitalisme liberal sembla l'alternativa menys dolenta? Aquest argument que, segons molts, és absolutament fonamental per explicar la crisi del socialisme és i no és vàlid. És vàlid, perquè certament el capitalisme liberal sembla la millor solució possible (i en aquest sentit el socialisme perdria la seva raó de ser tot transformant-se en una alternativa extemporània, en una alternativa que literalment parlant estaria fora del temps). Però, l'argument no és vàlid perquè -no ens enganyem- el socialisme (la socialdemocràcia, per entendre'ns) ja fa anys que ha abandonat tota vel·leïtat socialista clàssica per esdevenir una mena de força capitalista/liberal (més o menys redistributiva i reformista, segons els casos i la conjuntura) que no pretén enderrocar ni el capitalisme ni el mercat, ni la democràcia burgesa. En poques paraules i tot utilitzant la típica acusació que es llança des de posicions esquerranistes, la socialdemocràcia (i des de fa ja prou dècades) només ha aspirat (i aspira) a gestionar millor i menys injustament el capitalisme.

Així doncs, la crisi del socialisme no es pot explicar tot recorrent a un argument que és fàcilment refutable: el caràcter obsolet de la ideologia socialista. I l'argument és fàcilment refutable no en tant i en quant el socialisme ha deixat de ser socialista. I el no-socialisme dels socialistes, és a dir, el capitalisme més o menys reformista dels socialistes, es pot constatar tot fent una breu ullada tant a la seva teoria (repassin els programes electorals, llegeixin els articles de teòrics més o menys pròxims a la ideologia socialista, com ara Glotz, Lafontaine, Bobbio, Nove, Miliband, Heller, Rocard, Paramio, Obiols, Molas, etc.) com a la seva pràctica (¿hi ha algú que sigui capaç de trobar una transformació socialista -una de sola- en la pràctica dels socialistes suecs, britànics, alemanys, francesos, italians, espanyols o catalans? I, compte, aquí no s'està ni valorant ni criticant el capitalisme i el liberalisme més o menys subtils (vergonyants, inclòs) dels socialistes (no es pensin, tampoc no hi ha gaires alternatives diferents), sinó que tan sols s'està constatant una dada. I la constatació es fa per assenyalar un parell de fets. Primer fet, que la crisi del socialisme no es pot anar a buscar en la substantivitat d'una ideologia que ja fa anys que està arxivada. I segon fet (perquè tal i com està avui el món és tot un fet): qui, «contrario sensu», cregui que el socialisme ha entrat en crisi perquè ha abandonat la ideologia primitiva, no fica sinó els peus dins la galleda, perquè la recuperació de les veritables essències socialistes (totes aquelles coses de la revolució, la nacionalització, la defensa primordial dels interessos de la classe obrera, etc.) és la via més ràpida per arribar a l'obsolescència i a la desaparició segura.

Potser, i seguint amb la vessant teòrica de la qüestió, la crisi es podria explicar per la falta d'imaginació i/o actualitat d'una socialdemocràcia que és incapaç d'aportar solucions als nous problemes que avui estan en emergència. Aquest, si més no, és un dels arguments preferits a l'hora de trobar les causes de la crisi. Doncs, no, a parer meu aquest argument tampoc no és vàlid. I és que com a mínim des de 1985 (data de l'anomenat Nou Bad Godesberg propiciat per l'SPD alemany) la socialdemocràcia sí que ha brindat alternatives (a cops prou interessants i imaginatives) als nous problemes emergents. Un mínim d'objectivitat ens diu que la socialdemocràcia és una de les primeres forces polítiques que s'ha preocupat (els documents així ho palesen) de problemes i reptes com ara els dels límits del creixement, l'ecologia, la revolució tecnològica, la no discriminació per raó d'edat o sexe, la política de pau i de distensió, etc. En aquest sentit, la proposta de Rocard d'obrir-se als nous problemes i de federar-se amb determinats col·lectius (ecologistes, comunistes reciclats, etc.) ja fa temps que ha estat llançada. I si el projecte ha fracassat fins ara, no és tant per les insuficiències socialistes com per l'exclusivisme i el sectarisme d'uns moviments que es tanquen en les seves veritats. I en aquest sentit Rocard hauria de tenir en compte que en política hi ha unions que sumen, però també n'hi ha que en resten.

¿On trobar, doncs, les causes de la crisi d'una ideologia socialista i d'uns partits socialistes que suen tinta des de Suècia fins a Nova Zelanda? A parer meu la crisi es podria explicar en funció d'una impossibilitat pràctica i d'una invasió ideològica: la impossibilitat pràctica o els límits objectius de l'Estat del benestar socialista; i la invasió ideològica o el progressisme no és necessàriament un monopoli de les forces d'esquerra.

Com se sap, un dels pilars fonamentals (probablement, el pilar fonamental) de la política socialdemocràtica ha estat la construcció i consolidació d'un anomenat Estat del Benestar, que s'hauria d'encarregar d'assegurar el creixement i de millorar les condicions de vida dels ciutadans (especialment de les dites classes treballadores) tot oferint un seguit de serveis (no cal dir que per la

via de la recaptació fiscal) com ara sanitat, educació, cultura, oci, transport, pensions, etc. La idea ha estat excel·lent i ha donat fins avui uns resultats no gens menyspreables. Però, ai!, arriba la crisi i, ¿com reacciona la socialdemocràcia? Clar, curt i ras: intenta de mantenir (amb retallades, és cert) una política de benestar que a més de ser tècnicament problemàtica no genera sinó descontentaments diversos. Política tècnicament problemàtica, perquè la gallina dels ous d'or del creixement (i de la recaptació) ha arribat, sembla, a uns límits difícils de depassar, i perquè l'augment de la despesa pública en temps de crisi (¿d'on i com treure més diners sense que això impliqui la limitació d'expectatives econòmiques? pot acabar ofegant les possibilitats d'expansió. I, dèiem, política de generació de descontentaments diversos, perquè són moltes les capes socials que se senten maltractades per la política socialdemocràtica: l'empresariat demana més retallades en l'intervencionisme estatal i es queixa de l'excés d'impostos i de determinada política (la recent llei de vaga, per exemple, que dificulta la realització d'inversions productives) que posa traves a la iniciativa econòmica; les dites classes treballadores, i el sindicalisme corporativista de classes que diu representar-les, es queixen precisament de les retallades i de la poca pressió fiscal que pateix l'empresariat, i demanen més intervenció estatal i més despesa pública; i, *en fi*, els professionals liberals i les capes mitjanes urbanes (per no parlar del camp), a més de queixar-se també dels impostos, es consideren injustament tractades per una política que -diuen- no sols s'oblida dels seus interessos, sinó que els acaba laminant.

Tot comptat i debatut: l'Estat del Benestar socialista té els seus límits. I són molts els que viuen la política socialdemocràtica com una agressió particular. Posades així les coses, ¿per què l'empresari ha de votar uns senyors que percep com els culpables que els negocis no acaben d'rutllar? ¿per què els menys afavorits han de votar uns senyors que amb l'excusa de la racionalització retallen pensions, prestacions d'atur i despeses de sanitat? ¿per què els professionals, les classes mitjanes i el camp han de votar uns senyors que els fan pagar l'IAE, els augmenten l'IRPF, els donen una sanitat que no els convenç, etc? L'Estat del Benestar (i aquí no es discuteix la seva necessitat o no necessitat) ha portat el socialisme a un atzucac del qual resulta molt difícil de sortir-se'n. I la sortida es complica si tenim en compte l'existència d'un cert tarannà despòtico-il·lustrat (i d'una forta estructura de poder) que imposa (legítimament, és cert, doncs en democràcia la majoria és la que governa) la seva política sense sovint preocupar-se gaire per l'obtenció d'un cert consens social i polític. I la crisi (la disminució de la confiança del ciutadà) va prenent cos quan els pressupostos (en aquest cas l'Estat del Benestar tal i com avui se l'entén) no es canvien (i aquest no-canvi no deixa de tenir la seva lògica ideològica, perquè, ¿què quedaria del socialisme si es liquida la política de benestar? Ara bé, la crisi socialista va més enllà dels problemes generats per l'Estat del benestar, i ha de «torejar» amb una novetat ben particular: aquella que assenyala que la política progressista no és ja una exclusiva de les forces d'esquerra. En altres termes: els fets ens estan indicant que certes forces considerades de dreta i de centre també poden dur a terme una política socialment desitjable i fins i tot avançada. O el que és el mateix, el socialisme ha vist com altres forces han començat a envair un espai polític i social (i un projecte/programa) que es considerava com a propi. És cert que la socialdemocràcia no ha arribat a la seva fi (i és cert que els socialdemocràtes encara tenen clientela i feina a fer en l'espai que podríem anomenar liberal d'esquerres), però el que sí que sembla que ha arribat a la seva fi és l'hegemonia d'una força política que a partir d'ara s'haurà d'acostumar a compartir el poder, el prestigi i la reputació. Si a això se li vol dir crisi del socialisme, sigui.

ENF03

Fragment de

Ferreiro Lapatza, J. J. (1988) *Finances de la Generalitat*, dins *Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia*, vol III, Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms.

AUTONOMIA FINANCERA I CONSTITUCIÓ

L'Estat de les Autonomies dibuixat per la nostra Constitució respon, sens dubte, al principi federal de fraccionament del poder; és, en aquest sentit, una forma de l'Estat federal.

Com tot Estat federal, l'Estat de les Autonomies necessita, per a garantir la seva existència real i no convertir-se en una simple aparença, que tant l'Estat Central com les Comunitats Autònomes posseeixin els recursos econòmics (que deriven fonamentalment dels impostos) necessaris i puguin distribuir aquests recursos segons els seus particulars criteris.

Perquè això sigui així el sistema elegit ha de situar-se, forçosament, entre dos sistemes contraposats.

El primer d'ells l'anomenen sistema de separació.

En ell els diferents impostos es reparteixen entre l'Estat central i els territoris autònoms. Per exemple, l'Estat central estableix i recapta l'impost sobre la Renda i l'impost sobre el valor afegit; els territoris autònoms estableixen i recapten els Impostos de Societats i sobre Transmissions Patrimonials.

Els territoris autònoms i l'Estat tenen, doncs, cada un per separat, els seus propis impostos. Cada un d'ells, per fi, és total i absolutament independent en la seva gestió pressupostària.

Anomenem el segon d'ells sistema d'unió. En ell l'Estat central, en els òrgans del qual, no ho oblidem, participen els representants dels diversos territoris, té la competència exclusiva per a establir impostos iguals en tot el territori nacional.

I l'Administració d'aquest Estat la competència per a recaptar-los. La suma de diners així recaptada passa a constituir un fons comú que després es reparteix entre Estat i territoris autònoms. Els pressupostos dels territoris autònoms, *en fi*, han de seguir les directrius més o menys rigoroses de l'Estat central.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00010.sgm

ENF04

DIARI AVUI

G. C.

BARCELONA

Intel·lectuals de tot el món participen en els debats sobre la comunicació de masses*Toni Morrison: "Sóc radical perquè reclamo un llenguatge desacreditat."****L'autora afroamericana assisteix a les jornades de Difusió de la Cultura Catalana***

L'escriptora afroamericana Toni Morrison i la periodista i escriptora nord-americana Susan Faludi van ser dues de les personalitats que ahir eren presents a la sisena edició de les jornades organitzades per la Comissió Internacional de Difusió de la Cultura Catalana. Aquest any, les jornades es dediquen al lema «Cultura i comunicació de masses», tema que les dues intel·lectuals aborden des de les seves respectives òptiques. Aquesta edició de les jornades aplega intel·lectuals, músics, escriptors, filòsofs, arquitectes i periodistes de tot el món, entre els quals destaquen Guillermo Cabrera Infante, José Luis Aranguren, Miquel Batllori i Stephen Vizinczey.

"La literatura nord-americana ha experimentat molts canvis provocats per la irrupció de les minories culturals i ètniques en el panorama editorial i cultural." Així s'expressava l'escriptora Toni Morrison, considerada un dels màxims representants de la literatura afroamericana, que ha visitat Barcelona per participar en la sisena edició de les Jornades de la Comissió Internacional de Difusió de la Cultura Catalana.

Toni Morrison, guardonada amb el premi Pulitzer, amb una àmplia obra llargament traduïda (aquí es poden llegir els seus llibres publicats a Edicions B), considera que l'acceptació de la convivència multiracial als Estats Units ha enriquit la vida cultural i social nord-americana: "Els escriptors blancs havien creat barreres artificials, considerant que la literatura negra i la blanca eren coses separades. Ara poden imaginar personatges negres, poden experimentar i plantejar-se nous llenguatges; *en fi*, poden absorbir completament les influències de la cultura negra. això, que era un factor visible en la música i el cinema, es comença a veure ara també en la literatura."

Autors buscats pel públic

L'escriptora, autora d'obres com «Jazz, Sula» i «Beloved» (guardonada amb el premi Pulitzer), considera que actualment els Estats Units han superat la fase de marginació cultural de les minories i han arribat fins i tot -en ocasions- a l'altre extrem del pèndol: "Fa molt de temps, per exemple, era molt difícil per a un escriptor negre publicar els seus llibres. Ara els editors no poden ignorar aquests autors, perquè la gent té una autèntica set de comprar les seves obres. I, si més no, els editors se senten pròxims a aquests autors pels beneficis que els reporten."

Morrison recorda que abans no es podia fer una tirada de més de 5.000 exemplars de cap llibre d'autors afroamericans. Ara, explica, hi ha una autora que ha venut més de 800.000 exemplars de la mateixa novel·la. "Fins i tot, el que està passant és que les queixes vénen per part dels joves autors blancs, que no poden publicar les seves primeres obres perquè els editors els deixen de banda."

Toni Morrison, de 62 anys, explica a «Jazz» la història d'un home i una dona que s'enfronten a una realitat comuna després d'un crim passional, a Nova York. L'autora reconeix la influència que té de tota la música negra: "Suposo que tots els escriptors volen posar una «bona música» en la seva escriptura." L'autora sempre ha volgut reivindicar la cultura negra en el marc nord-americà: "Sóc radical en el sentit que reclamo un llenguatge que ha estat desacreditat. Intento reflectir la bellesa, el poder que té el llenguatge dels afroamericans, i m'agradaria que l'anglès escrit fos tan bell com l'anglès que els afroamericans parlen al carrer."

Precisament, el protagonisme del llenguatge fa especialment difícil qualsevol traducció de l'obra de Morrison: "De fet, jo mateixa, mentre escric, és com si anés traduït de l'anglès a l'anglès, per la riquesa i diversitat del llenguatge que té aquest col·lectiu. És per això que crec més silencis que paraules."

© 19/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Pere Cullell

LA DUTXA.

Les tres gràcies.

La personalitat de certs directius exalta les passions del futbol.

No són ganes de tocar el botet, però és que es fa inevitable. Setmana sí, setmana també arriben de la capital de l'Estat les declaracions més surrealistes que es puguin escoltar en el món del futbol. Surten, generalment, de la boca dels màxims directius dels tres clubs madrilenys de Primera Divisió: Reial, Atlètic i Rayo Vallecano. Els estirabots amb què Ramón Mendoza, Jesús Gil o José María Ruiz-Mateos justifiquen les seves actituds o les seves decisions fan feredat. I, encara més, fan por, perquè tenen qui se'ls escolti, i pànic, perquè hi ha qui els fa cas.

Es poden arribar a entendre les paraules que brollen d'una derrota mal païda, per molt que un directiu hagi de saber mesurar la incontinència i fins i tot la indignació, si es dóna el cas d'una injustícia òbvia. *En fi*, se'ls podria perdonar que algun dia sucumbessin, com éssers humans que són, a la debilitat i la feblesa pròpies d'una persona apassionada. Una altra cosa és que facin de la provocació una filosofia, que facin de l'altivesa una actitud vital, que facin de la falta de respecte un costum.

Si es vol transcendentalitzar el món del futbol, veure un president, qualsevol dels tres, fora dels seus cabals, amb els ulls desorbitats, amb el sistema nerviós mal contingut, amenaçant, acusant, justificant els mals resultats del seu equip amb estranyes conxorxes i amb la denúncia de presumptes corrupcions, és greu. Si ens ho prenem com una mostra sociològica, com un retrat de les inquietuds d'una franja important de la població, si tenim en compte que hi ha milers de persones que consideren aquests personatges els seus líders d'opinió, aleshores ens estariem enfrontant a una autèntica crisi de valors socials i convivencials.

Però si ens ho prenem com una cara més d'aquest políedre irregular que és el futbol, ens topem amb uns personatges que ressalten públicament i sense vergonya la faceta més feble del seu castell interior. La desmesura de Mendoza i de Gil per defensar els colors del seu club els fa aparèixer nus davant l'opinió pública (el cas de Ruiz-Mateos és exhibicionisme per naturalesa), amb l'oremus extraviat i la impudícia de mostrar, amb orgull, que es pot ser president i fanàtic alhora. L'integrisme de la seva dèria els fa vorejar l'esperpent, i amb l'excusa d'aquest espectacle ociós s'escriuen papers, s'encenen debats i fins i tot hi ha qui pateix de debò.

Però no s'ha d'oblidar que un d'aquests presidents, el que obre més la boca sense esforç, és l'alcalde d'una ciutat andalusa i pretén ser el candidat a la presidència del govern espanyol. I que n'hi ha un altre que és eurodiputat. És a dir, que hi ha gent que ha dipositat la seva confiança en ells, en la seva capacitat de direcció, en la seva manera de fer i de ser, en el seu estil de gestionar empreses de

pressupost milionari amb un autoritatisme despòtic indissimulat, i que els agradaria, a sobre, que es responsabilitzessin dels seus problemes quotidians.

Quan s'arriba a aquest extrem, les «tres gràcies» deixen de fer riure.

© 25/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

ENF06

Fragment de:

Bou, Ll. E i Suàrez, F. (1990) *Economia per a usuaris*, Moià: Generalitat de Catalunya.

INTRODUCCIÓ

A la primera presa de contacte entre l'alumne i l'àmbit propi del crèdit hi dedicarem dues hores lectives i ens proposarem els objectius següents:

- 1) Que l'alumne descobreixi que ell, com tothom, és subjecte actiu directe d'actes econòmics.
- 2) Que l'alumne prengui consciència que participa en molts d'altres actes econòmics a través de la família.
- 3) Que l'alumne s'adoni que aquesta presa de consciència és important per a ell/ella com a persona, com a ciutadà i com a alumne.
- 4) Explicar a l'alumne que cal que perdi el respecte a la terminologia específica per tal de treure l'entrellat del que manifesten els polítics i els economistes quan expliquen mesures econòmiques que es prenen en bé de tots, per exemple.
- 5) Fer que l'alumne descobreixi les identitats i diferències entre diverses definicions d'economia.
- 6) Fer que l'alumne adquireixi (o repassi) la tècnica de la lectura de textos de caire no literari.
- 7) Fer inferir una definició d'un text que en conté una d'implícita.

Totes les activitats d'aprenentatge, tant en aquest tema com en els restants, les hem pensades com a una de les múltiples maneres que poden abordar-se els temes. Tant les activitats com la pròpia elecció dels temes convindria que fossin ben arrapades a l'actualitat.

Concretament en aquest tema proposem la utilització dels mitjans següents:

- a) Lectura comprensiva i anàlisi d'una narració curta (1.1) sobre les reflexions d'un alumne els darrers dies de vacances d'estiu.
- b) Lectura comprensiva i anàlisi d'un text (1.2) de J.K. Galbraith i N. Salinger sobre què és l'economia i la seva dificultat.
- c) Lectura comprensiva, anàlisi i comparació de tres definicions (1.3) d'Economia

Reflexions filosòfiques davant d'una finestreta tot fent cua

Ara sí que s'ha acabat la bona vida. Ahir vam tornar del poble amb el cotxe tot ple de paquets i maletes i tots anàvem de mala llufa. El pare no parava de rondinar pels embussos i a compte del famós augment de preus de la benzina i això que ja fa dos mesos! però no ho ha pait, la mare perquè demà, amb tota la casa plena de paquets i de roba per rentar, ha de ser a les nou a la feina i el desguàs de la rentadora encara està espatllat. Pretenia que em quedés jo per quan vingués el lampista, sort que vaig poder-me'n escapolar gràcies al pretext, que a més a més és cert, que calia que m'anés a matricular de tercer a l'Insti.

Ves per on aquella maleida tercera part suspesa encara m'ha fet un favor... S'hi han conformat perquè a més el senyor Lozano, el lampista, ja se sap que ve quan li sembla o quan pot, perquè em sembla que tot s'ho fan entre ell i el seu nebot.

Sort que no hi ha gaire cua per la matrícula, però amb tot és una llauna. Ja m'ho sé de l'any passat: primer cua aquí perquè et donin un imprès per omplir, com si hagués canviat de nom de l'any passat en ara! després ves a la Caixa amb el paperet, posa-hi els diners i torna a l'Insti amb el paperet que et donen a la Caixa. Aquest any hauré de treure diners amb un xec que m'ha fet la mare perquè diu que no en tenia prou a casa i que a l'hora que vam arribar li feia mandra anar al caixer automàtic a treure'n.

Com que no sabia exactament què em costaria, me l'ha fet de 5.000 ptes. i se suposa que com que és gratuït no pujarà gaire (sembla que si és gratuït no s'hauria de pagar res, oi?) i que encara en tindrè per comprar-me esmorzar: per fi! podré deixar de menjar les pomes "de casa" que són de tota confiança, segons la tia del poble però que jo trobo que tenen gust de fusta. Avui em tiraré al Bollycao del Super com als vells temps.

També haig de veure si ja se saben tots els llibres de text que necessito per anar a encarregar-los a aquella cooperativa del carrer Còrsega. Quin altre pal! i a més la mare vol que demani factures perquè vol mirar si ho desgrava de la Declaració de Renda, que diu que és d'aquí a quatre dies i que no sap si l'ha de fer junta o separada amb el pare...

Té, ja em toca a mi.

Text John K. GALLRAITH i Nicole SALINGER

Nicole Salinger: Winston Churchill deia que podia comprendre-ho gairebé tot, però que l'economia superava la seva capacitat. Això no obstant es tracta d'una cosa molt important. Què és exactament l'economia? Jo puc entendre'n alguna cosa?

John Kennet Galbraith: Ben cert que sí. I Churchill també, sens dubte. Però vostè no ha citat complet el seu estirabot. Deia que l'economia superava el seu enteniment però que comprenia el suficient com

per saber que desempallegar-se de Montaigne Norman seria una operació saludable. Montaigne Norman aleshores era el director del Banc d'Anglaterra.

Jo utilitzaria la definició d'Alfred Marshall, el gran economista de Cambridge que dominà l'ensenyament tradicional de l'economia a Anglaterra i als Estats Units entre 1880 i els anys vint. Deia que l'economia no és sinó l'estudi de la humanitat en el seu comportament en la vida de cada dia. Jo hi afegiria l'estudi del paper de les organitzacions, de la manera com els homes han de recórrer a les grans empreses, als sindicats i als governs per tal de satisfer les seves necessitats econòmiques; l'estudi dels fins que es proposen aquestes organitzacions en la mesura que coincideixen o s'oposen a l'interès general. I, *en fi*, de com fer prevaler l'interès de la col·lectivitat.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00067.sgm

Fragment de:

Albertí, E. et al. (1992) *Manual de dret públic de Catalunya*, Barcelona: Generalitat de Catalunya.

El marc constitucional i estatutari

L'organització político-institucional de la Generalitat de Catalunya, tal com assenyala l'art. 29 EAC, està integrada pel Parlament, el president de la Generalitat i el Consell Executiu o Govern. Ara bé, a més d'aquests òrgans o institucions, que exerceixen les funcions més directament expressives de l'autonomia, l'Estatut preveu, al títol II, dedicat a la Generalitat, l'existència d'altres òrgans d'una notable rellevància per raó de la seva posició institucional i de les seves funcions.

Així, l'art. 35 preveu que el Parlament podrà nomenar un Síndic de Greuges per a la defensa dels drets fonamentals i de les llibertats públiques dels ciutadans, a efectes de la qual podrà supervisar l'activitat de l'Administració; d'altra banda, l'art. 41, en parlar del control de la Generalitat, preveu la creació d'un organisme de caràcter consultiu que dictaminarà sobre l'adequació a l'Estatut de projectes i proposicions de llei sotmesos a debat del Parlament, i també dictaminarà abans d'interposar recursos d'inconstitucionalitat.

Finalment, l'art. 42 EAC crea la Sindicatura de Comptes de Catalunya, que haurà de sotmetre a l'aprovació del Parlament la rendició dels comptes de la Generalitat. Les previsions a l'Estatut del Síndic de Greuges i de la Sindicatura de Comptes es fan sempre amb la referència expressa que aquestes institucions es crearan "sense perjudici" de les institucions similars d'àmbit estatal: el Defensor del Poble (art. 54 CE) i el Tribunal de Comptes (art. 136 i 153.d CE).

L'art. 152.1 CE, en dibuixar el model organitzatiu de les CA articulat al voltant de l'Assemblea Legislativa, el Consell de Govern i el president, no fa altra cosa que establir-ne els elements bàsics, però no esgota totes les possibles derivacions de l'organització institucional. Ben al contrari, l'Estatut, com a norma institucional bàsica, pot preveure aquelles "institucions autònomes pròpies" (art. 147 CE) a les quals lliurement vulgui atorgar un relleu estatutari. En el cas que ens ocupa es tracta, en efecte, d'institucions fonamentades directament en l'Estatut, i en el qual també s'estableixen els límits a la seva regulació. Són, doncs, institucions de naturalesa o rellevància estatutària, sense perjudici que les lleis corresponents concretin la seva regulació.

Dintre d'aquestes previsions generals, el tret comú que uneix les tres figures estatutàries esmentades - Síndic de Greuges, Consell Consultiu, Sindicatura de Comptes- és el fet de participar totes elles, d'una forma o altra, d'una certa funció de *control o vigilància* sobre l'actuació de la Generalitat com a institució de l'autogovern de Catalunya; vigilància o control, però, realitzats per institucions autònomes pròpies i no per altres instàncies externes a la mateixa organització institucional catalana.

D'aquesta manera es ve a completar allò que està previst a l'art. 153 CE respecte del control sobre l'activitat dels òrgans de les CA i que recau, segons els casos, com és sabut, en el Tribunal Constitucional, en el Govern, en la jurisdicció contenciosa administrativa i en el Tribunal de Comptes.

L'Estatut català ha volgut introduir unes instàncies pròpies que realitzin una tasca autònoma de control de les institucions polítiques i administratives i, en definitiva, de *garantia* de l'Estatut mateix.

En fi, aquests organismes poden ser qualificats com a "institucions d'autogovern" de Catalunya, a les quals fa referència l'art. 9.1 EAC, en reconèixer a la Generalitat la competència exclusiva sobre aquestes institucions, de manera que no els són d'aplicació les "bases del règim jurídic de les administracions públiques", que corresponen a la competència de l'Estat (art. 149. 1.18 CE); amb la particularitat que, en estar ja previstes a l'Estatut, aquestes institucions gaudeixen d'una protecció constitucional superior a les que lliurement estableixi el legislador català (STC 35/1984, de 14 de juny, FJ 2). En qualsevol cas, les lleis que regulen les esmentades institucions estan qualificades com a «lleis de desenvolupament bàsic de l'Estatut»-també anomenades lleis institucionals-, arran del que disposa l'art. 33 de la Llei cat 3/1982, de 23 de desembre, del Parlament, el President i el Consell Executiu, la qual cosa significa que es requereix un major consens per a la seva aprovació i modificació (vid. capítol V, relatiu a les fonts).

Corpus IULA; Àrea dret, document d00016.sgm

Fragment de:

Trayter Jiménez, J.M. (1992) *El dret disciplinari de la funció pública*, Barcelona: Generalitat de Catalunya.

LA MATISACIÓ DELS PRINCIPIS (GENERALS DE LA POTESTAT SANCIONADORA DE L'ADMINISTRACIÓ EN L'ÀMBIT DEL DRET DISCIPLINARI. EN PARTICULAR LA DOCTRINA DE LES RELACIONS ESPECIALS DE SUBJECCIÓ

La potestat sancionadora de l'Administració a la Constitució: plantejament general

La Constitució espanyola de 1978 ha reconegut de manera específica, juntament amb la potestat punitiva exercida pels tribunals, la possibilitat que l'Administració pública imposi sancions, és a dir, infringeixi als administrats un mal com a conseqüència d'una conducta il·legal. (Nota a peu de pàgina 49)

Aquestes sancions es distingeixen de les penes per un element formal, l'autoritat que les imposa: les sancions, l'Administració; les penes, els tribunals penals.

Anteriorment, una sèrie de vicissituds havien portat a la potenciació de les facultats administratives repressives sense paral·lel possible en cap país de la nostra àrea cultural.

Segons la doctrina, aquí radica una de les imperfeccions més greus de l'Estat de Dret, d'acord amb el dogma de la separació de poders sorgit de la Revolució Francesa: la potestat sancionadora de l'Estat hauria de quedar en mans dels jutges, de manera que el poder executiu no es pot immiscir en aquest camp. Tanmateix, raons de política legislativa i d'eficàcia en l'ordenació del sistema repressiu han contribuït a atorgar, de manera diversament accelerada, un poder sancionador a l'Administració pública.

Actualment, no seria admissible posar en dubte aquesta competència sense la qual un Estat modern tindria dificultats per funcionar, ja que estaríem passant per alt un dels fonaments que ha de sostenir tot el sistema jurídic: l'eficiència de l'actuació administrativa, necessària per a la correcta protecció de l'interès públic.

Ara bé, atès que el món de les sancions administratives «significa la intromissió imaginable més gran de l'Administració en l'esfera de la justícia», cal, tal com indiquen principalment els articles 24 i 25.1 de la Constitució, transposar i aplicar els principis elaborats en el Dret penal al Dret administratiu sancionador si no volem que totes les garanties que atorga, proclama i predica l'Estat Social de Dret es converteixin de manera capriciosa i injustificada en simples dogmes que poden ser eludits lliurement per qualsevol poder públic, simplement qualificant com a administrativa una determinada mesura sancionadora. Conscient del problema, el nostre Tribunal Constitucional ja va tenir ocasió de declarar ben aviat que «els principis inspiradors de l'ordre penal són d'aplicació, amb certs matisos, al Dret administratiu sancionador, ja que tots dos són manifestacions de l'ordenament punitiu de

l'Estat».

Fins aquí, el plantejament fet sembla impecablement configurat des del punt de vista jurídic, ja que es concilien garanties atorgades als ciutadans i la necessària protecció de l'interès públic. Es reconeix una potestat sancionadora a l'Administració per motius d'eficàcia i de política legislativa, però aquesta no os distingeix, en essència, de la potestat punitiva exercida per la jurisdicció penal. Per tant, s'han de respectar amb matisos els mateixos principis i garanties elaborats en aquest àmbit al llarg de la història.

Nota a peu de pàgina 49

En termes semblants, i com ja hem vist al capítol primer d'aquest treball, es pronuncien García de Enterría i Tomás Ramón Fernández, Curso..., op. cit., vol. II, pàg. 147. Ara bé, no hem de confondre la sanció amb un altre tipus de figures. Entre elles destaquem: a) La coacció administrativa, ja que, com diu Garrido Falla, Tratado de Derecho administrativo, vol. II, Ed. Tecnos, Madrid, 1987, pàg. 137, «aquesta s'encamina al compliment del que s'ha ordenat contra la voluntat de l'obligat a fer-ho: la sanció és un mitjà repressiu que es posa en marxa precisament perquè l'obligació no s'ha complert». En termes semblants s'expressa J. Tornos Mas, Régimen jurídico, op. cit., pàg. 379. b) Les mesures preventives. Aquestes es dirigeixen «a impedir que es consumeixi una determinada violació de l'ordenament jurídic; s'adopten, per tant, abans de produir-se la violació i la seva efectivitat estarà en funció precisament que aquesta no tingui lloc. En canvi, les sancions administratives són conseqüència de la comissió d'una infracció administrativa. Constitueixen, doncs, una repressió, pressuposen la realització d'un comportament prohibit i representen, *en fi*, un posterius», J. Suay Rincón, Sanciones..., op. cit., pàg. 64. c) Mesures rescabadores com ara la indemnització. Es diferencien de les sancions administratives en el fet que aquestes són mesures repressives. Suay Rincón, Sanciones..., op. cit., pàg. 65.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00042.sgm

Fragment de:

García, Xavier (1980) *El combat ecologista a Catalunya*, Barcelona: Edicions 62.

LA NEU

Qui els ho havia de dir, als avantpassats dels pirinencs, que la neu seria un negoci on es barrejarien molts milions. L'esport de l'esquí té molt de tic indicatiu d'un cert s'atus social. I el cert és que, ja sigui per mimetisme, ja per militància de classe, ja per esport (que hi ha de tos), quan arriba l'hivern milers i milers de ciutadans es desplacen cada cap de setmana a la Vall d'Aran, Espot, Setcases o Sant Joan de l'Erm.

En termes econòmics, una pista d'esquí no és rendible. Cada hivern, però, són més i més les estacions hivernals que s'obren. Què passa, doncs?: la construcció d'urbanitzacions, hotels, pubs i restaurants a prop de les pistes, això sí que dóna molts diners. No tenim res contra els ciutadans que es diverteixen lliscant amunt i avall per la neu. Recorren tres-cents metres i altra vegada agafen el telesquí per tornar a baixar.

En fi...

El que no acceptem, però, en cap moment, és que aquesta pràctica esportiva que podria ajudar a estrènyer els vincles entre l'home i la natura es realitzi a costa de la tala d'arbres per a obrir les pistes i de la destrucció de l'equilibri de la natura per a instal·lar xalets i hotels.

Els accionistes no treuen rendiment de la instal·lació i el manteniment dels telecadires, telecabines i tota la resta fins que no ha passat un termini d'exploració bastant llarg.

Aleshores, per mitjà de les urbanitzacions, els hotels, etcètera, s'intenta compensar ràpidament la inversió efectuada. L'esport de l'esquí va estretament lligat en l'actualitat amb l'especulació del terreny la construcció de xalets, blocs de pisos, discoteques el soroll, la contaminació.

La primera estació d'esquí a entrar en funcionament a Catalunya fou la de Núria, a començaments de segle.

Ara bé, la que es va desenvolupar més de pressa fou la de la Molina (aval controlada per la Banca Catalana).

Després d'aquestes dues iniciatives, les pistes d'esquí s'han multiplicat al llarg de tot el Pirineu. La més important, en aquests moments, és la de Vaqueira-Beret, a la Vall d'Aran.

Vaqueira-Beret és una promoció de TEVASA (Telecables Valle de Arán, S. A.). La societat fou constituïda l'any 1962 i és presidida pel senyor Jorge Jordana de Pozas, madrileny. Entre d'altres

accionistes, hi figura el senyor Villavecchia (vinculat al túnel del Cadí). El grup TEVASA és controlat per la companyia d'assegurances La Catalana/Occidente. El gran negoci s'ha realitzat amb la compra a baix preu de terrenys a pagesos i la venda posterior de parcel·les a preus astronòmics. Es calcula que el negoci a fer amb aquest procediment és superior als 2.000 milions de pessetes. En aquest sentit, en una assemblea veïnal des Tersús, a Salardú, s'han reivindicat els comunals del Pla de Beret, hipotecats a TEVASA per regidora franquistes.

Super-Espot és un conflictiu complex hivernal promogut pel grup publicitari Víctor Sagi. Aquesta societat està implicada en l'afer que pretenia d'urbanitzar a costa d'ICONA una part del Parc Nacional d'Aigües Tortes, en concret la zona vorera a l'estany de Sant Maurici. Després d'un conflicte amb l'Administració i els veïns d'Eswt. l'estació s'ha tornat a obrir.

El Port del Comte és l'exemple més clarificador de l'intent de guanyar diner calent i ràpid amb la promoció d'unes pistes d'esquí. L'estació hivernal es troba molt a prop d'Iqualada. Manresa-Sabadell... i ha aconseguit un nombrós públic. Paral·lelament, s'ha iniciat una ferotge urbanització-en pèssimes condicions-dels terrenys que hi ha més a prop de les pistes.

Entre els nombrosos projectes cal fer esment de les pistes de Taull. Són promocionades per la societat Bohí y Tahull, S. A. (ex-PROTUPISA), amb capital de Cadesbank, Banca Mas Sardà. Banco de Expansión Industrial, Real Automóvil Club de Catalunya, Tecturconfort, la família Ventosa, la família Walter Ankli... A més de les pistes, s'intentà de promocionar un pla d'ordenació de la Vall de Boí, amb una previsió de residència per a 80.000 habitants. Totes aquestes maniobres però, van ser frenades a temps pel Grup de Gent de; a Vall de Boí (integrant dels Grups de l'Alt Pirineu), que mitjançant un interessant procés assembleari va mobilitzar els veïns de la vall per engegar una ordenació popular i alternativa.

Últimament, els Grups de l'Alt Pirineu s'han ocupat a fons de la problemàtica de les estacions d'esquí, denunciant l'espoli de la neu per part del capital, generalment forani.

També s'ha indicat com s'hipotequen terrenys de propietat comunal cedint-los a aquestes empreses (aquest és el cas del Pla de Beret). L'alternativa que donen els GAP és clara: la neu dóna beneficis, i aquests beneficis han d'ésser controlats pels habitants de les comarques pirinenques i hi ha de revertir. Precisament quan la neu comença a rendir, el patrimoni secular s'està venent a capitalistes foranis per tal que en treguin beneficis. Aquesta tràgica paradoxa s'ha de desfer d'una vegada.

L'Estat, lluny d'impedir aquests bruts negocis en la blanca neu, fonamentals en la destrucció i especulació del patrimoni natural ha creat per a les estacions d'esquí la denominació de centre de interès turístic-nacional. Sota aquest títol s'amaguen importants exaccions fiscals i facilitats creditícies que van en detriment del diner de tots i afavoreixen exclusivament el benefici d'uns quants.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00029.sgm

DIARI AVUI

OPINIÓ

Juan Pablo Castel

Free riders

Desbocats, això va ser el que va dir Jaime Terceiro, president de la Caixa de Madrid, als consellers de la Confederació Espanyola de Caixes d'Estalvis (CECA), quan fa escasses setmanes van aprovar la proposta per gastar al voltant de 500 milions de pessetes en una campanya de publicitat que intenta compensar les agressives operacions llançades des de la banca.

Terceiro tractava de dir amb la seva afirmació que no té sentit que a aquestes altures surtin les caixes d'estalvis en bloc amb una campanya de publicitat conjunta com si les entitats financeres es dividissin entre caixes i bancs, bons i dolents. Terceiro entén que no existeix aquesta dicotomia i que cada caixa ha de resoldre les seves preocupacions.

No li falta raó, La Caixa i Caixa de Catalunya són entre elles els seus primers competidors, no és cap banc el seu major competidor, per la qual cosa poc de sentit tindria una operació de publicitat que cobreixi les dues parts en competència, perquè llavors o té poc d'efecte o beneficiarà el més gran, no pas les caixes mitjanes, com un principi es creu, a major xarxa de sucursals major efecte.

És cert que les caixes d'estalvis estan en el punt de mira de la banca des de fa algun temps. Els grans bancs han quasi tancat els processos de fusió, han venut les seves segones marques i bona part de les seves participacions industrials, ara el que els queda és tenir una clientela fidel, i aquesta està a les caixes d'estalvis.

No es tracta d'una elucubració. En l'acord de fusió del Central Hispano es deixa ben clar que un dels objectius és captar clients de les caixes d'estalvis. El mateix succeeix amb el fulletó enviat per la direcció comercial del Banc de Santander a la xarxa de sucursals en ocasió de la campanya de la «superhipoteca». Objectiu: captar clients que tenen ja una hipoteca, preferentment amb caixes d'estalvis. Ho assenyala així de clar. El vice-president del BBV, Alfredo Sáenz Abad, en una conferència que va pronunciar recentment a Madrid també es va referir a la captació de clients de les caixes.

Per tant, no els falten raons a aquells que des de les caixes d'estalvis asseguruen que s'està portant a terme un acorralament de la clientela de les caixes d'estalvis. De fet, els primers productes que aquest any estan tractant de col·locar massivament són els de sempre de les caixes d'estalvis. Primer, la llibreta de raonable remuneració i amb premis. Segon, els crèdits hipotecaris. Aquesta estratègia és anar directament al centre d'operacions de les caixes.

En fi, és indubtable que les caixes d'estalvis havien de respondre al repte competitiu que se'ls ha

llançat des dels bancs, i molt especialment des del Banc Santander. Però, a la vegada, no és menys cert que el que no tenia sentit és una política com la que es va pactar el 1990 en ocasió del llançament dels supercomptes. Llavors, les caixes van pactar amb la CECA una campanya de premis que va costar més de 1.000 milions de pessetes i que va passar amb més pena que glòria, i amb la mateixa oposició que l'actual, les dues grans caixes catalanes i Caixamadrid.

En aquesta ocasió s'ha descafeïnat la campanya perquè no resulti un llançament a la guerra amb els bancs, i a més s'ha pres la decisió que els 500 milions que costarà la campanya siguin pagats en un 75/80 per cent per la CECA, és a dir, que a les 54 caixes els costarà pocs diners.

Realment, les caixes haurien de preocupar-se més de tancar els processos de fusió, i oblidar-se de defenses de bloc. És lògic que la banca tracti de robar-los els clients. En això consisteix la competència. El que no tindria sentit és que observessin impassibles com les caixes adquireixen als bancs les seves marques regionals i es quedessi a sobre parats. En aquest cas s'hauria de sospitar que saben que les caixes seran privatitzades i que ja cauran a les seves mans.

© 05/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

La llista de Fischler

Fermín Bocos

Mentre a Madrid els dirigents dels principals partits polítics i els seus homòlegs als diaris i emissores de ràdio es deixen bocins sencers de pell en la immisericorde batalla plantejada al voltant del futur de la televisió de pagament, a Brussel·les, capital de la Unió Europea, un home de metòdics costums es prepara -si algú no hi posa remei- a donar el cop de gràcia a un dels conreus essencials del nostre món mediterrani: l'olivera. Es diu Franz Fischler i és el comissari d'Agricultura de la Unió Europea. Al seu despatx ha nascut una directriu que canvia el criteri a l'hora d'atorgar les subvencions comunitàries al sector oliverer, tradicionalment basades en la producció, en el nombre de tones. A partir d'ara volen que sigui el nombre d'oliveres la sola i decisiva referència a tenir en compte per fixar la quantitat de les ajudes. No cal ser un gran expert en qüestions agrícoles per preveure que si tal iniciativa passa del paper als fets, el sector oliverer espanyol serà, de bon tros, el més perjudicat; i dins d'Espanya, Andalusia seria la més agreujada per ser aquella comunitat autònoma la que més extensió d'oliveres té, encara que zones com Extremadura o la Manxa, per no parlar de les terres de Lleida o Alacant, també aportarien exemples a la llista de damnificats del senyor Fischler. Itàlia i en menor mesura Grècia surten també com a països perjudicats per l'esmentada directriu, encara que, tot s'ha de dir, per a ells el problema no revistria uns perfils tan dramàtics com en el cas espanyol -i, específicament, el cas d'Andalusia, on milers de jornalers viuen en règim de monoconreu del que dóna l'oli-. Italians i grecs no en sortirien tan danyats com nosaltres perquè no tenen tanta gent vivint de l'olivera. En aquests països, a diferència del que passa aquí, sobretot, com deia, al sud, l'atenció a les oliveres i el treball a les almàsseres o en les més modernes fàbriques especialitzades en l'obtenció i el refinament de l'oli és tasca que els camperols italians del Migjorn, o els agricultors grecs del Kalamata i l'antiga Messènia al Peloponès o els que baten les olives al mar d'oliveres que inunda la vall que separa Delfos del port d'Itea, combinen amb altres tasques agrícoles, i altres són, doncs, les seves fonts complementàries d'ingressos. No sé què opinen a la Unió de Pagesos dels plans del senyor Fischler, però em consta que altres organitzacions sindicals camperoles com ASAJA, Iniciativa Rural o la Unión del Olivar Español han mantingut ja contactes amb Loyola de Palacio, ministra del ram, amb la intenció de reclutar-la per a una causa noble: la defensa de l'olivera, un dels nostres conreus més arrelats i, al costat del blat i del vi, l'expressió mateixa en el pla simbòlic de l'ànima camperola d'un cantó a l'altre de la Mediterrània. A Europa parlar d'oli és evocar el Sud, així com és el Nord el que es fa present en esmentar productes com les mantegues i altres tipus de greixos d'origen animal. Doncs bé, d'aquest mal sembla que ens tocarà patir: a Brussel·les, quan es tracta de subvencions, prefereixen pensar en els greixos de procedència animal -de les quals els països del Nord són grandíssims productors-, en els olis vegetals extrets del blat de moro, el gira-sol o la soja, que són més barats que el d'oliva i dominen en el consum domèstic dels seus ciutadans. Considero ocios consumir una sola línia per apel·lar al sentit comú dels nostres dirigents polítics per comminar-los a la defensa d'una cosa tan nostra com és l'agricultura de l'olivera. Dono per fet que així ho faran tots els nostres representants a Brussel·les així que els seus caps i adjunts de Madrid donin per conclosa la frívola i acaparadora batalla en què estan entestats quant al futur del negoci de la televisió digital. Aquest problema de la televisió de pagament, que, dit sigui de passada, té tan obsedit el govern del Partit Popular com els

dirigents del PSOE. Amb els seus exagerats desplegaments dialèctics, estan quedant en evidència davant del comú de la gent que viu la política sense el fonamentalisme partidista que en un i altre bàndol, un dia sí i l'altre també, no paren de corrompre -perillosament- el millor llegat de la transició: l'esperit de tolerància, la base mateixa de la convivència. Però, *en fi*, aquest és un altre afer sobre el que haurem de tornar en dies futurs; avui, el nostre principal afany passa per alertar sobre el perill que suposa per als nostres camperols ser a la llista de Fischler.

© 17/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

Fragment de

Roncaglia, A. (1994) *Elements fonamentals d'economia política*, Vic: Eumo.

Divisió del treball i productivitat

La divisió del treball juga un paper central en l'explicació de la riquesa de les nacions, perquè la productivitat dels treballadors depèn precisament del grau de divisió del treball assolit en el sistema econòmic.

Vegem millor aquest punt, utilitzant dos fragments de Smith. En el primer fragment, Smith il·lustra el vincle entre divisió del treball i productivitat mentre que en el segon indica les principals causes d'aquesta connexió.

Agafem l'exemple, doncs, d'una manufactura de ben poca envergadura, però la divisió del treball de la qual ha estat repetidament assenyalada el negoci de les agulles de cap. Un treballador que no hagi estat ensinistrat per a aquest ofici (que la divisió del treball ha convertit en un ofici molt diferent dels altres) i que no conegui el funcionament de la maquinària que s'hi utilitza (la invenció de la qual probablement ha estat propiciada per la mateixa divisió del treball), és probable que tot i que s'hi posi a fons, amb prou feines pugui arribar a fer una agulla al dia, i per descomptat que no en podrà fer vint. De la manera com es porta aquest negoci avui dia, no solament la producció total de les agulles ha esdevingut un ofici determinat, sinó que, en estar dividit en tal nombre d'especialitats, una gran part d'aquestes s'ha convertit també en oficis específics.

Un home estira el filferro, un altre l'adreça, un tercer el talla, un quart li fa punta i un cinquè n'esmola l'altre extrem per tal que hi pugui rebre el cap; fer el cap requereix dues o tres operacions diferents i col·locar-l'hi és una feina molt especial, blanquejar les agulles, una altra; fins i tot resulta un ofici en si mateix posar-les al paper a tasca important de fabricar una agulla se subdivideix, doncs, en unes divuit operacions diferents que, en algunes factories realitzen operaris diferents, per bé que en d'altres un mateix home de vegades en farà dues o tres. Jo he tingut ocasió de veure un d'aquests petits tallers on només treballaven deu homes i en el qual alguns efectuaven, per tant, dues o tres operacions distintes.

Però, tot i que era molt senzill i en conseqüència no estava pas equipat amb tota la maquinària necessària, si s'espavilaven podien fer entre tots unes dotze lliures d'agulles al dia. En una lliura hi entren més de quatre mil agulles de mida mitjana. Per tant, entre totes aquestes persones podien fer més de quaranta-vuit mil agulles en un sol dia. Es pot considerar, doncs, que si cada persona feia una desena part d'aquestes quaranta-vuit mil agulles, cadascuna d'elles feia quatre mil vuit-centes agulles de cap al dia. Però si tots haguessin treballat separats, cadascun pel seu compte, sense haver estat ensinistrats per a aquest ofici particular, és evident que no n'haurien pogut fer vint, i potser ni una sola en un dia; *en fi*, és segur que no n'haurien pogut fer la dues-centes quarantena, ni potser la quatre mil vuit-centena part del que avui són capaços de produir, gràcies a una divisió adequada i a la combinació de totes les diferents operacions.

Aquest gran increment de la quantitat de feina que, com a conseqüència de la divisió del treball, pot portar a terme un mateix nombre de persones es deu a tres circumstàncies diferents: en primer lloc, a l'augment de la destresa de cadascun dels treballadors; en segon lloc, a l'estalvi del temps que es perd normalment quan es passa d'un tipus de feina a un altre; i, en darrer lloc, a la invenció d'un gran nombre de màquines que faciliten i escurcen la feina i permeten que un home realitzi la tasca de molts.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00101.sgm

Fragment de

Roncaglia, A. (1994) *Elements fonamentals d'economia política*, Vic: Eumo.

4. LA TEORIA MARGINALISTA DE L'EMPRESA

"L'EMPRESA I ELS "FACTORS DE PRODUCCIÓ"

L'empresa

En els paràgrafs anteriors hem considerat el cas, simple però irreal, del productor que pot obtenir un benefici ell tot sol. Tots sabem que en general les coses no són així: els diversos béns són produïts per empreses, grans o petites, que poden donar feina a poquíssimes persones (fins i tot a una sola) o a desenes de milers de treballadors.

A les empreses la producció està organitzada en base als principis de la divisió del treball, de manera que cada treballador té la seva tasca (o conjunt de tasques) específica; a més a més, tot treballador utilitza instruments (instal·lacions, maquinària, eines de treball) i primeres matèries.

Les empreses poden assumir figures jurídiques diferents: de les empreses personals (com el gabinet de l'advocat, del metge, del dentista) a les societats de responsabilitat limitada, fins a les societats per accions (vegeu, a més a més, par 119).

L'empresa pot fer un sol producte o servei, o bé molts productes i serveis alhora (i en aquest cas es parla de producció conjunta); pot controlar una sola, o moltes instal·lacions productives; pot desenvolupar l'activitat en un sol país, o en diversos països (empresa multinacional: vegeu, a més a més, par. 136). *En fi*, l'empresa pot ser propietat privada (empresa privada), o bé de l'Estat o d'ens públics (empresa pública).

Entre les empreses privades, ocupen una posició particular les cooperatives de producció, en les quals els propietaris de l'empresa són els treballadors, o una part dels treballadors, de la mateixa empresa. En el cas de les cooperatives de consum, que exerceixen activitats comercials, els propietaris són els compradors, o una part dels compradors dels béns comercialitzats per la cooperativa. El moviment polític del cooperativisme arriba potser a proposar la cooperativa com a forma general d'organització de la producció en una economia autogestionada -en la qual la producció és gestionada pels mateixos treballadors-, presentada com a alternativa tant a l'economia capitalista basada en les empreses privades i en la separació entre capital i treball, com a l'economia socialista basada en la propietat pública dels mitjans de producció i en la planificació centralitzada.

A les empreses d'una economia capitalista els treballadors (treballadors dependents: operaris i empleats) reben una retribució preestablerta (salari per als treballadors, estipendi per als empleats) en terminis prefixats (el "dia de pagament"). Mitjans de producció i producte són jurídicament propietat de l'empresa. Els empresaris (els propietaris, en el cas de les empreses de direcció directa; o dirigents

designats pels propietaris en el cas - que examinarem millor més endavant - de les societats per accions) organitzen la producció.

Amb més precisió, segons la terminologia marginalista, l'empresa pot ser definida com un subjecte econòmic que organitza la producció de béns i/o serveis coordinant la utilització de diferents factors productius. Tal com veurem millor d'aquí a un moment, aquests factors productius s'identifiquen generalment en la terra (o amb més precisió, en els recursos naturals), el treball i el capital; alguns teòrics hi afegeixen també un quart factor productiu, la capacitat organitzativa de l'empresari.

En general s'atribueix a l'empresa l'objectiu d'assolir el màxim benefici. Tanmateix, en el cas de les empreses públiques aquest objectiu sovint cedeix pas a altres objectius (per exemple, defensa dels llocs de treball, o provisió a baix cost dels béns i serveis essencials). A més a més, també en el cas de les empreses privades alguns economistes consideren més importants altres objectius, com el de la maximització de les vendes. Altres economistes consideren, que les empreses tenen diversos objectius a la vegada (beneficis, vendes, ocupació, etc.), i s'esforcen per assolir el que s'anomena comportament satisfactori, és a dir per tenir resultats acceptables per a tots els objectius, ni que sigui renunciant a obtenir el millor resultat possible per a cada objectiu particular (una mica com l'estudiant que prefereix tenir un 6 i un 7 en totes les matèries, abans d'un 9 en llengua catalana i un 4 en matemàtiques)

Corpus IULA; Àrea economia, document e00101.sgm

DIARI AVUI

EL RASCLET

Fermín Bocos

El cap de Rodríguez

Les estacions canvien i després de l'hivern arribarà la primavera, però el Madrid polític no canvia. Aquí la vida política és un rumor perenne. Un riu cabalós per on naveguen tota mena de mercaderies noticiables. Les més recents descriuen com a probable algun o altre episodi de relleu o abandonament en la secretaria d'Estat de Comunicació. En concret, les càbales assenyalen el portaveu, el jove Miguel Ángel Rodríguez, fins avui home de confiança del president José María Aznar i que desperta per això no poca gelosia i recels a l'entorn ministerial, el qual no dissimula el seu desassossec davant d'aquesta contigüitat de Rodríguez amb Aznar, que interpreten -i no els falta raó- com la font del gran poder que té el secretari d'Estat. Des de fa un parell o tres de dies, Rodríguez no és a la Moncloa. Se n'ha anat de vacances; sembla que està una mica deprimit des que se li van desbocar els cavalls en plena travessa del projecte de plataforma digital i, sense poder-ho evitar, va haver de veure com era descavalçada Mónica Ridruejo de la Direcció General de Radiotelevisió Espanyola. Rodríguez va apostar fort en la crisi successòria aportant candidats propis, però va perdre, i al final la veu popular diu que ha estat el vicepresident Francisco Álvarez-Cascos l'home que ha aconseguit les regnes de la situació, i passa per ser seva i de Rodrigo Rato, l'altre vicepresident, la proposta de nomenament de Fernando López Amor. És difícil saber què hi ha de cert en les notícies que descriuen un cert distanciament entre Aznar i aquell que durant molts anys va ser la seva ombra -estan junts des dels temps de la Junta de Castella i Lleó-, però la història del lloc on coincideixen, el Palau de la Moncloa, podria oferir-nos alguna pista sobre ruptures polítiques encara més sonades en temps no tan llunyans. Allà va naufragar l'amistat d'anys i famílies entre Adolfo Suárez i Fernando Abril Martorell -president i vicepresident, respectivament- i també allà, amb el pas dels anys, va anar fermentant el distanciament polític i personal entre Felipe González i Alfonso Guerra, una desavinença que, per cert, encara no ha posat data a les seves últimes conseqüències per a la vida política espanyola. Tornant a Rodríguez i les seves circumstàncies, afegeixo que també es diu per Madrid que a la manera dels antics normands, si al final se'n va, no ho farà sol. El seu serà un funeral víking. Altres alts càrrecs podrien acompanyar-lo. Es parla de diversos ministres i es donen noms: Mariscal de Gante, Eduardo Serra i també Josep Piqué i Rafael Arias-Salgado, encara que els dos últims tenen una certa condició gaditanesca, atès que apareixen i desapareixen de les llistes. Lògicament, no hi ha dates oficials per a aquests esdeveniments, però es parla de dos escenaris: al mes de maig, coincidint amb el primer aniversari de l'arribada del Partit Popular al govern, o bé després de l'estiu, en iniciar-se el curs parlamentari, que culminarà a la primavera del 98 amb el crucial examen de què dependrà l'aprovat per accedir al club de Maastricht. *En fi*, aviat sortirem de dubtes i sabrem si la síndrome de la Moncloa pot amb Rodríguez, o és tan savi per seguir de vacances deixant que els polítics es devorin entre ells per aconseguir un minut de glòria a la televisió. © 20/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix

la seva duplicació sense autorització.

DIARI AVUI

La paràbola del tren

JOAN B. CULLA I CLAR

No sé si vostès també ho han observat, però trobo que la campanya electoral socialista d'aquest 1993 podria passar a la història com «la campanya dels trens». D'entrada, el PSOE va llogar dos combois ferroviaris a fi de passejar per tot Espanya una mostra de les meravelles de la "dècada González". Entre aquestes meravelles, la més emblemàtica i esbombada és un altre tren, l'Alta Velocidad Española, el multimilionari AVE. I ara, ja en la recta final de la cursa cap al 6 de juny, s'ha produït a Catalunya el fiasco dels nous horaris dels trens del Maresme. Un episodi, aquest, que resulta una mena de paràbola o de paradigma sobre la manera de fer, sobre l'estil polític que ha caracteritzat el període 1982-1993. Hi apareix, en primer lloc, l'europèisme verbal, de pa sucat amb oli: la substitució dels horaris rígids pel nou sistema de "freqüències de pas" ens homologa a les xarxes de rodalia de les grans àrees urbanes europees, es va dir, tot silenciament que, en aquestes àrees, els passos a nivell hi són tan desconeguts com les tartanes. Hi ha, després, l'arrogància dels tecnòcrates, que prenen decisions en un despatx sense preocupar-se per la realitat física sobre la qual s'han d'aplicar, per les fàbriques bloquejades o les platges inaccessibles. El cas subratlla, també, els límits modernitzadors del darrer decenni: com és possible que en la línia més antiga de la Península, inaugurada el 1848, que dins d'una conurbació de tres milions d'habitants i a cinc minuts del futurisme de la Vila Olímpica hi hagi encara una pila de passos a nivell amb campana i barreres? És que la tecnologia que aixecà la Torre de Collserola o el Palau Sant Jordi no permet suprimir-los? *En fi*, l'afer confirma l'habitual impunitat dels errors polítics, o amb implicacions polítiques: consumada la pífia, ningú -des de la presidenta Mercè Sala fins a l'últim tècnic de la "Quinta Zona" de Renfe-, ningú no ha donat cap explicació pública satisfactòria ni, menys encara, ha posat el càrrec a disposició de la superioritat. Això del tren de la costa és una mica com el tren de la cessió del 15% de l'IRPF a les comunitats autònomes, que també ha hagut de fer marxa enrera. En aquest cas, els manifestants que li han tallat la via pels estratègics passos a nivell d'Andalusia i Extremadura es diuen Manuel Chaves i Juan Carlos Rodríguez Ibarra.

© 31/05/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

EQC01

Fragment de

Albert i Beltran, J. F. (1988) *La calor de la terra. Energia geotèrmica a Catalunya*, Barcelona: Generalitat de Catalunya

Cap. 2**LA GEOTÈRMIA COM A ENERGIA COMPLEMENTÀRIA****Potencialitat i utilització actual en el món****INTRODUCCIÓ**

El flux calorífic de la Terra representa una aportació energètica contínua i inexhaurible per l'escala humana. Una idea de la seva magnitud la dóna la taula 2.1., on es compara amb altres fonts energètiques. Prova també, que cal considerar la geotèrmia a l'hora de plantejar noves alternatives i complements a unes fonts energètiques habituals que s'estan exhaurint.

El principal problema radica en les possibilitats d'aprofitament dels jaciments, les quals estaran condicionades: per llurs pròpies característiques, per llur situació geogràfica o per la tecnologia de què es disposi en aquells moments. Aquests condicionaments dificulten l'ús actual de la geotèrmia com a font d'energia, de manera que a escala real representa només un percentatge molt baix del total mundial (menys de 1,1 %). *En qualsevol cas*, mentre es posen a punt tecnologies que permetin el seu aprofitament massiu, pot ésser una font energètica complementària d'elevat interès, especialment com a font energètica local per a aquells països en vies de desenvolupament, víctimes de l'actual desequilibri energètic, que presentin les condicions geològiques adients.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00021.sgm

EQC02

Fragment de

Albert i Beltran, J. F. (1988) *La calor de la terra. Energia geotèrmica a Catalunya*, Barcelona: Generalitat de Catalunya

MÈTODES D'INVESTIGACIÓ I AVALUACIÓ

L'exploració industrial de l'energia geotèrmica requereix prèviament un ampli treball de prospecció, per tal de delimitar certs paràmetres que la justifiquin. En general interessarà conèixer entre d'altres dades:

la profunditat, temperatura i qualitat química del fluid termal

l'extensió i productivitat de l'aquífer geotèrmic;

la demanda energètica i la rendibilitat del projecte

Aquesta tasca prospectiva es planteja de manera diferent si es tracta d'energia d'alta i mitja entalpia o si és senzillament aigua calenta de baixa entalpia escalfada per un flux geotèrmic normal.

En el proper apartat s'explicaran aquestes diferents metodologies.

En qualsevol cas, existeixen una sèrie de tècniques de recerca que es combinen de manera diversa segons el plantejament de la prospecció.

Totes elles es poden incloure en quatre grans apartats: tècniques geològiques, tècniques geoquímiques, tècniques geofísiques i tècniques de perforació.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00021.sgm

Fragment de

Marimon, R i Calsamiglia, X. (1991) *Invitació a la teoria econòmica*, Barcelona: Ariel.

1.1 L'empresa divisionalitzada

La divisionalització d'una empresa, tal com la definirem a continuació, només té sentit en el cas d'una empresa relativament gran. En una empresa relativament petita, la divisió del treball només pot ser *funcional*, és a dir, les diferents parts d'aquesta realitzen *funcions* complementàries per a la consecució de l'objectiu de l'empresa, que cap d'elles no fóra capaç d'aconseguir separatament. Si examinem una empresa petita, i comencem pel conjunt, veurem com aquest principi (de divisió funcional) s'aplica a allò que se sol denominar precisament *àrees funcionals* de l'empresa, com són fabricació, vendes, administració, finances, personal, etcètera. No es pot donar una regla fixa amb respecte a quantes i quines són, ja que depenent de la grandària de l'organització pot haver-hi més funcions o menys, i en cada cas la importància relativa de cada una d'aquestes funcions és diferent. Però dintre de cadascuna d'aquestes àrees també es pot subdividir en diferents parts (per exemple, fabricació de peces per una banda, i muntatge per l'altra), de la manera que sigui més adient en cada cas; i pràcticament el mateix es podria dir de qualsevol altre àrea funcional; en general, no hi ha cap d'aquestes subdivisions que faci un producte complet, de forma vendible a l'exterior. La divisió del treball i l'especialització, doncs, apareixen fragmentant d'alguna manera l'obtenció del producte final.

En contrast amb el que acabem de veure, en una empresa que passi ja d'unes certes dimensions, és necessari un cert grau de descentralització; i si aquesta empresa produeix per exemple diferents línies de producte, és fàcil que una manera de descentralitzar les responsabilitats sigui la de repartir-se els productes entre diferents grups de persones o unitats organitzatives, cadascuna de les quals té una responsabilitat directa i total sobre la part dels beneficis de l'empresa derivada d'aquells productes. D'aquest tipus de repartiment de responsabilitats se'n sol dir *divisionalització*, i de les unitats organitzatives que en resulten, *divisions*.

En altres ocasions, la divisionalització es pot produir per àrees geogràfiques; i, potser encara d'una manera més freqüent, per diferents fases de la producció en una empresa integrada verticalment. Així, per exemple, una mateixa empresa pot produir cartró, paper i caixes de cartró; o un fabricant tèxtil pot tenir filats, teixits i acabats. En qualsevol d'aquests dos casos, la divisió que està més enrera en el procés de producció fabrica un producte (el fil, per exemple) que es pot vendre a l'exterior, donat que hi ha empreses de teixits que en compren, però que també es pot transferir a la divisió següent, que el pot utilitzar per fabricar el seu propi producte. A la vegada, en una empresa integrada verticalment, la divisió següent pot comprar la seva primera matèria a l'exterior, o bé acceptar el producte transferit de la divisió anterior.

Com és lògic, en aquells casos en què això passi, és a dir, en empreses amb un cert grau d'integració vertical divisionalitzades, serà important poder calcular quin benefici obté cada divisió, és a dir, poder analitzar quina divisió contribueix en quant al resultat final. Ara bé, quan hi ha productes transferits entre dues divisions, el benefici de cadascuna no està perfectament determinat, ja que el resultat de

cada divisió depèn del preu a què s'hagin transferit el producte, i, donada l'activitat real que ha tingut cada divisió, un augment d'aquest preu augmentarà els beneficis de la primera, i disminuirà els de la segona, tot mantenint el benefici de l'empresa constant.

En general, hi ha estructures divisionals de formes molt diverses, però, seguint Thompson (1969), les podem classificar en dues classes: d'una banda, aquelles en què cada divisió produeix un tipus de producte diferent, sense relació amb els productes de l'altra divisió, i en les que [sic]la interdependència consisteix en compartir alguns serveis centrals (*pooled interdependence*, segons Thompson); i, d'altra banda, aquelles en què el client d'una divisió és una altra divisió, que acaba de transformar (o senzillament distribueix) el producte de la primera (*sequential interdependence*, segons Thompson). Formalment, però, ambdues coses són la mateixa, ja que tant en un cas com en l'altre, existeixen transferències de béns o serveis d'una part de l'empresa a l'altra; i els preus de transferència són la contrapartida monetària a aquests béns o serveis. És veritat que, des d'un punt de vista descriptiu, són dues realitats molt diferents, ja que els primers es transfereixen essencialment serveis difícilment quantificables, i rarament es consideren subjectes a preus de transferència, mentre que els segons, quan el producte transferit és un bé físic, són els casos més corrents. Insistim, però, en que formalment el problema és idèntic, malgrat que el primer se sol resoldre mitjançant preus de transferència *implícits* en la forma de repartiments comptables del cost, mentre que en el segon sovint el mecanisme de preus es troba de forma totalment *explícita*. *En qualsevol cas*, la importància del mecanisme de preus de transferència és evident, en la mesura que afecta a l'assignació de recursos dintre de l'organització. No obstant, pot haver-hi casos en què això no sigui així: a vegades, les transferències són de serveis molt immaterials i difícils de mesurar; altres vegades les transferències internes poden ésser quantitativament poques: i també pot haver-hi casos en els quals la divisionalització sigui molt relativa, amb un fort pes de la direcció central. Però en tots els altres, els preus de transferència poden tenir una influència decisiva en la rendibilitat de l'empresa.

En el paràgraf següent tractarem d'explicar com.

Corpus IULA; Àrea dret, Economia, document e00045.sgm

EQC04

DIARI AVUI

Francisco Àvila

BADALONA

El Marbella Joventut intentarà aquest vespre al Palau Municipal d'Esports de Badalona (20.30 hores, L2) aconseguir la segona victòria davant del Reial Madrid a la sèrie final de la Lliga ACB, amb arbitratge del català Vicenç Sanchis i el basc Juan José Neyro, per forçar així el cinquè i definitiu partit a la capital espanyola, que es jugaria finalment diumenge que ve a la una del migdia.

D'aquesta manera, l'equip verd-i-negre mantindria les seves opcions a sumar el tercer títol consecutiu, mentre que si el triomf és per al rival, el campionat tornaria a les vitrines del club blanc després de sis temporades d'hegemonia del bàsquet català, amb quatre Lligues per al Barça i les dues esmentades per a la Penya.

El Joventut, quan a Badalona ja planava el núvol negre del 3-0 favorable al Reial Madrid, va revaloritzar-se dimarts passat de la manera més inesperada, amb una contundent victòria. I és que tal com ahir reconeixia Jordi Villacampa, el capità verd-i-negre, el seu equip no va saber trobar fins al tercer partit la resposta a les diferents alternatives estratègiques del rival.

Villacampa, però, pensa que "un cop superada la sorpresa inicial, tot pot anar rodat", en una lògica declaració optimista. No en va el panorama ha canviat força després de la primera victòria de la Penya, ja que l'equip badaloní va demostrar que quan practica el seu millor joc és un contrincant temible, que oblida els dubtes i les pors d'altres ocasions, unes febleses potser infundades, per centrar-se a imposar el seu bàsquet.

«Un partit complet»

L'aler verd-i-negre creu que l'equip va obsessionar-se per "trenca la defensa zonal contrària", deixant de banda altres facetes del joc sumament importants. *En qualsevol cas*, Villacampa va subratllar que l'últim partit va servir per superar antigues deficiències atribuïdes al Joventut. La primera, poder mantenir avantatges adquirides a l'electrònic; l'altra, dominar el joc interior.

En aquest sentit, les estadístiques donen la raó al capità de la Penya, ja que pot comprovar-se que el seu equip no va permetre que el Reial Madrid s'imposés en cap capítol dimarts passat, a Badalona. Només en els rebots, per exemple, el Joventut va ser capaç de doblar els madridistes, que van dominar aquesta faceta clarament en els dos primers enfrontaments, de manera que també van poder controlar el ritme del partit.

És per això que Lolo Sainz, l'entrenador dels badalonins -que deixarà el càrrec quan s'acabi la temporada per agafar les regnes de la selecció espanyola-, va voler destacar els seus pivots després del partit. I és que la principal amenaça del Reial Madrid, Arvidas Sabonis, no va poder aquesta vegada

exhibir la seva habitual autoritat sota els cèrcols gràcies a les contínues ajudes defensives que va trobar-se al davant.

Tot plegat, el Joventut va recuperar la línia de les dues últimes temporades. Fins ara, només Villacampa en el primer partit i Thompson en el segon havien aportat qualitat al joc verd-i-negre. Dimarts, però, el Reial Madrid va acabar entregat davant la pressió, l'anticipació en defensa interior, l'agilitat ofensiva, el domini rebotejador i un Ferran que va donar més la mesura de les seves possibilitats.

De tota manera, l'aler de la Penya nacionalitzat espanyol, Mike Smith, no entén que es parli d'una "resurrecció" de l'equip badaloní: "Si hem de sortir a guanyar, només tenim una opció, la victòria, un resultat que provarem de repetir demà [avui per al lector]", va dir. Si el Joventut juga com dimarts passat, és evident que pot aconseguir-ho. La solució, aquest vespre a Badalona.

D'altra banda, cal destacar que el tercer partit d'aquesta sèrie final, el que es va jugar dimarts a Badalona, va registrar la mitjana més alta d'audiència de la temporada, ja que es va arribar als 2.478.000 telespectadors, gairebé 400.000 persones més que en el primer partit, disputat a Madrid.

L'Associació de Clubs de Bàsquet (ACB) va difondre ahir aquestes dades basant-se en les xifres facilitades per Ecotel, empresa dedicada a l'estudi d'audiències, que va comunicar també que l'últim quart d'hora de partit va ser seguit per 3.053.000 persones, la xifra més alta fins ara.

© 20/05/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

CORS MEYA, F. X. (1988) *Tributs propis*, dins *Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia*, vol III, Barcelona: Institut d'Estudis Autònomic.

2. A la LOFCA

El règim general previst al CE 1557 ha estat regulat a la LOFCA, on trobem els requisits i les limitacions fixades per a l'establiment dels diferents tributs propis de les Comunitats Autònomes. I com també s'ha recordat en pàgines anteriors, l'EAC s'ha d'ajustar al que prevegui l'esmentada llei orgànica. La LOFCA, al seu article 2, precisa els principis generals que han d'inspirar el desenvolupament de l'activitat financera de les Comunitats Autònomes i, per tant, l'articulació dels seus propis tributs.

Per la seva banda, l'article 4 reafirma la relació de recursos que preveu la CE 157.

I és al seu article 6.2 on s'estableix el primer factor condicionador al poder de tributació autonòmica, en disposar que: «los tributos que establezcan las Comunidades Autónomas no podrán recaer sobre hechos imposables gravados en el artículo 157 de la CE». *En qualsevol cas*, la LOFCA en la seva funció complementària pot regular punts no previstos a la CE, sempre que no contradigui el que anuncia de manera explícita l'articulat constitucional i li ho permeti, lògicament, l'habilitació constitucional de la mateixa CE 157.3.

Encara que la finalitat d'aquesta prohibició és evitar la doble imposició, tal limitació de l'àmbit material en l'establiment dels tributs propis no és interpretada de la mateixa manera per una part de la doctrina, ja que si per a alguns autors aquest mandat es refereix explícitament als pressupòsits de fet configurats per la norma tributària, per a d'altres autors, en canvi, aquesta prohibició no es pot referir únicament a la delimitació formal que s'hagi pogut donar al fet imposable, sinó més aviat a la matèria imposable que se sotmet a gravamen, ja que altrament n'hi hauria prou amb una simple modificació d'algun element que configuri l'estructura del fet imposable per tal d'evitar la coincidència impositiva. Això no obstant, aquesta segona interpretació pot ser tan vulnerable com la primera, si tenim en compte la riquesa imposable estatal en la forma que és recollida exactament pel fet imposable o altrament, ser molt limitativa per a un hipotètic gravamen autonòmic, tot depenent, en definitiva, del significat darrer que es doni a l'expressió matèria imposable. Davant d'aquesta situació, sorgeix una tercera interpretació defensada per J. Ferreiro, que pretén complementar la primera, en el sentit que la LOFCA no només es refereix al fet imposable com a element aïllat de l'estructura del tribut sinó com a element configurador de tota la seva estructura, de tal manera que les Comunitats Autònomes no poden establir tributs quan els seus elements configuradors essencials siguin bàsicament iguals als d'un tribut estatal.

També l'apartat 4t. del mateix article 6 de la LOFCA assenyala el segon condicionament general en

precisar que l'Estat pot establir tributs sobre fets imposables ja gravats per les Comunitats Autònomes. Aquesta disposició ve a ser com la segona part d'un mateix acte limitatiu de les hipotètiques aspiracions tributàries d'aquests ens subestats, ja que si bé en la primera part, la prevista per l'apartat 2n., sembla que es concedeix per exclusió un àmbit a la tributació autonòmica, en aquesta segona part, la de l'apartat 4t., es desincentiva qualsevol esforç imaginatiu que poguessin tenir els legisladors de la Comunitat per explorar en aquest reducte de la tributació no estatal, atesa la possibilitat que té l'Estat, no només de sobretributar el fet imposable «;descobert»; per la Comunitat sinó també de reduir o fer desaparèixer tal tribut autonòmic. Si més no, això és el que es desprèn del contingut d'aquest apartat: «cuando el Estado.. establezca tributos sobre hechos imposables gravados por las Comunidades Autónomas, que suponga a éstas una disminución de ingresos»; Encara que també és cert que es pot mantenir l'interès per la recerca o el descobriment d'aquestes capacitats hipotètiques no gravades encara per l'Estat, ja que això seria objecte de compensació econòmica, tal com ho assenyala el darrer paràgraf de l'article 4t.

És a dir, es podrien augmentar els recursos autonòmics, encara que sempre en detriment dels tributs propis.

Així mateix és cert que a l'apartat 3 d'aquest article que es comenta, i a títol de compensació jeràrquica, es permet que la Comunitat Autònoma pugui establir tributs sobre matèries reservades a les Corporacions locals, sempre que estigui previst i en la forma que ho disposi la legislació de Règim Local. Així doncs, cal una llei estatal, la reguladora del Règim Local, que habiliti tal possibilitat per a les Comunitats Autònomes.

En aquest epígraf sobre l'àmbit general dels tributs autonòmics ens resta comentar si la concurrència d'un fi extrafiscal pot ser considerat com un element suficientment diferencial en la configuració del tribut per evitar l'aplicació de l'article 6. Doncs bé, en aquest cas també depèn de la interpretació que es doni al fet imposable, encara que sembla que pugui ser el punt que evitaria la duplictat impositiva. Així, al cap i a la fi, s'han vist un seguit de límits d'àmbit general, els de la LOFCA 6, que afecten l'establiment de qualsevol mena de tribut de titularitat autonòmica en benefici del sistema tributari estatal. Sembla com si aquest article de la LOFCA volgués concretar davant les Comunitats Autònomes la controvertida potestat originària que la CE 133.1 atribueix en exclusiva a l'Estat, ja que en aquell es pretén assenyalar clarament unes prioritats o relacions verticals entre l'Estat i la CA.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00010.sgm

EQC06

DIARI AVUI

Carles Sabaté

BARCELONA

*El departament d'Ensenyament està enllestit el calendari definitiu amb la nova programació.***Catalunya ajorna un any el final de la reforma educativa per la falta de recursos.***El procés es tancarà el 1999-2000, un curs abans que a la resta de l'Estat.*

L'aplicació de la reforma de l'ensenyament no universitari a Catalunya s'ajornarà probablement un curs, segons va avançar ahir el mateix conseller d'Ensenyament, Joan Maria Pujals. El nou calendari que està enllestit la Generalitat retarda un curs, del 1994-95 al 1995-96, la incorporació als nous plans d'estudi dels alumnes d'educació secundària obligatòria i per tant s'endarrereix tot el procés posterior. L'ajornament en la finalització de la reforma s'ha decidit davant de la restricció pressupostària de l'Administració pública.

El calendari de la reforma de l'ensenyament a Catalunya es retardarà un curs en la seva aplicació final. Aquesta modificació de la reforma, iniciada aquest mateix curs 1992-93, trasllada el final del procés de reforma al curs 1999-2000.

El conseller d'Ensenyament, Joan Maria Pujals, va avançar ahir que la Generalitat està enllestit la modificació del calendari d'aplicació definitiva de la reforma. L'ajornament que allarga el procés consisteix a endarrerir un curs la posada en marxa dels nous plans d'estudi a l'educació secundària obligatòria (ESO). En un principi estava previst aplicar la reforma a la secundària obligatòria el 1994-95.

El nou calendari tindrà "terminis molt similars als establerts pel ministeri a la resta de l'Estat", va reconèixer Pujals. *En qualsevol cas*, Catalunya tancarà la reforma de l'ensenyament no universitari un curs abans que la resta de l'Estat.

Retard generalitzat.

En un principi, Catalunya havia previst avançar-se dos anys en el procés. Tot i l'ajornament, es continua avançant un curs perquè l'anomenat «territori MEC» (en referència al ministeri d'Educació i Ciència) també l'ha retardat pel seu compte.

Els successius ajornaments de la integració a la reforma educativa no universitària tenen la seva causa en la falta de finançament que aquest procés ha patit des del seu inici. La llei d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE) no preveia cap finançament específic per fer front a les necessitats de la

reforma. El conseller Pujals va reconèixer ahir que aquest fet ha generat "obstacles per aplicar-la correctament".

Dificultats de pressupost.

"Negar que hi ha dificultats de pressupost seria no ser fidel a la realitat", va advertir ahir Joan Maria Pujals. L'Administració ha fet un "bon exercici de sinceritat", va apuntar el conseller, en prendre la decisió d'allargar el procés d'aplicació de la reforma davant de la falta de garanties que la reforma aconseguís els objectius pedagògics fixats.

En tot cas la reforma es portarà a terme. "Si no en el calendari més optimista, en d'altres de més pròxims a la realitat", va assegurar el titular d'Ensenyament. El calendari establert inicialment per la LOGSE obligava les Administracions amb competències en matèria d'ensenyament a acabar el procés el curs 1999-2000. Tot i aquest ajornament, Catalunya complirà aquest termini.

L'ajornament a la resta de l'Estat, dependent del ministeri, obligarà a modificar la LOGSE per ampliar el termini un curs més. L'únic paral·lelisme que la reforma segueix a Catalunya i a l'Estat és l'inici del procés aquest mateix exercici 1992-93 al primer cicle de l'educació primària (7 i 8 anys).

El curs que ve s'havien d'incorporar als plans educatius reformats els alumnes de 9, 10, 11 i 12 anys, corresponents als cicles mitjà i superior de l'educació primària. L'ajornament farà que només s'hi afegeixin els de cicle mitjà, tal com ja havia decidit de fer el ministeri d'Educació a tot l'Estat.

La modificació igualaria calendaris, tot i que els responsables d'Ensenyament van advertir també que han previst introduir una nova variant que permeti avançar el curs perdut a la reforma a l'etapa de la nova formació professional, el gran repte de la reforma. La nova modificació s'escau el curs 1997-98.

Necessitat de canvis a FP.

Mentre que el MEC aplicarà la reforma a primer curs de l'educació secundària obligatòria (13 anys), Catalunya farà el mateix a primer i a tercer curs, avançant un any el procés. Pujals va justificar l'avenç per la necessitat d'afrontar al més aviat possible la reforma de l'actual formació professional.

Aquesta definitiva modificació està pendent d'un informe demogràfic sobre aquest segment de població, segons van avançar ahir els responsables d'Ensenyament. No obstant, tot sembla indicar que la davallada demogràfica permetrà afrontar la doble reforma el curs 1995-96.

© 15/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

EQC07

DIARI AVUI

Josep M. Sanmartí

MADRID

*L'informe sobre les empreses vinculades al finançament del Partit Socialista.***Els perits contradiuen amb les seves dades el dictamen exculpatori del Tribunal de Comptes.***El jutge no va rebre de l'òrgan fiscalitzador la comptabilitat demanada.**L'informe dels perits entregat ahir a les parts pel jutge Barbero contradiu el dictamen exculpartori del PSOE que el Tribunal de Comptes va emetre a l'octubre. Les dades dels experts difereixen de l'informe del Tribunal de Comptes, que es va aprovar gràcies al vot del seu president, Adolfo Carretero. Els tècnics del Suprem afirmen que aquest Tribunal no va lliurar Barbero la comptabilitat completa del PSOE. Es dedueix, en conseqüència, que o va utilitzar una documentació molt incompleta, o va amagar-la parcialment a l'instructor del «cas Filesa», que investiga la xarxa d'empreses suposadament utilitzada per finançar el PSOE irregularment.*

Les nombroses irregularitats comptables detectades pels experts en les relacions entre el PSOE i el «holding» Filesa contrasten amb les conclusions exculpatòries del Tribunal de Comptes, presentades a la Comissió Mixta Congrés-Senat pel seu president, Adolfo Carretero, el 6 d'octubre de 1992.

La fiscalització del Tribunal de Comptes, no va constatar l'existència de relacions "econòmiques o de finançament, o de qualsevol altra mena, entre el PSOE i les empreses Filesa, Malesa i Time Export". En canvi, els experts del Tribunal Suprem al·leguen, en el seu dictamen, que els moviments de caixa que figuren en la comptabilitat tramesa pel Tribunal de Comptes al magistrat instructor, Marino Barbero, "difereixen de l'arqueig de caixa que figura en els documents requisats en l'actuació d'entrada i registre en la seu del PSOE".

Això justificaria la insistència de Barbero a obtenir la documentació guardada a la seu del partit i no limitar-se a la versió que va fer servir el Tribunal de Comptes. Explicaria també la reiterada negativa dels dirigents socialistes a obrir els seus arxius al jutge.

En qualsevol cas, els tècnics afirmen que el Tribunal de Comptes no va lliurar a Barbero "la comptabilitat completa del PSOE, l'ordinària i la dels processos electorals del període 1987-1991, així com els seus suports documentals". Es desprèn, per tant, que, o bé el Tribunal va disposar d'una documentació molt incompleta, o bé en va amagar una part a l'instructor. En un moment determinat, quan els perits examinen el cas de l'empresa Distribuidora Express 2020 el to del redactors s'endureix lleugerament. Pels experts la documentació tramesa pel Tribunal "és contradictòria" amb la documentació en poder del sumari pel que fa als moviments de caixa del PSOE. Afegeix que l'informe de fiscalització corresponent als exercicis de 1988 i 1989 emès per aquest òrgan i pel que fa

almenys a quatre factures concretes "podria ser que no s'ajustés a la realitat".

En el text es reitera que la documentació tramesa pel Tribunal de Comptes al jutge instructor no concorda amb la utilitzada per ells. Això no treu que en altres casos es precisin les anomalies.

Per exemple, en el mateix cas de la Distribuidora Express 2020, els perits assenyalen que el Tribunal no aclareix per què el PSOE va deixar a deure una factura de 5.271.000 pessetes. O bé que no s'explica per què el Tribunal no s'interessa per una factura de gairebé 120 milions que la mateixa societat va girar al Grup Socialista al Parlament Europeu.

Informació incompleta.

La crítica que es deriva de l'informe és, en definitiva, que el Tribunal de Comptes va fer servir una informació molt incompleta que ningú no es va preocupar de completar. Aquest punt de vista només insinuat en l'informe, s'expressa clarament a través dels cinc vots particulars que va rebre l'informe fiscalitzador del Tribunal de Comptes. Aquests, firmats pels consellers designats a proposta del Partit Popular (PP), Juan Velarde Fuertes, Antonio de la Rosa Alemany, Ramon Muñoz Álvarez, Ubaldo Nieto de Alba i Antonio del Cacho Frago. També el fiscal va discrepar de les conclusions, que la Comissió Mixta va aprovar amb els vots socialistes.

Els magistrats deploren que l'informe barregi els comptes ordinaris del PSOE amb la fiscalització de les relacions amb altres empreses, quan haurien d'haver-se fet per separat i d'acord amb el mandat de la Comissió Mixta de 18 de juny de 1991. En el dictamen del Tribunal de Comptes la part dedicada a les relacions entre el PSOE i Filesa fa una dotzena de ratlles.

© 23/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

CTA

LLÍRIA

Bàsquet femení de molts quirats.

El Dorna defensarà a partir d'avui a Lliria el títol de campió d'Europa.

El Dorna Godella buscarà a partir d'avui, a la fase final de la Copa d'Europa de bàsquet femení, que es disputarà a la localitat valenciana de Lliria, la conquesta del seu segon títol continental consecutiu, després de la Copa d'Europa que va obtenir la temporada passada a la ciutat italiana de Bari davant del Dinamo de Kíev.

Aquesta tarda, a partir de les sis, es jugarà la primera semifinal entre el Dorna i el Challe les Eaux, de França. La segona semifinal, prevista per a dos quarts de nou del vespre, enfrontarà el Como Jersey italià i el Ruzomberok eslovac.

La segona jornada, la de demà, servirà per coronar el nou campió d'Europa, en una final que es jugarà a les nou del vespre, mentre que dues hores abans es jugarà el matx per decidir el tercer i quart lloc.

L'escenari d'aquesta nova edició de la fase final de la Copa d'Europa serà el pavelló Pla de l'Arc de Lliria, que és precisament la pista on aquesta temporada està jugant els seus partits el Dorna i el pavelló habitual del Ferrys Lliria, equip de la Lliga ACB.

El Dorna s'ha classificat per a aquesta «final four» després de quedar classificat en la segona posició de la lligueta semifinal, per darrere del Como, equip amb el qual va empatar a punts, però el Dorna va quedar en segon lloc perquè les italianes tenien un millor «basket average».

«Un reguitzell d'estrelles»

Per a aquest nou assalt a la Copa d'Europa, el Dorna comptarà amb Laura Grande, Ana Belén Álvaro, Anna Junyer, Pilar Valero, Paloma Sánchez, Amaya Valdemoro, Susana Rico, Margarita Geuer, la lituana Natalia Zasulskaia (medalla d'or a Barcelona'92 amb l'Equip Unificat) i la nord-americana Katrina McClain (bronze als Jocs barcelonins). Tot un reguitzell d'estrelles, al capdavant de les quals hi ha el tècnic bosnià Mihajlo Vukovic.

En aquesta tercera edició de la «final four» de la Copa d'Europa Vukovic només té la baixa de la badalonina Lluïsa Bisetti, que encara s'està recuperant d'una lesió. Ana Belén Álvaro té molèsties en un turmell, però no li impediran estar al costat de les seves companyes en la màxima cita continental del bàsquet femení.

Vukovic ha manifestat que al seu equip només li val el triomf en aquesta fase final europea, encara que reconeix les dificultats que hauran de superar per aconseguir el títol. El tècnic considera que no han de pensar només en el Como, ja que abans hauran d'eliminar les franceses, que, segons Vukovic, "tenen un gran nivell".

El Dorna, per la seva gran qualitat, i també pel fet de jugar a casa, és l'equip favorit per revalidar el títol, tot i que l'escull del Como es presenta prou difícil, sobretot tenint en compte que el conjunt italià té a les seves files la musulmana sèrbia Mujanovic, la jugadora més decisiva del bàsquet femení, a causa de la seva altura, tres centímetres per sobre dels dos metres.

En qualsevol cas, però, Mujanovic és una jugadora que coneixen prou bé al Dorna, ja que la temporada passada militava a l'equip valencià, i aquesta circumstància pot ajudar l'equip valencià a reduir l'efectivitat d'aquesta jugadora, que, ara per ara, es presenta com el principal perill per al Dorna.

Per acollir aquest esdeveniment, el modern pavelló de Lliria ha estat remodelat en alguna de les seves sales, principalment a la zona de premsa i de personalitats. Les mesures de seguretat també seran importants a la rodalia de la instal·lació.

«Ambient a les graderies»

La competició tindrà força ambient a les graderies, ja que el Dorna Godella, ahir a la tarda, ja havia venut més d'un 90 per cent del total d'entrades disponibles per presenciar els partits. El club valencià va posar a la venda una sèrie d'abonaments i d'entrades a començaments de la setmana passada i, des de llavors, l'interès del públic ha anat en augment i les recaptacions diàries han oscil·lat entre les 150.000 i les 250.000 pessetes.

Els àrbitres que s'encarregaran de dirigir aquesta «finalfour» seran l'anglès Richardson, el portuguès Araujo, el grec Koromilas i el belga Zegwaard, mentre que el jutge únic del torneig serà el canadenc Zanolin.

© 24/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Redacció

BARCELONA

L'Estat de les autonomies, a debat sis anys després.

El ple del Senat iniciarà avui el primer debat sobre l'Estat de les autonomies en sis anys i amb tres notoris absents: els presidents dels governs de Catalunya, Jordi Pujol, Euskadi, José Antonio Ardanza, i Galícia, Manuel Fraga. Tots ells tenen compromisos que els farà [sic] impossible acudir a l'hemicicle de la Cambra Alta. Però *en qualsevol cas*, la seva inassistència és tot un símptoma de quines expectatives reals suscita aquest debat en els governants de les tres comunitats històriques.

El foc l'obrirà el ministre per a les Administracions públiques, Juan Manuel Eguiagaray, amb una intervenció que previsiblement analitzarà la renovació dels Parlaments de les diferents comunitats, la firma del pacte autonòmic per part del PSOE i el PP, la reducció de conflictes de constitucionalitat entre Administracions, els poders locals, la participació de les autonomies en les polítiques comunitàries, el nou marc jurídic per a les administracions públiques i l'assignatura pendent de l'acord sobre finançament autonòmic.

Sobre aquest punt, el ministre Eguiagaray va aventurar ahir un nou pronòstic; segons el ministre, s'està "molt a prop" d'aconseguir un acord per introduir "una dosi creixent" de coresponsabilitat fiscal en el finançament autonòmic.

© 16/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

EQC10

DIARI AVUI

Marc Peña

BAIONA

*Tres dirigents històrics es van reunir a París per debatre una oferta de diàleg al govern espanyol.***França propicia una operació d'Azkoiti per desplaçar KAS del control efectiu d'ETA***La policia gal·la deté el veterà Peixoto i altres 5 col·laboradors etarres.*

L'històric dirigent etarra amb estatus de refugiat a França José Manuel Pagoaga Gallastegui «Peixoto» va ser detingut ahir per la policia francesa després que, uns dies abans, expressés les seves reticències per afegir-se a una operació liderada per José Luis Arrieta Zubimendi «Azkoiti» i propiciada pel govern de l'Estat veí, que té per objectiu desplaçar el bloc KAS del control polític efectiu d'ETA. Azkoiti es va reunir a París, fa dues setmanes, amb els també dirigents històrics Pello el Viejo i Señor Robles per perfilar aquesta operació i plantejar al govern espanyol una sortida dialogada per al col·lectiu etarra.

Els històrics dirigents etarres José Luis Arrieta Zubimendi «Azkoiti», José Luis Ansola Larrañaga «Pello el Viejo» i Eloy Uriarte «Señor Robles» es van reunir a principis de febrer a París, en una trobada afavorida pel govern francès, per estudiar la possibilitat d'articular una alternativa de poder a l'actual direcció política d'ETA, en mans de KAS.

Davant els postulats immobilistes del nucli dirigent de la Coordinadora Abertzale -que va copar progressivament la direcció política d'ETA, en bona part, des de la caiguda del Col·lectiu Artapalo a Bidarte-, la terna de dirigents històrics reunits a París van apostar per propiciar una sortida negociada per al col·lectiu etarra, segons va informar ahir la cadena Ser.

La reunió la va propiciar el govern francès per mitjà de successius moviments. El 5 de febrer passat, la policia francesa detenia i traslladava a París, on va ser interrogat durant unes hores, Arrieta Zubimendi «Azkoiti». La detenió la va motivar la seva presumpta relació amb l'assassinat de Claude Perret, un membre dels Comandos Basco-espanyols. Fins aleshores, Azkoiti havia estat confinat, des del juliol del 1992, a Tolosa, on va ser sondejat diverses vegades perquè actués com a interlocutor de la cúpula terrorista. Després de ser interrogat el 5 de febrer, la jutge Laurence Le Vert el va deixar en llibertat vigilada a París, facilitant així la seva mobilitat.

Prèviament, l'Administració francesa també va tenir l'oportunitat d'analitzar de prop l'estat de coses a dins de l'organització terrorista. El desembre passat, un funcionari francès va assistir a una entrevista a la presó entre Francisco Mujika Garmendia «Pakito» i un històric en llibertat, la identitat del qual es correspon, precisament, amb la de Pello el Viejo o bé amb la de Señor Robles. En aquesta entrevista, es va abordar la possibilitat de plantejar un diàleg al govern espanyol.

La celebració d'aquesta entrevista amb Pakito va coincidir amb diverses informacions que apuntaven a la possibilitat que ETA declarés una treva. Els dos assassinats perpetrats a Sant Sebastià pel comando Donosti, al gener, van avortar, *en qualsevol cas*, aquesta possibilitat; i també el debat en aquesta direcció que s'estava produint en els entorns civils de l'organització terrorista: KAS i HB.

Fonts de la lluita antiterrorista van apuntar ahir que Arrieta Zubimendi «Azkoiti» continua sent un dels homes clau en el col·lectiu etarra, al costat de Pakito i els històrics Eugenio Etxebeste «Antxon» -confinat a Santo Domingo i interlocutor oficial d'ETA des de les converses d'Alger- i José Antonio Lasa Mitxelena «Txikierdi», internat al penal alabès de Nanclares de Oca.

Per Azkoiti, que manté que ETA i els seus militants "són una cosa" i KAS i HB "una altra", és fonamental la incorporació d'Antxon i Txikierdi a l'operació per desplaçar KAS del control polític de l'organització.

Un obstacle en el camí.

Als intents del govern francès perquè prosperi aquesta iniciativa respondria precisament la detenció, ahir, d'un altre històric dirigent de l'organització terrorista fins ara en llibertat: el responsable del Comitè de Refugiats Bascos, José Manuel Pagoaga Gallastegi «Peixoto». En medis pròxims als refugiats s'apuntava ahir que Peixoto s'hauria negat a afegir-se a l'operació capitanejada per Azkoiti, i que la seva detenció podria obeir a un intent de sondejar-lo per part del govern francès.

A més de Peixoto, la policia francesa va detenir ahir cinc persones més sota l'acusació de col·laborar amb ETA. Entre els detinguts es troba, precisament, la dona d'Azkoiti Itziar Imaz Elgezabal. Els altres arrestats són el refugiat Agustín Zamora «Poeta», la francesa Maite Bettelu -propietària del xalet on va ser detingut divendres passat l'actual cap de logística d'ETA, Pedro María Gorospe «Txato el Viejo-» i els dos membres del matrimoni Galarraga, considerats experts en la construcció de «zulos».

Peixoto, de 49 anys, estava considerat per alguns sectors de HB i fins i tot del PNB com un virtual interlocutor d'ETA a mig camí entre la via d'Azkoiti -per qui hauria apostat el govern espanyol- i la d'Antxon -interlocutor oficial de la cúpula etarra-. El seu alineament amb les tesis nacionalistes de Txomin Iturbe, de qui va ser company, havien contribuït a dotar Pagoaga d'un cert predicament fins i tot en cercles pròxims al PNB, tot i que el president d'aquest partit, Xabier Arzallus, negava dilluns passat, de forma taxativa, haver contactat amb ell.

© 17/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

EQC11

Fragment de:

Albertí, E. et al. (1992) *Manual de dret públic de Catalunya*, Barcelona: Generalitat de Catalunya.

3. La reforma de l'Estatut

3.1 Significat de la reforma de l'Estatut

Les lleis i altres normes de l'ordenament es modifiquen mútuament d'acord amb els criteris de jerarquia, de temporalitat o d'especialitat, i només les constitucions contenen un procediment específic de reforma o de revisió. Pel que fa a la reforma, la gran majoria de les constitucions actuals són rígides, és a dir que només poden ser modificades mitjançant procediments molt més complicats i difícils que els necessaris per canviar una llei. Aquest fet dona a les constitucions una gran estabilitat i, d'altra banda, juntament amb altres mecanismes i sobretot amb el control de constitucionalitat de les lleis, fonamenta llur supremacia sobre la resta de l'ordenament.

No podem desenvolupar aquí aquest aspecte, però ja hem esmentat abans aquest caràcter comú dels estatuts d'autonomia amb la Constitució en tenir un procediment propi de reforma, amb l'objecte de fonamentar la seva naturalesa jurídica.

La Constitució preveu diverses maneres de modificar els estatuts, però totes són procediments rígids i pactats. Rígids perquè tots, encara que en graus diferents en funció de la via d'elaboració, requereixen la conjunció d'elements molt superiors als propis d'una llei; pactats, perquè impliquen sempre la participació de l'Estat i de la comunitat autònoma, sense la voluntat dels quals resulta impossible la reforma.

L'article 147.3 preveu que la modificació dels estatuts quedarà regulada per ells mateixos, i *en qualsevol cas* serà necessària l'aprovació per llei orgànica de les Corts.

L'article 152.2 CE, aplicable a Catalunya, estableix igualment que els estatuts respectius preveuran els procediments per a la seva modificació però incloent-hi, a més, el referèndum de la població. Aquest article apareix com a especificació a l'anterior per a les comunitats autònomes del 151.1 CE, i per això també en aquests casos és necessària l'aprovació de les Corts per llei orgànica.

Per la seva part, l'Estatut de Catalunya preveu dues vies possibles per a la seva modificació. El procediment ordinari de reforma requereix l'aprovació del Parlament de Catalunya per una majoria de dos terços, després una llei orgànica de les Corts, i finalment un referèndum dels electors catalans (art. 56 EAC).

També existeix un procediment que podem anomenar particular, quan es tracta de modificar l'organització dels poders de la Generalitat i no queden afectades les relacions d'aquesta amb l'Estat,

procediment que requereix una majoria inferior del Parlament de Catalunya i disminueix la importància de la intervenció de les Corts.

Deixem de banda una clàusula modificativa peculiar que s'inclou en la disposició addicional sisena, número 2. En el primer número del mateix article es recullen els tributs que l'Estat cedirà a la Generalitat (transmissions, successions, etc.), i el segon conté una disposició curiosa des d'un punt de vista dogmàtic: «El contingut d'aquesta disposició podrà ésser modificat mitjançant acord del Govern amb la Generalitat, que serà tramitat pel Govern com a projecte de llei. A aquests efectes, la modificació de la present disposició no serà considerada modificació de l'Estatut ». Aquesta previsió no ha resultat polèmica, però un pur exercici dialèctic permet de qüestionar-se si un precepte estatutari pot excloure un altre d'aquest caràcter i, en cas negatiu, com podria evitar la llei orgànica per a la seva reforma, quan és exigida a qualsevol modificació de l'Estatut. Probablement és preferible d'entendre que en efecte no es regula cap tipus de reforma de l'Estatut i es tracta d'una referència, poc afortunada tècnicament, a una competència que és delimitada per una llei estatal (com les altres competències financeres ho són per la LOFCA), el projecte de la qual ha de ser negociat pels governs de la Generalitat i de l'Estat, o bé que es tracta d'una mena de deslegalització referida a la norma estatutària.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00016.sgm

EQC12

Fragment de

Albert i Beltran, J. F. (1988) *La humanitat i la biosfera*, La calor de la terra. Energia geotèrmica a Catalunya Barcelona: Generalitat de Catalunya

Estudi estratigràfic i tectònic

Definició dels materials que componen la zona i estudi de llur disposició en el temps i en l'espai. Fractures locals que interrompen aquesta geometria.

Estudi hidrogeològic

Balanç hidràulic de la zona.

Càlcul de la pluviometria, escurriments superficials, evapotranspiració i infiltració efectiva. Definició i geometria dels principals aquífers.

Estimació de la dinàmica hidràulica i de la potencial productivitat.

Tècniques geoquímiques

La geoquímica s'utilitza per reconèixer grans zones a baix cost econòmic, o bé, per estudiar amb detall una determinada manifestació termal superficial.

El fet és que la majoria de camps geotèrmics en producció al món, s'han descobert a través de manifestacions superficials, o bé, com és el cas dels jaciments de baixa entalpia, com a resultat indirecte de prospeccions petrolíferes. Entre els principals indicis geotèrmics, cal considerar: les manifestacions directes, en forma d'anomalies tèrmiques i/o d'emanacions volcàniques o hidrotermals a temperatura elevada, les quals sol en correspondre a descàrregues del sistema geotèrmic que existeix a profunditat (vulcanisme actual, deus termals, fumaroles, etc.); i les manifestacions indirectes, en forma de dipòsits o alteracions de tipus volcànic, hidrotermal, o d'anomalies zonals d'algun element o compost amb implicacions geotèrmiques. Aquestes tenen l'inconvenient de poder ésser manifestacions fòssils i pertànyer a sistemes actualment inactius.

Les manifestacions termals constitueixen un cas particular de l'àmplia sèrie d'indicis que a la superfície terrestre posen de manifest la presència de sistemes geotèrmics més o menys profunds. Aquestes manifestacions comprenen descàrregues superficials d'aigua calenta (deus termals) i/o de vapor d'aigua (guèisers). La particular importància del termalisme, al marge d'aplicacions medicinals i terapèutiques, radica en el fet que el seu estudi permet una ràpida aproximació a les característiques del sistema hidrotermal que el genera i, en conseqüència, a les possibilitats geotèrmiques del jaciment.

Des del punt de vista genètic, una manifestació termal correspon a la descàrrega d'un sistema geotèrmic, amb un funcionament molt semblant al de qualsevol deu freda: un aquífer que actua de

magatzem, amb unes entrades procedents de la infiltració de les aigües de pluja i una descàrrega (o sobreixidor) que dóna lloc a la pròpia deu. Si aquest magatzem el situem a profunditat, el propi gradient geotèrmic, normal o anormal, produirà l'escalfament de l'aigua. La temperatura fa que disminueixi la seva densitat respecte a l'aigua freda, i la convecció que s'estableix afavoreix la pròpia dinàmica del sistema termal: un termosifó allotjat a l'escorça terrestre i desenvolupat gràcies a la peculiar estructura geològica local.

Els horitzonts permeables de les grans conques sedimentàries solen ésser els subjectes principals dels sistemes termals en àrees de gradients geotèrmics normals. Les grans falles de l'escorça amb vulcanisme associat i, en conseqüència, amb anomalies de gradient i de flux, solen ésser els principals agents estructurals en la gènesi de sistemes termals en àrees tectònicament anòmales. De la interacció entre ambdós models, resulten la major part de manifestacions conegudes. De tota manera, la presència d'una fractura que connecti l'aquífer termal profund amb la superfície sol ésser un fet imprescindible per tal de justificar l'existència d'una manifestació natural.

Es per això que les deus termals van associades, gairebé sempre, a grans línies de falla.

Les característiques dels materials que envolten un circuit termal tenen també una gran importància en el model final. Si són impermeables aïllen el sistema, i, com a conseqüència, els fluids que surten a la superfície no solen estar subjectes a alteracions ni interferències. És el cas, per exemple, de les manifestacions associades a materials granítics, entre les quals es troben les de temperatures més elevades. En el cas contrari, si els materials encaixants són permeables, pot donar-se un doble efecte. Per un cantó es facilita la barreja dels fluids termals amb aigües d'infiltració somes, amb les conseqüents pèrdues de qualitat, especialment tèrmiques, per les quals es pot arribar al cas límit d'emascament total de la manifestació. Per l'altre cantó, la infiltració abundosa i profunda d'aigües meteòriques pot produir una refrigeració general del sistema i donar lloc a gradients geotèrmics fins i tot inferiors a la mitjana.

És, per exemple, el cas de les grans conques calcàries, on les manifestacions termals, a part d'ésser poc abundoses, solen presentar unes característiques tèrmiques limitades.

El criteri utilitzat a l'hora de definir el caràcter termal d'una deu és purament tèrmic. La temperatura de les aigües subterrànies tendeix a balancejar la temperatura ambiental d'un indret, de manera que, totalment al marge de possibles influències climàtiques, un aigua es de fineix com a termal quan la seva temperatura supera en 4 o 5 C la mitjana anual de l'aire en el lloc de la surgència.

L'aigua d'una deu termal que, per exemple, surt a la superfície a 50 C pot provenir d'un magatzem a 55 C o bé derivar d'un altre a 200 C i haver-se refredat pel camí per simple conducció o per barreja amb altres aigües fredes. La quantificació de les temperatures internes del sistema i de les potencials barreges és una de les aplicacions més freqüents de la geoquímica. Les principals eines de treball són:

Anàlisi químiques

Permeten conèixer la qualitat dels fluids termals i els problemes derivats a l'hora de la seva utilització: corrosions, incrustacions, etc.

Anàlisi d'elements volàtils

Certs elements (B, F, As, Sb, Hg) i substàncies químiques (SiO₂, NH₃...) presenten una certa mobilitat en funció de la temperatura, de manera que tenen tendència a fugir de les zones calentes. Així, per exemple, el mercuri, l'arsènic i l'antimoni s'acumulen al sol vegetal per damunt de les zones d'elevat flux de calor donat que tenen tendència a volatilitzar-se. La sílice presenta una solubilitat directa en funció de la temperatura. El bor és un element que té més afinitat geoquímica per la fase vapor que per la líquida, mentre que l'amoniac ho fa de manera contrària, etc.

Els estudis de la distribució d'aquests indicadors en aigües i en sols permeten, doncs, quantificar la distribució dels fluxos anòmals al subsòl.

Anàlisi de gasos

Els fenòmens geotèrmics endògens generen gasos específics, els quals permeten reconèixer el procés que esdevé en profunditat. Aquests gasos poden sortir a la superfície sols, freds o calents, o barrejats amb vapor geotèrmic, aigües termals o aigües fredes de circulació superficial. *En qualsevol cas*, constitueixen sempre un valuós índex del que succeeix en profunditat.

Anàlisi isotòpiques

Les anàlisis dels isòtops de la molècula de l'aigua (hidrogen i oxigen) permeten conèixer la dinàmica del sistema hidràulic des del moment de la infiltració fins el de la sortida.

Els continguts d'oxigen-18 (18O) i deutèri (2H) són indicadors de la longitud, latitud i altura topogràfica de la zona de recàrrega hidrogeològica. El triti (3H), únic isòtop radiactiu integrant de la molècula de l'aigua, permet calcular el temps de residència del fluid termal en profunditat i les possibles barreges amb aigües de pluja actuals.

Queden, doncs així, acotats tots els paràmetres dinàmics (x, y, z i t).

Un altre grup d'aplicacions isotòpiques el constitueixen les interaccions aigua - roca, aigua - gas i gas - gas que s'esmentaran a continuació.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00021.sgm

EQC13

DIARI AVUI

Jordi García Petit

DÈNIA LORDA VIDAL

L'honestedat intel·lectual en política.

El mal que hauran causat a la política les acusacions de corrupció sense fonament costarà de superar. En canvi, sembla com si la corrupció de les paraules no preocupés ningú. I és en l'exacerbació del llenguatge polític, durant els períodes electorals, quan la corrupció de les paraules s'aguditzza i esdevé més potent. L'articulista en posa algun exemple.

La sensació política dels dos darrers anys a les societats europees occidentals ha estat l'aflorament dels anomenats escàndols de corrupció que implicaven polítics. Cap societat no n'ha quedat al marge, i la italiana se n'ha endut la palma. Per què ara un enrenou com aquest que fa vacil·lar la confiança en el sistema democràtic, si les societats occidentals feia molt de temps que anaven plenes de corrupció? I no cal dir la nostra, on el règim franquista es va sostenir sobre dos únics pilars: la repressió i la corrupció. Haurà millorat la salut moral mitjana de la societat en una època en què tot ajuda a la perversió dels valors? O la pèrdua de la disciplina que imposava la "guerra freda" -s'havien d'aparentar integritat pública i virtuts socials que acreditessin la superioritat del nostre sistema- ha fet saltar les precaucions i els constrenyiments que mantenien la corrupció sota control i en funcionament?

El cert és que encara hi ha molt a aclarir de la corrupció. La majoria dels polítics han acotat el cap davant les acusacions genèriques de corrupció magnificades i esbombades per la premsa, i no s'han atrevit a plantar cara i a exigir proves d'una suposada inclinació dels polítics a la venalitat, ni a establir comparacions amb altres grups socials. Us heu deturat a comptar quants casos de corrupció de polítics judicialment provats hi ha hagut al nostre país els darrers anys? I quants casos de conductes delictives en matèria econòmica d'individus d'altres grups socials, per exemple el dels empresaris, han passat pels jutjats? La part cínica de la societat, que necessita bocs expiatoris, ha posat contra les cordes els polítics, els quals a banda de no saber reaccionar o no tenir el coratge de fer-ho han caigut en el parany i han utilitzat la corrupció com un arma llancívola entre ells. El mal que hauran causat a la política les acusacions de corrupció sense fonament costarà de superar.

I si fos cert que no hi ha mal que per bé no vingui, la campanya de denúncia de la corrupció hauria d'haver servit per sanejar les conductes i revaloritzar els comportaments ètics, però no solament dels polítics sinó de la societat sencera. Doncs bé, tan sever que ha estat el judici moral fet als polítics per una incerta corrupció, s'ha estat amb ells d'una enorme màniga ampla en el camp de l'honestedat intel·lectual, o sigui, en l'adequació de les seves paraules, i les idees i actes que se'n deriven, a la veracitat. Sembla com si la corrupció de les paraules no preocupés ningú.

La política democràtica no pot subsistir amb la corrupció de les conductes, però menys encara amb la

corrupció de les paraules, al cap i a la fi aquella és fàcil d'eradicar, n'hi ha prou d'expulsar-ne els culpables convictes, mentre que aquesta, volàtil, ho penetra tot, podreix el discurs polític i deixa autènticament la política sense credibilitat.

La corrupció de les paraules, la falta d'honestedat intel·lectual, és freqüent en l'activitat política de cada dia -sense que, naturalment, se'n pugui reprotxar tots els polítics, al contrari, també en això hi ha grans diferències entre aquests- i es manifesta de diverses maneres, que van des de la manipulació de les dades i la tergivesació dels fets fins a la desqualificació gratuïta de l'oponent, passant pel doble llenguatge i el filibusterisme dialèctic d'atribuir a l'altre els defectes propis. Però és en l'exacerbació del llenguatge polític dels períodes electorals quan la corrupció de les paraules s'aguditza i esdevé més patent.

Potser el llenguatge simplificat que s'empra en els mítings fa inevitables algunes llicències amb l'exactitud i algunes exageracions sobre l'adversari, per bé que les llicències en el fòrum del míting haurien de tenir els seus límits, sobretot ara que les frases més contundents arriben a milions de persones per la gràcia dels mitjans de comunicació de masses. En canvi, no tenen cap excusa ni mereixen cap comprensió les afirmacions calculades, fredes, radicalment deshonestes, que s'han llançat en diversos moments i escenaris de la campanya electoral. I no és cert que durant la campanya val tot, perquè se sobreentén que tot el que s'hi diu té un valor relatiu; quan l'atenció ciutadana està més pendent de la política és el millor moment per dignificar-la i fer-ne la pedagogia. Se'n podrien citar força de tals afirmacions, però n'hi ha una que resulta paradigmàtica i alhora il·lustrativa de la corrupció de les paraules que enterboleix la política.

En el segon debat televisiu entre els principals candidats a la presidència del govern espanyol, davant d'una audiència millonària, José María Aznar va reblar amb una frase emfasitzada el que havia anat apuntant al llarg dels dos debats, no hi havia improvisació ni apassionament, sinó càlcul evident: "Usted, señor González, es el responsable de 3.300.000 parados". A més de la utilització de la xifra més catastròfica possible en lloc de les dades de l'Administració que aspirava a governar, l'afirmació en boca de qui la feia era especialment desafortunada.

En política la coherència és un requisit essencial, que estan obligats a respectar els polítics, ja que permet la diferenciació de les posicions i la configuració dels projectes alternatius davant dels electors. A vegades la coherència pot resultar incòmoda a alguns polítics perquè posa en evidència aspectes impopulars del seu programa, però precisament en aquestes ocasions és quan la coherència es fa més obligada en termes polítics i, *en qualsevol cas*, l'exigeix l'honestedat intel·lectual.

El representant més qualificat de les posicions polítiques que avalen el màxim liberalisme econòmic i, per tant, la mínima expressió de l'Estat en l'economia no pot pretendre que l'atur és exclusivament imputable a una política de govern, tot personalitzant a més la culpa, ni amagar així que és l'eficiència del conjunt de la societat i les circumstàncies econòmiques internacionals allò que determina realment el nivell d'ocupació d'un país. Sense oblidar la contradicció implícita en la pretensió que una altra política de govern (no explicada), però política d'intervenció de l'Estat, se suposa, canviaria la situació de l'atur.

Si no hi ha una reacció decidida per aturar la corrupció de les paraules, aquesta acabarà per ofegar la

política en privar-la de l'oxigen de la credibilitat.

© 25/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

EQC14

Fragment de:

Albertí, E. et al. (1992) *Manual de dret públic de Catalunya*, Barcelona: Generalitat de Catalunya.

El marc constitucional i estatutari

L'organització político-institucional de la Generalitat de Catalunya, tal com assenyala l'art. 29 EAC, està integrada pel Parlament, el president de la Generalitat i el Consell Executiu o Govern. Ara bé, a més d'aquests òrgans o institucions, que exerceixen les funcions més directament expressives de l'autonomia, l'Estatut preveu, al títol II, dedicat a la Generalitat, l'existència d'altres òrgans d'una notable rellevància per raó de la seva posició institucional i de les seves funcions.

Així, l'art. 35 preveu que el Parlament podrà nomenar un Síndic de Greuges per a la defensa dels drets fonamentals i de les llibertats públiques dels ciutadans, a efectes de la qual podrà supervisar l'activitat de l'Administració; d'altra banda, l'art. 41, en parlar del control de la Generalitat, preveu la creació d'un organisme de caràcter consultiu que dictaminarà sobre l'adequació a l'Estatut de projectes i proposicions de llei sotmesos a debat del Parlament, i també dictaminarà abans d'interposar recursos d'inconstitucionalitat.

Finalment, l'art. 42 EAC crea la Sindicatura de Comptes de Catalunya, que haurà de sotmetre a l'aprovació del Parlament la rendició dels comptes de la Generalitat. Les previsions a l'Estatut del Síndic de Greuges i de la Sindicatura de Comptes es fan sempre amb la referència expressa que aquestes institucions es crearan "sense perjudici" de les institucions similars d'àmbit estatal: el Defensor del Poble (art. 54 CE) i el Tribunal de Comptes (art. 136 i 153.d CE).

L'art. 152.1 CE, en dibuixar el model organitzatiu de les CA articulat al voltant de l'Assemblea Legislativa, el Consell de Govern i el president, no fa altra cosa que establir-ne els elements bàsics, però no esgota totes les possibles derivacions de l'organització institucional. Ben al contrari, l'Estatut, com a norma institucional bàsica, pot preveure aquelles "institucions autònomes pròpies" (art. 147 CE) a les quals lliurement vulgui atorgar un relleu estatutari. En el cas que ens ocupa es tracta, en efecte, d'institucions fonamentades directament en l'Estatut, i en el qual també s'estableixen els límits a la seva regulació. Són, doncs, institucions de naturalesa o rellevància estatutària, sense perjudici que les lleis corresponents concretin la seva regulació.

Dintre d'aquestes previsions generals, el tret comú que uneix les tres figures estatutàries esmentades - Síndic de Greuges, Consell Consultiu, Sindicatura de Comptes- és el fet de participar totes elles, d'una forma o altra, d'una certa funció de *control o vigilància* sobre l'actuació de la Generalitat com a institució de l'autogovern de Catalunya; vigilància o control, però, realitzats per institucions autònomes pròpies i no per altres instàncies externes a la mateixa organització institucional catalana.

D'aquesta manera es ve a completar allò que està previst a l'art. 153 CE respecte del control sobre l'activitat dels òrgans de les CA i que recau, segons els casos, com és sabut, en el Tribunal Constitucional, en el Govern, en la jurisdicció contenciosa administrativa i en el Tribunal de Comptes.

L'Estatut català ha volgut introduir unes instàncies pròpies que realitzin una tasca autònoma de control de les institucions polítiques i administratives i, en definitiva, de *garantia* de l'Estatut mateix.

En fi, aquests organismes poden ser qualificats com a "institucions d'autogovern" de Catalunya, a les quals fa referència l'art. 9.1 EAC, en reconèixer a la Generalitat la competència exclusiva sobre aquestes institucions, de manera que no els són d'aplicació les "bases del règim jurídic de les administracions públiques", que corresponen a la competència de l'Estat (art. 149. 1.18 CE); amb la particularitat que, en estar ja previstes a l'Estatut, aquestes institucions gaudeixen d'una protecció constitucional superior a les que lliurement estableixi el legislador català (STC 35/1984, de 14 de juny, FJ 2). *En qualsevol cas*, les lleis que regulen les esmentades institucions estan qualificades com a «lleis de desenvolupament bàsic de l'Estatut»-també anomenades lleis institucionals-, arran del que disposa l'art. 33 de la Llei cat 3/1982, de 23 de desembre, del Parlament, el President i el Consell Executiu, la qual cosa significa que es requereix un major consens per a la seva aprovació i modificació (vid. capítol V, relatiu a les fonts).

Corpus IULA; Àrea dret, document d00016.sgm

DIARI AVUI

Narrativa

L'últim 'thriller' pretecnològic?

CARLES MARQUÈS

Frederick Forsyth, *El manifest negre*. Plaza & Janés. Barcelona, 1996

D'entrada, llibres com aquest són difícils, si no impossibles, de comentar. Si l'analitzes com els llibres que en diem "cultes", perds el temps: aquí només hi has de buscar distracció, i sobren les floritures. Si comentes que no t'agrada, passes a ser un d'"aquella mena de crítics" que de tot fa escarafalls, i el mateix autor et refrega per la cara els milions de llibres venuts. Més de 50 són els que pot fer servir com a trinxera per escudar-se Frederick Forsyth. Si, en canvi, comentes que t'ha agradat, i molt, de l'altra banda de la trinxera et poden assenyalar amb el dit com a traïdor als grans principis de la Literatura, amb majúscules-majúscules. Una feina bruta, *en qualsevol cas*. Miraràs de resoldre-la amb dignitat i professionalisme: al comentarista no li fa mania confessar que li agraden alguns llibres beneïts per milers de lectors, com els de Pérez-Reverte o, per dir-ne un de més pròxim a Forsyth, els de Le Carré. Però aquest no, no li ha agradat, cosa que no vol dir que no s'hagi passat unes hores distretes llegint-lo, ni que no reconegui que és fàcil arribar al final. En resum, que és un entreteniment distret, tot i l'enorme quantitat de pàgines... Per cert, i entre parèntesi, per què la majoria de novel·les que no pretenen passar al "cànon occidental" tenen un gruix tan antiecològic? Que tenen por que no les comprin si les fan més primetes, perquè el lector se senti estafat en el pes? Tanquem parèntesi: en resum, que és un entreteniment distret, i poca cosa més. Un mecanisme precís i de fabricació funcional, però sense ànima. El millor, en el capítol positiu, és la barreja entre realitat i ficció, com en totes les obres de Forsyth. En aquesta, l'escenari de l'acció -i l'acció vol dir literalment acció, com saben tots els lectors antics de Forsyth- és Rússia. Una Rússia en estat preagònic, una situació ben real i dolorosa, com no para d'avisar el premi Nobel Aleksandr Soljenitsin. Des de la situació autèntica, que ha estudiat amb molt aprofitament, l'autor avança uns pocs anys, fins al 1999, i utilitza les capacitats profètiques que tan bons resultats li van donar en els llibres anteriors. El panorama futur se'ns descriu d'una manera molt creïble: alguns símptomes del caos ja es donen en aquests moments, i els altres ja apunten amb força. En la novel·la -com comença a passar en la realitat-, la màfia és el poder real, la inflació s'ha disparat fins a límits impossibles (el preu d'una barra de pa ha arribat al milió de rubles) i la corrupció s'ha instal·lat al Kremlin. El conjunt recorda l'Alemanya dels anys 20, la desafortunada República de Weimar, que va acabar, el 1933, amb l'ascens de Hitler al poder. La regla de tres surt automàtica: un Hitler rus és a punt de ser escollit a les urnes. I, amb ell, un nou Holocaust, si ningú no fa res per evitar-ho. Un incident casual posa sobre la pista els que realment poden aturar el desastre: no els polítics, tan tèrbols i atemorits, segons pensa Forsyth, sinó una hàbil trama composta per un espia individualista i audaç, un exdirigent dels serveis secrets britànics, amb "una ment esmolada com una fulla d'afaitar" i una mena de govern occidental secret, el Consell de Lincoln.

D'aquest Consell -existeix de debò, senyor Forsyth?- en formen part, alliberats de la servitud de la mediocre burocràcia, alguns expolítics prou cèlebres -el problema no ve mai dels de dalt de tot, ens ve a dir FF-: Margaret Thatcher, George Bush, Kissinger, el general Colin Powell...

Rússia: una transició a l'espanyola o l'Holocaust

Durant la Guerra Freda, "abans que aparegués la tecnologia", el joc entre els espies (El Gran Joc, en diu FF) era, més que un enfrontament entre un bàndol i l'altre, un pols entre els que es posaven nerviosos i els que sabien mantenir la sang freda. Els primers guanyaven, els segons perdien. Aquesta era l'autèntica Guerra Freda. Com la "tàctica" que feia servir l'espia Jason Monk, la dels il·lustrats contra els bel·licistes. Amb nostàlgia de la moralitat dels bons vells temps, Forsyth estableix les bases de la novel·la en l'any 1983, per passar de puntetes per sobre dels insípids noranta i retrobar-se, el 1999, en una nova Guerra Freda per desentumir els músculs i el cervell dels "bons". Ara la partida és entre un líder ultradretà, Igor Komarov, cap del partit Unió de Forces Patriòtiques, i Sir Nigel Irvine, antic cap del Servei d'Informació Secret britànic, SIS. Tots dos reis del tauler d'escacs tenen dos cavalls de brega, dos antics guerrers de la Guerra Freda, no faltaria més: el desencantat agent de la CIA Jason Monk -"un solitari, un inconformista, que treballava a la seva manera, assumint els seus riscos, i que feia anys que l'haurien fet fora si no fos per una cosa: era l'únic que obtenia resultats en una organització que cada dia n'obtenia menys"- i l'excoronel del KGB Anatoli Grixin. Enemics mortals de tota la vida, tampoc no faltaria més. Komarov és a punt de proclamar-se president electe de Rússia en unes eleccions legals. El que no saben els desorientats votants russos és el "programa" que pensa aplicar: l'extermini total dels jueus, dels antisocials, els liberals, els homosexuals, els periodistes i els "negres", que és com els russos racistes anomenen a tots els que no són russos: txetxens, georgians, ossets, etc. O sigui, un nou Holocaust, pitjor que el hitlerià, si això és possible. Però aquest "programa", el manifest negre, cau per un rocambolesc atzar en mans de l'"antiquat" Sir Nigel: "antiquat", diu ell, perquè no vol tornar a veure cap Holocaust; d'això se'n deu dir flegma britànica! Emparat per l'omnipotent Consell de Lincoln, enviarà Monk a aconseguir, amb mètodes tramposos en molts casos, l'aliança de l'exèrcit, l'Església, la premsa i la nova banca russa per posar nerviosos els ultradretans. I, com que aquests tenen al seu costat la màfia russa, els nostres dos herois posaran al seu costat l'implacable màfia txetxena: la guerra és la guerra... Per contrarrestar el perill d'un Führer a Moscou cal un símbol poderós, que uneixi totes les Rússies: i Sir Nigel el troba en un nou tsar. El model a seguir és el de la transició espanyola. En la part de l'obra que passa a la ciutat de Madrid dels vuitanta, "plena d'agents hostils", parla d'una misteriosa "operació ibèrica del KGB" -???, conjurada per la col·laboració del bloc occidental amb "l'encara agraït govern espanyol". Per sort per a qualsevol dels dos països, és només una novel·la...

L'últim 'thriller' pretecnològic?

"Les parts més apassionants són les que expliquen el funcionament de l'espionatge a peu de carrer"

Un plantejament enormement atractiu, i tan possible com no desitjable per a Rússia. A partir d'aquí és on comencen els peròs: es veu massa que la fase que menys li agrada del seu ofici a FF és la d'escriure, precisament. L'esforç de documentació ha estat tan gran que l'ha de demostrar, i cau en uns pesats paràgrafs d'erudició i pedagogia mal enteses. Les parts més útils i apassionants potser siguin les que expliquen el funcionament a peu de carrer de l'espionatge. Però és que FF ha de treure rendiment

a les pestanyes cremades en centenars de totxos -informes, estadístiques...- i a la cremor d'estómac de tants cafès i whiskys presos amb tota classe d'experts, i ens les torna en forma de llarguíssimes lliçons d'història de Rússia, de les línies successòries de les cases reials europees, dels mots sexuals i escatològics de la llengua russa, o de classes magistrals de la millor època per anar a collir bolets... FF ha declarat en les últimes entrevistes que li han fet que aquesta pot ser l'última novel·la que escriu. O potser no, perquè és prou llest com per no tancar-se totes les portes. Però, si és certa la primera opció, diríem que es nota: El manifest negre està amarat d'un cert to de nostàlgia d'altres temps, on els espies es valien només dels seus recursos i la seva intel·ligència. En un dels moments clau de la novel·la, la tecnologia falla, però justament per un factor humà -un pirata informàtic, adolescent i granellut, com no podia ser d'altra forma-, i l'espia, l'increïble James Monk, i que és increïble ho ha reconegut el mateix FF, ha de moure's guiat per la seva intuïció i per les velles tècniques. És en aquest sentit que es podria dir que ens trobem davant de l'últim thriller de l'era pretecnològica, que deixa pas als tecnothrillers de Tom Clancy, per dir-ne un. El vell britanicosaur del best seller se'ns acomiada -potser per tornar, com James Bond- amb un volum a l'alçada del que se n'espera: conservador, revelador de les opinions polítiques i socials de l'autor, que no se n'amaga gens -i per què ho hauria de fer?-, ple de virilisme, per a qui no en vulgui dir masclisme, amb més cinisme que ironia, amb quilos de xiclet-paraula per allargassar la jugada, i amb molts cops d'efecte de mestre, amb tanta habilitat com trampa. El que en queda, doncs, és l'encert en una visió del futur, avalada per molts comentaristes polítics, la duresa i sinceritat narrativa d'alguns fragments, algunes descripcions molt encertades dels mitjans de comunicació i les "relacions públiques", però també deixen mal regust de boca tanta brometa de companys de caserna, alguns tristos intents de "fer literatura" -entesa com aquelles floritures que dèiem al principi- i alguns evidents errors de versemblança, que es poden comprovar en les moltes pàgines que dedica a Espanya.

© 09/01/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

ERT01

DIARI AVUI

David González

BARCELONA

Qui es mou primer?

Pau per presos. Als partits del País Basc s'estén el convenciment que aquesta serà la clau de volta de la incerta fi de la violència. L'escull està en qui fa el primer moviment per afrontar el final dialogat.

Rodolfo Martín Villa, exministre franquista i actualment alt càrrec del Partit Popular (PP), va assegurar fa pocs anys, en ple mandat del PSOE, que si ETA deixava de matar, l'Estat, i la societat espanyola, sabrien ser generosos amb els violents. Aquests últims dies s'ha sentit a dir a Felipe González que la violència terrorista no s'acabarà mentre els etarres, i els seus presos, tinguin una mínima esperança en una negociació política. Jaime Mayor Oreja, el ministre de l'Interior, ha afegit que accedir a aquesta pretensió seria una victòria per a ETA. Era doncs aquell antic titular de Governació massa benevolent quan parlava de generositat? *En realitat*, els durs missatges de Mayor Oreja i de González s'expliquen per la dinàmica dels fets.

Dels dramàtics fets d'aquests dies: l'intent de massacre amb cotxe bomba a Granada, amb el resultat de la mort del perruquer de l'exèrcit Domingo Puente; de l'assassinat, poques hores després, del magistrat del Tribunal Constitucional Rafael Martínez; i, l'endemà, el de l'empresari guipuscoà Patxi Arratibel. En aquest context, parlar de generositat amb els etarres es fa, és comprensible, ben difícil. Però és que en la qüestió de la violència no hi ha res que sigui fàcil. Cal assumir riscos. L'objectiu, la pau, s'ho val. Així pensen, hi hagi o no atemptats, la majoria dels líders dels partits nacionalistes del bloc democràtic basc. Així li ho han plantejat al cap de l'executiu espanyol, José María Aznar, en unes quantes reunions a la Moncloa, el lehendakari José Antonio Ardanza i el president del PNB, Xabier Arzallus. El portaveu d'aquest partit, Joseba Egibar, ho ha dit amb cruesa: "Si té algun sentit el diàleg amb ETA és quan està matant." L'any vinent en farà 30 del primer assassinat comès per l'organització terrorista. En van 959. Entre el 1977 i el 1980, el període crucial de la transició a la democràcia, ETA va assassinar 358 persones. Des d'aleshores, hi ha hagut alts i baixos en aquestes xifres. L'activitat terrorista disminueix des del 1992, any de la caiguda de la troica Artapalo a Bidart.

Alguns van parlar ja de la derrota militar de la banda. Però el cert és, que, si bé la seva operativitat s'ha vist fortament minvaad -no més de 15 assassinats per any des del 1993-, els atemptats continuen i les noves formes de violència -les que protagonitzen els grups de joves radicals als carrers d'Euskadi- no permeten veure encara la sortida del túnel. Els especialistes parlen d'una renovada cultura de la violència. Jutges, fiscals, líders polítics, ertzaines, s'han convertit aquests temps en els nous objectius. La por s'escampa entre la ciutadania basca. Davant d'això, apareix l'eterna qüestió és si algun dia serà possible el final. L'esperança es va veure frustrada amb l'amnistia general del 1977; amb la restitució

de l'autonomia a Euskadi el 1980; amb la dissolució d'ETA pm (1981); en les converses d'Alger, el 1989; amb la via Azkoiti i el diàleg PNB-HB, el 1992. I, en l'última etapa dels governs socialistes, amb els contactes iniciats a través de la mediació del premi Nobel de la pau Adolfo Pérez Esquivel, suspesos pel PP. Cap d'aquests processos ha arribat a bon port. Però tampoc ha reeixit, es comprova dia a dia, cap solució policial. ETA mata quan pot, s'assenyala des del govern. Però mata. Aquesta constatació ha fet que, amb l'Acord per a la Pacificació i la Normalització d'Euskadi -o pacte d'Ajuria Enea- del 1988, tots els partits sense excepció contemplant la necessitat d'un punt final dialogat. L'article 10 del text anteposa, però, una condició sine qua non per explorar aquest camí: que es constati la voluntat inequívoca dels terroristes d'abandonar la violència. És, arribats aquí, on els partits comencen a parlar de generositat. Quan hi ha etapes de distensió -quan no sovintegen els atemptats, com per exemple l'any passat (5 morts)-, fins i tot s'admet en públic, per part de forces reticents al diàleg, com ara el PSOE, la possibilitat d'establir contactes indirectes amb l'organització a través dels seus entorns sociopolítics. Això és, a través del món radical. Uns posicionaments que s'abandonen, segurament per costos polítics evidents, quan la màquina del terror s'engega de nou. Com ha passat aquesta setmana. Detencions (acció) i atemptats (reacció). Aquest és el cercle viciós en què es mou el problema des dels seus inicis. I això, segons el PNB, ha portat a un empat irresoluble entre l'Estat i ETA, que només serveix per acumular patiment al patiment. Cada cop que cau un terrorista, es digui Santi Potros, Ternera, Pakito, Pototo o Urrusolo, n'hi ha un altre que el relleva. Després de tants anys, el desànim s'està apoderant de molts sectors del nacionalisme democràtic. Per això, el partit d'Arzallus ha decidit trencar el bloqueig instant el govern d'Aznar a iniciar converses amb la banda. Sense condicions prèvies. Aquest és el pas més enllà sobre el que marca el Pacte d'Ajuria Enea que ha fet el PNB amb el seu polèmic document doctrinal sobre la pacificació.

Els 10 Minuts De Mayor Oreja

És una aposta molt arriscada. Els partits s'han dividit i la mateixa formació basca ha mostrat una greu fissura interna. La pròxima reunió de la Mesa d'Ajuria Enea, que ha de convocar el lehendakari, continua sense data. Les diferències entre els demòcrates, sostenen el PP i el PSOE, són l'oxigen dels violents. Mayor Oreja -potser en un excés de voluntarisme- ha arribat a afirmar que si tots els partits d'Ajuria Enea es possessin d'acord, "ETA duraria 10 minuts". Al món nacionalista basc, incloent-hi sectors de HB -dirigents que van ser marginats progressivament pels joves immobilitistes-, encara hi ha el convenciment que la pau és possible. La clau, asseguren les fonts, està en el futur dels 503 presos etarres internats en penals espanyols. El principal escull és qui fa el primer moviment en el tauler. Sigui el govern d'Aznar, sigui la cúpula de l'organització terrorista. Jonan Fernández, coordinador del moviment pacifista Elkarri -un grup sorgit de l'entorn de HB- polsa cada dia, en centenars de converses privades, l'opinió de dirigents polítics bascos de tot l'arc parlamentari i de representants de la societat civil. El seu diagnòstic és que "les reflexions, de portes endins, estan molt madures, malgrat que la superfície és molt tensa". Els atemptats no ajuden, afirma. Com tampoc els suïcidis envoltats de dubtes, com el del reclús d'ETA José María Aranzamendi, afegeix. No dubta, però, que el principal problema és que algú, alguna de les parts, es mogui. En quina direcció? Apunta dues vies: la declaració d'una treva de llarga durada per part de la banda, o la reactivació, per part de l'executiu espanyol, de l'acostament dels presos d'ETA a presons pròximes a Euskadi. És taxatiu sobre els efectes que tindria una decisió d'aquesta mena, reclamada amb insistència pel PNB a Aznar. Segons el responsable d'Elkarri, "es resoldria la situació de José Antonio Ortega Lara -el funcionari de la presó de Logronyo segrestat per ETA fa més d'un any-, baixaria la violència al carrer i es començaria a respirar un clima propici per al diàleg". Elkarri manté una posició molt complexa que desferma

respecte i rebuig a parts iguals. El seu principi és l'oposició a la violència, vingui d'on vingui, i l'aprofundiment en el diàleg com a via de resolució dels conflictes. Això implica tant la condemna dels atemptats d'ETA, com el desafiament a la prohibició d'exhibir el polèmic vídeo on uns encaputxats de la banda exposaven l'anomenada Alternativa democràtica -causa dels empresonaments dels dirigents de HB. El document, fet públic per l'organització terrorista l'abril de fa dos anys, constitueix la proposta formal de negociació que ara mateix té sobre la taula el govern espanyol. Les seves peticions bàsiques són el reconeixement del dret d'autodeterminació, la unitat territorial d'Euskal Herria (País Basc i Navarra) i, per descomptat, la llibertat de tots els seus militants, estiguin empresonats o no.

Davant d'aquesta iniciativa sorgeixen, indefectiblement, dos grans interrogants.

¿Són assumibles per l'Estat les pretensions d'ETA? ¿És sincera la seva voluntat negociadora? Govern i PSOE tenen respostes del tot negatives a aquest respecte. El principi és que l'Estat no negocia amb una banda terrorista. Malgrat que això mai s'ha complert, la continuïtat dels atemptats demostra que aquest camí és l'encertat, argumenten. Sense abandonar les armes, insisteixen, no hi pot haver diàleg. I, encara menys, amb morts sobre la taula.

Per contra, els nacionalistes bascos, del PNB, d'EA, han vist canvis de calat molt profund en la proposta d'ETA. Per primer cop, remarquen, ETA cedeix als partits i al cos social basc -sindicats, entitats- el protagonisme en un procés de diàleg. És a dir: la banda seria una part més. Al costat d'això, la petició d'autodeterminació no va acompanyada, a diferència del que s'assenyalava a l'Alternativa KAS, de l'exigència d'independència. ETA assegura que respectarà la voluntat democràtica del poble basc sobre el seu futur polític. Quines garanties hi ha que això realment sigui així? Els temors són molts. I del tot lògics. Ara bé: els partits del bloc democràtic responen que, en qualsevol cas, és impossible fer-se una idea, equivocada o no, si no s'explora el diàleg. Hi ha qui, a títol personal, creu que, certament, darrera del document hi ha una disposició real a l'acord. Per exemple ho diu un home que va ser un dels fundadors d'ETA i que, amb els anys, s'ha anat allunyant, no sense importants conflictes, del món de HB. Es tracta de l'advocat Julen Madariaga. "Això va a missa. Amb coses d'aquesta mena no es fa broma", assegura.

Trasllat De Presos

Poc després d'accedir el PP al poder, el PNB va convèncer el ministre Mayor Oreja de la necessitat de fer un gest per propiciar el diàleg. En concret, els penebistes van advocar per la fi de la política de dispersió dels presos etarres. Interior hi va accedir parcialment. El juny es completava un primer trasllat de 32 reclusos de la banda a presons pròximes a Euskadi. L'operació es va bastir coincidint amb la curta treva de 5 dies decretada al maig per la banda. Una curta treva que, en realitat, va ser força llarga. Els comandos d'ETA no van fer cap víctima mortal durant els sis últims mesos del 1996. És clar que el govern va atribuir l'aturada tècnica a la detenció a França, a partir del juliol, d'importants dirigents de l'organització. El 3 d'octubre, els diputats de HB a la comissió de drets humans del Parlament basc van donar suport a un acord pactat amb el PNB -al qual es van sumar també Eusko Alkartasuna, IU-EB i EA- que demanava a l'executiu espanyol un pla global d'acostament dels reclusos etarres. El govern basc va remarcar que, per primer cop en molts anys, els radicals votaven un text en un parlament democràtic. Un text que no contemplava la seva històrica

demanda de reagrupament dels reclusos a Euskadi. Per contra, PP, PSOE i després el mateix ministre de l'Interior, van acusar el PNB de cedir al xantatge dels violents i els seus adlèters.

Futur d'Ortega Lara

El futur d'Ortega Lara marcava, certament, tot el tens panorama. El segrest de Cosme Delclaux va acabar per empitjorar les expectatives. Mayor Oreja només admetria des d'aleshores acostaments individuals i selectius, primant poderosíssimes raons humanitàries. Què havia passat? La versió que circula en medis nacionalistes és que el ministre va haver de fer marxa enrere davant les pressions d'un sector del PP i de dos importants rotatius madrilenys. El dia de Reis del 1997, ETA intentava un atemptat amb granades a l'aeroport de Barajas, i dos dies després, assassinava el tinent coronel Jesús Agustín Cuesta. Divendres de la setmana passada, 48 hores abans de l'ofensiva endegada a Granada amb un cotxe bomba, Mayor Oreja anunciava el trasllat de 5 etarres més -quatre d'ells a presons basques-. Dijous passat, en la ponència de la comissió de drets humans del Parlament de Vitòria, HB optava per abstenir-se argumentant aquesta vegada que el pla no contempla el reagrupament de tots els reclusos. Hi ha qui, no obstant això, continua pensant que la clau continua estan a les presons. "Cap partit nega en privat que en l'horitzó d'un procés de diàleg viable, tots els presos hauran de sortir al carrer." Ho assegura Jonan Fernández, el coordinador d'Elkarri, antic regidor de HB. Hi ha seriosos impediments legals. La Constitució espanyola no contempla una amnistia general. Sí l'indult individual, la reinserció. "Es poden establir terminis, és el que es fa en tots els conflictes", afirma Fernández. Per ell, si s'estén la percepció entre l'opinió pública espanyola que la pau és possible, i les parts es mouen, tot es pot resoldre. I l'autodeterminació? "Una cosa és el punt de partença, i una altra, els marges per arribar a un acord".

© 16/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

ERT02

Fragment de

Baró i Ballvé, M. J. (1993) *La publicitat il·lícita i la defensa dels consumidors*, Generalitat de Catalunya: Barcelona

"Cas Big Mac"

La companyia MacDonald's, fabricant de l'hamburguesa "Big Mac" va demandar la Companyia Burgerking perquè aquesta, en la publicitat de la seva hamburguesa "Whopper", afirmava en tanques publicitàries i amb lletres de grans dimensions que "allò no era una Big Mac" ("It's not Just Big Mac") perquè, i això en lletra més petita, "a diferència d'altres hamburgueses, és 100 per 100 pur bou, feta a la brasa i no fregida i amb una varietat única d'acompanyaments". MacDonald's demanda Burgerking per dos motius: primer, per la doctrina del *passing-off* el públic creuria que Burgerking venia "Big Mac" i anirien allà a adquirir-les; segon, perquè implícitament el públic podria deduir que les hamburgueses MacDonald's no estaven fetes de pur bou. La decisió acull el primer argument, ja que una enquesta realitzada va demostrar que el 10% del públic va creure que Burgerking venia "Big Mac", però no el segon, perquè s'havia demostrat també en les enquestes que la majoria del públic no llegeix la lletra petita i, per tant, no podia ser enganyat sobre la qualitat de la carn. Solució discutible, evidentment.

També s'utilitzen imatges suggerents que tenen molt poc a veure amb el producte o servei, moltes vegades amb clares connotacions sexuals, recordem el que hem vist sobre discriminació sexual i publicitat. Com ens diu un publicista:

"Es la exuberante iconografía publicitaria y sus nuevos lenguajes gráficos los que convierten los mensajes, no ya en simple experiencia visual, sino en una experiencia hipnótica. Los productos, protagonistas indiscutibles a lo largo de los años, han pasado a ser una mera referencia en los anuncios de la más genuina vanguardia publicitaria y han ido perdiendo así su papel principal. Ya no hay que soltar una retahíla de propiedades porque ese tipo de argumentaciones escritas han sido superadas por las fantasías visuales (...) cada día la gente se siente más influida por las imágenes, los ambientes y las emociones, es decir, por los acontecimientos visuales (...) se espera que el consumidor piense 'si me gusta el anuncio, me gusta el producto'. El futuro es de las imágenes y el reclamo de lo erótico es recibido con los ojos abiertos (...) la nueva realidad en publicidad no se puede describir con palabras. Los impulsos, las emociones y las sensaciones tampoco."

Les tècniques de publicitat basades en la promoció són també fonamentals avui, com ja hem mencionat: promeses de regals, ofertes, concursos, rebaixes, vals per bescanviar si es compra determinada mercaderia poden també enganyar el consumidor.

Com estableix la Sentència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees de 15-12-1982, As.286/81, "Cas Oosthoek": " Es innegable que la oferta de regalos publicitarios como medio de promover las ventas puede inducir a error a los consumidores acerca de los precios reales de los productos, y falsear las condiciones en las que se basa una genuina competencia. Una legislación que

por este motivo restringe o incluso prohíbe tales prácticas comerciales es, por consiguiente, idónea para contribuir a la protección de los consumidores y a la lealtad de las transacciones comerciales" (FJ 18). El cas era el següent: a partir de 1974, l'empresa Oosthoek's Uitgeversmaatschappij BV, una editorial holandesa, oferia per promoure les seves vendes, el regal d'un diccionari, d'un atlas universal o d'una petita enciclopèdia als subscriptors d'una col·lecció enciclopèdica, en funció del valor de l'adquisició. Aquesta promoció es va anunciar a diaris i revistes i amb cartells desplegable arreu del conjunt del territori de parla holandesa (països Baixos, zona flamenca de Bèlgica i part del nord-oest francès). Des de 1977 hi ha a Holanda una llei (*Wet Beperking Cadeaustelsel*) que limita el sistema de primes en natura, prohibint oferir productes com a incentiu de venda, amb certes excepcions, com l'existència d'una relació d'utilització o de consum entre el regal i el producte comprat, sempre que aquest regal no superés el 4% del valor de la venda i estigués provist de marca publicitària indeleble. Es va processar Oosthoek per vulnerar la llei, i el Tribunal Econòmic-Administratiu d'Utrecht la va multar, pel fet de no existir una relació de consum entre les enciclopèdies venudes i els regals, amb tres multes de 85 florins cada una. En apel·lació el Gerechtshof d' Amsterdam, va remetre qüestió prejudicial al TJ CE per si aquestes mesures de la llei holandesa podien ser incompatibles amb els arts. 30, 34 i 36 del Tractat de Roma com al legava Oosthoek. El Tribunal Comunitari va entendre que la normativa neerlandesa només estableix restriccions a les condicions de comercialització a Holanda i no vulnera l'art. 34 TCEE, però quant a la importació sí que pot suposar restriccions, ara bé, mentre no hi hagi normativa comunitària comuna, han d'acceptar-se les diferents legislacions comunitàries si satisfan exigències imperatives com la defensa dels consumidors. Pel que fa al contingut, regals per compra, no s'oposa tampoc als arts. 30 i 34 TCEE.

La venda amb regal publicitari suposa determinats perills per a tots els subjectes implicats en el joc del mercat: per als competidors, perquè es poden veure obligats a efectuar aquesta practica comercial per no perdre vendes enfront dels competidors que sí ho fan; per als empresaris del sector al qual corresponen els regals publicitaris, perquè perden vendes pel fet de ser aquests productes regalats per altres empreses; i per als consumidors, perquè se'ls indueix a comprar més del compte per l'incentiu de rebre regals gratis, el cost dels quals segurament ja cobreix el preu del producte principal -*En realitat*, la majoria de vegades, se'ls oculta el preu real del producte principal, estan pagant més per obtenir un regal. Aquestes pràctiques comporten l'encariment dels béns de consum degut als regals i a la publicitat intensiva que han de portar a terme les empreses per tirar endavant la promoció.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00005.sgm

ERT03

Fragment de

SERRA RAMONEDA, A. (1989) *L'empresa: fonaments econòmics*, Barcelona: Universitat de Barcelona.

Empresa o mercat

L'obrador d'agulles de cap

A. La Riquesa de les Nacions

Adam Smith distingeix amb perspicàcia entre la divisió del treball que té lloc en un grup social i la que s'aplica quan es distribueixen les operacions productives entre els treballadors que presten servei en una fàbrica o en un obrador.

Són ben coneguts els exemples en què successivament fa recolzar aquesta distinció.

Així, al capítol segon de l'obra en qüestió es refereix a una tribu primitiva que viu solament de la cacera, una part dels membres de la qual es dedica a la confecció d'arcs i fletxes.

L'altra part fa servir aquestes eines per capturar els animals que han de ser el suport de tots ells.

En canvi, al primer capítol descriu amb minuciositat les activitats dels deu operaris que, en un obrador que ell va visitar, es repartien les setze operacions elementals que calen, segons que sembla, per transformar el filferro en agulles de cap. De manera sorprenent, aquesta distinció perd, dins el discurs posterior, tota mena d'importància.

Al seu parer, les raons d'un tipus o l'altre de divisió del treball són les mateixes i, per tant, no els cal un tractament separat.

La fita és aconseguir una eficiència de les activitats productives més gran per mitjà de l'especialització, perquè aquesta permet:

Aprofitar més bé les diferències en les aptituds naturals dels individus i alhora fomentar un ensinistrament més intens en les habilitats i en els coneixements específics de cada activitat.

Estalviar-se els temps morts -i en conseqüència improductius que es generen en tot canvi de feina en forma de desplaçaments, substitució d'eines, etc.

Dissenyar màquines i estris destinats a operacions molt concretes i adaptats, doncs, a les seves característiques.

És un principi de l'enginyeria que una màquina que es qualifica d'universal, com que és apta per a una gran diversitat de tasques i d'operacions, no és tan eficient com la que s'ha projectat per a una feina molt concreta.

En realitat, aquests tres avantatges tenen un denominador comú, que és el desenvolupament d'habilitats i de coneixements específics de cada activitat.

Bé deia Miguel de Unamuno que el saber no pren lloc; sí' però, que pren temps, i com més dilatat sigui l'espai cronològic d'aprofitament d'allò que s'aprèn, més gran és també el rendiment de la inversió en esforços i temps.

Però ara interessa de destacar que, a partir del capítol segon, Smith s'oblida totalment d'aquell obrador d'agulles de cap que li havia produït tanta admiració quan el va visitar. En efecte, a la resta de la seva obra sosté que de la divisió del treball neix l'exigència inexcusable d'intercanvis entre els especialistes. El mecanisme encarregat de regular-los és el mercat; per això, segons la seva opinió, divisió del treball i mercat són cara i creu d'una mateixa moneda. El clàssic pensa, de segur, en la tribu del seu exemple, on la persona que es dedica exclusivament a la confecció d'arcs i fletxes intercanviarà lliurement el fruit del seu esforç amb els animals que, aconseguits pels caçadors, són la base del seu suport. Si s'ha especialitzat voluntàriament en aquella activitat és perquè així «pot aconseguir més cérvols i caps de bestiar que si ell mateix fes via cap al camp per atrapar-los». Es pot imaginar, però, que l'artesà en qüestió utilitzi els serveis d'un aprenent per a la preparació de la fusta i algunes altres operacions molt senzilles a canvi d'una modesta remuneració. Aquest aprenent no actuaria pas de manera autònoma: es limitaria a executar les instruccions del seu mestre. D'una manera més acusada encara, a l'obrador d'agulles de cap -l'exemple smithià de la divisió interna del treball- l'operari que té cura de tallar el filferro no negocia cap contraprestació amb aquell que ha d'esmolar els trossos que li entrega. Ho fa complint un pla definit conscientment per assegurar una coherència en les actuacions de les deu persones que treballen en aquell obrador.

K.J. Arrow, que es va merèixer el premi Nobel d'Economia no fa gaires anys, denuncia clarament el descuit: «Aparentment, Smith no és conscient de la possibilitat d'aconseguir la interacció i la cooperació per mitjans que siguin diferents del mercat». Contrasta la seva posició amb la de Marx. Aquest reconeix que la divisió del treball és condició necessària per a l'existència d'intercanvis voluntaris per mitjà del mercat.

Però no accepta que aquest sigui l'únic mecanisme de coordinació aplicable. Les seves paraules aclareixen qualsevol mena de dubte: «La divisió del treball és una condició necessària de la producció de mercaderies, però no és inversament cert que la producció (les mercaderies sigui una condició necessària de la divisió del treball... A cada fabrica el treball es divideix segons un sistema, però no són els operaris els qui generen aquesta divisió mitjançant uns intercanvis mutus dels productes assolits respectivament».

S'esdevé que la divisió del treball exigeix coordinació i que aquesta es pot aconseguir per camins diferents. Una primera possibilitat és que cada individu obri de manera autònoma i decideixi el seu propi pla d'actuació. Més tard seran les negociacions entre els diferents individus amb el fi d'aconseguir els intercanvis imprescindibles la clau amb la qual es podrà arribar a la coherència entre

els diversos plans. D'aquest tipus de negociacions entre unitats autònomes neix el mercat. La solució oposada fóra que l'actuació de tots els individus estigués sotmesa a un sol pla, el qual garantiria la coordinació: d'aquesta manera sorgiria una unitat de producció integrada per diferents individus que han renunciat a parcel·les importants de la seva autonomia.

Els pesos relatius dels dos camins de coordinació esmentats defineixen l'organització d'una societat en què impera la divisió del treball. En un extrem tots els seus membres actuarien sota les directrius d'un únic pla, com si pertanyessin a una sola empresa gegantina. Per bé que aquesta construcció mental és un «tipus ideal», en la terminologia de W. Sombart, a les èpoques de l'estalinisme més agut l'economia de la Unió Soviètica hi tendia. Els anomenats Plans Quinquennals pretenien determinar, amb tant de detall com fos possible, les activitats productives i les transaccions que havia de realitzar cada agent per assolir, a la fi del període, unes preteses quantitats establertes dels diversos béns i serveis. A l'altre extrem, només la mà invisible s'encarregaria d'harmonitzar les activitats dels diferents individus, que actuarien en funció dels preus dels béns i serveis formats als mercats on s'intercanvien respectivament, de manera que així s'aprofitessin els avantatges de l'especialització. És difícil, certament, de trobar una contrapartida real d'aquest segon «tipus ideal». L'observació de l'estructura productiva de qualsevol país capitalista, fins i tot d'aquell que exterioritza més la seva fe en el mecanisme del mercat, manifesta que hi existeixen unitats de producció que de vegades assoleixen dimensions gegantines- que agrupen dintre seu innumbrables activitats realitzades per diferents individus. Hi coexisteixen, doncs, tots dos mecanismes. Però una qüestió rellevant és la causa dels pesos relatius de l'un i de l'altre, i també la de la seva evolució en el temps. Els avantatges de la coordinació conscient dins el si d'una unitat i les de la inconscient per mitjà del mercat han variat al llarg dels anys. I si a l'època d'Adam Smith la mà invisible predominava fins al punt que un obrador amb deu operaris que tenien una tasca comuna ja cridava l'atenció, avui la situació és diferent. Perquè, tal com diu A. Chandler en una obra amb un títol molt expressiu, «en molts de sectors de l'economia la mà visible de la direcció substitueix allò que Adam Smith anomenava la mà invisible de les forces del mercat. El mercat ha seguit amb el seu paper de generador de la demanda de béns i serveis, però l'empresa moderna ha assumit les funcions de coordinació dels fluxos de béns per mitjà dels processos existents de producció i de distribució, i també d'assignació dels fons financers i del personal a la producció i distribució futures».

Corpus IULA; Àrea economia, document e00044.sgm

ERT04

DIARI AVUI

Josep Gifreu

En el mercat de les audiències i en el de la influència política, les televisions privades han aconseguit uns bons resultats durant la campanya electoral. Però les audiències multimilionàries dels polítics han comportat una dràstica reducció de la representació política a un duel maniqueu.

El relleu de les televisions privades.

La missió que s'atribuïren les dues grans cadenes privades espanyoles de televisió durant la recent campanya electoral no va reeixir del tot. Però el pes assumit en la direcció de la campanya és indiscutible i segurament irreversible. En una cosa semblaren posar-se d'acord Tele 5 i Antena 3 TV, i fou en la promoció d'un tipus de sortida a la crisi política de l'Estat basada en el bipartidisme i en l'agònica recerca d'una majoria folgada, si no absoluta, fos de dreta o d'esquerra. ¿Qui gosarà dir que no aconseguiren uns bons resultats en el seu doble terreny de joc, el mercat de les audiències i el de la influència política?

Vistos els resultats de la gran operació electoral, es poden apuntar unes primeres conclusions sobre les noves regles de joc introduïdes per les grans cadenes privades espanyoles. N'apuntaria dues d'entrada. Per primera vegada, les eleccions generals s'han convocat amb la presència normalitzada de televisions privades; d'aquesta nova situació, cal remarcar especialment l'apropiació per part de Tele 5 i d'A3TV del paper tradicional de TVE com a cadena i eix centrals de vertebració de la comunicació política a l'Estat. La segona gran conclusió hauria de referir-se al desplaçament, des dels sectors governamentals cap a sectors del sistema comunicatiu i singularment la TV privada, de la iniciativa de fórmules "civils", no estrictament polítiques, de regeneració de l'Estat espanyol i de la seva vertebració centralista i centralitzadora.

Val a dir que l'esforç mancomunat de les dues cadenes donà els seus fruits. Sobretot dos fruits de gran poder nutritiu. D'una banda, l'alta participació en els comicis, cosa que només podia afavorir la tendència al bipartidisme espanyol, perquè relegava a posicions secundàries o marginals les candidatures sense una forta implantació a cada demarcació de l'Estat. I de l'altra, la colossal mobilització de vots a favor del líder més carismàtic del regeneracionisme espanyol, Felipe González.

Tot i això, també és cert que la missió històrica d'aquestes cadenes de TV, per més que hagin volgut emular el paper dels "networks" nord-americans, ha quedat deslluït per la indomable diguem-ne idiosincràsia política dels electors de l'Estat. El cos electoral ha continuat mantenint més que mai i malgrat l'enorme pressió del sistema masmediàtic espanyol el valor de la diferència com a valor no solament moral o cultural, sinó declaradament polític, que de fet impedeix la recomposició d'una majoria estable de govern.

Ara, aquestes eleccions generals, com apuntava abans, marquen un abans i un després en el comportament del sistema televisiu en relació amb la campanya. Alguns d'aquests fets innovadors en

la curta democràcia espanyola han estat destacats a bastament pels mateixos mitjans i comentaristes. De tot el conjunt de novetats, en remarcaria dues, que foren objecte de notícia en el seu moment i que poden simbolitzar els canvis més espectaculars: els dos debats a dos, organitzats per A3TV (24-5-93) i Tele 5 (31-5-93); i la manifestació del comitè d'empresa i de treballadors de TVE reclamant de la seva direcció un gran debat electoral, que al final no es produí. Aquest segon fet, totalment insòlit, indicava fins a quin punt TVE havia deixat de ser obscur objecte de desig per al govern i per a l'oposició. Era la creu de la moneda, una creu que només els seus treballadors semblaven blasmar. La cara de la moneda era l'emergència d'una nova posada en escena de la representació electoral sota dues noves sigles fulgurants, A3TV i Tele5.

Les dues cadenes de TV obtingueren el favor del públic. Els dos debats entre Felipe González i José Maria Aznar inauguraren a l'Estat la tradició espanyola d'aquest gènere inventat fa més de trenta anys pels candidats Nixon-Kennedy als EUA (1960), i després introduïts a Europa per Mitterrand-Giscard a França (1981). ¿Ha estat realment un gran mèrit i un avenç indiscutible aquest doble debat de cara a l'aprofundiment de la democràcia espanyola, tal com ha estat venut per les mateixes televisions privades abans, en l'ocasió i després dels debats?

La gran expectació creada entorn dels dos debats és un fet que els audímetres es cuidaren de precisar: una mitjana de 9,6 milions de telespectadors per al primer i de 10,5 per al segon, amb un màxim de 12,6 en alguns moments i amb audiències sostingudes fins a la una de la matinada de prop de 8 milions. Això és totalment nou en la història política i àudio-visual espanyola. Digne de figurar en els manuals. Però, ¿a quin preu s'aconseguien aquestes audiències multimilionàries?

El preu és conegut: la dràstica reducció de la representació política a un duel maniqueu, difícilment representatiu d'una societat ideològicament plural, nacionalment fragmentada i políticament articulada en múltiples organitzacions. Més encara, el doble debat González-Aznar a A3TV i Tele5, respectivament, no pot considerar-se realment com a debat, segons els cànons d'aquest subgènere informatiu. *En realitat*, el doble "duel" entre els dos "herois" de la contesa electoral tenia més de compendi espectacularitzat de tota la narrativa pròpia de la televisió de masses, que no pas de debat informatiu o propagandístic. Sota la fórmula del debat, fins i tot acudint a la figura d'un "moderador" periodista, les dues cadenes posaven en escena una de les operacions més espectaculars de reducció tant de la funció política del debat electoral com de la funció comunicativa i crítica del periodisme televisiu. Ni els dos polítics representaven la complexitat política de l'Estat, ni les televisions i els seus periodistes actuaven amb la llibertat de criteri i de qüestionament propis de la institució, ni els temes debatuts corresponien als més vius en l'opinió pública.

S'ha dit i repetit: tot havia estat pactat. Fins i tot el mobiliari o els tipus de plans televisius. Naturalment, també els temes a tractar. Però, allò que posà més de manifest la gravetat de l'estratègia reduccionista abonada pels dos partits majoritaris en connivència amb les dues grans cadenes privades de TV fou el "pacte del silenci" sobre temes fonamentals de l'Estat. I aquí rau la gran responsabilitat de les privades, que van acceptar de supeditar-se al joc establert per dues forces polítiques, obviant qüestions d'Estat, les quals per definició estan per damunt dels partits, sobretot "en èpoques electorals", quan precisament es posen en qüestió les diferents opcions dels partits.

© 22/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

ERT05

DIARI AVUI

Redacció

BARCELONA

Es fa a Berlín.

Els barcelonins Traidores seran els representants de l'Estat a l'Eurorock'93.

El grup barceloní de rock Traidores viatja avui cap a Berlín, on des de demà i fins a dissabte representarà l'Estat espanyol al festival musical Eurorock'93, una iniciativa de diverses associacions juvenils de tot Europa que, des de la dècada dels 80, fomenten l'intercanvi d'experiències entre els joves grups de rock.

Des de 1991, Eurorock abasta també els països de l'Est, com Polònia o l'ex-URSS. *En realitat*, suposa l'esforç més gran realitzat a tot Europa pel que fa a la programació d'un festival internacional per a bandes novelles, amb la participació de 18 grups de deu països com Espanya, França, Alemanya, Gran Bretanya, Holanda, Polònia o Dinamarca.

Formats al 1990 i amb tres maquetes editades, Traidores es defineix com rock urbà. Està integrat per Francisco Giménez, veu i guitarra rítmica; Jorge Sánchez, baix i veu; Javier Paniello, guitarra solista; y Carlos García, bateria.

© 17/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

OPINIÓ.

Una ruïna.

ÀNGEL DEL CASTILLO.

Si el Reial Madrid guanya dissabte la Copa del Rei al Saragossa, que és molt dir tal com estan les coses actualment a la "Casa Blanca", es podrà manifestar sense caure en l'exageració ni tampoc en la crítica poc objectiva, que el Reial Madrid s'haurà gastat 17.500 milions de pessetes per poder ficar un únic trofeu -aquest trofeu- al seu aparador. Si la perd, ni així.

I és que el Reial Madrid, als últims tres anys, no ha guanyat res i gairabé s'ha gastat 6.000 milions de pessetes per cada una d'aquestes estèrils temporades. El seu incontestable fracàs esportiu és indiscutible, amb el desprestigi que així comporta a nivell internacional, però la davallada econòmica és d'unes repercussions absolutament imprevisibles.

Per a un club amb l'enorme despesa del Reial Madrid, tornar a disputar una competició de segon ordre, com són la Recopa o la Copa de la UEFA, significa acumular dèficit sobre dèficit i no poder renovar, com cal, un equip que comença a ser vell i, sobretot, aburgesat.

Perquè, diem nosaltres, quin encís li deu provocar a Emilio Butragueño, posem per cas, disputar un partit al camp del Logronyès o de l'Albacete a la seva edat (compleix 30 anys el mes que ve), amb els seus guanys (220 milions de pessetes de fitxa) i capficat en l'important, elitista i compromès negoci de l'art... Quin?

Aquest és un dels problemes més grans del Reial Madrid. Ramón Mendoza, el seu president, ha mimat el club, ha pagat massa els cracs i aquests no han respost amb un rendiment adient a la despesa, i s'han acabat per convertir en uns burgesos que, a l'hora de ficar la cama, prefereixen mirar la graderia i fer un brindis al sol, com, sense anar més lluny, va passar diumenge passat al camp del Tenerife.

D'altra banda, també discrepem que el Madrid hagi estat millor aquesta temporada que l'anterior, com diuen alguns i com seria normal, sobretot després de la despesa de 1.600 milions de pessetes que han significat els fitxatges de Martín Vázquez, Zamorano, Nando i Benito Floro. *En realitat*, però, tampoc han resolt res, aquests jugadors; el Reial Madrid, a hores d'ara, està igual, exactament igual, que fa un any.

La Copa és un clau cremant.

ERT07

Fragment de

La humanitat i la biosfera, Barcelona: Barcanova, 1996

La depuració físico-química

Sovint la matèria orgànica a les aigües brutes es presenta en forma de suspensió col·loidal. Amb tot, si les partícules de matèria orgànica s'ajunten (coagulen o floculen, en llenguatge tècnic) aquesta matèria orgànica ja no es manté en suspensió i cau al fons (i, per tant, es pot separar fàcilment de l'aigua). Algunes substàncies químiques (el sulfat d'alumini, el clorur de ferro, la calç i altres) fan flocular la matèria orgànica.

Una altra manera d'eliminar la matèria orgànica i altres molècules grosses presents a l'aigua (els hidrocarburs, per exemple) és l'adsorció, procés que consisteix a fer passar l'aigua a través de substàncies molt poroses que retenen - adherides a la seva superfície- aquelles molècules. Una de les substàncies poroses més emprades per a aquesta finalitat és el carbó activat, substància amb què es fan filtres per fer-hi passar l'aigua.

Finalment, les molècules petites - com les sals- que es troben dissoltes en l'aigua es poden eliminar fent passar l'aigua a través d'unes membranes especials (diacetat de cel·lulosa, per exemple) que les poden retenir. Aquest procés de filtració extrema s'anomena d'osmosi inversa, i es basa en el fenomen físic de l'osmosi. Aquest procediment també es fa servir per recuperar productes químics valuosos emprats en alguns processos industrials (com ara per recuperar el níquel o el crom present en l'aigua amb què es banyen els productes de la indústria galvanotècnica). *En realitat*, aquest mètode també reté molts virus i bacteris, per la qual cosa també és adequat en la pràctica per completar la depuració biològica de les aigües.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00010.sgm

ERT08

Fragment de

La humanitat i la biosfera, Barcelona: Barcanova, 1996

La desinfecció

Per fer l'aigua apta per al consum cal, a més, desinfectar-la, és a dir, eliminar-ne qualsevol microorganisme que hi pugui haver.

Això es pot aconseguir per mitjà de tractaments amb llum ultraviolada o gas ozó; comunament es fa per mitjà de l'addició de clor, que té un gran poder oxidant. La quantitat de clor emprada no ha de ser excessiva, però, ja que podria tenir efectes perjudicials per a la salut.

Al llarg del temps, l'activitat humana ha arribat a alterar l'equilibri del medi ambient. Com veurem a continuació, en l'actualitat, a causa de determinades activitats, la humanitat pot arribar a posar en perill l'equilibri climàtic del planeta.

Síntomes d'aquest estat de coses són, entre d'altres, la desforestació, l'escalfament del planeta i l'afebliment de la capa d'ozó, fenòmens tots ells molt relacionats entre si. D'altra banda, un altre factor decisiu en aquest sentit és el ràpid increment de la població, que pressiona sobre els ecosistemes naturals, genera una major demanda de terres de conreu i eleva considerablement els nivells de consum de combustibles per obtenir energia. De fet, si no s'aconsegueix controlar el creixement demogràfic de la població, els problemes mediambientals tindran una solució ben difícil.

Convé remarcar a més que els fenòmens exposats són de caràcter universal, als quals cap país no pot donar resposta per ell mateix, perquè aquests problemes no coneixen fronteres, com hem vist en el cas de la contaminació atmosfèrica. Encara que alguns països viatgin en primera classe, tota la humanitat i la resta de la biosfera estem embarcats en la mateixa nau: el planeta Terra, que constitueix el patrimoni de tots els éssers vius. Seria ben trist, doncs, que en una sola generació causéssim danys mediambientals irreparables que hipotequessin el futur de les noves generacions.

En realitat hem d'afrontar un autèntic dilema. Ara bé, sovint quan es diu que cal triar entre el progrés o el medi ambient s'acostuma a pensar només en les conseqüències a curt termini, i s'obliden les greus conseqüències per al conjunt de la biosfera.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00010.sgm

ERT09

Fragment de

Trayter J. M. (1992) *El dret disciplinari de la funció pública* (1992), Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya, pàg. 105-108

Capítol tercer:

El principi de legalitat en el dret disciplinari dels funcionaris públics

1. Evolució històrica i contingut del principi de legalitat després de la promulgació de l'article 25.1 de la Constitució

El principi de legalitat penal («*Nullum crime nulla poena sine previa lege*») previst a l'article 25 de la Constitució és d'aplicació a la potestat sancionadora de l'Administració. D'altra banda, és una manifestació concreta del que disposen genèricament els articles 9 i 103 de la Constitució. L'Administració pública, com és sabut, ha d'actuar amb submissió plena a la llei, al Dret i a l'ordenament jurídic vigent.

Només d'aquesta forma pot respectar els cànons imposats pel principi de legalitat.

Tanmateix, dins l'àmbit del Dret disciplinari, el principi de legalitat deriva de la formulació jurisprudencialment i doctrinalment elaborada en el Dret penal. La literatura penalista creu que el seu origen es troba a Feuerbach, «que va reflectir i precisar una de les conquestes centrals de la Revolució Francesa».

Això no obstant, el punt del qual cal partir per establir una evolució del principi de legalitat en matèria penal és molt discutit per la doctrina. S'accepta que la seva primera formulació explícita es troba a la «*Magna Carta Libertatum*», atorgada l'any 1215 pel rei anglès Joan Sense Terra. A l'article 39 d'aquest document s'establia que «*nullus libert homo*» podria ser castigat «*nisi per legale iudicium varium suorum per legem terrarum*». Així es pretenien suprimir les arbitrarietats que el poder reial pogués cometre.

La doctrina espanyola creu que és la Carta Magna d'Onesa atorgada per Alfons, rei de Lleó i Castella, a les Corts de Lleó de l'any 1188, la que recull per primera vegada el principi de legalitat, i si bé «no s'hi troba, com a l'article 39 de la Carta Magna anglesa, la terminant declaració que va donar origen al principi, (...) es dedueix del text».

En realitat, és a l'època de Montesquieu i Rousseau on podem trobar les autèntiques arrels del principi de legalitat. Aquest principi és fruit dels esforços polítics i jurídics que es fan per lluitar contra els abusos del poder, l'arbitrarietat i la inseguretat jurídica dels sistemes vigents fins al moment. Constitueix, a més, el corollari de la teoria de la separació de poders. A partir d'aleshores, la llei emanada del Parlament, com a expressió de la voluntat popular, serà l'única norma que pugui determinar els delictes i les seves penes corresponents. El principi de legalitat no és només una

exigència de seguretat jurídica que permeti la possibilitat de conèixer prèviament els delictes i les penes, sinó a més la garantia política que el ciutadà no podrà ser sotmès per part de l'Estat ni dels jutges a penes que no admeti el poble.

Així, amb el triomf de la ideologia liberal, el principi de legalitat [*sic*] «ben aviat s'instaura en la vida jurídica dels pobles com a suprema protecció de les llibertats de l'individu i es consagra a les constitucions i, en conseqüència, com no podia ser d'una altra manera, en els codis penals de gairebé tots els països que precisament s'estan forjant a començament del segle XIX. La Constitució de 1978 no solament el va acollir sinó que en va ampliar les exigències.

Així, i de manera global en el camp punitiu, podem distingir diversos continguts del principi de legalitat.

a) *Una garantia criminal* per la qual s'exigeix que el delicte, falta o infracció administrativa estiguin determinats per la llei (*nullum crime sine lege*). També la *garantia penal o sancionadora* que requereix que la llei assenyali la pena o sanció que correspongui al fet (*nulla poena sine lege*).

b) D'altra banda, ha d'existir una llei escrita i estricta (*lex extricta*) que distingeixi de manera clara l'il·lícit a sancionar, excloent l'analogia quan perjudiqui el reu (*analogia in malam partem*).

c) S'ha de respectar l'exigència d'una llei prèvia, (*lex praevia*) que tindrà com a expressió màxima la prohibició de la retroactivitat de les lleis que castiguin nous il·lícits o agreugin la pena.

d) Finalment, el principi de legalitat inclou la impossibilitat d'una doble sanció per la comissió d'un mateix fet, de manera que l'activitat administrativa sancionadora se subordina a la jurisdicció penal (principi *non bis in idem*).

Tots aquests subprincipis, un cop reconeguda constitucionalment la seva vigència en el Dret administratiu sancionador, són respectats en el Dret disciplinari dels funcionaris públics? Dit d'una altra manera: la potestat disciplinària està vinculada de forma plena o absoluta al principi de legalitat?

Corpus IULA; Àrea dret, document d00042.sgm

DIARI AVUI**Tres mesos d'impotència.**

El segrest de Maria Àngels Feliu compleix, avui, el seu tercer mes i aquests noranta dies són noranta dies d'impotència davant d'un acte abjecte, perpetrat des de la impunitat més absoluta i allargat d'una manera cruel. En aquests moments, es tracta ja del segrest més llarg d'entre els que no han tingut una motivació política i aquest és un trist rècord que no fa sinó augmentar la indignació popular. L'excepcionalitat del fet no treu raons a aquesta indignació sinó que fa més necessari un desenllaç ràpid i feliç. I per feliç cal entendre la restitució de Maria Àngels Feliu a l'àmbit que és propi de tota persona humana, és a dir, a l'àmbit de la llibertat.

A l'aldarull informatiu dels primers dies, ha seguit una discreta presència de l'evolució de l'afer en els mitjans de comunicació. *En realitat*, d'evolució no n'hi hagut cap de fonamental però, en tot cas, aquelles pistes -verdaderes o falses- que van aparèixer durant les primeres setmanes, els contactes que semblava que s'havien establert, els silencis de la família i l'activitat del detectiu han donat pas a una situació de calma que semblava propícia a la solució del cas. No ha estat així, i és lògic, per tant, que creixi la inquietud de la família, si bé aquesta diu que no ha perdut les esperances de retrobar-la en llibertat. Una acció delictiva d'aquesta mena pot prolongar-se durant molt temps si els segrestadors no perden la calma i han aconseguit un amagatall poc sospitos, a prop o lluny de l'indret on s'ha produït el segrest. Des d'aquest punt de vista, el fet que s'allargui no és símptoma de cap desenllaç fatídic. En tot cas, és una prova més de la inhumanitat dels segrestadors, que porten tres mesos privant de llibertat una ciutadana que no havia comès cap delictes i creant l'angoixa, el desassossec i la desesperança entre els seus familiars.

© 20/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

ERT11

DIARI AVUI

Els menors es decanten per veure la televisió en família

Els pares no controlen el que els infants miren a la TV, segons un estudi fet a la UAB

Redacció

CERDANYOLA

Els pares exerceixen molt poc control sobre el que els seus fills miren a la televisió, segons un estudi fet per una professora de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

L'estudi, que desmitifica la pretesa "perversitat" de la televisió com a desintegradora del nucli familiar, ha estat elaborat per la professora Núria García, de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB, i forma part d'un projecte de l'observatori de la programació televisiva Euromonitor, dirigit per Emili Prado. Comportaments i hàbits de consum televisiu del nen a l'àmbit familiar és el primer treball que es fa a l'Estat per analitzar les actituds de la mainada mentre mira la televisió. Segons García, "fins ara s'havia donat molta importància al contingut de la programació, però mai s'havia analitzat com miren els infants la televisió". "El nen té una llibertat similar a la que té en escollir un llibre. El problema és que a l'escola i a casa s'aprèn a llegir, però no a mirar la televisió", afegeix.

Relacions de poder

Entre les conclusions destaca que la televisió sol marcar a l'infant algunes pautes de comportament en l'àmbit familiar i li estableix les relacions de poder a la família.

L'estudi constata que l'opinió pública considera que la televisió és perversa perquè separa el nucli familiar, però *en realitat* els infants prefereixen veure-la en família, s'estimen més fer-ho a la sala d'estar que a la seva habitació i la consideren un motiu de conversa i jocs. "Moltes vegades els importa més que hi hagi el pare o la mare al seu costat que no quin programa veure", destaca García. Per al treball, la professora ha entrevistat 57 nens i nenes d'entre 6 i 10 anys i ha tingut en compte l'ús i el coneixement que fan de la televisió, el vídeo o els videojocs, els gèneres preferits, els horaris, el tipus de comunicació familiar i els processos de negociació quan no hi ha unanimitat sobre quin programa veure. "Els nens respecten la saviesa dels pares quan els diuen que no poden veure un programa, però ells mateixos s'apliquen autocensura, no per programes violents o amb sexe, sinó quan creuen que tindran por, per exemple en el cas de Quién sabe dónde?", segons García.

Una altra de les conclusions és que entre 6 i 8 anys prefereixen els programes infantils amb diferents seccions, mentre que a partir dels 8 es decanten per les comèdies de situació.

© 11/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

ERT12

Fragment de

Puig Salellas, J. M. "**Notaries i registres**" (1988) dins Institut d'estudis autonòmics (ed.) *Comentarios a l'Estatut d'Autonomia, vol III*, Barcelona

B. La reforma del Reglament Notarial de 28 de maig de 1982

Però aquest no fou el criteri del govern de l'Estat, que, per RD 1126/1982, 28 maig, modificà determinats articles del Reglament Notarial (RN), prenent com a base, segons l'exposició de motius, «las modificaciones legislativas producidas en los últimos tiempos y, entre ellas, la aprobación de la vigente Constitución». Això feia «conveniente, por no decir necesaria, la oportuna revisión de las normas del Reglamento Notarial para adaptarlas a las exigencias de las citadas modificaciones».

Malgrat aquesta finalitat expressa (que s'hagués hagut de completar amb la referència omesa als Estatuts d'Autonomia, que en el text potser són aquelles «modificaciones legislativas producidas en los últimos tiempos»), el text reserva al poder central, a través de la DGRN, tot el control dels nomenaments, és a dir, les convocatòries, el desenvolupament del procés i el seu tancament, llevat de la publicació, que a això s'intenta reduir la competència autonòmica.

En efecte, el nou article 22, al seu segon paràgraf, abans de la reforma del text, posterior a la sentència a què al·ludiré tot seguit, indicava que «cuando el nombramiento de los Notarios del territorio de una Comunidad Autónoma esté atribuido a determinados órganos administrativos de la misma (sic), éstos, sin perjuicio de proceder en la forma prevista en el párrafo anterior (és a dir, dictar l'ordre de nomenament i fer-ne els trasllats corresponents), comunicarán los nombramientos a la Dirección General, la cual efectuará la necesaria coordinación entre los distintos Colegios Notariales y proveerá a su adecuado reflejo en el escalafón general del Cuerpo de Notarios». I continuava el paràgraf tercer del mateix article, tot afirmant que «sin perjuicio de su publicación, cuando proceda, en los periódicos oficiales de las respectivas Comunidades Autónomas, la Dirección General publicará los nombramientos en todo caso en el BOE, siendo su fecha preferente a cualquier otra a todos los efectos y, en particular, a los de la determinación de la antigüedad de los Notarios en la carrera y en la clase».

La neutralització de la competència autonòmica de nomenament és evident i, *en realitat*, atesa la preferència absoluta que es donava a la publicació estatal, la publicació, «cuando proceda», en el diari oficial de la Comunitat Autònoma esdevenia un acte merament simbòlic i, de fet, sense cap rellevància.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00095.sgm

ERT13

DIARI AVUI

David González

BARCELONA

Qui es mou primer?

Pau per presos. Als partits del País Basc s'estén el convenciment que aquesta serà la clau de volta de la incerta fi de la violència. L'escull està en qui fa el primer moviment per afrontar el final dialogat.

Rodolfo Martín Villa, exministre franquista i actualment alt càrrec del Partit Popular (PP), va assegurar fa pocs anys, en ple mandat del PSOE, que si ETA deixava de matar, l'Estat, i la societat espanyola, sabrien ser generosos amb els violents. Aquests últims dies s'ha sentit a dir a Felipe González que la violència terrorista no s'acabarà mentre els etarres, i els seus presos, tinguin una mínima esperança en una negociació política. Jaime Mayor Oreja, el ministre de l'Interior, ha afegit que accedir a aquesta pretensió seria una victòria per a ETA. Era doncs aquell antic titular de Governació massa benevolent quan parlava de generositat? En realitat, els durs missatges de Mayor Oreja i de González s'expliquen per la dinàmica dels fets.

Dels dramàtics fets d'aquests dies: l'intent de massacre amb cotxe bomba a Granada, amb el resultat de la mort del perruquer de l'exèrcit Domingo Puente; de l'assassinat, poques hores després, del magistrat del Tribunal Constitucional Rafael Martínez; i, l'endemà, el de l'empresari guipuscoà Patxi Arratibel. En aquest context, parlar de generositat amb els etarres es fa, és comprensible, ben difícil. Però és que en la qüestió de la violència no hi ha res que sigui fàcil. Cal assumir riscos. L'objectiu, la pau, s'ho val. Així pensen, hi hagi o no atemptats, la majoria dels líders dels partits nacionalistes del bloc democràtic basc. Així li ho han plantejat al cap de l'executiu espanyol, José María Aznar, en unes quantes reunions a la Moncloa, el lehendakari José Antonio Ardanza i el president del PNB, Xabier Arzallus. El portaveu d'aquest partit, Joseba Egibar, ho ha dit amb cruesa: "Si té algun sentit el diàleg amb ETA és quan està matant." L'any vinent en farà 30 del primer assassinat comès per l'organització terrorista. En van 959. Entre el 1977 i el 1980, el període crucial de la transició a la democràcia, ETA va assassinar 358 persones. Des d'aleshores, hi ha hagut alts i baixos en aquestes xifres. L'activitat terrorista disminueix des del 1992, any de la caiguda de la troica Artapalo a Bidart.

Alguns van parlar ja de la derrota militar de la banda. Però el cert és, que, si bé la seva operativitat s'ha vist fortament minvaad -no més de 15 assassinats per any des del 1993-, els atemptats continuen i les noves formes de violència -les que protagonitzen els grups de joves radicals als carrers d'Euskadi- no permeten veure encara la sortida del túnel. Els especialistes parlen d'una renovada cultura de la violència. Jutges, fiscals, líders polítics, ertzaines, s'han convertit aquests temps en els nous objectius. La por s'escampa entre la ciutadania basca. Davant d'això, apareix l'eterna qüestió és si algun dia serà possible el final. L'esperança es va veure frustrada amb l'amnistia general del 1977; amb la restitució

de l'autonomia a Euskadi el 1980; amb la dissolució d'ETA pm (1981); en les converses d'Alger, el 1989; amb la via Azkoiti i el diàleg PNB-HB, el 1992. I, en l'última etapa dels governs socialistes, amb els contactes iniciats a través de la mediació del premi Nobel de la pau Adolfo Pérez Esquivel, suspesos pel PP. Cap d'aquests processos ha arribat a bon port. Però tampoc ha reeixit, es comprova dia a dia, cap solució policial. ETA mata quan pot, s'assenyala des del govern. Però mata. Aquesta constatació ha fet que, amb l'Acord per a la Pacificació i la Normalització d'Euskadi -o pacte d'Ajuria Enea- del 1988, tots els partits sense excepció contemplant la necessitat d'un punt final dialogat. L'article 10 del text anteposa, però, una condició sine qua non per explorar aquest camí: que es constati la voluntat inequívoca dels terroristes d'abandonar la violència. És, arribats aquí, on els partits comencen a parlar de generositat. Quan hi ha etapes de distensió -quan no sovintegen els atemptats, com per exemple l'any passat (5 morts)-, fins i tot s'admet en públic, per part de forces reticents al diàleg, com ara el PSOE, la possibilitat d'establir contactes indirectes amb l'organització a través dels seus entorns sociopolítics. Això és, a través del món radical. Uns posicionaments que s'abandonen, segurament per costos polítics evidents, quan la màquina del terror s'engega de nou. Com ha passat aquesta setmana. Detencions (acció) i atemptats (reacció). Aquest és el cercle viciós en què es mou el problema des dels seus inicis. I això, segons el PNB, ha portat a un empat irresoluble entre l'Estat i ETA, que només serveix per acumular patiment al patiment. Cada cop que cau un terrorista, es digui Santi Potros, Ternera, Pakito, Pototo o Urrusolo, n'hi ha un altre que el relleva. Després de tants anys, el desànim s'està apoderant de molts sectors del nacionalisme democràtic. Per això, el partit d'Arzallus ha decidit trencar el bloqueig instant el govern d'Aznar a iniciar converses amb la banda. Sense condicions prèvies. Aquest és el pas més enllà sobre el que marca el Pacte d'Ajuria Enea que ha fet el PNB amb el seu polèmic document doctrinal sobre la pacificació.

Els 10 Minuts De Mayor Oreja

És una aposta molt arriscada. Els partits s'han dividit i la mateixa formació basca ha mostrat una greu fissura interna. La pròxima reunió de la Mesa d'Ajuria Enea, que ha de convocar el lehendakari, continua sense data. Les diferències entre els demòcrates, sostenen el PP i el PSOE, són l'oxigen dels violents. Mayor Oreja -potser en un excés de voluntarisme- ha arribat a afirmar que si tots els partits d'Ajuria Enea es possessin d'acord, "ETA duraria 10 minuts". Al món nacionalista basc, incloent-hi sectors de HB -dirigents que van ser marginats progressivament pels joves immobiliistes-, encara hi ha el convenciment que la pau és possible. La clau, asseguren les fonts, està en el futur dels 503 presos etarres internats en penals espanyols. El principal escull és qui fa el primer moviment en el tauler. Sigui el govern d'Aznar, sigui la cúpula de l'organització terrorista. Jonan Fernández, coordinador del moviment pacifista Elkarri -un grup sorgit de l'entorn de HB- polsa cada dia, en centenars de converses privades, l'opinió de dirigents polítics bascos de tot l'arc parlamentari i de representants de la societat civil. El seu diagnòstic és que "les reflexions, de portes endins, estan molt madures, malgrat que la superfície és molt tensa". Els atemptats no ajuden, afirma. Com tampoc els suïcidis envoltats de dubtes, com el del reclús d'ETA José María Aranzamendi, afegeix. No dubta, però, que el principal problema és que algú, alguna de les parts, es mogui. En quina direcció? Apunta dues vies: la declaració d'una treva de llarga durada per part de la banda, o la reactivació, per part de l'executiu espanyol, de l'acostament dels presos d'ETA a presons pròximes a Euskadi. És taxatiu sobre els efectes que tindria una decisió d'aquesta mena, reclamada amb insistència pel PNB a Aznar. Segons el responsable d'Elkarri, "es resoldria la situació de José Antonio Ortega Lara -el funcionari de la presó de Logronyo segrestat per ETA fa més d'un any-, baixaria la violència al carrer i es començaria a respirar un clima propici per al diàleg". Elkarri manté una posició molt complexa que desferma

respecte i rebuig a parts iguals. El seu principi és l'oposició a la violència, vingui d'on vingui, i l'aprofundiment en el diàleg com a via de resolució dels conflictes. Això implica tant la condemna dels atemptats d'ETA, com el desafiament a la prohibició d'exhibir el polèmic vídeo on uns encaputxats de la banda exposaven l'anomenada Alternativa democràtica -causa dels empresonaments dels dirigents de HB. El document, fet públic per l'organització terrorista l'abril de fa dos anys, constitueix la proposta formal de negociació que ara mateix té sobre la taula el govern espanyol. Les seves peticions bàsiques són el reconeixement del dret d'autodeterminació, la unitat territorial d'Euskal Herria (País Basc i Navarra) i, per descomptat, la llibertat de tots els seus militants, estiguin empresonats o no.

Davant d'aquesta iniciativa sorgeixen, indefectiblement, dos grans interrogants.

¿Són assumibles per l'Estat les pretensions d'ETA? ¿És sincera la seva voluntat negociadora? Govern i PSOE tenen respostes del tot negatives a aquest respecte. El principi és que l'Estat no negocia amb una banda terrorista. Malgrat que això mai s'ha complert, la continuïtat dels atemptats demostra que aquest camí és l'encertat, argumenten. Sense abandonar les armes, insisteixen, no hi pot haver diàleg. I, encara menys, amb morts sobre la taula.

Per contra, els nacionalistes bascos, del PNB, d'EA, han vist canvis de calat molt profund en la proposta d'ETA. Per primer cop, remarquen, ETA cedeix als partits i al cos social basc -sindicats, entitats- el protagonisme en un procés de diàleg. És a dir: la banda seria una part més. Al costat d'això, la petició d'autodeterminació no va acompanyada, a diferència del que s'assenyalava a l'Alternativa KAS, de l'exigència d'independència. ETA assegura que respectarà la voluntat democràtica del poble basc sobre el seu futur polític. Quines garanties hi ha que això realment sigui així? Els temors són molts. I del tot lògics. Ara bé: els partits del bloc democràtic responen que, en qualsevol cas, és impossible fer-se una idea, equivocada o no, si no s'explora el diàleg. Hi ha qui, a títol personal, creu que, certament, darrera del document hi ha una disposició real a l'acord. Per exemple ho diu un home que va ser un dels fundadors d'ETA i que, amb els anys, s'ha anat allunyant, no sense importants conflictes, del món de HB. Es tracta de l'advocat Julen Madariaga. "Això va a missa. Amb coses d'aquesta mena no es fa broma", assegura.

Trasllat De Presos

Poc després d'accedir el PP al poder, el PNB va convèncer el ministre Mayor Oreja de la necessitat de fer un gest per propiciar el diàleg. En concret, els penebistes van advocar per la fi de la política de dispersió dels presos etarres. Interior hi va accedir parcialment. El juny es completava un primer trasllat de 32 reclusos de la banda a presons pròximes a Euskadi. L'operació es va bastir coincidint amb la curta treva de 5 dies decretada al maig per la banda. Una curta treva que, *en realitat*, va ser força llarga. Els comandos d'ETA no van fer cap víctima mortal durant els sis últims mesos del 1996. És clar que el govern va atribuir l'aturada tècnica a la detenció a França, a partir del juliol, d'importants dirigents de l'organització. El 3 d'octubre, els diputats de HB a la comissió de drets humans del Parlament basc van donar suport a un acord pactat amb el PNB -al qual es van sumar també Eusko Alkartasuna, IU-EB i EA- que demanava a l'executiu espanyol un pla global d'acostament dels reclusos etarres. El govern basc va remarcar que, per primer cop en molts anys, els radicals votaven un text en un parlament democràtic. Un text que no contemplava la seva històrica

demanda de reagrupament dels reclusos a Euskadi. Per contra, PP, PSOE i després el mateix ministre de l'Interior, van acusar el PNB de cedir al xantatge dels violents i els seus adlèters.

Futur d'Ortega Lara

El futur d'Ortega Lara marcava, certament, tot el tens panorama. El segrest de Cosme Delclaux va acabar per empitjorar les expectatives. Mayor Oreja només admetria des d'aleshores acostaments individuals i selectius, primant poderosíssimes raons humanitàries. Què havia passat? La versió que circula en medis nacionalistes és que el ministre va haver de fer marxa enrere davant les pressions d'un sector del PP i de dos importants rotatius madrilenys. El dia de Reis del 1997, ETA intentava un atemptat amb granades a l'aeroport de Barajas, i dos dies després, assassinava el tinent coronel Jesús Agustín Cuesta. Divendres de la setmana passada, 48 hores abans de l'ofensiva endegada a Granada amb un cotxe bomba, Mayor Oreja anunciava el trasllat de 5 etarres més -quatre d'ells a presons basques-. Dijous passat, en la ponència de la comissió de drets humans del Parlament de Vitòria, HB optava per abstenir-se argumentant aquesta vegada que el pla no contempla el reagrupament de tots els reclusos. Hi ha qui, no obstant això, continua pensant que la clau continua estan a les presons. "Cap partit nega en privat que en l'horitzó d'un procés de diàleg viable, tots els presos hauran de sortir al carrer." Ho assegura Jonan Fernández, el coordinador d'Elkarri, antic regidor de HB. Hi ha seriosos impediments legals. La Constitució espanyola no contempla una amnistia general. Sí l'indult individual, la reinserció. "Es poden establir terminis, és el que es fa en tots els conflictes", afirma Fernández. Per ell, si s'estén la percepció entre l'opinió pública espanyola que la pau és possible, i les parts es mouen, tot es pot resoldre. I l'autodeterminació? "Una cosa és el punt de partença, i una altra, els marges per arribar a un acord".

© 16/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

ERT14*La banana europea*

Carles Sentís

Les comunicacions de París cap al nord i de París cap al sud són molt diferents i només cal repassar quina és la situació del TGV per adonar-se'n.

L'articulista planteja la necessitat de perforar més els Pirineus i subratlla la importància de fer arribar l'ample de via europeu fins a Barcelona.

Fa pocs dies, en presència del president Mitterrand, es va inaugurar, a la ciutat de Lille, un TGV que se'n dirà Nord-Europa. *En realitat*, tots centrats a París -capital històrica del centralisme polític-, ja existien a França, que jo sàpiga, altres tres TGV. Els que van a Lió, a Le Mans, a Bordeus i, ara, a Lille, que quedaria solament a 58 minuts de París. El TGV de Lió s'avança cap al sud, però ja a una altra velocitat més reduïda. Evocant el mapa de França puntuat per les ciutats esmentades, es veu com s'apliquen les supertècniques millores a la banda nord, arribant escassament a una línia no massa al sud de París. Dessota d'aquesta ratlla s'estén un enorme pa de França que, tret de les voreres marítimes i de l'entorn de Tolosa de Llenguadoc, constitueix el que es recull en un recent llibre: Paris et le desert français. És clar que és un desert molt relatiu, però realment contrasta aquest territori del centre i el migdia amb el nord del tot incorporat a la faixa europea que de Londres i els seus entorns, passant pels Països Baixos i el nord de França i París, continua cap a Lió, el Ruhr i Baviera, part de Suïssa i, finalment, saltant els Alps, arriba al Milanesat. Diuen que des d'un satèl·lit, en un dia d'atmosfera desennuvolada, es pot veure aquesta zona que, il·luminada a les nits, té la forma d'una banana.

Nosaltres estem relativament a prop d'aquest plàtan, però en mengem ben poc, entre altres raons perquè tampoc no el tasten les terres del centre i migdia de França, d'on només se salven nuclis com l'anomenat de Tolosa o Montpeller. No hi hem llançat llaços escorredors o a penes. Quan s'obrí el Túnel del Cadí -empresa privada i, per tant, peatge- els francesos es decidiren a fer el que serà ben aviat la seva continuació: el túnel de Pimorent. Quan enllacin ambdós es podrà comptar amb l'autopista que de Barcelona ens emmenarà quasi en línia recta fins a París. A l'obertura del túnel de Pimorent -falten els acabats- hi va assistir (un dels seus darrers actes oficials) el president Bérégovoy, demostrant que finalment l'Estat francès comença a guaitar cap al seu sud, que empalma amb el nostre nord peninsular. Justament al Seminari de l'AMI (Associació de Mitjans de Comunicació Interpirinencs), celebrat fa una setmana a Puigcerdà i Font-romeu, l'excel·lent enginyer de camins Albert Serratosa presentà una ponència titulada «Les noves i les previstes infraestructures de comunicació interpirinenques o l'enderrocament d'una barrera històrica. Posà de manifest, Serratosa, el gran contrast que hi ha entre uns Alps més alts i forts que el Pirineu i, malgrat això, més perforats i utilitzats que les nostres serralades. Des del segle passat, continuant fins avui, al Pirineu pràcticament no s'ha fet res.

El gros del trànsit o bé passa per les fàcils voreres del Mediterrani -per on ja travessà Anníbal amb els

seus elefants- o bé quasi es xipolleja per les platges d'Hendaia o Fuenterrabia. Les altres perforacions són pròpies d'uns petits talps, tot i que el túnel de Viella fou la base de la gran promoció de la Vall d'Aran, que era una de les comarques més pobres de Catalunya i ara és una de les més riques. Fa algun temps que als catalans se'ns ha fet veure com un cimbell el TGV, que després d'arribar a Barcelona aniria cap a la rica València. El govern de Felipe González, però, va accelerar vers una altra direcció i va fer anar l'AVE a Sevilla per raons conjunturals. A Espanya del tren TGV en diuen l'AVE, o sigui Alta Velocitat. És una «ave», o una au molt fugissera i desconcertant. Tots hem pogut llegir informacions procedents del ministeri d'Obres Públiques dient que Barcelona tindrà l'AVE, però per anar, de moment, fins a Saragossa, per després arribar fins a Madrid. La veritat és que, comptat i debatut, ens hauríem d'oblidar de l'AVE, que proporciona unes velocitats que decididament no són les nostres. Per què hem de pretendre anar a 300 per hora si el país va tan a poc a poc...? El que s'hauria de demanar al senyor Borrell, si continua de ministre, o al seu successor, és que d'una vegada es construeixi, encara que només sigui prop de les fronteres, l'ample de via internacional, començant per uns trams que de França vagin a Bilbao, d'un cantó, i de l'altre a Barcelona. Durant la campanya electoral al senyor Borrell, que ha fet tants mítings a diferents llocs de Catalunya, ningú no li ha recordat aquest greuge històric, car, l'ample europeu, Catalunya s'ha cansat de demanar-lo. Sense l'ample de via el port de Barcelona sempre serà un projecte d'aquest Rotterdam mediterrani del qual parlen encara alguns il·lusos. Sense l'ample internacional veiem l'autopista A-7, la que va a la Jonquera, plena de centenars de camions, molts dels quals només arriben a l'estació perpinyanesa de Saint Charles, on fan la tria i la distribució per traslladar la càrrega, especialment de fruita valenciana, als trens europeus -cap a Alemanya, Suïssa, Països Baixos, a més de França-. Si s'hagués posseït l'amplada europea, aquest triatge ja no feia falta, o la part que convingués s'hauria pogut realitzar en territori nostre. L'únic consol és que aquesta font de riquesa l'hagi tingut almenys Perpinyà, una ciutat que no volem considerar del tot estrangera.

L'únic trajecte d'AVE que hi ha a Espanya no enllaça amb cap frontera: l'al·ludit recorregut Madrid-Sevilla no es preveu que faci una giragonsa cap a Lisboa. S'ha de demanar l'ample internacional perquè puguin transitar els trens de càrrega, que potser ens permetran importar i exportar diferents productes de forma més econòmica. I perquè no es parli solament de l'ample per a Barcelona, que se'n faci un altre tram que seria no gaire més curt que de França vagi a la industriosa Bilbao, avui sotmesa també a una dura crisi econòmica. Si no es fa res per l'ample europeu, per què Borrell prometia la lluna per a l'any 2007? L'AVE és més aviat un «avestruz» dels que enterren el cap sota la sorra.

«Carles Sentís» «és periodista i escriptor».

© 20/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

ERT15

Fragment de

Rovira i Mola, A. (1990) *Manual de dret pressupostari*, Barcelona: Generalitat de Catalunya.

2. Constatació normativa

1. L'Estat espanyol

A) Les tres classes de responsabilitat que acabo d'al·ludir es troben mencionades a l'article 140 LGP (primer del títol VII, destinat, fins a l'article 146 inclòs, a regular aquesta matèria), segons el qual, «las autoridades y funcionarios de cualquier orden que por dolo, culpa o negligencia graves adopten resoluciones o realicen actos con infracción de las disposiciones de esta Ley (*en realitat*, com també acabo d'assenyalar, de tot l'ordenament jurídic que s'hi relaciona) estarán obligados a indemnizar a la Hacienda pública los daños y perjuicios que sean consecuencia de aquellos, con independencia de la responsabilidad penal o disciplinaria que les pueda corresponder ». En ser independents entre si les tres modalitats de responsabilitat es poden, per tant, exigir simultàniament.

L'article 141 LGP tipifica les accions i omissions productores de responsabilitat. Ho fa, però, sense distingir els casos que produeixen responsabilitat civil (que són gairebé tots) i els que donen lloc a responsabilitat penal, la qual cosa veurem reproduïda en els altres dos ordenaments altres considerats en la present obra. De tota manera, val a dir que la lletra a) de l'esmentat article separa implícitament els supòsits de responsabilitat penal. En efecte, d'acord amb l'article 141 LGP, constitueixen infraccions:

- «a) Haber incurrido en alcance o malversación en la administración de los fondos públicos.
- »b) Administrar los recursos y demás derechos de la Hacienda pública sin sujetarse a las disposiciones que regulan su liquidación, recaudación o ingreso en el Tesoro.
- »c) Comprometer gastos y ordenar pagos sin crédito suficiente para realizarlos o con infracción de lo dispuesto en la presente Ley o en la de Presupuestos que sea aplicable. »d) Dar lugar a pagos indebidos al liquidar las obligaciones o al expedir documentos en virtud defunciones encomendadas.
- »e) No rendir las cuentas reglamentariamente exigidas o presentarlas con graves defectos.
- »f) No justificar la inversión de los fondos a que se refieren los artículos 79 y 82 LGP (*vid.* abans, capítol VI, epígraf 2.4.1.1).
- »g) Cualquier otro acto o resolución con infracción de la LGP» (o, cal repetir-ho un cop més, de qualsevol altra norma de l'ordenament jurídic que s'hi relacioni).

Les precedents infraccions tipificades donaran lloc, si s'escau, a l'obligació d'indemnitzar (art. 141.2

LGP).

Com una especificació dels supòsits anteriors, l'article 142.1 LGP disposa que «estarán sujetos a la obligación de indemnizar a la Hacienda pública, además de las autoridades y funcionarios que adopten la resolución o realicen el acto determinante de aquélla, los interventores y ordenadores de pagos que con dolo, culpa, negligencia o ignorancia inexcusable no hayan salvado su actuación en el respectivo expediente, mediante observación escrita acerca de la improcedencia o ilegalidad del acto o resolución».

Els òrgans competents quant a l'exigència de responsabilitat són diferents segons els casos. Així:

a) el supòsit de delicte de malversació, la competència correspon, naturalment, a la jurisdicció penal ordinària.

b) En els supòsits d'abastament (o sigui, d'existència d'un saldo en comptes desfavorable al comptedonant) i també de malversació -tipus de delicte amb un àmbit objectiu i subjectiu més reduït que el d'abastament-, la competència respecte de la responsabilitat civil correspon al «Tribunal de Cuentas», el qual exercirà a l'efecte la seva funció jurisdiccional mitjançant l'oportú procediment de reintegrament per abastament d'acord amb la normativa de la LLOTCu (art. 143 LGP).

c) En els supòsits restants (això és, els enunciats a l'article 141.1, h) a g) inclosa LGP), la competència correspon a un òrgan administratiu, el qual exigirà la responsabilitat (disciplinària i civil) mitjançant expedient administratiu instruït a l'efecte (sens perjudici, però, de donar coneixement dels fets al Tribunal de Comptes) (art. 144.2 LGP). L'acord d'incoació de l'expedient, el nomenament de jutge instructor i la resolució de l'expedient correspondrà al Govern quan l'expedientat sigui una autoritat, i al ministre d'Economia i Finances en la resta de casos. La resolució pot ser recorreguda davant el Tribunal de Comptes, el qual, d'altra banda, pot advocar a si l'expedient en qualsevol moment (art. 41 LOTCu).

Finalment, respecte a la responsabilitat civil, la LGP estableix:

a) La resolució que, amb informe previ de la «Dirección General del Servicio Jurídico del Estado», posi fi a l'expedient, tramitat amb audiència dels interessats, s'haurà de pronunciar sobre els danys i perjudicis causats als béns i drets de les finances públiques, tot imposant als responsables l'obligació d'indemnitzar en la quantia i en l'import que es determini (art. 144.3 LGP).

b) La responsabilitat serà mancomunada, llevat dels casos d'actuació dolosa, en què serà solidària (art. 142.2 LGP).

c) Els perjudicis declarats en els expedients (tant els tramitats pel Tribunal de Comptes com els merament administratius) tindran la consideració de drets econòmics de les finances públiques a tots els efectes (art. 145.1 LGP).

d) Les finances públiques tenen dret a l'interès de demora sobre l'import dels abastaments, malversacions, danys i perjudicis als seus béns i drets, des del dia en què s'hagin produït. Quan per

insolvència del deutor directe l'acció es derivi cap als responsables subsidiaris l'interès es calcularà a partir del dia de requeriment al pagament (art. 145.2 LGP).

B) L'ordenament pressupostari local (LHL) no conté normes relatives a la responsabilitat, com les de la LGP. Sabem, però, que aquesta és aplicable amb l'abast de legislació supletòria.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00041.sgm

ETC01

Fragment de

Baró i Ballvé, M. J. (1993) *La publicitat il·lícita i la defensa dels consumidors*, Barcelona: Generalitat de Catalunya.

PART II

LA PUBLICITAT IL·LÍCITA

LA PUBLICITAT DESLLEIAL

DELIMITACIONS

Segons el arts. 3.c) i 6 LGP, es pot produir una publicitat per una il·licitud vulneradora dels interessos, drets, facultats, valors dels competidors en l'activitat de mercat i segons les regles de la lliure concurrència. Serà publicitat deslleial aquella que provoqui descrèdit, denigració o menyspreu directe o indirecte d'una persona, empresa o els seus productes, serveis o activitats, art. 6.a), també la que indueix a confusió entre productes, marques, etc., o la que en fa un ús injustificat i, en general, la contrària a les normes de correcció i usos mercantils, art. 6.b), i la publicitat comparativa incorrecta, segons les especificacions que el propi art. 6.c) estableix. D'aquesta manera l'LGP permet la publicitat comparativa a contrario, si es porta a terme dins de la correcció prevista.

Un exemple sobre publicitat deslleial per confusió ex art. 6.b)

"Cas Comtessa", Sentència JPI Vitòria-Gastéiz de 6-6-1991. La demandant, FRIGO S.A., sostenia que la demandada, Helados y Congelados, S.A., CONELSA, portava a terme una publicitat confusionista, imitadora, en la presentació del seu pastis gelat "Princesa MIKO" amb relació al seu pastis anomenat "Comtessa": ambdós són noms que suggereixen títols nobiliaris, la forma geomètrica de l'envàs és molt similar, així com la seva estructura ornamental. Frigo demanava el cessament de la publicitat pel fet de considerar-la il·lícita, l'abstenció de seguir elaborant i/o comercialitzant el Producte «Princesa» en el seu format i ornamentació actuals, la retirada del mercat de tots els productes i tots els envasos confusionistes, destruint-ne els que es tinguessin en stock, i l'abstenció per al futur de produir i/o comercialitzar productes que per la seva forma i ornamentació indueixin a confusió amb el producte "Comtessa", així com a pagar les costes del procediment. Conelsa-Miko al·lega que la seva marca té tant de prestigi i notorietat com pot tenir la marca Frigo, que el procediment de fabricació del gelat a capes és àmpliament conegut a molts països del món, que l'intent de patentar-ho per part d'"Unilever" -empresa multinacional, "mare" de Conelsa- va ser rebutjat a Alemanya pel fet de no constituir cap invenció, que la forma del gelat no té res d'original, ja que és rectangular, forma coneguda des de temps immemorial, i que, quant a la grafia de l'envàs, tots els productes presenten una reproducció en color del producte per comunicar-se amb el consumidor. A més, Conelsa va encarregar un estudi de la reacció dels consumidors sobre la suposada confusió i la immensa majoria dels consumidors no

confonien els productes.

El Jutjat entra primer a considerar la legislació aplicable, i analitza si l'envàs és publicitat o no, entenent que la presentació d'un producte comporta un clar missatge publicitari si es busca amb les representacions gràfiques, la forma, el color, una convicció de l'adquirent. La presentació comercial d'un producte pot ser matèria d'infracció de l'LGP, però una altra cosa és que s'utilitzi exclusivament per a qüestions de competència de mercat, per limitar o eliminar la competència per actes simplement incomodes. Es desestima la demanda perquè les marques són diferents i queden clarament diferenciades, no havent-hi similitud fonètica, perquè la forma i característiques de l'envàs són molt corrents, i és freqüent observar en el mercat formes similars en l'envasat de productes iguals comercialitzats per diferents marques, com ara llet, detergents, cafès, etc., i pel que fa a la representació gràfica del producte en l'envàs, entén el Jutjat de Primera Instància que no és cap novetat i que és una activitat legítima per afavorir el coneixement del consumidor d'allò que compra. I **en tot cas**, la transcendència pràctica d'aquestes qüestions no afecta tant a la publicitat com a la protecció d'altres drets amb normativa específica: models industrials i patents d'invenió.

A qui afecta la publicitat deslleial? La publicitat deslleial és la que tradicionalment s'entén com a publicitat il·lícita per conflictes inter pares, entre els propis anunciants. Però no és tan evident, com sembla a primera vista, que la publicitat deslleial solament afecti els empresaris en situació de concurrència en el mercat. A partir d'una lectura atenta de la delimitació dels supòsits exposats en l'art. 6 LGP, podem arribar a una acotació més precisa del tema. Sí sembla clar que els competidors en l'activitat comercial resulten afectats en l'art. 6.b), on es produeix la inclusió de la clàusula general de competència deslleial, una tècnica habitual de tancament del sistema: «...contraria a las normas de corrección y buenos usos mercantiles», clàusula clàssica en les ordenances europees que protegia el dret de l'empresari a no ser indegudament pertorbat en l'exercici de la seva activitat empresarial, mesurant-se aquest comportament mitjançant les regles nascudes del propi ordre professional. Però la desaparició de la tradicional referència que indicava que les normes de correcció havien d'ésser les de caràcter "professional", podria ser considerada com un aspecte més de la tendència cap a la no delimitació estricta a l'àmbit dels subjectes productors en el sistema mercantil, sinó al més ampli concepte de pràctiques admeses en les relacions comercials en sentit global. Serà una admissibilitat determinada tant per l'interès dels empresaris competidors com per l'interès dels consumidors i usuaris.

En conseqüència, es reconduiria la clàusula cap a la idea de bon funcionament del mercat en general i no tan sols a les relacions entre comerciants segons l'estil tradicional.

Si l'apartat aparentment més clar de l'art. 6, el b), planteja dubtes, molt més vaga és la redacció del primer i tercer supòsits, ja que les conductes qualificades de deslleials que estableix poden afectar no solament els competidors, sinó també els consumidors i, en general, la comunitat social. Per això no podem deixar d'assenyalar que aquestes conductes deslleials, encara que inicialment es consideraven referides al món de la competència empresarial, avui s'entenen des de la perspectiva més completa del funcionament del mercat; els consumidors destinataris d'una publicitat deslleial serien, així mateix, afectats en els seus interessos i es produiria una distorsió del mercat també en aquest sentit.

A més, pot donar-se el supòsit que una determinada activitat publicitària sigui permesa encara que

vagi en contra dels interessos dels competidors si afavoreix els interessos dels consumidors, com exposa el propi art. 6.c) en referir-se a la publicitat comparativa, que serà permesa per la modificació de la Directriu 84 i ja es contemplava en les legislacions d'alguns Estats membres, encara que és novetat en d'altres.

La importància de la publicitat comparativa és evident des del punt de vista dels consumidors i s'afavoreix més la idea de l'interès general del mercat en reprimir la competència deslleial i no només l'interès de la competència empresarial. Els treballs recents quant a la regulació legal de la competència deslleial són un altre motiu en aquesta mateixa direcció: en la nova *Llei de Competència Deslleial, Llei 3/1 991, de 10 de gener* (BOE 10, 11-1-1991), es tracta el fenomen des d'una perspectiva unitària, amb un concepte ampli de deslleialtat, prohibint-se els actes de competència deslleial en interès de tots els que participen en el mercat (art. 1), i s'estableix, també, una regulació dels actes considerats enganyosos des d'aquesta perspectiva (art. 7), substancialment idèntica a la de l'LGP. Des de la realitat de la situació actual no podia ser d'una altra manera.

Podem parlar breument en aquest apartat d'una tècnica publicitària molt utilitzada que cau plenament dins de la publicitat deslleial i que pot causar també engany en els destinataris del missatge, la Publicitat de to exclouent.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00005.sgm

ETC02

DIARI AVUI

EDITORIAL

L'últim dia de gener

El 31 de gener no és una bona data per al Liceu de Barcelona. Si fa tres anys un incendi el va deixar reduït a cendres, una sentència de l'Audiència de Barcelona donada a conèixer ahir ha anul·lat la junta general extraordinària en què es va acordar la titularitat pública del Gran Teatre. Aquesta sentència segurament no contribuirà a crear un clima propici a la bona resolució de les obres, però no es pot oblidar que els jutges es limiten a aplicar les lleis. El que caldria, *en tot cas*, és que els representants del Consorci arribessin com més aviat millor a un acord raonable amb els propietaris que van interposar el recurs.

© 01/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DIARI AVUI

Societat civil i polítiques culturals

Miquel-Lluís Muntané

Estem acostumats al fet que, en els mitjans de comunicació, quan algú aconsegueix encunyar un terme que fa fortuna, aquest és immediatament manllevat i utilitzat fins a l'avorriment, de vegades amb escassa finor conceptual. Dins del camp del debat polític català, un dels que ha estat emprat amb més insistència per uns i altres, fins a esdevenir gairebé un lloc comú, és sens dubte el de societat civil. Sovint, aquesta noció apareix, fins i tot, contraposada a la d'acció política. Per a alguns, es diria que parlar de societat civil té una connotació de puresa d'intencions que es perd quan es fa referència a l'actuació des de les institucions de govern. S'oblida, amb això, que, en un estat democràtic de dret, aquesta actuació constitueix la plasmació de la voluntat de la ciutadania i que la gestió des de les institucions de govern no és sinó una emanació de la mateixa societat (civil, és clar), per la qual cosa no crec que sigui gaire adient establir una contraposició generalitzadora entre voluntat-acció del govern i voluntat-acció del poble. Aquesta curiosa contradicció es posa especialment de manifest en el terreny de la política cultural. És ben cert que el nostre país s'ha caracteritzat tradicionalment per l'existència d'una gran diversitat d'iniciatives que provenen de particulars i d'institucions privades; però aquesta felicitat constatació no pot justificar que les propostes sortides des d'una institució pública hagin de ser contemplades amb més recel que aquelles que sorgeixen, per exemple, d'una fundació instituïda per una empresa privada. Ambdues són no només igualment legítimes, sinó igualment nascudes en el si de la societat. Assistim, a més, a la paradoxa que alguns dels partidaris més acèrrims d'aquesta falsa dicotomia, a l'hora de reclamar el suport econòmic dels organismes públics per als projectes que ells defensen, recorden a boca plena que els recursos institucionals sorgeixen de la comunitat. Perfectament exacte. Però, si ho són els recursos, també ho deu ser l'administració que en fan aquells a qui hem delegat per fer-la. O no? Si apliquem a l'anàlisi una certa perspectiva històrica, podríem convenir que, a casa nostra, l'oposició entre política institucional i iniciatives provinents de la societat civil pot ser un ròssec dels períodes no democràtics, quan, efectivament, les accions dels estaments oficials i dels privats responien a interessos i valors diferents i clarament enfrontats. En contextos com aquells, la societat civil ha demostrat a bastament el seu tremp i la capacitat per fer sobreviure una cultura. Sobreviure, tanmateix, i poca cosa més. Les institucions de govern, *en tot cas*, fa temps que van deixar de ser instruments de domini i repressió per convertir-se en eines al servei dels ciutadans. Així doncs, les seves accions pel que fa a la promoció de la cultura constitueixen un complement indispensable d'aquelles que s'emprenen des de les bases de la societat. Amb aquest fi, cal que en supleixin les mancances i en reforcin els punts més febles, és a dir, aquells espais on les iniciatives de la societat civil topen amb més dificultats, aquells que requereixen una més gran profusió de mitjans econòmics i tècnics, com ara cadenes de televisió, xarxes informàtiques, indústria cinematogràfica o, en definitiva, tots aquells que depenen d'una infraestructura extensa i costosa. I és que, de fet, a tots els països amb unes característiques més o menys anàlogues al nostre, la intervenció dels poders públics en la cultura és un fet no tan sols indiscutible, sinó reclamat com un dret per la societat mateixa. La identitat cultural d'un poble no es fa des de les institucions, però s'hi reflecteix, i aquest reflex constitueix un mecanisme de retroalimentació altament enriquidor per al conjunt del país. Cal saber, doncs, trobar el punt d'equilibri que faci possible avançar socialment i

cultural, però bandejant els recels innecessaris, tant si són fruit del desconeixement com si responen a algun tipus de manipulació partidista. Una societat sana té necessitat d'una correcta gestió des de tots els àmbits. I una gestió de política cultural correcta serà aquella que, sense ofegar en cap cas les iniciatives sorgides des de les institucions privades per una concepció excessivament dirigista, no faci tampoc deixadesa de les seves responsabilitats i faci sentir la seva presència allà on calgui, sense recances ni complexos.

© 01/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DIARI AVUI

Editorial

Tranquil retorn de vacances

Amb els embussos habituals -però, en conjunt, no superiors als d'un cap de setmana de primavera- Catalunya va viure ahir l'opeació tornada menys tràgica dels darreres cinc anys. Aquesta és una bona notícia tenint en compte que els accidents mortals en carretera sembla que constitueixen una plaga inevitable en les societats més desenvolupades; una plaga contra la qual s'estavellen les millor bones intencions i campanyes, com ho demostra el fet que els truculents anuncis que la direcció general de Trànsit ha emès aquestes últimes setmanes per la televisió no han servit per fer baixar la xifra de morts i ferits a les autopistes i carreteres de la resta d'Espanya.

L'índex d'accidents de trànsit depèn de la confluència d'un seguit de factors -entre els quals la meteorologia, l'estat de les carreteres i el nombre de vehicles en circulació-, però està comprovat que la major part es produeixen a conseqüència d'errors humans. És legítim que les institucions públiques amb responsabilitats sobre la circulació portin a terme campanyes informatives i preventives. Resulta difícil saber fins a quin punt aquestes campanyes incideixen en el comportament dels conductors. **En tot cas**, aquest retorn de les vacances de Setmana Santa ha estat, a Catalunya, insualment poc mortífer. Convé subrallar-ho per a satisfacció de tots.

© 18/04/95 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

ETC05

Fragment de

Organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, 1989, Barcelona: DOGC.

2. Els òrgans centrals

8. Són òrgans centrals de la Generalitat aquells la competència dels quals s'estén a tot el territori de Catalunya.

9.1. L'Administració de la Generalitat està organitzada en els catorze Departaments següents:

Presidència

Governació

Economia i Finances

Ensenyament

Cultura

Sanitat i Seguretat Social

Política Territorial i Obres Públiques

Agricultura, Ramaderia i Pesca

Treball

Justícia

Indústria i Energia

Comerç, Consum i Turisme

Benestar Social

Medi Ambient.

9.2 El Govern de la Generalitat, amb l'objectiu d'economia de la despesa pública o de millorament de l'eficàcia dels serveis, pot procedir, dins el marc legal i amb el límit numèric establerts, a agrupar, dividir o suprimir els Departaments i a alterar-ne la denominació.

També pot crear nous Departaments, dins el límit numèric establert en l'apartat 1.

9.3 De les corresponents modificacions, se n'ha de donar compte al Parlament.

10.1 Excepcionalment, el Govern pot nomenar comissionats, als quals ha d'assignar un àmbit d'actuació específic. Aquest àmbit d'actuació s'ha de configurar per a l'atribució específica i parcial de l'exercici de les competències administratives establertes en els articles 12, 13 i 14. *En tot cas*, els comissionats actuen sota la direcció superior del titular del departament a què estan adscrits i depenen del secretari general en les funcions d'aquest que no els hagin estat atribuïdes.

El mandat dels comissionats és el de la legislatura, sens perjudici de llur eventual renovació pel Govern si persisteixen les causes que en van motivar el nomenament.

10.2 Els comissionats assisteixen a les reunions del Govern quan hi són especialment convocats per a informar del desenvolupament de les funcions que tenen encomanades.

11.1 La direcció de cada Departament correspon al Conseller.

11.2 A cada departament hi ha una secretaria general i les direccions generals imprescindibles que exigeixen els serveis especialitzats que s'integren dins d'aquell. Al Departament de Presidència hi pot haver, a més, una secretaria general adjunta.

El Govern, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries, pot crear, en el si d'un departament, secretaries sectorials, amb rang orgànic de secretaria general, si l'especificitat o la complexitat tècnica o organitzativa d'un determinat àmbit material ho requereix, a les quals s'han d'atribuir les funcions que siguin determinades per reglament, àdhuc les que per llei s'hagin atribuït específicament a una direcció general. Aquests càrrecs estan subjectes a la direcció superior del titular del departament i depenen del secretari general en totes les funcions d'aquest que no els hagin estat atribuïdes.

11.3 La creació, la modificació, la supressió, l'agrupació, la divisió i el canvi de denominació de la secretaria general adjunta, de les secretaries sectorials i de les direccions generals s'acorden per decret del Govern.

En els Departaments que, pel seu volum de gestió o per la seva complexitat calgui, hi pot haver una Direcció de Serveis, amb categoria de Direcció General.

12. Sens perjudici de les facultats que li pertocquen com a membre del Govern, cada Conseller, com a cap del seu Departament, té les atribucions següents:

a) Representar el Departament corresponent.

- b) Dirigir, organitzar i establir les prioritats del Departament i dels organismes autònoms i les empreses públiques que hi són adscrits.
- c) Proposar al Govern els avantprojectes de llei o els projectes de decret, dins l'àmbit de les competències del Departament.
- d) Exercir la potestat reglamentària en l'àmbit i amb els límits que li són propis.
- e) Proposar el nomenament i la separació d'alts càrrecs del Departament, i nomenar-ne i separar-ne els altres càrrecs, i també exercir la potestat disciplinària, en el marc establert per l'ordenament vigent.
- f) Resoldre els conflictes d'atribucions entre les autoritats i els òrgans del Departament.
- g) Suscitar conflictes d'atribucions amb altres Departaments.
- h) Resoldre, en última instància, els recursos i les reclamacions administratives que no pertoquin a organismes i autoritats inferiors al Departament.
- i) Presentar l'avantprojecte de pressupost del Departament.
- j) Autoritzar les despeses pròpies del Departament, dins l'import dels crèdits autoritzats i d'acord amb les normes per a l'execució del pressupost.
- k) Signar, en nom de la Generalitat, els contractes relatius a assumptes propis del Departament, en els termes establerts per la legislació vigent.
- l) Exercir les altres facultats que li atribueix la legislació vigent o que li deleguin el President de la Generalitat o el Govern.

13. El Secretari General, com a segona autoritat del Departament després del Conseller, té les facultats següents:

- a) Representar el Departament per delegació del Conseller i exercir, sota la direcció del titular del Departament, les funcions que aquest li delegui.
- b) Assumir la inspecció dels centres, les dependències i els organismes adscrits al Departament, sens perjudici de les atribucions pròpies dels Directors Generals, i dirigir i organitzar els serveis generals del Departament.
- c) Vetllar per l'organització, la simplificació i la racionalització administratives i assegurar el suport tècnic i jurídic general del Departament.
- d) Ésser l'òrgan de comunicació amb altres administracions i entitats que tinguin relació amb el Departament i amb els altres Departaments, organismes i entitats que en depenen, sens perjudici de les

atribucions que a aquest respecte tenen els Directors Generals.

- e) Coordinar l'actuació del Departament en relació amb les transferències de funcions i serveis.
- f) Ésser el cap superior de tot el personal del Departament i resoldre els assumptes que afecten aquest personal, llevat que pertoquin al Conseller; contractar el personal laboral i nomenar els funcionaris interins del Departament.
- g) Coordinar, sota la direcció del Conseller, els programes i les actuacions de les diferents Direccions Generals i dels organismes adscrits al Departament.
- h) Tramitar les disposicions generals i, si s'escau, elaborar-les i fer-ne l'estudi i l'informe.
- i) Elaborar, conjuntament amb els Directors Generals, l'avantprojecte de pressupost del Departament per sotmetre'l al Conseller, tramitar el dels organismes i les entitats adscrits al Departament, i dirigir i controlar la gestió del pressupost del Departament.
- j) Supervisar l'adquisició de subministraments, béns i serveis, i també els expedients de contractació de qualsevol tipus; autoritzar les despeses dins els límits que s'estableixin per reglament i fer informe de les propostes de les despeses que excedeixin aquests límits.
- k) Elaborar els programes de necessitats del Departament i exercir les altres funcions que la legislació vigent li atribueixi.
- l) Proposar les reformes encaminades a millorar i perfeccionar els serveis dels diferents centres del Departament i preparar els mètodes de treball, tenint en consideració els costos i el rendiment.

14. El Director General, en l'àmbit de la seva Direcció General, té les facultats següents:

- a) Dirigir i gestionar els serveis i proposar o resoldre els assumptes del Departament que li pertoquen per raó de la matèria.
- b) Exercir el comandament, i vigilar, organitzar i inspeccionar les dependències al seu càrrec.
- c) Proposar al Conseller o al Secretari General les resolucions sobre les matèries pròpies de la Direcció General.
- d) Elaborar i elevar anualment al Conseller un informe sobre l'eficàcia, el cost i el rendiment dels serveis al seu càrrec.
- e) Exercir les altres facultats que li atribueixin les lleis i les disposicions vigents.

15. El Director de Serveis, en els Departaments en què s'hagi creat, exerceix, sota la direcció del Secretari General, les funcions d'administració, règim interior i gestió dels serveis generals del

Departament. La creació, la modificació, la supressió i el canvi de denominació dels Directors de Serveis s'acordarà per decret del Govern.

16. Els Secretaris Generals i els Directors Generals poden dictar circulars i instruccions per dirigir l'activitat de llurs subordinats en relació amb l'organització interna dels Departaments. Aquestes circulars i instruccions es poden publicar en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, però en cap cas no constitueixen una manifestació de l'exercici de la potestat reglamentària.

17.1 Els Secretaris Generals de cada Departament integren el Consell Tècnic, al qual correspon de fer l'anàlisi i l'estudi de les disposicions i els afers que han d'ésser sotmesos a l'aprovació del Govern, d'acord amb les seves normes de funcionament.

17.2 Correspon al Govern de fixar les normes de funcionament del Consell Tècnic i de determinar a qui correspon de presidir-ne les sessions.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00050.sgm

DIARI AVUI**Tres mesos d'impotència.**

El segrest de Maria Àngels Feliu compleix, avui, el seu tercer mes i aquests noranta dies són noranta dies d'impotència davant d'un acte abjecte, perpetrat des de la impunitat més absoluta i allargat d'una manera cruel. En aquests moments, es tracta ja del segrest més llarg d'entre els que no han tingut una motivació política i aquest és un trist rècord que no fa sinó augmentar la indignació popular. L'excepcionalitat del fet no treu raons a aquesta indignació sinó que fa més necessari un desenllaç ràpid i feliç. I per feliç cal entendre la restitució de Maria Àngels Feliu a l'àmbit que és propi de tota persona humana, és a dir, a l'àmbit de la llibertat.

A l'aldarull informatiu dels primers dies, ha seguit una discreta presència de l'evolució de l'afer en els mitjans de comunicació. En realitat, d'evolució no n'hi hagut cap de fonamental però, *en tot cas*, aquelles pistes "vertaderes o falses" que van aparèixer durant les primeres setmanes, els contactes que semblava que s'havien establert, els silencis de la família i l'activitat del detectiu han donat pas a una situació de calma que semblava propícia a la solució del cas. No ha estat així, i és lògic, per tant, que creixi la inquietud de la família, si bé aquesta diu que no ha perdut les esperances de retrobar-la en llibertat. Una acció delictiva d'aquesta mena pot prolongar-se durant molt temps si els segrestadors no perden la calma i han aconseguit un amagatall poc sospitos, a prop o lluny de l'indret on s'ha produït el segrest. Des d'aquest punt de vista, el fet que s'allargui no és símptoma de cap desenllaç fatídic. En tot cas, és una prova més de la inhumanitat dels segrestadors, que porten tres mesos privant de llibertat una ciutadana que no havia comès cap delictes i creant l'angoixa, el desassossec i la desesperança entre els seus familiars.

© 20/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI**Tres mesos d'impotència.**

El segrest de Maria Àngels Feliu compleix, avui, el seu tercer mes i aquests noranta dies són noranta dies d'impotència davant d'un acte abjecte, perpetrat des de la impunitat més absoluta i allargat d'una manera cruel. En aquests moments, es tracta ja del segrest més llarg d'entre els que no han tingut una motivació política i aquest és un trist rècord que no fa sinó augmentar la indignació popular. L'excepcionalitat del fet no treu raons a aquesta indignació sinó que fa més necessari un desenllaç ràpid i feliç. I per feliç cal entendre la restitució de Maria Àngels Feliu a l'àmbit que és propi de tota persona humana, és a dir, a l'àmbit de la llibertat.

A l'aldarull informatiu dels primers dies, ha seguit una discreta presència de l'evolució de l'afer en els mitjans de comunicació. En realitat, d'evolució no n'hi hagut cap de fonamental però, en tot cas, aquelles pistes "verdaderes o falses" que van aparèixer durant les primeres setmanes, els contactes que semblava que s'havien establert, els silencis de la família i l'activitat del detectiu han donat pas a una situació de calma que semblava propícia a la solució del cas. No ha estat així, i és lògic, per tant, que creixi la inquietud de la família, si bé aquesta diu que no ha perdut les esperances de retrobar-la en llibertat. Una acció delictiva d'aquesta mena pot prolongar-se durant molt temps si els segrestadors no perden la calma i han aconseguit un amagatall poc sospitos, a prop o lluny de l'indret on s'ha produït el segrest. Des d'aquest punt de vista, el fet que s'allargui no és símptoma de cap desenllaç fatídic. **En tot cas**, és una prova més de la inhumanitat dels segrestadors, que porten tres mesos privant de llibertat una ciutadana que no havia comès cap delictes i creant l'angoixa, el desassossec i la desesperança entre els seus familiars.

© 20/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Figures, Paisatges

Toubon, Jacques

Agustí Pons

Jacques Toubon ha desconcertat bona part dels intel·lectuals i artistes francesos perquè és la primera vegada que un ministre de Cultura d'un govern de centre-dreta no actua a la defensiva. Ben al contrari, ha llançat una dura requisitòria contra el seu predecessor, el fins ara intocable Jack Lang, però no per motius ideològics sinó amb arguments relacionats amb la racionalitat de la despesa i l'accessibilitat de les grans masses al consum cultural.

Una de les grans revolucions del segle XX ha estat la massificació de la cultura o, més ben dit, del consum cultural. I no per casualitat va ser un personatge provinent de l'esquerra humanista, André Malraux, el qui va portar aquell principi a la pràctica. Malraux, en efecte, va comprendre que el sistema era capaç d'assumir una socialització dels béns culturals i en aquesta direcció va desplegar les seves qualitats d'home d'acció sota el paraigua protector del nacionalisme grandios de De Gaulle, a qui aquesta massificació servia els seus objectius patriòtics. Algunes de les grans institucions culturals franceses vénen de lluny i, abans de l'arribada de Malraux, des de l'esquerra política es percebia la cultura com un fenomen lligat a la instrucció i la instrucció com un procés necessari per a la superació de les limitacions de classe. Però Malraux és el primer polític que s'adona que la cultura és, també, una indústria i de les possibilitats d'aquesta indústria en una societat de consum.

A França -i a Espanya des que l'excedent de personal de la Secretaria General del Movimiento va aconsellar la creació d'un ministeri de Cultura- tot el que s'ha fet en el camp de la política cultural després de Malraux ha estat seguir les seves passes. Però ara aquest model també està en crisi i des de la dreta -o el centre-dreta- no es té cap mena de complex a proclamar-ho, entre altres raons perquè ningú no discuteix, en l'actualitat, la necessitat d'una intervenció pública en el camp de la cultura i, *en tot cas*, allò que es qüestiona són els abusos d'allà i d'aquí. Allà, a França, Jacques Toubon ha posat en dubte la utilitat de les obres faraòniques començades per Lang -que, tanmateix, s'ha compromès a acabar-. I de l'esquerra d'aquí podria criticar-se una certa concepció paternalista de la cultura, fomentadora dels espectacles gratuïts de masses, del "pa i circ" per als nostres adolescents; i una utilització arbitrària dels necessaris mecanismes de subvenció fins a arribar a l'escàndol de personatges enriquits no pel seu èxit de públic o per la seva qualitat escènica sinó per la seva capacitat per esdevenir bufons dels successius manaires.

És clar que aquest discurs teòric topa amb una realitat molt més prosaica. Bona part de les obres d'infraestructura cultural que s'estan fent a Barcelona -i que són indispensables si, de veritat, hem de fer vigents els preceptes malrauxnians- estan aturades o avancen alentidament. No sabem què hi diria Jacques Toubon. Només intuïm que, ara que és hora de pactes, caldria una forta pressió social per tal de fer de l'acabament d'aquestes obres una qüestió prioritària de país.

© 17/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

ETC09

Fragment de

El llibre blanc de l'energia a Catalunya, vol II, 1996.

Biomassa

La biomassa és el conjunt de la matèria orgànica existent, vegetal, animal o procedent de la transformació natural o artificial d'aquesta matèria.

Des del punt de vista energètic es pot distingir entre la biomassa residual (subproductes agrícoles i forestals, i residus animals) i els cultius energètics (plantacions que tenen com a finalitat exclusiva obtenir un producte energètic).

El principal objectiu del pla en aquest camp serà intentar aprofitar la "biomassa residual".

Dins dels processos de recuperació d'aquesta biomassa cal separar:

els de bioconversió que permeten obtenir biogàs (gas pobre) apte per a ser utilitzat únicament a prop dels llocs de tractament, i per tant d'un interès local; cal destacar, però, el seu interès des del punt de vista ambiental; els de combustió directa utilitzables en diverses aplicacions industrials, domèstiques, etc.

Aquest segon procés, de major interès des del punt de vista energètic, té l'inconvenient que els recursos es troben de manera molt dispersa i són costosos els sistemes de recollida i de transport.

Per altra banda, donat que els productes energètics obtinguts, sense gaires transformacions, tenen un cost de transport elevat, es fa necessari, perquè l'operació sigui rendible, que els consumidors estiguin a prop dels llocs de generació.

Aquest recurs és adequat per satisfer necessitats energètiques disperses.

Tanmateix, perquè representi una part significativa de la demanda final serà necessari captar mercats més importants, com l'abastament de certes indústries o pobles de grandària mitjana.

Utilitzar aquests productes en zones molt concentrades sembla poc recomanable pels problemes ambientals que es podrien crear.

Les tecnologies associades a la recuperació de la "biomassa residual" no presenten complicacions tecnològiques importants, si bé cal millorar alguns processos.

En tot cas, sembla convenient realitzar operacions de demostració per tal de conèixer els costos, els avantatges i els inconvenients.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00006..sgm

ETC10

Fragment de

La humanitat i la biosfera, Barcelona: Barcanova, 1996

Per què és tan important preservar el medi ambient?

De forma general, conservar el medi ambient en bon estat representa una millor salut i una millor qualitat de vida per a tothom.

Alguns dels danys produïts al medi tenen efectes molt ràpids; però, en canvi, són molt lents de reparar, i perjudicaran, tant o més que a nosaltres, les generacions futures.

De moment, la contaminació ja ha mostrat que no respecta fronteres entre països, de manera que cal fer complir acords d'abast mundial.

Si no es prenen mesures adients, la contaminació afectarà la productivitat del sòl i dels mars, cosa que farà disminuir les collites i la pesca.

Aquesta és una possibilitat molt preocupant, especialment als països de l'anomenat Tercer Món.

Un altre efecte de la contaminació és la disminució en la diversitat d'organismes; d'aquesta manera es poden perdre autèntics tresors genètics, com veurem en les properes unitats.

En tot cas, els efectes de la contaminació també es deixaran sentir molt sobre la humanitat, si més no perquè els éssers humans estem sovint al final de les cadenes tròfiques, on s'acumulen més contaminants.

D'altra banda, la contaminació danya, també, el patrimoni arquitectònic i artístic de molts països, perquè altera els materials que el formen.

Hi ha conseqüències de la contaminació que actualment la comunitat científica només intueix.

Per exemple, què passarà quan la natura contaminada ja no pugui depurar les aigües o l'aire, o regular el clima? Hi ha feines que els ecosistemes ens han fet sempre gratuïtament, de manera que no ens adonem de l'enorme valor que tenen; però si la contaminació augmenta, la regeneració que porta a terme l'ecosistema ja no serà possible.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00010.sgm

Fragment de

Marimon, R i Calsamiglia, X. (1991) *Invitació a la teoria econòmica*, Barcelona: Ariel.

4. Resums i conclusions

Sabem que, a curt termini, amb el nombre d'empreses i l'estructura de costos donades, un impost específic o *ad valorem* sobre l'output d'una indústria on les empreses es comporten competitivament genera un increment del preu brut i un decreixement del preu net i dels guanys. A la primera part d'aquest treball hem discutit per què aquests resultats no es mantenen necessàriament amb competència imperfecta; hem considerat les condicions que faciliten que el preu net pugi i hem vist que, fins i tot, si el preu net decreix, quan les empreses competeixen en quantitats, algunes d'elles poden augmentar els seus guanys si les seves quotes de mercat pugen prou per compensar el decreixement del marge unitari.

A llarg termini, no obstant, totes les empreses triaran l'estructura de costos més eficient de manera que les asimetries desapareixen i la mobilitat dels factors fa que la mateixa estructura de costos es determini endògenament. A la segona part del treball hem presentat alguns articles que analitzen els efectes dels impostos sota aquestes condicions. Els guanys podran augmentar, igual que en les condicions de la primera part, però degut a mecanismes econòmics diferents. *En tot cas* els guanys relatius del sector gravat disminueixen.

També hem presentat algunes contribucions que estudien qüestions diferents de la variació dels guanys econòmics. Aquesta és una de les línies per les quals hauria d'anar la futura recerca: identificar i modelar noves situacions en què l'actuació econòmica de l'Estat està condicionada per la presència de competència imperfecta. L'altra «assignatura pendent» és la del treball empíric. Només un coneixement de mercats oligopolístics concrets ens podrà dir si les possibilitats explorades en els models teòrics es produeixen efectivament.

Des de fa més de dues dècades l'economia pública en general i l'anàlisi impositiva en particular s'han desenvolupat en el marc d'equilibri general. Tal com suggereix Seade (1987) és segurament a partir del famós article de Harberger (1962) que aquest enfocament s'ha aplicat sistemàticament en aquest camp. Això ha fet difícil el contacte amb el camp de l'economia industrial en el qual darrerament s'ha estat realitzant una recerca d'interès en el context de l'equilibri parcial. Aquest treball ha tingut com a objectiu contribuir a superar el divorci que existeix entre l'economia pública i l'economia industrial exposant els treballs existents i tot indicant temes d'interès per a la recerca futura. Seguir aquestes línies d'investigació permetrà una millor avaluació dels efectes de la política impositiva.

Corpus IULA; Àrea dret, Economia, document e00045.sgm

ETC12

Fragment de

Anna Casanovas i Mussons (1988) *Propietats immaterials*, dins *Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya*, Institut d'Estudis Autònoms

1. DELIMITACIÓ DE L'ABAST COMPETENCIAL DE L'EAC 11.3

1.1. Plantejament general: la relació entre l'EAC 11.3 i la CE 149.1.9

1. La legislació com a matèria objecte de la competència estatal

D'acord amb la CE 149.1.9, l'Estat té, en exclusiva -això és, amb caràcter exclusiu quant a la titularitat i excloent quant a l'exercici-, la competència *legislativa* sobre la matèria *propietat intel·lectual i industrial*. Dins el seu àmbit territorial (EAC 25.1), la Generalitat de Catalunya assumeix, en virtut de l'EAC 11.3, la titularitat (en principi) exclusiva de la competència d'execució d'aquella legislació estatal. L'exercici d'aquesta funció executiva, però, *s'haurà de sotmetre* -segons l'EAC 25.2 II- *a les normes reglamentàries que l'Estat dicti en desenvolupament de la seva legislació*

En principi, doncs, podria afirmar-se que la compartició de la matèria es presenta d'una manera neta i clara, a partir d'una distribució de funcions perfectament delimitada, sense concurrències. En aquest sentit, l'àmbit resultant de l'EAC 11.3 i 25.2 sintonitzaria del tot amb la interpretació segons la qual la *legislació*, quan és reservada a favor de l'Estat sense matisos per la CE 149.1, s'entén en el seu sentit material i no merament formal. Als efectes de determinar el contingut competencial, el concepte de *legislació* inclou, des d'aquest punt de vista, no solament la *lleï* (el conjunt normatiu amb força de lleï), sinó també el *reglament* (jurídic o executiu, segons la terminologia tradicional) que la desenvolupa, en tant que norma dictada per a l'execució d'una lleï anterior. En definitiva, l'expressió «legislació» al·ludiria tant a la potestat legislativa com a la potestat reglamentària general, de les quals en seria resultat.

De manera que la funció executiva de la Generalitat, limitada a l'aplicació de la legislació aliena sobre propietats immaterials, comprendria, tal com explicita l'EAPB 20.4 (equivalent a l'EAC 25.2 II), la potestat d'administració i la de dictar reglaments interns d'organització.

Aquesta última facultat resultaria, a l'EAC, de l'art. 25.3, predicable de qualsevol tipus de competència. S'exclouria, doncs, la potestat reglamentària en el seu sentit propi de facultat de l'Administració per a regular, en desenvolupament d'una lleï prèvia, drets i obligacions de caràcter general dels administrats.

Aquesta facultat romandria a mans de l'Estat, a favor d'una regulació unitària de la matèria com a propòsit subjacent de la CE 149.1.9 en reservar en exclusiva la *legislació* a l'Estat. Tingueu en compte que, de fet, la fórmula constitucional de l'art. 149.1.9 presenta literalment aquesta *legislació*

(sobre propietats immaterials) com a *matèria* sobre la qual recau la competència exclusiva de l'Estat i no com a *funció* concreta (potestat legislativa) reservada en exclusiva a la competència estatal.

2. La legislació com a exercici de la funció: l'àmbit normatiu de l'objecte a executar

Evidentment, aquest no és el lloc més oportú per a aprofundir la qüestió plantejada. Això no obstant, cal deixar apuntat que, en el nostre cas, aquest és el resultat al qual s'arriba no tant des de la interpretació del CE 149.1 com des de la pròpia literalitat de l'EAC. Efectivament, quan l'EAC 25.2 II fa referència a la submissió «a les *normes reglamentàries* que l'Estat dicti en desenvolupament de la seva legislació», s'està deixant a mans de l'Estat una potestat reglamentària que l'EAC no entén inclosa en el concepte de legislació.

Tingueu en compte també que la previsió estatutària parteix d'aquesta separació normativa *en tot cas*. Fins i tot quan es tracta d'una competència exclusiva pròpia, la potestat legislativa de la Generalitat (EAC 33) no implica -d'acord amb l'EAC 25.21- necessàriament, sinó segons s'escaigui, la potestat reglamentària.

En definitiva, doncs, per a delimitar genèricament l'abast competencial de l'EAC 11.3 no cal interpretar prèviament el de la CE 149.1.9. La qüestió de si la funció executiva de l'EAC 11.3 incorpora o no la potestat reglamentària es resol negativament, atès que, d'acord amb l'EAC 25.2 II, la Generalitat no l'assumeix. I això amb independència de quina sigui la interpretació que hagi de donar-se al concepte de legislació de la CE 149.1.9.

En virtut de l'autolimitació estatutària que exclou la potestat reglamentària general, l'exercici de la funció executiva de la Generalitat queda vinculat, en grau de submissió, a les normes desenvolupadores de l'objecte executable (en el nostre cas, la legislació en matèria de propietats immaterials). L'execució de l'EAC 11.3 no disposa d'espai normatiu propi; es limita a l'activitat d'aplicació de la norma preexistent, legal o reglamentària, dictada per l'Estat. En conseqüència, doncs, la Generalitat exerceix la funció de l'EAC 11.3 mitjançant *actes* administratius singulars i no *normes* jurídiques; mitjançant regles d'organització i no regles de conducta.

Aquesta contraposició entre *acte* i *norma* resulta, per exemple, de l'EAC 37.4, que la utilitza des del punt de vista de la diferent virtualitat de la publicació al DOGC de les «*normes*, disposicions i *actes* emanats del Consell Executiu o Govern i de l'Administració de la Generalitat».

Aquesta publicació és, pel que fa a *les normes i disposicions*, requisit per a la seva *entrada en vigor* (que determina la seva aplicabilitat intrínseca -amb eficàcia ex EAC 7.1 pel poder judicial). Pel que fa als *actes*, en canvi, la publicació és requisit per a la seva *validesa*. De manera que l'actuació contrària per part de l'autor de la norma o de l'acte publicat significa, en el primer cas, la *derogació*; en el segon, l'*anul·lació*.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00070.sgm

DIARI AVUI

EDITORIAL

Abans que no arribi el col·lapse

L'espectacle penós en què s'ha convertit aquestes darreres setmanes l'aeroport de Madrid ha de servir, si més no, com a experiència per evitar casos semblants en el futur. El govern del Partit Popular ha acabat responsabilitzant-ne l'anterior executiu. Segons el ministre de Foment, Rafael Arias-Salgado, els successius governs socialistes van bandejar una proposta d'ampliació de les instal·lacions i les pistes de Barajas, feta en temps de la UCD. L'equip ministerial actual paga ara, segons la seva versió, els ajornaments i les improvisacions dels seus antecessors immediats. Aquest argument, però, té data de caducitat. D'aquí a uns quants mesos, serà ja molt difícil atribuir tots els mals a l'herència rebuda. I més quan els símptomes que anuncien problemes futurs ja són evidents. La capital de l'Estat no pot donar la imatge d'un accés aeri "tercermundista", com el va definir el mateix ministre de Foment. Però tampoc Barcelona pot seguir-ne l'exemple. Just en el moment en què la ciutat comença a reafirmar-se com a destinació turística d'importància, cal evitar qualsevol contratemps en les seves infraestructures bàsiques que pugui modificar, per a mal, aquesta tendència. Per evitar el col·lapse previsible en el futur, convé començar a prevenir-lo ara mateix. L'aeroport de Barcelona, com el de Madrid, necessita una pista més. Dimarts, Rafael Arias-Salgado va fer explícita la voluntat que "amb l'aeroport de Barcelona no passi el mateix que amb el de Madrid". El ministre, potser amb un excés d'optimisme en un moment poc adient per a eufòries pressupostàries, va afirmar, davant la comissió d'infraestructures del Congrés, que està "desitjós" d'acordar els terminis amb la Generalitat per posar-ne en marxa el procés d'ampliació. Aquesta voluntat té al davant una trava important. La construcció d'una tercera pista pot suposar un impacte mediambiental negatiu per la proximitat amb els aiguamolls del Llobregat i del paratge de la Ricarda, que en patirien els efectes si aquesta es construís tal com determina el projecte inicial: en paral·lel al mar i a 1.300 metres de la principal. L'Ajuntament del Prat ha exigit, en diverses ocasions, que s'observi i s'eviti aquest impacte. En aquests moments una comissió d'experts del departament d'Obres Públiques -tal com va informar ahir l'AVUI- estudien alternatives a aquest pla. Aquestes haurien de ser ràpides i vàlides per evitar que la bona disposició ministerial canviï en circumstàncies distintes.

Una altra 'herència'

Primerament van ser importants desviacions pressupostàries, després l'aeroport de Barajas i ara endarreriments "interessats" en l'actuació de l'administració tributària que han fet perdre 200.000 milions a la hisenda pública. El govern de José María Aznar no ha deixat de denunciar la càrrega que ha de suportar per la ineficàcia o les irregularitats en la gestió dels equips ministerials socialistes. És possible que algunes d'aquestes crítiques tinguin un fonament. Cada recanvi en la gestió -pública o privada- es troba sempre amb l'efecte de l'herència rebuda que limita i coarta la seva actuació durant un temps. El govern popular podrà atribuir encara, durant un cert temps prudencial, la necessitat d'alguns ajustos o la desviació del programa o les promeses electorals a aquests imprevistos. **En tot cas**, però, no sembla tan lògic -ni resulta políticament ètic- que el president del govern hagi declarat

que aquests dos-cents milions podien haver solucionat la congelació salarial dels funcionaris, que suposarà, casualment, un estalvi semblant. Aquesta demagògia en una qüestió que demana tanta prudència sobrava.

© 16/01/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

ETC14

DIARI AVUI

Un comitè d'experts elabora la proposta per a la reforma de la cinquena Constitució de França.

El president de la República francesa continuarà sent elegit per a 7 anys renovables.

Les modificacions persegueixen el reequilibri entre les institucions.

El president de la República francesa continuarà sent elegit per sufragi universal directe per a un mandat renovable de set anys. El comitè consultiu constituït expressament per estudiar les propostes de revisió constitucional va fer públiques oficialment ahir les seves conclusions, que no es pot dir que suposin canvis substancials, però sí una bona «neteja» de la cinquena Constitució, que data de fa 35 anys. Les expectatives generades sobre una possible reducció del mandat presidencial han quedat en no res, tot i que ara ha de ser l'actual president, François Mitterrand, qui presenti la seva proposta de llei a l'Assemblea francesa. *En tot cas*, és un element més de fricció per a la campanya electoral.

Ramon Montserrat

París

El comitè consultiu constituït pel president francès, François Mitterrand, va fer públiques ahir les seves propostes de rejuveniment de la cinquena Constitució francesa. El seu dictamen no afecta la qüestió més controvertida: la durada del mandat presidencial, actualment de set anys i renovable. Les propostes de «lifting» constitucional pretenen obtenir un reequilibri de poders entre les institucions, on el president de la República es mantindria com a àrbitre. Tot i que el cap de l'Estat manté les seves prerrogatives exclusives en matèria de defensa i afers estrangers i es manté la possibilitat que el govern faci aprovar projectes de llei sense votació parlamentària (el polèmic article 49

3), el cert és que s'hi introdueixen modificacions. Així, el nou govern haurà d'obtenir el vot de confiança de l'Assemblea Nacional, quan, fins ara, els ministres eren nomenats amb la confiança exclusiva de l'Elisi.

També s'amplia el camp de les consultes populars. Els "referèndums d'iniciativa minoritària" es podran convocar si prèviament s'obté l'acord d'una cinquena part del Parlament i si després es recullen les firmes d'un 10 per cent del cens electoral.

Una altra de les reformes proposades afecta l'alta cort de justícia, que es reservaria només per a casos d'alta traïció comesos pel cap de l'Estat. Així, els ministres i ex-ministres, que fins ara només podien ser jutjats davant d'aquesta instància (cas de Laurent Fabius, per l'afer de les transfusions de sang contaminada amb el virus de la sida), podrien comparèixer davant d'un tribunal format per magistrats professionals.

Entre les mesures encaminades a reforçar el poder del Parlament, destaca la incompatibilitat entre el

càrrec de diputat i el d'alcalde, un fet altament habitual a França, on, per exemple, Jacques Chirac és diputat de l'RPR i alcalde de París.

Mitterrand té la intenció que el govern enllesteixi un projecte de llei abans de final de mes recollint aquestes propostes per iniciar la seva tramitació parlamentària. Una intenció i unes presses que no comparteix l'oposició.

El senador de l'RPR Charles Pasqua ha assegurat que no pensaven "donar aquest plaer a Mitterrand", i que no tenien la intenció de llançar-se a discutir la revisió constitucional fins més enllà de les pròximes eleccions presidencials, previstes per al 1995. Tot i això, Pasqua va afirmar que "no hi ha desacords de principi" amb la proposta.

Tot i això, les principals crítiques es van centrar en el manteniment del mandat renovable de set anys del president de la República. Pels verds de Generació Ecologia, "la comissió ha passat de llarg de la qüestió essencial: com passar d'una monarquia republicana a una democràcia governamental".

«sí». En canvi, ara Mitterrand disposarà de gairebé 2 hores en una de les franges de més audiència, al vespre. A través de la cadena pública France 3, Mitterrand respondrà a les preguntes que els telespectadors li hauran fet arribar a través del minitel. Amb aquesta sorprenent intervenció, Mitterrand s'immisceix en el debat de les eleccions legislatives a cinc setmanes de l'escrutini. De fet, ja va indicar fa poc que no pensava mantenir-se'n al marge. Aleshores va refusar precisar com hi participaria, però va dir: "Jo mai he parat."

L'actual oposició no s'havia pronunciat encara ahir al vespre sobre la doble intervenció televisada, si bé cal entendre que la notícia no s'haurà encaixat amb gaire satisfacció.

El partit del puny i la rosa té unes expectatives electorals desastroses, i el mateix Mitterrand travessa la seva cota de popularitat més baixa, que el situa al lloc 46 del «top50» que el cap de setmana passat va publicar el «Journal du Dimanche», una classificació encapçalada pel comandant Cousteau.

© 17/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

ETC15

Fragment de

Nosaltres i l'entorn. Què cal saber sobre el medi ambient (1994), Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient.

La qualitat de l'aigua com a límit per al seu ús

No cal dir que l'espècie humana sempre ha mantingut una certa actitud de prepotència -potser atàvica- en considerar la natura com un recurs, a disposició immediata per a ser utilitzada. A cor què vols, cor què desitges. Aquesta actitud, força arrelada en els pobles mediterranis, sols pot modificar-se amb una adequada educació ambiental. A banda, sovint també s'ignoren les possibles conseqüències que comporta l'ús dels recursos naturals. I per últim, també hi cap l'actitud del que, sense caure en la ignorància o en la prepotència, prescindeix de cap consideració i actua únicament en el seu únic profit. Massa sovint al nostre país la qualitat de l'aigua és resultat d'aquestes diferents realitats, i esdevé contaminada, embrutida, salinitzada o malgastada.

No en va les aigües epicontinentals, és a dir, les que contenen i transporten els rius, llacs, llacunes i embassaments, tenen característiques que reflecteixen la conca o l'àrea drenada. El que passa als camps agrícoles, a les indústries, a les ciutats, el que arriba a l'atmosfera, o queda enterrat al subsòl, tard o d'hora entra en contacte amb l'aigua, i així condiciona les característiques de les aigües que més tard serviran per a l'ús humà. Per contra, els sistemes naturals tenen sistemes de recuperació que els permet eliminar o incorporar molts dels productes que li arriben. Per exemple, un riu que rebí un abocament d'una petita ciutat veu alterada la qualitat de les seves aigües, però uns quilòmetres avall -si l'abocament no ha estat important- recuperarà les condicions originals. El problema esdevé quan la quantitat o la naturalesa d'aquest productes excedeix la seva capacitat de resposta. El riu de l'exemple anterior no pot respondre de manera natural a l'abocament. Llavors cal invertir-hi energia i diners per a restablir les condicions inicials o, almenys, per a aproximar-s'hi (vegeu capítol 3).

Vegem alguns dels problemes que poden afectar l'aigua susceptible de ser usada per l'home.

L'eutrofització, és a dir, l'increment indesitjable de la biomassa dels productors primaris, és la responsable de les aigües amb aspecte verd, llàtig de les instal·lacions enginyeres d'emmagatzematge i conducció de l'aigua. Les flors d'aigua, causades per cianobacteris, són en particular perilloses ja que, a més, poden produir intoxicacions de peixos o d'altres animals que usin aquella aigua.

L'eutrofització està causada per l'augment de nutrients a l'aigua (sobretot pel contingut de fosfats). Aquest augment té poc a veure amb cap procés natural, i és més aviat el resultat de l'arribada d'aigües enriquides, després de drenar camps adobats en excés o aigua de clavegueram de ciutats i pobles. El problema pot ser contrarestat adequadament amb la depuració de les aigües afectades. En efecte, la instal·lació massiva de depuradores ha permès assegurar-ne la reducció de les fraccions particulades, però sols un tractament de tipus terciari permet eliminar les fraccions dissoltes, que poden arribar a ser

molt abundants. Aquest tractament sol ser biològic, i és bastant més car i delicat. Per tant, les instal·lacions amb aquest tipus de tractament no són molt freqüents, de manera que les fraccions dissoltes (matèria orgànica dissolta, i nitrats principalment) continuen arribant als rius, fins i tot després d'haver-se tractat les aigües residuals urbanes o industrials.

De l'arribada dels nutrients dissolts sorgeix un nou problema, no tant evident ja que no produeix efectes visibles, però molt important a mig i llarg termini. Els nitrats han esdevingut un dels principals problemes en països que tenen una agricultura fortament industrialitzada i utilitza gran quantitat d'adobs per mantenir una elevada producció. En grans concentracions, els nitrats representen un perill directe per a la salut humana, especialment per a la dels nadons i infants. El més greu és, però, la seva acumulació a les aigües subterrànies, que causa llavors una contaminació gairebé irreversible de l'aquífer, i per tant la seva inutilització per a un futur aprofitament. No en va l'eliminació dels nitrats és especialment complicada.

Una de les estratègies que es plantegen en alguns països de la Comunitat Europea va dirigida a la restauració dels boscos de ribera. Aquestes comunitats biològiques són molt eficients retenint els nitrats de les aigües superficials.

Caldria, doncs, plantejar-se una política que mantingués una diversitat de paisatge amb cursos fluvials sinuosos i amb vegetació de galeria alternativa, més útil que la canalització i neteja de la seva llera. Aquest plantejament seria beneficiós per partida triple: la disminució dels nivells de nitrats, una recàrrega dels aquífers, i una millora per la riquesa biològica.

Si l'acumulació de nitrats representa un problema important l'arribada de tòxics a les aigües en representa encara un de més greu. Hi ha un gran nombre de substàncies tòxiques, entre les quals destaquen els metalls pesants, els herbicides i els derivats dels hidrocarburs. Molts d'aquests tòxics, ja directament o bé passant a través de l'atmosfera, arriben a les aigües i s'hi dissolen, són absorbits pels productors primaris i s'incorporen així a la cadena tròfica. Una gran part són sintètics i tenen una complexa estructura química. En efecte, el nombre de substàncies que l'home fabrica i que tard o d'hora es fan presents als sistemes naturals augmenta d'any en any. Per tant, l'acció de molts d'ells és encara desconeguda, la qual cosa els fa encara més perillosos.

Tot i que l'abocament ha de ser molt important per a arribar a concentracions de tòxics directament perillosos per a la salut de l'home, el problema més greu que representen és tanmateix la seva capacitat d'acumular-se als teixits o al llarg de la cadena tròfica. Molts d'ells tenen un temps de residència molt alt en els sistemes naturals, la qual cosa pot portar, a llarg termini, a una alteració potencialment molt important de la qualitat de l'aigua.

Un exemple d'aquest alt temps de residència el representa el DDT.

Aquest pesticida ha estat anatema als països desenvolupats, que el van prohibir per la seva reconeguda acció d'acumular-se progressivament al llarg de les cadenes tròfiques. Tot i la seva prohibició des dels anys 70, encara es continuen trobant residus del DDT, com el DDE, un dels productes reconeguts que causen l'aprimament de la closca d'ou dels ocells. És a dir, el DDT té un important efecte bioacumulatiu. La presència dels tòxics pot comprometre l'ús posterior de l'aigua, excepte per a usos

que no impliquin el contacte directe amb l'home.

No sols l'arribada de substàncies en grans quantitats o tòxiques posen a prova, i sovint superen, les capacitats de recuperació del propi sistema natural. L'ús irracional dels recursos pot produir el mateix efecte. En el cas de l'aigua, la irracionalitat es basa en utilitzar més aigua que el sistema pot oferir sense alterar-lo. Malauradament, aquí s'aplica ben sovint la màxima de no deixar escapar una porció del recurs. Dit d'altra manera, el criteri economicista predomina sobre el de la gestió del sistema. Això equival a confondre els rius amb canals, i els llacs, embassaments i aigües subterrànies amb simples contenidors.

Encara que es pugui argumentar que els motius de queixa són més aviat romàntics, la lògica de les entrades i sortides (guanys i pèrdues) parla en un sentit molt realista. Quan els rius es queden secs perquè les seves aigües discorren per un canal, s'inhibeix l'activitat dels organismes que hi viuen, i es disminueix la recàrrega cap als aqüífers. Es perd, per tant, la millora que vindria donada per la resposta d'aquests organismes i per tant, la inversió que s'ha d'efectuar per a restablir la seva qualitat, és més gran del que seria en el cas que no s'alterés el sistema.

Pel que fa a les aigües subàlvies, extreure aigua més enllà de les capacitats de recàrrega d'un aqüífer pot comportar (com ha passat ja en molts indrets del nostre país) esgotar les seves reserves o fins i tot provocar-ne la salinització, si estan properes a la costa. És a dir, s'afavoreix la intrusió marina. La salinització d'un aqüífer és un punt sense retorn, ja que aquest no podrà fornir aigua de qualitat per al consum humà.

Economitzar i reutilitzar Aquests aspectes formen part d'un mateix problema, que és el del deteriorament de l'aigua disponible per a ser utilitzada, i el fet que no és gens fàcil poder renunciar a l'estat del benestar.

Això condueix a una despesa d'aigua per part de la societat cada cop més creixent. Arribats en aquest punt, un es pregunta fins quan podrem mantenir un nivell alt de consum quan l'increment demogràfic i industrial continua també creixent. Cal canviar la mentalitat tan estesa del malbaratament de l'aigua i del seu mal ús (la naturalesa no és inesgotable i sàvia, com creien els avis).

A més, amb les perspectives d'increment de la demanda d'aigua, cal afrontar la possibilitat de reutilitzar-la a gran escala. En un país semiàrid com el nostre, l'estalvi de l'aigua hauria de ser una estratègia prioritària, i la seva reutilització no pot prendre's com una possibilitat allunyada. Estem sotmesos a una climatologia molt variable, que implica l'existència d'anys humits junt amb d'altres molt secs. Les imatges dels embassaments secs formen part de la història recent (1990, any d'una secada angoixant, no queda gens lluny). Per tant, tenir present la possibilitat de la reutilització de l'aigua apareix com una perspectiva, com a mínim, raonable. És cert que per alguns països desenvolupats aquesta perspectiva ha pres ja caràcter d'actualitat. Aquest és el cas d'Israel, un país densament poblat i tecnològicament desenvolupat, sotmès a una climatologia mediterrània, que tot i ser més severa en algunes parts, és molt similar a la de Catalunya.

Israel s'ha vist forçat, en disposar de poca aigua potable de qualitat, a reutilitzar al màxim l'aigua per mantenir el seu paper de potència agrícola i tecnològica. Des dels anys 70 les piscifactories, indústries

i alguns recs agrícoles utilitzen aigües residuals que han seguit un tractament de disminució de la matèria orgànica i dels bacteris coliformes.

Tot i això, el seu principal problema rau en el fet que essent un país amb un dèficit hídric força elevat, la reutilització a llarg termini de les aigües residuals porta a una acumulació dels metalls pesants (resultat en aquest cas d'una activitat agrícola intensiva) i a un increment de la salinització de les seves aigües. La contínua reutilització mantenint la qualitat dins uns certs límits desafia, per tant, la tècnica i l'enginy, però és l'única sortida que els queda, sense comptar amb la utilització de l'aigua marina (també molt complexa i cara). La previsió dels gestors jueus és que cap a l'any 2020 la quantitat d'aigua que necessitarà aquell estat de l'Orient Mitjà serà més gran que la que es podrà extreure i recollir, comptant entre les entrades fins i tot la reutilització de les aigües residuals.

És a dir, aquell país afronta una situació dramàtica, que potser pot semblar-se en un futur no gaire llunyà a la que haurà d'afrontar el nostre. *En tot cas*, ens hauria de fer reflexionar. I si hem d'arribar-hi, cal començar a canviar moltes de les actituds que caracteritzen la nostra societat. L'aigua és certament un recurs imprescindible, però malauradament molt escàs.

Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00057.sgm

Annex III

Els textos del corpus de connectors reformulatius

Connectors reformulatius parafràstics

<i>és a dir</i>	EAD01 EAD02 EAD03 EAD04 EAD05 EAD06 EAD07 EAD08 EAD09 EAD10 EAD11 EAD12 EAD13 EAD14 EAD15
<i>o sigui</i>	OSI01 OSI02 OSI03 OSI04 OSI05 OSI06 OSI07 OSI08 OSI09 OSI10 OSI11 OSI12 OSI13 OSI14 OSI15
<i>més ben dit</i>	MBD01 MBD02 MBD03 MBD04 MBD05 MBD06 MBD07 MBD08 MBD09 MBD10 MBD11 MBD12 MBD13 MBD14 MBD15
<i>en altres paraules</i>	EAP01 EAP02 EAP03 EAP04 EAP05 EAP06 EAP07 EAP08 EAP09 EAP10 EAP11 EAP12 EAP13 EAP14 EAP15
<i>dit d'una altra manera</i>	DAM01 DAM02 DAM03 DAM04 DAM05 DAM06 DAM07 DAM08 DAM09 DAM10 DAM11 DAM12 DAM13 DAM14 DAM15

Connectors reformulatius no parafràstics

<i>de fet</i>	DFT01 DFT02 DFT03 DFT04 DFT05 DFT06 DFT07 DFT08 DFT09 DFT10 DFT11 DFT12 DFT13 DFT14 DFT15
<i>de tota manera</i>	DTM01 DTM02 DTM03 DTM04 DTM05 DTM06 DTM07 DTM08 DTM09 DTM10 DTM11 DTM12 DTM13 DTM14 DTM15
<i>en tot cas</i>	ETC01 ETC02 ETC03 ETC04 ETC05 ETC06 ETC07 ETC08 ETC09 ETC10 ETC11 ETC12 ETC13 ETC14 ETC15
<i>en realitat</i>	ERT01 ERT02 ERT03 ERT04 ERT05 ERT06 ERT07 ERT08 ERT09 ERT10 ERT11 ERT12 ERT13 ERT14 ERT15
<i>en definitiva</i>	EDF01 EDF02 EDF03 EDF04 EDF05 EDF06 EDF07 EDF08 EDF09 EDF10 EDF11 EDF12 EDF13 EDF14 EDF15
<i>en qualsevol cas</i>	EQC01 EQC02 EQC03 EQC04 EQC05 EQC06 EQC07 EQC08 EQC09 EQC10 EQC11 EQC12 EQC13 EQC14 EQC15
<i>en el fons</i>	EEF01 EEF02 EEF03 EEF04 EEF05 EEF06 EEF07 EEF08 EEF09 EEF10 EEF11 EEF12 EEF13 EEF14 EEF15

<i>al cap i a la fi</i>	<u>ACF01</u> <u>ACF02</u> <u>ACF03</u> <u>ACF04</u> <u>ACF05</u> <u>ACF06</u> <u>ACF07</u> <u>ACF08</u> <u>ACF09</u> <u>ACF10</u> <u>ACF11</u> <u>ACF12</u> <u>ACF13</u> <u>ACF14</u> <u>ACF15</u>
<i>en fi</i>	<u>ENF01</u> <u>ENF02</u> <u>ENF03</u> <u>ENF04</u> <u>ENF05</u> <u>ENF06</u> <u>ENF07</u> <u>ENF08</u> <u>ENF09</u> <u>ENF10</u> <u>ENF11</u> <u>ENF12</u> <u>ENF13</u> <u>ENF14</u> <u>ENF15</u>

MBD01

DIARI AVUI

Esports

F. C. Barcelona-Virtus de Roma

64-84

Apallissen a casa un Barça decadent que no podrà disputar la final de la Korac

A. C.

BARCELONA

El Barça actual és una trista caricatura d'equip i a ningú no ha de sorprendre que ahir caigués derrotat; *més ben dit*, caigués apallissat d'una forma absolutament humiliant davant un rival que, apuntin, probablement haurà de disputar el «play off» de descens a la Lliga italiana. El resultat ho diu tot: 64-84. L'equip blau-grana més trist dels últims anys no podrà disputar la final de la Korac (el seu objectiu aquesta temporada). La tornada, a Roma, només serà un simple tràmit.

El partit d'ahir és va acabar molt aviat. I és que només havien transcorregut setze minuts i el Virtus ja ho tenia absolutament controlat: 32-44. Al descans, els italians dominaven a plaer: 35-48.

El segon període va ser un passeig pels jugadors del Virtus i tot un martiri pels components del Barça, que van abandonar el rectangle de joc havent de suportar l'esbronc d'un públic que ja comença a estar fart de pèssims resultats i d'actuacions decadents.

Aquest equip ni té rumb ni sap on és el nord. O la directiva blau-grana es decideix a aplicar el bisturí o això no ho arregja ningú, i molt menys l'actual responsable tècnic, Aíto García Reneses.

© 18/02/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Figures, Paisatges

Toubon, Jacques

Agustí Pons

Jacques Toubon ha desconcertat bona part dels intel·lectuals i artistes francesos perquè és la primera vegada que un ministre de Cultura d'un govern de centre-dreta no actua a la defensiva. Ben al contrari, ha llançat una dura requisitòria contra el seu predecessor, el fins ara intocable Jack Lang, però no per motius ideològics sinó amb arguments relacionats amb la racionalitat de la despesa i l'accessibilitat de les grans masses al consum cultural.

Una de les grans revolucions del segle XX ha estat la massificació de la cultura o, *més ben dit*, del consum cultural. I no per casualitat va ser un personatge provinent de l'esquerra humanista, André Malraux, el qui va portar aquell principi a la pràctica. Malraux, en efecte, va comprendre que el sistema era capaç d'assumir una socialització dels béns culturals i en aquesta direcció va desplegar les seves qualitats d'home d'acció sota el paraigua protector del nacionalisme grandios de De Gaulle, a qui aquesta massificació servia els seus objectius patriòtics. Algunes de les grans institucions culturals franceses vénen de lluny i, abans de l'arribada de Malraux, des de l'esquerra política es percebia la cultura com un fenomen lligat a la instrucció i la instrucció com un procés necessari per a la superació de les limitacions de classe. Però Malraux és el primer polític que s'adona que la cultura és, també, una indústria i de les possibilitats d'aquesta indústria en una societat de consum.

A França -i a Espanya des que l'excedent de personal de la Secretaria General del Movimiento va aconsellar la creació d'un ministeri de Cultura- tot el que s'ha fet en el camp de la política cultural després de Malraux ha estat seguir les seves passes. Però ara aquest model també està en crisi i des de la dreta -o el centre-dreta- no es té cap mena de complex a proclamar-ho, entre altres raons perquè ningú no discuteix, en l'actualitat, la necessitat d'una intervenció pública en el camp de la cultura i, en tot cas, allò que es qüestiona són els abusos d'allà i d'aquí. Allà, a França, Jacques Toubon ha posat en dubte la utilitat de les obres faraòniques començades per Lang -que, tanmateix, s'ha compromès a acabar-. I de l'esquerra d'aquí podria criticar-se una certa concepció paternalista de la cultura, fomentadora dels espectacles gratuïts de masses, del "pa i circ" per als nostres adolescents; i una utilització arbitrària dels necessaris mecanismes de subvenció fins a arribar a l'escàndol de personatges enriquits no pel seu èxit de públic o per la seva qualitat escènica sinó per la seva capacitat per esdevenir bufons dels successius manaires.

És clar que aquest discurs teòric topa amb una realitat molt més prosaica. Bona part de les obres d'infraestructura cultural que s'estan fent a Barcelona -i que són indispensables si, de veritat, hem de fer vigents els preceptes malrauxnians- estan aturades o avancen alentidament. No sabem què hi diria Jacques Toubon. Només intuïm que, ara que és hora de pactes, caldria una forta pressió social per tal de fer de l'acabament d'aquestes obres una qüestió prioritària de país.

© 17/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

MBD03

DIARI AVUI

Economia

Opinió

Notícies d'Itàlia

Agustí Contijoch

Una de les característiques que marquen diferències en els nous temps és la capacitat d'estar informat. A escala mundial proliferen revistes, reculls, col·leccions, subscripcions, que basen el seu esquer publicitari en la necessitat d'estar informats per poder treure avantatges en el nostre negoci, empresa o actuació professional. El cúmul d'informació, però, fa difícil la lectura, la tria i la classificació.

No voldria, però, referir-me a aquest aspecte informatiu, sinó a una notícia que, espigolada del món comunitari, et fa pensar. El fet en si és la llum verda donada a una llei italiana que disposa l'endegament d'una societat, SIMEST, amb un pressupost global de 20.000 milions de ptes. que sobretot estarà destinat a finançar l'adquisició de participacions en capital de societats mixtes de països tercers, amb la finalitat de revendre posteriorment la seva part als operadors italians a preu de mercat, acordant a aquest efecte préstecs bonificats.

Sembla, doncs, que comença amb la benedicció de la Comissió la fugida d'Egipte, o *més ben dit*, la fugida cap a Egipte o cap a qualsevol de països tercers que es caracteritzen per una mà d'obra abundant. Sempre he admirat l'especial habilitat dels italians per navegar en la direcció del vent. Estic segur que aquesta habilitat corre paral·lela amb la capacitat d'influir i amb sensibilitat per ser influït de l'Administració italiana. Però això ens portaria lluny de l'objecte d'aquest comentari.

Això els ha donat una certa capacitat per resistir la crisi actual en les regions més dinàmiques, com ho proven les xifres del quadre adjunt del Vèneto.

És que, tot i aquestes dades, Itàlia creu que l'avenir també passa per implantar-se en països tercers aprofitant la seva tecnologia i el seu esforç de màrqueting i qualitat? És aquest el model que la Comissió desitja per a l'actual Comunitat i el futur espai econòmic?

Les coses no deuen ser tan simples com dic. Però mou a reflexió una mesura com la que mantenen. És que els italians tenen més i millor informació que nosaltres?

«Agustí Contijoch» és president de Pimec.

© 21/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Diàleg

La vida presenta moltes situacions en què hauríem d'exercir el nostre dret a dir no. L'autor de l'article ens dóna un seguit d'exemples que van de la seva experiència viscuda a Mèxic fins al cas de les violacions, passant per recents situacions produïdes en el món del futbol.

El dret de dir no

Víctor Alba

Quan vaig arribar a Mèxic, refugiat, el 1947, els companys m'advertiren: "Si entres en una cantina, i t'inviten a beure, no refusis. S'ofendrien i la passaries malament. A tot estirar, pots al·legar úlcera d'estómac, que això sí que ho respecten." Devien ser tants els que ho al·legaven, que vaig escoltar un dia com un «charro» comentava: «"Pues como no iban a perder la guerra, esos refugívoros, si todos tienen su ulcerita."

»És l'únic cas que conec de refús del dret de dir no en coses quotidianes. Pots dir no a un venedor de bitllets de la rifa, a un guia de museu massa insistent, o a un testimoni de Jehovà que et vol convèncer que el món s'acabarà demà. Aquest dret de dir no comporta en els altres un deure: el deure de respectar la teva voluntat, de no prendre represàlies perquè hakis dit no. És la ignorància d'aquest deure el que a voltes fa difícil exercir el dret al no. Els obrers d'una fàbrica tenen dret a dir que no volen llençar al riu matèries contaminants, però no ho diuen perquè no estan segurs que els executius no els faran perdre la feina.

Hi ha moltes maneres de dir no. Posaré dos exemples relatius a l'esport, i això que l'esport espectacle m'interessa ben poc. Tenim dret a no considerar l'Arantxa espanyola o catalana, ja que paga els seus impostos a Andorra i, de retop, augmenta d'unes pessetes els nostres. Jo tinc dret, per aquest motiu mateix, a alegrar-me cada cop que l'Arantxa perd un partit. Un diari diu que aquesta tennista té molt "esperit de sacrifici". No sé pas quin, si els sacrificats som els cornuts que paguem els seus impostos i encara l'aplaudim.

Recordeu el penal inexistent contra el Deportivo de la Corunya que li valgué un gol al Barça? Tothom s'indignà. Jo m'hauria atrevit a esperar -ja sé que és molt atreviment- que el jugador del Barça que llançà el penal ho fes fluix i ben visiblement a fora, com una manera de dir no a l'error de l'àrbitre. Oi més que el Barça portava ja un o dos gols marcats. Però encara que perdés, valia la pena de dir no. Quina lliçó i quin orgull, si haguessin tingut aquest gest. Em decebé que el desig de guanyar fos més fort que el desig de dir no. I em vaig sentir confirmat en la meva indiferència pel futbol. Quan en un esport guanyar és més important que conduir-se amb elegància, deixa de ser esport per convertir-se en fanatisme.

En una cosa es veu que no hi ha dret a dir no. O, almenys, que les dones no el tenen: en la violació. Fa poc, un jutge de Granada absolgué un violador perquè la dona no va oposar resistència. Poc abans ho havia fet, en un altre cas, un jutge de Barcelona. I abans un de Lleida, i abans un de... Ja n'he perdut el compte. Fins que un d'aquests casos arribi al Suprem i sapiguem que *[sic]* en pensen els magistrats de dalt de tot, aquestes sentències són un precedent que fa jurisprudència - *millor dit*, jurisprudència-. Recordeu aquella cançó de Raimon «Diguem no»? Es veu que no val per a les dones en els seus tractes amb els homes. I això ja no és una qüestió anecdòtica, sinó que és molt important.

Ja m'agradaria veure alguns d'aquests jutges, amb un ganivet al coll o imaginant que l'agressor té una pistola a punt, i moure's, defensar-se, oposar prou resistència perquè en el seu cos quedessin marques de violència. Tracteu d'imaginar-vos l'escena: el jutge, amb la toga a la cintura, i un home forçut posant-li una navalla sota la barba i dient-li: "Apa, maco, descorda't els pantalons". Què faria el jutge? Qualsevol moviment, suposant que la por li deixés esma per fer-ne algun, podria determinar que la navalla el tallés.

Hauríem de començar, ja a l'escola i a casa, a ensenyar als nois que les dones tenen dret a dir no, que el no d'una dona ha de respectar-se tant com es respectaria si anés acompanyat d'un revòlver o d'un cop de genoll a l'entreuix. I això no solament els desconeguts, sinó també els marits. Si les dones tenen dret a no voler salvar l'ànima amb els adventistes, o a no voler aprofitar unes rebaixes, o a no provar un nou detergent, qui pot negar-los el dret a no voler que un home, conegut o desconegut, se'ls fiqui a dintre? Doncs sí, un jutge pot negar-los aquest dret, si no s'han jugat el coll i no han sortit masegades.

No s'hi val a dir, com han fet alguns jutges, que la dona provocava. Potser sí. Però si era una escalfabraguetes, i finalment deia no, aquest no s'havia de respectar. De fet, si un home no sap diferenciar l'escalfabraguetes de la dona entusiasmada, llavors potser es mereix que li diguin no, per enze. A cap dona s'ha d'exigir que oposi resistència, heroica o de la mena que sigui. Amb el fet de dir no n'hi hauria d'haver prou. Com n'hi hauria d'haver prou amb el fet que un penal fos inexistent perquè el Barça renunciés a treure'n profit. La primera situació és molt important i la segona no té cap mena d'importància real. Però totes dues situacions poden servir per mesurar el camí que ens manca encara recórrer.

© 13/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Societat

Últim dia de declaració

Un dels fills adoptius de Woody Allen desitja al director que se suïcidi

Rafael Corbalán

A Woody Allen li van llegir les quaranta, o *més ben dit* una carta del seu fill Moses presentada pels advocats de Mia Farrow al tribunal suprem de Manhattan, on es porta el cas Allen «versus» Farrow, en la qual es deia "espero que et sentis tan humiliat que et suïcidis".

La nota en qüestió, escrita per un dels nens dels quals el cineasta demana la custòdia, acaba dient: "Vull que sàpigues que no et considero el meu pare" i "tothom sap que has tingut un «affair» amb la meva germana".

La carta va ser presentada per l'advocada de Mia Farrow, Eleanor Alter, com a resposta a les declaracions de Woody Allen durant el seu testimoni davant el tribunal en les quals Allen va expressar la seva estima pels seus nens.

El cineasta, en el seu tercer i últim dia de testimoni per la seva banda, va qualificar la nota del seu fill com un exemple clar de la manipulació que Farrow està fent dels nens. Segons Allen, Farrow "els està rentant el cervell", i les acusacions del nen no són d'ell mateix, sinó un reflex de la manipulació de la seva mare.

Tot i això, a la lluita dialèctica que es porta al tribunal suprem de Manhattan, Woody Allen va haver de respondre a les acusacions d'haver cridat als seus nens en repetides ocasions "bastards", un qualificatiu que el cineasta va defensar dient que segons el diccionari aquesta paraula no s'entén com un insult.

© 25/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

MBD06

Fragment de

Fdez. de Villavicencio i Arévalo, F. "El tribunal superior de justícia de Catalunya" (1988) dins Institut d'estudis autonòmics (ed.) *Comentaris a l'Estatut d'Autonomia*, Barcelona, pàg. 747-749

I. CONSIDERACIONS GENERALS

1. Cap principi no escrit no estableix la unitat del Poder judicial.

Menys encara la requereix un Estat configurat pluralment -com va passar sota la vigència de la CE de 1931 en la qual es podia parlar d'un Poder judicial «propi de les regions»- i, en particular, en un Estat Autonòmic. Quan els poders legislatiu i executiu són ostentats -en l'esfera de les seves respectives competències-, bé per l'Estat, bé per cada una de les CCAA, resulta, si més no, anòmala, l'anomenada unitat del Poder judicial i sens dubte la del seu govern.

No obstant això, probablement per causa del notable pes de les altes esferes judicials en el moment de redactar-se la CE, aquesta dissenya ben clarament un Poder judicial indivisible, les funcions decisòries externes del qual culminen en el Tribunal Suprem, únic i amb jurisdicció a tot Espanya (especialment, CE 117.5 i 123.1) i les funcions governatives internes en el CGPJ (CE 122); basant-se en això, el TC ha declarat (Sentències 14 juliol 1981, 22 agost 1982) que la unitat del Poder judicial constitueix un principi constitucional i que no existeix un Poder judicial propi de les CCAA; d'aquí, el mateix Tribunal obté la conclusió que els òrgans de la Generalitat, i per tant, incloent-hi el TSJ, estan relacionats territorialment amb la CA per causa de la ubicació de la seva seu. Evidentment, discrepem, com diem també en un altre lloc, de l'opinió que la dita relació amb la CA sigui exclusivament territorial.

2. Si observem conjuntament la CE i la doctrina del TC, arribarem a la conclusió que constitucionalment s'atribueixen al Poder judicial dues qualitats complementàries: la de ser un (unitat) en el sentit d'indivisible ja que altrament la seva essència es destruiria o s'alteraria; i la de ser únic (unicitat), per quant no hi ha un altre [*sic*] de la seva mateixa espècie. D'aquesta manera, cap llei pot trossejar el Poder judicial a qualsevol CA.

Al meu entendre, és excessiu aquest privilegi «contra natura» del Poder judicial en un Estat basat en la distribució territorial del Poder públic.

Es pot dir que aquesta excepcional cautela s'adopta per preservar l'anomenada independència del Poder judicial. L'argument resulta sofisticat, ja que la veritat és que tots els poders de l'Estat són en si mateixos independents, sense perjudici de les seves necessàries relacions de col·laboració o coordinació. D'altra banda, no es pot predicar una específica independència ontològica del Poder judicial, sinó dels jutges -o *millor dit*, de cadascun dels jutges (STC 108/1986, 29 juliol)- en tot allò que fa referència estrictament a la seva funció de jutjar i d'executar allò jutjat (CE 117).

En conseqüència, si contra tota lògica, se segueix parlant del Poder judicial com a un i com a únic,

l'aplicació del principi, com a excepcional i privilegiat que és, s'ha de fer fugint de qualsevol analogia o extensió.

3. El servei de l'Administració de justícia és per la seva naturalesa descentralitzat; però en el nostre cas, a aquesta descentralització natural s'afegeix una concentració constitucional, mitjançant el TSJ, dels òrgans i de les seves funcions i mitjans en l'àmbit de Catalunya. Amb unes altres paraules, per exigències constitucionals, el poder judicial es manifesta a Catalunya mitjançant una concentració d'òrgans vinculats a la Generalitat-encara que no depenguin d'ella-. I és a partir d'aquesta concentració que té lloc la descentralització pròpia d'aquests òrgans als indrets del territori autònom.

Evidentment, el paper del TSJ no és idèntic al que en el seu moment va tenir el Tribunal de Cassació de Catalunya. No obstant això, tampoc el TSJ no pot ser equiparat a la figura d'una Audiència territorial amb una nova denominació. El TSJ, amb Audiència territorial o sense, és un òrgan encimat de nou encuny que aglutina tot el Poder judicial en el territori català amb una funció pròpia que excedeix de la que compleixen les Audiències territorials: el millor servei dels interessos legítims de la Generalitat en la matèria (l'atenció als ciutadans, la millor prestació del servei públic, l'aplicació adequada del Dret de creació pròpia, el procés polític de la Comunitat, etc.); perquè la natural proximitat de la jurisdicció al ciutadà està particularment reforçada, en el cas de les CCAA, pel fet que aquestes, i per tant la Generalitat, tenen d'una banda *interessos propis* i d'altra banda constitueixen una entitat política *productora d'un ordenament jurídic* que els Tribunals -en la majoria de casos els radicats en el seu territori- han d'aplicar, tenint en compte, a més, la realitat social que ha de ser coneguda i que suposa un element d'interpretació d'especial transcendència (Codi Civil 3.1). Posat en relleu aquest principi funcional, no hi ha dubte que el territori de Catalunya no és un simple terme de referència per al TSJ en aquesta Comunitat.

Encara que la CE estableix la unitat del Poder judicial, al mateix temps l'estructura orgànicament i funcional en uns punts fonamentals:

a) Exigeix que totes les instàncies processals s'esgotin davant d'òrgans judicials radicats en el territori autònom. Això implica que *la instància comenci* en el territori de Catalunya i *acabi en el territori de Catalunya*.

b) Com a aglutinador d'aquests òrgans judicials del territori de Catalunya i com a òrgan superior de tots, es preveu la creació d'un TSJ, que segons la LOPJ 71 pren precisament el nom «de la Comunidad».

c) Aquest TSJ no solament aglutina els òrgans judicials radicats a Catalunya, sinó que és, a més, entre ells, l'òrgan més alt, és a dir, aquell en el qual *culmina l'organització judicial en el territori*.

d) La jurisdicció del TSJ s'ha d'entendre com la més àmplia possible, atès que solament s'exclou aquella que correspon al Tribunal Suprem. En conseqüència, el TSJ té una jurisdicció amb «vis atractiva», en el sentit que, si no existeix clarament una assignació jurisdiccional al Tribunal Suprem, aquesta correspondrà al TSJ dins de Catalunya.

D'altra banda, i en general, la normativa atribuïda a l'Estat en matèria d'Administració de justícia no abasta més que aquest concepte, i per tant s'ha de considerar que totes les matèries que excedeixen de

l'esmentada pertanyen a la Generalitat en la mesura que li permeti la LOPJ en relació amb l'EAC. En conseqüència, per exemple, és perfectament viable la transferència de personal, mitjans i serveis de les oficines judicials.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00071.sgm

MBD07

DIARI AVUI

Món

Set milions d'electors van demà al segon torn de les municipals, les primeres amb elecció directa d'alcaldes

La Lliga del Nord es disposa a prendre al Partit Socialista el seu feu tradicional de Milà

Jordi Canals

MILÀ

El "leguista" Formentini, gran afavorit a l'alcaldia de la capital econòmica d'Itàlia

La segona volta de les eleccions municipals de demà a Itàlia servirà al moviment renovador Lliga del Nord per confirmar la seva hegemonia al nord del país i especialment a Milà, on el candidat «leguista», Marco Formentini, preveu prendre als socialistes el seu tradicional feu gràcies als escàndols de corrupció que han tacat els vells partits italians durant els últims mesos.

Milà arriba diumenge a la segona volta de les eleccions municipals amb poques perplexitats. El sistema majoritari -que s'ha experimentat per primera vegada a Itàlia- va reduir el passat 6 de juny l'opció dels dotze aspirants a l'alcaldia de Milà als únics dos candidats entre els quals es decidirà aquest llarg «round» electoral: Marco Formentini, en representació del moviment federalista de la Lliga del Nord, i Nando Dalla Chiesa, al capdavant d'una insòlita coalició que aplega el seu partit, La Rete, els ex-comunistes del PDS, els nostàlgics del socialisme real de la Refundació Comunista, els Verds i una fantasmagòrica Lista per Milano on hi han anat a raure altres exponents d'esquerra i dels catòlics més progressistes.

Marco Formentini sortirà diumenge en «pole position» no només perquè a la primera volta ha estat el candidat amb major nombre de vots (un màgic 38,8 per cent, més de 8 punts davant de Dalla Chiesa), sinó també perquè la derrota dels candidats de centre el 6 de juny no pot més que afavorir la confirmació del representant de la Lliga. "Tapar-se el nas i votar Formentini" és la consigna que, l'endemà de la victòria de Formentini, va posar en circulació Indro Montanelli, el polèmic director del diari «Il Giornale», i que l'electorat conservador i de centre ha fet seva dues setmanes després. Els últims sondejos parlen clar: Formentini, i amb ell la Lliga del Nord, obtindrà la victòria amb un 54 per cent de vots.

Milà, doncs, passarà pàgina. I aquest terratrèmol polític que ha portat a la pràctica desaparició de la Democràcia Cristiana (DC) i sobretot del Partit Socialista (PSI), la formació que durant molts anys havia governat la capital econòmica de la península italiana com el seu propi feu, té una de les seves principals raons en el mèrit de la lluita contra la «Tangentopoli» (escàndols de corrupció).

La «Tangentopoli» ha estat precisa com una bomba de rellotgeria. Ha catalitzat sens dubte l'èxit de la Lliga del Nord entre l'electorat milanès, un partit (o, *millor dit*, un moviment) que a les eleccions generals del 5 d'abril del 1992 comptava amb un 18,1 per cent de vots.

Però l'increment actual de suport popular no s'explica només en funció del desgast dels partits que han governat el país en els últims 45 anys. Bona part del mèrit recau també en la política d'oposició agressiva, sovint popularista, que la Lliga del Nord, liderada per Umberto Bossi, ha exercitat des de la seva entrada al Parlament, ara fa poc més d'un any. Una agressivitat que ha encaixat amb el sentiment generalitzat de protesta de la societat italiana contra les institucions.

"Renaixença de Milà"

D'altra banda, el programa de Marco Formentini és ambiciós. La seva grandiositat s'adiu molt bé a l'orgull milanès de qui se sent ciutadà de la veritable capital italiana i d'una de les més importants metròpolis industrials i culturals europees.

Grans plans de viabilitat i originals estratègies financeres amb què fer possible les inversions necessàries per a la «Renaixença de Milà» (els famosos BOC, obligacions amb la garantia del patrimoni immobiliari de l'Ajuntament) troben un modest contrapunt en l'ideari programàtic del seu opositor, Dalla Chiesa, concentrat sobretot en una revitalització dels degradats suburbis perifèrics més degradats de la ciutat.

© 19/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

Belloch, J. A.. "Les competències de la Generalitat en matèria d'administració de justícia" (1988) dins Institut d'estudis autonòmics (ed.) *Comentaris a l'Estatut d'Autonomia*, Barcelona.

I. L'EAC 18.1

1. La seva compatibilitat amb la CE 149.1.5. Significat de l'expressió «Administració de justícia» emprada a l'esmentat precepte constitucional

L'esmentat precepte constitucional determina que l'Administració de justícia és una de les competències exclusives de l'Estat.

D'aquí que el significat que es doni a tal expressió sigui la clau per a determinar l'abast vinculant de la «clàusula subrogatòria» continguda a l'EAC 18.1 i, en general, per a determinar la constitucionalitat o inconstitucionalitat de la major part dels preceptes estatutaris relatius a aquesta matèria, així com la seva eventual «immunitat» respecte a lleis orgàniques ulteriors. Un sector doctrinal refereix aquesta expressió a la funció jurisdiccional en sentit estricte i als seus titulars (és a dir, jutges i magistrats) integrants del Poder judicial, amb exclusió de les funcions de cooperació i auxili, d'índole predominantment administrativa, així com dels funcionaris que les desenvolupen i dels mitjans materials que els són necessaris. En aquesta línia se situen, entre altres, Montero Puerto, M. i Vivanco Comes, E.; Vilaseca i Marcet, Josep Ma.; Aja, E. -qui subratlla la necessitat hermenèutica d'atendre a la «definició de l'Estat continguda a l'art. 2 CE», que ha optat per definir un «model autonòmic», que ha substituït l'anterior model centralista d'organització i distribució del poder-; Jiménez Villarejo, C., qui, després de rastrejar l'origen històric de l'esmentat precepte constitucional, conclou afirmant que el seu significat no pot ser altre que el de reservar a les Corts Generals «la potestat legislativa en matèria d'administració de justícia entesa com a Poder judicial i, amb certs matisos, la potestat reglamentària al Govern en tot allò que no estigui reservat al Consell General del Poder Judicial per la via de l'art. 122.2 i 3 de la CE, però que, en cap cas, aquest precepte pot condicionar o limitar les possibles competències de l'Executiu en el govern no del Poder judicial sinó de l'Administració de justícia», sent-ne conseqüència que, en aquesta segona faceta, «sigui possible la participació estatutària dels Executius autònoms»; Aya Onsalo, Alfonso manté una posició anàloga però en relació amb les preceptes homònims de l'EA del País Basc; Ferreiro García, Ramón qui indica que «... en aquells aspectes externs a la jurisdicció i que envolten la materialitat del Poder judicial sí que hi intervé el Poder executiu... i poden ésser atribuïts a les Comunitats»; en aquesta línia s'hauria de situar també a Salas, Javier si bé indica que només es pot parlar de veritable potestat reglamentària en relació amb l'EAC 18.2 i l'EAC 18.3, mentre que en els restants preceptes hi ha una remissió reiterada «a les lleis de l'Estat, orgàniques o ordinàries, cosa que s'explica -diu- per la configuració constitucional del Poder judicial com a Poder únic»; Martínez Vares, Santiago, per la seva banda, encara que sigui de passada i a efectes diferents dels que s'estudien aquí, comenta que seria convenient que es distingís «... allò que és autèntic Poder judicial d'allò que constitueix Administració de justícia», i es mostra partidari, tot i que adverteix que la CE no fa una veritable distinció entre un i altre concepte, que totes les competències relatives al «Poder judicial» restin

residenciades en el Consell General del Poder judicial com a garantia de la seva independència.

Un segon sector doctrinal entén, per contra, que el concepte «Administració de justícia» emprat a la CE 149.1.5 engloba tant el Poder judicial com les funcions administratives o d'altra índole. En aquest camp hem de destacar, sens dubte, les posicions d'Otto Pardo, Ignacio. L'autor esmentat, sens dubte el més subtil defensor de les tesis anti-autonomistes, creu trobar l'eix argumental del seu discurs en allò que anomena «interpretació sistemàtica del text constitucional», i afirma que si fos certa la tesi «estatutària» no caldria la menció relativa a l'«Administració de justícia» en el text de la CE 149.1.5 ja que la sostracció del Poder judicial a les CCAA «ve imposada ja per l'atribució del seu govern al Consell General del Poder Judicial (art. 122 CE)», per la qual cosa, conclou, «els qui mantinguin tal identificació hauran de concloure que l'art. 149.1.5 és del tot superflu». En aquesta mateixa línia cal situar Linde Paniagua, Enrique, López Menudo, F.; Rivero Ysern, E.; Santolaya Machetti, Pablo; Bonet Navarro A.; Morillo-Velarde Pérez, J.; també caldria situar en aquesta línia Pérez Gordo, Alfonso, encara que reconegui, certament, que el tema pot ser «un planter de problemes» i que, per descomptat, és «polèmic» i Domínguez Martín, Salvador.

Des del meu punt de vista, crec que cal distingir entre «Administració de justícia» o «Poder judicial» considerats un i altre com a potestat jurisdiccional en tot tipus de processos, jutjant i fent complir allò que hagi estat jutjat (CE 117.3) i Administració judicial o Gestió judicial, que comprèn les decisions sobre mitjans personals, administratius i econòmics que constitueixen la infraestructura que fa possible el funcionament dels jutjats i tribunals.

És cert, indubtablement, que hi ha alguns «actes administratius» (en contraposició a «jurisdiccionals») que si que poden tenir i, de fet, històricament l'han tinguda, una directa i immediata repercussió sobre la «independència» dels jutges i magistrats i que, per consegüent, sostreure'ls de l'àmbit dels Poders executius (tant central com autonòmics) constitueix una premissa de l'equilibri constitucional de Poders i una garantia imprescindible per a evitar ingerències del Poder executiu en l'àmbit i la funció pròpies del Poder judicial. Precisament amb aquesta concreta finalitat la CE crea un òrgan de govern dels jutges -el Consell General del Poder Judicial- al qual s'atribueix competència exclusiva per a adoptar aquelles decisions «administratives» que tenen una major i comprovada incidència sobre l'activitat dels jutges: nomenaments, ascensos, inspecció i règim disciplinari (CE 122.1).

La resta de decisions administratives relatives a l'«Administració judicial», en un model teòric, tant poden correspondre al Consell General del Poder Judicial com als Poders executius i, dins d'aquests, tant al Central com als Autonòmics.

Des d'aquesta premissa s'ha d'estudiar l'abast de l'expressió «Administració de Justícia» emprada per la CE 149.1.5.

Especialment significatives són les paraules de Pérez Llorca, pronunciades en el Congrés dels Diputats en ple procés constituent. Aquest polític i jurista va indicar, llavors, «que si tenia justificació i lògica que en l'organització autonòmica d'aleshores (es referia a la Constitució republicana) es discutissin les competències de l'Administració de justícia entre un servei centralitzat -el Ministeri de Justícia- i els serveis autonòmics, la té menys o la té en un sentit qualitativament diferent quan la Justícia es concep com una justícia que no depèn administrativament d'un servei de l'Administració

central, sinó que està dotada d'un alt grau d'autogovern a través del Consell General del Poder Judicial».

Aquestes paraules ajuden a comprendre, al meu entendre, el problema «polític» obvi que s'amaga sota la polèmica «jurídica», aparentment freda i distant. Un examen rigorós de les diferents posicions adoptades en aquesta discussió científica, en la seva relació amb el canvi de filosofia operat en el transcurs dels treballs preparatoris de la LOPJ (al llarg dels quals s'evidencia una mutació des de posicions inicials de «concentració» de competències en el Consell General del Poder Judicial a un creixement desmesurat, en perjudici del Consell General, de les competències que es reserva el Poder executiu) permetria demostrar, sense grans esforços, fins a quin punt la intensificació de la polèmica doctrinal està en relació directa amb aquest canvi de filosofia. O, per a ser més exactes, mentre la incorporació de «clàusules subrogatòries» similars a la introduïda a l'EAC no va despertar cap discussió ni polèmica en el moment d'aprovar-se els respectius EEAA (ja que en aquells moments les competències que es reservava el Poder executiu eren essencialment residuals), en un moment ulterior, quan es comprova l'abast extraordinari que poden tenir tal classe de «clàusules» en benefici dels Executius autonòmics, els juristes van creure que havia arribat el moment d'entrar en lliça dialèctica.

Entenc que qualsevol esforç dirigit a «racionalitzar» la polèmica ha de partir de dilucidar, en la línia que abans hem apuntat, quins aspectes concrets de l'«administració» relacionada amb la «justícia» tenen la capacitat potencial d'incidir en els principis constitucionals del Poder judicial (independència i unitat jurisdiccional CE 117.5) i quins no. En aquest sentit, cal llegir els preceptes de la CE que, de manera explícita, reconeixen algun tipus d'intervenció de les CCAA a l'Administració de justícia (CE 152.1 i DA 4a.) que salven expressament (potser de manera innecessària, per òbvia) aquests dos principis. La discussió, al meu entendre, s'ha de centrar en la realització d'un autèntic catàleg que determini els aspectes de l'«Administració de justícia», l'atribució dels quals al Poder executiu siguin potencialment desequilibradors del joc constitucional dels Poders de l'Estat, en tant que mermen o condicionen la plena realització del «Poder judicial».

Aquest és el límit constitucional més obvi a la participació de les CCAA en matèria d'«Administració de justícia»; el mateix amb les matisacions que es faran, que afecta o pot afectar l'Executiu central, sense que tal possibilitat de «participació» (concretament determinada a cada Estatut d'Autonomia) quedi vedada constitucionalment pels termes literals de la CE 149.1.5 que estem comentant; aquest precepte s'ha d'entendre referit a l'«Administració de justícia» en la seva dimensió de «Poder judicial i no pot abastar aquelles altres matèries que, en estar mancades d'aquella potencialitat d'incidència en l'equilibri constitucional de Poders, són simple «Administració» relacionada amb la justícia, i respecte de les quals, a més, la seva atribució a les CCAA no és només viable constitucionalment, sinó summament convenient des d'aquest mateix enfocament constitucional com a mesura per a pal·liar el caràcter unitari del Poder Judicial. Aquest és, al meu entendre, el sentit natural constitucional i estatutari de l'anomenada «clàusula subrogatòria».

Cal, des d'aquesta interpretació i a fi de no arribar a la retòrica conclusió proposada per Otto i Pardo indagar què va pretendre el constituent en incloure dins de l'art. 149.1.5 com a competència «exclusiva» de l'Estat allò que anomena «Administració de Justícia».

Hem d'acudir a rastrejar l'origen d'aquest precepte. Així, a l'Avantprojecte de 5.01.1978 es trobava al número 28 de l'art. 138, el qual, després d'indicar que l'Administració de justícia era « exclusiva competència del Estado », afegia que « el Estado fijará las bases que permitan armonizar el ejercicio de la función judicial en todo el territorio del Estado, de acuerdo con el principio de unidad judicial y de los distintos cuerpos profesionales que lo integran, sin perjuicio de la intervención de los territorios autónomos en la organización de la misma ».

El precepte pretenia abordar, per tant, no l'«Administració de justícia» en tant que aparell, estructura o servei públic, sinó quelcom de ben diferent com és la competència normativa sobre l'Administració de justícia o, *millor dit*, la determinació de les fonts del dret en el que fa referència, fonamentalment, a la potestat jurisdiccional. El projecte s'inclinava per un model de competències «compartides» en el qual el Legislatiu estatal assumiria la realització de les «bases» i els Legislatius autònoms el desplegament particularitzat d'aquestes.

Tanmateix, a l'Avantprojecte de 17.04.78 -que a aquests efectes esdevindria definitiu- es procedeix a l'eliminació sense més de tot el paràgraf esmentat, la qual cosa no suposa, de cap manera, que aquest precepte esdevingui superflu o innecessari. D'antuvi, aquest precepte suposa afirmar que la potestat legislativa en matèria d'Administració de justícia-Poder judicial queda reservada a les Corts Generals (amb les salvetats dels arts. CE 149.1.6, 152.1 i DA 4a.); al mateix temps, suposa concedir al Poder executiu central, amb certs matisos, la «potestat reglamentària» en tot allò relatiu a la funció jurisdiccional i als seus titulars (jutges i magistrats) en aquells aspectes que, encara que incideixin sobre aquests darrers, no estiguin afectats ni per la «reserva de llei» (en particular, l'«estatut judicial») ni, sobretot, pel nucli de la «potestat reglamentària» atribuïda al Consell General del Poder Judicial (que es concreta, com hom sap -CE 122.2-, en «nomenaments, ascensos, inspecció i règim disciplinari»). Aquesta «potestat reglamentària», referida a certs aspectes «perifèrics» del nucli central d'autogovern que es residència en el Consell General del Poder Judicial, només es pot considerar justificada constitucionalment en la mesura que no afecti, de nou, als principis bàsics del Poder judicial; al seu torn, l'atribució d'aquesta «potestat reglamentària» a l'Executiu central no pot trobar altre suport constitucional que aquesta CE 149.1.5 ja que, si no existís, res no hauria impedit que els EEAA abordessin aquests aspectes perifèrics del Poder judicial. En la mesura que la LOPJ atorga alguna forma de participació de l'Executiu en el Govern del Poder judicial, tal Executiu no podrà ser altre que el Govern de la Nació. Però aquest precepte constitucional no regula ni condiona les possibles competències reglamentàries de l'Executiu en el govern de l'Administració de justícia i, per tant, en aquest segon aspecte, la participació dels Executius de les CCAA ha d'estar en funció del que determinin llurs respectius Estatuts.

Corpus IULA; Àrea dret, Teoria del dret, document d00071.sgm

MBD09

Fragment de

Rovira i Mola, A. (1990) *Manual de dret pressupostari*, Barcelona.

2.4.3 Principat d'Andorra

D) L'autorització de la despesa no es troba definida a l'LLGFP. Segons l'article 12.4 DIG, l'autorització de la despesa és competència de la Sindicatura quant a les despeses corresponents al Consell General; del Govern quant a les despeses superiors a 300.000 pessetes, del cap i dels consellers de Govern quant a les despeses fins a 300.000 pessetes, i dels directors de les entitats parapúbliques quant a les despeses previstes en els respectius pressupostos.

Sabem que, d'acord amb l'article 11.1 LLGFP, la fiscalització s'ha d'estendre, com a regla general, a totes les fases del procediment i, per tant, també a l'autorització. En la pràctica la fiscalització es realitza de manera conjunta en un mateix document sobre la proposta i l'autorització, *més ben dit*, s'efectua sobre la proposta, de la qual l'autorització és un corol·lari, en basar-se sobre les mateixes dades.

Amb l'anterior aclariment, cal recordar que la fiscalització s'ha de practicar, com a norma general, respecte a cada despesa singular. Nogensmenys, els articles 42 LLGFP i 11.2 DIG disposen que les despeses de material no inventariable, les que originen ordres de pagament a justificar, les de caràcter periòdic i d'altres de tracte successiu, tan sols estaran sotmeses a la fiscalització de l'autorització corresponent a la totalitat del crèdit pressupostat, i que «la mateixa norma se seguirà quant a les despeses excloses per la Llei anyal del Pressupost». Aquesta (1989), interpretant extensivament l'esmentat article 11.2 DIG i fins i tot modificant l'article 42 LLGFP, exceptua del tràmit de fiscalització prèvia o crítica els expedients relatius a les despeses següents:

Les despeses de viatges i desplaçaments, de representació, de reunions, de festes i actes i d'obsequis i regals, despeses que seran fiscalitzades en la fase de liquidació.

Les despeses, no superiors a 25.000 pessetes, de reparació i conservació, material d'oficina, subministraments (amb dues excepcions), transports i comunicacions (amb una excepció) i treballs de neteja, despeses que també seran fiscalitzades en la fase de liquidació.

Les despeses que originin ordres de pagament a justificar, que seran fiscalitzades en la fase d'autorització i en la preceptiva justificació posterior. Fora d'aquests supòsits, doncs, la fiscalització de l'autorització és condició *sine qua non* per iniciar el procediment de contractació.

Corpus IULA; Àrea Dret, d00041.sgm

MBD10

Fragment de

Albertí, E. *et al.* (19902) *Manual de dret públic de Catalunya*, Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms \ Generalitat de Catalunya

3. Significat institucional del Consell Consultiu

En virtut de les seves competències principals, que després veurem amb detall, el Consell Consultiu apareix configurat com un *òrgan de garantia de l'Estatut d'autonomia i de les lleis catalanes* i de control de les vulneracions d'aquest text. Així, el dictamen que pot emetre sobre l'adequació a l'Estatut dels projectes i proposicions de llei que s'estiguin discutint al Parlament permet que preventivament s'adverteixin els eventuals vicis que podrien afectar la validesa de la norma en discussió, i així evitar la impugnació d'aquella norma, un cop aprovada, davant el Tribunal Constitucional (impugnació que pot implicar la suspensió de la norma, art. 162.2 CE). D'aquesta forma, al mateix temps, es fa valer la primacia de l'Estatut enfront de la llei autonòmica, en un sistema com el nostre en el qual no hi ha una jurisdicció constitucional o, *més ben dit*, estatutària, pròpia de cada comunitat autònoma.

Com sabem, només el Tribunal Constitucional pot exercir el control de les lleis autonòmiques (art. 153 CE) i verificar-ne l'adequació a la Constitució i al corresponent estatut. D'altra banda, cap òrgan de la comunitat autònoma o fracció d'òrgan està legitimat per interposar recurs d'inconstitucionalitat contra lleis de la mateixa comunitat que puguin vulnerar l'estatut d'autonomia (art. 32.2 LOTC, restringint les possibilitats obertes per l'art. 162.1.1 CE).

Així, la intervenció del Consell Consultiu de la Generalitat supleix en la mesura que pot aquestes deficiències i permet, d'una banda, que siguin les institucions catalanes-Govern, grups o membres del Parlament-les que puguin suscitar el control, encara que només sigui per via de sol licitar un dictamen previ i no vinculant, de les lleis; i, d'altra banda, que sigui un òrgan de la Generalitat qui dugui a terme aquesta funció de control preventiu o de garantia, sense haver d'acudir necessàriament al Tribunal Constitucional.

Això és positiu quan el que es planteja és un conflicte entre majories i minories parlamentàries de la comunitat autònoma respecte d'una qüestió estrictament interna, suscitada dintre de l'àmbit de competències autonòmiques, que no afecta la Constitució ni la distribució de competències entre l'Estat i la Generalitat, sinó només l'adequació a l'Estatut d'un projecte legislatiu.

La intervenció del Consell Consultiu, amb les limitacions ja indicades, pot ser l'única garantia de la minoria i de la primacia de l'Estatut, sobretot en casos com els assenyalats en què és força probable que cap dels subjectes legitimats per interposar recurs d'inconstitucionalitat tingui interès en una qüestió interna de la comunitat autònoma.

El Consell Consultiu compleix també una funció de garantia estatutària quant a la seva *intervenció preceptiva prèvia a la interposició del recurs d'inconstitucionalitat* -contra lleis de l'Estat-per part del Parlament de Catalunya o del Consell Executiu. En aquesta ocasió hi ha, d'una banda, una mena de *control preventiu sobre la viabilitat del recurs*, en opinar qualificadament el Consell Consultiu sobre la constitucionalitat o *estatutarietat* de la norma estatal que es vol recórrer. Al mateix temps es dóna una certa seguretat o confiança a l'òrgan autonòmic impugnant sobre la possible afectació o no de l'Estatut per la llei estatal; hi ha un judici de constitucionalitat, en definitiva, que realitza un òrgan propi de la Generalitat abans no es pronunciï el Tribunal Constitucional. Amb tots aquests aspectes pot dir-se que el Consell Consultiu coopera en la defensa jurisdiccional de les competències autonòmiques, com també en un cert control de l'activitat legislativa de la Generalitat. D'aquí que també se li podria admetre com a funció pròpia la de contribuir a disminuir la conflictivitat entre l'Estat i la Generalitat, malgrat que en la pràctica no ha estat així.

La configuració estatutària del Consell Consultiu, segons es desprèn de l'art. 41 EAC, i de la Llei 1/1981 que el desplega fidelment, destaca, doncs, la funció de garantia i de control sobre els òrgans autonòmics-l'art. 41 EAC està inclòs al capítol titulat «Del control de la Generalitat»-; funció que és important posar de manifest que es du a terme preventivament per un òrgan de la mateixa Generalitat.

Ara bé, val a dir que aquestes funcions perden gran part del seu significat, ja que els dictàmens del Consell Consultiu no són vinculants, i la posició d'aquest organisme resta debilitada i mancada d'incidència real sobre el sistema de control de la Generalitat. És cert que el caràcter no vinculant dels dictàmens permetria subratllar la seva independència i el seu valor reflexiu i de simple consell, però és més clar que això mateix disminueix notablement l'efectivitat del control que exerceix, i res no hauria impedit que a l'Estatut s'hi hagués introduït el caràcter vinculant dels dictàmens del Consell Consultiu.

Corpus IULA; Àrea Dret, d00016.sgm

MBD11

Fragment de

Marimon, R i Calsamiglia, X. (1991) *Invitació a la teoria econòmica*, Barcelona: Ariel.

2.1 ENFOCAMENTS ANALÍTICS

El problema dels preus de transferència va aparèixer a la literatura des d'un punt de vista eminentment pràctic; i no va ésser fins una mica després que el problema es va començar a tractar des d'un punt de vista més teòric. Convencionalment se citen com a antecedents primers els articles de Cook (1955) i de Dean (1955). El segon d'ells, sobretot, publicat a la *Harvard Business Review*, i amb el caràcter pragmàtic que solen tenir els articles d'aquesta revista, pretén essencialment ésser un conjunt de recomanacions, útils per a la pràctica, sobre:

1. quan pot ésser convenient utilitzar preus de transferència, i
2. com establir-los precisament en aquests casos.

No pretén, en canvi explicar el seu perquè, ni establir un model deductiu amarrat en la teoria econòmica, com va fer l'any següent Hirshleifer (1956).

Joel Dean diu fonamentalment dues coses: que els preus de transferència només són adequats en situacions on hi ha molta autonomia per part de les divisions involucrades; i que, en aquestes situacions, els preus de transferència han d'ésser «competitius». En concret, exigeix quatre condicions necessàries perquè una unitat descentralitzada pugui considerar-se centre de beneficis: independència operacional, accés a proveïdors i mercats, costos i ingressos separables, i intenció de la direcció; condicions que fan que aquestes divisions siguin gairebé empreses independents. Quan aquestes condicions es compleixin, segons Dean, uns preus de transferència negociats lliurement per les dues divisions són els únics que aconseguiran bons resultats en general, encara que no fa massa explícites les raons que el condueixen a pensar això, més enllà d'una certa fe en el sistema de preus en abstracte. Sí que explica, en canvi, el perquè altres mètodes (basats en el cost, per exemple) són menys bons; i en aquestes explicacions (que més endavant comentarem) es veu com Dean entenia el problema dels preus de transferència millor que molta altra gent l'ha entès després, tant des d'un punt de vista pràctic com teòric.

Un punt curiós, pel que veurem després, és que Dean condemna d'entrada la possible discriminació de preus entre el client interior de la divisió productora i un possible client exterior. No queden clares les seves raons, però hom endevina que es tracta que la divisió productora no estigui més motivada a servir millor el client de fora (que seria el que pagaria més), que el client de dintre, la qual cosa podria portar tota mena de problemes en quant a la qualitat i al termini d'entrega del producte, que són variables que en la pràctica poden ésser extraordinàriament importants.

De Joel Dean deriva (o, potser *millor dit*, de Joel Dean arrenca) tota una literatura no analítica sobre preus de transferència, en moltes ocasions relacionada amb la Harvard Business School. Molts llibres

de text que tracten el tema, com per exemple Anthony, Dearden i Bedford (1985), contenen explicacions en la mateixa línia de Joel Dean, donant recomanacions que poden ser probablement raonables en la pràctica, però que malauradament ni expliquen la realitat dels preus de transferència, ni els relacionen amb cap esquema teòric.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00045.sgm

MBD12

Fragment de:

García, Xavier (1980) *El combat ecologista a Catalunya*, Barcelona: Edicions 62.

ESBÓS DE LA SITUACIÓ ECOLÒGICA A CATALUNYA

Aquest avançament de política ecològica per a Catalunya és un plantejament d'alternativa general en vista de la situació actual, que ha de ser completat sectorialment amb múltiples aportacions que han de definir la intensitat i el termini de cadascun dels canvis que es proposen. Aquest esbós vol fer veure, en tot cas, la necessitat per a Catalunya de reorientar profundament el ritme i la direcció del seu creixement econòmic i demogràfic. Aquesta necessitat, *millor dit*, urgència, creiem que es basa en la constatació creixent del pobre que cal evitar o no fer tan patent la presència activa d'economies estrangeres al nostre país, les quals, de fa vint anys, dirigeixen el curs de la nostra producció i el nostre consum i, en definitiva, del model de vida. Els signes exteriors que comporten aquestes actuacions són evidents: no afecten només la qualitat o l'equilibri de la nostra atmosfera, aigües o sol - que en són la mostra més palpable-, sinó que afecten o afectaran la mateixa capacitat autonòmica de què puguem disposar en raó que ja estaran marcades les pautes de la nostra economia: la concentració bancària actual, la presència de delegacions de la banca estrangera i la imposició de l'energia nuclear és l'estratègia bàsica que el capitalisme financer espanyol i català - alies en inferioritat de condicions als crèdits i a la tecnologia americana- pretén d'imposar (ja des de fa deu anys) al nostre país.

Després d'una acumulació de beneficis sense precedents. el capitalisme ha sabut provocar la crisi energètica del 73 per reforçar l'alternativa nuclear com a panacea del futur i endinsar-se ja en el monopoli de les empreses alternatives. concretament la solar, a la vegada que ha desestimat els avenços concrets i de possible eficàcia i aplicació que s'han fet en altres energies més barates i menys contaminants, però que no interessa que prosperin mentre que no vegin la necessitat del seu control. El monopoli que fan del nostre petroli les grans multinacionals, així com la provocadora importació d'alguns aliments constitueixen la confirmació, avui i sempre, que qui domina l'energia i els recursos naturals d'un país pot orientar els esdeveniments polítics conforme als seus interessos, tot mantenint la colonització econòmica. Tot just ens espolem la dominació franquista: ara caldrà fer el que calgui Per treure'ns de sobre la dominació americana que li donava tot el suport. El desmuntatge de l'aparell polític del franquisme ja convé al capitalisme mundial, que adequa i imposa en la crisi els seus esquemes.

Aquesta estratègia de domini político-econòmic comporta una tàctica d'actuació concreta per part del sistema que cal saber descolorir, intuir i denunciar. Fent un ràpid repàs de la situació actual i dels antecedents que l'han provocada. podem dir que el franquisme es valgué fins als anys 50 de l'espoli de l'agricultura. Calia fer pujar un país a la postguerra però mentrestant el sistema -a través del Tractat d'amistat i Cooperació amb els Estats Units- preparava les penetracions industrial i turística al país, a les quals estem hipotecats perquè les societats estrangeres les han domines A les d'aquí es troben en inferioritat de condicions. Sense una planificació territorial, de producció o demogràfica, el desgavell

organitzat, la destrucció Programada de Catalunya, comença els primers anys dels seixanta i observa la seva puixança durant tota una dècada. Mentre en aquests moments actuals la classe dominant parla de crisi econòmica i energètica -evidentment perquè el creixement desordenat que ha portes a terres s'ha tornes contra els seus interessos i no pot continuar en la línia d'expansió indefinida-, assaja el domini en altres camps: nuclear, informàtica explotació intensificada de recursos dels països del Tercer Món, als quals exporta, a més, tecnologia que servirà per controlar-los amb aparença democràtica, talment com va fer amb l'Estat espanyol. Aquesta situació genera l'eclosió, per conseqüència lògica, del consumisme desenfrenat bases en la potenciació dels sectors de serveis, els quals faciliten la multitud d'inútils, repetits i poc duradors materials de consum a les classes populars per tal que el cicle no es trenqui i en benefici de la lògica del sistema. Per fer possibles aquests guanys en base a la constant producció i al consum, al sistema li cal imprescindiblement concentrar el consum en grans àrees demogràfiques, generadores de constants necessitats artificials provocades, i li cal, per sant, energia per proveir tot aquest procés.

Començaríem a fer un gran servei a la causa del pobre si proposéssim al país una desobediència civil basada en l'explicació tan senzilla que fets com la concentració humana i de capital a Barcelona, la nuclearització de Catalunya i els transvasaments d'aigua de l'Ebre i el Segre a l'Àrea Metropolitana de Barcelona són els tres eixos bàsics de la perpetuació del sistema i dels seus guanys, i que seran la causa de posteriors i més greus desequilibris, la causa d'uns costos socials elevats i d'una inflació que haurà de pagar el conjunt del mateix poble, enredes en la producció, en el consum, i afectes per les deixalles que ell mateix genera, damunt les quals encara fan negocis les companyies. Paral·lelament a aquest factor de concentració -recordem que l'àrea de Barcelona representa l'1% del territori i concentra el 51,96 de la producció catalana industrial-, al sistema li interessa no tenir dispersió productiva, i d'aquí ve el despoblament del camp, l'abandonament de l'agricultura, amb tot el que comporta de greu: augment de mà d'obra barata per a la indústria i serveis, degradació i erosió dels sòls i muntanyes amb perills climàtics de tota mena, encariments i males condicions dels productes agrícoles, dominats pels monopolis alimentaris situats voraçment prop dels grans nuclis urbans, etc. Per si l'espoli no fos prou, el sistema va a cercar l'energia que han de consumir les grans àrees a les zones que ell mateix ha deprimat i abandonat: tèrmiques, nuclears i pantans en són la prova. En aquests moments tenim tres faixes de paisatge a Catalunya que testifiquen això: un litoral superpoblat que consumeix i que contamina, unes comarques de l'interior que, en general, i excepte uns punts de concentració, es despoblen, i unes comarques pirinenques que representen el 20 % del territori de Catalunya on només viu l'1 % de la població, que han de despoblar-se necessàriament per l'espoli que fan dels seus recursos, com aigua, fusta i neu, a través del turisme.

Hauríem de tenir present que tota política ecològica, que tracta precisament de restablir les funcionalitats entre els sistemes naturals, que són destruïts ràpidament, però que es recomponen lentament hauria de traçar-se aquest programa ampli, en el qual serien tan importants la declaració teòrica la gestió política o legal, l'agitació nacional, comarcal o local, la difusió de la problemàtica, la col·laboració solidària amb altres grups que ja hi treballen, o bé aquell treball anònim, silenciós i constant que aglutina els grups humans no pes a cop de consigna o de demagògia, sinó basant-se en l'evidència de la transformació progressiva de la realitat. Volem dir que aquest programa ha de tenir presents totes les possibilitats d'una situació fluïda com la present.

El programa ampli contindria, per exemple una explicació de la situació que hem heretat i de les previsions que ens esperen si s'aprova el Pla Energètic Nacional tal com és concebut, si es realitzen

obres d'infraestructura com el desviament del Llobregat, les Actuacions Urgents del Ministeri de l'Habitatge, els transvasament' d'aigües, els pantans de Xerta i Garcia, que han de proporcionar aigües a Barcelona, o bé el de Rialb, que les portarà del Segre, si continuen degradant-se els postres rius i el nostre mar, si les prospeccions petrolíferes americanes fan impossible la nostra pesca, si es dessequen i s'urbanitzen les postres zones pantanoses o aiguamolls, si es continua traient greda volcànica per afavorir la construcció desordenada, si es despobra encara més l'Alt Pirineu, si continua la desatenció envers la reserva agrícola lleidatana o bé si es desplaça el model de creixement industrial i territorial barceloní cap a aquesta zona si continua la política d'autopistes en contra del ferrocarril, si continua l'apogeu del transport prives i per tant de gran consum de combustible que podria estalviar-se, etc. El moviment, evidentment, ha de ser en cadascuna d'aquestes lluites proposant alternatives factibles amb una òptica no desenvolupista, sinó conscient dels recursos aprofitables de cada comarca tenint present la demografia la xarxa viària, etc., amb l'objectiu final de construir comunitats humanes assequibles, solidàries i cooperadores en lloc de competitives.

Com a persones radicalment abocades al canvi profund de les estructures de poder que ha de possibilitar-hi l'accés a les classes treballadores per fer-ne un instrument diferent, jutgem la qüestió ecològica com a fonamental, no solament pel fet que siguin salvats de la corrupció capitalista espais naturals que pertanyen al pobre explotat, sinó perquè una correcta visió socialista, humanista i autogestionària de la problemàtica del medi ambient incideix directament en:

el canvi de correlació de forces productives

el model econòmic de creixement que s'hagi d'adoptar,

el control popular de les fonts d'energia

l'ús de les energies alternatives, en comptes de les especulatives, monopolitzades per les grans empreses,

una justa ordenació del territori, evitant les concentracions urbanes excessives i donant pes polític, social i econòmic a les comarques,

el canvi total dels costums tinguts fins ara per bons: transport privat, consumisme, fabricació d'objectes inútils, cars fràgils i seriats que fan viure el sistema i li allarguen la vida,

la solució del problema demogràfic, l'alliberament de la dona, l'explotació del Tercer Món, l'urbanisme i l'habitatge, etc,

Aquestes propostes macroestructurals han d'anar acompanyades de la introducció progressiva de mesures concretes, com el foment de mètodes de cultiu natural en l'agricultura enfront de l'abús d'insecticides i fertilitzants química, pels seus efectes contaminants del sol i les aigües, i la seva transmissió als organismes per mitjà de l'alimentació, amb greus efectes sobre la salut i l'equilibri ecològic, així com l'estudi de les possibilitats i vies de reciclatge de les escombraries, dels residus industrials o de les aigües de les clavegueres. Aquestes mesures afecten, com pot suposar-se, tots els àmbits de la vida quotidiana dels ciutadans, perquè és aquí on els mecanismes del sistema capitalista

troben el camp adobes per exercir llur explotació més subtil. Així, per exemple, es tractaria de dotar de la informació sexual necessària i dels mitjans jurídica i materials indispensables per a una correcta planificació familiar la totalitat de la població, o bé que dintre la Seguretat Social hi hagués inclòs com un servei més el de Medicina Natural, o bé de portar el control de la fabricació i l'ús dels medicaments, vertadera droga legal que els ciutadans consumeixen, amb total impunitat per part de laboratoris i indústries farmacèutiques. Corpus IULA; Àrea medi ambient, document a00029.sgm

MBD13**DIARI AVUI**

La rebel·lia planiana s'acosta molt a l'actual sensibilitat valenciana

Josep Pla, més valencià que català

Ignasi Mora

Hom s'ho ha de pensar i repensar molt i molt abans de fer les primeres passes de l'any. Sobretot si es tracta d'escriure un article, encara que siga quinzenal, com és ara el cas, ja que aquesta és la meua quota de participació com a valencià en el pastís dels mitjans de comunicació catalans. I decididament, definitivament, després de totes les cabòries que vostès es poden imaginar, començaré l'any per Josep Pla, no perquè el 1997 haja estat nomenat -i potser s'anomenarà- Any Pla, sinó perquè aquests primers dies de l'any he tingut un acudit sobre l'escriptor empordanès que crec que fa per a un article. Pla és un autor més valencià que català: així de clar i català els ho dic, però tinguem calma, no se m'esvaloten i anem a pams. Finalment i com era d'esperar, les tres autonomies del llevant espanyol que parlen la mateixa llengua - la mateixa llengua?- celebraran durant el 1997 els natalicis centenaris de les seues glòries locals i no, en conjunt, els símbols literaris d'aquesta suposada llengua comuna. *Millor dit*, Catalunya farà un homenatge a Josep Pla i les illes Balears a Llorenç Villalonga, i entre el cartagener Zaplana i el cara de governador civil de Lerma em fa la impressió que se'ls passarà l'any amb més pena que glòria pel que fa al sis-cents aniversari de naixement d'Ausiàs Marc. L'Espanya de les autonomies justament vingué a consolidar el regionalisme de sempre, la rivalitat coriàcia i provinciana, la manera de no sumar forces i esforços sinó mantenir l'enfrontament miserable i envejós, en especial en aquelles autonomies que parlen la mateixa llengua -¿estan segurs que és la mateixa llengua? Seguint el curs normal d'aquesta lògica acceptada i arrelada, la meua obligació com a valencià és, si no puc rescatar de les urpes catalanes la figura de Marc, almenys sí que puc arrossegar cap a casa la figura de Pla. I motius no me'n falten.

Perquè no és cap casualitat que l'associació Amics, coneguts i saludats de Josep Pla -una de les poquíssimes iniciatives privades a favor de la difusió de la vida i l'obra d'aquest escriptor- sorgira al país dels valencians fa anys. I en les bambolines històriques d'aquest projecte cultural, hi ha tot un cúmul de valencians apassionats per l'homenot de Palafrugell com no se'n troben a Catalunya. Començant per Joan Fuster, sens dubte -autor no casual, per cert, de la introducció a l'Obra Completa planiana de Destino-, i continuant per tot un seguit d'escriptors i lectors que apreciem en Pla l'amenitat i un to vital encomanadís, a l'altra vora de la militància literària que exigeix engolir-se i venerar tant d'autor indigest. Per tant, com que els valencians -els valencians lectors, s'entén- no ens empatxem o ens empatxem menys que els catalans d'enaltir l'escriptor i el personatge empordanès fins als extrems que calguen -d'altra banda, com a la resta dels països europeus, tot siga dit de passada-, podem reivindicar Pla per a nosaltres més que ningú, és a dir, més que els de l'autonomia que fita al nord amb la nostra i on aquest autor, per un atzar sembla que no gaire afortunat, va nàixer ara fa cent anys. La voluntat de ser -ser planians- resulta definitiva en aquest sentit. A més a més, en termes generals, la sensibilitat planiana s'acosta molt més a la sensibilitat valenciana actual que no a la catalana. Parafraçant un enunciat de Pla i Nietzsche, de Carles Casajuana, podem dir que Josep Pla no era un

revolucionari, però sí un rebel. Un rebel que no cobrava nòmina, que no era escolà d'amén ni dels polítics ni dels moviments estètics del moment ni de cap corda o colla organitzada, sempre contra corrent, per molt conservador i reaccionari que se'l vulga considerar. En aquesta actitud - importantíssima en el món de la cultura-, els seus lectors valencians s'hi aproximen molt més que els seus lectors catalans, perquè nosaltres ens hem habituat a viure en la guerrilla, ocupe qui ocupe el poder. I què em diuen de la seua capacitat de provocació, avui encara no païda? I de les seves preteses arrels rurals o, millor dit, la seua manca de cursileria urbana? I del seu humor, del seu anticonvencionalisme, del seu gust -no apte per a llepafils- per les dones i per la beguda? S'assembla més als catalans o als valencians? Vinga!, no en parlem més.

Josep Pla és molt més valencià que català. I vostès perdonen si els he ofès.

© 13/01/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DIARI AVUI

Editorial

Recels alemanys

Els experts ja havien advertit que durant l'any anterior a l'examen per accedir a l'euro, en el grup capdavanter es produiria l'atac dels especuladors a les divises amb menys possibilitats. De fet, el temor era tan estès que unes simples declaracions realitzades al Fòrum Econòmic de Davos han fet esclatar les turbulències. I el cert és que els dubtes sobre si Itàlia i Espanya seran a l'euro el 1999 els van plantejar un dels més coneguts especuladors mundials, George Soros -que s'ha d'escoltar amb totes les cauteles possibles-, i un economista de l'Institut de Kiel -ansiós pel compliment inflexible de tots els criteris de Maastricht-. Les pors sorgeixen, com sempre, d'Alemanya -*més ben dit*, d'alguns sectors econòmics i financers alemanys, desitjosos de conservar el seu totpoderós marc-. Ja que n'han de prescindir, només accepten substituir-lo per un euro que sigui prou fort. Una moneda forta no s'aconsegueix amb l'entrada al club de països que no siguin absolutament estrictes en la reducció del dèficit públic, l'endeutament, la inflació i els tipus d'interès. La pervivència d'aquests desequilibris faria impossible que l'euro pogués competir en igualtat de condicions amb el dòlar dels Estats Units, el principal soci comercial de la Unió Europea, i qui en sortirien perjudicats serien els exportadors. Recollint la preocupació alemanya, la Unió Europea ha temptejat Espanya i Itàlia sobre un possible ajornament de la seva entrada a l'euro i els ha proposat una fórmula "políticament correcta" que els permetria figurar-hi formalment el 1999, encara que el seu accés efectiu no es produís fins al 2000 o al 2001. Mentre el debat pren força, hi ha alguns motius consistents que permeten un cert optimisme. La majoria dels analistes solvents donen per segur que els criteris de Maastricht seran al final prou flexibles perquè els compleixin el màxim nombre de països, incloent-hi França i Alemanya, que també tenen problemes. I els sectors econòmics alemanys més preocupats han d'acabar confiant en el pacte d'estabilitat que el seu govern ha imposat als altres països de la Unió.

© 06/02/97 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

SCHUMPETER, JOSEPH A (1989) *Capitalisme, socialisme i democràcia*, Barcelona: Edicions 62

I. MARX, L'ECONOMISTA

Com a teòric de l'economia, Marx va ésser, abans que altra cosa, un home extraordinàriament erudit. Pot semblar estrany que vulgui remarcar tan clarament aquest element, tractant d'un autor de qui he parlat com d'un geni o d'un profeta. És, però, important de considerar aquest aspecte. Els genis i els profetes no sobresurten generalment per llurs coneixements professionals, i en això rau precisament llur originalitat quan existeix. A les obres econòmiques de Marx, no es pot atribuir res de censurable a manca d'estudi o de formació en la tècnica de l'anàlisi teòrica. Fou un àvid lector i un treballador infatigable. Se li escaparen molt poques contribucions d'importància. I digeriria tot el que llegia, havent-se-les amb cada fet i argument, amb una passió pel detall insòlita en una persona que era capaç d'abraçar d'una ullada civilitzacions senceres i desenrotllaments seculars. Criticant i rebutjant, com acceptant i coordinant, arribava sempre al fons de la qüestió. La prova més remarcable en són les Teories de la plus-vàlua, monument d'ardor teòric. Aquest esforç incessant per instruir-se i dominar tot el que calia, l'alliberà en certa manera de prejudicis i finalitats extracientífiques, tot i treballar en la verificació d'una determinada visió. Poderosa com tenia la intel·ligència, l'interès intrínsec pel problema el dominava malgrat seu. I per molt que hagi pogut deformar el valor final dels seus resultats, quan treballava s'ocupava fonamentalment d'afinar les eines d'anàlisi de què disposava la ciència del seu temps, d'encarar-se amb les dificultats lògiques i de construir sobre els fonaments aconseguits una teoria que, per la seva naturalesa i intenció, fos veritablement científica, malgrat les seves possibles deficiències.

És fàcil de comprendre la raó per la qual amics i enemics han pogut interpretar erròniament la seva contribució en el terreny purament econòmic. Per als seus amics, era molt més que un simple teòric professional, tant que els hauria semblat una blasfèmia d'insistir massa sobre aquest aspecte de la seva obra. Als enemics, que se sentien agreujats per les seves actituds i per la formulació específica dels seus raonaments teòrics, els era pràcticament impossible d'admetre que en algunes parts de la seva obra hi hagués coses que tant haurien valorat en d'altres mans. A més, el fred metall de la teoria econòmica es troba en Marx enmig d'una tal abundor de frases incandescentes, que en surt amb una temperatura no gens pròpia. Qualsevol que no accepti la pretensió de Marx d'ésser considerat com a teòric en sentit científic, pensa en aquelles frases i no, és clar, en el seu pensament; en el seu llenguatge apassionat i en les ardents acusacions d'«explotació» i «depauperació». Ben segur que aquestes coses, i moltes d'altres, com ara les seves malignes al·lusions o el seu vulgar comentari sobre Lady Orkney, són parts importants de la seva obra i van tenir importància per a Marx i, per tant, en tenen per als seus fidels i per als descreguts. Expliquen en part la raó per la qual molts insisteixen a veure en els teoremes de Marx més del que hi ha, o fins i tot coses fonamentalment diferents de les proposicions anàlogues del seu mestre. Això, però, no modifica la naturalesa de l'anàlisi.

Aleshores, va tenir un mestre, Marx? Sí, la veritable comprensió de la seva economia comença quan es reconeix que fou, com a teòric, un deixeble de Ricardo. I en fou un deixeble no solament en el

sentit que el seu raonament evidentment es basa en el de Ricardo, sinó també, i això ja és molt més significatiu, perquè en va aprendre l'art de teoritzar. Va utilitzar sempre els instruments de Ricardo, i tots els problemes teòrics se li van presentar en forma de dificultats sorgides al llarg del seu profund estudi de Ricardo i de suggeriments trobats en les seves obres per a ulteriors investigacions. El mateix Marx va reconèixer bona part del que acabem de dir, tot i que, és clar, no hauria admès que la seva actitud envers Ricardo fos típicament la de l'alumne que va a escoltar el mestre, el sent parlar diverses vegades amb frases gairebé successives d'excés de població i de població excedent, i novament de maquinària que crea excés de població, i aleshores se'n va a casa a elaborar el que ha sentit. No és gens difícil de comprendre que cap dels dos bàndols en controvèrsia sobre Marx no hagi acceptat aquesta versió.

La influència de Ricardo no va ésser l'única que va actuar sobre les doctrines econòmiques de Marx; en un examen com aquest, però, potser no cal esmentar-ne cap altra, llevat de la de Quesnay, de qui Marx derivà el seu concepte fonamental del procés econòmic com un tot. El grup d'autors anglesos que van intentar desenrotllar entre 1800 i 1840 la teoria del valor-treball és possible que li subministrés abundants suggeriments i detalls; per als nostres propòsits, però, n'hi ha prou de referir-nos al corrent de pensament ricardià. No cal considerar diversos autors, alguns dels quals Marx atacà en proporció inversa a la distància que els separava, i l'obra dels quals es desenrotllà en molts punts de forma paral·lela a la seva (Sismondi, Rodbertus, John Stuart Mill). Tampoc cal parlar d'allò que no es lligui directament al tema fonamental, per exemple, la contribució de Marx a la teoria monetària, de poca qualitat i en la qual no assolí el nivell de Ricardo.

Procedim ara a fer un breu resum del raonament marxista; haurem d'ésser per força injustos amb molts punts de *Das Kapital*, i en general amb la seva estructura, la qual, inacabada en part i en part ensorrada per atacs ben encaminats, s'aixeca encara majestuosa davant nostre!

Marx s'adherí al corrent habitual entre els teòrics del seu temps, i també d'una època ja posterior, de fer de la teoria del valor la clau de volta de la seva estructura teòrica. La seva teoria del valor és la ricardiana. Crec que una autoritat tan eminent com el professor Taussig no va estar mai d'acord amb aquesta visió i remarcava les diferències. Hi ha, evidentment, gran diferència del punt de vista de l'expressió, en el mètode de deduir-la i en les implicacions sociològiques, però no n'hi ha gens en el teorema per ell sol, i això és l'únic que interessa el teòric d'avui. Tots dos, Ricardo i Marx, afirmen que el valor de cada mercaderia és (en equilibri perfecte i en competència perfecta) proporcional a la quantitat de treball incorporada a la mercaderia, sempre que aquest treball correspongui al nivell de l'eficàcia productiva mitjana existent («la quantitat de treball socialment necessària»). Tots dos van mesurar aquesta quantitat en hores de treball i van emprar el mateix mètode per reduir les diferents qualitats de treball a un sol tipus. Tots dos van trobar les mateixes dificultats internes en aquest enfocament de la qüestió, i s'hi van encarar de manera semblant (és a dir, Marx va actuar segons el que havia après a l'obra de Ricardo). Cap d'ells no va dir res d'útil sobre el que avui en diem monopoli o, *més ben dit*, competència imperfecta. Tots dos van contestar a llurs crítics amb els mateixos arguments. La diferència rau en el fet que les rèpliques de Marx van ésser més esquerpes, més enfarfegades i més «filosòfiques» en el pitjor sentit de la paraula.

Tothom sap que la seva teoria del valor no és satisfactòria. Dins la voluminosa discussió que s'ha desenrotllat al voltant seu, és clar que la raó no es troba pas sempre del mateix costat, i els seus contradictors han emprat molt sovint arguments erronis. La qüestió essencial no és si el treball és la

veritable «font» o «causa» del valor econòmic. Aquesta qüestió pot tenir interès molt especial per als filòsofs socials que en vulguin deduir drets de naturalesa ètica sobre el producte; Marx mateix no era del tot estrany a aquest aspecte del problema. Per a l'economia, però, considerant-la com una ciència positiva, l'objecte de la qual és la descripció i l'explicació dels processos reals, és molt més important d'establir com funciona la teoria del valor com a instrument analític, i allò que realment compta és que funciona molt malament.

En primer lloc, no ofereix cap mena d'utilitat quan no estem en situació de competència perfecta. En segon lloc, mai no funciona sense *entrebancs*, ni tan sols en situació de competència perfecta, fora del cas en què el treball sigui l'únic factor de producció i que, a més, sigui tot ell de la mateixa espècie. Quan no es compleixen qualssevol d'aquestes condicions, cal introduir nous supòsits, i les dificultats analítiques creixen fins a fer-se insuperables. Raonar d'acord amb les línies de la teoria del valor-treball és, per tant, raonar sobre uns supòsits molt particulars desproveïts d'importància pràctica, tot i que el judici que en puguem fer sigui menys desfavorable, si hom la interpreta com una aproximació a les tendències històriques dels valors relatius. La teoria que la substituï -en la seva forma primitiva i avui antiquada, coneguda amb el nom de teoria de la utilitat marginal- la ultrapassa en molts aspectes, però la veritable raó per decidir-se en favor seu consisteix en el seu més elevat nivell de generalitat i en el fet que pot ésser igualment aplicada als casos de monopoli i de competència imperfecta, i a més, en el fet que permet de considerar factors de producció altres que el treball, i de prendre aquest en les seves diverses espècies i qualitats. A més, si introduïm en aquesta teoria els supòsits restrictius esmentats, se'n desprèn igualment la proporcionalitat entre el valor i la quantitat de treball utilitzada. Caldria comprendre clarament, per tant, no solament que fou perfectament absurd que els marxistes neguessin, com van tractar de fer-ho, la validesa de la teoria de la utilitat marginal com a explicació del valor (que era el que atacaven), sinó també que és incorrecte de dir que la teoria del valor-treball és «errònia». En tot cas, és ben morta i enterrada.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00056.sgm

Fragment de

El llibre blanc de l'energia a Catalunya, Vol. I, (1996)

VII. ENERGIES RENOVABLES

El present capítol pretén presentar d'una manera resumida la situació a Catalunya de les energies renovables o "noves energies", que si bé actualment tenen molt poc pes específic, és d'esperar que en el futur incrementin, encara que de manera paulatina, la seva participació en la producció i en el consum d'energia. En l'exposició es diferencien les tecnologies que es troben en un estat de penetració comercial incipient (*o sigui* que es pot considerar que estan tècnicament resoltes i que els seus costos comencen a ser ja competitius en el mercat) d'aquelles que es troben en fase de desenvolupament o d'investigació.

1. L'energia solar

1.1 Introducció

La radiació solar arriba a la terra des de l'espai i és l'origen de la majoria de les fonts energètiques renovables, llevat de la calor interior del planeta o geotèrmia; però, en aquest apartat, s'hi inclouen exclusivament les tecnologies que utilitzen directament la radiació solar, deixant per altres apartats la resta d'aplicacions.

L'assolellament com a font energètica presenta les següents característiques favorables:

- és inagotable
- és concentrable
- la font és gratuïta
- no és contaminant però presenta també les característiques desfavorables següents:
- és difosa
- no es pot emmagatzemar sense transformació
- és aleatòria.

Les aplicacions de l'energia solar són múltiples, si bé aquestes aplicacions es troben en diferents

nivells de desenvolupament. A grans trets es podrien classificar de la següent manera:

- Aplicacions tèrmiques directes, que són aquelles que utilitzen la radiació solar per a aplicacions calorífiques.
- Generació d'electricitat mitjançant un cicle termodinàmic igual a l'utilitzat en les centrals tèrmiques convencionals. L'única diferència que presenta respecte a aquestes centrals és la font energètica emprada.
- Generació d'electricitat directa mitjançant la utilització de l'efecte fotovoltaic.

1r. Les aplicacions tèrmiques directes poden ésser, segons el nivell de temperatures assolides: - De baixa temperatura, fins a 70 C, que és d'aplicació en escalfament d'aigua sanitària, climatització de piscines, hivernacles arquitectura bioclimàtica, calefacció, etc.

- De mitjana temperatura, fins a 300 C, que pot ésser d'aplicació en producció de vapor i en processos industrials.

- D'alta temperatura, més de 300 C, pot ésser d'aplicació en usos industrials específics com puguin ser els forns ceràmics.

Actualment només són comercialitzables algunes aplicacions de baixa temperatura, les altres es troben en diferents etapes de desenvolupament.

2n.- La generació d'electricitat, mitjançant un cicle termodinàmic, es basa en el fet de concentrar la radiació solar sobre la caldera en la qual es genera vapor que és expansionat en una turbina que arrossega un alternador que genera electricitat. Aquestes aplicacions estan avui a nivell de planta pilot.

El Ministeri d'Indústria i Energia està construint una planta d'1 MW de potència i col·labora en els projectes de l'Agència Internacional de l'Energia, de dues plantes de 0,5 MW, totes situades a Almeria.

3r. - La generació d'electricitat mitjançant cèl·lules fotovoltaïques consisteix en la transformació directa de les radiacions solars en energia elèctrica.

La tecnologia bàsica és totalment coneguda i està provada la plena fiabilitat de la generació fotovoltaica. S'ha aplicat en usos molt específics, com els satèl·lits artificials, des de fa molts anys. El problema bàsic a resoldre és el de la reducció dels costos, ja que actualment només és competitiva en aplicacions aïllades i de baix consum com puguin ésser estacions de mesures meteorològiques i repetidors de T.V. En aquests moments, i paral·lelament a la reducció de costos, les investigacions estan centrades en l'augment de rendiment de les fopiles. De fet, s'estan investigant dues línies principals: una de costos baixos amb baix rendiment, i una altra d'alt rendiment amb costos més elevats.

En la taula VII.1 s'ha resumit l'estat d'evolució de les aplicacions de les diverses tècniques utilitzables

en el camp de l'energia solar.

Quant a incentius per a la introducció de l'energia solar a l'Estat no es pot parlar d'aquesta matèria fins al 27 de gener de 1981; data en la qual es publicà en el BOE la " Ley sobre Conservación de la Energía" del 30 de desembre de 1980. Aquesta llei és tot un marc de l'ordenació de l'esforç de racionalització energètica per a l'Estat espanyol. S'hi inclouen per primera vegada, d'una manera conjunta, una varietat d'ajuts i d'incentius per a la promoció de tècniques i de dispositius per a l'estalvi d'energia, per a la substitució de fonts energètiques convencionals i per a l'obtenció de noves fonts.

En la llei es té en compte la possibilitat de concedir subvencions als propietaris d'instal·lacions destinades a l'aprofitament de l'energia solar per obtenir aigua calenta i climatització. Aquestes subvencions es concedeixen en funció de la superfície de captadors solars instal·lats que siguin de fabricació espanyola i estiguin homologats per l'Administració.

Les condicions per accedir a aquestes subvencions estan detallades en l'Ordre del Ministeri d'Indústria i Energia de 9 d'abril de 1981 (BOE de 25 d'abril). La subvenció per m² de captador pla homologat és per l'any 1981 de 5.600 ptes.

Corpus IULA; Àrea Medi Ambient document a00005.sgm

OSI02

Fragment de

Amat i Salas, O. (1990) *La borsa: Funcionament i tècniques per a invertir*

Càlcul del valor teòric d'accions i drets

L'ampliació de capital d'una empresa que cotitza en borsa provoca importants novetats en les cotitzacions.

Tal com s'ha explicat més amunt, l'ampliació de capital fa que cotitzin les accions velles, per un costat, i els drets de subscripció per l'altre. A més, un cop finalitzat el període de l'ampliació, cotitzen per separat durant un temps les accions velles i les noves.

Això succeeix sempre que ambdós tipus d'accions no tenen els mateixos drets durant els primers mesos després de l'ampliació. Per exemple, si una ampliació es fa a mitjans d'any, és lògic que les accions noves rebin el dividend en proporció al temps que han estat desemborsades. En aquest cas, a les accions noves se'ls abonaria la meitat de dividend que a les velles.

Per comprendre els canvis que es produeixen en les cotitzacions a causa d'una ampliació de capital és precís analitzar els següents tipus de cotització:

a) Cotització e-avant (CO): és la cotització de les accions noves abans d'iniciar-se l'ampliació.

b) Cotització teòrica e-post (C₁): també denominada cotització teòrica e-dret és la cotització que en teoria han de tenir les accions velles un cop iniciada l'ampliació. Lògicament, aquesta cotització e-avant ha de ser inferior a la cotització ja que a l'acció vella se li ha després el dret de subscripció que cotitza pel seu compte. Per calcular el valor de la cotització teòrica e-post cal conèixer:

- nombre d'accions antigues (N_0);

- la cotització de les accions abans d'iniciar-se l'ampliació (CO);

- capitalització borsària V_0 que és el valor de l'empresa en el mercat.

Abans de l'ampliació de capital, la capitalització borsària és igual a: V_0 (abans de l'ampliació) = $N_0 \times CO$
 Iniciada l'ampliació, la capitalització borsària (V_1) serà, si anomenem N_1 a les accions noves i P al valor d'emissió d'aquestes accions: V_1 (després de l'ampliació) = $N_0 \times CO + N_1 \times P$
 La capitalització borsària es pot calcular a partir de la cotització e-post (C_1): V_1 (després de l'ampliació) = $(N_0 + N_1) \times C_1$
 Igualment les dues equacions anteriors, es pot trobar el valor de la cotització teòrica e-post: $C_1 = CO \times N_0 + N_1 \times P / N_0 + N_1$,

c) Cotització e-post en el mercat: és la cotització que tenen realment les accions velles després de

l'inici de l'ampliació i és conseqüència de l'oferta i la demanda.

d) Valor teòric del dret de subscripció (d): en teoria el dret ha de tenir una cotització igual a la diferència entre la cotització e avant i la cotització teòrica e-post. $d = C C _ (CO-P) NI - o- I - No + N,$. Si s'inclou la proporció entre les accions antigues i les noves (n), els valors anteriors es calcularan de la manera següent: $No n= NI C, = CO x n + P / I +n d = CO - p / I +n$. Si les noves accions tenen menys drets que les antigues, en el càlcul del valor de dret s'inclourà el valor que es pot atribuir als drets menors D (com un dividend menor, per exemple): $d = CO-(P + D) / 1 n$. Cal notar que si existeixen aquests drets menors, el valor teòric del dret (d) serà inferior.

e) Valor del dret de subscripció en el mercat: és la cotització que tenen realment els drets en el mercat com a conseqüència de l'oferta i la demanda.

Fig. 4.17. Cotització d'accions i drets.

Posta en circulació de les accions noves.

Desaparició de les diferències entre les accions.

Inici de l'ampliació.

Fi de l'ampliació.

Títols que cotitzen.

Accions velles.

Accions velles i drets.

Accions velles.

Accions velles i noves.

Accions.

Exemple:

Suposem una empresa que amplia el seu capital en les condicions següents:

- Proporció (n): 5 (una acció nova per cada cinc d'antigues).

- Valor d'emissió (P): 200% en relació al valor nominal que és de 500 ptes. per acció. Per tant, el valor d'emissió és de 1.000 ptes. per acció.

- Cotització abans de l'ampliació (C_0): 300%, *o sigui* 1.500 ptes. per acció.

- El valor teòric de l'acció serà: $C_0 \times n + P \times 5 + 1.000 C_1 = 1.416$ ptes. $I + n \times 1 + 5$.

I el valor teòric del dret pujarà a: $d = C_0 - C_1 = 1.500 - 1.416 = 84$ ptes.

Si els valors de mercat de les accions velles i dels drets fossin de 1.470 ptes. i de 90 ptes., respectivament, seria un indicador que el mercat valoraria per damunt del que es podria esperar.

En aquest cas, un inversor que volgués comprar una acció nova sense tenir accions antigues hauria de desembutxacar: Valor d'emissió 1.000 ptes. , 5 drets (5 x 90) 450 ptes. , Total 1.450 ptes.

Com que la cotització de les accions velles està per damunt de 1.450 ptes., a l'accionista nou li sortirà més a compte comprar accions noves que no pas accions velles.

En aquest cas, deuria tenir-se en compte el major dividend al que poden tenir opció els accionistes amb respecte a les noves.

Corpus IULA; Àrea Economia, e00046.sgm

OSI03

La banana europea

Carles Sentís

Les comunicacions de París cap al nord i de París cap al sud són molt diferents i només cal repassar quina és la situació del TGV per adonar-se'n

L'articulista planteja la necessitat de perforar més els Pirineus i subratlla la importància de fer arribar l'ample de via europeu fins a Barcelona

Dènia Lorda Vidal

Fa pocs dies, en presència del president Mitterrand, es va inaugurar, a la ciutat de Lilla, un TGV que se'n dirà Nord-Europa. En realitat, tots centrats a París -capital històrica del centralisme polític-, ja existien a França, que jo sàpiga, altres tres TGV. Els que van a Lió, a Le Mans, a Bordeus i, ara, a Lille, que quedaria solament a 58 minuts de París. El TGV de Lió s'avança cap al sud, però ja a una altra velocitat més reduïda. Evocant el mapa de França puntuat per les ciutats esmentades, es veu com s'apliquen les supertècniques millores a la banda nord, arribant escassament a una línia no massa al sud de París. Dessota d'aquesta ratlla s'estén un enorme pa de França que, tret de les voreres marítimes i de l'entorn de Tolosa de Llenguadoc, constitueix el que es recull en un recent llibre: Paris et le desert français. És clar que és un desert molt relatiu, però realment contrasta aquest territori del centre i el migdia amb el nord del tot incorporat a la faixa europea que de Londres i els seus entorns, passant pels Països Baixos i el nord de França i París, continua cap a Lió, el Ruhr i Baviera, part de Suïssa i, finalment, saltant els Alps, arriba al Milanesat. Diuen que des d'un satèl·lit, en un dia d'atmosfera desennuvolada, es pot veure aquesta zona que, il·luminada a les nits, té la forma d'una banana.

Nosaltres estem relativament a prop d'aquest plàtan, però en mengem ben poc, entre altres raons perquè tampoc no el tastem les terres del centre i migdia de França, d'on només se salven nuclis com l'anomenat de Tolosa o Montpeller. No hi hem llançat llaços escorredors o a penes. Quan s'obrí el Túnel del Cadí -empresa privada i, per tant, peatge- els francesos es decidiren a fer el que serà ben aviat la seva continuació: el túnel de Pimorent. Quan enllacin ambdós es podrà comptar amb l'autopista que de Barcelona ens emmenarà quasi en línia recta fins a París. A l'obertura del túnel de Pimorent -falten els acabats- hi va assistir (un dels seus darrers actes oficials) el president Bérégovoy, demostrant que finalment l'Estat francès comença a guaitar cap al seu sud, que empalma amb el nostre nord peninsular. Justament al Seminari de l'AMI (Associació de Mitjans de Comunicació Interpirinencs), celebrat fa una setmana a Puigcerdà i Font-romeu, l'excel·lent enginyer de camins Albert Serratosa presentà una ponència titulada «Les noves i les previstes infraestructures de comunicació interpirinenques o l'enderrocament d'una barrera històrica. Posà de manifest, Serratosa, el gran contrast que hi ha entre uns Alps més alts i forts que el Pirineu i, malgrat això, més perforats i utilitzats que les nostres serralades. Des del segle passat, continuant fins avui, al Pirineu pràcticament no s'ha fet res.

El gros del trànsit o bé passa per les fàcils voreres del Mediterrani -per on ja travessà Anníbal amb els

seus elefants- o bé quasi es xipolleja per les platges d'Hendaia o Fuenterrabia. Les altres perforacions són pròpies d'uns petits talps, tot i que el túnel de Viella fou la base de la gran promoció de la Vall d'Aran, que era una de les comarques més pobres de Catalunya i ara és una de les més riques. Fa algun temps que als catalans se'ns ha fet veure com un cimbell el TGV, que després d'arribar a Barcelona aniria cap a la rica València. El govern de Felipe González, però, va accelerar vers una altra direcció i va fer anar l'AVE a Sevilla per raons conjunturals. A Espanya del tren TGV en diuen l'AVE, *o sigui* Alta Velocitat. És una «ave», o una au molt fugissera i desconcertant. Tots hem pogut llegir informacions procedents del ministeri d'Obres Públiques dient que Barcelona tindrà l'AVE, però per anar, de moment, fins a Saragossa, per després arribar fins a Madrid. La veritat és que, comptat i debatut, ens hauríem d'oblidar de l'AVE, que proporciona unes velocitats que decididament no són les nostres. Per què hem de pretendre anar a 300 per hora si el país va tan a poc a poc...? El que s'hauria de demanar al senyor Borrell, si continua de ministre, o al seu successor, és que d'una vegada es construeixi, encara que només sigui prop de les fronteres, l'ample de via internacional, començant per uns trams que de França vagin a Bilbao, d'un cantó, i de l'altre a Barcelona. Durant la campanya electoral al senyor Borrell, que ha fet tants mítings a diferents llocs de Catalunya, ningú no li ha recordat aquest greuge històric, car, l'ample europeu, Catalunya s'ha cansat de demanar-lo. Sense l'ample de via el port de Barcelona sempre serà un projecte d'aquest Rotterdam mediterrani del qual parlen encara alguns il·lusos. Sense l'ample internacional veiem l'autopista A-7, la que va a la Jonquera, plena de centenars de camions, molts dels quals només arriben a l'estació perpinyanesa de Saint Charles, on fan la tria i la distribució per traslladar la càrrega, especialment de fruita valenciana, als trens europeus -cap a Alemanya, Suïssa, Països Baixos, a més de França-. Si s'hagués posseït l'amplada europea, aquest triatge ja no feia falta, o la part que convingués s'hauria pogut realitzar en territori nostre. L'únic consol és que aquesta font de riquesa l'hagi tingut almenys Perpinyà, una ciutat que no volem considerar del tot estrangera.

L'únic trajecte d'AVE que hi ha a Espanya no enllaça amb cap frontera: l'al·ludit recorregut Madrid-Sevilla no es preveu que faci una giragonsa cap a Lisboa. S'ha de demanar l'ample internacional perquè puguin transitar els trens de càrrega, que potser ens permetran importar i exportar diferents productes de forma més econòmica. I perquè no es parli solament de l'ample per a Barcelona, que se'n faci un altre tram que seria no gaire més curt que de França vagi a la industriosa Bilbao, avui sotmesa també a dura crisi econòmica. Si no es fa res per l'ample europeu, per què Borrell prometia la lluna per a l'any 2007? L'AVE és més aviat un «avestruz» dels que enterren el cap sota la sorra.

«Carles Sentís» «és periodista i escriptor».

© 20/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

OSI04

Sense majoria absoluta al Senat, el PSOE hauria de duplicar els seus pactes

EFE.

Sense una majoria absoluta clara, el Senat deixaria de ser la xarxa de protecció que recollia els passos en fals del govern al Congrés per esdevenir un possible parany per a la iniciativa governamental

Els partits filaran més prim en la designació de senadors autonòmics

Josep M. Sanmartí

Madrid

La pèrdua de la majoria absoluta socialista al Senat obligaria el PSOE a duplicar la seva política de pactes parlamentaris i no limitar-les estrictament al Congrés de Diputats. Des de les primeres eleccions, l'any 1977, el Senat havia actuat a la pràctica com una xarxa de protecció del govern per si de cas perdia alguna votació a la Cambra Baixa o calia repassar alguns punts dels projectes de llei. Ara seria més aviat al contrari, és a dir que el Senat pot esdevenir un parany per a les iniciatives governamentals, si no s'aplica una política de pactes adient.

En efecte, si als 96 senadors socialistes elegits diumenge passat hi sumem els 21 procedents dels Parlaments autonòmics, resulta que el Grup Socialista queda amb 117 membres, 11 menys que la majoria absoluta (128). El PP n'ha d'afegir 15 als seus 93, *o sigui* que queda amb 108 senadors efectius. A continuació ve CiU, amb 10 senadors electes i 4 procedents del Parlament de Catalunya.

El PNB continua amb 6 senadors, 3 d'elecció directa i 3 del Parlament basc.

La resta de grups representats són molt minoritaris, 1 o 2 senadors, amb l'única excepció dels 5 senadors de l'arxipèlag canari elegits sota la sigla de Coalició Canària.

Les xifres demostren que, al Senat, CiU és l'autèntic partit-frontissa, sense un competidor com pot ser IU-IC al Congrés. Sumant els senadors del PSOE i els de Convergència i Unió s'obté sobradament la majoria absoluta de vots (131).

Un hipotètic eix PSOE-IU al Congrés no tindria, per tant, continuïtat al Senat, mentre que sí que la tindria els possibles acords PSOE/CiU. Aquesta seria sens dubte una de les consideracions més importants que hauran de tenir presents els dirigents socialistes a l'hora de plantejar la seva estratègia de pactes parlamentaris.

CiU pot tenir la presidència.

D'altra banda, una entesa opositora entre el PP i CiU seria suficient per derrotar el Grup Socialista sol,

que en aquest cas hauria de fer filigranes per aconseguir dins la cambra suports diversos i contraposats que li donessin la majoria absoluta. Potser per això, en alguns cercles polítics de Madrid es feia córrer [sic] ahir el rumor sobre una possible cessió de la presidència del Senat a CiU.

L'elecció de la Mesa i del president seria la primera indicació seriosa de per on aniran els trets a la Cambra Alta.

En qualsevol cas, el fet que el PSOE continuï, essent la minoria majoritària en certa manera simplifica les coses, ja que estableix la mateixa correlació de forces al Congrés i al Senat i deixa en mans dels socialistes la iniciativa a totes dues Cambres.

Una majoria diferent a cada Cambra hauria complicat encara més el panorama ja prou enterbolit amb la desfeta de les dues majories absolutes del PSOE.

Una altra conseqüència de la nova situació seria la revalorització dels Parlaments autonòmics com a fornidors de senadors. Els partits filaran més prim que mai quan els toqui elegir els senadors autonòmics, segons l'article 69.5 de la Constitució.

Tot i que encara és massa aviat per anunciar iniciatives, cal creure que el Senat escometria com un dels seus primers assumptes la reforma del seu propi reglament, que l'anterior legislatura no va poder completar per poc.

Hi havia consens entre tots els grups, menys amb el popular, que va votar en contra del projecte de reglament pactat.

Entre altres qüestions a les que s'oposava el partit que lidera José María Aznar hi havia el fet que a la Cambra Alta s'utilitzessin les llengües oficials de les comunitats autònomes. Els populars es van negar en rodó a acceptar que els senadors anessin amb auriculars de traducció simultània. La proposta del PP era que els senadors autonòmics que volguessin parlar en la seva llengua, primer lliuressin el discurs per escrit.

Fa dos mesos, el Partit socialista estava disposat a tirar endavant la reforma sense el suport dels populars, als quals acusaven d'obstruccionisme. La situació es pot tornar a repetir ara, només que amb un PSOE més feble i un PP més fort.

Això plantejaria un problema d'abast ja més institucional que polític, i és que aquesta reforma és absolutament imprescindible per a la Cambra Alta, el prestigi de la qual difícilment podria aguantar una altra legislatura sense resoldre el replantejament intern com a Cambra de representació autonòmica.

El PP es resistia a acceptar dos punts fonamentals del projecte: la composició i el sistema de votació de la futura Comissió General de les Autonomies i l'ús de les llengües cooficials un cop a l'any en aquesta comissió.

Els nacionalistes consideraven el text pactat com el mínim, mentre que el PP ho trobava excessiu. No

es pot esperar en principi que els populars canviïn de parer, sobretot després d'haver anunciat una oposició més intensa que abans del 13 d'abril. És un altre argument per empènyer a un acord entre els socialistes i els nacionalistes catalans i bascos.

© 08/06/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

Diàleg

Financers contra industrials

Josep M. Muntaner I Pascual

Els daltabaixos empresarials es poden explicar, segons l'articulista, de dues maneres: sota la lògica financera, centrada bàsicament en l'especulació, i sota la lògica industrial, que pretén beneficis a través de l'expansió productiva i mercantil d'una o diverses empreses.

Una època de recessió econòmica és propensa als desastres empresarials. D'aquests n'hi ha de moltes menes. Però alguns han estat espectaculars, veritables catàstrofes. De tal manera que, fins i tot els mitjans de comunicació més massius, com la televisió, se n'han ocupat. Molta gent s'ha preguntat, davant del color vermell de xifres escruixidores, què ha passat. Per què uns «forats» tan grossos? Per què tants draps bruts? Per què tanta il·legalitat en els tripijocs que han dut empresaris i administradors davant els tribunals?

Hi deu haver alguna cosa més enllà del còmode boc expiatori de l'època recessiva que estem vivint. Si més no, això és clar quan fiscals i jutges es belluguen i són enfocats per les càmeres dels noticiaris. I quan perits en compatibilitat i en fiscalitat omplen planes i més planes cercant d'aclarir embulls fabulosos, més propis de fantasies orientals que de l'aridesa cartesiana dels registres i reports econòmics.

No cal ésser gaire llest per dir que, normalment, es tracta d'un tema molt complex, en el qual intervenen molts factors i que admet moltes interpretacions. Però un criteri d'aproximació a aquesta problemàtica, que ens pot ajudar una mica a aclarir els embolics i els daltabaixos empresarials, seria el de la diferència entre la lògica financera i la lògica industrial.

Què és la «lògica financera»? és un raonar centrat, bàsicament, en l'especulació. Es tracta de comprar i vendre societats a fi d'aconseguir grans beneficis en les transaccions. No hi compta, en aquest fer, la realitat i problemes de les empreses productives comprades i venudes. Perquè l'objectiu no és impulsar i fer créixer les empreses, sinó aprofitar-se de les circumstàncies favorables del mercat per fer un guany important: un guany financer. Els que ho fan hi inverteixen amb un risc financer; no amb un risc industrial.

En canvi, la «lògica industrial» és la que pretén fer beneficis a través de l'expansió productiva i mercantil d'una o diverses empreses. S'hi inverteix amb risc industrial, *o sigui*, a resultes dels costos de fabricació i dels ingressos per les vendes. No s'especula, sinó que se cerca de resoldre, de la forma més òptima possible, un problema empresarial, de gestió, d'eficiència, de rendiments.

Totes dues lògiques tenen, doncs, risc, i poden fracassar. Però ja veiem que la lògica financera té

gèrmens atzarosos i, per tant, deu ésser més favorable que l'altra a les maltempsades. Perquè, com s'aplica, segons els nombrosos casos que hom ha vist darrerament, arreu, la lògica financera?

Normalment, no és un qualsevol qui pot embrancar-se en una actuació especulativa empresarial. Cal tenir ja una situació feta, bé en una empresa relativament important o que té una posició significativa o dominant en el mercat; bé amb una imatge, real o falsa, de financer solvent o seriós.

Però, sobretot, calen diners. Cal encebar la bomba per poder xuclar l'aigua. Aquesta condició no ha estat gens difícil en els darrers anys, abans de l'època de les vaques magres. De diners, n'hi havia en abundància. Crèdits bancaris, no gaire exigents i a taxes d'interès relativament barates. Diner del país o d'inversors estrangers, adelerats per poder col·locar-los allà on hi hagués riquesa per treure'n un bon profit. O, també, els recursos que, de vegades, les grans empreses tenen temporalment sobrers. Algú ha dit que en els anys vuitanta i una part dels setanta hi hagué una exasperació financera: el diner abundós cercava capdavanters que oferissin negocis rendibles. Amb el sarró ple, qualsevol cosa ja és possible. Només cal sobrevolar la geografia industrial i fitar allà on hi ha becs oberts esperant becaades. És una qüestió d'oportunitats escaients, d'informacions especials. Aquí, l'ortodòxia dels negocis comença a esquerdar-se, sovint. De fet, el que és interessant és fer muntatges per als quals és innecessari el «know-how» financer tradicional. Sobretot, cal una mentalitat rocambolesca, que lligui operacions suposadament serioses que se soldaran amb beneficis fabulosos per a llurs executors.

Aquest és el risc financer. No es pot reflexionar gaire sobre les grans complexitats d'aquestes operacions. El que compta és l'oportunitat i tenir ben collades les peces del mecano. La lògica financera té fam de risc, perquè tot risc comporta també beneficis. Però el que fa és que, normalment, ajorna el risc. Hi ha un efecte de retard, que, com en les bombes d'aquesta mena, permet d'allunyar-se'n abans que esclatin.

En l'època d'expansió anterior, en la qual el mercat era molt ampli i absorbia fàcilment els possibles errors, l'actuació financera permetia marges especulatiu i de tempteig molt grans. Però quan s'han ajustat els mecanismes econòmics, i aquests xerriquen, les heterodòxies surten a la llum pública més d'hora o més tard.

La lògica financera és malsana i fràgil.

L'estratègia final és la de la fuga en endavant, quan la conjuntura empitjora. Difícilment es poden albirar els muntatges especials fets i, només quan amb el trontoll apareixen les esquerdes, hom s'adona que hi ha hagut d'una forma o d'una altra una engalipada. Aquesta, els «experts» de la lògica financera normalment l'han sabuda fer tan sofisticada, mitjançant subvencions creuades, participacions diverses, implicacions bancàries, que de la flamarada molts en resulten cremats.

La lògica industrial, habitualment, és molt menys brillant que la financera. Això no vol dir que no tingui, també, taxes de mortalitat elevada. Però els daltabaixos no acostumen a ésser tampoc morals com els de les operacions financeres.

Potser en el fons de tota aquesta lògica financera hi ha un problema ètic: d'ètica empresarial o de negocis; però, també, d'ètica social. Perquè, així com l'industrial, en principi, és un element

constructiu de l'economia, el financer és un element perillós per a la societat. Amb la qual cosa volem dir que, lògicament, no és factor econòmic raonable, perquè s'aprofita de l'economia, abusant-ne antisocialment.

Els financers, finalment, desfan, o poden desfer, el que toquen, ja que, en comptes de millorar les empreses, les falsegen. El seu toc consisteix a crear una imatge il·lusòria. Fan jocs de mans. No es pot negar que hi ha malícia, ben embolcallada en una imatge d'empresari constructiu i solvent.

Per tant, no és absurd de dir que els financers (aquests, de la lògica especulativa) van contra els industrials. Aquells, en aprofitar-se desaprensivament d'aquests, n'esdevenen a la llarga llurs enemics. I, per tant, de l'economia en la qual actuen.

«Josep M. Muntaner i Pascual» «és economista i membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans».

© 05/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

DIARI AVUI

A la vora de

El Maig

Josep M. Espinàs

Ara farà vint-i-cinc anys del famós Maig francès. A partir d'una protesta d'un grup d'estudiants de la Universitat de Nanterre es van desencadenar una sèrie d'accions de revolta cada vegada més intenses, en les quals van participar sectors ben diversos, fins arribar a una impressionant vaga general. El Partit Comunista Francès, que primer havia menystingut els universitaris rebels, va haver d'apuntar-se a la protesta, per tal de no deixar la bandera al seu enemic de fons, l'anarquisme, que era el que capitalitzava la lluita contra les estructures socials i estatals. D'aquella època són els eslògans tan populars i suggestius com "La imaginació al poder" i "Prohibit prohibir".

No és estrany que, a Catalunya, una certa gent se sentís seduïda per aquell Maig francès, perquè l'any 1968 era viscut aquí amb unes noves inquietuds que intentaven esquarterar els búnquers ideològics del franquisme. El Maig francès, però, només interessà personalment alguns sectors de la cultura. I és que els polítics, suposo, creien que aquella revolta només podia fer caure el govern de De Gaulle, i que no es produiria cap veritable revolució; com a màxim, algunes reformes molt concretes que la societat necessitava i que, per tant, eren les adequades dins «la lògica del sistema». Entre els joves catalans, en canvi, els qui sentien el cuc de la llibertat personal en l'exercici de les arts i en les relacions sexuals, i descobrien l'ideal de les comunes o d'un model educatiu més fraternal que professoral, bategaven amb l'eslògan que decretava «l'estat de felicitat permanent». Una de les utopies amb menys base que s'hagin formulat mai.

El mateix Cohn-Bendit, convertit en figura en una de les fases més multitudinàries i violentes del moviment parisenc, no havia planejat pas la dimensió social que agafaria el seu gest inicial de protesta, limitat a queixar-se, a la Facultat, per la ignorància del sexe en els programes docents. La revolta del Maig, doncs, en la seva expansió descontrolada, va acabar concretant-se més en eslògans imaginatius i literaris que en programes clars d'actuació política i social. Encara que s'hi apuntessin gent de diverses procedències, una minoria il·lustrada li havia donat l'impuls, i això marcava.

Per això, a Catalunya, el Maig francès va commocionar uns grups sensibles a determinats interrogants vitals i va relliscar per damunt dels qui eren també joves, però pertanyien a unes classes socials més lligades al món estàndard del treball o a uns sectors culturals menys vinculats als nuclis d'élite.

De tota manera, a França i, arreu, els fets d'aquell Maig van introduir una positiva revisió de moltes coses, van multiplicar l'afició als fòrums i als debats, van vivificar certes actituds i van fer caure prejudicis. Jo crec que es va imposar una reforma moderada que ja anava en el sentit de la història, **o sigui** que no hi veig gaire rupturisme. Bastants militants del 68 s'han integrat en l'establiment o en l'Administració; d'altres han quedar marginats en la perpètua rebel·lia. I n'hi ha que se senten feliços

de ser «fills ideològico-sentimentals» d'aquell Maig, tot i que l'«estat de felicitat permanent» que aleshores es va decretar soni, avui, com un xiriquisme adolescent.

© 29/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

Rovira i Mola, A. (1990) *Manual de dret pressupostari*, Barcelona.

Principi de no afectació dels ingressos

D'antuvi, com en altres ocasions, una qüestió terminològica: no són equivalents o sinònims els conceptes d'ingrés afectat i d'ingrés finalista. Haig de recordar que, entre els ingressos, almenys tots els tributs, d'una manera o d'una altra, són finalistes: o són purament financers (és a dir, pretenen tan sols la finalitat d'arreglar ingressos per a les finances públiques), o persegueixen a la vegada un objectiu extrafiscal (és a dir, promoure determinades activitats, o prohibir-les, o limitar-les...).

Doncs bé, enguany s'ha posat de moda, segons el meu parer erròniament, el criteri de propugnar l'existència o la creació de recursos (principalment tributaris) afectats, *o sigui*, de recursos els ingressos derivats dels quals es destinen rigorosament al finançament de determinades despeses. A judici meu, l'error resideix en el fet que el finançament de les despeses públiques s'ha d'assolir per mitjà través d'una suficiència d'ingressos i d'una racional programació financera (assignació òptima dels recursos). Les economies públiques requereixen una actuació inversa a la de les economies privades: mentre que aquestes parteixen dels ingressos disponibles per a preveure les despeses, aquelles arrenquen de les necessitats de despesa per aplegar els ingressos corresponents. El sistema del tribut afectat recorda, talment com Matías Cortés diu amb ironia, «adorables costumbres del ama de casa (un sobrecito para el alquiler, otro para el teléfono, otro para la luz...)». No fa gaires anys, Loic Philip escrivia: «EL principi de la no afectació dels ingressos i, més particularment, dels ingressos tributaris és un dels principis tradicionals del Dret financer: «el conjunt dels ingressos garantint l'execució del conjunt de les despeses». Aquesta regla apareix com un corollari de la regla de la universalitat. I es justifica per la voluntat de no sotmetre la realització de les despeses a l'alea de la recaptació de determinats ingressos. Aquesta regla no s'ha de confondre pas amb la regla veïna de la unitat de caixa, que és una regla de gestió de tresoreria i no una regla pressupostària.

Cal insistir un xic en l'estreta relació existent entre els principis de no afectació dels ingressos i d'universalitat, si bé ambdós principis no es poden confondre. Quan es viola el principi d'universalitat mitjançant la compensació entre despeses i ingressos s'infringeix també necessàriament el principi de no afectació, però la proposició inversa no seria certa: es pot afectar un ingrés (si l'ordenament ho permet) que figuri en el Pressupost. Palao Taboada, en exposar aquest tema, explica que el contingut dels dos principis es podria representar amb dos cercles concèntrics, dels quals el corresponent al principi de no afectació seria el de radi més llarg, de forma que es podria considerar el principi d'universalitat com una conseqüència del principi de no afectació; i a l'efecte cita, amb paraules de M. Waline, la diferència entre ambdós principis i llur diversa fonamentació: el principi d'universalitat derivaria del postulat que no hi pot haver despesa sense crèdit, mentre que el principi de no afectació respondria a l'exigència que tot crèdit ha d'estar xifrat exactament. Per això, si l'import d'un ingrés pogués ser conegut per endavant, la seva afectació a una despesa no es distingiria d'un crèdit ordinari.

El principi de no afectació és una condició indispensable perquè les entitats públiques puguin establir

un ordre de prioritats entre les necessitats públiques i satisfer-les a càrrec del fons comú dels ingressos públics. Si el principi citat no regís, cada col·lectivitat local o cada sector econòmic o social podria pretendre que els ingressos públics que generés s'invertissin en llurs necessitats particulars. Això demostra clarament el significat polític del principi de no afectació, que constitueix, sens dubte, un dels fonaments essencials de les finances públiques.

Corpus IULA; Àrea Dret, d00041.sgm

Fragment de

Puig Ferriol, Ll. i Roca, E. (1992) *Institucions del dret civil de Catalunya*, Volum I

5. EL SISTEMA PER DETERMINAR L'EXISTÈNCIA DE LESIÓ

La lesió consisteix en el fet que l'alienant rebi per l'immoble un preu consistent en menys de la meitat del preu just

a. *El preu just*

Els criteris més utilitzats per determinar quin ha de ser considerat el preu just, són tres: *el valor en renda*, en virtut del qual, per conèixer el que val un immoble, s'han de capitalitzar els fruits i rendes que produeix al temps de la celebració del contracte; el *valor en ús*, és a dir el que té per a qui té la possessió i el fruïment de l'immoble (es tracta d'un mer concepte comptable) i *el valor en venda*, és a dir, l'estimació de la cosa en el mercat del lloc on es ven. Aquest últim és el criteri acceptat per la doctrina catalana i per la jurisprudència (vegeu les SSTS del 22 de desembre de 1908, 8 d'abril de 1931, 22 de desembre de 1969 i 23 de desembre de 1983).

D'aquesta manera es recull en l'art. 323.2 on es diu que per tal d'apreciar l'existència de la lesió, hom s'atindrà al preu just, **o sia**, al valor de venda que les coses tinguessin al temps d'ésser atorgat el contracte en relació amb altres d'iguals o d'anàlogues circumstàncies a la respectiva localitat, baldament el contracte es consumés després (vegeu la STS del 24 de febrer de 1988). En aquest sentit, la STSJC, del 21 de desembre de 1992, raonava en el sentit següent: el juzgador debe acogerse al valor en venta y no al valor en renta (cuando son distintos), pero nada obsta a que coincidan ni nada impide que se acoja el segundo (sistema de capitalización) para especificar el primero. Als efectes de la determinació del preu just, hom ha de tenir en compte totes i cada una de les quantitats rebudes realment en concepte de preu pel venedor, incloent-hi aquells complements que apareguin en documents privats (STS del 3 de gener de 1952 i 5 de febrer de 1965). Darrerament s'ha considerat que cal tenir en compte les valoracions objectives, derivades del sistema urbanístic i adequa el funcionament del remei rescissori a la lògica de la norma urbanística i, per extensió, a les opcions generals derivades de la funció pública de l'urbanisme en compliment de les expressives previsions constitucionals (arts. 45,46 i 47 CE) (RIBOT).

Això implica que no és suficient el criteri emprat en l'art. 323 en aquells casos en què l'immoble estigui afectat per unes determinades situacions urbanístiques.

El valor real es pot provar per qualsevol mitjà i és una qüestió de fet.

Per determinar el valor real de l'immoble s'ha d'acudir al criteri establert a l'art. 323.2, que donarà el valor abstracte de l'immoble alienat, però no el valor real, ja que en la valoració de cada cosa concreta

intervenen un seguit de circumstàncies que poden alterar-ne el valor. Per tant, l'existència d'hipoteques no pagades, censos no redimits (p.e. la STSJC del 21 de desembre de 1992), servituds, arrendaments, etc. disminuiran el valor abstracte. En aquest cas, però, la jurisprudència ha advertit que l'al·legació i prova de les circumstàncies que disminueixen el valor de la cosa ha de fer-se pel comprador i no pel venedor (STSJC del 21 de desembre de 1992).

Hi ha, a més, supòsits especials de valoració: en el cas que s'hagi venut més d'una finca en un sol contracte, l'art. 323.1 estableix que solament procedirà la rescissió, prenent-les en conjunt i per llur valor total, encara que hom especifiqui el preu o valor de cadascuna d'elles. En aquest cas, poden produir-se diverses situacions: que es venguin diverses finques en un mateix contracte, especificant-ne el preu individual, en el qual cas hi haurà tantes compra-vendes com finques hi hagi i es poden rescindir de forma independent, o bé, que diverses finques es venguin juntes, atribuïnt-ne un preu cert, en el qual cas sembla que hi ha una sola venda i la lesió es considera pel tot.

També es produeix un supòsit de valoració especial en els casos que l'arrendatari adquireixi l'habitatge o la finca que conrea, exercitant el dret de tempteig i/o retracte que li correspon, d'acord amb els arts. 47-51 LAU i 8689 LAR, respectivament. En ambdós casos, la jurisprudència ha admès la possibilitat de rescindir per lesió aquestes adquisicions (SATB de l' 11 de desembre de 1963 i de 19 d'octubre de 1973).

En les compra-vendes a carta de gràcia, l'art. 323.3 estableix un sistema especial de valoració, ja que la lesió s'ha de tenir en compte sobre el valor de la finca gravada, que si no consta, hom presumeix que és de dues tercers parts del valor de la propietat lliure del gravamen del dret de redimir, en el moment de la venda, ja que la tercera part restant és el valor del propi dret de redimir.

Corpus IULA; Àrea Dret, d00017.sgm

DIARI AVUI

Sant Jordi i els llibres

Emili Teixidor

Passada la diada de Sant Jordi i la festa del llibre, potser algun any caldria fer un balanç dels resultats que, l'endemà del 23, sempre són exclusivament econòmics o volumètrics, *o sigui* de quantitat de llibres -o de roses- venuts.

És segur que, deixant de banda els importants aspectes cívics, la festa és positiva pel que fa a l'acostament del llibre als lectors i a les vendes, però ho és tant pel que fa a la lectura? Dit d'una altra manera, sembla que els principals beneficiaris de la festa siguin els editors, i en segon terme -molt en segon terme, encara que siguin els que donen la cara- els escriptors i no el públic i el país en general. I encara, com que cada any solen fer coincidir la diada amb xifres comminatòries sobre els baixos índexs de lectura a la Península o l'analfabetisme funcional i els percentatges ínfims de lectors de diaris, sembla que la diada sigui a major honra i glòria de la indústria del paper i derivats. Aquest cop, un parell de dies abans de Sant Jordi publicaven una llista en què Espanya i Portugal figuraven en els dos darrers llocs amb menys lectors de la Comunitat Europea. I els únics resultats que donen el dia després solen ser que els llibres més comprats o venuts són els de cuina, de jardineria, d'acudits rescalfats, de cròniques del darrer embolic de faldilles o de bancs. Algun any, en lloc del dia de vendre llibres haurien d'instaurar la diada de visitar biblioteques. Són gratuïtes.

Oblidem la difusió de documents importants, com el d'Ulrich Wechsler «Contra la nova pobresa cerebral. Deu bons consells per fomentar la lectura», en el qual ens adverteix que la informació és tan important per a les societats industrials com les riqueses del subsòl, l'energia i altres recursos. Qui no llegeix, en aquesta societat, perd l'orientació. I el país perd recursos. La lectura és l'element bàsic en el camí cap al saber més i ser millor. La informació es duplica en gairebé totes les professions cada 5-10 anys. Cal aprendre fins i tot un segon o tercer ofici. Qui no vulgui quedar-se endarrera cal que es formi contínuament, cal que sàpiga què ha de llegir, etcètera. Hi ha conferències com la del filòsof Karl Popper que ressalten la dependència del desenvolupament de la nostra societat de les persones capaces de llegir. A Alemanya afirmen que el nivell de lectura és un indicador clar de la capacitat cultural i econòmica del país. Van crear la ciutat de la lectura, la ciutat Gutenberg... Perquè per llegir, no sempre s'han de comprar els llibres.

© 26/04/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

OSI10

Fragment de

Programa de sanejament d'aigües residuals i industrials de Catalunya, Generalitat de Catalunya , 1996, Barcelona.

Base de dades

A partir de la implantació de l'autodeclaració mitjançant el Decret 286/92, de 24 de novembre, es desenvolupa una base de dades on, a més dels cabals abastats provinents de fonts pròpies, també s'hi inclouen els de les entitats subministradores i la caracterització analítica de l'abocament.

En aquest moment, es poden definir els establiments industrials a Catalunya segons la tipologia següent.

Tipus A: Establiments amb un abocament superior als 6.000 m³/any, o amb una càrrega contaminant diferent de la domèstica.

Tipus B: Establiments amb un abocament inferior als 6.000 m³/any, o amb una càrrega contaminant equivalent a la domèstica i amb un CNAE-74 menor de 5.000, *o sigui* amb activitat industrial però sense abocament significatiu.

Tipus C: Establiments amb un CNAE-74 igual o superior a 5.000, és a dir, sense activitat industrial, però que realment o potencialment poden generar abocaments significatius.

Corpus IULA; Àrea Medi Ambient, a00028.sgm

OSI11

Fragment de

Belloch, J. A.. "Les competències de la Generalitat en matèria d'administració de justícia" (1988) dins Institut d'estudis autonòmics (ed.) *Comentaris a l'Estatut d'Autonomia*, Barcelona.

2. L'EAC 18.2**2.3. La seva compatibilitat amb la LOPJ**

Es tracta d'examinar en quina mesura els arts. LOPJ 30 a 36 són o no respectuosos en matèria de «demarcació» (o «determinació de la circumscripció territorial dels òrgans judicials»-LOPJ 35.1-) amb les competències executives previstes a l'EAC 18.2. Aquest precepte resulta inaplicable a la demarcació de la CA com a àmbit territorial dels Tribunals Superiors de Justícia (LOPJ 34), atesa la CE 152.1 segon paràgraf. Aquest àmbit territorial, en el cas de Catalunya, el fixa l'EAC 2.

En relació a la província tampoc no resulta aplicable l'EAC 18.2. És clar que (CE 141.1) la Generalitat no pot fixar ni alterar la demarcació provincial en cap cas, en tant que divisió territorial per al compliment de les activitats de l'Estat (CE 137), entre les quals s'han d'incloure les activitats del Poder judicial com a Poder de l'Estat (CE 149.1.5). Així doncs, res no es pot objectar a la LOPJ 33. En tercer lloc, no cal acudir a l'article estatutari que comentem amb relació a la demarcació «municipi» (LOPJ 31). La Generalitat té, per descomptat, competència per a alterar els termes municipals i la denominació oficial dels municipis, d'on es desprèn que tal demarcació municipal, també als efectes judicials, dependrà d'allò que la Generalitat estableixi, si bé tal competència deriva de la CE 148.2.2 i de l'EAC 9.8, i la LOPJ 33 és respectuosa amb aquesta competència.

L'únic contingut específic de l'EAC 18.2 es refereix a la demarcació «Partit judicial». La LOPJ 32 el concep com una unitat territorial integrada per un o més municipis limítrofs que pertanyen a una mateixa província i que pot coincidir amb la demarcació provincial.

Tot i que, com hem dit, s'entén que la competència per a «fixar» aquestes demarcacions judicials no es pot concebre com a «exclusiva», ja que aquesta fixació ha d'anar acompanyada de la correlativa creació de jutjats (competència que no correspon a les CCAA), igualment cal entendre que el mecanisme de «participació» (LOPJ 35) dissenyat per la LOPJ, que consisteix en una proposta no vinculant tramesa al Govern a sol·licitud d'aquest que servirà per a la redacció d'un Avantprojecte, el qual, un cop informat el Consell General del Poder Judicial, conduirà el Govern a aprovar el corresponent Projecte de llei, no constitueix una fórmula apropiada per a garantir l'«equilibri adequat» que, en aquesta matèria, es propugna. Semblaria més respectuós amb els termes de l'EAC 18.2 que, almenys, la proposta indicada tingués com a regla general, caràcter vinculant només amb dues excepcions:

a. que estigués en contradicció amb l'informe del Consell General del Poder judicial, supòsit en què semblaria lògic que es dirimissin les diferències dins del marc d'una llei de l'Estat; i

b. que l'«efectivitat» d'aquestes demarcacions judicials, juntament amb la creació dels corresponents òrgans judicials, resti condicionada a la política judicial de caràcter general, plasmada en les consignacions pressupostàries.

Tampoc no regulen de forma satisfactòria la «participació» de les CCAA, els articles 92 (relatiu a la fixació de demarcacions inferiors a la provincial respecte als jutjats de l'ordre social), 94.3 (relatiu als jutjats de vigilància penitenciària) i 96, tots de la LOPJ (relatiu aquest darrer als jutjats de menors), supòsits tots ells en els quals la Generalitat té un interès directe en la seva demarcació i seu que es deriva de les seves competències sobre les tres matèries (EAC 11.2, 11.1 i 9.28). L'EAC 18.2, com s'ha dit, faculta així mateix la Generalitat per a fixar la seu o lloc on l'òrgan jurisdiccional ha de restar residenciat.

No planteja cap problema la fixació de Barcelona com a seu del Tribunal Superior de Catalunya ja que, partint de la seva naturalesa com a òrgan estatal especialment vinculant a les Institucions autonòmiques, és coherent que tingui la seva seu a la mateixa ciutat que el Parlament autònom (EAC 30.3) i l'Executiu autònom (EAC 37.3), sense que, per tant, plantegi cap qüestió la LOPJ DA 2a.2.

Tanmateix, resulta insuficient la participació que la LOPJ 9.52 reserva a les CCAA (prèvia audiència) en la fixació de la seu dels jutjats de vigilància penitenciària. I, igualment, contradiuen la competència autonòmica la LOPJ 80 en tant que estableix la possibilitat de creació de seccions de l'Audiència Provincial fora de la capital -*o sigui*, en un lloc eventualment no determinat per la Generalitat- la LOPJ 90.2 que implícitament estableix la seu dels jutjats del contenciós administratiu «en las poblaciones (distintas de la capital de provincia) que por ley se determinen» i la LOPJ 92.1 que residència els jutjats provincials de l'ordre social en determinades poblacions. Més discutible resulta la compatibilitat amb el precepte estatutari de totes aquelles disposicions de la LOPJ que localitzen seus judicials a les respectives capitals de província.

Així, l'art. 78 (respecte a les Sales del contenciós administratiu o de l'ordre social del Tribunal Superior de Justícia), l'art. 80.1 (relatiu a les seus de les Audiències Provincials), l'art. 90.1 (relatiu als jutjats del contenciós administratiu) o l'art. 96 (relatiu als jutjats de menors), tots ells de la LOPJ.

Una interpretació integrativa dels arts. LOPJ 84 i 35.5 permet entendre que es respecta la competència de la Generalitat per a determinar la capital del «partit judicial» on els jutjats de primera instància i instrucció tindran llur seu.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00071.sgm

OSI12

Fragment de

SERRA RAMONEDA, A. (1989) *L'empresa: fonaments econòmics*, Barcelona: Universitat de Barcelona.

Especialització i coordinació

La dificultat, a la tribu de Smith, és de trobar el mecanisme que assegurí que els més traçuts només es dediquen a l'elaboració d'arcs i de fletxes i els més forts i més ràpids a la cacera.

L'adaptació d'un exemple de M. Ricketts pot servir per puntualitzar els avantatges socials de l'especialització i alhora la importància de trobar el mecanisme que superi la dificultat susdita. Amb aquest fi reduïm la tribu a cinc individus de característiques i aptituds diferents, cosa que significa que no tenen respectivament el mateix potencial productiu en una feina i en l'altra. Es disposa d'una gran quantitat d'arcs, cadascun amb una vida molt considerable; per tant no es preveu la necessitat de reproveir-ne. En canvi, cal produir les fletxes amb les quals atrapar els animals. Són dues les fletxes de mitjana que calen per a una peça, ja que n'hi ha que no fan blanc per mala punteria del caçador, d'altres es trenquen en tensar l'arc perquè la fusta té algun defecte, i n'hi ha que no arriben al blanc per manca d'estabilitat, ja que les plomes no hi estan ben col·locades. Amb aquests supòsits, el problema té el plantejament següent: Si l'individu A es dediqués tan sols a la cacera aconseguiria una mitjana diària de 4,2 peces mentre que, en les mateixes condicions, les fletxes que fabricaria serien 21. Si fem abstracció dels temps morts que genera el canvi d'activitat i de la pèrdua inicial de rendiment quan se n'emprèn una de nova, les possibilitats productives d'aquest individu quedarien recollides en la funció $XA + 5YA = 21$ on XA són les fletxes fabricades diàriament i YA les peces cobrades també diàriament. Si actués amb una plena independència dels altres, a l'estil d'un Robinson Crusoe, la seva producció diària seria de quatre fletxes, amb les quals caçaria dos animals per al seu consum.

Idènticament, les funcions de transformació dels quatre individus restants, que designarem per B, C, D i E, seran: $B \quad XB + 4YB = 21$, $C \quad XC + 3YC = 27$, $D \quad XD + 2YD = 10$, $E \quad 2XE + 3YE = 21$

Si els cinc individus actuessin sense gens de coordinació, vetllant cada un d'ells pel seu manteniment i fent-se les fletxes que necessita amb aquest fi, el resultat a què s'arribaria apareix resumit a la taula que al següent paràgraf s'exposa.

TAULA I

Com s'hi pot apreciar, B i C gaudirien d'un nivell de vida millor que A, D i E, gràcies a les seves aptituds superiors. En conjunt, el nombre total de pessetes cobrades seria de 17,4, i això gràcies a haver aconseguit 34,8 fletxes.

Però si per atzar o per alguna via més o menys misteriosa els individus en qüestió s'especialitzessin de manera coordinada i aprofitessin d'una manera òptima les seves aptituds personals, s'arribaria a una producció global de 42 fletxes, amb les quals s'aconseguirien 21 animals. L'increment seria de 3,6. A

i B es dedicarien solament a la producció de fletxes, mentre que els altres tres serien caçadors purs.

Tot és aparentment molt senzill. És un exercici aritmètic el que s'ha de resoldre. La realitat seria molt més complexa. Fins i tot encara que un dictador amb plens poders fos l'encarregat d'assignar als individus les diverses tasques, no li fóra fàcil d'aconseguir les dades necessàries per arribar a l'òptim. Si, per contra, cada individu gaudís d'autonomia, el procés seria llarg i costosíssim.

Així, per exemple, A només estaria disposat a abandonar tota activitat cinegètica per concentrar-se en l'elaboració de fletxes si és compensat amb un nombre de peces almenys superior a 3, que són les que ell podria arribar a caçar i consumir si actués en condicions s'autoproveïment. Els individus només estaran disposats a especialitzar-se voluntàriament si en surten beneficiats.

Per poc que s'hi pensi, per arribar a l'òptim - és a dir a la utilització millor dels recursos- cal que tots cinc es posin d'acord. O bé que hi hagi un mercat on s'intercanviïn fletxes per animals, el que és una manera de posar-se d'acord inconscientment. Si la relació d'intercanvi -o sigui, el preu- que regís el mercat fos, per exemple, de 5,25 fletxes per peça, a cadascun dels cinc individus li fóra interessant d'especialitzar-se i s'arribaria a la millor utilització possible dels recursos. Efectivament, l'equilibri que s'assoliria és el següent:

TAULA II

I pot comprovar-se que tothom se'n sortiria força millor que sense cap coordinació.

Però també podria passar, davant la complexitat que representaria per a cada individu entrar en contacte amb els restants, negociar possibles intercanvis, assegurar-se del compliment dels pactes, etc ... que un intermediari proposés a A i a B d'adquirir-los fletxes a canvi d'animals en una proporció de, diguem, 5,8 a 1. Aquests acceptarien el tracte i, un cop conegudes aquestes condicions, abandonarien immediatament la cacera, ja que així hi sortirien beneficiats. Seguidament, l'intermediari s'adreçaria als altres tres i els oferiria 5,1 fletxes per animal. També ara l'especialització seria immediata. I l'intermediari aconseguiria una recompensa aproximada d'una peça. La intervenció d'aquest comerciant estalvia costos de transacció a les cinc persones de l'exemple.

Hi ha una altra possibilitat, i és que C, més eixerit que els seus companys, s'adoni de l'oportunitat de benefici que crea la diferència d'aptituds de la població. Per tant, s'adreça a A i a B i els contracta per elaborar fletxes a canvi d'un salari diari de 3,6 peces caçades. Seguidament, contracta D i E amb un jornal per a cada un de 3,2 animals. Tots acceptaran el tracte, ja que els beneficia respecte de l'alternativa que significa actuar de manera independent. C, finalment, aconseguirà un benefici de 2 animals, a més d'aquells que caçarà ell mateix. És ell qui entrega les fletxes als caçadors i els dona instruccions precises perquè desenvolupin la seva tasca. Aquesta és, doncs, una persona capaç de descobrir i d'aprofitar oportunitats d'incrementar l'eficiència dels recursos per mitjà d'innovacions en la divisió del treball: és un empresari.

De fet Smith no parla de les diferències en les aptituds naturals sinó només de les adquirides amb

l'aprenentatge que suposa la repetició de l'operació.

A. Smith esmenta el més gran coneixement que aconsegueix l'especialista en una operació per dissenyar les màquines i les eines que li han de permetre una eficiència més gran en el seu treball. I no té en compte, potser a causa de la senzillesa de la tecnologia del seu temps, la possibilitat que el dissenyador no sigui qui la ha de fer servir.

W. Sombart, *Der Moderne Kapitalismus*, Duncker & Humbolt, Leipzig 1902 i 1916.

Aquest autor distingeix entre «tipus ideals», pures construccions mentals que són una abstracció de la realitat, i «tipus reals» que reflecteixen situacions concretes en el temps i l'espai.

Corpus IULA; Àrea economia, document e00044.sgm

DIARI AVUI

Diada de la Salut

Cada cinquanta segons mor una persona per accident de trànsit al món.

Redacció

GINEBRA

Cada cinquanta segons mor una persona en accident de trànsit a les carreteres del món. Cada dos segons alguna altra persona resulta ferida per accidents de la mateixa mena. Aquestes dades van ser revelades ahir per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) a la seva seu de Ginebra. Avui és la Diada Mundial de la Salut, que aquest any se celebra sota el lema «Prevenir els traumatismes». Es compta que cada any hi ha uns 700.000 morts en accidents de carretera arreu del món. Cada dotze mesos el nombre de ferits per traumatismes d'accidents de trànsit és de deu a quinze milions, segons l'estudi de l'OMS. Els països poc industrialitzats són els que tenen més accidents amb víctimes: dos terços dels casos mortals, *o sigui* mig milió de morts, sobre l'asfalt de carreteres i ciutats. En un estudi de divuit països poc desenvolupats s'ha comprovat que l'índex de creixement dels accidents amb víctimes se situa en un 13 per cent. En canvi, els països més rics i industrialitzats només sumen uns 200.000 morts anuals d'accident de trànsit i la xifra comença a baixar. En tretze dels països industrialitzats la mortalitat ha baixat d'un 18 per cent en els últims deu anys. S'hi han comptabilitzat 80.000 morts menys per any que en la dècada anterior. La Gran Bretanya és el país on la baixada ha estat més forta: un 26 per cent en deu anys. Els especialistes ho atribueixen a la millora de carreteres i del disseny dels cotxes, l'ús dels cinturons, la repressió de l'alcoholisme al volant i la limitació de la velocitat.

© 05/04/95 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització.

DIARI AVUI

Editorial

Rússia, una democràcia reversible.

La complexitat de la vida política russa i les estranyes aliances que s'hi produeixen, i que han tornat al primer pla amb la celebració del VIII Congrés dels Diputats, pot fer-nos oblidar una qüestió essencial: les disputes entre reformistes i conservadors no estan posant en qüestió tan sols la continuïtat en el poder de Borís Ieltsin o les atribucions de la seva presidència, sinó que s'està jugant el futur democràtic de Rússia. La transició democràtica russa és a hores d'ara un procés incomplet, a mig camí, però és per damunt de tot un procés reversible. La democràcia és avui a Rússia una realitat encara molt fràgil. I si aquest procés s'aturés o fes marxa enrere, si assistíssim a una involució a Rússia, els efectes serien d'escala planetària. La inestabilitat a Rússia és un problema mundial. La involució, un esdeveniment catastròfic. Per molt menystinguda que hagi estat en els últims anys i per molt que s'hagin descobert amb el temps les febleses del tigre de paper de l'Exèrcit Roig, Rússia és una gran potència demogràfica, territorial i militar, i un canvi intern es traduiria fàcilment en una reubicació del seu paper internacional, molt probablement en una línia que desembocaria en un increment de la tensió.

Es pot dir que, a hores d'ara, la via a la democràcia està amenaçada a Rússia o el que està amenaçat només és el poder de Borís Ieltsin? Enfront del reformisme de l'actual president rus s'aixeca una insòlita coalició conservadora, en la qual arriben a convergir des dels nostàlgics del comunisme fins als nostàlgics del tsarisme. El que tenen en comú aquestes forces és la vocació autoritària i la convicció que la política exterior russa ha estat liquidacionista pel que fa al seu paper de gran potència, i que cal recuperar-lo. Davant d'això, seria clar que Ieltsin representaria a Rússia l'home de la democràcia. Però el mateix Ieltsin ha demostrat en més d'una ocasió vocacions d'un presidencialisme fort, gairebé autoritàri. A partir d'aquí, i d'una política de compromisos i pactes amb els conservadors, a Ieltsin li ha sortit una altra oposició: la dels demòcrates radicals, que n'havien estat tradicionalment aliats i que ara li són com a mínim crítics. Però és que fins i tot aquests demòcrates radicals estarien disposats, en nom de la defensa de la via democràtica, a optar per un presidencialisme fort, des del qual el reformisme es pogués atrinxerar i combatre -no gaire democràticament, en el fons- contra l'ofensiva conservadora.

Perquè *al cap i a la fi*, el problema fonamental de Ieltsin no és ja la força de l'ofensiva dels nostàlgics de l'autoritarisme, sinó la davallada del seu crèdit personal i del crèdit de la idea democràtica entre els ciutadans de Rússia. El malestar per un present ple de problemes econòmics i socials, la nostàlgia per un règim fort i autoritàri que es veu sovint com un bon fre contra aquests problemes quotidians i la fragilitat de la cultura democràtica en un país que no ha conegut aquesta tradició, fan que un líder popular i populistas com Ieltsin, que personifica amb les mancances que es vulgui però sense dubtes la via democratitzadora estigui en uns moments molt baixos. L'enemic de Ieltsin és la nostàlgia

organitzada, però és també un present confús i amb poques perspectives, que ha desencantat els ciutadans.

Per això és important que la comunitat internacional es plantegi, malgrat els moments de crisi generalitzada que es viuen, la inversió en l'estabilitat de Rússia i en la seva via democràtica. Inversió en el sentit literal del terme, i de fet aquesta és l'agenda del grup dels set països més industrialitzats del món i també de la cimera Clinton-Ieltsin del mes que ve, si és que Ieltsin supera el camp de mines d'aquest complicadíssim VIII Congrés. Perquè si la democràcia fracassa a Rússia, si el camí a la democràcia resulta reversible, les conseqüències no les pagaran només els russos. Només cal recordar un passat no gaire llunyà.

© 12/03/93 AVUI. Tots els drets reservats. Es prohibeix la seva duplicació sense autorització. Corpus CECA

Fragment de

Oliván del Cacho, J. (1995) *Aspectes jurídico-administratius dels incendis forestals. Especial referència a la Comunitat Autònoma de Catalunya*, dins *Autonomies. Revista Catalana de Dret Públic*, 20, Generalitat de Catalunya, Barcelona

IV. La normativa forestal catalana relativa als incendis forestals

Les primeres regulacions: el Programa Foc Verd

Les comunitats autònomes, davant l'absència de regulació bàsica estatal en matèria forestal, han hagut d'inferir, de la legislació preconstitucional, els aspectes bàsics de la regulació per procedir a plantejar la seva política legislativa i executiva. Així s'ha esdevingut a la Comunitat Autònoma de Catalunya, que compta amb una de les regulacions generals sobre el tema concretada a la Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya, a la qual prestarem la deguda atenció posteriorment. I és que, en aquesta comunitat, des de ben aviat, es va sentir la necessitat d'adoptar algunes mesures tendents a evitar els incendis i a restaurar els seus efectes, com ho demostra l'aprovació del Decret 279/1982, de 5 d'agost, que conté un conjunt de disposicions relatives a les zones afectades pels incendis forestals de Tarragona i Barcelona que no suposen sinó l'estricta aplicació dels instruments previstos en la legislació d'incendis forestals ressenyada, *o sigui*: aprofitament urgent dels productes forestals de les finques danyades pels incendis, afectació del seu import a la seva regeneració i possible formalització d'un expedient de repoblació obligatòria.

A aquesta norma segueix un bigarrat conjunt de disposicions de foment de la repoblació de terrenys afectats per incendis, prestació d'assistència tècnica o de fixació de mesures obligatòries per a la reconstrucció de forests incendiades. Aquest feix d'intervencions es pot caracteritzar pel seu escàs caràcter innovatiu respecte de les actuacions tradicionals en el sector. Entre les mesures preventives es pot assenyalar la regulació de caràcter general, dissenyada per l'Ordre de 27 de juny de 1986, en relació amb les prohibicions -o cauteles que s'han d'adoptar concernents a aquestes activitats- d'encendre focs o de realització d'altres conductes potencialment perilloses, inaugurant una regulació que serà objecte de modificacions constants per tal d'aconseguir unes més altes cotes d'eficàcia. També els aspectes repressius troben un desenvolupament normatiu connectat amb la normativa estatal, com ho demostra un reglament estrictament organitzatiu, el Decret 81/1986, de 20 de març, pel qual es determinen els òrgans competents per sancionar infraccions en matèria d'incendis forestals.

De la gravetat del problema i dels mitjans públics que exigeix és una mostra l'aprovació pel Parlament de Catalunya de la Llei 10/1986, de 24 de novembre, de concessió d'un crèdit extraordinari per finançar el Programa Foc Verd (programa de prevenció d'incendis i de reconstrucció de les forests de Catalunya), preparat pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, amb un ampli espectre de mesures preventives, repobladores i organitzatives.

Efectivament, en el marc d'aquest programa es regulen -en virtut de l'Ordre de 6 d'octubre de 1986- les anomenades agrupacions de defensa forestal, associacions integrades per ajuntaments i propietaris

forestals que han de col·laborar amb l'Administració, especialment, en les tasques preventives, a través de la redacció dels oportuns programes de vigilància i de prevenció, d'actuacions urgents en cas d'incendi i, si s'escau, de reforestació.

El programa Foc Verd serveix d'impuls, al seu torn, per al perfeccionament de les mesures preventives de caràcter normatiu que finalment seran objecte de recopilació per una norma pràcticament simultània a l'aprovació de la Llei forestal: el Decret 63/1988, de 28 de març.

En matèria d'investigació agrària, interessa destacar la constitució, per Decret 300/1987, de 4 d'agost, del Consorci d'Investigació Ecològica i Aplicacions Forestals, integrat per la Generalitat per la Generalitat de Catalunya i altres institucions acadèmiques i investigadores, entre les funcions del qual «hi ha la realització d'estudis, informes, anàlisis i propostes per a la planificació, ús i bona gestió del territori i dels seus recursos naturals».

Entre la diversa regulació cal destacar les disposicions següents:

a. Decret 75/1983, de 3 de març, pel qual es regula el tractament de la biomassa forestal amb la finalitat, entre d'altres, de reduir el perill d'incendis forestals, per a la qual cosa es permet a l'Administració de forçar la realització de certes pràctiques als titulars forestals d'acord amb la Llei estatal d'incendis forestals.

b. Decret 545/1983, de 15 de desembre, pel qual es preveu amb caràcter general un conveni de repoblació de zones incendiades al qual poden acollir-se els titulars que pateixin aquestes condicions, o s'autoritza l'autoritat competent per a l'adjudicació directa de l'aprofitament dels productes forestals de les forests del Catàleg d'utilitat pública afectats per incendis.

c. Decret 80/1986, de 20 de març, que regula ajudes a la forestació de forests privades, i que va tenir un desenvolupament específicament dirigit a l'estímul de la repoblació de terrenys incendiats realitzat per Ordre de 30 de juliol de 1986.

d. Ordre de 7 d'agost de 1986, de reconstrucció de terrenys afectats per incendis forestals, que obliga els propietaris de forests cremades durant el 1986 a realitzar certes inversions vinculades a l'aprofitament dels recursos forestals d'aquests terrenys.

e. Decret 145/1986, de 9 de maig, de declaració de diverses comarques catalanes com a zones de perill d'incendis forestals.

f. Decret 218/1986, de 21 de juliol, pel qual s'estableix una línia d'ajudes per als afectats per incendis forestals i que va ser modificat per Decret 261/1986, de 2 de setembre.

Amb finalitats també preventives, encara que una mica posterior, l'Ordre de 17 de març de 1987 regula les àrees forestals recreatives, i les dota d'instal·lacions particularment acondicionades per a evitar incendis.

Té interès ressenyar que, en aplicació de la Llei 10/1986, de 24 de novembre, es va constituir, per

acords del Consell Executiu de 19 i 22 de desembre de 1987, la Societat Forestal Catalana SA, com a societat anònima de participació única autonòmica, amb la finalitat de produir i comercialitzar plantes aptes per a la repoblació.

Aquest Reglament té per objectiu, entre d'altres, d'aclarir el marc normatiu existent, com ho prova la disposició derogatòria que afecta les disposicions següents: Decret 72/1987, de 4 de març, de mesures de prevenció d'incendis forestals; Decret 145/1986, de 9 de maig, pel qual es declaren zones de perill d'incendis forestals diverses comarques catalanes; i l'Ordre de 27 de juny de 1986, de mesures de caràcter especial per a la prevenció d'incendis forestals.

Cal destacar que el Decret 32/1992, de 10 de febrer, modifica alguns aspectes del Decret 300/1987, de 4 d'agost.

Corpus IULA; Àrea dret, document d00101.sgm